

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

REDACTIE :

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN

DIRECTEUR VAN HET CENTRAAL TRIBUNAAL KANTOOR

EN

Mr. H. J. J. VAN DER BRUG

SECRETARIS VAN HET TRIBUNAAL TE 'S-HERTOGENBOSCH

1^e JAARGANG

**IN.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE, 1945**

No. 1.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer) 25 Juni 1945. (Mr. Nelsissen, Ir. Asselbergs, van der Hoof.)

Dienstneming bij de S.S. en Landstorm levert de gedraging op van hulp en steun aan den vijand verleen en het aangesloten geweest zijn bij een Nationaal-Socialistische instelling.

(Art. 1, lid 1, 2e en 3e alinea Tribunaalbesluit)

Tribunaal Breda contra C. v. B. te Breda, thans geïnterneerd te Vught.

Het Tribunaal:

O., dat aan den beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 4 Juni 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde van 30 Juli t/m Augustus 1944 dienst heeft genomen bij de S.S. en in dien tijd dienst heeft gedaan als gevangenebewaarder in het kamp Vught;

O., dat deze ten laste legging ter zitting van 18 Juni 1945 in dier voege is aangevuld dat aan beschuldigde is ten laste gelegd:

dat hij in de eerste maanden van deze periode n.l. tot 13 September 1943 bij de Landstorm en daarna bij de S.S. dienst heeft gedaan;

Post alia:

O., dat deze wel bewezen gedragingen opleveren het gedurende den tijd der bezetting verleen van hulp en steun aan den vijand en het aangesloten geweest zijn bij een Nationaal-Socialistische instelling; het werkzaam zijn bij een zoodanige instelling en het blijk geven van Nationaal-Socialistische gezindheid;

Post alia:

Gezien de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende;

(Volgt oplegging van de maatregelen van interneering en ontzetting van het recht van het kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.)

No. 2.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer) 25 Juni 1945. (Mr. Nelsissen, Ir. Asselbergs, van der Hoof.)

Tribunaal adviseert de interneering te beperken.

(Art. 2, 2e lid Tribunaalbesluit).

Tribunaal Breda contra C. L. A. v. d. B., wonende te Breda, thans geïnterneerd te Vught.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 4 Juni 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, te Breda van 19 December 1941 tot Februari 1944 is aangesloten geweest als lid, althans sympathiseerend lid van de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden en dat hij gedurende die periode als vendel-administrateur van de W.A. der N.S.B. is werkzaam geweest, op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat door de verklaringen van den beschuldigde ter terechtzitting in verband met de sub a t/m c vermelde bewijsmiddelen wordt bewezen dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen; met dien verstande dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde als vendel-administrateur der W.A. is werkzaam geweest;

Post alia:

O., dat het Tribunaal meent, dat met een interneering voor den tijd van vier jaar zal kunnen worden volstaan en het College derhalve in overweging geeft deze tot dien tijd te beperken.

Enz.

N.B. Het advies van het Tribunaal werd gegeven voor de publicatie van de tweede wijziging van het Tribunaalbesluit. Bij die tweede wijziging is de Tribunalen bevoegdheid verleend de Regeering te adviseeren de ten uitvoerlegging van de opgelegde interneering, die altijd tien jaar bedraagt, te beperken.

No. 3.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer) 25 Juni 1945. (Mr. Nelsissen, Ir. Asselbergs, van der Hoof.)

Het Tribunaal vult de ten laste legging aan.

Lidmaatschap van de N.S.D.A.P. levert de gedraging op van het als lid aangesloten geweest zijn bij een Nationaal-Socialistische organisatie.

(Artt. 1, 1e lid, 3e alinea en 58, 1e lid Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda contra J. F., wonende te Breda, geïnterneerd te Vught.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 4 Juni 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, te Breda of elders in Nederland in de jaren 1942—1944 lid is geweest van de N.S.B. en in 1941 lid is geweest van de N.S.N.A.P.;

O., dat deze ten laste legging ter openbare zitting van 18 Juni 1945 is aangevuld in dier voege dat aan den beschuldigde bovendien ten laste wordt gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, te Breda of elders in Nederland in de jaren 1942, 1943 en 1944 als lid aangesloten is geweest bij het Nederlandsche Arbeidsfront:

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat deze wel bewezen gedragingen opleveren het als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging en aanverwante Nationaal-Socialistische organisaties;

Enz.

No. 4.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (2e Kamer) 10 Juli 1945. (Mr. Brouwers, Hasker, Koster.)

Werken bij de Duitsche Weermacht levert een gedraging op in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

Opgelegde maatregel, o. m.: verbeurdverklaring van radiotoestel.

(Art. 1, 1e lid, 2e al. en art. 6 Tribunaalbesl.)

Tribunaal Breda contra C. A. de Br. te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 7 Juni 1945 is ten laste gelegd: dat hij, Nederlander zijnde, te Breda of elders in Nederland van Augustus 1941 t/m Mei 1944 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging en als zodanig is vrijgesteld van de inleveringsplicht van radio's;

Van November 1941 tot eind Mei 1944 werkzaam is geweest bij de Duitsche Weermacht; op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Post alia:

Uitspraak doende, legt de navolgende maatregelen op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging meent te moeten geven de maatregel van interneering tot drie jaar te be-

perken, zoodat deze op 1 November 1947 kan worden beëindigd;

2. Verbeurdverklaring van de radio van beschuldigde;

3. Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en van het bekleeden van ambten.

N.B.: Het Tribunaal te Breda legde in meerdere gevallen de maatregel van verbeurdverklaring van het radiotoestel op, wanneer bleek dat de beschuldigde tijdens de bezetting vrijgesteld was van de verplichting tot inlevering van radio-ontvangtoestellen.

No. 5.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (2e Kamer) 9 Juli 1945. (Mr. Brouwers, Hasker, Koster.)

(Volledige uitspraak.)

Tribunaal te Breda contra J. K. te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 14 Juni 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde:

A. In 1941, 1942 en begin 1943 lid is geweest van het Technisch gilde, van het Economisch Front en van het Sociaal Economisch Genootschap „Nederland en Europa”.

B. Blijk heeft gegeven van een pro-Duitsche gezindheid gedurende de eerste jaren van den oorlog door meerdere malen met Duitschers te hebben gedineerd, o. a. met den Ortskommandant en met leden van de Standortsverwaltung, door meerdere malen met den Ortskommandant in het Oranjestad te hebben geborreld; door geabonneerd te zijn geweest op het Nationaal Dagblad, Volk en Vaderland, Storm en de Waag en de Deutsche Zeitung in den Nederlanden; door althans eenmaal den Hitlergroet te hebben gebracht en de woorden „Heil Hitler” daarbij te hebben uitgesproken.

C. Vrijwillig een meubelleverantie heeft gedaan aan de Duitsche Wehrmacht ten bedrage van f 250,000, op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O., dat beschuldigde ter zitting van 25 Juni 1945 heeft verklaard:

Ik erken lid te zijn geweest van de in de dagvaarding opgesomde organisaties en ook de omgang met de Duitschers. Ik moest evenwel zoo handelen, om in de brandweer, die ik altijd van vreemde smetten vrij heb weten te houden, mijn eigen politiek te kunnen doorzetten en zoo te voorkomen, dat er een N.S.B.-invloed in door zou dringen.

De meubeltransactie heb ik geaccepteerd, om daarmee mijn arbeiders uit Duitschland te houden en om mij te kunnen onttrekken aan voor de oorlog belangrijke Duitsche

orders. Met stoelen en tafels wordt de oorlog niet gewonnen.

Ik ontken pertinent den Hitlergroet te hebben gebracht.

Gezien de navolgende proces-stukken:

1. Proces-verbaal d.d. 20 December 1944 opgemaakt door G. E. de Kock, onbezoldigd rijksveldwachter, waarin is opgenomen de verklaring van den beschuldigde.

2. Proces-verbaal d.d. 28 November 1944 opgemaakt door G. E. de Kock waarin is opgenomen de getuigeverklaring van Ir. J. B. Leeuwenberg.

3. Proces-verbaal van het getuige-verhoor d.d. 10 November 1944 opgemaakt door Mr. H. W. Felderhof, waarin is opgenomen de verklaring van Jos. van Dijk.

4. Proces-verbaal van het getuigeverhoor in Raadkamer d.d. 14 Juni 1945 van Johannes Cornelis Alphonsus van Driel.

5. Proces-verbaal van het getuigeverhoor in Raadkamer van 14 Juni 1945 van Adrianus Cornelis Josephus van Boxtel.

6. Proces-verbaal van het getuigeverhoor in Raadkamer d.d. 14 Juni 1945 van Johannes Petrus van der Wal.

7. Proces-verbaal van het getuigeverhoor in Raadkamer d.d. 14 Juni 1945 van Petrus Adrianus Johannes Oomes.

8. Proces-verbaal d.d. 19 April 1945 opgemaakt in Raadkamer en waarin is opgenomen de verklaring van den beschuldigde.

O., dat voormelde proces-stukken zake-lijk inhouden:

Sub 1. dat beschuldigde van medio 1941 tot eind 1942 lid is geweest van het Economisch Front en van het Technisch Gilde en verschillende Deutsche relaties had, waaronder de Ortskommandant.

Sub 2. dat beschuldigde bewondering had voor de Deutsche organisatie en dat hij meerdere malen ontmoetingen gehad heeft met den Ortskommandant in het Oranje-hotel.

Sub 3. dat beschuldigde meerdere malen den Hitlergroet heeft gebracht, met Duitschers gedineerd heeft en een groote hoeveelheid kasten heeft laten maken voor de Deutsche Wehrmacht,

dat hij verder groote ergernis heeft gegeven door steeds in het gezelschap van Deutsche officieren te verkeer en zich vaak in sterk pro-Deutsche zin heeft uitgelaten.

Sub 4. dat beschuldigde tenminste eenmaal in het bijzijn van getuige den Hitlergroet heeft gebracht en daarbij de woorden „Heil Hitler” heeft uitgesproken en dat hij eenige werkzaamheden op het vliegveld Gilze-Rijen heeft verricht.

Sub 5. dat beschuldigde eenmaal den Hitlergroet, of gecamoufleerde Hitlergroet heeft gebracht in het bijzijn van getuige en eenmaal tegen hem de woorden heeft geuit: „Het zou voor jou wel eens goed zijn, als de N.S.B. aan het bewind kwam”.

Sub 6. dat beschuldigde vaak het gebaar als van den Hitlergroet bracht in het bijzijn van getuige.

Sub 7. dat beschuldigde de eerste jaren geweldig pro-Duitsch was, vooral om economische redenen.

Sub 8. dat beschuldigde zelf toegeeft, dat

hij lid geweest is van het Technisch gilde, en het Economisch Front en van het Sociaal-Economisch Genootschap „Nederland en Europa”, vanaf medio 1941 tot eind 1942, dat hij in de jaren 1940 en 1941 meerdere malen den Ortskommandant heeft ontmoet in het Oranjehotel aan het tafeltje van de familie van den Hurk, dat hij geabonneerd is geweest op het Nationaal Dagblad, Volk en Vaderland, Storm, de Waag en de Deutsche Zeitung in den Nederlanden,

dat hij een levering van meubels aan de Wehrmacht vrijwillig op zich heeft genomen evenals het aanbrennen der verduistering in de Chasseekazerne in 1941.

O., dat door de verklaring van beschuldigde en door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich als lid aangesloten hebben bij een nationaal-socialistische instelling, het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand, het op eenige wijze steun verleen en aan den vijand;

O., dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde althans gedurende de eerste oorlogsjaren groote ergernis heeft gegeven door zijn pro-Deutsche houding waarbij hij niet onder stoelen of banken stak dat hij nog heil verwachtte van den overwerldiger;

O., dat weliswaar de raadsman van beschuldigde heeft aangevoerd, dat beschuldigde, eenigszins verbitterd over de traagheid der Nederlandsche Overheid op sociaal economisch gebied, gebiologeerd was door hetgeen op dat gebied door het zooveel armere Deutschland werd gepresteerd en dat zijn ingenomenheid met den vijand alleen dat gebied betrof, maar het Tribunaal van oordeel is, dat het vertoon van ingenomenheid met den vijand onverdeeld ergernisgevend en onverdeeld fout is, ook al zou dit vertoon een gevolg zijn van ingenomenheid met enkele al of niet vermeende hoedanigheid van den vijand;

O., dat zakelijke interesse en weetgierigheid betreffende een bepaalde nationaal-socialistische economie in ieder geval geen vriendschappelijke omgang met den bezetter noch het brengen van den Hitlergroet noodzakelijk maakte;

O., dat is aangewend, dat de vriendschappelijke omgang voortvloeide uit het contact dat beschuldigde als hoofd der brandweer met Deutsche instanties moest hebben en noodzakelijk was om het Nederlandsch belang te kunnen dienen; echter het Tribunaal van oordeel is, dat hoezeer een correcte houding tegenover Deutsche autoriteiten in deze nuttig en gewenscht was, een goed Nederlander niet dan onder uitzonderlijke overmachtige omstandigheden met dergelijke heeren openbaar behoefde te borrelen of te tafelen, terwijl hem dit zeker geen tweemaal zou zijn overkomen, laat staan vijf;

O., dat wat het lidmaatschap der nationaal-socialistische instellingen betreft, is gesteld, dat beschuldigde op aandrang van zijn N.S.B.-chef Ir. Budde lid werd van Technische Noodhulp terwille van de brandweer, maar wat hiervan zij, het Tribunaal in ieder

geval een dergelijke noodzakelijkheid niet kan inzien voor een lidmaatschap van de zuiver nationaal-socialistische instellingen Technisch Gilde en Economisch Front en voorts van het Sociale-Economische Genootschap; welke lidmaatschappen dan ook geheel passen bij de denkrichting van beschuldigde in de eerste oorlogsjaren;

O., dat het Tribunaal aanneemt dat de foute instelling van beschuldigde voort heeft kunnen komen uit idealistische motieven, waarmede dan ook geheel in overeenstemming zijn de goed-Nederlandsche handelingen van beschuldigde, welke ook vaststaan, maar het andere daarom nog niet compenseeren;

O., dat beschuldigde erkent heeft meubelleveringen te hebben gedaan aan de Marinestandortverwaltung gedurende een zestal maanden en wel tot een bedrag van meer dan f 300,000 waarop de bruto winst 10 % was, maar aanvoert dat dit zijns inziens een geoorloofde leverantie was, waardoor hij bovendien het in ieder geval een laakbare daad was wanneer een Nederlander zonder daartoe gevorderd te zijn geheel vrijwillig contact zocht met de vijandelijke instanties om dergelijke leveringen te mogen doen of werkzaamheden te kunnen verrichten, want dit kan niet anders worden gezien dan als vrijwillige steun aan den vijand;

O., dat volgens het Landoorlogsreglement de bezetter gerechtigd was verschillende vorderingen te doen maar dit niet uitsluit, dat elke behoorlijke Nederlander van zijn kant diende te trachten daaraan te ontkomen, zoodat het in ieder geval een laakbare daad was wanneer een Nederlander zonder daartoe gevorderd te zijn geheel vrijwillig contact zocht met de vijandelijke instanties om dergelijke leveringen te mogen doen of werkzaamheden te kunnen verrichten, want dit kan niet anders worden gezien dan als vrijwillige steun aan den vijand;

O., dat beschuldigde tot deze leveringen niet kon worden gevorderd omdat zij niet op zijn terrein lagen en niet valt uit te maken wat het gevolg zou zijn geweest wanneer hij ze niet op zich genomen had, maar niet goed is in te zien dat beschuldigde ook zonder deze activiteit gedurende zes maanden, niet zou hebben kunnen ontkomen aan het werken voor oorlogsdoeleinden, daar toch vaststaat dat beschuldigde gedurende al de bezettingsjaren geen werkelijke oorlogswerken heeft uitgevoerd of iets van eenige betekenis voor de Duitschers heeft aangenomen;

O., dat het Tribunaal van oordeel is, dat hier dus wel laakbaren steun is verleend maar zeker niet van landverraderlijke collaboratie kan worden gesproken, terwijl beschuldigde door het nemen van deze leveringen en de daaraan verbonden winst, gezien de omzet van zijn bedrijf ook niet als een doortrapte profiteur kan worden beschouwd;

O., dat alles te samen beschuldigde door de hierbovenomschreven gedragingen als vooraanstaand bouwondernemer en als commandant der brandweer veel ergernis heeft gegeven en door lid te worden der boven opgesomde organisaties alsmede door zijn te vertrouwelijken omgang met personen behorende tot de vijandelijke bezettende macht veel verder is gegaan, dan zelfs omwille van de belangen der brandweer geoorloofd mag worden geacht, terwijl ook de vrij-

willige meubelleverantie tot een dergelijke omgang niet toelaatbaar kan worden geacht.

O., dat beschuldigde daardoor geacht moet worden desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat het Tribunaal in aanmerking neemt de goed-Nederlandsche daden van beschuldigde zooals het goed en zuiver houden van de brandweer, het houden van zijne arbeiders uit Duitschland en het zich en zijne arbeiders vrijhouden van het uitvoeren van werkelijke oorlogswerken; en uiteindelijk het ter beschikking stellen van zijn buitengoed als geheim interneringskamp van de ondergrondsch;

O., dat voormeld bewezen verklaarde feiten oplegging van de hieronder te vermelden maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal van meening is, dat deze maatregel na twee jaar reeds voldoende zal hebben gewerkt, zoodat de interneering kan eindigen op 1 November 1946.

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde tot een bedrag van f 30,000.

3. Ontzetting uit het recht om openbare ambten te bekleeden.

No. 6.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (2e Kamer) 10 Juli 1945. (Mr. Brouwers, Hasker, Koster.)

Lidmaatschap van het Nederlandsche Arbeidsfront levert een gedraging op, vallend onder art. 1 van het Tribunaalbesluit.

(Art. 1, lid 1, 3e alinea Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen L. J. D. te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 7 Juni 1945 is ten laste gelegd: dat hij, Nederlander zijnde, gedurende de jaren 1942, 1943 en 1944 te Breda als lid aangesloten geweest is bij het Nederlandsche Arbeidsfront; op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat door de verklaring van beschuldigde en door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen;

Post alia:

O., dat beschuldigde daardoor geacht moet worden desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

No. 7.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (6e Kamer) 3 Augustus 1945. (Viets, Vos, v. d. Linden.)

Lidmaatschap van den Nederlandschen Volksdienst en het abonné zijn op het „Nationale Dagblad” vormen gedragingen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk. De Nederlandsche Volksdienst is een organisatie verwant aan de N. S. B. der Nederlanden.

(Art. I, re lid, 3e alinea T.B.)

Tribunaal Breda tegen A. v. P. te Roosendaal.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding d.d. 20 Juli 1945 is ten laste gelegd: dat hij van December 1942 tot 21 April 1943 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, terwijl hij aan gemelde beweging contributie heeft betaald;

dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa gedurende eenigen tijd lid is geweest van den Nederlandschen Volksdienst uit hoofde waarvan hij een bijdrage stortte van f 0.50 per maand;

dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa gedurende eenigen tijd abonné is geweest op het „Nationale Dagblad”;

Post alia:

O., dat deze gedragingen opleveren: het gedurende de bezetting van het Rijk in Europa als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en een daaraan verwante organisatie en door daad van instemming met het streven dier beweging blijk heeft gegeven van nationaal socialistische gezindheid;

O., dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

No. 8.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (2e Kamer) 16 Juli 1945. (Mr. Brouwers, Weebers, van den Brule.)

Collecteeren en reclame maken voor de Winterhulp Nederland is een desbewuste gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Art. I, lid I, 3e alinea Tribunaalbesluit.)

(Volledige uitspraak.)

Tribunaal Breda tegen C. A. de W. te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde,

1. In 1943 en 1944 sympathiseerend lid is geweest der N. S. B. en geabonneerd was op „Volk en Vaderland”;

2. Lid is geweest van het N. A. F.;

3. Herhaalde malen heeft gecollecteerd voor de Winterhulp en daarvoor door het ophangen van biljetten aan zijn huis reclame heeft gemaakt.

Op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O., dat beschuldigde ter zitting van 2 Juli 1945 heeft verklaard:

„Ik ben nooit lid geweest van het N. A. F.

Ik heb op verzoek van burgemeester van Slobbe voor Winterhulp gecollecteerd. Dat was kort voordat burgemeester Blom in Breda kwam. Ik dacht dat het goed was, omdat de oproep van de burgemeester kwam.

Ik ben sympathiseerend lid geworden van de N. S. B. om mijn radio te mogen houden.”

Gezien de navolgende processtukken:

1. Proces-verbaal van 7 November 1944 opgemaakt door Petrus Godefridus van de Wiel, rechercheur van politie waarin is opgenomen het verhoor van beschuldigde.

2. Proces-verbaal d.d. 13 Maart opgemaakt door Abraham Jacob Puyenbroek, Hoofd afdeling documentatie van het bur. politiezaken der K. N. B. S.

3. Lidmaatschapskaart der N. S. B.

4. Lidmaatschapskaart N. A. F.

5. Proces-verbaal van getuigenverhooren d.d. 23 Maart 1945 opgemaakt door Theodorus Hendrikus Vroomans, agent van politie.

6. De verklaring van beschuldigde ter zitting van 2 Juli 1945.

O., dat deze bewijsstukken zakelijk inhouden:

a. Het sympathiseerend lid geweest zijn der N. S. B. vanaf medio 1942 tot en met Augustus 1944;

b. Het geabonneerd geweest zijn op „Volk en Vaderland”.

c. Het lid geweest zijn van het N. A. F.

d. Het herhaaldelijk gecollecteerd hebben voor Winterhulp.

O., dat door de verklaring van beschuldigde en door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde lid is geweest van het N. A. F., gezien het groot aantal onnauwkeurigheden in de N. S. B.-administratie en de pertinente ontkenning van beschuldigde;

O., dat de bovenomschreven en welbewezen gedragingen opleveren het sympathiseerend lid geweest zijn der N. S. B. tijdens de vijandelijke bezetting, het geabonneerd geweest zijn op „Volk en Vaderland” en het gecollecteerd hebben voor Winterhulp.

O., dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O., dat voormeld bewezen verklaarde feiten oplegging van de hieronder te vermelden maatregelen wettigen, immers in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen, waarbij het Tribunaal de behoeftige omstan-

digheden van den beschuldigde in overweging wenschte te nemen.

O., dat het Tribunaal van meening is, dat de maatregel van interneering thans reeds voldoende heeft gewerkt.

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen op:

1. Verbeurdverklaring van zijn radio;
2. Ontzetting uit het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en het uitoefenen van functies in overheidsdienst.

No. 9.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 8 Aug. 1945. (Mr. van Leeuwen, Meyerink, Gielen.)

Lidmaatschap van de Nederlandsche Volksdienst, het dienst doen als wachtman op een vliegveld, het colporteren met „Volk en Vaderland” zijn gedragingen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 en 3 Tribunaalbesl.)

(Volledige uitspraak.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Th. G. J. van Z. te Oss.

Het Tribunaal te 's-Hertogenbosch (2e Kamer) in de zaak tegen Th. G. J. van Z., van beroep arbeider, wonende te Oss als beschuldigde, op 25 Juli 1945 ter zitting verschenen, bijgestaan door Mr. J. B. Hengst als raadsman;

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en de Nationaal-Socialistische organisaties of instellingen: de „W.A.”, de Nederlandsche Volksdienst en het Nederlandsche Arbeidsfront;

b. hulp en steun heeft verleend aan den vijand door ongeveer 1½ jaar dienst te doen als wachtman op het vliegveld Volkel;

c. in het algemeen van zijn nationaal-socialistische gezindheid blijk heeft gegeven door te colporteren met „Volk en Vaderland” en aanplakbiljetten van N. S. B.-vergaderingen aan zijn woning te hangen;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O., dat de beschuldigde ter zitting van 25 Juli 1945 heeft verklaard: „Ik ben Nederlander. Ik erken de tenlastelegging; ik heb echter geen aanplakbiljetten van de N. S. B.-vergaderingen aan mijn woning gehangen, doch wel van de Nederlandsche Volksdienst.”

Gezien het ambtsedig proces-verbaal van Gerrit Johan Wassink, agent van politie te Oss, d.d. 3 November 1944, houdende de verklaring van den relatant, dat de beschuldigde hem heeft verklaard, dat er enkele

ma.en aanplakbiljetten van N. S. B.-vergaderingen aan zijn woning hebben gehangen, welk stuk als bewijsmiddel wordt gebezigd;

O., dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande, dat wel is bewezen, dat aanplakbiljetten van vergaderingen aan zijn woning hebben gehangen, doch niet, dat hij die opgehangen heeft;

O., dat de beschuldigde op grond dier handelingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de opiegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen, met dien verstande, dat het Tribunaal in overweging geeft de interneering tot een tijdsduur van 2 (twee) jaren te beperken;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart bewezen, dat de beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als lid is aangesloten geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij de nationaal-socialistische organisaties: de W.A. de Nederlandsche Volksdienst en het Nederlandsche Arbeidsfront; door de daad blijk heeft gegeven van nationaal-socialistische gezindheid en tenslotte hulp en steun heeft verleend aan den vijand, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de volgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde;

2°. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 10.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 10 Augustus 1945. (Mr. Holla, Gielen, de Gier.)

Werkzaamheid als S. S. bouwarbeider levert de gedraging op van hulp of steun verleenen aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Johannes Bras, electriciën, te Oss.

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1°. Hulp of steun heeft verleend aan den vijand door voor een dienstverband van zes maanden als S.S.-bouwarbeider te tekenen

en als zodanig aan de barakkenbouw in Riga te werken, alsmede door in Frankrijk als S.S.-bouwarbeider te werken in een cementfabriek te Bordeaux en door vrijwillig als electriciën voor de Duitse weermacht op het vliegveld Volkel te werken;

2°. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij de nationaal-socialistische organisatie of instelling: het Nederlandsche Arbeidsfront;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O., dat de beschuldigde ter zitting van 10 Augustus 1945 heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. In de maand Augustus 1943 te kende ik voor een dienstverband van zes maanden als S.S.-bouwarbeider. Ik meldde mij aan op een advertentie bij de Oost-compagnie. Op grond van dat contract heb ik in Riga gewerkt aan de barakkenbouw en was ik in Frankrijk in een cementfabriek te Bordeaux werkzaam. Ik heb een uniform gedragen en had een band om de arm waarop de woorden: „S.S.-Bouwarbeider”. Na mijn verlof meldde ik mij in Januari 1944 op het vliegveld te Volkel, waar ik vrijwillig voor de Duitse weermacht als electriciën werkzaam was tot September 1944. Ik ben lid geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden van ongeveer Juli 1941 tot einde December 1941. In Mei of Juni 1941 werd ik lid van het N. V. V. en ben, toen dit in N. A. F. overging, lid gebleven”;

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde draagt zelve de verantwoordelijkheid voor zijn ontslag bij Zwanenberg: hij stal koffie en thee, welke goederen zeker niet tot de allereerste levensbehoeften behoren. Zijn werken voor de weermacht nadien moge hard noodzakelijk zijn doch is gevolg van zijn onverstandige daad.

Zijn lidmaatschap der N. S. B. wordt op generlei wijze gerechtigd of verontschuldigd: hij was lid van Juli 1941 tot December 1941 en had toen vast werk.

Alleen de korte duur er van kan gelden als verzachtende omstandigheid.

Post alia:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. Internering met advies aan de Regering deze te beperken tot een tijdsduur van 15 maanden;

b. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 11.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 10 Augustus 1945. (Mr. Holla, Gielen, de Gier.)

Functie van assistent-sociaal-voorman levert hulp- of steunverleening aan de hand-

langers of medewerkers van de vijand op.

Lid blijven van een confessioneele vakbond waarvan de leden en masse bedankten, toen deze onder commissariaat van Woudenberg werd geplaatst, heeft afbreuk gedaan aan het verzet.

(Artikel 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen M. J. van Lieverloo, electriciën, te Oss.

Beschuldigd: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1°. hulp of steun heeft verleend aan de handlangers of medewerkers van den vijand door bij een der afdelingen der Philips-fabrieken te Oss werkzaam te zijn als assistent-sociaal-voorman;

2°. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische organisaties of instellingen: het Nederlandse Arbeids Front en de Nederlandse Volksdienst;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O., dat de beschuldigde ter zitting van 10 Augustus 1945, heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. Ik ben bij een der afdelingen der Philipsfabrieken te Oss werkzaam geweest als assistent-sociaal-voorman en wel van omstreeks October 1942 af. Omstreeks de maand October had ik mij als lid aangesloten bij het Nederlandsche Arbeids Front. Op 1 December 1943 sloot ik mij als lid aan bij de Nederlandse Volksdienst.”

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde, lid blijvende van een confessioneele vakbond, waarvan de leden massaal bedankten, toen de bond onder commissariaat van den N. S. B.'er Woudenberg werd gesteld, heeft afbreuk gedaan aan het verzet. Het N. A. F.-lidmaatschap is de consequentie dezer on-Nederlandse houding en derhalve daarmede veroordeeld. Dit geldt a fortiori voor het aanvaarden van de functie van assistent-sociaal voorman.

Als verzachtende omstandigheden wil het Tribunaal laten gelden de sociale omstandigheden van den werkneemer. Het acht het aannemelijk dat het streven naar verbetering daarvan beschuldigde verleid heeft. Eenzelfde overweging geldt voor het lidmaatschap van de N. V. D.

Post alia:

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen met advies aan de Regering deze te beperken tot een tijdsduur van 5 jaren.

No. 12.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 3 Augustus 1945. (Mr. Holla, van Bunge, Vaessen.)

Het lid worden van de N. S. B. is geen toelaatbaar middel om werk te verkrijgen.

Gebrek aan politiek inzicht is geen rechtvaardiging maar wel een verontschuldiging voor het lid zijn van de N. S. B.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen G. F. Janssen, betonarbeider, te Oss. (Geïnterneerd).

Het Tribunaal:

Beschuldigd: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O., dat de beschuldigde ter zitting van 3 Augustus 1945, heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. In September 1940 heb ik mij als lid aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden.”

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

a. Beschuldigde was werkloos en hem werd door de N. S. B. werk beloofd op voorwaarde, dat hij lid der partij zou worden. Hoewel het Tribunaal het lidmaatschap der N. S. B. een niet toelaatbaar middel acht tot het verkrijgen van werk, ziet het toch in het gebrek aan politiek inzicht bij betrokkene, zoodat geen rechtvaardiging, dan toch een verontschuldiging voor zijn misstap;

b. Het rapport der bedrijfszuiveringscommissie dat tegen vrijlating van beschuldigde geen bezwaar behoeft te bestaan.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan:

hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Beveelt onmiddellijke invrijheidstelling van den beschuldigde.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 13.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 3 Augustus 1945. (Mr. Holla, v. Bunge, Vaessen.)

Lidmaatschap van N. S. B. is geen toelaatbaar middel om zich aan verplichte tewerkstelling in Duitsland te onttrekken. Desniettemin neemt het Tribunaal verzachtende omstandigheden aan.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen M. A. Brands, grondwerker te Oss.

Het Tribunaal:

Beschuldigd dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en de nationaal-socialistische organisaties of instellingen: de W. A. en het Nederlands Arbeidsfront, op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O., dat de beschuldigde ter zitting van 3 Augustus 1945, heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. Ik erken hetgeen mij bij dagvaarding wordt telastegelegd”.

O., dat het proces-verbaal, d.d. 23 November 1945, opgemaakt door Cornelis Johannes Antonius Maria Snethorst, agent van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, zake-lijk inhoudt:

dat beschuldigde aan verbalisant heeft verklaard: „Omstreeks Kerstmis 1940 ben ik als gewoon lid toegetreden tot de Nationaal Socialistische Beweging (N. S. B.) in Nederland en tot in de loop van het jaar 1940 lid van die beweging gebleven. Ik ben in die tijd mede lid geweest van de W. A. Ik ben van December 1943 tot medio Januari 1944 lid geweest van het Ned. Arbeidsfront;

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

a. Hoewel het Tribunaal het lidmaatschap der N. S. B. een niet toelaatbaar middel acht tot onttrekking aan verplichte tewerkstelling in Duitsland, ziet het toch in het gebrek aan politiek inzicht bij betrokkene, zoodat geen rechtvaardiging, dan toch een verontschuldiging voor de gemaakte keuze, waardoor beschuldigde immers hier te lande te werk gesteld zou worden;

b. beschuldigde heeft tijdig zijn misstap ingezien en reeds twee maanden na toetreding tot de N. S. B. en W. A. als lid hiervoor bedankt;

c. als verzachtende omstandigheid voor de toetreding van beschuldigde tot het N. A. F. ziet het Tribunaal de wanverhouding tussen loon en gezinssterkte, in verband met het vooruitzicht als N. A. F.-lid f 10.— meer te verdienen;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan:

Hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Heft op het huisarrest van den beschuldigde;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 14.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 3 Aug. 1945. (Mr. Holla, van Bunge, Vaessen.)

Vrijwillige toetreding tot het „National-Sozial. Kraftfahrer Korps” (N.S.K.K.) is een handeling waardoor steun verleend wordt aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen H. P. G. van Heeswijk te Oss.

Het Tribunaal:

Beschuldigd: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hulp of steun heeft verleend aan den vijand door vrijwillig in dienst te treden bij het „National Soz. Kraftfahrer Korps”, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben bedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsc volk.

O., dat de beschuldigde ter zitting van 3 Augustus 1945, heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. In Mei 1941 heb ik mij als lid aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Ik ben vrijwillig in dienst getreden bij het National Sozialistische Kraftfahrer Korps. Ik meldde mij daarvoor aan op een advertentie. Ik heb het uniform van dat Korps gedragen. Ik ben 12 à 13 maanden bij de N. S. K. K. in dienst geweest als chauffeur;”

O., dat het proces-verbaal, d.d. 23 November 1944, opgemaakt door Cornelis Johannes Antonius Maria Snethorst, agent van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, te Oss, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde aan verhalisant heeft verklaard:

„Omstreeks Mei 1941 ben ik als lid toegetreden tot de Nationaal Socialistische Beweging (N. S. B.) in Nederland. Enige tijd na datum van opgave als lid der N. S. B. ben ik geheel vrijwillig in dienst betreden bij het National Sozialistische Kraftfahrer Korps en heb als zodanig voor de Duitse weermacht in Rusland gereden voor het Oostfront. Ik heb tweemaal een contract voor een dienstverband van een jaar bij het N. S. K. K. getekend en tot eind 1942 heb ik bij het N. S. K. K. dienst gedaan;”

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

a. Beschuldigde is slechts 3 weken lid der N. S. B. geweest en heeft nooit contributie betaald;

b. De sociale moeilijkheden van den beschuldigde mogen gelden als zeer verzachtende omstandigheid voor zijn toetreding tot de N. S. K. K., zij bieden echter geen voldoende grond tot volstrekte rechtvaardiging van deze misstap.

c. Beschuldigde is sinds 30 September 1944 geïnterneerd;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan:

hetgeen hiervoor is bewezen verklaard met dien verstande dat hij hulp heeft verleend aan den vijand;

Beveelt de onmiddellijke invrijheidstelling van den beschuldigde;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezer en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 15.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 15 Augustus 1945. (Mr. v. Leeuwen, Meyerink, Wouters.)

Het „Front van ambacht en nering” is een nat. soc. organisatie of instelling. Voordeel trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door verhooging van het kwantum van de kolenvoorraad, met behulp van het „Front van ambacht en nering”.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen J. L. M. v. d. Hoeven te 's-Hertogenbosch;

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid, althans als begunstiger of anderszins, zich heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door het kwantum van zijn kolenvoorraad met 100 ton te verhogen met behulp van „Nering en Ambacht”, ene nationaal socialistische organisatie of instelling, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: „Ik ben Nederlander; ik heb eenmaal een aanvraag gedaan voor lidmaatschap van de N. S. B. en betaalde toen tevens f 1.50 inschrijfgeld plus contributie voor een maand. Over de achtergestelde quote ben ik naar „Nering en Ambacht” gegaan en vandaar gestuurd naar hun expert te Rotterdam; een week nadien ontving ik mijn quote van 100 ton;”

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart bewezen, dat de beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als lid zich heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Legt de volgende maatregel aan den beschuldigde op:

Verbeurdverklaring van zijn vermogen zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 500.—.

No. 15a.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 25 Juli 1945. (Mr. Holla, Cuyten, v. Bunge.)

Aanblijven als functionaris van het N. V. V., ook toen dit onder Commissariaat van Woudenberg werd gesteld. Mate van verantwoordelijkheid van beschuldigde.

(Art. 1, lid 1, 3e alinea Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen P. Kleiker slager te Oss.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. Functionaris zijnde van het N. V. V., deze functie heeft behouden, toen het N. V. V. onder commissariaat van den nationaal-socialist Woudenberg werd gesteld, zulks, terwijl andere functionarissen om deze reden hun functie aanstonds of korten tijd daarna neerlegden;

b. Zijn functie bleef behouden, toen het N. V. V. overging in het N. A. F. en wel tot het einde toe;

c. Als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal-socialistische organisaties of instellingen: de „Nederlandsche Volksdienst” en „Winterhulp Nederland”, van welke beide hij tevens blokhoofd was.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Gezien de processtukken:

O., dat de beschuldigde ter zitting van 25 Juli 1945 heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. Tijdens de vijandelijke bezetting van ons land was ik functionaris van het N. V. V. Ik was penningmeester van den Bestuurdersbond. Als vergoeding voor mijn werkzaamheden als zoodanig ontving ik een paar cent per contributiezegel. Toen het N. V. V. onder commissariaat van den nationaal-socialist Woudenberg werd gesteld, ben ik als bestuurslid gebleven, ook, nadat ik wist, dat aanvankelijk aangebleven hoofdbestuursleden hadden bedankt, omdat zij de verantwoordelijkheid niet langer wilden dragen. Sedert Woudenberg bij het N. V. V. was, ontving ik als bestuurslid voor mijn werk een vergoeding van f 15.— per week, n.l. 4 cents per contributiezegel. Er waren ongeveer 400 leden. Ook toen het N. V. V. overging in het Nederlandsche Arbeidsfront ben ik bestuurslid gebleven en wel tot het einde toe. Ik was lid en penningmeester van het N. A. F. Ik heb mij als lid aangesloten bij de Nederlandsche Volksdienst. Ik erken, dat de handteekening onder het schriftelijk stuk, waarin staat, dat 'k mij vrijwillig beschikbaar stel voor Volksdienst en Winterhulp Nederland, van mij afkomstig is. Ik was ook blokhoofd van den Nederlandschen Volksdienst. Ik heb gecollecteerd voor Winterhulp Nederland, ook nog in het jaar 1943. Voor de N. V. D. betaalde ik gelden uit.”

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde had moeten beseffen, dat hij, als functionaris van den Bestuurdersbond van het N. V. V. aanblijvende, nadat dit door een maatregel van den bezetter onder commissariaat van den N. S. E.-er Woudenberg was gesteld, de plannen tot nazificering van ons volk begunstigde. Dit aanblijven is te bezwarender, nu het bestuur waarvan beschuldigde deel uitmaakte, niet minder dan 400 leden onder zijn leiding gehad blijkt te hebben. Als verzachtende omstandigheid kan gelden, dat het afdeeliningsbestuur van het N. V. V. te Oss het advies van het hoofdbestuur om aan te blijven in het vermeende belang der arbeiders, gevolgd heeft.

Beschuldigde had echter, evenals zijn medebestuurders, naar het oordeel van het Tribunaal, zeker moeten bedanken, toen ook hoofdbestuursleden verklaard hadden de verantwoordelijkheid niet langer te willen dragen, en deswege bedankten. Dit werd hem makkelijk gemaakt door de principieele houding der meeste besturen en leden van de confessioneele arbeiders-bonden. Door zulks na te laten, mede door het aanvaarden eener functie bij de N. V. D., heeft beschuldigde niet alleen afbreuk gedaan aan het verzet tegen den vijand, maar ook blijk gegeven de verantwoordelijkheid om op de juiste wijze leiding te geven aan het arbeidende volk, niet te kunnen dragen.

Gezien de betreffende Wetsartikelen,

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. Ontzetting uit het recht eenige leidende functie te bekleeden in eenige vereeniging met een maatschappelijk doel;

b. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid, met advies aan de Regeering niet dan na vijf jaren herstel in deze sub b. genoemde rechten in overweging te willen nemen.

N.B. Bij Besluit van 19 Mei 1945, Stbl. F 75 (houdende wijzigingen en aanvullingen van het Tribunaalbesluit, Stbl. E 101 en van het Koninklijk Besluit van 23 December 1944, Stbl. E 153), artikel 1 ten vierde, is aan de Tribunalen de bevoegdheid toegekend in hunne uitspraken bij oplegging van den maatregel van interneering den Minister van Justitie in overweging te geven de interneering te beperken tot een tijdsduur in de uitspraak vermeld. Echter is er noch in het Tribunaalbesluit noch in de daarop gevolgde wijzigingsbesluiten sprake van een soortgelijke bevoegdheid van de Tribunalen ten aanzien van den maatregel van ontzetting van bepaalde rechten. Het is dus mogelijk dat in dit geval het advies door den Minister van Justitie genegeerd wordt en dat de ontzetting geschiedt voor tien jaar, gelijk in artikel 5, sub a van het Tribunaalbesluit is voorgeschreven.

No. 16.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 15 Augustus 1945. (Mr. van Leeuwen, Meyerink, Wouters.)

Vrijwillig van den vijand goederen aannemen levert de gedraging op van voordeel trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen toestand.

Bewijs. Uit de overwegingen van het Tribunaal blijkt, dat dit, bij ontkenenis van den beschuldigde, het proces-verbaal van een opsporingsambtenaar, bevattende de bekentenis van den beschuldigde, als bewijsmiddel gebruikt.

(Artt. 1, lid 1, 4e alinea en 64, lid 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen W. T. Mulder, opperman, te 's-Hertogenbosch.

Het Tribunaal:

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. hulp of steun heeft verleend aan den vijand en

b. voordeel heeft getrokken, althans trachtte te trekken, uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door:

1. vrijwillig ten behoeve van den vijand in Duitschland te werken bij een kolenhandelaar; en

2. vrijwillig van den vijand goederen, twee rijwielen, een harmonium, brandhout en een bewijs dat zijn rijwiel niet gevorderd mocht worden, te accepteren;

op grond van welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de proces-stukken, waaronder een ambtsedij proces-verbaal van den rechercheur Petrus van de Corput van 10 Februari 1945, waarvan de korte inhoud door den Voorzitter aan beschuldigde is medegedeeld;

O., dat de beschuldigde ter terechtzitting heeft verklaard: „Ik ben Nederlander. Ik erken het mij tenlastegelegde slechts ten dele. Ik heb niet vrijwillig in Duitsland gewerkt. Ik heb geen twee rijwielen van de Duitsers geaccepteerd, doch bij de Duitsers weggenomen. Ik heb geen harmonium of brandhout van de Duitsers ontvangen”;

O., dat de verklaring van beschuldigde tegenover den rechercheur Petrus van de Corput blijkens diens proces-verbaal d.d. 10 Februari 1945, welk stuk ten deze als bewijsmiddel wordt gebezigd, inhoudt, dat beschuldigde van September 1942 tot Juni 1943 vrijwillig bij een kolenhandelaar in Duitsland heeft gewerkt, voorts in 1944 van de Duitsers verschillende meubelen heeft geaccepteerd, alsook een bewijs, dat zijn rijwiel niet mocht worden gevorderd;

O., dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele feiten en omstandigheden, waarop staat de beslissing van het Tribunaal dat daardoor wordt bewezen, dat de be-

schuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat beschuldigde van de Duitsers geen twee rijwielen, een harmonium en brandhout heeft geaccepteerd, maar verschillende andere goederen t.w. meubelen;

O., dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettig en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart bewezen, dat de beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp heeft verleend aan den vijand en voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Legt de volgende maatregel aan den beschuldigde op:

Verbeurdverklaring van zijn vermogen zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 300.—.

No. 17.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 10 Augustus 1945. (Mr. Holla, Gielen, de Gier.)

Het aanvaarden van goederen en gelden, verbonden aan het dienstverband van een dochter van beschuldigde met het Deutsche Roode Kruis is voordeel trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal te 's-Hertogenbosch tegen W. J. v. d. Leest, fabrieksarbeider, te Oss.

Het Tribunaal:

Beschuldigd:

dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1°. Hulp althans steun heeft verleend aan den vijand, door geheel vrijwillig voor de Deutsche Wehrmacht werkzaam te zijn op het vliegveld Volkel;

2°. voordeel heeft getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand door levensmiddelen, brandstoffen en geldelijke tegemoetkomingen, verbonden aan het Deutsche dienstverband van zijn dochter Francisca, te accepteren en met zijn gezin te genieten, wordende hij door deze handelingen en gedragingen geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde de

oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde is door het Arbeidsbureau te Oss voor uitzending naar Duitschland opgeroepen. Het aanvaarden van werk op het vliegveld Volkel ter voorkoming van uitzending kan in die omstandigheden kwalijk beschouwd worden „geheel vrijwillig” te zijn;

De maatschappelijke omstandigheden van beschuldigde — gehuwd, 6 kinderen, weekloon f 18.— aanvaardt het Tribunaal als verontschuldiging voor het werkzaam blijven te Volkel, waar hij immers als stoker f 36.— per week verdienen kon;

Het Tribunaal is echter van oordeel, dat beschuldigde de grens der noodzaak overschreden heeft door zijn dochter Cato eveneens werk te bezorgen op het vliegveld. Evenmin getuigt het van goed beleid, dat hij zijn dochter Francisca niet heeft weten te weerhouden van dienstneming bij het Deutsche Rode Kruis en de voordeelen uit deze dienstbetrekking, hoe aanlokkelijk ook, aanvaard heeft.

Overigens is van eenige politieke activiteit nimmer gebleken.

Verdachte was twee maanden geïnterneerd. Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen: Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 18.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 3 Augustus 1945. (Mr. Holla, van Bunge, Vaessen.)

Gezien de gebrekkige politieke ontwikkeling van beschuldigde is toetreding tot het N.A.F., om zich te vrijwaren tegen tewerkstelling in Duitschland te verontschuldigen. (Vergelijk uitspraak no. 12.)

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen A. F. Kouwenberg, fabrieksarbeider, te Oss.

Het Tribunaal:

Beschuldigd: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij de nationaal-socialistische organisaties of instellingen: het Nederlands Arbeidsfront en de Nederlandsche Volksdienst, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O., dat de beschuldigde ter zitting van 3 Augustus 1945, heeft verklaard:

Ik ben Nederlander. „Omstreeks Juni 1941 heb ik mij als lid aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. In Augustus 1942 sloot ik mij als lid aan bij het Nederlandse Arbeidsfront. Ik ben

ook lid geweest van de Nederlandse Volksdienst. Er is 19 keren een bedrag van f 0.50 aan de N. V. D. betaald”.

O., dat het proces-verbaal, d.d. 4 December 1944, opgemaakt door Cornelis Johannes Antonius Maria Snethorst, agent van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter te Oss, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde aan verballisant heeft verklaard:

„Van omstreeks Juni 1941 tot Augustus 1941 ben ik lid geweest van de N. S. B. Van Augustus 1942 tot Augustus 1943 ben ik lid geweest van het Nederlandse Arbeidsfront. Van 1 Januari 1943 tot een tijdstip in 1944 dat ik mij niet precies meer herinner ben ik lid geweest van de Nederlandse Volksdienst”.

Gezien de navolgende proces-stukken:

1. bovengenoemd ambtseidm proces-verbaal d.d. 4 December 1944;

2. een rode lidmaatschapskaart van de Nederlandse Volksdienst, ten name van beschuldigde, inhoudende „Datum van aamelding: 1 Jan. '43, aanvang lidmaatschap N. V. D.: 1 Jan. '43, N°. lidmaatschap N. V. D.: 32060”, benevens betaalde bijdragen, groot f 0.50 over de maanden Januari 1943 tot en met Juli 1944.,

welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd; met de hierboven aangehaalde verklaring van beschuldigde ter zitting van 3 Augustus 1945.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O., dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

a. Beschuldigde is tijdig tot het inzicht gekomen, dat hij verkeerd deed in Juni 1941 die der N. S. B. te worden: hij verliet de beweging weer in Augustus 1941;

b. In aanmerking nemend het gebrek aan politiek inzicht bij beschuldigde acht het Tribunaal de drijfveer tot toetreding tot N. A. F., n.l. zich vrijwaren tegen tewerkstelling in Duitsland een verontschuldiging voor het lidmaatschap dier instelling. Dit lidmaatschap duurde bovendien slechts een jaar.

c. Beschuldigde was geïnterneerd van 28 November 1944 tot 25 Mei 1945;

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen met advies aan de Regeering deze te beperken tot een tijdsduur van vijf jaren.

No. 19.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 15 Augustus 1945. (Mr. van Leeuwen, Meyerink, Wouters.)

Gedeeltelijke nietigverklaring van de dagvaarding, aangezien het nietig verklaarde deel van de beschuldiging niet inhoudt de telastelegging van bepaalde, nauwkeurig omschreven gedragingen.

(Art. 58, 4e lid Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen M. J. van Gulick, stucadoor, te Vucht.

Het Tribunaal:

O., dat de beschuldigde bij de ter zitting aangevulde beschuldiging is beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp of steun heeft verleend aan den vijand door vrijwillig voor dezen in Duitschland en Rusland werkzaamheden te verrichten o. a. stucadoorswerkzaamheden, puinruimen en wegebouw en daarbij tevens voordeel heeft getrokken uit de door de bezetting geschapen feitelijke toestand, alsmede dat hij in 1944 in Duitsch uniform gekleed zijnde, zich tegenover een Nederlands politieagent te 's-Hertogenbosch heeft uitgelaten met de woorden: „Weet je wel, dat dit thans van ons is, je ziet zeker wel wat ik aan heb”, althans woorden van die strekking, daarbij niet voldoende aan diens bevel, zich uit de weide waar hij lag, te verwijderen, op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat de dagvaarding nietig verklaard moet worden, voorzover den beschuldigde daarin telaste is gelegd, dat hij tevens voordeel heeft getrokken uit de door de bezetting geschapen feitelijke toestand, vermits dit deel van de beschuldiging niet inhoudt, de tenlastelegging van bepaalde, nauwkeurig omschreven gedragingen;

Post alia:

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart nietig de dagvaarding, voorzover daarin den beschuldigde tenlaste gelegd, dat hij tevens voordeel heeft getrokken uit de door de bezetting geschapen feitelijke toestand;

Verklaart overigens de dagvaarding geldig, den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. I van het Tribunaalbesluit;

Enz.

No. 20.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 5 September 1945. (Mr. van Leeuwen, Amelvoort, Gloudemans.)

Vriendschappelijke omgang van een Nederlandsche vrouw met Duitsche militairen is

een gedraging die oplevert het hulp of steun verleenen aan — en het openlijk blijk geven van — ingenomenheid met den vijand.

(Art. I, lid I, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Pa. Kruyssen, huishoudster, te Boxtel.

Op 22 Augustus 1945 ter niet-openbare zitting verschenen.

Het Tribunaal:

Beschuldigd, dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp of steun heeft verleend aan — en openlijk blijk heeft gegeven van ingenomenheid met — den vijand door vriendschappelijk met Duitsche militairen om te gaan, op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken;

O., dat de beschuldigde ter zitting van 22 Augustus 1945 heeft verklaard: „Ik ben Nederlandsche, ik erken de telastelegging; ik was niet afkerig van de Duitschers, want mij persoonlijk hebben ze nooit iets in de weg gelegd. Ik ben wel eens met Bruno Schröder en een andere Duitscher Wilky naar de bioscoop geweest”;

O., dat de in voormelde verklaring en blijkens de in het dossier aanwezige foto's, die aan beschuldigde zijn getoond en welke zij herkende, vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O., dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregel op te leggen, met dien verstande, dat het Tribunaal in overweging geeft, de ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen tot een tijdsduur van 5 (vijf) jaren te beperken;

Volgt oplegging van bovenvermelde maatregel.

No. 21.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer) 17 September 1945. (Mr. Nelissen, Ir. Asselbergs, van der Hoofd.)

De goede trouw van beschuldigde sluit uit, dat hij zich desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk alsmede dat hij desbewust afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand. De Duitsche Cultuurgemeenschap is een land-

verraderlijke organisatie. Ook een nat.-soc. instelling?

Abonnement op tijdschriften als de „Waag” „Signaal” enz. is onvoldoende om daaruit het blijk geven van fascistische gezindheid te concluderen.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 en alinea 6 Tribunaal-besluit.)

Tribunaal Breda tegen J. M. F. Meeüs, makelaar, te Breda.

Het Tribunaal:

Gezien de stukken;

Gehoord den beschuldigde;

O., dat beschuldigde bij bevel van dagvaarding van den 31sten Juli 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde: 1. Hulp en steun heeft verleend aan den vijand door in Maart 1944 in zijn hoedanigheid van locoburgemeester van Breda naar aanleiding van den eisch van den Duitschen majoor Ludwig, althans van den gevolmachtigde der bezettende macht, om een aantal arbeiders te leveren om aan de tankgrachten in Beek en Galder te werken, in het te Breda verschijnende „Dagblad van Noord-Brabant” van 2 en 3 Maart 1944 een advertentie te doen plaatsen, woordelijk luidende:

„Aanmelding wordt verzocht van 100 mannelijke inwoners, vanaf 18 jar. leeftijd voor werkzaamheden in de provincie Noordbrabant.

Aanmelding en bijzonderheden inzake vrijstelling van tewerkstelling in Duitschland te bekomen op Vrijdag 3 Maart tusschen 8½—5 uur op het 4e Bureau Stadhuis, Breda.”

en de arbeiders, die zich naar aanleiding van deze advertentie hadden aangemeld, aan te moedigen, om die werkzaamheden te verrichten en de namen dier arbeiders door te geven aan het arbeidsbureau te Breda, waarop die arbeiders aan voormeld werk der vijandelijke weermacht zijn te werk gesteld.

2. in 1943, in ieder geval tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, toegetreden is als lid tot de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap, zich in 1942 en 1943, in ieder geval gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, heeft geabonneerd op de tijdschriften „De Waag” en „Signaal” en op het Dagblad „Die Deutsche Zeitung in den Niederlanden” en gedurende dien tijd giften heeft gedaan aan Winterhulp Nederland, op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand.

Gezien de navolgende proces-stukken:

a. de advertentie, bedoeld in de dagvaarding, zooals die is opgenomen in het „Dagblad van Noordbrabant” van Donderdag 2 Maart 1944 N°. 17927;

b. het door Mr. A. J. C. M. Nelissen en Mr. J. F. H. Le Maire, voorzitter en secretaris van de 1e Kamer van het Tribunaal d.d. 14 Mei 1945 opgemaakte proces-verbaal van het verhoor in Raadkamer van getuigen Hendri-

kus Cornelus Nelemans en A. C. Sommeling; c. het door Mr. A. J. C. M. Nelissen en M. A. F. M. van Unen, voorzitter en secretaris van de 1e Kamer van het Tribunaal d.d. 11 Mei 1945 opgemaakte proces-verbaal van het verhoor in Raadkamer, van getuigen F. Chr. Joosen, S. Vermeulen en W. Lens en F. J. E. van Woensel, H. A. van Dijk, A. A. van Duijse;

d. een circulaire van de secretarie van de gemeente Breda 4e bureau betreffende bijzonderheden inzake vrijwillige aanmelding voor werkzaamheden te Galder en Beek;

e. het door Mr. A. J. C. M. Nelissen en Mr. J. F. H. Le Maire, voorzitter en secretaris van de 1e Kamer van het Tribunaal opgemaakte proces-verbaal van het verhoor in Raadkamer van 10 Juli 1945 van getuige Petrus Roelen en Chr. Beenackers;

O., ten aanzien van het sub 1 ten laste gelegde:

dat niet bewezen is dat beschuldigde de arbeiders, die zich naar aanleiding van de geplaatste advertentie hebben aangemeld, heeft aangemoedigd, zoodat hij van dit deel der tenlastelegging reeds aanstonds moet worden vrijgesproken;

dat door zijn erkentenis in verband met de onder a t/m e genoemde bewijsmiddelen wel is bewezen dat hij zich overigens op de onder 1 omschreven wijze heeft gedragen en deze gedraging in strijd was met de belangen van het Nederlandsche volk en afbreuk deed aan het verzet tegen den vijand;

O., toch dat de vijand daardoor niet alleen de beschikking kreeg over een aantal mannen, die hij voor onmiddellijke oorlogswerken kon gebruiken maar daardoor Nederlanders werden uitgenoodigd tot werkzaamheden, die zij zonder verraad te plegen jegens Vorstin, vaderland en wettige Regeering, niet konden noch mochten verrichten, immers zij den vijand daardoor op de meest rechtstreekse wijze hulp verleenden;

dat deze oproep te bedenkelijker was omdat zij uitging van een Nederlandsche ambtsdrager, die zeker niet als handlanger van den vijand bekend stond en zij, die aan den oproep gehoor gaven daardoor juist in den waan konden worden gebracht dat het verrichten van die werkzaamheden met hun vaderlandschen plicht vereenigbaar was, in ieder geval zij daarmede voor een gewetensconflict werden gepiaatst;

dat bovendien de juist in dien tijd zoo noodige geest van verzet door deze handelwijze werd gedoofd;

O., dat beschuldigde aanvoert dat hij zich niet bewust was dat hij door te handelen gelijk hij deed, in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk handelde, integendeel hij juist heeft gemeend daarmede de belangen van het Nederlandsche volk te dienen;

dat hij n.l. voorzag, dat wanneer hij weigerde aan de eischen van den vijand hem bij monde van majoor Ludwig gesteld, op eenige wijze tegemoet te komen, het gevolg van die weigering zou zijn geweest: dat een N. S. B.-burgemeester zou benoemd worden, represaillemaatregelen tegen gijzelaars zouden worden genomen en burgemeester van Slobbe zou worden gearresteerd, terwijl door het plaat-

sen der advertentie personen, voor wie deportatie naar Duitschland onontkoombaar was, voor hun gezin en hun land behouden bleven;

O., dat het Tribunaal van oordeel is, dat deze gevolgen, in het midden gelaten of zij werkelijk te duchten waren, het plaatsen der advertentie niet rechtvaardigen, omdat geen van deze gevolgen voor de betrokken vrijwilligers de onrechtmatigheid van het verrichten van bedoelde werkzaamheden kon opheffen, daar het hier ging over werkzaamheden, waarvan iedere Nederlander zich onder alle omstandigheden behalve in geval van onontkoombare dwang had te onthouden;

dat het Tribunaal nog opmerkt dat de dreigende arrestatie van den burgemeester van Slobbe voor beschuldigde zeker geen rechtvaardigingsgrond opleverde omdat deze ambtenaar uitdrukkelijk aan beschuldigde had verklaard dat hij niet wilde dat beschuldigde zich voor hem inzette;

O., echter dat beschuldigde aannemelijk heeft gemaakt, dat hij de door hem genoemde gevolgen voorziende, te goeder trouw meende, dat hij wel onder alle omstandigheden verplicht was aan den eisch van Ludwig om arbeiders te „vorderen” weerstand te bieden, maar dat hij deze gevolgen, waarvan de benoeming van een N. S. B.-burgemeester en de deportatie van de vrijwilligers voor hem blijkbaar het zwaarst wogen, mocht voorkomen door de advertentie te plaatsen, in welke meening hij door de adviezen van gezaghebbende autoriteiten werd versterkt;

O., dat het Tribunaal van de goede trouw van beschuldigde overtuigd is mede op grond van zijn welbewezen gedragingen als hoofd van de Nederlandsche repatrieeringscommissie in Frankrijk, waaruit is gebleken dat hij den Nederlandschen Staat met gevaren voor eigen leven gewichtige diensten heeft bezwezen;

O., dat derhalve niet is bewezen dat beschuldigde zich door het plaatsen der advertentie *desbewust* heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk noch *desbewust* afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand en hij derhalve van het hem onder 1 ten laste gelegde moet worden vrijgesproken;

O., ten aanzien van het onder 2 ten laste gelegde: dat het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap, de abonnementen op „De Waag”, „Signaal” en „Deutsche Zeitung in den Niederlanden” en de giften aan Winterhulp Nederland zijn bewezen door de verklaringen van beschuldigde ter openbare zitting in verband met de verklaringen van de in het voorbereidend onderzoek gehoorde getuigen H. A. van Dijk en A. A. van Duijse;

dat de raadsman van beschuldigde heeft aangevoerd dat deze gedragingen noch op zich zelf, noch in onderling verband beschouwd onder het bereik van art. 1 van Tribunaalbesluit vallen;

O., omtrent het lidmaatschap der Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap: dat deze instelling voorkomt op de lijst der landverradelijke organisaties en het Tribunaal het daarom niet noodig oordeelt dit karakter nader te motiveeren;

dat dit ook aan beschuldigde niet onbe-

kend kon zijn omdat het voor iedereen in Nederland, zeker in 1944, duidelijk was dat iedere door den vijand gecreëerde zoogenaamde cultuurinstelling de bedoeling had het nationaal socialisme te bevorderen en de belangen van Duitschland te dienen;

dat daaromtrent bij beschuldigde zeker geen twijfel kon bestaan omdat hij meende dat het lidmaatschap van die gemeenschap hem de mogelijkheid opende zijn radiotoestel te behouden en de vijand dit lidmaatschap dus voor zich belangrijk genoeg achtte om de leden met een dergelijke gunst te beloonen;

dat beschuldigde nu wel aanvoert dat het noodig was dat althans een van de loyale leden van het gemeentebestuur over een radio beschikte om de instructies der Nederlandsche Regeering te Londen te kunnen beluisteren, maar deze wenschelijkheid de keuze van dit verwerpelijke middel niet rechtvaardigde en dit te minder daar bedoelde leden zich van de hulp van loyale en betrouwbare burgers hadden kunnen verzekeren om van die radioinstructies kennis te nemen;

dat de raadsman van beschuldigde nog heeft aangevoerd dat de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap niet is een nationaal-socialistische instelling, doch het Tribunaal van oordeel is dat, al kondigde deze gemeenschap zich niet als zoodanig aan en al kan zij misschien niet als nationaal socialistisch in engeren zin beschouwd worden, zij zooals uit het hierboven overwogene volgt, toch als nationaal socialistische instelling in den zin van art. 1 van het Tribunaalbesluit moet worden beschouwd;

O., ten aanzien van het abonnement op boven vermelde periodieken:

dat het Tribunaal het zich abonneren op deze tijdschriften al acht het dit afkeurenswaardig, onvoldoende acht om daaruit tot het blijk geven van fascistische gezindheid te concludeeren en dit eveneens het geval is met de zeer matige bijdragen aan Winterhulp, waarbij in aanmerking dient te worden genomen dat beschuldigde ambtshalve waarnemend leider van Winterhulp was;

O., dat dus alleen het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap het Tribunaal aanleiding zou kunnen geven tot het opleggen van eenigen maatregel;

O., echter dat nu beschuldigde als voorzitter van de Nederlandsche missie in Frankrijk en internationaal koerier van den Nederlandscher Inlichtingendienst zijn stad en het Nederlandsche volk groote diensten heeft bewezen en al mocht zijn beleid hebben gefaald, aan zijn goed vaderlandsche gezindheid in het algemeen niet mag worden getwijfeld, de bovengenoemde eene misstap het opleggen van eenigen in het Tribunaalbesluit genoemde maatregel niet rechtvaardigt;

Gelet op art. 63 van het Tribunaalbesluit: Uitspraak doende;

Verklaart de beschuldiging vervallen;

Besluit de aangiften te seponeren.

24 October 1945 (afl. 2)

No. 22—33

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

REDACTIE :

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN

DIRECTEUR VAN HET CENTRAAL TRIBUNAAL KANTOOR

EN

Mr. H. J. J. VAN DER BRUG

SECRETARIS VAN HET TRIBUNAAL TE 'S-HERTOGENBOSCH

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

sen der advertentie personen, voor wie deportatie naar Duitschland onontkoombaar was, voor hun gezin en hun land behouden bleven;

O., dat het Tribunaal van oordeel is, dat deze gevolgen, in het midden gelaten of zij werkelijk te duchten waren, het plaatsen der advertentie niet rechtvaardigen, omdat geen van deze gevolgen voor de betrokken vrijwilligers de onrechtmatigheid van het verrichten van bedoelde werkzaamheden kon opheffen, daar het hier ging over werkzaamheden, waarvan iedere Nederlander zich onder alle omstandigheden behalve in geval van onontkoombare dwang had te onthouden;

dat het Tribunaal nog opmerkt dat de dreigende arrestatie van den burgemeester van Slobbe voor beschuldigde zeker geen rechtvaardigingsgrond opleverde omdat deze ambtenaar uitdrukkelijk aan beschuldigde had verklaard dat hij niet wilde dat beschuldigde zich voor hem inzette;

O., echter dat beschuldigde aannemelijk heeft gemaakt, dat hij de door hem genoemde gevolgen voorziende, te goeder trouw meende, dat hij wel onder alle omstandigheden verplicht was aan den eisch van Ludwig om arbeiders te „vorderen” weerstand te bieden, maar dat hij deze gevolgen, waarvan de benoeming van een N. S. B.-burgemeester en de deportatie van de vrijwilligers voor hem blijkbaar het zwaarst wogen, mocht voorkomen door de advertentie te plaatsen, in welke mening hij door de adviezen van gezaghebbende autoriteiten werd versterkt;

O., dat het Tribunaal van de goede trouw van beschuldigde overtuigd is mede op grond van zijn welbewezen gedragingen als hoofd van de Nederlandsche repatrieeringscommissie in Frankrijk, waaruit is gebleken dat hij den Nederlandschen Staat met gevaren voor eigen leven gewichtige diensten heeft bezwezen;

O., dat derhalve niet is bewezen dat beschuldigde zich door het plaatsen der advertentie *desbewust* heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk noch *desbewust* afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand en hij derhalve van het hem onder 1 ten laste gelegde moet worden vrijgesproken;

O., ten aanzien van het onder 2 ten laste gelegde: dat het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap, de abonnementen op „De Waag”, „Signaal” en „Deutsche Zeitung in den Niederlanden” en de giften aan Winterhulp Nederland zijn bewezen door de verklaringen van beschuldigde ter openbare zitting in verband met de verklaringen van de in het voorbereidend onderzoek gehoorde getuigen H. A. van Dijk en A. A. van Duijse;

dat de raadsman van beschuldigde heeft aangevoerd dat deze gedragingen noch op zich zelf, noch in onderling verband beschouwd onder het bereik van art. 1 van Tribunaalbesluit vallen;

O., omtrent het lidmaatschap der Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap:

dat deze instelling voorkomt op de lijst oer landverraderlijke organisaties en het Tribunaal het daarom niet noodig oordeelt dit karakter nader te motiveeren;

dat dit ook aan beschuldigde niet onbe-

kend kon zijn omdat het voor iedereen in Nederland, zeker in 1944, duidelijk was dat iedere door den vijand gecreëerde zoogenaamde cultuurinstelling de bedoeling had het nationaal socialisme te bevorderen en de belangen van Duitschland te dienen;

dat daaromtrent bij beschuldigde zeker geen twijfel kon bestaan omdat hij meende dat het lidmaatschap van die gemeenschap hem de mogelijkheid opende zijn radiotoestel te behouden en de vijand dit lidmaatschap dus voor zich belangrijk genoeg achtte om de leden met een dergelijke gunst te beloonen;

dat beschuldigde nu wel aanvoert dat het noodig was dat althans een van de loyale leden van het gemeentebestuur over een radio beschikte om de instructies der Nederlandsche Regeering te Londen te kunnen beluisteren, maar deze wenschelijkheid de keuze van dit verwerpelijk middel niet rechtvaardigde en dit te minder daar bedoelde leden zich van de hulp van loyale en betrouwbare burgers hadden kunnen verzekeren om van die radicinstructies kennis te nemen;

dat de raadsman van beschuldigde nog heeft aangevoerd dat de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap niet is een nationaal-socialistische instelling, doch het Tribunaal van oordeel is dat, al kondigde deze gemeenschap zich niet als zodanig aan en al kan zij misschien niet als nationaal socialistisch in engeren zin beschouwd worden, zij zooals uit het hierboven overwogene volgt, toch als nationaal socialistische instelling in den zin van art. 1 van het Tribunaalbesluit moet worden beschouwd;

O., ten aanzien van het abonnement op boven vermelde periodieken:

dat het Tribunaal het zich abonneeren op deze tijdschriften al acht het dit afkeurenswaardig, onvoldoende acht om daaruit tot het blijk geven van fascistische gezindheid te concludeeren en dit eveneens het geval is met de zeer matige bijdragen aan Winterhulp, waarbij in aanmerking dient te worden genomen dat beschuldigde ambtshalve waarnemend leider van Winterhulp was;

O., dat dus alleen het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap het Tribunaal aanleiding zou kunnen geven tot het opleggen van eenigen maatregel;

O., echter dat nu beschuldigde als voorzitter van de Nederlandsche missie in Frankrijk en internationaal koerier van den Nederlandscher Inlichtingen dienst zijn stad en het Nederlandsche volk groote diensten heeft bewezen en al mocht zijn beleid hebben gefaald, aan zijn goed vaderlandsche gezindheid in het algemeen niet mag worden getwijfeld, de bovengenoemde eene misstap het opleggen van eenigen in het Tribunaalbesluit genoemde maatregel niet rechtvaardigt;

Gelet op art. 3 van het Tribunaalbesluit:

Uitspraak doende;

Verklaart de beschuldiging vervallen;

Besluit de aangiften te seponeren.

No. 22.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (te Kamer) 17 Augustus 1945. (Mr. Holla, Cuyten, van Bunge.)

Uitlegging van artikel 37, 5e lid Tribunaalbesluit. De regeling van genoemd artikel is niet toepasselijk bij einduitspraken.

(Art. 37, 5e lid Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen J. J. van Engelen, caféhouder, te Waalwijk (geïnterneerd).

Beschuldigd: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa lid is geweest of anderszins zich als lid aangesloten heeft bij de Nat. Soc. Bew. der Nederlanden; dat hij heeft ingeteekend op de Spendersliste van het Winterhilfswerk des Deutschen Volkes in het tijdvak Sept. 1943—Maart 1944 en eenmaal extra brandstoffen heeft ontvangen uit handen van den vijand, op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, zijnde op deze handelingen van toepassing art. 1 van het Tribunaalbesluit.

Het Tribunaal:

O., dat de beschuldigde ter zitting van 17 Augustus 1945, heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. In 1938 of 1939 ben ik lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. In het jaar 1941 heb ik het lidmaatschap dier beweging opgezegd. Ik heb eenmaal extra brandstoffen van de Duitschers ontvangen”;

O., dat een met de naam van beschuldigde onderteekend verhoor N°. 132 zakelijk inhoudt, dat op 14 Dec. 1944 werd gehoord J. J. v. Engelen te Waalwijk, die op de hierna gestelde vragen de hieronder weergegeven antwoorden heeft gegeven:

Ct.: U was lid van de N. S. B., wanneer geworden?

E.: Dat kan ik niet precies zeggen. Mijn vrouw is gestorven in 1938. Toen ben ik een half jaar bij V. geweest. Dus ongeveer 1939—1940. Ik ben er later afgegaan, ongeveer 3 jaar geleden tusschen 1941—1942.

Ct.: Wel extra kolen?

E.: Toen was mijn zoon thuis met verlof. Hij heeft toen voor kolen gezorgd. Later nooit meer gewild. Dit is al de derde winter.

Ct.: Wanneer die kolen gehad?

E.: Dat zal zijn geweest 1941 of 1942.

Gezien de navolgende processtukken:

Het hierboven vermelde verhoor N°. 132 van beschuldigde,

welk stuk als bewijsmiddel te dezen wordt gebezigd;

met de hierboven aangehaalde verklaring van beschuldigde ter zitting van 17 Augustus 1945.

O., dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat beschuldigde zich op de in de beschuldi-

ging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hij eenmaal extra brandstoffen heeft ontvangen uit handen van den vijand;

O., dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

Het Tribunaal acht het aannemelijk dat beschuldigde klaarblijkelijk van politiek inzicht verstoken, zich tegenover dengene, die hem na het overlijden van zijn vrouw, met zijn gezin in huis opnam, verplicht achtte diens aandrang om lid der N. S. B. te worden te volgen. Dat was bovendien in 1938. Beschuldigde is later tot beter inzicht gekomen en bedankte in 1941.

Van eenigerlei activiteit om zijn café voor Duitschers of N. S. B.'ers aantrekkelijk te maken, is niet gebleken.

Toch is beschuldigde niet zóó consequent in zijn houding dat hij W. H. N. niet steunt of voordelen van de Deutsche weermacht afwijst.

O., dat er op genoemde gronden wel termen zijn den beschuldigde tijdelijk in de uitoefening zijner politieke burgerrechten te beperken, doch geen termen zijn hem de maatregel van interneering op te leggen en mitsdien ook niet om hem langer in verzekerde bewaring te houden;

O., dat het Tribunaalbesluit zich tegen onmiddellijke invrijheidstelling niet verzet;

O. immers, dat artikel 37 5e lid van het Tribunaalbesluit weliswaar de tenuitvoerlegging eener beslissing van het Tribunaal tot invrijheidstelling afhankelijk stelt van een nadere beschikking van het Militair Gezag doch deze regeling — gezien de plaatsing, van artikel 37 te midden van artikelen, die allen slechts op het vooronderzoek betrekking hebben — klaarblijkelijk slechts geldt voor beslissingen tot vrijlating, door het Tribunaal genomen in afwachting van of hangende het onderzoek;

O., dat op de tenuitvoerlegging van beslissingen tot vrijlating, door het Tribunaal genomen bij eindoordeel, derhalve de regeling van artikel 37 5e lid van het Tribunaalbesluit niet van toepassing is, en aldus genomen beslissingen derhalve voor betrokkenen bindend zijn, zonder nadere beschikking van het Militair Gezag;

O. nu, dat in casu de beslissing tot invrijheidstelling voortvloeit uit een bij het eindoordeel gegeven overweging van het Tribunaal, dat er geen termen zijn den beschuldigde de maatregel van interneering op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaar: den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Beveelt de onmiddellijke invrijheidstelling van beschuldigde met opdracht aan alle daarbij betrokken instanties aan dit bevel onver-

wijld uitvoering te geven of te doen geven.

Legt de navolgende maatregel op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen met advies aan de Regeering deze te beperken tot een tijdsduur van vijf jaren.

Noot van de Redactie.

Op grond van artikel 37, 4e lid Tribunaalbesluit kan een Tribunaal de beslissing nemen dat niet van genoegzame gronden blijkt, om den beschuldigde nog langer in bewaring te houden. Deze beslissing kan in de eerste plaats genomen worden, wanneer het Tribunaal beschikt op een bij hem ingediend verzoekschrift om invrijheidstelling (art. 76, 2e lid juncto art. 37, 4e lid Tribunaalbesluit). Het Tribunaal kan echter ook dezelfde beslissing nemen wanneer geen verzoekschrift is ingediend, b.v. wanneer het besluit de aangifte te separeren of bij de einduitspraak.

Van de genomen beslissing heeft het Tribunaal mededeeling te doen aan den Minister van Justitie en ook aan het Militair Gezag, indien de beschuldigde op last van dat gezag, in bewaring is gesteld. Zoolang de Bijzondere Staat van Beleg duurt is het dan practisch het Militair Gezag dat nader beslist of het besluit van het Tribunaal ten uitvoer gelegd zal worden. Het kan immers voorkomen, dat het Tribunaal van meening is dat geen maatregel behoeft te worden opgelegd en dat daarom de beschuldigde in vrijheid dient te worden gesteld, terwijl desniettemin het Militair Gezag tot de conclusie komt, dat in het belang van de veiligheid van den Staat enz., de handhaving van de bewaring van den beschuldigde noodig is. In het algemeen werden tot heden de beslissingen der Tribunaalen tot invrijheidstelling van beschuldigten door het Militair Gezag zonder bezwaar ten uitvoer gelegd. Desniettemin heeft de hierboven gepubliceerde uitspraak van het Tribunaal te 's-Hertogenbosch de regeling van art. 37, 5e lid van het Tribunaalbesluit gedeeltelijk op losse schroeven gezet.

Ongetwijfeld zal aan het bevel van het Tribunaal gevolg gegeven worden. Daarmede is echter de beschuldigde niet absoluut zeker van zijn nieuw verworven vrijheid. Indien hij in de oogen van het Militair Gezag staatsgevaarlijk mocht blijken te zijn of te worden, is zijn inbewaringstelling door dat gezag op grond van art. 16 van het Besluit op den Bijzonderen Staat van Beleg te allen tijde mogelijk, althans zoolang die bijzondere staat blijft voortduren.

Bij nadere beschouwing blijkt dus de interpretatie van art. 37, 5e Tribunaalbesluit door het Tribunaal te 's-Hertogenbosch niet zoo „revolutionair” te zijn als dit op het eerste gezicht leek.

v. N.

No. 23.

TRIBUNAAAL voor het **ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH** (1e Kamer) 17 Augustus 1945. (Mr. Holla, Cuyten, van Bunge.)

Het lidmaatschap van de Nationale Jeugdstorm vormt een gedraging die desbewust in

strijd is met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Artikel 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen J. W. Vos, echtg. van W. M. de Bie, te Oss.

Beschuldigd: dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

1^e. zich als lid heeft aangesloten bij de nationaal socialistische organisatie, de Jeugdstorm, waarbij zij een leidende functie heeft bekleed;

2^e. lid is geweest van het Nederlandsche Arbeidsfront;

3^e. zich vrijwillig heeft gemeld om te werk te worden gesteld in Duitschland en aldaar 3 maanden werkzaamheden heeft verricht en

4^e. openlijk heeft blijk gegeven van ingenomenheid met den vijand door vertrouwelijke omgang met Deutsche militairen, op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Het Tribunaal:

O., dat de beschuldigde ter zitting van 17 Augustus 1945, heeft verklaard:

„Ik ben Nederlandsche. Van einde 1941 tot en met Januari 1942 ben ik gedurende 2 maanden lid geweest van de Jeugdstorm. Ik was toen 22 jaar en werd als lid aangenomen om als leidster opgeleid te worden. In het jaar 1943 was ik drie maanden lid van het Nederlandsche Arbeidsfront. Toen mijn man naar Duitschland moest gaan werken ben ik met hem meegegaan. Ik heb in Duitschland eenige tijd in een fabriekskeuken gewerkt. Ik ben in 's-Gravenhage, waar ik dienstbode was, wel eens met Deutsche militairen gaan wandelen. Ik vond het heel gewoon omgang te hebben met Duitschers”.

Post alia:

O., dat het proces-verbaal, dd. 17 Augustus 1945 opgemaakt door Johannes Wilhelmus van Aanholt, agent van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, in de gemeente Oss zakelijk inhoudt:

„Ik ben in het laatst van 1941 twee maanden lid geweest van den Jeugdstorm. Ik had daarbij de leiding over de kinderen, die daarbij aangesloten waren. Van April '42 tot Maart '43 ben ik als keukenmeisje werkzaam geweest bij Lensvelt-Nicola in Den Haag. Ik ben toen ook af en toe met een Deutschen militair op stap geweest. Toen ik lid was van den Jeugdstorm heb ik te 's-Hertogenbosch ook verschillende malen omgang gehad met Deutsche militairen. In 1943 ben ik 3 maand lid geweest van het N. A. F.”.

O., dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O., dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben

gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde heeft blijk gegeven van een volstrekte beginselloosheid door op 22 jarige leeftijd tot het kader van de Nationale Jeugdstorm toe te treden, vertrouwelijke omgang met Duitschers te hebben en dit — nu nog — heel gewoon te vinden, vrijwillig in Duitschland te gaan werken en zonder noodzaak lid te worden van het N. A. F.

Gezien de persoon van beschuldigde en deze gehoord, concludeert het Tribunaal tot de noodzakelijkheid eener heropvoeding van geruimen duur;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

a. internering, met advies aan de Regeering deze te beperken tot een tijdsduur van twee en een half jaar;

b. ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Beveelt, in afwachting van de fiat-executie op voormelde maatregelen, gezien artikel 37, 1° lid van het Tribunaalbesluit, onmiddellijke inbewaringstelling van beschuldigde.

No. 24.

TRIBUNAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (2e Kamer) 13 Augustus 1945. (Mr. Nelissen, Ir. Asselbergs, van der Hoof.)

Het lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie (N. S. V. O.) levert op: het tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten geweest zijn bij een nationaal socialistische organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Ja. Ha. van Es-sen te Breda, geïnterneerd te Valkenburg. Beschuldigde is niet verschenen.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 25 Juni 1945 is tenlaste gelegd:

a. dat zij, Nederlandsche zijnde, te Breda of elders in Nederland tijdens de vijandelijke bezetting regelmatig gebreide artikelen heeft gemaakt voor Duitse militairen;

b. dat zij tijdens de vijandelijke bezetting te Breda bij de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie en bij de Nederlandsche Cultuurkamer is aangesloten geweest;

c. dat zij tijdens de vijandelijke bezetting lezingen heeft georganiseerd, althans helpen organiseren voor een of meer nationaal-socialistische instellingen; op grond van welk handelen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat voormeld bewezen verklaarde gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten geweest zijn bij een nationaal socialistische organisatie;

O., dat beschuldigde op grond daarvan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat voormelde bewezen verklaarde feiten oplegging van de hieronder te vermelden maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen;

O., dat het Tribunaal daarbij in aanmerking neemt dat beschuldigde reeds zevenentwintig jaar oud is en een slechte gezondheid geniet en dat de ondergane internering voor beschuldigde een zware straf is geweest;

Gelet op de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregel op aan beschuldigde:

Ontzetting uit het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 26.

TRIBUNAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 5 September 1945. (Mr. v. Leeuwen, van Amelsvoort, Gloudemans.)

De was doen voor Duitse militairen en met hen uitgaan levert op hulpverlening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, 2e alinea Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Cornelia Maria van Liemp, echtgenote van Antonius Kastelijns, te Bostel.

Op 22 Augustus 1945 ter niet-openbare zitting verschenen.

Beschuldigd dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp of steun heeft verleend aan den vijand door voor Duitse militairen te wassen en met hen uit te gaan, op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken;

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlandse; ik erken de telastelegging; ik ben vlak voor de bevrijding met Duitsers uitgeeweest; ik heb gewassen voor de Duitsers;

O., dat de in voormelde verklaring vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O., dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de opleg-

ging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 27.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 5 September 1945. (Mr. v. Leeuwen, v. Amelsvoort, Gloudemans.)

Vertrouwelijke omgang met Duitse militairen levert op het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Antonia Wilhelmina Hartogs, echtgenote van Alexander Gerardus Reuvers, te Haaren,

Op 22 Augustus ter niet-openbare zitting verschenen, bijgestaan door haren raadsman Mr. A. Gerrits,

Beschuldigd, dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door vertrouwelijke omgang met Duitse militairen, in wier gezelschap zij in haar café sterke drank gebruikte, hierdoor tevens voordeel trekkende uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand, op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken, waaronder een ambtsedig proces-verbaal van den wachmeester van de Koninklijke Maréchaussée Petrus Brok te Haaren d.d. 23 Juli 1945;

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlandse; ik ontken de telastelegging; ik heb als regel bier verkocht aan de Duitsers. Er waren dagen, dat er geen kwamen en andere dagen, dat er 5 of 6 waren;

O., dat blijkens opgemeld proces-verbaal door de gehoorde getuigen zakelijk is verklaard als volgt:

Getuige Chr. A. van Boxtel: dat beschuldigde enkele malen met personen in Duits uniform in haar café aan één tafeltje zat en hierbij met hen borrels en bier dronk;

Getuige J. P. M. v. d. Ven: dat door beschuldigde wel eens aan leden der Duitse Weermacht borrels werden geschonken en

dat zij eens met Duitsers aan één tafeltje in haar café een borrel dronk;

Getuige C. M. van den Heuvel: dat beschuldigde steeds zeer vriendelijk was tegenover de Duitsers en erop uit was om flinke verteringen te laten doen en geld te verdienen;

Getuige H. W. J. van Sprang: dat er bijna steeds leden der Duitse Weermacht in het café van beschuldigde waren, die door haar hartelijk werden ontvangen; dat beschuldigde wel eens in haar café met Duitse soldaten aan één tafeltje zat en met dezen een borrel dronk; dat zij bevorderde, dat door hen in haar café flinke verteringen werden gemaakt;

Getuige N. J. van Laak: dat in het café van beschuldigde in de eerste twee jaren der bezetting bijna steeds Duitse soldaten waren; dat beschuldigde deze soldaten door vertrouwelijke omgang tot het doen van grote verteringen overhaalde;

O., dat de in voormelde verklaringen van de beschuldigde en voornoemde getuigen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met uitzondering van de haar telastegelegde „vertrouwelijke” omgang met Duitse militairen;

O., dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel op:

Verbeurdverklaring van haar vermogen, zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 500.—.

No. 28.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer) 13 Augustus 1945. (Mr. Nelissen, A. M. Asselbergs, C. A. v. d. Hoofft.)

Het zijn van streekleider van de Nederlandse Jeugdstorm is het werkzaam zijn bij ene nationaalsocialistische instelling en levert op ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

Bij oplegging van de maatregel van internering wordt rekening gehouden met de tijd door beschuldigde vóór de tenuitvoerlegging

in bewaring doorgebracht door die tijd geheel op de internering in mindering te brengen.

(Art. I, lid I, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Breda tegen Maarten Dubbel-dam, te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 16 Juli 1945 is ten laste gelegd:

A. dat hij, Nederlander zijnde, te Breda of elders in Nederland zich in den loop van 1940 als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging heeft aangesloten en aangesloten is gebleven tot Juli 1944.

B. dat hij in den tijd der vijandelijke bezetting lid is geweest van de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap en aangesloten is geweest bij het Nederlandsch Arbeids Front;

C. dat hij in den tijd der vijandelijke bezetting streekleider is geweest van de Nederlandsche Jeugdstrom te Breda;

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat door verklaring van beschuldigde in verband met de bewijsmiddelen wordt be-wezen, dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat het Tribunaal niet bewezen acht dat beschuldigde na 1942 aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging en evenmin bewezen acht dat beschuldigde bij de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap aangesloten is geweest;

O., dat deze wel bewezen gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden het bij het Nederlandsch Arbeids Front en het werkzaam geweest zijn bij een nationaal-socialistische instelling;

O., dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder te vermelden maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen, waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt, dat beschuldigde die een gunstigen indruk maakt, beïnvloed is door zijn nationaalsocialistischen vader;

O. dat het Tribunaal meent in overweging te moeten geven de internering tot twee jaar en negen maanden te moeten beperken;

O., dat bij de bepaling van den duur der internering tevens rekening behoort te worden gehouden met den tijd door beschuldigde vóór de tenuitvoerlegging in bewaring doorgebracht, door dien tijd geheel op de internering in mindering te brengen, zoodat de beschuldigde, die op 8 November 1944 in bewaring is gesteld, op 8 Augustus 1947 in vrijheid behoort te worden gesteld;

Gelet op de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende;

Legt de navolgende maatregelen op aan beschuldigde:

1. Interneering;

2. Ontzetting uit het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 29.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 22 Augustus 1945. (Mr. H. J. van Leeuwen, A. J. Meyerink, B. Cuyten.)

Het toelaten door een Ouder, dat zijn minderjarige kinderen naar de Jeugdstormgingen is blijk geven van nationaalsocialistische gezindheid en levert op ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse volk, vallende onder artikel I van het Tribunaalbesluit.

(Art. I, lid I, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Franz Heinrich Timmermans, te Oss.

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid zich heeft aangesloten bij de Nederlandse Volksdienst en het Nederlands Arbeidsfront, zijnde nationaalsocialistische organisaties of instellingen en van zijne nationaalsocialistische gezindheid blijk gaf door toe te laten, dat zijn 12 en 14 jarige zoons bij de Jeugdstormgingen, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

Het Tribunaal:

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: ik ben Nederlander; ik erken de telastelegging, behalve, dat mijn jongens zich aangesloten hebben bij de Jeugdstorm. Ze gingen er wel geregeld naar toe en dat vond ik goed.

O., dat de in voormelde verklaring en in de kartotheekkaart van de Nederlandse Volksdienst, waarvan de korte inhoud aan den beschuldigde is medegedeeld, vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande, dat beschuldigde heeft goedgevonden, dat zijn zoons geregeld naar de Jeugdstormgingen;

O., dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettig en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt den navolgenden maatregel aan beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijke voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 30.

TRIBUNAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (2e Kamer) 13 Augustus 1945. (Mr. Nelissen, Ir. A. M. Asselbergs, C. A. van den Hoofd.)

Het uitsteken van de hakenkruisvlag van zijn woning levert op het blijk geven van nationaalsocialistische gezindheid en is een gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Breda tegen Antonius Adrianus Joosen, te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 16 Juli 1945 is ten laste gelegd:

A. dat hij, Nederlander zijnde, zich te Breda omstreeks September 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Nederduitse Arbeiders Partij, het uniform van die partij heeft gedragen en na de fusie van die partij met de Nationaal Socialistische Beweging van laatstgenoemde beweging lid is geweest tot November 1943;

B. dat hij van zijn nationaalsocialistische gezindheid heeft blijk gegeven door tijdens de bezetting van zijn woning te Breda de hakenkruisvlag uit te steken;

C. dat hij van 1940 tot 1944 op het vliegveld te Gilze-Rijen vrijwillig in de kolonopslagplaatsen heeft gewerkt;

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

O., dat beschuldigde ter zitting van 30 Juli 1945 heeft verklaard: dat hij tijdens de bezetting bij de N.S.N.A.P. aangesloten is geweest; dat hij de hakenkruisvlag van zijn woning uitgestoken heeft; dat hij voor de Duitse Weermacht gewerkt heeft.

Gezien de processtukken:

Post alia:

O., dat door de verklaring van verdachte in verband met de bewijsmiddelen wordt bewezen dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding aangegeven wijze heeft gedragen;

O., dat deze bewezen gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting verleend hebben van hulp en steun en het als lid aangesloten geweest zijn bij een nationaalsocialistische organisatie en het blijk geven hebben van nationaalsocialistische gezindheid;

O., dat beschuldigde op grond daarvan moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O., dat voormeld bewezen verklaarde gedragingen oplegging der hieronder te vermelden maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen;

O., dat het Tribunaal meent in overweging te moeten geven de interneering tot de tijd van vier jaar te beperken;

O., dat beschuldigde op 8 November 1944 is geïnterneerd, dat met de van dien datum af ondergane interneering rekening dient te worden gehouden en dat beschuldigde mitsdien op 8 November 1948 in vrijheid kan worden gesteld;

Gelet op de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan beschuldigde op:

1. Interneering;

2. Ontzetting uit het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 31.

TRIBUNAAL voor het ARRONDISSEMENT 's-HERICGENEBOSCH (2e Kamer) 22 Augustus 1945. (Mr. v. Leeuwen, Meyering, Cuyten.)

Het verrichten van werkzaamheden voor de Transportflotte Speer in Noorwegen en Frankrijk levert op hulp aan den vijand en is ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Hendrikus Josephus Antonius Datema, te Rotterdam.

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp of steun heeft verleend aan den vijand doorvoor de Transportflot te Speer in Noorwegen en in Frankrijk werkzaamheden te verrichten als hoofdbaas, in welke hoedanigheid hij de leiding had bij het laden en lossen van schepen, moettende hij op grond van die handelingen geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

Het Tribunaal:

Gezien de Processtukken;

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlander; de telastelegging is slechts ten dele juist; in Noorwegen was ik niet in dienst van de Transportflotte Speer, maar wel werkte ik daarvoor. In Frankrijk werkte ik voor de firma Groenendijk en hield mij bezig met baggerwerk;

O., dat de verklaring van Johannes Philipus Backx als getuige door het Tribunaal op 20 Juli 1945 gehoord, waarvan de korte inhoud aan den beschuldigde ter zitting is meegedeeld, zakelijk inhoudt, dat de beschuldigde tijdens de bezettingstijd heeft verklaard als toen met verlof uit Noorwegen

terug te zijn, alwaar hij werkzaam was als inspecteur bij de Organisation Todt of als transportflotte Speer, belast met alle stuwadoorswerk om 20 à 30 schepen per week te lossen;

Voorts dat beschuldigde in Noorwegen rechtstreeks werkzaam was voor de Transportflotte Speer of de O. T. en niet voor de firma Groenendijk te Rotterdam;

O., dat in voormelde verklaringen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangewezen wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat niet bewezen is, dat hij dit ook in Frankrijk heeft gedaan;

O., dat de beschuldigde op grond dier gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder vermelde maatregelen op te leggen met dien verstande, dat het Tribunaal in overweging geeft de internering tot een tijdsduur van 2 (twee) jaren te beperken;

Post alia:

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1^e. internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaren;

2^e. ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 32.

TRIBUNAAAL voor het **ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH** (2e Kamer) 21 September 1945. (Mr. v. Leeuwen, Meyerink, Wouters).

Het bezoeken van vergaderingen der N.S.B. levert op het door daad van instemming met het streven der N.S.B. blijk geven en is ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Johannes Adrianus Wittenberg, te Oss.

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. hulp of steun heeft verleend aan de medewerkers van den vijand door te collecteren voor Winterhulp Nederland;

3. door daad van instemming met het streven der Nationaal Socialistische Beweging

der Nederlanden heeft blijk gegeven door vergaderingen dier beweging te bezoeken; op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken;

Post alia:

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlander; ik erken het punt 2 van de belastelegging; ik ben geen lid van de N.S.B. geweest en heb maar één vergadering van de N.S.B. bijgewoond;

O., dat het lidmaatschap van beschuldigde van de N.S.B. wordt bewezen door de inhoud van de bewijsstukken;

O., dat de in voormelde verklaring alsmede in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, behoudens dat niet bewezen is, dat beschuldigde meer dan één vergadering van de N.S.B. heeft bezocht;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Post alia:

Legt de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2de lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot 1 (een) jaar;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 33.

TRIBUNAAAL voor het **ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH** (2e Kamer) 21 September 1945. (Mr. van Leeuwen, Meyerink, Wouters.)

Onder openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand is te brengen:

a. het dragen van een hakenkruisspeldje als lid van het Duitse Arbeidsfront.

b. het dreigen van een Nederlander met een concentratiekamp,

c. het onder de jas bij zich hebben van een hakenkruisvlag.

Het bezoeken van uitvoeringen van „Vreugde en Arbeid” is hulpverlening aan de medewerkers van den vijand.

(Art. 1, 1e lid, 2e linea Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Jan Sombeek, te Oss.

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door:

a. als lid van het Duitse Arbeidsfront een hakenkruisspeldje te dragen;

b. een Nederlander te dreigen met het concentratiekamp;

c. toen hij als politiek verdacht persoon werd aangehouden een hakenkruisvlag onder zijn jas bij zich te hebben;

2. hulp of steun heeft verleend aan de medewerkers van den vijand door uitvoeringen van „Vreugde en Arbeid”, ene nationaalsocialistische instelling, te bezoeken;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken;

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlander; ik erken de telastlegging;

O., dat de in voormelde verklaring vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettig en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder de vermelden maatregelen op te leggen;

Post alia:

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Ontzetting van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. Verbeurdverklaring van zijn vermogen, zich uitstrekken en beperkt tot een bedrag van f 500.— (zegge vijfhonderd gulden).

No. 34.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (1e Kamer) 13 Augustus 1945.
(Mr. Nelissen, Ir. Asselbergs, van de Hoofft)

Leiderschap van de Technische Noodhulp levert op het werkzaam zijn bij ene nationaalsocialistische instelling en is ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

(Art. 1 lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Bernardus Mathijs Leonardus Salverda, te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 16 Juli 1945 is ten laste gelegd:

A. dat hij, Nederlander zijnde, te Breda of elders in Nederland in den tijd der vijandelijke bezetting begunstiger is geweest van de Nederlandsche SS en bij het zonnwende-feest dier instelling op 20 December 1942 te Breda aanwezig is geweest met een introductie, althans de uitnodiging voor dit feest heeft aangenomen;

B. dat hij te Breda van 1941 tot in Januari 1944 als lid bij de Nationaalsocialistische Beweging aangesloten is geweest bij de Nederlandsche Volksdienst en het Nederlandsch Arbeidsfront alsmede dat hij leider is geweest van de Technische Noodhulp in de maanden Mei en Juni van het jaar 1943,

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

O. dat beschuldigde ter zitting van 30 Juli 1945 heeft verklaard:

dat hij zich bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft aangesloten in 1941 en dat hij afdeellingsleider is geweest van de Technische Noodhulp;

Gezien de processtukken;

Post alia:

O., dat door de verklaring van beschuldigde in verband met de bewijsmiddelen wordt bewezen dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande dat het Tribunaal niet bewezen acht dat beschuldigde in de dagvaarding sub a bedoelde feest heeft bijgewoond en dat beschuldigde lid is geweest van het Nederlandsch Arbeidsfront.

O. dat deze bewezen gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en andere Nationaal Socialistische instellingen en het werkzaam geweest zijn bij een zoodanige instelling en het blij gegeven hebben van Nationaal Socialistische gezindheid;

O., dat beschuldigde op grond daarvan moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Post alia:

O., dat het Tribunaal meent in overweging te moeten geven de interneering tot den tijd van drie jaar te beperken;

Legt de navolgende maatregelen op aan beschuldigde:

1. Interneering;

2. Ontzetting uit het recht van het kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 35.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BRED A (1e Kamer) 17 September 1945.
(Mr. Nelissen, Ir. Asselbergs, v. d. Hoofft.)

Aansluiting bij het Economisch Front levert op aansluiting bij ene aanverwante nationaalsocialistische instelling en is ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Theodorus Wilhelmus van Rooij, te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 3 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, van November 1941 tot het eind van 1943 te Breda of elders in Nederland als sympathiseerend lid bij de Nationaal Socialistische Beweging is aangesloten geweest en daarna begunstiger van deze beweging is geweest tot het eind der vijandelijke bezetting; dat hij tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten is geweest bij het Economisch Front te Breda; op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat beschuldigde ter zitting van 30 Juli 1945 heeft verklaard:

dat hij op 17 November 1941 lid geworden is van de Nationaal Socialistische Beweging; dat hij zich voor het Economisch Front heeft laten inschrijven;

dat hij eenige openbare vergaderingen van de N.S.B. heeft bezocht om Mussert en Blokzijl te hooren;

Post alia:

O., dat door verklaring van beschuldigde in verband met bovengenoemd bewijsmiddel wordt bewezen dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen;

O., dat deze gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en een aanverwante nationaalsocialistische instelling;

O., dat beschuldigde op grond daarvan moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat het Tribunaal meent in overweging te moeten geven de interneering te beperken tot den tijd van een jaar;

O., dat bij de bepaling van den duur der interneering tevens rekening behoort te worden gehouden met den tijd door beschuldigde vóór de tenuitvoerlegging in bewaring doorgebracht, door dien tijd geheel op de interneering in mindering te brengen, zoodat beschuldigde, die op 6 November 1944 in bewaring is gesteld, op 6 November 1945 in vrijheid behoort te worden gesteld;

Legt aan beschuldigde de navolgende maatregelen op:

1. Interneering;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde tot een bedrag van f 10,000.— (tienduizend gulden) met dien verstande dat de inboedel van beschuldigde buiten deze verbeurdverklaring valt.

Zoojuist verscheen

Mr. C. Asser's

Handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch Burgerlijk Recht

Tweede Deel — Zakenrecht
Achtste druk

bewerkt door

Mr. Paul Scholten

met medewerking van

Mr. G. J. Scholten

Prijs ing. f 14.70*, geb. f 16.25*

Verkrijgbaar in den boekhandel en

N.V. UITGEVERS-Mij. W. E. J. TJEENK WILLINK TE ZWOLLE

31 October 1945 (afl. 3)

No. 34—45

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

REDACTIE:

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN
VOORZITTER VAN HET CENTRAAL, TRIBUNAAL, KANTOOR

EN

Mr. J. J. H. VAN DER BRUG
SECRETARIS VAN HET TRIBUNAAL, TE 'S-HERTOGENBOSCH

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door:

a. als lid van het Duitse Arbeidsfront een hakenkruisspeldje te dragen;

b. een Nederlander te dreigen met het concentratiekamp;

c. toen hij als politiek verdacht persoon werd aangehouden een hakenkruisvlag onder zijn jas bij zich te hebben;

2. hulp of steun heeft verleend aan de medewerkers van den vijand door uitvoeringen van „Vreugde en Arbeid”, ene nationaal-socialistische instelling, te bezoeken;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

Het Tribunal:

Gezien de processtukken;

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlander; ik erken de telastelegging;

O., dat de in voormelde verklaring vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunal, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder de vermelden maatregelen op te leggen;

Post alia:

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. Verbeurdverklaring van zijn vermogen, zich uitstreckende en beperkt tot een bedrag van f 500.— (zegge vijfhonderd gulden).

No. 34.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer) 13 Augustus 1945.
(Mr. Nelissen, Ir. Asselbergs, van de Hoof)

Leiderschap van de Technische Noodhulp levert op het werkzaam zijn bij ene nationaal-socialistische instelling en is ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

(Art. 1 lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Bernardus Mathijs Leonardus Salverda, te Breda.

Het Tribunal;

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 16 Juli 1945 is ten laste gelegd:

A. dat hij, Nederlander zijnde, te Breda of elders in Nederland in den tijd der vijandelijke bezetting begunstiger is geweest van de Nederlandsche SS en bij het zonnewendfeest dier instelling op 20 December 1942 te Breda aanwezig is geweest met een introductie, althans de uitnodiging voor dit feest heeft aangenomen;

B. dat hij te Breda van 1941 tot in Januari 1944 als lid bij de Nationaalsocialistische Beweging aangesloten is geweest bij de Nederlandsche Volksdienst en het Nederlandsch Arbeidsfront alsmede dat hij leider is geweest van de Technische Noodhulp in de maanden Mei en Juni van het jaar 1943,

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

O. dat beschuldigde ter zitting van 30 Juli 1945 heeft verklaard:

dat hij zich bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft aangesloten in 1941 en dat hij afdeulingsleider is geweest van de Technische Noodhulp;

Gezien de processtukken;

Post alia:

O., dat door de verklaring van beschuldigde in verband met de bewijsmiddelen wordt bewezen dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande dat het Tribunal niet bewezen acht dat beschuldigde in de dagvaarding sub a bedoelde feest heeft bijgewoond en dat beschuldigde lid is geweest van het Nederlandsch Arbeidsfront.

O. dat deze bewezen gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en andere Nationaal Socialistische instellingen en het werkzaam geweest zijn bij een zoodanige instelling en het blij gegeven hebben van Nationaal Socialistische gezindheid;

O., dat beschuldigde op grond daarvan moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Post alia:

O., dat het Tribunal meent in overweging te moeten geven de interneering tot den tijd van drie jaar te beperken;

Legt de navolgende maatregelen op aan beschuldigde:

1. Interneering;

2. Ontzetting uit het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 35.

TRIBUNAAAL voor het ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer) 17 September 1945.
(Mr. Nelissen, Ir. Asselbergs, v. d. Hoof.)

Aansluiting bij het Economisch Front levert op aansluiting bij ene aanverwante nationaalsocialistische instelling en is ene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Theodorus Wilhelmus van Rooij, te Breda.

Het Tribunaal:

O., dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 3 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, van November 1941 tot het eind van 1943 te Breda of elders in Nederland als sympathiseerend lid bij de Nationaal Socialistische Beweging is aangesloten geweest en daarna begunstiger van deze beweging is geweest tot het eind der vijandelijke bezetting; dat hij tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten is geweest bij het Economisch Front te Breda; op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O., dat beschuldigde ter zitting van 30 Juli 1945 heeft verklaard:

dat hij op 17 November 1941 lid geworden is van de Nationaal Socialistische Beweging; dat hij zich voor het Economisch Front heeft laten inschrijven;

dat hij eenige openbare vergaderingen van de N.S.B. heeft bezocht om Mussert en Blokzijl te hooren;

Post alia:

O., dat door verklaring van beschuldigde in verband met bovengenoemd bewijsmiddel worst bewezen dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen;

O., dat deze gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en een aanverwante nationaalsocialistische instelling;

O., dat beschuldigde op grond daarvan moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O., dat het Tribunaal meent in overweging te moeten geven de interneering te beperken tot den tijd van een jaar;

O., dat bij de bepaling van den duur der interneering tevens rekening behoort te worden gehouden met den tijd door beschuldigde vóór de tenuitvoerlegging in bewaring doorgebracht, door dien tijd geheel op de interneering in mindering te brengen, zoodat beschuldigde, die op 6 November 1944 in bewaring is gesteld, op 6 November 1945 in vrijheid behoort te worden gesteld;

Legt aan beschuldigde de navolgende maatregelen op:

1. Interneering;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde tot een bedrag van f 10,000.— (tienduizend gulden) met dien verstande dat de inboedel van beschuldigde buiten deze verbeurdverklaring valt.

No. 36.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (1e Kamer) 4 October 1945. (Mr. Meuwissen, Dr. Smits, Rademakers.)

Het geven van een bijdrage aan het Strijden Vierduitenfonds (nl. van de N.S.B.) is een gedraging welke in strijd is met de belangen van het Nederlandsche Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Maastricht tegen Daniel Huurman, schipper, te Maastricht.

O. dat den beschuldigde overeenkomstig de in de dagvaarding omschreven beschuldiging, is ten laste gelegd, dat hij, Nederlander zijnde, in Nederland:

1. ten tijde der bezetting lid is geweest van:

a. de N.S.B. van omstreeks Juni 1943 tot einde 1943; althans sympathiseerend lid;

b. het N.A.F. van het ontstaan tot de bevrijding;

2. bijgedragen heeft aan het Strijden Vierduitenfonds;

3. met steun van de N.S.B. in het bezit is gekomen van een Ausweis en een radiovergunning.

Het Tribunaal:

Gezien de navolgende processtukken; en verklaringen:

1. een kartotheekkaart afkomstig uit het archief van den Kring Zuid Limburg der N.S.B., zakelijk inhoudende dat Daniel Huurman wonende te Maastricht, geboren te Rotterdam 6 Juli 1899 lid is der N.S.B. onder Stbn. 033402.

2. de verklaring van den beschuldigde ter terechtzitting van den 27 September 1945 dat hij erkent zich gedragen te hebben op de wijze als onder 1, 2 en 3 van de beschuldiging is omschreven;

welke verklaringen en stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd;

O. dat de uit voormelde bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden, opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. Interneering, ten aanzien waarvan het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot 1 jaar.

No. 37.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (1e Kamer) 27 September 1945. (Mr. Meuwissen, Dr. Smits, Rademakers.)

Het afleggen van een getuigenis voor den vrederechter, tengevolge waarvan de verdachte door den vrederechter werd veroordeeld, is desbewust afbreuk doen aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Reden, waarom de beschuldigde niet verplicht was de getuigenis af te leggen.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Maastricht tegen Maria Catharina Doms, huisvrouw, te Maastricht.

O. dat de beschuldigde, overeenkomstig de in de dagvaarding omschreven beschuldiging is ten laste gelegd, dat zij, Nederlandsche zijnde, in Nederland:

als getuige gehoord op de terechtzitting van den Vrederechter te Maastricht dd. 22 December 1942 in de zaak contra Julia Alphons de Groof heeft verklaard:

„Het was op een Zondagmorgen; verdachte zeide tegen getuige van Veldhoven „landverrader”;

mede tengevolge van welke verklaring de Groof vernoemd door den Vrederechter is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 6 weken wegens eenvoudige belediging;

zulks terwijl zij in werkelijkheid niet had waargenomen dat het woord „landverrader” gebezigd was tegen van Veldhoven.

Het Tribunaal:

Gezien de navolgende processtukken;

1. het proces-verbaal der kamerzitting van 8 Augustus 1945, zakelijk inhoudende de verklaring van de beschuldigde dat zij niet kon zien tegen wie de Groof schold;

2. het proces-verbaal der kamerzitting van 8 Augustus 1945, zakelijk inhoudende de verklaring van Ida Hubertina van Veldhoven dat de beschuldigde haar vroeg tegen wie de Groof zoo aan het schelden was van landverrader en dat zij daarop antwoordde dat dit tegen haar was;

welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd;

O. immers, dat, daargelaten of het woord landverrader werkelijk gebezigd is, zij in elk geval niet heeft waargenomen tegen wien de Groof schold en dat zij derhalve niet verplicht was een verklaring ten laste van de Groof af te leggen zooals zij heeft gedaan;

O. dat de uit voormelde bewijsmiddelen blikende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden desbewust afbreuk te hebben

gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wetigt;

O. dat het Tribunaal, gelet op den ernst dier gedragingen en de persoon van beschuldigde, van oordeel is dat haar de hieronder vermelde maatregelen moeten worden opgelegd;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

No. 38.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 17 Oct. 1945. (Mr. v. Leeuwen, Wouters, Ir. van Mechelen.)

Het lidmaatschap van het Huizen- en Propagandafonds der N. S. B. levert een gedraging op die desbewust in strijd is met de belangen van het Nederlandsche Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Maria Tannetje Linse, gepensionneerd verpleegster, te Vught als beschuldigde;

Beschuldigd, dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als sympathiseerend lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden in het jaar 1941 en als lid zich daarbij aansloot in het jaar 1942;

2. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal-socialistische organisaties: de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie, het Huizen- en Propagandafonds der N.S.B. en de Nederlandse Volksdienst;

3. hulp heeft verleend aan de medewerkers van den vijand door:

a) als sociaal werkster van de Nederlandse Volksdienst de binnengekomen aanvragen voor ondersteuning te controleeren en dienaangaande van advies te dienen;

b) door te collecteeren voor Winterhulp Nederland;

op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken, waaronder de lidmaatschapskaart van de N.S.B. 1943/1944, de kartotheekkaart vermeldende het sympathiseerend lidmaatschap der N.S.B., drie groepskartotheekkaarten nrs. 24702, 9206 en 373; administratiebonnen van het Huizen- en Propagandafonds;

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en de tenlastelegging te erkennen;

O. dat de in voormelde verklaring en in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en

omstandigheden onleveren even zoovele re-
dengevende feiten en omstandigheden waar-
op steunt de beslissing van het Tribunaal,
dat daardoor wordt bewezen, dat de beschul-
digde zich op de in de beschuldiging aange-
geven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond van deze
gedragingen geacht moet worden zich desbe-
wust te hebben gedragen in strijd met de be-
langenen van het Nederlandse Volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de opleg-
ging van bijzondere maatregelen wettigt en
het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedra-
gingen en de persoon van de beschuldigde,
het in het algemeen belang geraden acht
haar de hieronder te vermelden maatregel op
te leggen:

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan
hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit
bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1
van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel
op:

Ontzetting van het recht van kiezen en
verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voor-
schrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 39.

**TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MAASTRICHT** (1e Kamer) 27 September
1945. (Mr. Meuwissen, Dr. Smits, Radema-
kers).

Het fungeeren als bewaker bij, en als
commandant van een gemeentelijke bewa-
kingsdienst tegen sabotage vormt een ge-
draging welke desbewust in strijd is met de
belangen van het Nederlandsche Volk. Idem
het gebruik maken van de diensten van een
N.S.B.'er om aan een verschuldigde beta-
ling te ontkomen.

(Art. 1, lid 1, alinea's 2 en 4 van
het Tribunaalbesluit).

Tribunaal Maastricht tegen Willem Goe-
degebuure, handelsreiziger, te Maastricht.

O. dat den beschuldigde, overeenkomstig
de in de dagvaarding omschreven beschuldi-
ging, is ten laste gelegd, dat hij Nederlander
zijnde, in den tijd der vijandelijke bezetting
in Nederland:

1. Lid, althans sympathiseerend lid is ge-
weest van de N.S.B. van omstreeks Juni
1943 tot de bevrijding;

2. met behulp van de N.S.B. zijn radio-
toestel heeft behouden;

3. Bewaker is geweest bij de gemeente-
lijke bewakingsdienst tegen sabotage te
Maastricht van omstreeks Februari 1942 tot
kort voor de bevrijding en als zoodanig o.m.
bewakingsdiensten heeft verricht bij een ge-
bouw waarin de door, althans op last van,
den bezetter omstreeks Mei 1943 bij de Ne-
derlandsche burgerij in beslag genomen ra-

diotoestellen waren opgeslagen en bij een, bij
den bezetter in gebruik zijnde kazerne;

4. In de termijn van Februari 1942 tot
kort voor de bevrijding gedurende ongeveer
5 maanden commandant is geweest bij de
gemeentelijke bewakingsdienst tegen sabo-
tage te Maastricht;

5. In de loop van het jaar 1944 de hulp
heeft gebezigd van den N.S.B.-er v. d. Werff
om te ontkomen aan de betaling van onge-
veer 198 gld. welke hij, beschuldigde, schul-
dig was aan de firma Gerzon-Levie althans
aan den toenmaligen „Verwalter” van Ger-
zon-Levie;

6. Omstreeks November 1943 bij de
N.S.B. heeft gesolliciteerd naar een betrek-
king bij de centrale keuken.

Het Tribunaal:

Gezien de navolgende processtukken; en
verklaringen:

1. een kartotheekkaart, afkomstig uit het
archief van den Kring Zuid Limburg der
N.S.B., zakelijk inhoudende, dat W. Goede-
gebuure, wonende te Maastricht, geboren te
Schinveld 8 Augustus 1883 lid is der N.S.B.
onder Stbn. 033435;

2. de verklaring van den beschuldigde
ter terechtzitting van den 27 September
1945 dat hij erkent zich gedragen te hebben
op de wijze als in de beschuldiging onder 1,
2, 3, 4, 5 en 6 is omschreven;

welke verklaringen en stukken als bewijs-
middelen te dezen worden gebezigd;

O. dat de uit voormelde bewijsmiddelen
blijkende feiten en omstandigheden opleve-
ren even zoovele reden gevende feiten en
omstandigheden, waarop steunt de beslissing
van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen
verklaard, dat de beschuldigde zich op de in
beschuldiging aangegeven wijze heeft gedra-
gen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht
moet worden zich desbewust te hebben ge-
dragen in strijd met de belangen van het Ne-
derlandsche Volk;

Post alia:

Legt de navolgende maatregelen aan den
beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kie-
zen en de verkiezbaarheid bij krachtens wet-
telijk voorschrift uitgeschreven verkiezin-
gen;

2. Interneering, ten aanzien waarvan het
Tribunaal in overweging geeft deze te beper-
ken tot 3 jaren;

3. Verbeurd verklaring van zijn radio.

No. 40.

**TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
's-HERTOGENBOSCH** (2e Kamer) 26 Sep-
tember 1945 (Mr. v. Leeuwen, Dr. Hillen en
Wouters).

Wat wordt in de dagvaarding verstaan
onder „vrijwillig” werken in Duitschland?

Naar het oordeel van het Tribunaal is on-
der „vrijwillig” in Duitschland werken te

verstaan het werken zonder bevel of dwang van de Duitse autoriteiten. Derhalve levert het verweer van beschuldigde dat zij in Duitsland is gaan werken gedeeltelijk om aan zekeren O. te ontkomen, geen ontkenenis op van de haar telastegelegde vrijwillige arbeid in Duitsland.

(Art. 64, lid 4 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Anna Maria Helena Celestina van Houten, echtgenoot van J. H. Laarberg, zonder beroep, te 's-Hertogenbosch, als beschuldigde;

Beschuldigd, dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door vrijwillig in Duitsland te gaan werken;

2. omgang met Duitse militairen en S.S.-lieden heeft gehad, alsmede verschillende Nederlanders heeft bedreigd met opsluiting in een concentratiekamp;

op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de proces-stukken:

O. dat beschuldigde ter zitting van 12 September 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlandse en verder zakelijk, dat zij in Duitsland is gaan werken, gedeeltelijk uit avontuur, gedeeltelijk om aan Otermann te ontkomen; dat zij met een S.S.-man omgang heeft gehad en de vrouw van Erculens en Mevr. v. d. Ven niet heeft bedreigd maar uitgelachen;

O. dat blijkens ambtsedige processen-verbaal van 24, resp. 26 April 1945 door na te noemen getuigen zakelijk elk voor zich als volgt is verklaard: door getuige A. v. Laarhoven, dat beschuldigde verkering heeft gehad met vier verschillende soldaten van het S.S.-bataljon, waarvan één Duitser, door Mevr. van Erculens en Mevr. van d. Ven dat beschuldigde hen bedreigde met het kamp Vught;

O. het verweer van beschuldigde, dat zij in Duitsland is gaan werken, gedeeltelijk om aan Otermann te ontkomen, niet oplevert een ontkenenis van het haar telastegelegde „vrijwillig” in Duitsland gaan werken, omdat in de dagvaarding met „vrijwillig” is bedoeld zonder bevel of dwang van de zijde der Duitse autoriteiten;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregelen op:

1. Interneering overeenkomstig het bij art. 2, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot zes maanden;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren.

No. 41.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 26 September 1945. (Mr. van Leeuwen, Dr. Hillen en Wouters).

Café-bezoek met leden van den Sicherheitsdienst is te brengen onder het doen blijken van ingenomenheid met den vijand en levert op eene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit)

Tribunaal 's-Hertogenbosch, tegen Pieter-nella Adriana Johanna Smulders, te 's-Hertogenbosch.

Beschuldigd, dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door met leden van den Sicherheitsdienst, althans met Duitse militairen, café's te bezoeken, op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de proces-stukken;

O. dat beschuldigde ter zitting van 12 September 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlandsche; ik erken de telastelegging;

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde om rond dier gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde het in het algemeen belang geraden acht haar den hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege den volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voor-

schrift uitgeschreven verkiezingen met advies den tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren.

No. 42.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 26 September 1945. (Mr. van Leeuwen, Dr. Hillen en Wouters).

Het optreden als controleuse in een Joodse zaak, daartoe aangesteld door een door de Duitsers benoemden beheerder is te brengen onder hulpverlening aan den vijand.

(Art. 1 lid 1 alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Mathilda Persons, gescheiden echtgenoot van B. M. v. Hout, wonende te 's-Hertogenbosch.

Beschuldigd: dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door als controleuse in den muziekhandel van Simon Spiero aan de Kerkstraat te 's-Hertogenbosch op te treden, daartoe aangesteld door den door de Duitsers over deze Joodse zaak benoemde beheerder H. W. van der Glas, alsmede door vrijwillig als werkster te Boxtel te werken in een school, waarin Duitsche Militairen lagen en door vrijwillig in Duitsland te gaan werken;

2. in het algemeen van nationaal-socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door in uniform propaganda te maken voor de N.S.B., althans door nationaal-socialistische propaganda te maken, alsmede door het zichtbaar dragen van het N.S.B.-insigne op haar kleeding, op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbeuwt te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken;

O. dat beschuldigde ter zitting van 12 September 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlandsche en verder zakelijk: dat zij in de zaak van Spiero als werkster werd aangesteld, dat zij voor de weermacht heeft gewerkt, lid is geworden van het N.A.F., in Duitsland heeft gewerkt en het N.S.B. speldje heeft gedragen;

O. dat beschuldigde blijkens proces-verbaal van haar verhoor tegenover den door het Tribunaal benoemden Commissaris op 14 Mei 1945 zakelijk heeft verklaard, dat zij wist, dat Spiero een Jood was;

O., blijkens voormeld proces-verb. door de getuigen Mej. R. H. Spiero en Simon Spiero elk voor zich zakelijk is verklaard, dat beschuldigde door den Verwalter v. d. Glas tot controleuse in de muziekhandel van Spiero werd benoemd en dat zij bij haar werk het N.S.B.-insigne droeg en door den getuige

H. F. J. Donders, dat beschuldigde na het vertrek van de vorige getuigen als verkooperster in dezelfde zaak is opgetreden voor van der Glas voornoemd;

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en in voorschreven getuigenverklaringen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde zich op de in het sub 1 der beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen en dat zij van nationaal-socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door het N.S.B.-insigne zichtbaar op haar kleeding te dragen, zijnde het haar overigens sub 2 in de beschuldiging telastegelegde onbewezen gebleven;

O. dat de beschuldigde op grond dier gedragingen geacht moet worden zich desbeuwt te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregelen op:

1. Interneering overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde met advies den tijdsduur daarvan te beperken tot drie maanden;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen met advies den tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren.

No. 43.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 26 September 1945. (Mr. van Leeuwen, Dr. Hillen en Wouters).

Het geven van gelegenheid tot overnachten bij zich in de woning, aan vrouwen van leden der Nederlandsche S.S. en het ontvangen van de mannen dier vrouwen is te brengen onder hulpverlening aan de handlangers of de medewerkers van den vijand.

Het accepteren van geld van vrouwen van leden der Nederlandsche S.S. voor verleend onderdak levert op voordeeltrekking uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitlijken toestand.

(Art. 1, lid 1, 2e en 4e alinea Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Anna Johanna Olyslagers, echtgenoot van E. v. Uden, wonende te Vught.

Beschuldigd; dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

1. hulp of steun heeft verleend aan de handlangers of medewerkers van den vijand door veelvuldig aan vrouwen van leden der Nederlandsche S.S gelegenheid te geven in hare woning te overnachten en hun mannen des avonds eveneens in hare woning toe te laten;

2. voordeel heeft getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijk toestand door tegen betaling voor het verblijf van vrouwen van leden der Nederlandsche S.S. in hare woning geld en/of goederen te accepteeren;

op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken;

O., dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard:

Ik ben Nederlandsche; ik erken de telastlegging;

O., dat blijkens ambtseedig proces-verbaal van 9 Febr. 1945 door na te noemen getuigen elk voor zich zakelijk als volgt is verklaard: door Maria van Dun en Henricus Franciscus Smeets dat beschuldigde in de bezettingsjaren onderdak verleende aan de vrouwen van Nederlandsche S.S.mannen en deze laatsten ook aan huis ontving en blijkens hetzelfde proces-verbaal door beschuldigde zakelijk is verklaard, dat zij de Nederlandsche S.S.mannen en hun vrouwen in hare woning opnam om den kost te verdienen;

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en in voorschreven getuigenverklaringen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande, dat niet bewezen is, dat beschuldigde voor het verblijf ook goederen heeft geaccepteerd;

O., dat de beschuldigde op grond dier gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O., dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettig en het Tribunaal, gelet op den ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregelen op:

1. Interneering overeenkomstig het bij

art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde met advies den tijdsduur daarvan te beperken tot zes maanden;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen met advies den tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren.

No. 44.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 17 October 1945. (Mr. v. Leeuwen, Wouters, Ir. van Mechelen).

Uit de overwegingen van het Tribunaal blijkt, dat dit de Inbewaringshouding van de beschuldigde op last van het Militair Gezag (Krachtens art. 16 van het Besluit Bijzonderen Staat van Beleg) beschouwt als een vóór-Interneering. Het Tribunaal geeft advies bij beperking van de interneering rekening te houden met den tijd doorgebracht in „vóór-interneering”.

(Artikel 2, lid 1 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal te 's-Hertogenbosch, 2e Kamer, in de zaak tegen Petronalla Maria van Beek, zonder beroep, wonende te Veghel, als beschuldigde.

Op 3 October 1945 verschenen ter niet-openbare zitting, bijgestaan door Mr. P. Scheefhals als raadsman.

Beschuldigd dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door omgang met Duitsche militairen, althans met een Duitsch militair;

2. hulp heeft verleend aan den vijand door vrijwillig voor de Duitschers op een vliegveld te werken;

3. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal-socialistische organisatie: het Nederlandsche Arbeidsfront;

op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Gezien de processtukken;

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandsche te zijn en het telastgelegde te erkennen, behalve het telastgelegde lidmaatschap van het N.A.F.;

O. dat de in voormelde verklaring vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, behoudens het haar telastgelegde lidmaatschap van het N.A.F., hetwelk onbewezen is gebleven;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregelen op:

1. Interneering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot anderhalf jaar, daaronder begrepen de tijd van vóór-interneering en de interneering te doen eindigen op 20 Maart 1946;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de Redactie.

Volgens het gewijzigde art. 2 Tribunaalbesluit bepalen de Tribunalen wanneer zij den maatregel van interneering opleggen geen tijdsduur. Zij zijn echter bevoegd in bepaalde gevallen te adviseeren deze tijdsduur tot minder dan tien jaar te beperken. Waarschijnlijk is door den Wetgever bedoeld dat het geven van een advies tot uitzonderingsgevallen beperkt zou blijven. Dit blijkt in de praktijk niet het geval te zijn. Het overgrote deel der uitspraken der Tribunalen tot heden bevat een dergelijk advies.

De hierboven gepubliceerde uitspraak gaat verder. De tijd doorgebracht in bewarings- of verblijfskamp wordt bestempeld tot vóór-interneering. Hiermede hebben wij gekregen de figuur „zooveel jaar met aftrek van voor-arrest”. Het is echter niet te vergeten dat het hier slechts om een *advies* gaat. Mochten die adviezen echter regelmatig door den minister van Justitie worden opgevolgd, zoo komt dit praktisch er op neer, dat in tegenstelling met het bepaalde in het eerste lid art. 2 Tribunaalbesluit, de Tribunalen de tijdsduur der interneering wel bepalen, daarbij wel of niet rekening houdende met den tijd in voorarrest doorgebracht.

v. N.

No. 45.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 10 Oct. 1945 (Mr. van Leeuwen, Gioudemans, Meyerink).

Bewijs. Het lidmaatschap van de N.S.B. wordt door overeenstemmende stukken ontleend aan de administratie van de N.S.B. bewezen. Erkenning dat men „werkend lid” was van de Ned. Volksdienst impliceert de erkenning dat men lid van deze organisatie was.

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Waltherus Reyers, arbeider, te Oss als beschuldigde;

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de na-

tionaal-socialistische beweging der Nederlanden en bij de nationaal-socialistische organisaties: Het Nederlandse Arbeidsfront en de Nederlandse Volksdienst;

2. hulp of steun heeft verleend aan de medewerkers van den vijand door te collecteren voor Winterhulp Nederland en de Nederlandse Volksdienst;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse Volk;

Het Tribunaal:

Gezien de processtukken, waaronder de archiefkaart van de N.S.B. (stuk 7 van het dossier) de kaart vermeldende de staat van dienst in de beweging (stuk 8), de kaart van het archief van het N.A.F. (stuk 2), een groepskartotheekkaart (stuk 3);

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en de tenlastelegging te erkennen, behalve zijn lidmaatschap van de N.S.B., terwijl hij van de Volksdienst alleen „werkend” lid zou zijn geweest;

O. dat het lidmaatschap van de N.S.B. wordt bewezen door de drie met elkander op dat punt overeenstemmende, hierboven omschreven kaarten, welke alle drie den beschuldigde vermelden als lid onder stamboek no. 133170;

O. dat aan het Tribunaal ten aanzien van de Nederlandse Volksdienst geen onderscheid bekend is tusschen „leden” en „werkende leden”, zodat beschuldigde, erkennende werkend lid geweest te zijn van die dienst, daarmee erkent lid geweest te zijn;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Interneering overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaren, daaronder begrepen de tijd van voor-interneering en de interneering te doen eindigen op twintig September 1946;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de Redactie.

Het bewijsrecht is in het Tribunaalbesluit zeer weinig geregeld. Regels van bewijs vindt men slechts in art. 53, 3e lid en in art. 64, 4e lid, 2e zin. De bewezenverklaring van de feitelijke, te laste gelegde gedragingen hoeft het Tribunaal niet op bepaalde door den Wetgever aangeduide bewijsmiddelen te doen steunen. Evenmin zijn bewijsminima vermeld. Ook is er in het besluit ten aanzien van de regels van 't bewijs geen verwijzing naar het W. v. Sv. De z.g. vrije bewijsleer is dus ten volle aanvaard.

De bewijsstukken waarvan het Tribunaal

in bovenvermelde uitspraak gebruikt maakt, behooren tot de categorie van stukken vermeld in art. 344, ten vijfde van het W. v. Strafvordering. Maar daar is de eisch gesteld dat „alle andere geschriften” alleen kunnen gelden in verband met den inhoud van andere bewijsmiddelen. Het Tribunaal voelde blijkbaar geen behoefte die voorwaarde hier te laten gelden, tenzij men onder het andere bewijsmiddel de bekentenis van den beschuldigde verstaat, welke echter juist niet betrekking heeft op het lidmaatschap van de N. S. B.

De beslissing van het Tribunaal is m.i. een

belangrijke, aangezien in vele gevallen bij betwisting van het lidmaatschap dit alleen bewezen kan worden aan de hand van geschriften ontleend aan de administratie der N. S. B. Er waren immers ook „geheime” leden der N.S.B., die hun lidmaatschap dier organisatie voor de buitenwereld verborgen hielden, zoodat bewijslevering van het lidmaatschap middels getuigen meermalen onmogelijk zou zijn.

Men zie ook de uitspraak vermeld onder no. 16.

v. N.

INHOUD

No.	TRIBUNAAAL		
1.	Breda	1945 25 Juni	Lidmaatschap N.S.B.
2.	—	1945 25 Juni	Lidmaatschap N.S.B.
3.	—	1945 25 Juni	Lidmaatschap N.S.D.A.P.
4.	—	1945 10 Juli	Werk bij D. Weermacht.
5.	—	1945 9 Juli	Omgang met Duitschers.
6.	—	1945 10 Juli	Lidmaatschap Ned. Arbeidsfront.
7.	—	1945 3 Aug.	Lidmaatschap Ned. Volksdienst; abonné Nat. Dagblad.
8.	—	1945 16 Juli	Collecteeren Winterhulp.
9.	's-Hertogenbosch	1945 8 Aug.	Lidmaatschap Ned. Volksdienst; Colportage Volk en Vaderland.
10.	—	1945 10 Aug.	Werkzaamheid S.S. bouwarbeider.
11.	—	1945 10 Aug.	Assistent Sociaal Voorman.
12.	—	1945 3 Aug.	Lidmaatschap N.S.B.
13.	—	1945 3 Aug.	Lidmaatschap N.S.B.
14.	—	1945 3 Aug.	Lidmaatschap N.S.K.K.
15.	—	1945 15 Aug.	Lidmaatschap Front Ambacht en Nering.
15a.	—	1945 25 Juli	Functionaris N.V.V.
16.	—	1945 25 Juli	Voordeel trekken van n vijand.
17.	—	1945 10 Aug.	Voordeel trekken van feitelijke toestand.
18.	—	1945 3 Aug.	Lidmaatschap N.A.F.
19.	—	1945 15 Aug.	Werk in Duitschland en Rusland.
20.	—	1945 5 Sept.	Omgang met Duitse militairen.
21.	Breda	1945 17 Sept.	Lidmaatschap D. Cultuurgemeenschap abonnement Waag en Signaal.
22.	's-Hertogenbosch	1945 17 Aug.	Lidmaatschap N.S.B.
23.	—	1945 17 Aug.	Lidmaatschap Nat. Jeugdstorm.
24.	Breda	1945 13 Aug.	Lidmaatschap N.S.V.D.
26.	's-Hertogenbosch	1945 5 Sept.	Wasschen voor D. militairen.
27.	—	1945 5 Sept.	Vertrouwelijke omgang met D. militairen.
28.	Breda	1945 13 Aug.	Streekleider zijn Nat. Jeugdstorm.
29.	's-Hertogenbosch	1945 22 Aug.	Toelaten dat zijn kinderen lid worden Nat. Jeugdstorm.
30.	Breda	1945 13 Aug.	Uitsteken hakenkruisvlag.
31.	's-Hertogenbosch	1945 22 Aug.	Werken voor Transportflotte Speer in Nimegwen.
32.	—	1945 21 Sept.	Bezoeken vergaderingen N.S.B.
33.	—	1945 21 Sept.	Dragen van speldjes; bedreiging van Nederl. met concentratiekamp; bezoek uitvoering Vreugde en Arbeid.
34.	Breda	1945 13 Aug.	Leiderschap Technische Noodhulp.
35.	—	1945 17 Sept.	Lidmaatschap Economisch Front.
36.	Maastricht	1945 4 Oct.	Bijdrage Strijd- en vierduitenfonds N.S.B.
37.	—	1945 27 Sept.	Afleggen getuigenis voor Vrederechter.
38.	's-Hertogenbosch	1945 17 Oct.	Lidmaatschap Huizen- en Propagandafonds N.S.B.
39.	Maastricht	1945 27 Sept.	Fungeeren als bewaker en commandant Gem. bewakingsdienst tegen sabotage.
40.	's-Hertogenbosch	1945 26 Sept.	Vrijwillig werken in Duitschland.
41.	—	1945 26 Sept.	Cafébezoek met leider Sicherheitsdienst.
42.	—	1945 26 Sept.	Optreden als controleur in Joodsche zaak.
43.	—	1945 26 Sept.	Laten overnachten van vrouwen van leden Ned. S.S.
44.	—	1945 17 Oct.	Inbewaring houding door M.G. voorinterneering.
45.	—	1945 10 Oct.	Bewijs Lidmaatschap N.S.B.

14 November 1945 (afl. 4)

No. 46—52

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

REDACTIE:

Mr. G. C. M. VAN NIJATTEN

HOOFD VAN HET CENTRAAL TRIBUNAAL, KANTOOR

EN

Mr. J. J. H. VAN DER BRUG

SECRETARIS VAN HET TRIBUNAAL, TE 'S-HERTOGENBOSCH

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

in bovenvermelde uitspraak gebruikt maakt, behooren tot de categorie van stukken vermeld in art. 344, ten vijfde van het W. v. Strafvordering. Maar daar is de eisch gesteld dat „alle andere geschriften” alleen kunnen gelden in verband met den inhoud van andere bewijsmiddelen. Het Tribunaal voelde blijkbaar geen behoefte die voorwaarde hier te laten gelden, tenzij men onder het andere bewijsmiddel de bekendenis van den beschuldigde verstaat, welke echter juist niet betrekking heeft op het lidmaatschap van de N. S. B.

De beslissing van het Tribunaal is m.i. een belangrijke, aangezien in vele gevallen bij betwisting van het lidmaatschap dit alleen bewezen kan worden aan de hand van geschriften ontleend aan de administratie der N. S. B. Er waren immers ook „geheime” leden der N.S.B., die hun lidmaatschap dier organisatie voor de buitenwereld verborgen hielden, zoodat bewijslevering van het lidmaatschap middels getuigen meermalen onmogelijk zou zijn.

Men zie ook de uitspraak vermeld onder no. 16.

v. N.

No. 46.

**TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer)**
27 Aug. 1945. (Mr. Beets, Dr. Velthorst,
Poelen.)

(Volledige uitspraak.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Petrus Johannes Theodorus Soentjes, textielagent, te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen in Augustus 1940 zich als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden met stamboeknummer 106712; sedert het begin van het jaar 1942 voor deze Beweging als kringorganisator werkzaam is geweest; door woord en daad van instemming met het streven van die Beweging heeft blijk gegeven door op 20 Juni 1942 den eed van trouw aan A. Mussert af te leggen en geldelijke bijdragen te geven aan het Huizen- en Propagandafonds dier Beweging; openlijk heeft doen blijken van ingenuïteit met den vijand door zich aan te sluiten bij en aangesloten te zijn gebleven bij de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap te Nijmegen met het nummer 74;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 27 Aug. 1945 is verschenen.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 27 Aug. 1945 heeft verklaard: Aan de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap heb

ik de laatste 2 jaar geen contributie betaald. Ik was overtuigd van een Duitsche overwinning; die overtuiging heb ik steeds behouden en ik zag de eenige kans voor een zelfstandig Nederland in de Nationaal Socialistische gedachte. Ik was inspecteur van politie te Tilburg. Toen ik wilde trouwen heb ik de politiedienst verlaten in 1921 en werd ik bedrijfsleider in een textielfabriek. Ik heb nimmer de bedoeling gehad mijn land op eenige manier te schaden of te benadeelen, dat er binnen de Nationaal Socialistische Beweging corruptie zou heerschen heb ik niet geweten; wel wist ik, en dat was algemeen bekend dat er strijd was met de S.S. Het ging tusschen Mussert en Feldmeijer; dat er in de Duitsche concentratiekampen gruwelen werden gepleegd heb ik nooit geweten. Ik las uiteraard N.S.B. lectuur en illegale lectuur zag ik nooit. Ik heb meermalen menschen geholpen wier namen ik zelf niet ken. Dat mijn buurvrouw Mevrouw Leeuwenberg onderduikers in huis had en dat zij naar de Engelsche zender luisterde wist ik maar ik heb er nooit iets van gezegd.

O. dat het proces-verbaal, dd. 13 Maart 1945, opgemaakt door Antonius Christiaan Schouten, agent-rechercheur van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter te Nijmegen, zakelijk inhoudt:

dat door het snelle verloop der oorlogsgebeurtenissen in den zomer van 1940 beschuldigde overtuigd geraakte, dat Duitschland den oorlog zou winnen; dat in dat geval ons land nooit vrij zou kunnen worden of de bezetting kwijt raken, dan nadat de N.S.B. in staat zou zijn ons volk leiding te geven en dat hij in hoofdzaak om die reden in Augustus 1940 tot de N.S.B. toetrad, overtuigd hierdoor het algemeen belang van vaderland en volk te dienen; dat hij een z.g.n. vormingscursus heeft meegemaakt; dat zijn activiteit aanvankelijk beperkt bleef tot het betalen der contributie, doch na twee jaar als kringorganisator is opgetreden; dat hij geabonneerd was op het Nat. Dagblad en Volk en Vaderland; dat hij lid is geworden van de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap op aanraden van Professor Baader; daarbij een jachtgeweer heeft ontvangen toen deze jachtgeweren onder leiding der N.S.B. werden uitgegeven, doch dat hij het nooit voor jachtdoeleinden heeft gebruikt.

Gezien de navolgende processtukken:

1e. het ambtseedig proces-verbaal van verhoor van beschuldigde van den agent-rechercheur van politie 1e Kl. A. C. Schouten dd. 13-3-'45;

2e. brief van beschuldigde aan kameralden functionarissen in Kring Rijk van Nijmegen, dd. 1-9-'42;

3e. brief van den kringleider J. W. Swart aan het gezin van beschuldigde ongedateerd;

4e. brief aan de kringleiders van Overijssel en Gelderland van den gemachtigde van den leider W. R. Jager, dd. 22-4-'42;

5e. lidmaatschap N.S.B. ten name van den beschuldigde dd. 21-8-'40 No. 106712;

6e. werkerskaart N.S.B. ten name van den beschuldigde;

7e. bewijs van den afgelegden eed van trouw aan den leider dd. 20 Juni '42;

8e. zegelkaart Huid- en Propaganda-fonds;

9e. oorkonde inhoudende dankbetuiging van Dr. Göbbels voor gedane gift;

10e. fotografie van beschuldigde in uniform van de N.S.B.

Welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Immers: dat beschuldigde juist door zijn vroegere maatschappelijke positie en zijn meerdere ontwikkeling geacht moet worden te zijn geweest een der leidende figuren in de Nationaal Socialistische Beweging waardoor hij deze sterk heeft gemaakt.

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

immers dat deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: het zich desbewust hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot den tijd van acht jaren;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 47.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer)
3 Sept. 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt, Dr. Velthorst.)

De Nederlandsche Jeugdherbergcentrale is een nationaal-socialistische instelling, stond althans onder nat.-soc. leiding. De functie van secretaresse bij die instelling levert op een gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3, Tribunaalbesluit).

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Adriana Michels, secretaresse, voorheen te Nijmegen, thans geïnterneerd te Vught.

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandsche

tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Nijmegen zich in Augustus 1944 als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij en aangesloten is gebleven bij de Germaansche SS; gedurende twee en een half jaar tot 15 Januari 1944 te Amsterdam werkzaam is geweest als secretaresse bij de Nederlandsche Jeugdherbergcentrale, welke centrale een nationaal socialistische instelling was althans onder nationaal socialistische leiding stond; in het algemeen van nationaal socialistische gezindheid blijkt heeft gegeven door geabonneerd te zijn op het weekblad „Storm”;

op grond van welke gedragingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden — zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen waarvan zij bij dagvaarding is beschuldigd.

Legt den navolgenden maatregel aan de beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot den tijd van twee jaren.

No. 48.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer)
17 Sept. 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt, Ir. Roos.)

De maatregel van interneering wordt aan den beschuldigde niet opgelegd, aangezien het Tribunaal overweegt, dat wegens den hoogen leeftijd van beschuldigde moeilijk van een heropvoeding sprake kan zijn.

(Art. 2 Tribunaalbesluit).
(Volledige uitspraak).

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Louis Frederik Schröder gep. Luitenant-Kolonel, te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk van Europa te Nijmegen zich in November 1940 als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; op grond van welke handelingen hij geacht moet worden

zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde heeft verklaard: Ik ben hetgeen waarvan ik krachtens de dagvaarding ben beschuldigd. Ik ben in November 1940 lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging, zulks uit eigen beweging en niet onder presie van mijn dochter. Ik meende, dat de Nationaal Socialistische Beweging in staat zou zijn Nederland en Nederlandsch-Indië vrij te maken. Een functie bekleedde ik niet en met het oog op mijn leeftijd ging ik ook niet naar vergaderingen van de partij. Ik las de Nationaal Socialistische lectuur. Ik was op diverse Nationaal Socialistische bladen geabonneerd. Ik heb niet gedacht te handelen tegen de belangen van Nederland;

O. dat het proces-verbaal zakelijk inhoudt: dat beschuldigde in November 1940 lid is geworden van de N.S.B.; dat hij nimmer iets voor de partij heeft gedaan; dat hij op verschillende Nationaal Socialistische bladen was geabonneerd; dat hij nimmer lid is geweest van een der mantelorganisaties der N.S.B.:

O. dat de verklaringen der getuigen zakelijk inhouden:

1e. Aafke Martha Rösener Manz te Nijmegen: dat zij volhardt bij haar verklaring afgelegd op 19 April 1945 tegenover den wachtmeester der marechaussee Hoeneveld; dat zij de familie Schröder sedert 1933 kende en er veel aan huis kwam; dat die familie altijd pro-Duitsch was; dat zij toen de oorlog uitbrak om politieke redenen onaangenaamheden heeft gekregen met de dochter van beschuldigde; dat deze laatste, hoewel al oud zijnde zeer goed wist wat hij deed of zeide; dat zij niet gelooft dat beschuldigde door zijn dochter is overgehaald; dat zij beschuldigde eens met een N.S.B.-speldje heeft gezien;

2e. Nanni Ruardi te Nijmegen: dat zij volhardt bij haar verklaring op 19 April 1945 afgelegd tegenover den wachtmeester der marechaussee Hoeneveld; dat zij niet met de familie Schröder omging, omdat het Indische menschen waren en zeker niet toen zij bemerkte, dat deze familie den verkeerden kant was opgegaan; dat beschuldigde in den bezettingstijd met een N.S.B.-speldje liep; dat bij Schröder steeds „Volk en Vaderland” en het „Nationale Dagblad” werden bezorgd; dat er veel W.A.-menschen op bezoek kwamen, doch dat zij aanneemt dat die voor de dochter kwamen, die zeer fanatiek was;

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;

O dat beschuldigde ter terechtzitting heeft aangevoerd, dat hij zich niet bemoeide met de N.S.B., geen vergaderingen bezocht of propaganda maakte, doch dat het Tribunaal naar hetgeen uit de getuigeverklaringen is gebleken in verband met hetgeen blijkt uit een staat van Dienst der N.S.B. ten name van beschuldigde, waarin wordt opgemerkt: „Kameraad Schröder is een bewust Nationaal Socialist. Jammer dat hij te oud is”, van

oordeel is, dat beschuldigde een verwoed aanhanger van het Nationaal Socialisme was;

O. dat de raadsman van beschuldigde het Tribunaal heeft verzocht een psychiatrisch onderzoek te willen gelasten, doch het Tribunaal van oordeel is dat daarvoor geen termen aanwezig zijn, daar uit de houding van beschuldigde ter terechtzitting geenszins is gebleken, dat deze geestelijk minder normaal zou zijn.

Gezien de navolgende processtukken:

1. Proces-verbaal d.d. 13 Augustus 1945 opgemaakt door Mr. F. K. R. C. Sassen, waarin is opgenomen de getuige-verklaringen van A. M. Rösener Manz;

2. Proces-verbaal d.d. 13 Augustus 1945 opgemaakt door Mr. F. K. R. C. Sassen, waarin is opgenomen de verklaring van getuige N. Ruardi;

3. Proces-verbaal d.d. 19 April 1945 opgemaakt door J. H. M. Hoeneveld, waarin opgenomen het resultaat van een onderzoek ingesteld bij de Afdeling Documentatie van de Gemeente politie te Nijmegen;

4. Proces-verbaal d.d. 13 Augustus 1945 opgemaakt door mr. F. K. R. C. Sassen waarin is opgenomen de verklaring van beschuldigde, welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormelde bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen: immers in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, waarbij echter het Tribunaal in aanmerking neemt, dat op beschuldigde, die bijna 84 jaar oud is en reeds negen maanden in een Verblijfs- en Bewaringskamp heeft doorgebracht, de maatregel van interneering niet behoeft te worden toegepast, omdat in dit geval van een heropvoeding moeilijk sprake kan zijn.

Gezien de betreffende Wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen tot een bedrag van tienduizend gulden.

No. 49.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer)
10 Sept. 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt, Dr. Velthorst.)

Het lidmaatschap van het Rechtsfront vormt een gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Leendert Johannes Onderdelinden, hulpambtenaar, te 's-Gravenhage, thans Bewarings- en Verblifskamp te Vught.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Ridderkerk, 's-Gravenhage en Nijmegen, na zich op 23 Juni 1934 als lid te hebben aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging aangesloten is gebleven, zich op 17 Januari 1942 als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij het Rechtsfront;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 10 September 1945 heeft verklaard: Ik beken hetgeen waarvan ik blijkens de dagvaarding wordt beschuldigd. Ik ben van beroep kantoorbediende. Ik hield mij van 1932 af bezig met de controle der administratie van kleine winkeliers, waarmee ik ongeveer f 500 per jaar verdiende. Ik heb alle moeite gedaan om een behoorlijke betrekking te krijgen, wat me niet gelukte. Ik ben toen in 1934 lid geworden van de N.S.B. omdat ik een verbetering van den economischen toestand verwachtte van die Beweging. Een functie heb ik in de N.S.B. niet bekleed. In December 1941 kreeg ik eindelijk door bemiddeling van de N.S.B. een betrekking als hulpambtenaar bij de Politie te 's-Gravenhage. Ik wilde niet toetreden tot de Germaansche SS en werd op 1 Mei 1944 geplaatst bij het Directoraat Generaal van Politie te Nijmegen als arbeidscontractant.

Het werk in Den Haag was voor mij moeilijk. Ik zag voor mijn oogen wat er gebeurde met de Joden en dat kon ik niet verdragen als Christen. Ik heb veel voor de Joden geboden. In Januari 1942 werd ik min of meer gedwongen lid van het Rechtsfront te worden, maar na 1 Januari 1944 betaalde ik hiervoor geen contributie meer. Voor de N.S.B. voelde ik hoe langer hoe minder, wegens de verregaande Duitse maatregelen. Hoewel ik in het begin van den oorlog sterk pro-Duitsch was, verflauwde dit. Propaganda heb ik nimmer gemaakt. Wel heb ik verschillende vergaderingen der N.S.B. bezocht.

Post alia:

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;

O. dat door de verklaring van beschuldigde ter terechtzitting en het ambtseedig proces-verbaal d.d. 8 Maart 1945, opgemaakt door J. H. van der Haar, waarin opgenomen de verklaring van beschuldigde, bewezen wordt geacht, dat beschuldigde zich heeft gedragen op de wijze als in de dagvaarding is vermeld;

O. dat beschuldigde heeft aangevoerd, dat de Jodenvervolgung een diepen indruk op hem heeft gemaakt en hij veel voor de Joden heeft geboden, doch dat het Tribunaal hierin blijkbaar geen omstandigheid kan zien, aangezien beschuldigde hierin blijkbaar geen reden heeft gevonden zich los te maken van de N.S.B., welke beweging zich ten aanzien van de Jodenvervolgung volkomen solidair met den bezetter heeft getoond;

O. dat de raadsman van beschuldigde wel heeft aangevoerd dat bij dezen een conflict bestond tusschen zijn economische belangen en zijn ethisch godsdienstige gevoelens, doch wat daarvan zij, het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde over de geheele door hem gevolgde lijn anders heeft gehandeld dan een goed Nederlander betaamde.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: het zich desbewust hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

I. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur daarvan te bepalen op twee jaren, eindigend den 17 September 1947.

II. Ontzetting, uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

III. Ontzetting, uit het recht openbare ambten te bekleeden.

No. 50.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer)
24 Sept. 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt, Dr. Velthorst.)

(Volledige uitspraak.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Louis Justus Henricus Stadhouders, gepensionneerd dierenarts van het Koninklijk Nederlandsch Indische Leger, te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Nijmegen, in 1943 zich als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging aangesloten is gebleven tot het voorjaar van 1944, zulks met het oogmerk om zijn radiotoestel te mogen behouden, nadat hij tevoren getracht heeft dit te bereiken door gebruik te maken van de diensten van die Beweging;

blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand door omstreeks Maart 1943 zich als lid aan te sluiten en aangesloten te zijn gebleven bij de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap, en geabonneerd te zijn op het dagblad „Deutsche Zeitung in den Niederlanden” in het algemeen blijk heeft gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid door geabonneerd te zijn op het dagblad „Het Nationale Dagblad”;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 24 September 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 24 September 1945 heeft verklaard: Ik beken hetgeen waarvan ik krachtens de dagvaarding word beschuldigd. Ik ben sympathiseerend lid van de N.S.B. geworden, om mijn radiotoestel te mogen behouden, met het oog op mijn 91-jarige moeder die bij mij inwoont en nagenoeg blind is. Ik had aansluiting verzocht bij de Radiocentrale voor mijn Moeder, doch die aansluiting is niet tot stand gekomen.

In Mei 1943 ben ik naar het Kringhuis der N.S.B. gegaan en daar heb ik mij doen inschrijven door den Heer Soentjes als sympathiseerend lid der N.S.B.

Ik heb mijn vrouw en mij om dezelfde reden doen inschrijven bij Prof. Baader als leden der Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap.

Van de Dierenartsenkamer ben ik lid geworden omdat ik reserve dierenarts was bij de Luchtbescherming.

De Nationaal Socialistische bladen las ik uit studieoverwegingen. De andere buitenlandsche tijdschriften waren ook Duitsche. Mijn radiotoestel stond in mijn huiskamer, mijn Moeder woonde boven, maar ik had daar een luidspreker staan, die door een draad met het toestel beneden verbonden was.

O. dat het proces-verbaal dd. 29 Maart 1945 opgemaakt door Jacobus Hendrikus van der Haar, agent-rechercheur van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, te Nijmegen, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde in 1943 lid is geworden van de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap en sympathiseerend lid der Nationaal Socialistische Beweging; dat hij geabonneerd is geweest op de Deutsche Zeitung in den Niederlanden, het Nationale Dagblad en nog eenige buitenland-sche tijdschriften.

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;

O. dat de verklaring van den getuige, door den commissaris ter zitting van 25 Augustus 1945 gehoord, zakelijk inhoudt:

die van Petrus Johannes Theodorus Soentjes, dat in den tijd van de inleveringsplicht van radiotoestellen beschuldigde bij getuige is gekomen op het Kringhuis der N.S.B. en vroeg of het mogelijk was zijn radiotoestel te mogen behouden ten behoeve van zijn oude Moeder, dat beschuldigde daarop sympathiseerend lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging.

Gezien de navolgende processtukken:

1e. Proces-verbaal d.d. 29 Maart 1945, opgemaakt door J. H. van der Haar, waarin is opgenomen de verklaring van beschuldigde;

2e. Proces-verbaal d.d. 25 Augustus 1945, opgemaakt door Mr. F. K. R. C. Sassen, waarin is opgenomen de verklaring van den getuige Soentjes;

3e. Voorloopig bewijs van inschrijving als sympathiseerend lid der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, d.d. 1 Juni 1943 ten name van beschuldigde;

4e. Rijwielvergunning d.d. 31 Juli 1944 ten name van beschuldigde;

5e. Maandcontributieboekje voor 1944 van de N.S.B. ten name van beschuldigde;

6e. Een kwitantie voor het abonnement op de Deutsche Zeitung in den Niederlanden ten name van beschuldigde;

7e. Twee lidmaatschapskaarten van de Nederl. Duitsche Kultuurgemeenschap over de jaren 1943 en 1944 ten name van beschuldigde.

Welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde te zijner verdediging heeft aangevoerd dat hij het radiotoestel wilde behouden ten behoeve van zijn Moeder, doch wat daarvan zij het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde dit toestel eveneens voor eigen genoegen wilde behouden, immers dit plaatste in zijn huiskamer en een luidspreker plaatste in de kamer van zijn Moeder, welke luidspreker door een draad was verbonden met het toestel;

O. dat hoezeer beschuldigde prijs stelde op het behoud van zijn radiotoestel en zooals hij voorgeeft dit ten behoeve van zijn Moeder, het Tribunaal niet kan inzien dat beschuldigde zich daarom tevens heeft aangesloten bij de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap en zich abonneerde op de Deutsche Zeitung in den Niederlanden, het Na-

tionale Dagblad en andere buitenlandse tijdschriften, wat niet anders kon zijn dan Duitsche tijdschriften, hetgeen alles tezamen geheel in overeenstemming met de denkrich-ting van beschuldigde, van wien algemeen bekend is dat hij zeer pro-Duitsche gevoelens koesterde;

O. dat het Tribunaal van oordeel is dat juist dezen beschuldigde, die is gepension-neerd dierenarts met den rang van Kapitein van het Koninklijk Nederlandsch Indische Leger en bovendien in het bezit is van den doctorstitel zwaarder te moeten aanrekenen dan minder ontwikkelde personen voor wie hij een voorbeeld had behooren te zijn in trouw aan vorstin en Vaderland;

O. dat beschuldigde van 19 Sept. 1944 tot 7 Aug. 1945 in een Bewarings- en Verblijfs-kamp heeft doorgebracht;

O. dat voormeld Bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maat-regelen wettigt, op grond van de navolgende redenen, immers in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van den be-schuldigde;

Gezien de betreffelijke Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: het zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1e. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den interneeringstermijn te bepalen op zes maanden;

2e. Ontzetting uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3e. Ontzetting uit de bevoegdheid tot het uitoefenen van het beroep van dierenarts;

4e. Verbeurdverklaring van het meubi-lair van beschuldigde met inachtneming der wettelijke bepalingen op dat stuk, alsmede het aan zijne echtgenootte gelaten dames-rijwiel.

No. 51.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer)
10 Sept. 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt, Dr.
Velthorst.)

Het aannemen van de functie van gemeen-telijke plantagemeester, nadat de reeds in functie zijnde plantagemeester was onder-gedoken, levert op het voordeel trekken uit door of vanwege den vijand of diens hand-langers genomen maatregelen.

(Art. 1 lid 1 alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Jo-hannes Christoffel Smith, plantagemeester, te Nijmegen, thans Bewarings- en Verblijfs-kamp te Vught.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander

tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen, na zich op 13 Jan. 1936 als lid te hebben aangesloten bij de Na-tionaal Socialistische Beweging der Neder-landen, met stamboeknummer 65978, bij die Beweging aangesloten is gebleven;

zich als lid, althans als begunstiger heeft aangesloten bij den Nederlandschen Volks-dienst en bij die instelling is aangesloten ge-bleven;

zich in Augustus 1944 als lid heeft aange-slotten, zich althans op 16 Augustus 1944 ge-neeskundig heeft laten keuren voor den Hulp-dienst der Landwacht;

van instemming met het streven van de Nationaal Socialistische Beweging der Ne-derlanden blijk heeft gegeven door geabon-neerd te zijn althans dit regelmatig te ont-vangen, op het weekblad „Volk en Vader-land” en gedurende enkele malen deel te ne-men aan straatcolportage met dit blad;

openlijk heeft doen blijken van ingenome-nheid met den vijand door zich als lid aan te sluiten bij de Nederlandsch Deutsche Kul-tuurgemeenschap, werkgemeenschap Nijme-gen en bij deze gemeenschap aangesloten te blijven;

voordeel heeft getrokken of getracht heeft te trekken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen in 1943 de functie van plantagemeester aan te nemen, wetende althans konnende weten, dat de plantagemeester Smidt had moeten onderduiken;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben ge-dragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 10 September 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 10 September 1945 heeft verklaard:

Ik wist werkelijk niet, toen ik gevraagd werd plantagemeester der Gemeente te wor-den, dat de plantagemeester Smidt was „on-dergedoken” wegens te verwachten repres-sailles van Duitsche zijde. Bij de Landwacht ben ik niet geweest. Wel heb ik mij laten keuren voor de Hulpplandwacht. Ik heb nim-mer het uniform van de Landwacht gedra-gen noch wapens gehad. Elke oproep van oefeningen, ontvangen van wapens enz. heb ik steeds naast mij neergelegd.

Het doel van de Landwacht kende ik niet.

Ik heb niet enkele maanden, maar enkele malen aan straatcolportage deelgenomen. Dit is door den verbalisant verkeerd opgenomen. Overigens beken ik hetgeen waarvan ik krachtens de dagvaarding wordt beschuldigd.

Post alia:

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;

O. dat door de bekentenis van beschuldig-de ter terechtzitting en het ambtseedig proces-verbaal van 21 Maart 1945 opgemaakt door den agent-rechercheur van politie 1e kl. A. C. Schouten bewezen wordt geacht dat beschuldigde zich heeft gedragen op de wijze als omschreven in de dagvaarding;

O. dat beschuldigde onmiddellijk gehoor heeft gegeven aan het verzoek van den N.S.B. Burgemeester om de functie van plantagemeester op zich te nemen, omdat de plantagemeester Smidt met eenige andere Hoofden van Dienst der Gemeente, om „principieele” redenen was „ondergedoken”, terwijl het Tribunaal niet aanvaardt het verweer van beschuldigde, de redenen voor de afwezigheid van dien plantagemeester niet te hebben geweten, daar dit in de geheele stad bekend was;

O. dat beschuldigde deze functie heeft waargenomen van ongeveer 1 Juli 1943 tot 1 September 1944 zijnde 14 maanden, gedurende welken tijd hij voordeel heeft getrokken uit door den vijand of diens handlangers genomen maatregelen en het Tribunaal het vanzelfsprekend acht dat hem dit voordeel wordt ontnomen;

O. dat beschuldigde met betrekking tot de Landwacht wel heeft aangevoerd, dat hij zich slechts heeft laten keuren voor de Hulp-landwacht en alle oproepingen voor het bijwonen van oefeningen, het in ontvangst nemen van uniform, wapens en politiebevoegdheid naast zich heeft neergelegd en het doel der Landwacht niet kende, doch het Tribunaal dit niet aanvaardt, omdat ieder Nederlander wist wat de Landwacht beteekende in het Volksleven.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Immers in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen, waarbij het Tribunaal echter in aanmerking wil nemen, dat beschuldigde als plantagemeester der Gemeente Nijmegen de uitzending naar Duitschland van arbeiders die onder hem waren gesteld, heeft voorkomen en tevens in aanmerking neemt, dat beschuldigde reeds op 19 September 1944 is gearresteerd en sedert dien in een Bewarings- en Verblijfskamp verblijft, welke tijd het Tribunaal bij de oplegging van den maatregel tot internering in mindering wenschte te zien gebracht.

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: Zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Internering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den interneringstermijn te beperken tot twee jaren, waarbij tevens de

tijd doorgebracht in het Bewarings- en Verblijfskamp te Vught in aanmerking wordt genomen, zoodat de internering in ieder geval zal eindigen op 1 October 1946.

2. Ontzetting uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

3. Ontzetting uit het recht tot het bekleeden van Openbare ambten.

4. Verbeurdverklaring van het vermogen tot een bedrag van f 4500.

No. 52.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG 24 October 1945. (Mr. Vla-
ming, Meliefste, van Popering.)

Uit het tijdens de bezetting lid worden van een landverraderlijke organisatie als de N.S.B., volgt zonder meer, dat men zich desbewust gedragen heeft in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 6 Tribunaalbesluit)

(Volledige uitspraak.)

Tribunaal Middelburg tegen Christ. J. M. Petiet, stuurman, te Vlissingen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, zich in het einde van het jaar 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij verder als zoodanig tijdens die bezetting is aangesloten gebleven tot op of omstreeks Juni 1941; en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 3 en 10 October 1945 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. F. W. Adriaanse, adv. te Middelburg;

O. dat beschuldigde op die zittingen heeft verklaard, dat hij erkent hetgeen hem is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 18 Sept. 1945;

Gezien de navolgende processtukken:

1. enz.;

O. dat de voormelde processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde in het einde van het jaar 1940 zich als lid heeft aangesloten bij de N.S.B. en daarbij als zoodanig is aangesloten gebleven tot op of omstreeks Juni 1941;

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich tijdens de bezetting als lid aange-

sloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer te weten:

dat hij door de familie van de Ven te Vlissingen, wier neef hij is, bewogen is lid der N.S.B. te worden;

dat in 1941 een zekere Gotschalk hem heeft verzocht de leeraren op de Zeevaartschool te Vlissingen, waar hij leerling was, te bespionneeren, hetwelk hij geweigerd heeft;

dat hij daardoor zeer verontwaardigd was en eenigen tijd later voor het lidmaatschap der N.S.B. heeft bedankt;

dat hij in Juni 1941 geen contributie meer aan de N.S.B. heeft betaald, doch dat de familie van de Ven dat wellicht gedaan zal hebben;

dat hij al bedankt heeft, voordat de oorlog met Rusland begon;

dat hij niet heeft willen varen voor de Duitschers;

dat hij zich na voorjaar 1941 heeft gedragen als elke andere behoorlijke Nederlander;

dat hij aan diverse menschen valsche verklaringen heeft afgegeven, dat zij ziek waren en hen zodoende heeft afgehouden van voor de Weermacht te werken;

dat hij verscheidene menschen aan valsche papieren heeft geholpen en hen zodoende uit Duitschland en uit krijgsgevangenschap heeft gehouden, en behoed heeft voor tewerkstelling bij de Deutsche Weermacht;

O. dienaangaande dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is, dat zoo men, zooals deze beschuldigde heeft gedaan, tijdens de vijandelijke overheersching lid wordt van een dermate landsverraderlijke klik als de N.S.B. was, daaruit zonder meer volgt dat men zich desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. echter, dat het Tribunaal van meening is, dat zijn oom van de Ven, een berucht N.S.B.-er te Vlissingen, invloed op beschuldigde heeft gehad, doch dat de motieven, die hem hebben bewogen om lid der N.S.B. te

worden, niet duidelijk zijn komen vast te staan;

O. dat verder ten gunste van dezen beschuldigde mag gelden dat hij slechts zeer kort lid is geweest der N.S.B.; dat hij al spoedig het verkeerde der N.S.B. heeft ingezien; dat hij geweigerd heeft om voor de Duitschers te varen; dat na de beëindiging van zijn lidmaatschap van geen enkele onvaderlandsche daad is gebleken en dat is komen vast te staan, dat de beschuldigde vele goede Nederlandsche daden heeft gedaan en dat hij tal van personen heeft geholpen om uit handen der Duitschers te blijven;

O. verder, dat deze beschuldigde reeds tien weken is geïnterneerd geweest, en het Tribunaal in casu, gelet op bovenstaande overwegingen, geen reden ziet om opnieuw internering te bevelen, doch wel van oordeel is, dat deze beschuldigde in zijn vermogen dient te worden getroffen en onwaardig is om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor hij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid mist;

O. dat het Tribunaal van meening is, dat er voor dezen beschuldigde geen aannemelijke reden of noodzaak bestond om zich aan te sluiten bij een landsverraderlijke organisatie, en het Tribunaal dan ook van oordeel is, dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen van den beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Christ. J. M. Petiet, voornoemd schuldig aan: het Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde;
2. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden alsmede van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

BIJZONDER GERECHTSHOF 's-GRAVENHAGE 13 September 1945. (Mrs. Onnen, Westerouwen van Meeteren, Schepel, Best en Baron van Lawick.)

(Art. 101 W. v. Sr.; Staatsnoodrecht.)

De Landwacht Nederland, opgericht bij verordening van den rijkscommissaris van 11 Maart 1943, sinds 16 October 1943 Landstorm Nederland genoemd, vormde een onderdeel van de krijgsmacht van het Deutsche rijk.

De bewering, dat het Besluit Buitengewoon Strafrecht, in strijd met de Grondwet niet bij de wet maar bij K. B. tot stand gekomen, rechtskracht mist, is ongegrond, nu tengevolge van de abnormale tijden (onmogelijkheid van samenwerking tusschen Koningin en Staten-Generaal) de wetgevende macht in handen van de Kroon kwam te berusten.

De rechter heeft niet het recht te beoordeelen in hoeverre de Kroon bij de uitoefening van deze wetgevende taak binnen de grenzen van het Staatsnoodrecht is gebleven.

Inzake tegen:

Edmundus de Kerf, zonder beroep, laatst gewoond hebbende te Axel, verdachte.

Het Bijzonder Gerechtshof;

Gelet op het ter terechtzitting gehouden onderzoek;

Gehoord de vordering van den Procureur-Fiscaal;

Gehoord den verdachte, bijgestaan door Mr. J. van der Plas, adv. te 's-Gravenhage;

O. dat aan verdachte bij inleidende dagvaarding, zooals deze met 's Hof's toestemming ter terechtzitting is gewijzigd, is te laste gelegd:

dat hij in of omstreeks 1943 in Nederland als Nederlander opzettelijk vrijwillig in Duitschen krijgsmacht is getreden, (namelijk in den Landstorm-Nederland, later genaamd „Vrijwillige S.S.-brigade Nederland”), wetende dat Duitschland toen met Nederland in oorlog was;

O. dat verdachte ter terechtzitting heeft verklaard:

(Verdachte erkent het feit).

O. dat de Landwacht Nederland, later genaamd de Landstorm Nederland, blijkens de Verordening van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied van 11 Maart 1943, opgenomen in het Verordeningblad no. 24/1943 (zooals deze gewijzigd is bij de Verordening no. 70/1943), ook kortweg Landwacht genaamd, eene territoriale organisatie voor de „Landsverdediging” is, welke bestemd is voor den afweer van „buitenlandsche of binnenlandsche vijanden” binnen Nederland, opgericht is in overeenstemming met den Leider der Nationaal Socialistische Beweging binnen het kader van de Waffen S.S. en onder bevel staat van den Hooger S.S.- en Politieleider en de door dezen aangewezen instantie;

dat de aanstelling bij die Landwacht ge-

schiedt op grond van een schriftelijke of mondelinge aanmelding bij het Ersatz-Kommando Niederlande der Waffen S.S.;

dat die Landwacht beëdigd wordt op den Führer Adolf Hitler, onderworpen is aan ter kennis gebrachte bepalingen ten aanzien van de Waffen S.S. en aan de bijzondere rechterlijke macht voor strafzaken voor leden der S.S. en voor de leden der Politie organisaties met een bijzondere taak;

O. dat hieruit voortvloeit, dat de Landwacht Nederland alias Landwacht alias Landstorm Nederland een onderdeel vormt van de Krijgsmacht van het Deutsche Rijk, weshalve verdachte door daarbij in dienst te treden, in den krijgsmacht bij een buitenlandse mogendheid is getreden;

O. dat verdachte er zich op heeft beroepen, dat hij aanvankelijk meende, dat hij tengevolge van zijn indiensttreding slechts politiediensten zou behoeven te doen, doch dat nu door de bepaling vervat in art. 24 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht voor de toepassing van art. 101 van het Wetboek van Strafrecht elke staats- of publieke dienst gelijkgesteld is met krijgsmacht, dit verweer hem niet kan baten;

O. dat het Hof op grond van voorschreven bewijsmiddelen wettig en overtuigend bewezen acht, dat verdachte op 15 Augustus 1943 in Nederland als Nederlander opzettelijk in Duitschen krijgsmacht is getreden, wetende dat Duitschland toen met Nederland in oorlog was;

O. dat tot deze beslissing redenen geven die in die bewijsmiddelen voorkomende feiten en omstandigheden;

O. dat het bewezene oplevert het misdrijf van: het als Nederlander vrijwillig in krijgsmacht treden bij een buitenlandse mogendheid, wetende dat deze met Nederland in oorlog is, strafbaar gesteld bij artikel 101 van het Wetboek van Strafrecht j°. artikelen 11 en 24 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht;

O. dat verdachte's raadsman heeft aangevoerd, dat ter zake van den verdachte te laste gelegde misdrijf nimmer een straf gaande boven het in artikel 101 W. v. S. bedreigde maximum van vijftien jaren gevangenisstraf zal kunnen worden opgelegd daar het Besluit Buitengewoon Strafrecht, dat een verhooging van de tegen dat misdrijf bedreigde straf inhoudt, in strijd met de Grondwet niet bij de wet, doch bij Koninklijk Besluit tot stand gekomen is en derhalve rechtskracht mist;

O. dat dit verweer echter faalt; dat de Grondwet, bepalende dat de wetgevende macht gezamenlijk door den Koning en de Staten-Generaal wordt uitgeoefend, daarmede slechts een voorschrift geeft voor normale tijden, wanneer voor de Staten-Generaal de mogelijkheid bestaat om te vergaderen en besluiten te nemen;

dat na de bezetting van Nederland door de Deutsche krijgsmacht samenwerking tusschen Koningin en Staten-Generaal onmogelijk werd en de Wetgevende Macht in handen der Kroon kwam te berusten;

dat mitsdien de door de Koningin gedurende die periode zonder medewerking der Staten-Generaal uitgevaardigde besluiten van wetgeevenden aard kracht van wet hebben;

dat de vraag of de Kroon bij de uitoefening van deze, Hare wetgevende taak binnen de door het Staatsnoodrecht bepaalde grenzen is gebleven, naar 's Hofs oordeel niet aan den toets des rechters is onderworpen, daar — behoudens de in art. 55 der Grondwet bedoelde ministerieele verantwoordelijkheid — alleen Zij vermag te beoordeelen of zekere wetgevende maatregelen in het belang van den Staat geboden zijn;

dat de door het Hof gewraakte opvatting, waarbij de verbindendheid van zoodanige besluiten afhankelijk ware van 's rechters inzichten omtrent de noodzakelijkheid of wenschelijkheid der door de Kroon getroffen voorzieningen ook volstrekt onvereinigbaar ware met de eischen der rechtszekerheid en onvermijdelijk zou moeten leiden tot ondermijning van het gezag der Landsoverheid juist in tijden waarin de hoogste belangen van het Koninkrijk op het spel staan en strikte naleving van de door die Overheid dienstig geoordeelde wettelijke voorschriften meer dan ooit gebiedende eisch is;

O. dat geen omstandigheden zijn gebleken, welke verdachtes strafbaarheid ter zake van het door hem gepleegde misdrijf uitsluiten of opheffen;

O. dat het Hof na te melden straf in overeenstemming acht met den zeer ernstigen aard van voormeld misdrijf;

Gelet op de artikelen 9, 10, 28, 31 en 101 van het Wetboek van Strafrecht, benevens de artikelen 1, 2, 9, 11 en 24 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht;

Rechtdoende:

Verklaart verdachte schuldig aan het misdrijf van: het als Nederlander vrijwillig in krijgsdienst treden bij een buitenlandsche mogendheid, wetende dat deze met Nederland in oorlog is.

Veroordeelt hem te dier zake tot een gevangenisstraf voor den duur van twintig jaren.

Ontzet hem van de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen voor het leven.

In cassatie is deze sententie bevestigd.

---

21 November 1945 (afl. 5)

No. 53—60

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

REDACTIE :

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN

HOOFD VAN HET CENTRAAL, TRIBUNAAL, KANTOOR

EN

Mr. J. J. H. VAN DER BRUG

SECRETARIS VAN HET TRIBUNAAL, TE 'S-HERTOGENBOSCH

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

No. 53.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG 17 October 1945. (Mr. Vla-
ming, Meliefste, van Popering.)

De Landstand Nederland is een aan de
N.S.B. verwante, althans nationaal-socialis-
tische instelling of organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3, Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Cornelis Wil-
lem Bommelje, tuinder, te Oostkapelle.

Beschuldigd van:

dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vij-
andelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. hulp heeft verleend aan den vijand
door groenten en fruit te leveren aan de
Duitsche Weermacht, althans aan leden
daarvan;

b. in de jaren 1943/1944 een tuinbouw-
cursus heeft gegeven, die uitging van den
Landstand, zijnde een aan de Nationaal So-
cialistische Beweging der Nederlanden ver-
wante, althans Nationaal Socialistische orga-
nisatie of instelling, en hij alzoo voor zooda-
nige organisatie of instelling is werkzaam
geweest;

c. voordeel heeft getrokken of getracht
heeft te trekken uit door of vanwege den
vijand of diens handlangers genomen maat-
regelen, doordat hij zich met den Landstand
in verbinding heeft gesteld om subsidie voor
bovenvermelden tuinbouwcursus te verkrij-
gen;

d. voordeel heeft getrokken uit den door
de vijandelijke bezetting geschapen feitelij-
ken toestand, doordat hij in het jaar 1944
nog een heelen tijd vóór de capitulatie der
Duitschers, van een Duitschen militair een
radio toestel ten geschenke heeft aange-
nomen;

en hij op grond van dit zijn handelen ge-
acht moet worden zich desbewust te hebben
gedragen in strijd met de belangen van het
Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te
hebben gedaan aan het verzet tegen den
vijand en diens handlangers.

Post alia:

O. dat door de verklaringen van den be-
schuldigde, alsmede door de andere boven-
genoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat
hij zich op de in de dagvaarding, behalve het
daarin sub c ten laste gelegde, omschreven
wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

hulpverlening aan den vijand;

werkzaam zijn geweest voor den Land-
stand Nederland, zijnde een aan de N.S.B.
verwante, althans Nationaal Socialistische
organisatie of instelling;

voordeel hebben getrokken uit den door de
vijandelijke bezetting geschapen feitelijken
toestand;

het zich als lid aangesloten hebben bij den
Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan
de N.S.B. verwante, althans Nationaal So-
cialistische organisatie of instelling;

Post alia:

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Cornelis Wil-
lem Bommelje voornoemd, schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijan-
delijke bezetting van het Rijk in Europa:

hulpverleenen aan den vijand;

werkzaam zijn geweest voor een aan de
Nationaal Socialistische Beweging der Ne-
derlanden verwante, althans Nationaal So-
cialistische organisatie of instelling;

voordeel hebben getrokken uit den door
de vijandelijke bezetting geschapen feitelij-
ken toestand;

het zich als lid aangesloten hebben bij den
Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan
de Nationaal Socialistische Beweging der
Nederlanden verwante, althans Nationaal
Socialistische organisatie of instelling, waar-
door hij geacht moet worden zich desbewust
te hebben gedragen in strijd met de belangen
van het Nederlandsche Volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den
beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in
overweging geeft en van meening is, dat een
tijdsduur van twee en een half jaar in acht
genomen dient te worden; met bevel tot in
bewaringhouding;

2. verbeurdverklaring van de helft van
het vermogen van den beschuldigde, met
ontbonden verklaring van de algeheele ge-
meenschap van goederen, waarin hij is ge-
huwd met Adriana Maria Wisse, wonende te
Oostkapelle, aan welke echtgenootte geen
maatregel wordt opgelegd;

3. ontzetting van het recht om openbare
ambten en bedieningen te bekleeden, als-
mede van het recht van kiezen en kies-
baarheid bij krachtens wettelijk voorschrift
uitgeschreven verkiezingen.

No. 54.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG 17 October 1945. (Mr. Vla-
ming, Meliefste, van Popering.)

Verweer van beschuldigde, dat zij zich
niet desbewust in strijd met de belangen
van het Nederlandsche volk zou hebben ge-
dragen.

(Art. 64, 4e lid Tribunaalbesluit)

(Volledige uitspraak).

Tribunaal Middelburg tegen Pieterella
Janna de Pree, echtgenootte van A. Huy-
bregtse, zonder beroep, te Veere, thans ge-
interneerd Huis van Bewaring te Middel-
burg.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlander zjin-
de, tijdens de vijandelijke bezetting van het
Rijk in Europa:

a. zich in den loop van het jaar 1943 als
sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de

Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en zij daarbij verder als zoodanig gedurende die bezetting is aangesloten gebleven tot op of omstreeks 22 Mei 1944;

b. hulp heeft verleend aan den vijand, doordat zij in den dienst, althans ten behoeve van de Deutsche Weermacht, in 1943 en 1944 te Veere in een gebouw aan het Stil Water, waar de O.T. was gelegerd, werkzaamheden verrichtte en aan Deutsche militairen fruit leverde;

c. zeer vriendschappelijk omging met N.S.B.-ers, deze in haar huis ontving en zij daardoor blijk heeft gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid;

en zij op grond van dit haar handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 3 October 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde op die zitting heeft verklaard, dat zij erkent al hetgeen haar is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, aan haar uitgereikt op 18 September 1945; Gezien de navolgende processtukken:

1. enz.

O. dat de voormelde processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde reeds in 1942 als sympathiseerend lid zich heeft aangesloten bij de N.S.B.;

dat zij te Veere in 1943 en 1944 in dienst der Deutsche Weermacht een gebouw heeft schoongehouden, waarin de O. T. was gelegerd;

dat zij aan Deutsche militairen fruit leverde en zeer vriendschappelijk omging met N.S.B.-ers;

O. dat door de verklaringen van de beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat zij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven als sympathiseerend lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

hulpverlening aan den vijand en blijk hebben gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde gevoerde verweer, te weten:

dat zij niet weet, waarom zij lid is geworden der N.S.B.;

dat zij fruit verkocht aan de Duitschers, omdat zij dit wel doen moest;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is dat, dat men, zooals deze beschuldigde heeft gedaan, tijdens de vijandelijke overheersching lid wordt van een dermate landsverraderlijke klik als de N.S.B. was, men veel fruit enz. levert aan de Duitschers, veel omgaat met N.S.B.-ers en dan nog vrijwillig voor de Duitschers gaat werken, daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat de bewering van beschuldigde, dat zij niet zou hebben geweten, waarom zij lid der N.S.B. is geworden, belachelijk is;

dat het Tribunaal immers uit eigen wetenschap bekend is, dat deze beschuldigde en haar man, die o.a. lid was van de Landwacht, fanatieke N.S.B.-ers waren;

dat voorts het Tribunaal uit eigen wetenschap bekend is, dat niemand anders dan Duitschers en N.S.B.-ers bij beschuldigde fruit konden kopen;

dat zij eerst zelfs niet wist, bij wien zij zich als lid had opgegeven, doch later toegaf, dat zij dit had gedaan bij Beversluis (berucht N.S.B.-er);

dat het publiek haar al als N.S.B.-er bestempelde, nog voordat zij lid was;

dat zij vrijwillig bij de Duitschers is gaan werken en afwist van het verraad der N.S.B., alsmede van de misdaden der Duitschers;

O. dat beschuldigde niets behoorlijks te harer verdediging heeft kunnen aanvoeren, en haar foute instelling louter en alleen is voortgekomen uit maakt eigenbelang en winstbejag, en er voor haar geen enkele reden bestond om zich aan te sluiten bij een troep landverraders of om een vijand te steunen, die zijn kracht zocht in rechtsverkrachting, moord op weerloozen, in roof en plundering, en in overtreding van alle geboden van recht en moraal;

O. dat menschen, die zich aldus gedragen hebben, voor geruimen tijd uit de maatschappij dienen te worden verwijderd, en onwaardig zijn om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor zij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid missen;

O. dat geen enkele goed Nederlandsche daad bij deze beschuldigde aanwijsbaar is;

O. dat het Tribunaal in overweging wenscht te nemen den tijd, dien beschuldigde reeds is geïnterneerd geweest, en het Tribunaal in casu geen verbeurdverklaring kan uitspreken, omdat beschuldigde in algeheele gemeenschap van goederen is gehuwd, en alzoo over verbeurdverklaring van het

vermogen zal worden beslist, nadat haar man terecht zal hebben gestaan;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, haar persoon en haar persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde Pieterella Jan-na de Pree, echtgenoot van A. Huybregtse, voornoemd, schuldig aan: het Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

hulpverlening aan den vijand en blij hebben gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid, waardoor zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van vijf jaren in acht genomen dient te worden; met bevel tot in bewaring houding;

2. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 55.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BRED A (6e Kamer) 11 Oct. 1945. (Viets,
Vos, v. d. Linden.)

Opgave voor het lidmaatschap van de
N.S.B. tijdens dronkenschap!

(Art. 37 en 37a W. v. Sr.).

Tribunaal Breda tegen Hubertus Sep, te
Roosendaal, slager.

Beschuldigde is gehuwd met Alfonsa Maria
Tijjs.

Beschuldigde is verschenen en bijgestaan
door zijn raadsman Mr. P. C. A. M. Goderie.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dag-
vaarding van 18 September 1945 is ten laste
gelegd:

dat hij van 18 Januari 1941 tot in Septem-
ber 1941 als lid aangesloten is geweest bij de
Nationaal Socialistische Beweging der Ne-
derlanden en aan gemelde beweging contri-
butie heeft betaald;

althans dat hij tijdens de vijandelijke be-
zetting van het Rijk in Europa hetzij als lid,
begunstiger of anderszins aangesloten is ge-
weest en gedurende eenigen tijd aangesloten
is gebleven bij de Nationaal Socialistische
Beweging der Nederlanden en/of eenige daar-
aan verwante of andere Nationaal Socialis-
tische organisatie of instelling;

dat hij Nederlander zijnde en op het tijd-
stip van het in werking treden van het Tri-
bunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar be-
reikt hebbende op grond van gemelde hande-
lingen geacht moet worden zich desbewust te
hebben gedragen in strijd met de belangen
van het Nederlandsche Volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 27 Sep-
tember 1945 heeft verklaard:

dat hij lid der N.S.B. geworden is in dron-
kenschap; dat hij in Maart 1941 tegen van
Geel gezegd had, dat hij als lid der N.S.B.
stond ingeschreven; dat hij voor Maart 1941
een lidmaatschapskaart der N.S.B. op de
toonbank in zijn winkel ontvingen had; dat
als hij contributie aan de N.S.B. had betaald,
dit geweest moet zijn op het tijdstip dat hij
dronken bij Merks in het café vertoefde.

Post alia:

Gezien de navolgende processtukken:

O. dat beschuldigde beweert, zoo hij al is
toegegetreden tot de N.S.B., dit in dronken-
schap geschied zou zijn;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat
uit de onder de bewijsstukken voorkomende
kartotheekkaart der N.S.B., het ten zijne
huize afgeven van een lidmaatschapskaart,
de opgave van zijn bijdrage ad f 4.80 en de
bij het verhoor in Raadkamer en ter open-
bare zitting afgelegde verklaringen in onder-
ling verband, blijkt, dat beschuldigde lid der
N.S.B. is geweest en mitsdien zich op de in
beschuldiging aangegeven wijze heeft gedra-
gen, ten ware het verweer van beschuldigde
omtrent zijn handelen in dronkenschap juist
zou zijn;

O. daaromtrent, dat door de getuigenver-
klaringen van Johannes Cornelis van Geel en
Petrus Wilhelmus Claassens vermeld in het
verhoor, door commissaris J. C. Dekkers op
5, 6 en 8 September 1945, hoogstens is komen
vast te staan, dat beschuldigde zich in Ja-
nuari 1941 dronken in gezelschap van den
gevaarlijken N.S.B.-er Cockx in het café van
Merks heeft bevonden;

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal
uit deze feiten niet kan worden geconclu-
deerd, dat beschuldigde zich in een, toch tot
de uitzonderingen behorende toestand van
„willoosheid of ontoerekenbaarheid” zou
hebben bevonden, nog daar gelaten, dat zeer
zeker niet vaststaat, dat hij zich juist bij die
gelegenheid zou opgegeven hebben als lid.

Post alia:

Uitspraak doende.

Legt aan beschuldigde de navolgende maat-
regel op:

Ontzetting van het recht tot de verkie-
sbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift
uitgeschreven verkiezingen.

No. 56.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (7e Kamer) 3 October 1945. (Ir. Tieman, Sloff, de Neef.)

De stichting Nationaal Tehuis (Bouwplan Lunteren) is een aan de N.S.B. verwante instelling.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Arnold Willem Kolk, bedrijfschemiker, te Halsteren, thans Bewarings- en Verblijfskamp „Meilust” te Bergen op Zoom.

Beschuldigde is gehuwd met Maria Françoise Montfoort.

Beschuldigde is verschenen en wordt bijgestaan door zijn raadsman Mr. J. C. A. F. Kuypers.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding d.d. 7 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: vanaf 23 April 1941 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden (N.S.B.);

in 1941 f 0.50 per maand, in 1942 f 1.25 per maand en in 1943 en 1944 f 2.50 per maand als contributie aan gemelde N.S.B. heeft betaald;

bij gemelde N.S.B. de functie heeft bekleed van groepsadministrateur (vanaf 1 Juli 1941) en kringadministrateur (vanaf 1 Juli 1942);

lid is geweest van de Landwacht, zijnde een aan de N.S.B. verwante organisatie;

lid is geweest van den Nederlandschen Volksdienst vanaf 1 Juli 1943 en contribuant van Winterhulp, zijnde aan de N.S.B. verwante organisaties, terwijl hij aan de N.V.D. een bijdrage van f 1 per maand betaalde;

bijdragen heeft geschonken aan het Huis- en Propagandafonds en aan de stichting Nationaal Tehuis, zijnde aan de N.S.B. verwante instellingen;

geabonneerd was op Volk en Vaderland en het Nationale Dagblad;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de N.S.B. en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

op grond van welke feiten hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

O. dat voormelde processtukken zakelijk inhouden:

dat sub a

dat beschuldigde als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, sedert 1 April 1941;

dat beschuldigde de functies heeft bekleed van groepsadministrateur en kringadministrateur;

dat beschuldigde lid van de Landwacht, zijnde een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie en als zoodanig dienst gedaan heeft en van den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie;

dat sub b

dat beschuldigde zich schuldig heeft gemaakt aan verraad van een persoon;

dat beschuldigde bijdragen betaald heeft aan het Bouwplan Lunteren en aan het Huis- en Propagandafonds;

dat sub f

dat beschuldigde de Geloofte van Trouw heeft afgelegd;

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de sub a t/m e vermelde bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren: het zich als lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, voor deze beweging werkzaam te zijn geweest en haar propaganda te hebben bevorderd en verspreid, het zich als lid aangesloten hebben bij de Landwacht, zijnde een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie, waarbij hij actief dienst gedaan heeft en bij den Nederlandschen Volksdienst, en het zich schuldig gemaakt hebben aan verraad;

Post alia:

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering.

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift voorgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in overheidsdienst en semi-overheidsdienst.

No. 57.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (7e Kamer) 2 October 1945. (Drs. Smits, van Dobbenburgh en Bogaers).

Vrijwillig als hoofduitvoerder van het Groninger bouwbedrijf werkzaam zijn levert op hulpverlening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Auke Broekert, Uitvoerder Bouwbedrijven grondwerken, te Bergen op Zoom.

Beschuldigde is verschenen en bijgestaan door zijn raadsman Mr. J. C. A. F. Kuypers.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dag-

vaarding d.d. 7 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

als hoofdvoerder van het Groninger Bouwbedrijf vrijwillig werkzaam is geweest en daardoor hulp of steun heeft verleend aan den vijand;

op grond van welk feit hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

O. dat beschuldigde ter zitting d.d. 18 September 1945 heeft verklaard:

dat hij niet vrijwillig werkzaam is geweest bij het Groninger Bouwbedrijf, aangezien hij wist, dat hij naar Duitschland gestuurd zou worden;

dat hij in geen geval naar Duitschland wilde en daarom via een relatie bij het Groninger Bouwbedrijf te werk gesteld is;

dat hij bij deze firma werkzaam gebleven is om daardoor arbeiders uit Duitschland te kunnen houden; dat hij in Mei 1944 ontslag genomen heeft;

dat hij nooit met Duitschers gefuifd heeft; Gezien de volgende processtukken:

a. een rapport betreffende A. Broekert, d.d. 27 December 1944, door hem ondertekend;

b. het door Commissaris Mr. M. J. M. Lazeroms opgemaakte proces-verbaal van het verhoor van beschuldigde d.d. 23 Augustus 1945.

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde ter terechtzitting in verband met de sub a. en b. vermelde bewijsstukken wordt bewezen dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren: het als hoofdvoerder van het Groninger Bouwbedrijf vrijwillig werkzaam geweest zijn, waardoor hij hulp heeft verleend aan den vijand;

O. dat uit het vooronderzoek gebleken is, dat beschuldigde geholpen heeft belangrijke gegevens te verzamelen voor de Geallieerden.

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot de ernst der gedraging;

O. dat beschuldigde vanaf 20 December 1944 tot Augustus 1945 in voorloopige bewaring is geweest en dat het Tribunaal meent, dat geen verdere interneering moet worden opgelegd;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 58.

TRIBUNAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG (1e Kamer) 12 Oct. 1945.
(Mr. Vlaming, Ouweland en van 't West-einde).

Onder hulpverleening aan den vijand is te brengen: het uitoefenen van het leiderschap der Ocker-Action; de persoonlijke aanzegging aan anderen, dat zij voor de Duitschers moeten komen werken; het mededeelen aan de Duitschers van den stand van het werk en van de personen, die werken. Onder blijken van nationaal-socialistische gezindheid is te brengen: omgang met N.S.B.'ers.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 en 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen G. M. Geense, werkmán, Ellewoutsdijk, (thans Interneeringskamp Ellewoutsdijk).

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich in het voorjaar van 1941 als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij tijdens die bezetting 8 à 9 maanden als zoodanig is aangesloten gebleven;

b. hulp heeft verleend aan den vijand, doordat hij in dienst, althans ten behoeve van de Duitse Weermacht ongeveer 14 dagen te Middelburg heeft gewerkt bij de Todt, waarna hij in Ellewoutsdijk algemeen leider is geworden van de Ocker-Action, en hij persoonlijk den menschen aanzegde, dat zij voor de Duitschers moesten komen werken, hij eveneens persoonlijk den boeren aanzegging deed, dat ze met paard en wagen voor de Duitschers moesten gaan werken, en hij de Duitschers op de hoogte hield van den stand van het werk en van de personen, die werkten;

c. zich als lid heeft aangesloten bij het Nederlandsche Arbeidsfront, zijnde een aan bovengenoemde Beweging verwante, althans Nationaal-Socialistische organisatie of instelling;

d. vriendschappelijk omging met leden der Duitse Weermacht en N.S.B.'ers, en hij daardoor openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand en van Nationaal-Socialistische gezindheid heeft blijken gegeven,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 12 October 1945 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. F. W. Adriaanse, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigde op die zitting heeft verklaard, dat hij erkent al hetgeen hem is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 20 September 1945;

Gezien de navolgende processtukken;

1. Proces-verbaal d.d. 12 Januari 1945, opgemaakt door de Korte, Wachtmeester Marechaussee, en de Jonge, Marechaussee, houdende een verklaring van de getuige Smallegange en van den beschuldigde;

2. Rapport plaatselijk Commandant O. D. Ellewoutsdijk d.d. 11 November 1944;

3. Proces-verbaal verhoor beschuldigde d.d. 10 September 1945, houdende diens verklaring, in voorbereidend onderzoek afgelegd voor den Commissaris van het Tribunaal Mr. C. M. Kegge;

4. Proces-verbaal der zitting van het Tribunaal d.d. 12 October 1945 houdende o. m. verklaringen van den beschuldigde;

O. dat de voormelde processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde zich in het voorjaar 1941 als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de N.S.B. en daarbij als zoodanig 8 à 9 maanden is aangesloten gebleven;

dat hij ongeveer 14 dagen te Middelburg heeft gewerkt bij de Todt, daarna te Ellewoutsdijk algemeen leider is geworden van de Ocker-Action en persoonlijk den menschen aanzegde, dat ze voor de Duitschers moesten komen werken, en hij eveneens persoonlijk den boeren aanzegging deed, dat ze met paard en wagen voor de Duitschers moesten gaan werken, en dat hij de Duitschers op de hoogte hield van den stand van het werk en van de personen, die werkten;

dat hij zich als lid heeft aangesloten bij het N.A.F., en vriendschappelijk omging met leden der Deutsche Weermacht en N.S.B.ers;

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich tijdens de bezetting als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden; hulpverleenen aan den vijand; zich als lid aangesloten hebben bij het Nederlandsch Arbeids-Front; openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand en blijkt hebben gegeven van Nationaal-Socialistische gezindheid;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer, te weten:

dat hij lid der N.S.B. is geworden omdat

hij dacht dat de N.S.B. de positie van den werkman verbeteren zou;

dat hij bedankt heeft als lid, toen hij hoorde dat de N.S.B. niet in het belang van ons Volk was;

dat hij in opdracht van de Arbeidsbeurs 14 dagen bij de Todt heeft gewerkt, en daartegen heeft geprotesteerd bij den Burgemeester, die zeide, dat hij gaan moest;

dat een Commissie, bestaande uit betrouwbare menschen, hem heeft aangezocht om algemeen leider van de Ocker-Action te worden, om zodoende te trachten de palenzetting enz. met zoo weinig mogelijk schade te doen geschieden;

dat hij nooit precies aan de Duitschers heeft opgegeven hoeveel menschen er werkten en voorts aan arbeiders vrijaf gaf en dan toch opschreef, dat ze werkten;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is, dat zoo men, zooals deze beschuldigde heeft gedaan, zich aansluit bij de N.S.B., voor de Duitschers werkt, lid is van het N.A.F. en vriendschappelijk omgaat met Duitschers en N.S.B.ers, daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het Tribunaal wel den beschuldigde niet zwaar wil aanrekenen zijn werk bij de Todt en als algemeen leider bij de Ocker-Action; immers het Tribunaal aanneemt, dat hij er moeilijk van buiten kon om bij de Todt te gaan werken, welk werk ook maar 14 dagen heeft geduurd, terwijl wat zijn werken voor de Ocker-Action betreft, aan het Tribunaal bekend is, dat inderdaad een commissie van goedgezinde Vaderlanders dezen beschuldigde daarvoor heeft gespannen;

O. voorts, dat de bewering van beschuldigde, dat hij twee onderduikers heeft geherbergd, hem niet kan baten, wijl is komen vast te staan dat dit menschen waren, die voor de Duitschers aan bunkers werkten, en die zelf bonkaarten hadden, zoodat dit geen onderduikers waren in den geijkten zin;

O. verder, dat deze beschuldigde ook voor „Winterhulp” heeft gecollecteerd en onwetendheid voorwendt over het gedrag van zijn vrouw en dochters, terwijl hem heel goed bekend moest zijn, dat veel Duitschers bij zijn vrouw en dochters op bezoek kwamen met niet nader te vermelden bedoelingen, hetgeen o.m. blijkt uit het rapport van den plaatselijk Commandant der O.D. te Ellewoutsdijk;

O. dat de foute instelling van dezen beschuldigde blijkbaar is voortgekomen uit eigenbelang en het volgen van den weg van den minsten weerstand, hetgeen niet in zijn voordeel pleit en uit zijn handelingen blijkt, dat hij stond aan de zijde van landverraders en van den vijand, die zijn kracht zocht in rechtsverkrachting, moord op weerloozen, in roof en plundering, en in vertreding van alle

geboden van recht en moraal;

O. dat menschen die zich aldus gedragen hebben, voor geruimen tijd uit de maatschappij dienen te worden verwijderd, in hun vermogen dienen te worden getroffen, en onwaardig zijn om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur waarvoor zij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid missen;

O. dat van bepaald verraderlijke daden bij dezen beschuldigde niet is gebleken;

O. dat het Tribunaal enerzijds wil laten gelden, gelijk reeds hierboven is overwogen, dat het werken van beschuldigde bij de Todt en de Ocker-Action hem niet zwaar moet worden aangerekend, dat hij in de N.S.B. niet op den voorgrond is getreden en dat hij reeds geruimen tijd is geïnterneerd geweest, doch dat er anderzijds voor hem geen aanmerkelijke reden of noodzaak bestond om zich aan te sluiten bij een landsverraderlijke organisatie en een mantelorganisatie daarvan, en zich verder te gedragen gelijk hij gedaan heeft, terwijl niet dient te worden vergeten, dat deze beschuldigde, evenals iedere andere N.S.B.-er, door zijn bovengeschetste gedragingen aan goede Vaderlanders ergernis heeft gegeven;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Geerard Marinus Geense voornoemd, schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

als lid zich aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden;

hulpverlening aan den vijand; als lid zich aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij een aan bovengenoemde Beweging verwante, althans Nationaal-Socialistische Organisatie of instelling;

openlijk hebben doen blijken van ingenuïteit met den vijand en blij hebben gegeven van Nationaal-Socialistische gezindheid, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van drie jaren in acht genomen dient te worden; met bevel tot in bewaringhouding;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van f 1400;

3. Ontzetting van het recht om openbare

ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 59.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG (1e Kamer) 12 Oct. 1945.
(Mr. Vlaming, Ouweland en van 't Westende).

Bezorging van „De Zeeuwsche Stroom”, een propagandabladd der N.S.B. levert op bevordering der propaganda van de N.S.B. Het door en namens beschuldigde gevoerde verweer is geen gemotiveerde bestrijding van de desbewustheid zijner gedragingen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 en 64 lid 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Pieter Francois van Houte, geboren 7 December 1912 te Waarde, landarbeider, te Waarde B 26, thans geïntern., Interneeringskamp Rilland Bath.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich in den loop van het jaar 1941 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en hij daarbij verder gedurende die bezetting als zoodanig is aangesloten gebleven;

b. hulp heeft verleend aan den vijand, doordat hij tijdens die bezetting was aangesloten bij het N.S.K.K. en hij daarbij in dienst, althans ten behoeve van de Duitsche Weermacht, werkzaamheden verrichtte;

c. de propaganda van bovengenoemde Beweging heeft bevorderd door te Waarde en elders „de Zeeuwsche Stroom”, zijnde een propagandabladd van die Beweging te bezorgen,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde op die zitting heeft verklaard, dat hij erkent hetgeen hem is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 21 September 1945, behoudens dat hij ontkent het sub b daarin ten laste gelegde;

Post alia:

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding sub a en c omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich tijdens de bezetting als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der

Nederlanden en de propaganda dier Beweging hebben bevorderd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging sub a en c omschreven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer te weten:

dat hij lid der N.S.B. is geworden omdat het slecht ging in den landbouw en hij van de N.S.B. verbetering verwachtte, en dat hij dom is en eenvoudig anderen volgde;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is dat, zoo men zooals deze beschuldigde heeft gedaan, tijdens de vijandelijke overheersching lid wordt van een dermate landsverraderlijke klik als de N.S.B. was en men de propaganda daarvan bevordert, daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het verweer van dezen beschuldigde gevoelig kan worden gepasseerd; immers hij heeft blijk gegeven zeer goed te weten wat hij gedaan heeft; zij wist, hoe de menschen over de N.S.B. dachten, dat de Duitschers alle overige politieke partijen verboden hadden; dat hem bekend is, dat de Mofen gijzelaars hebben doodgeschoten; dat hij een P.O. uniform in zijn bezit heeft gehad; dat hij zich gemeld heeft als collectant voor Frontzorg en goed vond, dat er Nederlanders aan het Oostfront tegen het „communisme” vochten, alhoewel hij wist, dat de Russen onze bondgenooten waren; dat hij in Den Haag en Amsterdam vergaderingen van den Jongen Landstand heeft bijgewoond;

O. dan ook, dat de foute instelling van dezen beschuldigde is voortgekomen uit naakt eigenbelang, wat heelemaal geen reden mag zijn om zich aan te sluiten bij een landsverraderlijke organisatie en de propaganda daarvan te bevorderen en te handelen gelijk hij verder gedaan heeft;

O. dat menschen die zich aldus gedragen hebben, voor geruimen tijd uit de maatschappij dienen te worden verwijderd, in hun vermogen dienen te worden getroffen, en onwaardig zijn om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor zij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid missen;

O. dat van bepaald verraderlijke daden bij dezen beschuldigde niet is gebleken, evenmin als van eenige goed Nederlandsche daad;

O. dat het Tribunaal enerzijds wil laten gelden, dat beschuldigde reeds geruimen tijd is geïnterneerd geweest, doch dat er anderzijds voor hem geen aannemelijke reden of noodzaak bestond om zich aan te sluiten bij een landsverraderlijke organisatie, de propaganda daarvan te bevorderen en zich verder te gedragen, gelijk hierboven is overwogen, waarbij niet dient te worden vergeten, dat hij door zijn bovengeschetste gedragingen aan goede vaderlanders veel ergernis heeft gegeven;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Pieter François van Houte, voornoemd schuldig aan: het Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als lid zich aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en de propaganda dier Beweging hebben bevorderd, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van vier jaren in acht genomen dient te worden; met bevel tot in bewaringhouding;
2. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde;
3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 60.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 19 Oct. 1945. (Meyerink, Vaessen en Cuyten).

Onder hulpverleening aan den vijand is te brengen: het helpen als chauffeur bij het overbrengen van auto's voor de Deutsche Weermacht; het in dienst treden bij het N.S.K.K.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Christiaan Thomas Merckx, slager, wonende te Vlijmen.

Op 5 October 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. L. Baudoin als raadsman.

Beschuldigd: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp heeft verleend aan den vijand door:

a. vrijwillig te gaan werken op het vliegveld te Eindhoven;

b. als chauffeur te helpen bij het overbrengen van auto's voor de Deutsche Weermacht van het vliegveld te Eindhoven naar Rotterdam;

c. door in dienst te treden bij het Nationaal Socialistische Kraftfahrer Korps, waarvoor hij in Duitschland werk verrichtte;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Gezien de processtukken, waaronder een proces-verbaal van verhoor van beschuldigde d.d. 13 Juni 1945;

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en de telastelegging te erkennen, behalve het in dienst treden bij het Nationaal Socialistische Kraftfahrer Korps, bij welk Korps hij slechts als burger-chauffeur werkzaam was;

O. dat deze laatste ontkenning beschuldigde niet kan baten, aangezien hij slechts wil ontkennen een militair dienstverband bij het N.S.K.K. en dit hem ook niet is telaste gelegd, zoodat het Tribunaal ook deze telastelegging bewezen acht, mede gezien de in het dossier aanwezige Vorläufiger Ausweis No. 260 d.d. 27 Maart 1941 van de Reichsmotorsportschulen im N.S.K.K. (stuk 4);

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en voormeld Ausweis vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege den volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

---

28 November 1945 (af. 6)

No. 61—77

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

(VERSCHIJNT WOENSDAGS)

REDACTIE :

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN

HOOFD VAN HET CENTRAAL TRIBUNAAL, KANTOOR

EN

Mr. J. J. H. VAN DER BRUG

SECRETARIS VAN HET TRIBUNAAL TE 'S-HERTOGENBOSCH

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

Op 5 October 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. L. Baudoin als raadsman.

Beschuldigd: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp heeft verleend aan den vijand door:

- a. vrijwillig te gaan werken op het vliegveld te Eindhoven;
  - b. als chauffeur te helpen bij het overbrengen van auto's voor de Duitse Weermacht van het vliegveld te Eindhoven naar Rotterdam;
  - c. door in dienst te treden bij het Nationaal Socialistische Kraftfahrer Korps, waarvoor hij in Duitschland werk verrichtte;
- op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Gezien de processtukken, waaronder een proces-verbaal van verhoor van beschuldigde d.d. 13 Juni 1945;

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en de telastelegging te erkennen, behalve het in dienst treden bij het Nationaal Socialistische Kraftfahrer Korps, bij welk Korps hij slechts als burger-chauffeur werkzaam was;

O. dat deze laatste ontkenning beschuldigde niet kan baten, aangezien hij slechts wil ontkennen een militair dienstverband bij het N.S.K.K. en dit hem ook niet is telaste gelegd, zoodat het Tribunaal ook deze telastelegging bewezen acht, mede gezien de in het dossier aanwezige Vorläufiger Ausweis No. 260 d.d. 27 Maart 1941 van de Reichsmotor-sportschulen im N.S.K.K. (stuk 4);

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en voormeld Ausweis vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege den volgenden maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 61.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (7e Kamer) 31 October 1945. (Ir. Tieman, Sloff en de Neef).

Vrijwillig werk verrichten als Oostlandboer in de Oekraïne levert op het op eenigerlei wijze hulp of steun verleenen aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2, Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Klaas van Prooye, inspecteur Paardenverzekering, wonende te Bergen op Zoom, thans verblijvende: Bewarings- en Verblifskamp „Meilust" te Bergen op Zoom.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding d.d. 5 October 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa vanaf November 1942 tot October 1943 vrijwillig als Oostlandboer in de Oekraïne werkzaam is geweest, waardoor hij hulp of steun aan den vijand verleend heeft;

op grond van welk feit hij moet worden geacht, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 17 Oct. 1945 heeft verklaard:

dat hij Nederlander is;

dat hij aanvankelijk zijn functie van inspecteur Paardenverzekering per auto uitoefende, maar dit tijdens de bezetting per fiets moest doen;

dat hij toen om gezondheidsredenen ontslag heeft gevraagd;

dat hij uit vrees voor uitzending naar Duitschland geteekend heeft voor de Oekraïne als Oostlandboer en wel via de Landstand;

dat hem alles mooi voorgespiegeld werd, o.a. dat hij later een boerderij zou krijgen in een van de nieuwe polders;

dat hij in een week tijd er achter gekomen was, dat hij verkeerd gedaan had door te gaan, maar geen kans meer had om er nog weg te gaan;

dat hij, toen hij met verlof mocht gaan in November 1943, niet meer teruggegaan is.

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedraging oplevert: het op eenigerlei wijze hulp of steun verleenen aan den vijand;

O. dat de bewezen verklaarde gedraging oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigt, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst van de gedraging;

O. dat beschuldigde reeds vanaf 29 October 1944 tot heden in voorloopige bewaring

is geweest en daardoor een verdere interneering niet meer in juiste verhouding zou staan tot den ernst zijner gedraging en het Tribunaal dus meent, dat geen verdere interneering moet worden opgelegd.

Gezien de betreffende wetsartikelen,

Uitspraak doende,

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in overheidsdienst of semi-overheidsdienst.

No. 62.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDĀ (7e Kamer) 17 October 1945. (Ir. Tieman, Sloff en de Neef).

De W.A., de Landwacht, Het Economisch Front, het N.A.F. en de N.V.D. zijn alle aan de N.S.B. verwante organisaties.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Waltherus, Adrianus Valk, van beroep kapper, wonende te Steenberg, verblijvende Bewarings- en Verblijfskamp „Meilust” Bergen op Zoom.

Beschuldigde is verschenen en wordt bijgestaan door zijn raadsman Mr. J. C. A. F. Kuypers.

Het Tribunaal

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding d.d. 19 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa

a. als lid aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. aan gemelde N.S.B. gecontribueerd heeft: in 1940 en 1941 f 0.05 per week, in 1942 f 0.75 per maand, in 1943 en 1944 f 0.50 per maand;

c. bij gemelde N.S.B. de functies heeft bekleed van resp. groepsorganisator, plv. groepsleider, groepsleider;

d. lid is geweest van de navolgende aan de N.S.B. verwante organisaties: 1. de W.A., waarvoor hij werkzaam is geweest als plaatsvervangend commandant, later van veld-administrateur; 2. de Landwacht, waarvoor hij werkzaam is geweest in de functie van groepscommandant;

e. lid is geweest van de navolgende aan de N.S.B. verwante organisaties: 1. het Economisch Front, 2. het N.A.F., 3. de Nederlandse Volksdienst, vanaf 1 Augustus 1942, waarvoor hij een maandelijksche bijdrage stortte van f 1;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der

Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

op grond van welke feiten hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat beschuldigde ter zitting van 3 Oct. 1945 heeft verklaard:

dat hij Nederlander is;

dat hij na 1940 lid gebleven is om den broode, aangezien hij geld had moeten leenen, daar zijn zaak achteruitgelopen was door zijn lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

dat hij niet wist, dat de houding van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden ten opzichte van de Duitschers vriendelijk en geneigd tot samenwerking was;

dat hij de opdrachten tot huiszoeking van van de Graaff, de toenmalige burgemeester van Steenberg, kreeg;

dat hij ontkent, dat de politie met hem mede moest, maar dat hij intengedeel met de politie mee moest gaan en dat deze wel wist, waar zij naar toe moest in geval van huiszoeking;

dat agent van Uden bij de Pree huiszoeking gedaan heeft, terwijl hij slechts aanwezig was en niets nagezocht heeft; dat van Uden het typemachine gevonden en meegenomen heeft;

dat agent van Uden de bewuste tasch bij van Oeffelen gevonden en bekeken heeft en dat beschuldigde haar gedragen heeft, toen zij wegging;

dat er, sinds hij commandant van de Landwacht was, er geen dienst gedaan werd en dat er geen autobus-, café- of sabotage-wachtencontrole gehouden werd, al heeft hij dit wel in zijn rapporten medegedeeld;

dat burgemeester van de Graaff er nooit iets over gezegd heeft dat de Landwacht in werkelijkheid geen dienst deed;

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren: het als lid aangesloten blijven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, voor deze beweging werkzaam te zijn geweest en haar propaganda te hebben bevorderd en verspreid, het zich als lid aangesloten hebben bij de W.A., Landwacht, N.V.D., Economisch Front en het N.A.F., alle aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisaties, terwijl hij voor de W.A. en de Landwacht actief werkzaam is geweest;

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal meent, dat met een interneering voor den tijd van zes jaren, met aftrek van de reeds ondergane voorloopige bewaring zal kunnen worden volstaan en het

College derhalve in overweging geeft deze tot dien tijd te beperken;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen,
Uitspraak doende,

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering,
2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in overheidsdienst en semi-overheidsdienst.

No. 63.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (7e Kamer) 17 October 1945. (Ir. Tieman, Sloff en de Neef).

Verkoop op groote schaal van meubelen aan Deutsche instanties levert op het op eenigerlei wijze hulp of steun verleen en aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Dirk Klopper, koopman, te Bergen op Zoom.

Beschuldigde is verschenen en wordt bijgestaan door zijn raadsman Mr. J. C. A. F. Kuypers.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding d.d. 19 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

hulp of steun heeft verleend of getracht heeft te verleen en aan den vijand door op groote schaal meubelen te verkoopen aan de Deutsche instanties;

op grond van welk feit hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat beschuldigde ter openbare zitting van 3 October 1945 heeft verklaard:

dat hij Nederlander is;

dat hij zich met Meerbach geassocieerd heeft om aan de Deutsche instanties te leveren en dat hij nogal groote zaken met de Duitschers heeft gedaan;

dat hij zich heelemaal niet bemoeid heeft met vordering van weckpotten, terwijl deze weckpotten niet gevorderd, doch gewoon gekocht zijn;

Post alia:

O. dat door de verklaring van den beschuldigde ter terechtzitting in verband met bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren: het op eenigerlei wijze hulp of steun verleen en aan den vijand;

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maat-

regelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal meent, dat met een interneering voor den tijd van twee jaar, met aftrek van de reeds ondergane voorloopige bewaring zal kunnen worden volstaan en het College derhalve in overweging geeft deze tot dien tijd te beperken;

O. dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding aangegeven wijze heeft gedragen ter verkrijging van finantieel voordeel en het Tribunaal meent, dat hem deze finantieele voordeelen ontnomen moeten worden;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering;
2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in overheidsdienst en semi-overheidsdienst;
3. Verbeurdverklaring van zijn vermogen.

No. 64.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (7e Kamer) 31 October 1945. (Ir. Tieman, Sloff en de Neef).

De Nationale Jeugdstorm is een aan de N.S.B. verwante organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Jan Ardon, grossier in aardappelen, te Steenberg en verblijvende: Bewarings- en Verblifskamp „Meilust" te Bergen op Zoom.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding d.d. 3 October 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. vanaf 12 Mei 1941 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. aan gemelde N.S.B. gecontribueerd heeft ten bedrage van: in 1941 en 1942 f 0.50 per maand, vanaf 1943 f 1 per maand;

c. begunstiger is geweest van de Nationale Jeugdstorm, zijnde een aan de N.S.B. verwante organisatie, waarvoor hij f 0.25 per maand stortte;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de N.S.B. en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

op grond van welke feiten hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 17 October 1945 heeft verklaard:

dat hij uitgeschakeld was als grossier in aardappelen, maar dat de N.S.B.-er v. d. Wey ervoor gezorgd heeft, dat hij zich kon aansluiten bij de V.B.N.A.;

dat de N.S.B.-er Reychler hem daarna omgepraat heeft tot het lidmaatschap der N.S.B.;

dat hij zelf niet weet, waarom hij zoolang lid gebleven is;

dat hij zich nergens mede bemoeide en er met niemand over sprak;

dat hij er reeds lang spijt van had;

dat men nooit om zijn radio is geweest;

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren:

het zich als lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en het begunstigen van de Nationale Jeugdstorm;

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot de ernst van de gedragingen;

O. dat het Tribunaal meent, dat met een interneering voor den tijd van 3 jaren, met aftrek van de reeds ondergane voorloopige bewaring zal kunnen worden volstaan en het College derhalve in overweging geeft, deze tot dien tijd te beperken;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering;

2. Ontzetting van het recht tot kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van bevoegden in overheidsdienst en semi-overheidsdienst.

No. 65.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (7e Kamer) 16 October 1945. (Drs. Smits, v. Dobbenburgh en Bogaers).

De Landstand, de Germaansche S.S. in Nederland en de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap zijn aan de N.S.B. verwante organisaties.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Breda tegen Adriaan Cornelis Zandée, te Woensdrecht, landbouwer, verblijvende: Bewarings- en Verblijfskamp „Meilust” te Bergen op Zoom.

Beschuldigde is verschenen en wordt bijgestaan door zijn raadsman Mr. J. C. A. F. Kuypers.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding d.d. 19 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

a. vanaf 20 April 1943 als sympathiseerend lid, vanaf 17 Juni 1943 als definitief lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. vanaf April 1943 aan gemelde N.S.B. gecontributeerd heeft ten bedrage van f 6 per maand;

c. vanaf de oprichting lid is geweest van den Landstand, zijnde een aan de N.S.B. verwante organisatie, terwijl hij vanaf Juni 1943 in de functie van Provinciaal Boerenleider voor deze organisatie werkzaam is geweest;

d. lid is geweest van de volgende aan de N.S.B. verwante organisaties:

1. de Nederlandsche Volksdienst, waarvoor hij maandelijks een bijdrage van f 2.50 stortte;

2. de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap, waarvoor hij een bedrag van f 10 per jaar betaalde;

e. begunstigend lid is geweest van de Germaansche S.S. in Nederland vanaf 11 Juni 1943, waarvoor hij een bijdrage stortte van f 25 per jaar;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

op grond van welke feiten hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard:

dat hij Nederlander is;

dat hij erkent op de in de dagvaarding aangegeven data sympathiseerend en definitief lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden geworden te zijn;

dat de gegevens omtrent de contributie juist zijn;

dat hij vanaf Juni 1943 de functie van Provinciaal Boerenleider heeft bekleed;

dat hij erkent lid te zijn geweest van de Nederlandsche Volksdienst, de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap en begunstigend lid van de Germaansche S.S. in Nederland;

dat hij ontkent den burgemeester van Ossendrecht te hebben willen dreigen, maar dat hij hem slechts heeft willen waarschuwen, daar beschuldigde vermoedde, dat tegen de bevolking van Ossendrecht, of tegen hem persoonlijk maatregelen genomen zouden worden door de Duitse instanties;

dat het hem er niet om te doen was speciaal de N.S.B.-ers A. en C. Schrauwen vrij te krijgen van de tewerkstelling;

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschul-

digde ter terechtzitting in verband met de bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren: het zich als lid aangesloten hebben bij de Nat. Socialistische Beweging der Nederlanden en bij verschillende daaraan verwante organisaties;

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal meent, dat met een interneering voor den tijd van vijf jaren, met aftrek van voorarrest zal kunnen worden volstaan en het College derhalve in overweging geeft deze tot dien tijd te beperken;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering;
2. Ontzetting van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in overheidsdienst en semi-overheidsdienst;
3. Verbeurdverklaring van zijn goederen tot een bedrag van f 2000 (tweeduizend gulden).

No. 66.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG 3 October 1945. (Mr. Vlaaming, Ouwehand, Mr. Schorer).

De Organisation Todt is een onderdeel van de Duitse weermacht. Werkzaamheid bij die organisatie levert op de gedraging van hulpverlening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Middelburg tegen Frans van Wijk, restaurateur te Middelburg, thans geïnterneerd te Rilland-Bath.

Beschuldigd van:

dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich op of omstreeks 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij verder gedurende heel den bezettingstijd als zodanig is aangesloten gebleven;

b. hulp heeft verleend aan den vijand, doordat hij in het jaar 1943 te Vlissingen en te Dishoek, Koudekerke, als cantinebaas in dienst der Duitse Weermacht bij de Todt, en te Middelburg vanaf omstreeks December 1943 tot September 1944 bij de afdeling loon en afgifte cantinegoederen in dienst der Duitse Weermacht, eveneens bij de Todt, is werkzaam geweest;

c. voordeel heeft getroffen uit door den vijand genomen maatregelen, doordat hij,

omdat hij bij de Todt werkte, zijn radio-toestel heeft mogen behouden, toen anderen hun toestel moesten inleveren;

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschuldigde, alsmede door de andere bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich tijdens de bezetting als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de N.S.B., hulpverleenen aan den vijand en voordeel hebben getroffen uit door den vijand genomen maatregelen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Frans van Wijk, voornoemd, schuldig aan:

het zich, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden, hulpverleenen aan den vijand en voordeel hebben getroffen uit door den vijand genomen maatregelen, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van vier jaren in acht genomen dient te worden; met bevel tot inbewaringhouding;

2. Verbeurdverklaring van de helft van het vermogen van den beschuldigde, met ontbonden verklaring van de algehele gemeenschap van goederen, waarin hij is gehuwd met Hendrika Catharina Philipse thans verblijvende te Rotterdam, aan welke echtgenoot geen maatregel wordt opgelegd;

3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleden, alsmede van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 67.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (4e Kamer), 29 October 1945. (Mr. Hamer, Peters, de Jong.)

Dienst doen tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa bij de Wach- und Schutzdienst levert de gedraging op van hulpverleening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Breda tegen Adrianus van Brunschot, grondwerker, te Tilburg.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 2 October 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde,
a. op 10 Mei 1940 te Tilburg dan wel elders in Nederland, als lid, althans als sympathiseerend lid, aangesloten geweest zijnde bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, daarbij als zoodanig aangesloten is gebleven tot omstreeks Mei of Juni 1943 en vanaf 1 December 1942 tot aan de bevrijding, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, lid is geweest van de Nationaal Socialistische instelling „Nederlandsche Volksdienst”;

b. den vijand hulp heeft verleend door vanaf 18 Juni 1943 tot September 1944, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, in Nederland dan wel elders in Europa dienst gedaan te hebben bij den Wach- und Schutzdienst;

c. voordeel heeft getrokken uit zijn dienstverband bij den Wach- und Schutzdienst door het ontvangen van extra bonkaarten voor zich en zijn familie,

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat beschuldigde, lid geweest zijnde der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden op 10 Mei 1940, lid dezer Beweging is gebleven tot omstreeks Mei 1943, alsmede, dat hij vanaf 1 December 1942 tot 1 September 1943 lid is geweest van de Nationaal Socialistische instelling „Nederlandsche Volksdienst” en tenslotte, dat hij vanaf 18 Juni 1943 tot September 1944 dienst heeft gedaan bij den Wach- und Schutzdienst;

O. dat het Tribunaal niet bewezen acht het meerder aan beschuldigde ten laste gelegde;

O. dat bovenomschreven welbewezen gedragingen opleveren;

1. het lid geweest zijn van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden tij-

dens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa en het zich te dien tijde aangesloten hebben bij een Nationaal Socialistische instelling;

2. het verlenen van hulp aan den vijand tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat het Tribunaal als verzachtende omstandigheid in aanmerking neemt de behoeftige omstandigheden, waarin beschuldigde verkeerde ten tijde van zijn dienstneming bij den Wach- und Schutzdienst en zijn gebrek aan politiek inzicht;

Post alia:

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering met advies aan de Regeering deze te beperken tot den tijdsduur van twee jaren;

2. Ontzetting uit het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

[N.B.: Met den Wach- und Schutzdienst is waarschijnlijk bedoeld de Wachdienst Nieder Sachsen.]

No. 68.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG 10 October 1945. (Mr. Vlamming, Meliefste, Mr. Schorer).

Het verschaffen van een persoonsbewijs en van een permit aan een Duitsch militair in 1944, ten einde deze aan krijgsgevangenschap te doen ontkomen, levert op de gedraging van hulpverleening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Middelburg tegen Juliene Celine Marie Denevers, zonder beroep, Middelburg, thans geïnterneerd in het Huis van Bewaring te Middelburg.

Beschuldigd van:

dat zij, Nederlander zijnde, gedurende de vijandelikheden in, of tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

hulp heeft verleend aan den vijand, doordat zij in de maanden September en November 1944 aan een Duitsch militair een persoonsbewijs en onmiddellijk na de bevrijding een permit heeft verschaft, teneinde dien Duitscher daardoor in de gelegenheid te stellen zich vanuit Walcheren over den Sloedam te begeven, opdat hij zich op die manier van krijgsgevangenschap zou kunnen onttrekken,

en zij op grond van dit haar handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te

hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Post alia:

O. dat door de verklaringen van de beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat zij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

hulpverlening aan den vijand;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de op-
legging van onderstaande maatregelen wet-
tigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens deze door haar raadsman gevoerd verweer, te weten:

dat zij dien Duitscher alleen uit liefde heeft geholpen en er niet bij heeft nagedacht, terwijl haar raadsman de clementie van het Tribunaal voor beschuldigde heeft ingeroepen, wjl het hier meer een liefdes-drama zou zijn dan wel bewust handelen;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dienaangaande, dat het Tribunaal niet aanneemt, dat beschuldigde zuiver uit liefde zou hebben gehandeld en dat zij niet zoude hebben geweten, wat zij deed;

O. toch, dat beschuldigde heeft erkend, dat zij gedurende heel den bezettingstijd met diverse Duitse militairen vertrouwelijk omgang heeft gehad;

dat zij de Duitschers als mensch beschouwde;

dat zij met Duitse militairen correspondeerde, en zij met den Duitscher, dien zij geholpen heeft, zelfs sexueele omgang heeft gehad;

dat zij te voren met hem er over heeft gesproken, dat zij hem aan de bewuste papieren zou helpen;

dat zij begreep, dat het er omging, dat haar Duitse vriend zich aan krijgsgevangenschap zou trachten te onttrekken;

O. dat hieruit resulteert, dat beschuldigde goed begreep wat zij deed, wat trouwens van iemand als deze beschuldigde, die behoorlijk ontwikkeld is, zonder meer zou kunnen worden aangenomen;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde Juliene Caline Marie Denevers voornoemd schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, gedurende de vijandelikheden in, of tijdens de bezetting van het Rijk in Europa, hulp hebben verleend

aan den vijand, waardoor zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van vier jaar in acht genomen dient te worden, met bevel tot inbewaringhouding;

2. verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde;

3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 69.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG 12 October 1945. (Mr. Vla-
ming, Mr. Schorer, van 't Westeinde).

In diensttreding in 1941 bij het Duitse Deviezenbureau met als taak het opsporen van kettinghandelaren in gouden munten levert op hulpverlening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Petrus Cornelis Charles van Leeuwen, inspecteur levensverzekering, Wolphaartsdijk, thans geïnterneerd Interneeringskamp Ellewoutsdijk.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. op of omstreeks het einde van het jaar 1940 als chauffeur met zijn auto in dienst is getreden van en als zoodanig gedurende drie à vier maanden in dienst is gebleven bij de Duitse Weermacht, en toen regelmatig met een Duitsch militair, die over de cantine ging, in zijn auto de Nederlandsche grossiers afreed om de benodigdheden, die de Duitse Weermacht voor het onderhoud van de troepen behoefde te kopen, hebbende hij alzoo hulp verleend aan den vijand;

b. voordeel heeft getrokken uit, door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, doordat hij, toen de bovengenoemde werkzaamheden waren geëindigd, zijn auto heeft mogen behouden en zijn rijvergunning heeft teruggekregen tot Mei 1941, welke rijvergunning hem door de Rijksverkeersinspectie op bevel van de Duitse militairen moest worden verstrekt;

c. hulp heeft verleend aan den vijand doordat hij in het jaar 1941 dienst heeft genomen bij het Duitse Deviezenbureau te Rotterdam, waarbij hij als taak had, het opsporen van kettinghandelaars in gouden tientjes en andere zaken, hij in die betrekking verscheidene personen heeft opgezocht en doen opzoeken, die gouden tientjes hadden en die wilden verkoopen, en hij die personen

dan deed komen naar een bepaald, door hem opgegeven adres te Bergen op Zoom, waar dan ambtenaren der Duitse politie, althans Duitschers, klaar stonden om die personen in te rekenen, welke menschen dan ook prompt door de Duitschers ingerekend werden,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Post alia:

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

hulpverlening aan den vijand en voordeel hebben getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. dat beschuldigde te zijner verdediging niets reëels heeft aangevoerd; alleen heeft gezegd, dat hij als chauffeur met zijn auto in dienst der Duitschers is getreden om alzoo zijn auto voor vordering te bewaren, en dat hij voor de Duitschers kettinghandelaren is gaan opsporen, omdat hij die ook strafbaar vond;

O. dat dit verweer gevoegelijk kan worden gepasseerd, omdat het willen behouden van den auto voortspruit uit puur egoïsme en er voor beschuldigde geen enkele reden bestond om voor de Duitschers kettinghandelaren te gaan opsporen; immers beschuldigde had dit gevoegelijk aan de Nederlandsche autoriteiten kunnen overlaten;

O. dat dan ook beschuldigde er prompt voor heeft gezorgd, dat zijn slachtoffers door de Duitschers werden ingerekend en de gouden tientjes goeden buit waren voor de Duitse rooversbende;

O. dat het Tribunaal van oordeel is dat, zoo men, als deze beschuldigde, op een dergelijke perfide manier de Duitschers in de kaart speelt, daaruit dan zonder meer volgt, dat men zich desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat deze beschuldigde op het Tribunaal een zeer slechten indruk heeft gemaakt; immers de gemeene, geslepen manier, waarop

deze beschuldigde te werk ging, gaat alle perken te buiten;

O. dat deze beschuldigde welbewust en op een weloverwogen manier den vijand heeft geholpen om ons land leeg te rooven, een vijand nog wel, die alle geboden van recht en moraal vertrad, en het Tribunaal dan ook van oordeel is, dat van eenige clementie tegenover dezen beschuldigde geen sprake kan zijn;

O. dat mensen, die zich aldus gedragen hebben, zolang mogelijk uit de maatschappij dienen te worden verwijderd, in hun vermogen dienen te worden getroffen en onwaardig zijn om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor zij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid missen;

O. dat dan ook het Tribunaal ten aanzien van dezen beschuldigde niet wil laten gelden den tijd, die hij reeds is geïnterneerd geweest, maar aanleiding vindt den maximum interneringsduur voor te stellen;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Petrus Cornelis Charles van Leeuwen voornoemd schuldig aan:

het, Nederlander zijde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: hulp hebben verleend aan den vijand en voordeel hebben getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van tien jaren in acht genomen dient te worden, met bevel tot in bewaring houding;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde;

3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 70.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG 7 November 1945. (Mr.
Vlaming, van Popering, van 't Westeinde).

Het fungeeren als arbeidsbemiddelaar bij een arbeidsbureau gedurende de vijande-

lijke bezetting van het Rijk in Europa is een vorm van hulpverleening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Pieter Koe-man, te Kloetinge, thans Interneeringskamp Rilland Bath.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich in Augustus 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij tijdens die bezetting tot in het jaar 1942 als zoodanig is aangesloten gebleven, waarna hij verder als sympathiseerend lid bij bovengenoemde Beweging is aangesloten gebleven;

b. in zijn functie van arbeidsbemiddelaar bij het Arbeidsbureau er aan heeft medegewerkt, dat Nederlanders in Duitschland te werk werden gesteld, en hij daarvoor hulp heeft verleend aan den vijand;

c. voordeel heeft getroffen uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, doordat hij in zijn bovengenoemde functie van arbeidsbemiddelaar aan verscheidene personen een „Ausweis” heeft bezorgd, waarvoor hij belooningen aannam in den vorm van eieren, boter en andere levensmiddelen, en doordat hij als lid der N.S.B. zijn radiotoestel heeft mogen behouden;

d. als lid was aangesloten en aangesloten is gebleven bij het Nederlandsch Arbeidsfront, zijnde een aan bovengenoemde Beweging verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Post alia:

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding, zooals die ter zitting is gewijzigd, omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich tijdens de bezetting als lid aangesloten hebben, en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, alsmede bij het Nederlandsch Arbeidsfront, zijnde een aan die Beweging verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

hulpverleenen aan den vijand en voordeel hebben getroffen uit, door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging, zooals die ter zitting is ge-

wijzigd, aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Pieter Koe-man voornoemd schuldig aan:

het Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en bij een daaraan verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

hulpverleenen aan den vijand en voordeel hebben getroffen uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van vijf jaren in acht genomen dient te worden, met bevel tot inbewaringhouding;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van f 223.22, alsmede van zijn radiotoestel;

3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 71.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM (1e Kamer) 5 November 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt en Poelen).

Vershil in stamboeknummer van leden en sympathiseerende leden der N.S.B. is, dat het nummer van laatstgenoemden aanvangt met een O. Het N.A.F. is eene nationaal-socialistische instelling.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem tegen Marinus Henricus Mathias Benning, oud 63 jaren, geb. te Nijmegen 25 Januari 1882, slager, wonende te Nijmegen, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp te Vught.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen, althans in Nederland:

1. vanaf begin 1942 tot eind Augustus 1943 lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. lid is geweest van het Nederlandsch Arbeidsfront, zijnde een Nationaal Socialistische instelling;

3. lid is geweest van de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap;

4. werkzaam is geweest voor de Deutsche Weermacht, waardoor hij hulp of steun heeft verleend aan den vijand;

en op grond hiervan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 heeft verklaard:

Ik erken hetgeen mij ten laste is gelegd, met dien verstande evenwel, dat ik niet rechtstreeks voor de Deutsche weermacht heb gewerkt. Ik heb een worstmakerij. Tegenover mij woonde de slager van Ooyen. In het begin 1942 kwamen twee Duitsche officieren met van Ooyen in mijn slagerij, die mijn zaak wilden vorderen ten behoeve van de Wehrmacht, met het oog op de fabricage van worst, waartoe van Ooyen niet in staat was. Van Ooyen was Duitscher. Om mijn zaak te kunnen behouden ben ik toen op aansporing van van Ooyen sympathiseerend lid der Nationaal Socialistische Beweging geworden, maar moest toen tevens worst fabriceren voor van Ooyen, die deze leverde aan de Deutsche Wehrmacht. Toen dit niet meer noodig was heb ik bedankt voor de Nationaal Socialistische Beweging. Ik ben ook lid geworden van het Nederlandsch Arbeidsfront, omdat men mij had gezegd, dat ik zoodoende mijn personeel uit Duitsland kon houden. Ik heb hiervoor bedankt toen ik hoorde, dat het Nederlandsch Arbeidsfront alleen was voor werknemers en niet voor werkgevers. Professor Baader was een klant van mij. Deze heeft mij overgehaald om lid te worden van de Nederlandsch Deutsche Kultuurgemeenschap. Ik ben echter nimmer naar een uitvoering geweest en heb ook nooit een uitstapje met die gemeenschap gemaakt.

O. dat het proces-verbaal dd. 9 Jan. 1945 opgemaakt door Antonius Christiaan Schouten, agent-rechercheur van politie 1e klasse, te Nijmegen, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde vanaf het begin van 1942 voor van Ooyen heeft gewerkt in zijn beschuldigdes, worstmakerij, waarvoor van Ooyen, die Duitscher was, het vleesch leverde; dat hij aan dat werk ongeveer f 4000 à f 5000 heeft verdiend, zijnde de brutowinst; dat hij op aansporing van van Ooyen sympathiseerend lid is geworden der Nationaal Socialistische Beweging in het begin van 1942; dat hij f 2 per maand contributie betaalde; dat hij voor van Ooyen heeft gewerkt tot omstreeks Augustus 1943 en tot dien tijd sympathiseerend lid der Nat. Soc. Beweging is gebleven en bij den geldophaler van de Nat. Soc. Beweging heeft bedankt; dat hij geen vergadering der Nationaal Socialistische Beweging heeft bijgewoond en op couranten dier Beweging niet geabonneerd was; dat hij alleen sympathiseerend lid is geworden om zijn zaak te kunnen voortzetten.

Gezien de navolgende processtukken:

1. het proces-verbaal dd. 9 Januari 1945 hiervoren genoemd;

2. het proces-verbaal dd. 6 Augustus 1945 opgemaakt door J. C. Meyer, wachtmeester der Koninklijke Marechaussee, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter te Nijmegen, inhoudende: dat in de afdeeling documentatie van den Politieken Dienst te Nijmegen door hem een onderzoek is ingesteld, waarbij verbalisant is gebleken, dat beschuldigde in de inbeslaggenomen kasboeken der Nationaal Socialistische Beweging voorkomt als lid dier Beweging onder stamboeknummer 382968 en voorts als lid van het Nederlandsch Arbeidsfront en de Nederlandsch Deutsche Kultuurgemeenschap;

3. het proces-verbaal dd. 21 Mei 1945 opgemaakt door M. J. M. van Trienen, onbezoldigd Rijksveldwachter te Nijmegen, waaruit blijkt, dat bij een door verbalisant gehouden boekencontrole van beschuldigde is gebleken, dat deze over 1942 en 1943 een netto verdienste heeft gehad van f 13.402.53; welke stukken te dezen als bewijsmiddelen worden gebezigd.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal dat daardoor bewezen is verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde heeft aangevoerd te zijn geweest sympathiseerend lid der Nationaal Socialistische Beweging, doch het Tribunaal van oordeel is dat beschuldigde hoerzede de administratie der Nat. Soc. Beweging niet altijd een toonbeeld van nauwkeurigheid is, blijkens het sub 2 vermelde proces-verbaal als lid is toetredend, dragende toch de sympathiseerende leden een O voor het stamboeknummer;

O. dat beschuldigde als motief voor zijn toetreding tot de Nationaal Socialistische Beweging heeft aangevoerd, dat hij zijn zaak wilde behouden, welke gevaar liep te worden gevorderd door de Deutsche Wehrmacht met het oog op de aan die zaak verbonden worstmakerij, maar wat daarvan zij, het Tribunaal desniettemin van oordeel is, dat dit geen reden mocht zijn om toe te treden tot den landverraderlijke organisatie als de Nat. Soc. Beweging was;

O. dat het Tribunaal integendeel van oordeel is, dat beschuldigde met welgevallen de worstmakerij voor van Ooyen ter hand heeft genomen en lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging, teneinde langs dien weg van indirecten arbeid voor den vijand te kunnen profiteren, blijkende ook hieruit, dat toen de worstmakerij in Augustus 1943 een einde nam, beschuldigde geen voordeel meer ziende in zijn lidmaatschap der Nationaal Socialistische Beweging daarvoor onmiddellijk heeft bedankt;

O. dat beschuldigde zonder noodzaak is toetreden tot het Nederlandsch Arbeidsfront, zijnde een Nationaal Socialistische instelling, zijnde deze toch bedoeld voor de werknemers;

O. dat beschuldigde als reden van zijn toetreden tot de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap heeft aangevoerd dat professor Baader, de ziel der afdeling Nijmegen van deze gemeenschap, een klant van hem was, doch het Tribunaal van oordeel is, dat deze reden om tot een Nationaal Socialistische instelling toe te treden ontoelaatbaar moet worden geacht;

O. dat blijkens het door den raadsman van beschuldigde overgelegd rapport dd. 6 October 1945 opgemaakt door H. A. Stoltenborgh, Stoltenborgh, beschuldigde van 1 Jan. 1942, ongeveer het tijdstip van aanvang van de werkzaamheden voor van Ooyen tot Juni 1943, ongeveer het einde dier werkzaamheden aan hypotheekschuld heeft afgelost f 12,000, terwijl daaruit blijkt dat beschuldigde in dat zelfde tijdvak aan salaris heeft genoten een bedrag van f 6000, zoodat kan worden aangenomen dat beschuldigde in genoemd tijdvak minstens f 18,000 netto moet hebben verdiend, waarvan kan worden aangenomen, dat het grootste deel door werkzaamheden voor de Duitsche Wehrmacht is ontstaan;

O. dat uit de, door den beheerder gedane opgaven, dd. 30 October 1945, blijkt dat de hem verstrekte gegevens omtrent het vermogen van beschuldigde verre van volledig zijn;

O. dat de raadsman van beschuldigde het Tribunaal nog heeft verzocht te willen bevelen opheffing van het beheer over het vermogen van beschuldigde, zulks in verband met art. 12 lid 3 van het besluit vijandelijk vermogen (E 133), doch het Tribunaal voor inwilliging daarvan geen termen aanwezig acht;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen; immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen, waarbij het Tribunaal echter in aanmerking neemt, dat beschuldigde die 63 jaar oud is en reeds sedert 3 October 1944 in het Bewarings- en Verblijfskamp te Vught verblijft, zoodat verdere interneering niet meer noodig wordt geacht;

beschuldigde moet echter worden geacht weinig nationaal begrip te hebben door de hoogst lichtvaardige wijze waarop hij is toetreden tot de Nationaal Socialistische Beweging en de andere genoemde Nationaal Socialistische instellingen, zoodat hem voorloopig de gelegenheid zal moeten worden ontnomen zich in politieken zin te uiten, terwijl vervolgens een gedeelte van het aan de Duitsche Wehrmacht hetzij direct, hetzij indirect verdiende ten bate van het Nederlandsche volk dient te komen.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoren bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den duur der interneering te beperken tot den tijd, gedurende welke beschuldigde in een Bewarings- en Verblijfskamp heeft doorgebracht in dien zin, dat de interneeringstermijn daarmede worde gecompenseerd;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Verbeurdverklaring van het vermogen zich uitstrekkend en beperkt tot een bedrag van f 12,000, en beveelt de onmiddellijke invrijheidstelling van beschuldigde.

No. 72.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM (1e Kamer) 22 October 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt en Poelen).

De Nederlandsche Arbeidsdienst is eene nationaal-socialistische instelling.

Als instructeur van den N.A.D. heeft beschuldigde door woord en daad in het algemeen van nationaal-socialistische gezindheid blijk gegeven.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem tegen Hendrik Bekkenk, oud 27 jaren, geboren te Schoonhoven 14 Febr. 1918, opzichter Nederlandschen Arbeidsdienst, wonende te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen, sinds Maart 1941 lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging in de Nederlanden;

zich in Juni 1941 vrijwillig heeft gemeld bij den Nederlandschen Arbeidsdienst zijnde een Nationaal Socialistische instelling, en daar werkzaam is gebleven als instructeur;

in 1941 lid is geweest van de W.A. te Nijmegen, een Nationaal Socialistische organisatie;

te Nijmegen lid is geweest van het Nederlandsch Arbeidsfront sinds 1941, zijnde een Nationaal Socialistische instelling, en op grond hiervan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 is verschenen.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 heeft verklaard:

Ik erken hetgeen waarvan ik bij dagvaarding wordt beschuldigd. Ik ben lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging om tewerkstelling in Duitschland te voorkomen. Van de Weerafdeling der Nationaal Socialistische Beweging ben ik maar zeer kort lid geweest, omdat ik op 10 Juni 1941 vrijwillig ben gegaan in den Nederlandschen

Arbeidsdienst als arbeidsman. Ik ben in den Arbeidsdienst opgeklommen tot Opzichter en belast met de instructie. Toen den laatsten tijd de Germaansche groet verplicht werd gesteld, binnenskamers en blootshoofs zijnde, heb ik aan die verplichting medegewerkt. In de Nationaal Socialistische Beweging bekleedde ik geen enkele functie en propaganda maakte ik niet. Ik ontken lid te zijn geweest van het Nederlandsch Arbeidsfront. Ik ben op 22 September 1944 aangehouden.

Post alia:

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt;

Gezien de navolgende processtukken:

1. het hiervorenbedoelde ambtseedig proces-verbaal dd. 26 Januari 1945;

2. legitimatiekaart van den Nederlandschen Arbeidsdienst, uitgerekend 6 Juni 1944 ten name van beschuldigde;

welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande, dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde lid is geweest van het Nederlandsche Arbeids-Front;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de op-legging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

1. dat beschuldigde in Maart 1941 lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden teneinde tewerkstelling in Duitschland, waarvan op dat moment sprake was, te voorkomen, doch het Tribunaal toetreding tot die Beweging, zijnde een landverraderlijke instelling, een niet-toelaatbaar middel daartoe acht; voorts lid is geweest van de Weer-Afdeeling, zijnde een Nationaal Socialistische instelling;

2. dat beschuldigde in Juni 1941 vrijwillig in den Nederlandschen Arbeidsdienst is getreden en daarin is gebleven ook toen de Nederlandsche Arbeidsdienst een volkomen Nationaal Socialistisch karakter had gekregen en mede dienstbaar was gemaakt aan zuiver Duitsche belangen en toen in dezen dienst onder bepaalde omstandigheden het brengen van de Germaansche groet verplicht was gesteld, aan die verplichting heeft medegewerkt, wat hierop neerkomt, dat hij als instructeur de recruten onderricht gaf in het brengen van die groet, althans er op lette, dat dezen die groet brachten, en aldoende door woord en daad in het algemeen van Nationaal Socialistische gezindheid blijk heeft gegeven;

en deze voorts in juiste verhouding staan

tot den ernst der gedragingen van beschuldigde.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoren bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaar, zoodat de interneering zal eindigen op 22 October 1947;

2. Ontzetting uit het recht van te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en uit het recht overheidsfuncties te bekleeden.

No. 73.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM (1e Kamer) 22 October 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt en Poelen).

Vrijwillig werken voor de Baustelle Speer levert op: het verleenen van hulp en steun aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem tegen Albertus Paulus Josephus Ashoff, oud 34 jaren, geboren te Nijmegen 29 April 1911, kellner, wonende te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen,

1. van begin 1941 tot eind 1942 lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. vrijwillig heeft gewerkt voor de Baustelle Speer, en hierdoor hulp en steun heeft verleend aan den vijand;

3. dat hij werkzaam is geweest aan het Oostfront, en hierdoor hulp en steun heeft verleend aan den vijand;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 is verschenen;

O. dat beschuldigde ter zitting van 8 Oct. 1945 heeft verklaard: Ik erken hetgeen waarvan ik krachtens de dagvaarding ben beschuldigd, met dien verstande dat ik niet vrijwillig werkzaam ben geweest bij de Baustelle Speer en ook niet werkzaam ben geweest aan het Oostfront. Ik ben in 1941 lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging. Ik ben door het Gewestelijk Arbeidsbureau naar Duitschland gezonden en beschouwde mijn lidmaatschap der Nationaal Socialistische Beweging daarmede geëindigd. Uit sleur heb ik mij niet afgemeld. Ik heb een keer een vracht hout naar Polen gebracht als chauffeur. Na mijn terugkeer uit Duitsch-

land werd ik te werk gesteld op het Gewestelijk Arbeidsbureau en heb daar vele menschen geholpen. Twee keer ben ik daar verdraden door jongens die ik meende van dienst te zijn. Eenmaal door den zoon van den koster der Broerstraatkerk, genaamd Wolters en een keer door een boerenzoon. Ik werd als staatsgevaarlijk ontslagen en ben toen vijf maanden ondergedoken geweest. Bij de Baustelle Speer droegen wij geen Duitsch uniform, maar oude Nederlandsche uniformen;

O. dat het proces-verbaal dd. 6 December 1944 opgemaakt door Antonius Christiaan Schouten, agent-rechercheur 1e klasse, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter te Nijmegen, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde nooit is aangesloten geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging of een van haar mantelorganisaties; dat hij in 1940 door de Arbeidsbeurs werd uitgezonden naar Duitschland als chauffeur bij de Baustelle Speer; dat hij nimmer een uniform heeft gedragen en evenmin wapens; dat hij voor die onderneming eens naar Polen is geweest om hout weg te brengen; dat hij in het laatst van 1942 weer thuis was en toen gesolliciteerd heeft bij de Arbeidsbeurs, waarvoor hij een aanbeveling had van zekeren de Vries; dat hij op de Arbeidsbeurs meerdere personen heeft geholpen aan doktersverklaringen, dagpassen, enz.; dat hij meerdere personen uit naam van den Duitschen Fachberater Lintheim telefonisch uit Duitschland heeft teruggeroepen; dat hij ontslag heeft gevraagd en op die aanvraag heeft gesteld, dat hij bij het N.S.K.K. wilde gaan of vrijwillig in een Rüstungsbetrieb wilde gaan werken; dat hij later als staatsgevaarlijk is ontslagen en daarna vijf maanden is weggeweest; dat hij daarna door de Arbeidsbeurs is te werk gesteld in de lampenfabriek „Thermion” te Nijmegen; dat hij op 14 October 1944 is gearresteerd;

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt;

O. dat bij het onderzoek ter terechtzitting is gebleken, dat beschuldigde zich in 1941 heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging, terwijl hij dit ten overstaan van den verbalisant A. C. Schouten uitdrukkelijk heeft ontkend;

O. dat uit een correspondentie tusschen J. H. de Vries, Kringhoofd der Nationaal Socialistische Beweging, en den Directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau, lid van de Nationaal Socialistische Beweging blijkt, dat beschuldigde in Januari 1943 nog gebruik heeft gemaakt van zijn lidmaatschap der Nationaal Socialistische Beweging om met behulp van het Kringhoofd dier Beweging J. H. de Vries een betrekking te bekomen bij de Prijsbeheersching, hetgeen in flagranten strijd is met zijn verklaring ter terechtzitting, dat hij zich in 1941 reeds niet meer als lid der Nationaal Socialistische Beweging beschouwde;

O. dat beschuldigde op 12 November 1943 ontslag verzocht uit zijn betrekking bij het Gewestelijk Arbeidsbureau te Nijmegen, ten-

einde zich weer vrijwillig te gaan melden bij het N.S.K.K. of in de Rüstung, terwijl hij ter zitting ontkende vrijwillig in Duitschland te hebben gewerkt en aanvoerde, dat hij dien brief heeft geschreven in dien geest ten-einde zeker te zijn daarop te worden ontslagen;

O. dat beschuldigde daardoor op het Tribunaal den indruk heeft gemaakt te zijn een onbetrouwbaar mensch;

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden — zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat toen beschuldigde einde 1940 uit Maagdenburg terugkeerde, en zich vrijwillig opnieuw voor arbeid bij het Gew. Arb. aanmeldde, hij geacht moet worden vrijwillig te zijn gaan werken voor den vijand bij de Baustelle Speer en daardoor hulp en steun heeft verleend aan den vijand;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, waarbij het Tribunaal tevens de houding van beschuldigde in aanmerking neemt;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen bewezen is verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den termijn der interneering te beperken tot een jaar, zoodat deze kan eindigen 22 October 1946;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Ontzetting uit het recht eenige overheidsfunctie te bekleeden en beveelt de onmiddellijke inbewaringstelling van beschuldigde.

No. 74.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM (1e Kamer) 22 October 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt en Poelen).

Het Economisch Front is eene nationaal-socialistische instelling.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Arnhem tegen Johan Cornelis van Ogten, Directeur N.V. Moll's A.T.I.M., te Nijmegen.

Beschuldigd van:

dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen:

1. Sinds eind 1940 lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. in 1942 lid is geweest van het Economisch Front, zijnde een Nationaal Socialistische instelling;

op grond hiervan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 is verschenen.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 heeft verklaard:

Ik bekén hetgeen waarvan ik bij dagvaarding ben beschuldigd. Ik ben in 1940 lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden om zodoende te voorkomen dat arbeiders uit ons bedrijf naar Duitsland zouden worden gezonden. Toen ik eenmaal lid was kon ik niet meer terug, wilde het personeel geen gevaar loopen.

Van het Technisch Gilde ben ik nimmer lid geweest. Wel was ik lid van het Economisch Front, doch slechts korten tijd.

Ik heb steeds geweigerd een sociaal voorman in mijn bedrijf te benoemen en eveneens het houden van toespraken door propagandisten van het Nederlandsch Arbeidsfront.

Op 21 September 1944 werd ik gearresteerd.

O. dat het proces-verbaal, dd. 25 April 1945 opgemaakt door Jacobus Hendrikus van der Haar, agent-rechercheur van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter te Nijmegen, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde eind 1940 lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; dat hij in 1942 of 1943 gedurende korten tijd lid is geweest van het Economisch Front;

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt;

O. dat beschuldigde heeft aangevoerd, dat hij lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging, teneinde het personeel van het bedrijf, zijnde een garagebedrijf te behoeden voor uitzending naar Duitsland, doch het Tribunaal van oordeel is, dat einde 1940 van een dergelijke uitzending nog geen sprake was en zeker niet van het personeel van dit bedrijf, hetwelk in zijn geheel in gebruik was als H.K.P. bij den bezetter, inclusief het personeel;

O. dat de noodzakelijkheid tot toetreding tot het Economisch Front in 1942 of 1943 zijnde een Nationaal Socialistische instelling in geen geval door het Tribunaal kan worden ingezien;

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in be-

schuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa in 1940 is toetreden tot en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en lid is geweest van het Economisch Front zijnde een nationaal socialistische instelling;

en deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt, dat beschuldigde reeds sedert 21 September 1944 in een Verbljfs- en Bewaringskamp heeft doorgebracht;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hierboven bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur der interneering te bepalen op twee jaren, met dien verstande, dat deze zal worden bekort met den tijd, welke beschuldigde in een Verbljfs- en Bewaringskamp heeft doorgebracht, en alzoo zal eindigen op 22 October 1946;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid, bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Verbeurdverklaring van het vermogen tot een bedrag van vijftienduizend gulden; en beveelt de onmiddellijke inbewaringstelling van beschuldigde.

No. 75.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM (1e Kamer) 22 October 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt en Poelen).

De Nederlandsch Deutsche Kultuurkamer is eene nationaal-socialistische instelling.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Arnhem tegen Jan Maters, koopman, te Nijmegen.

Beschuldigd van:

dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

1. in 1942 te Nijmegen lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. te Nijmegen lid is geweest van de Nederlandsche Deutsche Kultuurgemeenschap, zijnde een Nationaal Socialistische instelling;

3. hoofdboekhouder is geweest te Nijme-

gen van den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een Nationaal Socialistische instelling; en op grond hiervan geacht kan worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 October 1945 heeft verklaard:

Ik erken hetgeen waarvan ik bij dagvaarding ben beschuldigd. Ik ontken echter ooit hoofdboekhouder te zijn geweest van den Nederlandschen Volksdienst. Ik was boekhouder bij den bekenden N.S.B.-er, den makelaar B. J. Cloese. Ik ben in 1942 lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging op grond van economische overwegingen. Ik meende hierdoor de economische belangen van Nederland te dienen.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande, dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde is opgetreden als hoofdboekhouder v. d. Nederlandschen Volksdienst;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettig, op grond van de navolgende redenen:

immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen, waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt de gunstige verklaringen omtrent den beschuldigde uitgebracht, alsmede het feit dat hij reeds sedert 19 September 1944 in een Bewarings- en Verblifskamp is opgesloten.

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: het zich in 1942 hebben aangesloten en het aangesloten gebleven zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

het zich hebben aangesloten en het aangesloten gebleven zijn bij de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap, zijnde een Nationaal Socialistische instelling.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur dier interneering te beperken tot twee jaar, met dien verstande, dat zal worden afgetrokken den tijd dien beschuldigde reeds heeft doorgebracht in een Bewarings- en Verblifskamp, zoodat de interneering in ieder geval zal eindigen op 19 September 1946;

2. Ontzetting uit het recht van te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Ontzetting uit het recht te dienen bij de gewapende macht en het bekleeden van openbare functies.

No. 76.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM (1^e Kamer) 8 October 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt en Poelen).

Onder openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand is te brengen; het zenden van een gelukwensch aan Dr. Seyss Inquart ter gelegenheid van diens verjaardag.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Arnhem tegen Jacobus Johannes Marinus van Gils, boekhouder, te Nijmegen.

Beschuldigd van:

dat hij, Nederlander, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: te Nijmegen:

zich in October 1941 als lid heeft aangesloten en tot Juli 1942 aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door aan Dr. Seyss Inquart een gelukwensch te zenden ter gelegenheid van diens verjaardag;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden desbewust gehandeld te hebben in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 26 September 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 26 September 1945 heeft verklaard: Ik beken hetgeen waarvan ik bij dagvaarding wordt beschuldigd, met dien verstande evenwel, dat ik reeds op 13 April 1942 voor de Nationaal Socialistische Beweging heb bedankt en niet in Juli 1942. Ik heb bedankt op den dag dat mijn zwager H. Sneevliet door den vijand werd gefusilleerd. Ik ontken tegen Shiffer en Slagman te hebben gezegd dat de Nederlanders met den stok achter de deur moeten worden opgevoed of woorden van dezelfde strekking te hebben gebezigd.

Ik ontken ook ooit mijn spijt te hebben betuigd dat ik niet reeds vóór 1940 lid van de N.S.B. ben geworden.

Het insigne van de N.S.B. heb ik een of twee keer op de revers van mijn jas gedragen.

Ik heb aan Dr. Seyss Inquart geschreven ter gelegenheid van zijn verjaardag in de hoop een foto van hem te krijgen. Ik heb ook van Wilhelm II en Leopold III een foto.

Ik weet niet precies de datum waarop ik lid ben geworden van de N.S.B., het is mogelijk dat dit was in het voorjaar van 1941.

Ten deele werd ik lid in de hoop iets voor mijn zwager Sneevliet te kunnen doen.

Post alia:

O. dat beschuldigde is Nederlander en den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;

O. dat beschuldigde ter zitting van het Tribunaal heeft erkend lid te zijn geweest van de Nationaal Socialistische Beweging en

wel in 1941 en 1942 terwijl dit lidmaatschap bovendien blijkt uit een schrijven van beschuldigde aan Graaf de Marchant et D' Ansembourg d.d. 15 grasmaand 1941, waarin hij zelfs zijn stamboeknummer vermeldt;

O. dat beschuldigde ter zitting van het Tribunaal heeft erkend een gelukwensch te hebben gezonden aan Dr. Seyss Inquart ter gelegenheid van diens verjaardag; en daardoor geacht moet worden openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk;

Immers:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

Immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde.

Gezien de betreffende wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoren bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den interneeringstermijn te bepalen op één jaar, zoodat deze eindigt op 8 October 1946.

2. Ontzetting uit het recht van te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 77.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM (1e Kamer) 8 October 1945. (Mr. Beets, Kleijwegt en Poelen).

Onder blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid is te brengen: het volgen van eene opleiding in een S.S. vormingskamp, het zich aanmelden als vrijwilliger bij de S.S. Ergänzungsstelle West.

(Art. 1, lid 1, alinea 3, Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem tegen Emiele Guillaume Armand Gerard Quaadvlieg, electriciën te Maastricht.

Beschuldigd van:

dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Maastricht: zich op 21 Mei 1941 als lid heeft aangesloten en tot Mei 1944 aangesloten is

gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; zich in Augustus 1940 als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij den Nationalen Jeugdstorm; bij deze organisatie vrijwillig de administratie van een afdeling te beheeren tot het begin van het jaar 1941; bij deze organisatie van het begin van het jaar 1941 tot 8 Maart 1943 werkzaam te zijn als administrateur; sedert 24 December 1941 bij deze organisatie de rang van Oppervandrig te bekleeden; sedert 8 Maart 1943 als dienstleider der jeugd verbonden te zijn aan het Nederlandsche Arbeidsfront; blijk heeft gegeven van nationaal-socialistische gezindheid en/of ingenomenheid met den vijand door gedurende de maanden Maart en April van het jaar 1942 een opleiding te volgen in het S.S. vormingskamp te Avegoor; zich als vrijwilliger heeft aangemeld in het jaar 1940 bij de S.S. Ergänzungsstelle West (VI); op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 26 September 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 26 September 1945 heeft verklaard: Ik beken hetgeen waarvan ik krachtens de dagvaarding ben beschuldigd. Ik voelde veel voor de jeugdbeweging en omdat de Nederlandsche padvinderij werd opgeheven, waarvan ik lid was, ben ik overgegaan naar den Nationalen Jeugdstorm. Ik zag daar geen kwaad in, hoewel ik thans besef, dat het verkeerd was. Mijn vader was in 1940 lid van de Nationaal Socialistische Beweging geworden en hoewel die geen pressie op mij heeft uitgeoefend ging er uiteraard invloed van uit. Voor de N.S.B. heb ik geen propaganda gemaakt, wel voor den Jeugdstorm. Als lid van den Nationalen Jeugdstorm was ik verplicht eenigen tijd door te brengen in het S.S. vormingskamp te Avegoor. Ik vond het vreeselijk daar te worden gedrield door Duitsche jongens. Tot de SS ben ik nooit toetreden, nadat ik er een en ander van had gehoord van een vriend van mij. Ik moest naar Avegoor anders werd ik ontslagen en naar Duitschland gezonden. Bij de SS Westland ben ik niet geweest. De kleine Fahrstein, de Dienstreiseweis en Kriegersurlaubschein heb ik niet gebruikt. In 1944 wilde ik trouwen en teneinde ook kerkelijk te kunnen trouwen heb ik mijn lidmaatschap van de N.S.B. in Mei van dat jaar opgezegd. Ik was aanvankelijk werkelijk uit idealisme lid van den Nationalen Jeugdstorm en van de N.S.B. Later moest ik er wel bij blijven voor mijn brood.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht

moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat, hoewel beschuldigde ter zitting van het Tribunaal heeft aangevoerd, dat hij nimmer in dienst is geweest bij de SS, de hiervoren onder 5 t/m 8 genoemde processtukken op het tegendeel wijzen en het bovendien niet aannemelijk is dat beschuldigde zonder gevolgen te hebben ondervonden een Einberufungsbefehl in den wind zou hebben kunnen slaan;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde tevens in dienst geweest is van de SS;

O. dat het Tribunaal anderzijds in aanmerking neemt, dat beschuldigde zich op zeer jeugdigen leeftijd bij de SS heeft verbonden, waarschijnlijk onder invloed van kameraden;

O. dat het Tribunaal het aannemelijk acht, dat beschuldigde, die veel voelde voor de jeugdbeweging, zich uit idealisme heeft aangesloten bij den Nationalen Jeugdstorm, hetgeen het Tribunaal echter niet aanneemt ten aanzien van zijn toetreden tot de N.S.B. eenige maanden later;

O. dat het Tribunaal eerder aanneemt, dat beschuldigde, eenmaal toegetreden tot den Jeugdstorm en daar een vrij behoorlijk betaalde functie te hebben gekregen niet meer terug wilde;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde ter zitting nog blijkt heeft gegeven van een verkeerde levensbeschouwing, zoodat een heropvoeding alleszins gewenscht is en de oplegging der hieronder vermelde maatregelen gewettigd, immers in juiste verhouding staan tot de gedragingen van beschuldigde;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den interneeringstermijn te beperken op één jaar, zoodat deze expireert op 8 October 1946.

2. Ontzetting uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

---

12 December 1945 (afl. 7)

No. 78—97

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK
(VERSCHIJNT 'S WOENSDAGS)

REDACTIE:

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN
HOOFD VAN HET CENTRAAL TRIBUNAAL, KANTOOR

EN

Mr. J. J. H. VAN DER BRUG
SECRETARIS VAN HET TRIBUNAAL, TE 'S-HERTOGENBOSCH

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat, hoewel beschuldigde ter zitting van het Tribunaal heeft aangevoerd, dat hij nimmer in dienst is geweest bij de SS, de hiervoren onder 5 t/m 8 genoemde processtukken op het tegendeel wijzen en het bovendien niet aannemelijk is dat beschuldigde zonder gevolgen te hebben ondervonden een Einberufungsbefehl in den wind zou hebben kunnen slaan;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde tevens in dienst geweest is van de SS;

O. dat het Tribunaal anderzijds in aanmerking neemt, dat beschuldigde zich op zeer jeugdigen leeftijd bij de SS heeft verbonden, waarschijnlijk onder invloed van kameraden;

O. dat het Tribunaal het aannemelijk acht, dat beschuldigde, die veel voelde voor de jeugdbeweging, zich uit idealisme heeft aangesloten bij den Nationalen Jeugdstorm, hetgeen het Tribunaal echter niet aanneemt ten aanzien van zijn toetreden tot de N.S.B. eenige maanden later;

O. dat het Tribunaal eerder aanneemt, dat beschuldigde, eenmaal togetreden tot den Jeugdstorm en daar een vrij behoorlijk betaalde functie te hebben gekregen niet meer terug wilde;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde ter zitting nog blijk heeft gegeven van een verkeerde levensbeschouwing, zoodat een heropvoeding alleszins gewenscht is en de oplegging der hieronder vermelde maatregelen gewettigd, immers in juiste verhouding staan tot de gedragingen van beschuldigde;

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den interneeringstermijn te beperken op één jaar, zoodat deze expireert op 8 October 1946.

2. Ontzetting uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 78.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (1e Kamer) 8 November 1945. (Mr. Meeuwissen, Dr. van der Meer, Dr. Castermans).

Het plaatsen van eene handteekening voor het gedenkboek van Mussert en het verkrijgen van eene functie bij den Luchtschermdienst met behulp van de

N.S.B. leveren op: gedragingen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 en 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Maastricht tegen Andries Eikenboom, geboren te Maastricht 17 Juli 1912, fabrieksarbeider, wonende te Maastricht.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde der vijandelijke bezetting in Nederland:

1. Lid is geweest van: a. de N.S.B. van omstreeks April 1941 tot de bevrijding; b. het N.A.F. van de oprichting tot de bevrijding;

2. in de N.S.B. de functie van blok-leider heeft uitgeoefend van omstreeks April 1944 tot de bevrijding;

3. zijn handteekening heeft geplaatst voor het gedenkboek van Mussert;

4. met behulp van de N.S.B. een „Ausweis” heeft gekregen waarbij hij werd vrijgesteld van tewerkstelling in Duitsland;

5. zich zoodanig heeft gedragen dat op 25 Mei 1944 de groepsleider der N.S.B. verzocht aan den Kringorganisator der N.S.B., hem, beschuldigde de rang van schepen te verleen;

6. met behulp van de N.S.B. een functie heeft gekregen bij de Luchtschermdienst te Maastricht, afd. Brandweer en daarbij voordeel heeft behaald.

Gezien de navolgende processtukken en verklaringen:

1. Een door A. Eikenboom onderteekende documentatielijst gedagteekend 13 Maart 1944, afkomstig uit het archief van den Kring Zuid Limburg der N.S.B. zakelijk inhoudende dat Andries Eikenboom wonende te Maastricht St. Antoniusstraat 68, geboren te Maastricht 17 Juli 1912, lid is der N.S.B. sedert 9 Juli 1941 onder Stamboeknummer 155631;

2. De verklaring van den beschuldigde ter terechtzitting van den 25 October 1945 dat hij erkent zich gedragen te hebben op de wijze als in de beschuldiging onder 1 tot en met 6 is omschreven;

welke stukken en verklaringen te dezen als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat de uit voormelde bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt;

O. dat het Tribunaal, gelet op den ernst dier gedragingen en den persoon van de beschuldigde, van oordeel is dat hem de hier-

onder vermelde maatregelen moet worden opgelegd;

O. dat de beschuldigde in bewaring is gesteld omstreeks 19 September 1944 en sedertdien in bewaring is gebleven;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. Interneering, ten aanzien waarvan het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot twee jaren.

No. 79.

**TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG** 7 November 1945. (Mr. Vlaming, Meliefste, van 't Westeinde).

Medewerking als aanbrengher en getuige tot veroordeeling van een Nederlandsche door het Deutsche Feldgericht tot zes maanden gevangenisstraf levert op hulpverleening aan den vijand.

(Artikel 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Dina Christina Riemens, dienstbode, wonende Middelburg, thans Interneeringskamp Haamstede.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. op of omstreeks Juli 1941 bij de Duitschers heeft aangegeven, althans gezorgd heeft dat zulks den Duitschers ter oore kwam, en daarna bij den Ortscommandant te Middelburg heeft medegedeeld, dat Cornelia Johanna Verstraten, kantoorbediende, wonende te Middelburg, Molenwater 85, van haar, beschuldigde, zou hebben gezegd, dat zij met moffen ging, tengevolge waarvan Verstraten voornoemd door een Duitsch Feldgericht, alwaar beschuldigde als getuige tegen Verstraten voornoemd is opgetreden, tot zes maanden gevangenisstraf is veroordeeld, welke gevangenisstraf voornoemde Verstraten heeft ondergaan in een Duitsche gevangenis te te Keulen; en beschuldigde daardoor hulp heeft verleend aan den vijand;

b. regelmatig omgang met Duitsche militairen had en zij daardoor openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand,

en zij op grond van dit haar handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Post alia:

O. dat door de verklaringen van de beschuldigde, alsmede door de andere bewijs-

stukken wordt bewezen, dat zij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert: hulpverleening aan den vijand en openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met dezen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde Dina Christina Riemens voornoemd, schuldig aan:

het Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, hulp hebben verleend aan den vijand en openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met dezen, waardoor zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van vijf jaren in acht genomen dient te worden, met bevel tot inbewaring-houding;

2. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 80.

**TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
's-HERTOGENBOSCH** (2e Kamer) 3 October 1945. (Mr. v. Leeuwen, Vaessen, Wouters).

Onder hulp of steun verleenen aan den vijand is te brengen het maken van propaganda voor de Deutsche weermacht (Kriegsmarine). Opgelegde maatregel: o.m. verbeurdverklaring tot een bedrag van f 150.000.

(Artikel 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Victor Aloysius Maria Rouppe van der Voort, oud-directeur N.V. Metaalmaatschappij, wonende te Vught, als beschuldigde.

Op 19 September 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. Ch. J. Witlox.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp of steun heeft verleend of ge-

tracht heeft te verlenen aan den vijand en diens handlangers of medewerkers, door giften te schenken van f 100 en f 150 aan den N.S.B.'er Stehmann, met de bedoeling deze te gebruiken voor N.S.B.- of propagandadoeleinden, door zijn sympathie te tonen met de nationaal-socialistische organisatie Winterhulp Nederland, eveneens door het schenken van een gift en door propaganda te maken onder Nederlandse jongens om werkzaamheden te verrichten voor de Duitse Weermacht en dienst te nemen in het Duitse leger en hun daarbij nog geldelijke steun te verlenen;

2. blijkt heeft gegeven van instemming met het streven van de nationaal-socialistische beweging der Nederlanden en haar propaganda heeft bevorderd door uitlatingen in de geest van: „De grote massa in Nederland staat vijandig tegenover de N.S.B. doordat zij niet inziet, dat er een nieuwe tijd moet komen; zelf begrijp ik heel goed de oergezonde opvattingen van de N.S.B. Met genoeggen wil ik bijdragen en de idealen der N.S.B. te verwezenlijken”;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

Post alia:

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlander; ik erken de telastelegging, waaraan hij echter heeft toegevoegd, dat hij nimmer een jongen heeft aangespoord om bij de Kriegsmarine te gaan;

O. dat, mocht beschuldigde hiermede hebben bedoeld te ontkennen, het hem mede telastegelegde maken van propaganda onder Nederlandse jongens om werkzaamheden te verrichten voor de Duitse Weermacht en dienst te nemen in het Duitse leger en hun daarbij nog geldelijke steun verlenen, het Tribunaal dit telastegelegde bewezen acht:

1. door de brief van beschuldigde van 8 April 1944 aan den Burgemeester van 's-Hertogenbosch Thomassen, waarin hij schrijft zijn vroegeren chauffeur H. van den Heuvel aangeraden te hebben bij de N.S.K.K. te gaan;

2. door de verklaring door H. A. Peynenburg, door dezen blijkens ambtsedig procesverbaal d.d. 11 September 1945 afgelegd, zakelijk inhoudende, dat beschuldigde in 1944 telkens Duitse propaganda-boekjes meebracht voor getuiges kappersbediende Jo v. d. Steenhoven, met wien beschuldigde altijd heel zacht en apart sprak en welke jongeman in Maart 1944 zich bij de Kriegsmarine heeft gemeld;

3. door de verklaring van beschuldigde ter zitting, dat een van de jongens, die hij financieel steunde met een bedrag van f 2.50, in Duits uniform liep; en

4. door de passage in beschuldigdes brief van 10 Juli 1942 aan Stehmann, luidende: „ook steun ik jongens, die reeds naar Duitsland zijn vertrokken om opgeleid te worden in militaire dienst”, waaraan hij vooraf laat gaan, dat hij zijn steun geeft o.a. aan het vrijwilligersfonds;

O. dat de in voormelde verklaring van

beschuldigde, in de van hem afkomstige brieven en de verklaring van H. A. Peynenburg vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit.

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Verbeurdverklaring van zijn vermogen, zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van een honderd vijftig duizend gulden (f 150,000);

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 81.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (5e Kamer) 8 November 1945. (Bijlsma, Veugelaars, Coenen).

Dienstneming bij het Vrijwilligers Legioen Nederland levert op hulpverlening aan den vijand.

(Artikel 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Antonius Johannes Swinkels, controleur op gloeilampenfabriek, wonende te Helmond, thans verblijvende te Vught, Bewarings- en Verblifskamp.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. als lid zich heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en de nationaal-socialistische organisaties óf instellingen: De Weer Afdeling der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en het Nederlandsche Arbeidsfront;

b. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door in dienst te treden van het Legioen Nederland en daarmede naar het Oostfront te zijn gegaan;

c. voordeel heeft getrokken uit den door den oorlog geschapen feitelijkten toestand door extra brandstoffen te accepteren voor zijn gezin;

moetende hij op grond van zijn handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 November 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlander. Ik beken het mij ten laste gelegde. Ik ben eerst N.S.B. er geweest van 1933 tot 1938. Ik ben dat geworden toen ik ontslagen werd bij de Philipsfabrieken. Ik werd lid omdat ik dacht dat deze partij betere toestanden voor de arbeiders zou doorvoeren. Ik ben er wegens broodroof uitgegaan, daar ik als N.S.B. er geen emplooi kon vinden. In 1939 ben ik weer lid geworden en dit tot het einde toe gebleven. Na 10 Mei 1940 bemoeide ik me in het geheel niet veel meer met de Beweging en toen ik uit Rusland terugkwam heb ik me er in het geheel niet meer mee bemoeid, daar ik het met veel zaken in de partij niet eens was. Wel bleef ik lid. Ik ben blokleader der N.S.B. geweest en lid en wachtmeester der W.A. Ik heb eenmaal aan een W.A. marsch deelgenomen, maar nooit meegedaan met terreur. Toen de oorlog tegen Rusland begon ben ik met het Legioen Nederland in S.S. verband mee naar het Oostfront gegaan om mee te strijden tegen het Communisme. Ik was aan het Oostfront Sanitater en droeg geen wapens. Doordat ik ziek werd heb ik geen eed van trouw aan den Führer afgelegd en heb ook geen bloedgroep teeken gekregen. Ik heb geen verdediger noodig daar ik mij niet schuldig gevoel. Als het moest ging ik weer tegen Rusland vechten. Ik ben uit de W.A. en van het Oostfront verwijderd omdat ik weigerde een kameraad die met mij in Rusland was, een zekere Bendens uit Nuenen, op last van mijn chef te mishandelen, omdat deze jongen een paternoster en kerkboek bezat. Ik was het niet eens met deze actie tegen het geloof.

Na uit Rusland te zijn gekomen ben ik gaan werken bij de fa. Gelderland, die voor de Deutsche Weermacht werkte. Later ben ik gaan werken bij de Algemeene Beton Compagnie die ook voor Duitschland werkte in Katwijk. Ik deed dit in zooverre vrijwillig daar ik anders geen kans zag een behoorlijk inkomen voor mijn gezin te verdienen. Bovendien werkte tenslotte iedereen voor de Deutsche Weermacht. Ik zag daar geen kwaad in. Door mijn werk bij de Algemeene Beton Compagnie kon ik veel menschen uit Duitschland houden. Ik vond het veel beter dat zij bij hun gezinnen bleven. Ik kon 200 menschen per week daar plaatsen. Ik ben bij het N.A.F. gegaan omdat ik me als nationaal-socialist daartoe verplicht voelde. Ik heb er geen propaganda voor gemaakt. Ik kreeg extra brandstoffen omdat ik aan het Oostfront ben geweest. Na de bevrijding zijn deze weggehaald. Van jodenvervolgning en concentratiekampen hoorde ik pas in 1943. Toen ik S.S. man was kreeg mijn vrouw maandelijks f 160 tot f 165. Als ik schuld heb wil ik boeten.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

de beschuldigde is gedurende den heelen oorlog lid gebleven der N.S.B. en heeft zich tot het laatste toe vrijwillig in dienst van den vijand gesteld.

Gelet op de ernst der gedragingen en den persoon van den beschuldigde acht het Tribunaal het in het algemeen belang geraden hem de hieronder vermelde maatregelen op te leggen.

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen ten laste is gelegd.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. interneering;

b. ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Voor wat betreft het dienst nemen bij het Legioen Nederland zal beschuldigde zich nog hebben te verantwoorden bij het Bijzonder Gerechtshof.

No. 82.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (1e Kamer) 8 November 1945. (Mr. Meuwissen, Dr. Smits, Rademakers).

Het lidmaatschap van het Nat.-Soc. Studentenfront levert op: een gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Artikel 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Maastricht tegen Pieter Hubertus van den Boorn, bankwerker, wonende te Maastricht.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde der vijandelijke bezetting in Nederland:

1. Lid is geweest van:

a. de N.S.B. van omstreeks Augustus 1940 tot de bevrijding;

b. de W.A. van omstreeks Augustus 1941 tot de bevrijding;

c. het Nationaal Socialistisch Studentenfront;

d. de Technische Noodhulp van omstreeks 1940 tot de bevrijding.

2. Waarnemend Vaandeldrager der W.A. is geweest.

3. N.S.B. contributies heeft geïnd en bij leden der N.S.B. Volk en Vaderland heeft bezorgd.

4. Gecolporteed heeft met Volk en Vaderland.

5. In het Nationaal Socialistisch Studentenfront de functie van afdeulingsleider heeft bekleed.

6. Openlijk het W.A. uniform heeft gedragen.

7. Geabonneerd is geweest op het Nationaal Socialistisch blad „De Zwarte Soldaat”.

8. Zich zodanig heeft gedragen dat hij in 1942 door den Kringleider der N.S.B. van Zuid-Limburg voorgesteld werd als lid der vierschaar.

9. Bijgedragen heeft voor het Kringhuis der N.S.B.

10. Deel heeft genomen aan een cursus der Technische Noodhulp.

11. Onder auspicien van de W.A. in 1942 een politicursus, welke werd gegeven in de Duitse Politiekazerne te Tilburg, heeft gevolgd, na het beëindigen van deze cursus aangesteld is als agent van de Nederlandsche Hulppolitie, en als zoodanig in Brunssum heeft dienst gedaan.

12. Met behulp der N.S.B. een „Ausweis” heeft gekregen, waarbij hij werd vrijgesteld van tewerkstelling in Duitschland.

13. Gepoogd heeft met behulp der N.S.B. een wapenvergunning te krijgen.

14. Voor den vijand heeft gewerkt op een apparatenfabriek te Valkenburg.

15. Op de M.T.S. te Heerlen, als Nationaal Socialist terreur heeft uitgeoefend en den Directeur van deze M.T.S. heeft bedreigd met interventie van N.S.B.-instanties indien hij weigerde hem, beschuldigde, tegenover zijn mede-scholieren in bescherming te nemen.

Post alia:

O. dat de uit de bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

2. Interneering, ten aanzien waarvan het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot zeven jaren.

No. 83.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MAASTRICHT (1e Kamer) 15 November
1945. (Mr. Meuwissen, Kortebos, Dielemans).

Het lidmaatschap van het Opvoedersgilde is een gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Artikel 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Maastricht tegen Elza Maria van der Burg, onderwijzeres, wonende te Maastricht.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde der vijandelijke bezetting in Nederland:

1. Lid is geweest van:
a. de N.S.B. van omstreeks Maart 1941 tot omstreeks December 1943;
b. de N.S.V.O. tot 1 Juni 1942;
c. het opvoedersgilde;
d. de N.V.D. van omstreeks Augustus 1942 tot omstreeks Februari 1944;
e. het N.A.F.

2. De gelofte van trouw heeft afgelegd aan Mussert op 8 Mei 1941.

3. Onderwijzeres is geweest aan een Duitse school.

4. Zich bereid heeft verklaard mede te willen werken aan de Jeugdstorm.

5. Bijgedragen heeft aan het Huizen en Propagandafonds.

Post alia:

O. dat de uit de bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

2. Verbeurdverklaring van haar inboedel voor zoover deze door of vanwege de overheid is in beslag of in bezit genomen.

3. Interneering, ten aanzien waarvan het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot een jaar.

2. Waarnemend Vaandeldrager der W.A. is geweest.

3. N.S.B. contributies heeft geïnd en bij leden der N.S.B. Volk en Vaderland heeft bezorgd.

4. Gecolporteerd heeft met Volk en Vaderland.

5. In het Nationaal Socialistisch Studentenfront de functie van afdelingsleider heeft bekleed.

6. Openlijk het W.A. uniform heeft gedragen.

7. Geabonneerd is geweest op het Nationaal Socialistisch blad „De Zwarte Soldaat”.

8. Zich zodanig heeft gedragen dat hij in 1942 door den Kringleider der N.S.B. van Zuid-Limburg voorgesteld werd als lid der vierschaar.

9. Bijgedragen heeft voor het Kringhuis der N.S.B.

10. Deel heeft genomen aan een cursus der Technische Noodhulp.

11. Onder auspiciën van de W.A. in 1942 een politiecursus, welke werd gegeven in de Deutsche Politiekazerne te Tilburg, heeft gevolgd, na het beëindigen van deze cursus aangesteld is als agent van de Nederlandsche Hulppolitie, en als zoodanig in Brunsum heeft dienst gedaan.

12. Met behulp der N.S.B. een „Ausweis” heeft gekregen, waarbij hij werd vrijgesteld van tewerkstelling in Duitschland.

13. Gepoogd heeft met behulp der N.S.B. een wapenvergunning te krijgen.

14. Voor den vijand heeft gewerkt op een apparatenfabriek te Valkenburg.

15. Op de M.T.S. te Heerlen, als Nationaal Socialist terreur heeft uitgeoefend en den Directeur van deze M.T.S. heeft bedreigd met interventie van N.S.B.-instanties indien hij weigerde hem, beschuldigde, tegenover zijn mede-scholieren in bescherming te nemen.

Post alia:

O. dat de uit de bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

2. Interneering, ten aanzien waarvan het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot zeven jaren.

No. 83.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (1e Kamer) 15 November 1945. (Mr. Meuwissen, Kortebos, Dielemans).

Het lidmaatschap van het Opvoedersgilde is een gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Artikel 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Maastricht tegen Elza Maria van der Burg, onderwijzeres, wonende te Maastricht.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde der vijandelijke bezetting in Nederland:

1. Lid is geweest van:

a. de N.S.B. van omstreeks Maart 1941 tot omstreeks December 1943;

b. de N.S.V.O. tot 1 Juni 1942;

c. het opvoedersgilde;

d. de N.V.D. van omstreeks Augustus 1942 tot omstreeks Februari 1944;

e. het N.A.F.

2. De gelofte van trouw heeft afgelegd aan Mussert op 8 Mei 1941.

3. Onderwijzeres is geweest aan een Duitse school.

4. Zich bereid heeft verklaard mede te willen werken aan de Jeugdstorm.

5. Bijgedragen heeft aan het Huizen en Propagandafonds.

Post alia:

O. dat de uit de bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

2. Verbeurdverklaring van haar inboedel voor zoover deze door of vanwege de overheid is in beslag of in bezit genomen.

3. Interneering, ten aanzien waarvan het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot een jaar.

No. 84.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
's-HERTOGENBOSCH (1e Kamer) 12
November 1945. (Mr. Holla, Cuyten en
Gielen).

Onder zitting in dit artikel wordt verstaan:
„zitting in Raadkamer“.

(Artikel 37, cijfer 4, Tribunaalbesluit. Zoals dit is gewijzigd bij het Besluit van 26 October 1945, houdende vaststelling van het Besluit politieke delinquenten: Stbl. F 244).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Franciscus Wellens, houtbewerker, wonende te Veghel.

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal bij behandeling ter zitting in Raadkamer niet van genoegzame gronden blijkt om genoemden beschuldigde nog langer in bewaring te houden.

Gezien artikel 37 lid 4 van het Tribunaalbesluit.

Besluit tot invrijheidstelling van voo-
noemden beschuldigde en geeft hiervan
schriftelijk kennis aan den Procureur Fiscaal
bij het Bijzonder Gerechtshof te 's-Herto-
genbosch.

No. 85.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer) 17
October 1945. (Mr. van Leeuwen, Wou-
ters en Ir. van Mechelen).

Geheele uitspraak.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 en 4 Tribunaal-
besluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Jo-
hanna Margaretha van den Oord, zonder be-
roep, wonende te Vught.

Op 3 October 1945 verschenen ter niet-
openbare zitting, bijgestaan door Mr. Chr.
Hulsman als raadsman;

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandse
tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk
in Europa:

1. zich vrijwillig voor tewerkstelling heeft
gemeld bij den Duitsers commandant van het
concentratiekamp te Vught, alwaar zij op 15
Maart 1943 aan het werk werd gezet en tot
4 December 1943 werkzaam is gebleven op
de censuurfdeling en bij de administratie;
2. omgang heeft gehad met Duitse mili-
tair, althans een militair, lid van de S.S.,
verbonden aan het concentratiekamp te
Vught, later te Amersfoort, met wien zij in
het huwelijk is getreden, waaruit blijkt, dat
zij moet hebben voldaan aan de nationaal-
socialistische voorschriften, uitgevaardigd
ter bescherming van ras, bloed en bodem;

3. voor de geboorte van haar onecht kind,
waarvan haar latere echtgenoot de S.S.
Sturm-man Wolf Dietrich von Hüttem zum
Stolzenberg de vader is, zich heeft laten op-
nemen in het Mütter-und Säuglingheim der
N.S.V., ene nationaal-socialistische instel-
ling, te Rotterdam, waar haar kind op 4
Maart 1944 werd geboren;

4. bij het Wohlfahrtspflege und Jugend-
hilfe een maandelijks bijdrage heeft ge-
vraagd om te voorzien in het onderhoud van
bovenvermeld kind, genaamd: Ingeborg Ma-
ria Elisabeth, welke bijdrage haar ook werd
verleend tot een bedrag van f 30 per maand;
op grond waarvan zij geacht moet worden
zich desbewust te hebben gedragen in strijd
met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de processtukken;

O. dat beschuldigde ter zitting heeft ver-
klaard, Nederlandse te zijn en het telastege-
legde te erkennen, behalve, dat zij in het hu-
welijk getreden zou zijn met den Duitsers mi-
litair, waarmee zij verloofd was;

O. dat de in voormelde verklaring ver-
vatte feiten en omstandigheden opleveren
even zovele redengevende feiten en omstan-
digheden, waarop steunt de beslissing van
het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen,
dat beschuldigde zich op de in de beschuldi-
ging aangegeven wijze heeft gedragen, ge-
houdens het haar telastegelegde huwelijk
met von Hütten, zodat tevens onbewezen is
gebleven, dat zij, om daartoe te komen, heeft
voldaan aan de nationaal-socialistische voor-
schriften, uitgevaardigd ter bescherming van
ras, bloed en bodem;

O. dat de beschuldigde op grond van deze
gedragingen geacht moet worden zich desbe-
wust te hebben gedragen in strijd met de be-
langen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de opleg-
ging van bijzondere maatregelen wettigt, en
het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedra-
gingen en de persoon van de beschuldigde,
het in het algemeen belang geraden acht
haar de hieronder te vermelden maatregel op
te leggen, daarbij in aanmerking nemende,
dat deze beschuldigde de misstap om voor
den vijand te gaan werken en dan nog wel
voor — zij het niet in — het kamp Vught
heeft begaan uit nood om haar moeder, die
met 9 kinderen als weduwe was achterge-
bleven, financieel te helpen, voor welke mis-
stap zij reeds 7½ maand is geïnterneerd ge-
weest;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan
hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit
bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1
van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel
op:

Ontzetting van het recht van kiezen en
verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voor-
schrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 86.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (1e Kamer), 5 September 1945. (Mr. Holla, Ir. Noordman en de Gier).

Het lidmaatschap der N.S.B. is niet het aangewezen middel om eene pensioenregeling te verkrijgen.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Franciscus Marinus Netten, kuiper, wonende te Oss.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 5 September 1945 heeft verklaard: A. Ik ben Nederlander. In de maand Mei 1942 heb ik mij als lid aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

O. dat het proces-verbaal, dd. 20 November 1944 opgemaakt door Johannes Wilhelmus van Aanholt, agent van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde aan verbalisant heeft verklaard: „In het laatst van Mei 1942 ben ik lid geworden van de N.S.B. tot op heden”.

Gezien de navolgende processtukken:

bovengenoemd proces-verbaal dd. 20 November 1944, welke stukken als bewijsmiddelen ten dezen worden gebezigd; met de hierboven aangehaalde verklaring van den beschuldigde ter zitting van 5 September 1945.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele reden gevend feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Het Tribunaal ziet geen dringende noodzaak tot toetreding tot de N.S.B. in de maatschappelijke omstandigheden van beschuldigde; hij had werk en het lidmaatschap der N.S.B. is niet het aangewezen middel om een pensioenregeling te verkrijgen. Rekening is te houden met de leeftijd van beschuldigde (58 jaar) zijn politieke onmondigheid en

de duur zijner internering (vanaf 19 September 1944).

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. Internering met advies aan de Regeering deze te beperken tot een tijdsduur van een jaar vanaf heden;

b. ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 87.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (1e Kamer), 15 Nov. 1945. (Mr. Meeuwissen, Mr. Kortebos en Dielemans).

Een verzoek aan de N.S.B. om administratieve of journalistieke arbeid ten behoeve van de N.S.B. is eene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Maastricht tegen Franciscus Theodorus Regnerus Maria Donkers, bureau referent N.S., wonende te Maastricht.

O. dat de beschuldigde overeenkomstig de in de dagvaarding omschreven beschuldiging is ten laste gelegd: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 Sept. 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde der vijandelijke bezetting in Nederland: 1. Lid is geweest van: a. de N.S.B. vanaf omstreeks October 1943 tot de bevrijding; b. het N.A.F.; 2. de functie van wnd. groepspenningmeester bij de N.S.B. heeft waargenomen; 3. vrijwillig arbeid in Duitsland heeft verricht bij de Deutsche Spoorwegen; 4. in Duitsland aan de N.S.B. gevraagd heeft om administratieve of journalistieke arbeid ten behoeve van de N.S.B.; 5. de hulp van de N.S.B. heeft ingeroepen om een radiovergunning te ontvangen.

Gezien de navolgende processtukken en verklaringen:

1. Een kartotheekkaart, afkomstig uit het archief van den Kring Zuid Limburg der N.S.B., zakelijk inhoudende dat Franciscus Theodorus Regnerus Maria Donkers, wonende te Maastricht, Scharnerweg 159, geboren te Utrecht 2 September 1894, lid is der N.S.B. sedert September 1942 onder stbn. 037285;

2. de verklaring van den beschuldigde ter terechtzitting van den 8 November 1945 dat hij erkent zich gedragen te hebben op de wijze als in de beschuldiging onder 1 tot en met 5 is omschreven.

O. dat de uit voormelde bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is be-

wezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt;

O. dat het Tribunaal, gelet op den ernst dier gedragingen en den persoon van de beschuldigde, van oordeel is dat hem de hieronder vermelde maatregelen moeten worden opgelegd;

O. dat hierbij in het bijzonder in aanmerking is genomen:

a. de beweegreden, die den beschuldigde ertoe heeft geleid vrijwillig arbeid in Duitschland te gaan verrichten bij de Duitse Spoorwegen;

b. dat de beschuldigde in bewaring is gesteld omstreeks 14 September 1944 en sedertdien in bewaring is gebleven.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van: a. het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen; b. het recht om in burgerlijken overheidsdienst of in burgerlijken semi-overheidsdienst werkzaam te zijn;

2. verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een bedrag van vijfhonderd gulden.

No. 88.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (1e Kamer), 15 Nov. 1945. (Mr. Meeuwissen, Mr. Kortebos en Dielemans).

Het bijwonen van een kameraadschapsavond van de (Maastrichtsche) politie is eene gedraging in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Maastricht tegen Henri Mathieu Janssen, bode, wonende te Maastricht.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde der vijandelijke bezetting in Nederland:

1. Lid is geweest van:

a. de NSB vanaf omstreeks September 1940 tot September 1944;

b. de WA vanaf omstreeks October 1941 tot Mei 1942;

c. *het NAF*.

2. Buurtleider en adspirant blok-leider is geweest van de NSB.

3. Dienst heeft gedaan bij de „Nachschub” in Duitsch militair uniform.

4. Het NSB insigne en uniform in het openbaar heeft gedragen.

5. Een kameraadschapsavond van de Maastrichtsche politie heeft bijgewoond.

6. Gecollecteerd heeft voor de Winterhulp.

Gezien de navolgende processtukken en verklaringen:

1. Een kartotheekkaart, afkomstig uit het archief van den Kring Zuid Limburg der NSB, zakelijk inhoudende dat Henri Mathieu Janssen wonende te Maastricht Burg. Sleijpenstraat 58, geboren te Eijgelschoven den 5 September 1909, lid is der NSB onder stbn. 102545.

2. De verklaring van den beschuldigde ter terechtzitting van den 15 November 1945 dat hij erkent zich gedragen te hebben op de wijze als in de beschuldiging onder 1 tot en met 6 is omschreven.

O. dat de uit voormelde bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt;

O. dat het Tribunaal, gelet op den ernst dier gedragingen en den persoon van den beschuldigde, van oordeel is dat hem de hieronder vermelde maatregelen moeten worden opgelegd;

O. dat hierbij in aanmerking is genomen dat de beschuldigde in bewaring is gesteld omstreeks 6 Juni 1945 en sedertdien in bewaring is gebleven;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

2. Interneering, ten aanzien waarvan het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot drie jaren.

No. 89.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 2 October 1945. (Mr. Janssen, Ir. Polis en van Vonderen).

Over hulpverlening aan de handlangers van den vijand is te brengen het dienst nemen bij de Motor W.A.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Maarten van der Struijs, kok, wonende te Nuenen, geïnterneerd.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, a. zich in of omstreeks December 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en als zoodanig aangesloten is gebleven tot April '44; b. hulp heeft verleend aan de handlangers van den vijand, doordat hij in de maanden Mei en Juni 1944 dienst heeft genomen bij de Motor W.A. der N.S.B.; c. hulp heeft verleend aan den vijand, doordat hij:

1. in 1941 dienst heeft genomen bij de S.S.;
2. in Mei 1944 als portier werkzaam is geweest bij de Feldgendarmerie te Eindhoven en in dien tijd de Feldgendarmerie hulp heeft verleend bij pogingen tot arrestatie van door haar gezochte personen, door haar de weg te wijzen in de gemeente Nuenen;
3. in 1944 dienst heeft genomen bij de N.S.K.K.;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat beschuldigde ter zitting van 2 October 1945 heeft verklaard:

a. Ik ben Nederlander. Ik erken het te laste gelegde sub a, b en c2. Ik ontken het te laste gelegde sub c1 en c3;

b. Ik heb vrijwillig dienst genomen bij de Motor W.A. om chauffeeeren te leeren. Ik heb geteekend voor opleiding als politieagent, welke opleiding ik in Amersfoort zou krijgen. Van Amersfoort zijn wij doorgestuurd naar Hamburg. Toen is ons gezegd, dat wij bij de S.S. moesten gaan. Omdat ik dat niet wilde, heb ik mij ziek gehouden, waarna ik tenslotte afgekeurd ben. Ik heb bij de S.S. nimmer dienst gedaan. Ik ben in 1944 een paar maanden bij de transportactie geweest en ik heb toen een uniform gedragen, dat veel leek op het uniform van de N.S.K.K. Een maal ben ik behulpzaam geweest bij het vervoer van 50 Duitsche militairen naar België. Ik ben lid van de N.S.B. geworden om werk te kunnen krijgen op het vliegveld te Eindhoven. Toen ik bij de Feldgendarmerie werkzaam was, heb ik eenmaal opdracht ontvangen, de Feldgendarmerie de weg te wijzen in Nuenen bij arrestaties van onderduikers. Ik heb dit gedaan doch daarna onmiddellijk mijn ontslag genomen bij de Feldgendarmerie, daar ik voor dergelijk werk mij niet beschikbaar wilde stellen.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben ge-

dragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen: dat gezien de zeer ernstige door den beschuldigde begane misdragingen, het Tribunaal van oordeel is, dat de navolgende maatregelen aan den beschuldigde moeten worden opgelegd.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Interneering; Ontzetting uit het recht van kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachten wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 90.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 3 October 1945. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Vaessen).

Onder hulpverleening aan een handlanger van den vijand is te brengen: omgang met een Nederlandschen S.S.-man.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Gertruda Christina van Dijk, zonder beroep, wonende te Oss.

Op 19 September ter niet-openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. J. B. Hengst als raadsman.

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. Als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij de nationaal-socialistische organisatie: De Jeugdstorm;

2. Hulp of steun heeft verleend aan een handlanger of medewerker van den vijand door omgang te hebben met 'n Nederlandsen S.S.-man; op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de processtukken;

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en de telastelegging te erkennen, behalve het lidmaatschap van de N.S.B.;

O. dat de in voormelde verklaring vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, behoudens,

dat onbewezen is gebleven, dat beschuldigde zich heeft aangesloten bij de N.S.B.;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiefsbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen, met advies deze ontzetting te beperken tot een tijdvak van vijf jaren.

No. 91.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (5e Kamer), 8 November 1945. (Bijlsma, Veugelers en Coenen).

Onder voordeeltrekking uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand is te brengen: het huren van een huis en het verbeteren van dat huis met behulp van ambtenaren, die lid waren van de N.S.B.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Wilhelmus van Uden, transportarbeider, wonende te Helmond.

Beschuldigde is ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. door lid te worden van het Nederlandsch Arbeidsfront zich heeft aangesloten bij een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie;

b. voordeel heeft getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand door met behulp van ambtenaren, die lid waren van Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, een huis te huren en dit huis met hun hulp te verbeteren;

moetende hij op grond van zijn handelen als voornoemd, geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 November 1945 heeft verklaard: Ik ben Ne-

derlander. Ik beken het mij ten laste gelegde. Ik ben lid van het N.A.F. geworden omdat ik bang was anders naar Duitschland te moeten waar al twee broers van mij waren. Met den N.S.B.er van Horrik ben ik naar het huis gaan kijken, toen ik op straat stond. De eigenaar wilde mij het niet verhuren. Toen ben ik met van Horrik naar de N.S.B. burgemeester Maas gegaan, die zeide, dat hij dan wel zou helpen. Dat is toen geschied. Eerst vroeg ik mijn huisbaas water aan te leggen en toen hij dat niet deed, daar hij het te duur vond, heeft de N.S.B.ster juffr. ten Wolde, sociaal verzorgster bij Carp, er voor gezorgd dat het toch gebeurde. Deze heeft zich hiervoor weer tot Burgemeester Maas gewend. Electricch licht heb ik zelf voor f 35 laten aanleggen. Ik was niet bevriend met Juffr. ten Wolde, maar mijn vrouw, die bij Carp heeft gewerkt, kende haar goed.

Ik kreeg „Volk en Vaderland” wel thuis maar las het niet.

Ik heb geen omgang gehad met Duitsche militairen behalve op het einde van de bezetting. Zij vroegen mij hen te helpen met inpakken en dit heb ik even gedaan uit schrik omdat er wel iets af zou vallen. Ze dreigden dat ze anders het gebouw in de lucht zouden laten vliegen. Er viel wel wat af en wel fietsbanden, maar deze zijn mij weer onstolen. Eenmaal heb ik vroeger in den oorlog eens laarzen van de Duitschers gekocht.

O. dat het ambtseedig proces-verbaal dd. 20-4-'45 op gemaakt door Noach Verhage, wachtmeeester der Kon. Marechaussee, gedetacheerd te Helmond zakelijk inhoudt: een verklaring van den beschuldigde dat hij nimmer aan politiek heeft gedaan en de verklaring van een getuige dat hij gebruik maakte van de tusschenkomst van N.S.B.ers om zijn zin door te drijven, benevens de verklaringen van een tweeden getuige, inhoudende dat de beschuldigde omgang had met N.S.B.ers en Duitschers.

O. dat de verklaringen der getuigen door den commissaris ter zitting van 9 October 1945 gehoord, zakelijk inhouden: dat de beschuldigde op alle mogelijke manieren trachtte te profiteeren van N.S.B.ers en Duitschers.

Gezien de navolgende processtukken:

Een ambtseedig proces-verbaal van den Wachtmeeester der Kon. Marechaussee Noach Verhage, gedetacheerd te Helmond van 20 April 1945. Een proces-verbaal verhoor beschuldigde van den door het Tribunaal benoemden Commissaris van 9 October 1945. Een proces-verbaal getuigenverhoor van A. P. Verberne door den door het Tribunaal benoemden Commissaris van 9 Oct. 1945;

welke stukken met de erkenenis van den beschuldigde als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschul-

diging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde is lid van het N.A.F. geweest vanaf 1 Mei 1943.

Beschuldigde heeft voor het verkrijgen van een woning en voor daaraan te brengen verbeteringen gebruik gemaakt van de bemiddeling van N.S.B.ers.

De houding van den beschuldigde gedurende de oorlogsjaren werd naar de meening van het Tribunaal bepaald door kortzichtig eigen-belang.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen ten laste is gelegd.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. internering met advies aan de regeering deze te beperken tot twee maanden;

b. ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 92.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BREDA (5e Kamer), 18 October 1945.
(Mr. Ruygrok, Dr. Ras en Luykx).

Geheele uitspraak.

(Art. 1, lid 1, al. 3 en 4 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Breda tegen Antonius Vergouwen, klompenmaker, wonende te Etten en Leur.

Beschuldigd van: als Nederlander, op 20 September 1944 den leeftijd van achttien jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. Zich in of omstreeks Januari 1944 te hebben aangesloten als lid, althans als sympathiseerend lid, of als begunstiger bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden.

2. Getracht te hebben voordeel te trekken uit door of vanwege den vijand of althans de handlangers van den vijand genomen maatregelen door in of omstreeks Juli 1944 pogingen in het werk te stellen met behulp van den te dien tijde aanwezigen Burgemeester der gemeente Etten en Leur, genaamd Scheurman, die eveneens was aangesloten bij de sub 1 genoemde Beweging, een ander in zijn plaats te doen stellen voor het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de Deutsche Weermacht op een vliegveld in of nabij Haamstede.

3. Voordeel te hebben getrokken uit door of vanwege de handlangers van den vijand

genomen maatregelen door in of omstreeks Januari 1944 met behulp van een functionaris van de sub 1 genoemde Beweging, genaamd Melchior van Steen te Etten en Leur, weer terug in het bezit te zijn gesteld van zijn vergunning vanwege het Rijksbureau voor Huiden en Leder tot het drijven van handel in klompen, welke vergunning hem was ontnomen wegens door hem of althans door zijne echtgenote Cornelia van Zundert, bedreven prijsopdriving.

Voor al hetwelk hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken: waaronder het proces-verbaal der openbare zitting van 10 October 1945 van het Tribunaal;

O. dat beschuldigde ter zitting van 5 Oct. 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 5 October 1945 heeft verklaard:

Ik ben begin 1944 sympathiseerend lid geworden van de N.S.B. Dit geschiedde echter onwetend, daar ik bij de ondertekening van het aanmeldingsformulier meende, dat dit formulier alleen moest dienen om mijn vergunningen voor het drijven van handel in klompen, die mij waren ontnomen wegens prijsopdriving door mijn vrouw, weer terug te verkrijgen. Eerst toen ik mijn lidmaatschapskaart thuis ontving, ontdekte ik dat ik had getekend voor de N.S.B. Ik heb toen onmiddellijk mijn lidmaatschapskaart weer terug ingeleverd.

Ik erken in den zomer van 1944 vanuit Haamstede, alwaar ik op een vliegveld voor de Deutsche Weermacht was werkgesteld, een telegram naar mijn vrouw te hebben opgezonden, waarvan ik me den inhoud niet precies meer kan herinneren, doch hetwelk uitsluitend ten doel had aan mijn vrouw zes met namen genoemde personen op te noemen, die in Haamstede zouden kunnen gaan werken.

Ik ontken met Dokter Hoek te Etten over dit telegram telefonisch te hebben gesproken, en ik kan me niet meer herinneren met Bart Kools vanuit Haamstede wel eens een briefje voor mijn vrouw te hebben medegegeven. De Voorzitter brengt daarna ter tafel een brief, getekend „A. Vergouwen”, aanvangende met de woorden: „die vinnen wij wel”, toont dien aan beschuldigde en vraagt hem of deze van hem afkomstig is. Beschuldigde antwoordt daarop bevestigend.

O. dat het proces-verbaal, d.d. 7 December 1944, opgemaakt door R. G. A. Oldenkotte, Opperwachtmeester der Marechaussee te Etten en Leur, zakelijk inhoudt:

dat beschuldigde in Januari 1944 sympathiseerend lid der N.S.B. is geworden, omdat hem dit door den Groepsleider der N.S.B. te Etten en Leur als voorwaarde werd gesteld om zijn vergunningen voor het drijven van een klompenhandel, die hem door het Rijksbureau van Huiden en Leder wegens prijsopdriving waren ontnomen, weer terug te kunnen krijgen;

dat hij als lid der N.S.B. heeft bedankt,

zodra hij voormelde vergunningen weer had terugontvangen;

dat beschuldigde wijders in of omstreeks Juni 1944 vanuit Haamstede, alwaar hij voor de Duitschers moest werken, een telegram naar zijn vrouw heeft verstuurd, waarin hij zes personen noemde, en waarvan het zijn bedoeling was om een van die personen te laten arresteren en in zijn plaats in Haamstede te laten gaan werken;

dat zijn vrouw met dit telegram naar den Burgemeester van Etten en Leur moest gaan; dat hij wist, dat dit tengevolge had kunnen hebben, dat er weer een werkkraft naar een Duitsch vliegveld gebracht zou worden, doch dat het telegram geen uitwerking heeft gehad doordat het bij een buurvrouw was terechtgekomen;

O. dat voornoemd proces-verbaal van 7 December 1944 op ambtseid is opgemaakt en relateert de eigen verklaringen van beschuldigde;

O. dat de verklaringen der getuigen door den Commissaris ter zitting van 23 Augustus 1945 gehoord, zakelijk inhouden:

1. die van Cornelis de Rijk: dat er in den zomer van 1944 te zijnen huize een telegram van beschuldigde was terecht gekomen, bestemd voor de vrouw van beschuldigde, en waarin beschuldigde zijn vrouw verzocht naar den Burgemeester van Etten te gaan en hem mede te delen, dat wanneer er iemand uit Etten in zijn plaats zou komen, hij naar huis zou kunnen gaan, terwijl hij daarvoor zes met namen genoemde personen in het telegram opgaf;

2. dit van Hubertus Kools: dat hij in den zomer van 1944 eens een briefje van beschuldigde voor diens vrouw naar Etten heeft medegenomen, waarin beschuldigde zijn vrouw vroeg te doen wat hij gezegd had en naar den Burgemeester te gaan.

O. dat de verklaringen der getuigen door den Commissaris ter zitting van 18 September 1945, gehoord, zakelijk inhouden:

1. die van Maria Derijck: dat zij heeft gelezen een in den zomer van 1944 door beschuldigde aan diens vrouw verzonden telegram, waarin vermeld stond, dat wanneer er iemand in de plaats van beschuldigde zou komen, hij naar huis toe mocht, zodat de vrouw van beschuldigde naar den Burgemeester van Etten moest gaan en dan zes met namen genoemde personen op moest geven;

2. die van Marinus de Pijper: dat hij eens — dag en jaar kan hij zich niet herinneren — een telegram heeft gelezen, hetwelk afkomstig was van beschuldigde en bestemd was voor diens vrouw, en waarin beschuldigde zijn vrouw verzocht met het telegram naar den Burgemeester te gaan, terwijl er verder in dat telegram zes personen werden genoemd, met de bedoeling deze in de plaats van beschuldigde tewerk te doen stellen;

3. die van Gerardus Johannes Maria Joseph Hoek: dat hij eens in den zomer van 1944 door beschuldigde is opgebeld en dat deze daarbij aan getuige vroeg dan de vrouw van beschuldigde te willen verzoeken naar den Burgemeester van Etten te gaan;

dat beschuldigde daarbij ook nog iets mededeelde van een telegram, waarvan getuige den inhoud toen niet begreep;

O. dat het Tribunaal nog pogingen heeft aangewend om het origineel van het telegram in kwestie in handen te krijgen, doch dat haar werd medegedeeld, dat het reeds was vernietigd;

Gezien de navolgende processtukken:

1. Het proces-verbaal van verhoor van beschuldigde d.d. 7 December 1944 opgemaakt door den Opperwachtmeester der Marechaussee R. G. A. Oldenkotte te Etten en Leur.

2. Het proces-verbaal van verhoor van beschuldigde d.d. 4 September 1945, opgemaakt door den Adjunct-Secretaris P. L. J. A. van Hoek als Commissaris.

3. De processen-verbaal d.d. 23 Augustus 1945, opgemaakt door den sub 2 genoemden Commissaris, inhoudende de getuigenverklaringen van C. de Rijk en H. Kools.

4. De processen-verbaal d.d. 18 September 1945, opgemaakt door den sub 2 genoemden Commissaris, inhoudende de getuigenverklaringen van M. Derijck, M. de Pijper en G. J. M. J. Hoek.

5. Een ongedateerde brief van beschuldigde, aanvangende met de woorden „Geachte Heer” en eindigende met de woorden „die vinnen wij wel”.

Welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redenen gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, in het bijzonder ook ten aanzien van de sub 1 en 3 omschreven beschuldigingen;

Immers dit laatste wordt bewezen geacht uit de sub 1 en 5 genoemde processtukken;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde is slechts korten tijd aangesloten geweest als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en dan nog slechts als sympathiseerend lid.

Dit neemt niet weg, dat hij uit dit lidmaatschap voordeel heeft getrokken, hierin bestaande, dat hij weer terug ontving zijn vergunningen om een klompenhandel te drijven, welke vergunningen hem waren ontgenomen wegens geconstateerde prijsopdrijving.

Wat betreft het door beschuldigde verzonden telegram, het kan worden aangenomen, dat hij daarvan de draagwijdte niet heeft ingezien, doch dit laat onverlet, dat het als een zeer laakbare daad moet worden beschouwd, vooral gezien de toenmalige Burgemeester van Etten en Leur een bekende

N.S.B.-er was, waarvan beschuldigde op de hoogte was;

O. dat beschuldigde reeds in bewaring gesteld is geweest vanaf 31 October 1944 tot 24 Februari 1945;

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij echter aan de Regering in overweging wordt gegeven, een tijdsduur van één jaar in acht te willen nemen;

2. ontzetting uit de rechten van het kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 93.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDĀ (5e Kamer), 18 October 1945.
(Mr. Ruygrok, Dr. Ras en Luykx).

Voordeel trekking uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen indien krachtens deze extra-levens- en genotmiddelen en brandstoffen worden verkregen.

(Art. 1, lid 1, alinea 4, Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Johannes Korte, landarbeider, wonende te Zevenbergen.

Beschuldigd van: zich als Nederlander, die op 20 September 1944 den leeftijd van achttien jaren had bereikt, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich te hebben aangesloten als lid bij het Nederlandsche Arbeidsfront;

2. voordeel te hebben getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, krachtens welke door hem zijn verkregen extra levens- en genotmiddelen en brandstoffen, althans distributiebonnen daarvoor, zulks wegens het toegerechten zijn van zijn zoon Antonius Johannes Korte tot de S.S.;

waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken: waaronder het proces-verbaal der openbare zitting van het Tribunaal dd. 5 October 1945.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 5 October 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 5 October 1945 heeft verklaard:

dat hij tijdens de bezettingsjaren lid geworden is van het N.A.F., en ongeveer acht maanden lang lid is gebleven, echter zonder eenig voordeel van dit lidmaatschap genoten te hebben;

dat hij extra distributiebonnen heeft ontvangen en deze deze bonnen regelmatig heeft opgenomen en verbruikt, omdat zijn zoon vrijwillig tot de S.S. was toegetreten;

dat hij zich niet meer kan herinneren hoeveel extra bonnen hij gehad heeft, wel dat er ook tabaksbonnen bij waren;

dat hij negen mud extra brandstof heeft gekregen, ook uitsluitend omdat zijn zoon lid van de S.S. was;

dat hij ongeveer gedurende een jaar, elke maand een geldelijke toelage van vijf en veertig gulden heeft ontvangen, ook omdat zijn zoon lid van de S.S. was.

Gezien de navolgende processtukken;

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen: dat beschuldigde door zijn aansluiting als lid bij het Nederlandsche Arbeidsfront, het in ontvangst nemen en verbruiken van extra distributiebonnen, bestaande uit levensmiddelenkaarten, bonnen voor genotmiddelen en brandstoffen, alsmede door het aannemen van een maandelijke geldelijke toelage van vijf en veertig gulden gedurende ongeveer een jaar lang, welke voordelen hij genoot omdat zijn zoon vrijwillig tot de S.S. was toegetreten, waardoor hij zich desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, heeft getoond op politiek terrein niet principieel te kunnen zijn en verder niet waardig geacht kan worden de rechten van het kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen nog langer te bezitten, zodat genoemde rechten hem dienen te worden ontzegd;

dat verder het bewezen verklaarde alsnog de oplegging van internering zou wettigen, daarbij mede gelet op de persoon van beschuldigde, die een zeer onverschillige en irriterende houding aanneemt, ware het niet, dat het Tribunaal van oordeel is, dat met den leeftijd van beschuldigde rekening dient te worden gehouden;

dat in verband daarmee en overwegende dat beschuldigde door het in ontvangst nemen van bovengenoemde geldelijke toelage van vijf en veertig gulden, een aanmerkelijk financieel voordeel heeft gehad, de maatregel van verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een bedrag van vijfhonderd gulden gewettigd is.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als Nederlander, die op 20 September 1944 den leeftijd van achttien jaren had bereikt, te hebben aangesloten als

lid bij het Nederlandsche Arbeidsfront, en voordeel te hebben getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, krachtens welke door hem zijn verkregen extra levens- en genotsmiddelen en brandstoffen, althans distributiebonnen daarvoor, benevens maandelijke toelagen, zulks wegens het toetreden zijn van zijn zoon Antonius Korte tot de S.S., op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

2. Verbeurdverklaring van een gedeelte van zijn vermogen tot een bedrag van vijfhonderd gulden.

No. 94.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 25 September 1945. (Mr. Janssen, Dr. Mooy, Rombouts).

Front van Nering en Ambacht is geen specifieke instelling tot het maken van N.S.B.propaganda.

(Art. 1, lid 1, alinea 3, Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Wilhelmus Hendricus Wenekes, koopman, wonende te Eindhoven.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde,

A. in 1941 zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische organisatie het Front van Nering en Ambacht;

B. in Juni 1943 zich als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en als zoodanig aangesloten is gebleven tot Januari 1944;

C. voordeel heeft getrokken uit de door den oorlog en de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, door in het tijdvak Mei 1943 tot September 1944 zich te belasten met groenten- en fruitleveranties aan de Deutsche Weermacht.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Welke beschuldiging ter zitting is aangevuld als volgt: aan het te laste gelegde sub B worden toegevoegd de woorden: „althans dat hij in 1943 voormelde partij finantieel heeft gesteund”.

Gezien de processtukken:

Nader gehoord den beschuldigde en zijn raadsman Mr. F. A. van Kemenade, advocaat te Eindhoven.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 25 September 1945, heeft verklaard: Ik ben Nederlander.

A. Ik erken het mij sub A en C te laste gelegde. Wat het sub B te laste gelegde betreft, ontken ik mij als sympathiseerend lid bij de N.S.B. te hebben aangesloten. Wel heb ik van Juni 1943 tot en met December 1943 deze beweging finantieel gesteund.

B. Ik wist dat het Front van Nering en Ambacht een Nationaal Socialistische organisatie was. Ik ben daarvan lid geworden om te kunnen komen tot één bond van groenten- en fruithandelaren.

Ik heb de N.S.B. financieel gesteund om daardoor grootere toewijzingen te ontvangen dan waarop ik volgens mijn vergunningen recht had. Ik heb groenten geleverd aan een Deutsche bakkerij compagnie, die bij mij in de buurt was gevestigd. De Duitschers zijn eerst bij mij gekomen om groenten te kopen zonder dat zij de daarvoor benodigde vergunningen hadden. Ik heb dit geweigerd. Eenigen tijd daarna kwamen zij met vergunningen. Ik heb toen geleverd, omdat ik daartoe toen verplicht was, daar weigering om te leveren als sabotage zou worden aangemerkt. Van datgene, wat ik op de Deutsche vergunningen kreeg, heb ik meermalen een gedeelte verkocht aan de Nederlandsche bevolking tegen normale prijzen. Aan voormelde bakkerij compagnie leverde ik iedere tien dagen ongeveer 200 kg aardappelen en ongeveer 80 kg groenten. Mijn totale verdiensten op deze leveranties hebben ongeveer een vierhonderd gulden bedragen.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat niet bewezen is verklaard, dat beschuldigde zich in Juni 1943 als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de N.S.B. en als zoodanig aangesloten is gebleven tot Januari 1944;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat het lidmaatschap van beschuldigde van het Front van Nering en Ambacht als geen ernstige misstap wordt aangemerkt, daar dit heeft plaats gevonden in 1941 en niet gezegd kan worden dat dit Front een specifieke instelling was tot het maken van N.S.B.-propaganda;

dat ook de door den beschuldigde verrichte leveranties van groenten en fruit aan de Deutsche Weermacht hem niet zwaar zijn aan te rekenen, daar deze leveranties een min of meer gedwongen karakter hadden en de beschuldigde van deze leveranties gebruik heeft gemaakt om zijn Nederlandsche cliëntéle

tegen normale prijzen van groenten te kunnen voorzien;

dat de financiële bijdrage van beschuldigde aan de N.S.B. hem wel zwaar is aan te rekenen, daar deze plaats vond in het jaar 1943 en ingegeven werd door zuiver egoïstische motieven, doch het Tribunaal van oordeel is, dat deze misdraging door een arrest van ruim een jaar voldoende is gecorrigeerd.

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: hetgeen hierboven bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen; beveelt de onmiddellijke invrijheidstelling van den beschuldigde.

No. 95.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 25 September 1945. (Mr. Janssen, Dr. Mooy, Rombouts).

Werkzaam zijn voor de Duitse Weermacht bij de Munitie-Verwaltung op een vliegveld levert op hulpverlening aan den vijand en is medewerking aan de directe oorlogvoering.

(Art. 1, lid 1, alinea 2, Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Heinrich Verhaegh, transportarbeider, wonende te Eindhoven, geïnterneerd.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde,

A. in 1940 na de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij;

B. in 1942 zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische organisatie het Nederlandsch Arbeidsfront;

C. hulp en steun heeft verleend aan den vijand door vanaf het najaar van 1940 tot September 1944 werkzaam te zijn geweest voor de Duitse Weermacht bij de Munitie-Verwaltung op het vliegveld te Eindhoven, op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 25 September 1945, heeft verklaard:

A. Ik erken het mij bij dagvaarding te laste gelegde.

B. Ik ben twee maanden lid geweest van de N.S.N.A.P. Bij de Munitie-Verwaltung was ik belast met het vervoeren van bommen en het inladen van bommen in vliegtuigen. Ik ben vrijwillig op het vliegveld gaan werken om een hooger loon te kunnen

krijgen. Ik heb op het vliegveld gesaboteerd. Ik heb nimmer de hakenkruisvlag uit het raam van mijn woning gehangen en ook nimmer een propagandaplaat van de N.S.N.A.P. aan mijn woning bevestigd of doen bevestigen.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat beschuldigde gedurende vrijwel de gehele bezetting werkzaam is geweest op het vliegveld te Eindhoven en geruimen tijd dienst heeft gedaan bij de Munitie-Verwaltung aldaar, alwaar hij belast was met het vervoeren van bommen en het inladen daarvan in vliegtuigen;

dat beschuldigde deze werkzaamheden op het vliegveld te Eindhoven geheel vrijwillig heeft verricht;

dat het Tribunaal de werkzaamheden, die beschuldigde bij de Munitie-Verwaltung verrichte uiterst laakbaar acht, daar hier sprake is van een medewerken aan de directe oorlogvoering;

dat het Tribunaal in aanmerking neemt, dat de beschuldigde zich vanaf 22 September 1944 in bewaring bevindt;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hierboven bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Interneering, met advies aan de Regeering deze te doen eindigen op 1 October 1948;

Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uigeschreven verkiezingen.

No. 96.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 31 October 1945. (Mr. v. Leeuwen, v. Amelsvoort, Gloudemans).

De Nederlandsche S.S. is dezelfde organisatie als de Germaansche S.S.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Johannes Hendrikus Blok, schoenfabrikant, wonende te Waalwijk.

Op 31 October 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. M. H. M. Adelmeyer als raadsman.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als begunstiger aangesloten heeft bij de Germaansche S.S. en daarvan als propagandist is opgetreden door:

a) begunstigende leden voor de Germaansche S.S. op te nemen;

b) reclameplaten aan zijn woning op te hangen voor de Germaansche S.S.;

2. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

3. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische organisaties: de Nederlandse Volksdienst en Winterhulp Nederland, bij welke eerste organisatie hij de functie van Wijkhoofd vervulde;

4. geabonneerd is geweest op de nationaal socialistische bladen: Nationaal Dagblad en Storm;

5. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische instellingen: het Nederlandse Arbeidsfront en het Economisch Front;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de processtukken, waaronder de registratiekaart, de archiefkaart en de voorlopige lidmaatschapskaart van de Nederlandse Volksdienst en staande ten name van beschuldigde, zijn aanmelding als vrijwillig medewerker van de stichtingen Winterhulp Nederland en de Nederlandse Volksdienst, het ten name van beschuldigde afgegeven legitimatiebewijs als actief medewerker van de N.V.D. in de functie van wijkhoofd, het rapport van den groepsleider der N.S.B. te Waalwijk dd. 8 Januari 1942, waaruit blijkt, dat beschuldigde zich bezig hield met het werven van sympathisanten voor de Nederlandse S.S.;

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het telastegelegde te erkennen;

O. dat een schrijven, gedateerd 8 Januari 1942, gericht aan den kringleider, zakelijk inhoudt, dat de schrijver daarvan groepsleider is en dat kameraad J. H. Blok, stamboekno. 106985, zich bezig houdt met het werven van sympathisanten voor de Nederlandse S.S. (stuk 4 van het dossier);

O. dat den Tribunaal uit eigen wetenschap bekend is, dat in begin 1942 de „Nederlandse S.S.” hetzelfde was als de „Germaanse S.S.”;

Post alia:

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en in de bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Interneering, overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren, daaronder begrepen de tijd in vóór-internering doorgebracht en deze internering te doen eindigen op 4 November 1949;

2. Verbeurdverklaring van zijn vermogen, zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 31.000;

3. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 97.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (1e Kamer), 5 September 1945. (Mr. Holla, de Gier, Ir. Noordman).

De Staatsbrandweer is een nat. soc. organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Franciscus Leonardus Netten, fabrieksarbeider, wonende te Oss, geïnterneerd.

Beschuldigde is ter zitting verschenen bijgestaan door zijn raadsman Mr. J. B. Hengst, advocaat wonende te 's-Hertogenbosch.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij de nationaal socialistische organisaties: de W.A. en de Staatsbrandweer;

2e. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door op het vliegveld te Eindhoven voor de Duitse Weermacht te werken, op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen

vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

1e. Het is het Tribunaal uit eigen wetenschap bekend, dat vele arbeiders op de vliegvelden voor behoud van werk gedwongen werden zich bij de N.S.B. aan te sluiten, op gevaar van ontslag bij weigering.

Het verweer van beschuldigde dat hij onder zulk een drang tot de N.S.B. toetrad, wordt in casu door het Tribunaal aanvaard. Intussen houdt zulks geenszins een rechtvaardiging in, doel immers is alleen om niet in Duitsland te werk gesteld te worden niet, om daardoor gevrijwaard te zijn van werk t.b.v. de Weermacht;

2e. De aanvaarding van werk op het vliegveld Eindhoven mist in casu het karakter van vrijwilligheid, aangezien beschuldigde als werkloze via het Arbeidsbureau aldaar te werk is gesteld.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. Interneering met advies aan de Regering deze te beperken tot een tijdsduur van zeven maanden vanaf heden;

b. ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

INHOUD

UITSPRAKEN DER TRIBUNALEN

No.	TRIBUNAAL		
53.	Middelburg	1945 17 Oct.	Landstand Nederland is nat.-soc. instelling.
54.	—	1945 17 Oct.	Verweer zich niet desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Ned. volk.
55.	—	1945 11 Oct.	Opgave lidmaatschap N.S.B. tijdens dronkenschap?
56.	Breda	1945 3 Oct.	Stichting nationaal tehuis.
57.	—	1945 2 Oct.	Uitvoerder Groninger bouwbedrijf.
58.	Middelburg	1945 12 Oct.	Ocker-Action.
59.	—	1945 12 Oct.	Bezorging van de „Zeeuwsche Stroom”.
60.	's-Hertogenbosch	1945 19 Oct.	Helpen als chauffeur bij overbrengen van auto's voor de Duitse Weermacht.
61.	Breda	1945 31 Oct.	Werk verrichten als Oostland-boer.
62.	—	1945 17 Oct.	W.A., Landwacht, Ec. Front, N.A.F. en N.V.D. zijn aan de N.S.B. verwante organisaties.
63.	—	1945 17 Oct.	Verkoop van meubelen aan D. weermacht.
64.	—	1945 31 Oct.	Nat. Jeugdstorm is een aan de N.S.B. verwante organisatie.
65.	—	1945 16 Oct.	Landstand, Germaansche S.S. in Nederland, Ned.-D. cultuurgemeenschap zijn aan de N.S.B. verwante organisaties.
66.	Middelburg	1945 30 Oct.	Organisation Todt.
67.	Breda	1945 29 Oct.	Wache- und Schutzdienst.
68.	Middelburg	1945 10 Oct.	Verschaffen persoonsbewijs aan D. militair.
69.	—	1945 12 Oct.	Werk voor het Duitse Deviezenbureau.
70.	—	1945 7 Nov.	Het fungeeren als arbeidsbemiddelaar.
71.	Arnhem	1945 5 Nov.	Stamboeknummers van leden en sympathiseerende leden der N.S.B.
72.	—	1945 22 Oct.	De Ned. Arbeidsdienst is een nat.-soc. inst.
73.	—	1945 22 Oct.	Vrijwillig werken voor de Baustelle Speer.
74.	—	1945 22 Oct.	Het Ec. Front is een nat.-soc. instelling.
75.	—	1945 22 Oct.	De Ned.-Duitse Cultuurkamer is een nat.-soc. instelling.
76.	—	1945 8 Oct.	Zenden van gelukwensen aan Rijkscamm.
77.	—	1945 8 Oct.	Volgen van een opleiding in een S.S. vormingskamp.

19 December 1945 (afl. 8)

No. 98—106

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e. a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

wapend wordt en onder zijn bevel staat, alsmede, dat hare leden onderworpen zijn aan een door hem uitgevaardigd tuchtreglement en aan de Bijzondere Rechtspraak in Strafzaken voor leden van de S.S. en leden van Politie-organisaties met een Bijzondere taak, en in vervolge hiervan overwoog, dat de Nederlandsche Landwacht blijkens den inhoud dier verordening was een Duitsche dienst;

O. dat echter, blijkens art. 1 van genoemde verordening van 12 November 1943, de Nederlandsche Landwacht was een door den Leider der Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden uit haar leden en de leden der nevenorganisaties gevormd beschermingskorps hetwelk — zooals het heette — werd ingezet tot handhaving van de openbare orde en tot bescherming van leven en goed van de ordelievende bevolking, terwijl aan het hoofd stond een Inspecteur-Generaal, aan wie twee inspecteurs werden toegevoegd, welke drie functionarissen Nederlanders waren;

dat weliswaar blijkens art. 2 dier verordening deze Nederlandsche landwacht tijdens haar optreden stond onder bevel van den Commissaris-Generaal voor Openbare Veiligheid en Hoogeren S.S. en Politieleider, en hierbij aansluitend werd bepaald, dat deze Commissaris-Generaal nadere regelingen trof betreffende organisatie, het optreden en het dekken der kosten der Nederlandsche Landwacht, alsmede betreffende de bezoldiging, verzekering en verzorging van de leden en hun gezinsleden en andere aangelegenheden, den dienst betreffende — waarop dan echter volgt, dat de bepalingen der Verordening no. 57/1942 betreffende de instelling van een vrijwillige hulppolitie, zooals gewijzigd bij Verordening No. 67/1942, van overeenkomstige toepassing zijn, tenzij genoemde Commissaris-Generaal anders bepaalt;

dat deze vrijwillige hulppolitie, blijkens de betreffende aangehaalde verordeningen, in haar taak, organisatie, bevelvoering en bekostiging was een Nederlandsche politiedienst (ondergebracht bij de gewone Nederlandsche politie), hetgeen echter niet belette, dat in art. 16 lid 1 van genoemde verordening No. 57 van 23 Mei 1942 werd bepaald: de Commissaris-Generaal voor de Openbare Veiligheid en Hoogere Leider der S.S. en Politie vaardigt de voor de uitvoering van deze verordening noodzakelijke voorschriften uit, gelijk ook overigens reeds bij Decreet van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied van 3 Juni 1940 werd bepaald, dat de Hoogere SS en Politieleider het toezicht heeft over de Nederlandsche rijks- en gemeentepolitie en haar de noodige bevelen geeft;

dat in het licht hiervan de omstandigheid, dat de Nederlandsche Landwacht stond onder bevel van dien Commissaris-Generaal, door hem werd wapend en van hem politiebevoegdheden ontving, niet beslissend is voor het Duitsch karakter van dit corps;

dat de regeling gegeven in art. 4 van genoemde verordening betreffende de Nederlandsche Landwacht, dat hare leden, zoolang

zij daarvan deel uitmaken, wat betreft de door hen tijdens of in verband met den dienst begane dienstvergrepen en strafbare feiten, staan onder een bijzonder door genoemden Commissaris-Generaal uitgevaardigd tuchtreglement en onder de aan hen bekend gemaakte bepalingen over de Bijzondere Rechtbank voor Strafzaken voor leden der SS en voor leden der Politieorganisaties met een bijzondere taak, weliswaar wijst op een gemengt karakter van dit corps, en overeenstemt met de regeling, gegeven in art. 5 van de Verordening van 11 Maart 1943 (24/1943) betreffende de Duitsch-militaire organisatie van de „Landwacht Nederland” (later genoemd: Landstorm Nederland), waarin wordt bepaald, dat ook de leden van die organisatie zijn onderworpen aan die bijzondere rechtspraak;

dat echter de verklaring door de leden van de Nederlandsche Landwacht af te leggen, in tegenstelling met de leden van genoemde militaire organisatie „Landwacht Nederland” (Landstorm), die den eed op „Adolf Hitler, Germaansch Führer” moesten afleggen, slechts inhoudt, dat zij de opgelegde plichten zoolang de oorlog duurt getrouw, dapper en onomkoopbaar zullen vervullen, hun superieuren gehoorzaam zullen zijn en over dienstaangelegenheden ten strengste het stilzwijgen zullen bewaren;

O. dat uit de hierboven het eerst weergegeven bepalingen naar 's Raads oordeel volgt, dat de Nederlandsche Landwacht, welke werd opgericht bij de Verordening van 12 November 1943 No. 110, in tegenstelling met de „Landwacht (later Landstorm) Nederland”, opgericht bij Verordening van 11 Maart 1943, No. 2 niet was een Duitsche dienst, in welk oordeel de Raad nog wordt versterkt door de inhoud van de verklaring voor haar leden af te leggen, deze gezien in tegenstelling met den eed, door de leden van de „Landwacht (Landstorm) Nederland” af te leggen;

dat die Nederlandsche Landwacht weliswaar, zooals van algemeene bekendheid is, den vijand op velerlei wijze hulp heeft verleend, doch dat dit den verdachte bij dagvaarding niet is ten laste gelegd;

O. dat derhalve het feitelijk bestanddeel van de bewezenverklaring, dat verdachte omstreeks begin 1944 in Nederland als Nederlander, terwijl hij wist, Nederland in oorlog was met Duitschland, vrijwillig is toegetreden tot de Nederlandsche Landwacht, niet oplevert het strafbare feit omschreven in art. 101 Sr., en het boven weergegeven bewezen verklaarde ook niet oplevert eenig ander strafbaar feit, zoodat verdachte, met vernietiging van de sententie, waarvan beroep, te dier zake van alle rechtsvervolgving moet worden ontslagen;

Vernietigt de sententie, waarvan beroep; Rechtdoende volgens art. 105 Wet R. O.: Ontslaat verdachte terzake van het hem ten laste gelegde van alle rechtsvervolgving.

vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoveel reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

1e. Het is het Tribunaal uit eigen wetenschap bekend, dat vele arbeiders op de vliegvelden voor behoud van werk gedwongen werden zich bij de N.S.B. aan te sluiten, op gevaar van ontslag bij weigering.

Het verweer van beschuldigde dat hij onder zulk een drang tot de N.S.B. toetrad, wordt in casu door het Tribunaal aanvaard. Intussen houdt zulks geenszins een rechtvaardiging in, doel immers is alleen om niet in Duitsland te werk gesteld te worden niet, om daardoor gevrijwaard te zijn van werk t.b.v. de Weermacht;

2e. De aanvaarding van werk op het vliegveld Eindhoven mist in casu het karakter van vrijwilligheid, aangezien beschuldigde als werkloze via het Arbeidsbureau aldaar te werk is gesteld.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. Interneering met advies aan de Regering deze te beperken tot een tijdsduur van zeven maanden vanaf heden;

b. ontzetting uit het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 100.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG, 16 November 1945. (Mr. Vlaming, Ouweland, van het Westeinde).

Seponering der aangifte na inwerking-treding van het Besluit Politieke Delinquenten 1945.

(Art. 63, 3e lid T. B.; art. 25, lid 13 Besluit Politieke Delinquenten 1945).

Tribunaal Middelburg tegen Johannes Smits, landbouwersknecht, wonende te Ovezande.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, zich in den loop van het jaar 1943 als lid, althans als sympathiseerend lid, heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij verder gedurende die bezetting is aangesloten gebleven,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 2 November 1945 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. A. H. Kuipers, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigde op die zitting heeft verklaard, dat hij ontkent al hetgeen hem is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, hem uitgereikt op 10 October 1945.

Post alia:

O. dat het Tribunaal, gelet op den inhoud der processtukken, op de ontkenis van den beschuldigde ter zitting, alsmede op hetgeen bij het onderzoek ter zitting is gebleken en op het door den beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer, niet de overtuiging heeft bekomen en niet bewezen acht, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldiging tegen den beschuldigde, Johannes Smits voornoemd, zooals die is opgenomen in de bovengenoemde, hem op 10 October 1945 uitgereikte dagvaarding, vervallen.

Seponeert de aangifte, waarmede die beschuldiging verband houdt.

Noot van de Redactie.

Aangezien de telastegging niet bewezen is, heeft het Tribunaal de beschuldiging vervallen verklaard en de aangifte waarmede de beschuldiging verband hield geseponeerd. Door het Besluit Politieke Delinquenten 1945, dat op 29 October 1945 in werking is getreden is aan de Tribunaal de bevoegdheid ontnomen aangiften te seponeren. Daarom heeft dat besluit in art. 63, 3e lid Tribunaalbesluit de woorden „en beslist het de aangifte of aangiften, waarmede de beschuldiging verband houdt, te seponeren” vervallen verklaard. De uitspraak van het Tribunaal is gewezen op 16 November 1945, dus na de inwerking-treding van van het Besluit Politieke Delinquenten 1945. De beslissing dat de aangifte geseponeerd wordt, had derhalve achterwege kunnen blijven.

v. N.

No. 101.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (Zesde Kamer), 27 Nov. 1945. (Mr. van Gastel, Smits, v. Groenewoud).

De deelname aan een W.A. marsch levert op het door een daad van instemming met het streven der N.S.B. blijf geven van nat. soc. gezindheid.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaal besluit.)

Tribunaal Breda tegen Cornelis van der Zanden, los arbeider, wonende te Roosendaal.

De raadsman van beschuldigde is Mr. H. A. M. Smits.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dagvaarding van 5 November 1945 is ten laste gelegd:

dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa gedurende eenigen tijd als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa eens deelgenomen heeft aan een W.A.-marsch;

althans dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa zich als lid aangesloten heeft en/of als lid aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere nationaal socialistische organisatie of instelling;

dat hij Nederlander zijnde en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende op grond van gemelde handelingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 20 November 1945 heeft verklaard:

„dat hij nooit lid der N.S.B. geweest is, dat hij wegens slecht politierapport zelfs geen lid der N.S.B. had kunnen worden, dat Lindhout geprobeerd heeft hem lid der N.S.B. te maken en dat hij aan Lindhout steeds geweigerd heeft lid der N.S.B. te worden.”

Post alia:

O. dat door de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden wordt bewezen, dat beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa eens deelgenomen heeft aan een W.A.-marsch daar het feit, hetwelk gemeld is in het onder f gemelde procesverbaal gesteund wordt door de c en d der bewijsmiddelen vervatte feiten, die ontleend zijn aan de administratie van de Weer-Afdeeling der N.S.B.;

O. dat het Tribunaal niet bewezen acht dat beschuldigde als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

O. mitsdien dat het Tribunaal van de in de dagvaarding aan beschuldigde ten laste gelegde feiten alleen bewezen acht, dat beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa eens deelgenomen heeft aan een W.A.-marsch;

O. dat deze gedraging oplevert:

het door daad van instemming met het streven der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden blij hebben gegeven van nationaal socialistische gezindheid;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde reeds gedurende een tijdsduur van 4½ maand in bewaring is geweest en het Tribunaal meent, daar de gemelde bewezen verklaarde gedraging van

beschuldigde in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk niet van zoo een overwegend belang is aan beschuldigde niet meer de maatregel van interneering te moeten opleggen;

O. dat de voormelde bewezen verklaarde gedraging de oplegging van de hierna gemelde maatregel wettigt, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst dier gedraging;

Gelet op de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart vervallen de beschuldiging, voorzover daarin den beschuldigde is ten laste gelegd, dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa gedurende eenigen tijd als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden.

Verklaart overigens beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 102.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 31 October 1945. (Mr. van Leeuwen, van Amelsvoort, Gloudemans).

De „Frontzorg” is een nationaalsocialistische organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3, Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Waltherus Arnoldus van Rooy, slager, wonende te Schijndel, als beschuldigde.

Op 31 October 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. J. B. Hengst als raadsman.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als sympathiseerend lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. als lid of medewerker zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische organisaties: het Economisch Front, Winterhulp Nederland en de Nederlandsche Volksdienst, bij welke laatste organisatie hij de functie van buurtschapshoofd vervulde;

3. blijk heeft gegeven van nationaal socialistische gezindheid door:

a. zich te abonneren op het blad „Storm”;

b. aan de leiding van de stichting Winterhulp Nederland een bod te doen voor de verkoop van 5000 kg. leverworst tegen gereduceerde prijs;

c. vergaderingen der Nationaal Socialistische Beweging bij te wonen;

d. bijdragen te leveren aan de nationaal socialistische organisatie „Frontzorg”;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit.

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Interneering, overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot drie jaren, daaronder begrepen de tijd in vóór-interneering doorgebracht en deze interneering te doen eindigen op 25 October 1947;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 103.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BREDA (6e Kamer), 20 November 1945.
(Mr. van Gastel, Smits, v. Groenewoud).

Interpretatie van art. 37, 4e en 5e lid (nieuw) Tribunaalbesluit. De regeling van genoemd artikel is niet toepasselijk op uitspraken gegeven na de behandeling der zaak ter zitting.

(Art. 37, 4e en 5e lid Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Johannes Cornelis Koeijvoets, rijwielhersteller, wonende te Roosendaal, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp te Hoogerheide.

De raadsman van beschuldigde is Mr. H. A. M. Smits.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dagvaarding van 5 November 1945 is ten laste gelegd:

1. dat hij van Juli 1940 tot in 1941 als werkend lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, dat hij aan gemelde beweging contributie heeft betaald en dat hij voor gemelde beweging gecolporteerd heeft met Volk en Vaderland;

2. dat hij in het begin van 1941 gedurende korten tijd als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Nederlandse Arbeiders Partij;

3. dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa gedurende eenigen tijd lid is geweest van de Weer-Afdeeling van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

althans dat hij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa zich als lid aangesloten heeft en/of als lid aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of enige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

dat hij Nederlander zijnde en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende op grond van gemelde handelingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O. dat beschuldigde reeds gedurende de drie laatste jaren der vijandelijke bezetting getoond heeft te hebben ingezien, dat hij door toe te treden als lid der N.S.B. en daarna als lid der N.S.N.A.P. verkeerd heeft gedaan, hetwelk mede blijkt uit de passieve houding, die hij vanaf ongeveer midden 1941 tegen den vijand en diens handlangers heeft aangenomen;

O. dat beschuldigde op 25 November 1944 in bewaring is gesteld en sedertdien in een Bewarings- en Verblijfskamp verblijft en voorts overwegende dat beschuldigde in Februari '45 wegens 'n door hem begaan strafbaar feit is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van een jaar en zes maanden en dat beschuldigde deze vrijheidsstraf na ontslag uit het Bewarings- en Verblijfskamp nog moet ondergaan;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, indien het aan beschuldigde de maatregel van interneering zou opleggen, het — in aanmerking nemende de door beschuldigde getoonde beterschap — aan de Regeering in overweging zou geven, deze interneering te beperken tot een tijdsduur, welke zeer zeker niet de tijdsduur van gemelde vrijheidsstraf zou te boven gaan en ook van oordeel is, dat voor beschuldigde na een verblijf van in totaal twee jaar en zes maanden buiten de maatschappij geen heropvoeding meer noodzakelijk is;

O. dat — mede gelet op het bepaalde in artikel 2 lid 2 van het Tribunaalbesluit — het Tribunaal daardoor aan beschuldigde niet meer de maatregel van interneering moet opleggen;

O. dat het Tribunaal in het algemeen bevoegd is om een beschuldigde die in bewaring is gesteld op grond van het bepaalde in het Besluit op den bijzonderen staat van beleg, in het Buitengewoon Politiebesluit of in het Besluit politieke delinquenten 1945 in vrijheid te stellen;

O. dat het Tribunaal mitsdien beslist om beschuldigde onmiddellijk als gedetineerde uit het Bewarings- en Verblijfskamp te ontslaan;

O. immers dat art. 37, 5de lid van het Tribunaalbesluit zich na de wijziging van dit artikel ingevolge art. 25 lid 11 van het Besluit Politieke Delinquenten tegen dit onmiddellijk ontslag niet verzet, daar deze beslissing gegeven wordt na de behandeling der zaak ter zijner zitting;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen de oplegging van de hierna gemelde maatregel wettigen, immers in verband met de hiervoor gemelde overwegingen deze in juiste verhouding staat tot den ernst dier gedragingen;

Gelet op de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt aan beschuldigde de navolgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de Redactie.

Het Tribunaal heeft door zijn hierboven vermelde uitspraak een zeer principieele beslissing genomen. Erkend moet worden dat een Tribunaal in het algemeen bevoegd is te beslissen dat een beschuldigde in vrijheid gesteld moet worden. Art. 37, 4e lid Tribunaalbesluit, zooals dit luidt na de inwerking treding van het Besluit Politieke Delinquenten 1945 schrijft voor dat het Tribunaal van zijne beslissing onverwijld schriftelijk kennis geeft aan den procureur-fiscaal. De procureur-fiscaal besluit dan of aan de beslissing van het Tribunaal gevolg gegeven zal worden. Het Tribunaal heeft thans den beschuldigde onmiddellijk als gedetineerde uit het bewarings- en verblijfskamp ontslagen, zonder de beslissing van den procureur-fiscaal af te wachten. Het meent dat art. 37, 5e lid Tribunaalbesluit (lees: art. 37, 4e lid Tribunaalbesluit) zich daartegen niet verzet, daar de beslissing gegeven wordt na de behandeling van de zaak ter zitting van het Tribunaal. Art. 37, 5e lid T.B., zooals het thans luidt, spreekt inderdaad van „tijdens de behandeling der zaak te zijner zitting”. Nu heeft volgens een aantekening op de uitspraak de zitting in deze zaak plaatsgevonden op 20 November 1945, de uitspraak is gewezen op 21 November 1945 en het vonnis is uitgesproken op 27 November 1945. Het Tribunaal heeft blijkbaar bij zijn interpretatie van art. 37, 4e lid Tribunaalbesluit het accent gelegd op de woorden „tijdens de behandeling”. De uitspraak, gegeven één dag na de behandeling der zaak ter openbare terechtzitting rekent het niet meer tot die behandeling te behoren. Het wijzen van de uitspraak zal in Raadkamer geschied zijn. Het Tribunaal had m.i. beter gedaan te interpreteren, dat onder „zitting” in bovengenoemd artikel is te verstaan de openbare terechtzitting en niet de zitting in Raadkamer. Het had dan hetzelfde doel bereikt en m.i. op elegantere wijze. De nu gegeven interpretatie blijft gewrongen. Immers zooals deze nu luidt, zou het Tribunaal niet bevoegd zijn den beschuldigde onmiddellijk in vrijheid te stellen wanneer de beslissing daartoe tijdens de behandeling der zaak wordt genomen, welke bevoegdheid wel aanwezig zou zijn wanneer de beslissing één of meer dagen wordt uitgesteld. Hoe dit ook zij, wanneer de andere Tribunalen dezelfde methode gaan volgen, dan blijft in de practijk van de bevoegdheid den procureur-fiscaal in art. 37, 5e lid T.B. gegeven niet veel meer over. Want het is niet aan te nemen dat de uitspraken der Tribunalen niet door den procureur-fiscaal gerespecteerd zouden worden. (Men vergelijk de uitspraken gepubliceerd onder nos. 22 en 84).

v. N.

No. 104.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 24 October 1945. (Mr. v. Leeuwen, v. Amelvoort, Gloudemans).

Gedeeltelijke verwijzing van de zaak naar het Bijzonder Gerechtshof.

(Art. 23 Tribunaalbesluit; art. 26 Besluit Bijzondere Rechtspleging.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Martinus Franciscus Berens, fabrieksarbeider, wonende te Veghel, als beschuldigde.

Op 10 en 24 October 1945 ter openbare zitting verschenen, waarvan op 24 October 1945 bijgestaan door Mr. W. van der Grinten als raadsman.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich aangesloten heeft als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en daarvan lid is gebleven;

2. zich aangesloten heeft bij de nationaal-socialistische instelling: het Nederlandse Arbeidsfront, waarvoor hij ook als plaatselijk leider te Veghel is opgetreden;

3. vrijwillig werkzaamheden heeft verricht op het vliegveld te Volkel en na ontslag aldaar;

4. in dienst is getreden bij het Wachtbataljon te Zeist, van welk legeronderdeel hij het uniform heeft gedragen;

5. in het algemeen van nationaal-socialistische gezindheid blijk heeft gegeven door propaganda voor het nationaal-socialisme te bevorderen;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en in voorschreven bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst der gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

O. dat het Tribunaal daarbij echter meent te moeten uitzonderen het sub 4° aan beschuldigde telastgelegde en terzake daarvan voorshands geen maatregelen meent te moeten opleggen aan beschuldigde, omdat

het Tribunaal van oordeel is, dat het in dienst treden door beschuldigde bij het Wachtbataljon te Zeist, van welk legeronderdeel hij het uniform heeft gedragen, evenals het optreden als bewaker in Duits uniform van de H.K.P. en het deel uitmaken van de Wachtabteilung van den Wehrmachtbefehlhaber in den Nederlanden (W.B.N.) te Zeist oplevert een complex van feiten ter competentie van het Bijzonder Gerechtshof, waar-aar het Tribunaal deze zaak voor dat gedeelte verwijst.

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit.

Legt hem terzake van het sub 1°, 2°, 3° en 5° telastegelegde de volgende maatregelen op:

1. Interneering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaren, de tijd van vóór-interneering daaronder begrepen en deze interneering te doen eindigen op 8 Mei 1947.

2. Ontzetting van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschriif uitgeschreven verkiezingen.

Met verwijzing der zaak voor wat betreft het sub 4° aan beschuldigde telastegelegde naar het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch.

Noot van de Redactie.

Deze uitspraak van het Tribunaal te 's-Hertogenbosch is wel merkwaardig. Het Tribunaal heeft gemeend ten aanzien van een deel der beschuldiging voorshands geen uitspraak te moeten doen, aangezien dat deel een complex van feiten bevat wier berechting ter competentie van een Bijzonder Gerechtshof staat. Derhalve wordt dat gedeelte van de zaak naar het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch verwezen. Deze wijze van handelen wordt niet in het Tribunaalbesluit voorzien. Volgens artikel 23, 1e lid Tribunaalbesluit had het Tribunaal de behandeling van de zaak kunnen schorsen, omdat mede een misdrijf te laste is gelegd, teneinde de uitspraak van het Bijzonder Gerechtshof daarover af te wachten. Ook had het Tribunaal zonder eenig bezwaar de geheele zaak kunnen afdoen, aangezien volgens de algemeene opvatting een misdrijf in den zin van het Besluit Bijzonder Strafrecht tevens een gedraging gelijk bedoeld in art. 1 Tribunaalbesluit oplevert en daarmede ter competentie van het Tribunaal staat. Na de berechting van het misdrijf (= gedraging) had het Tribunaal dit verder op de wijze als bepaald in art. 26, 2e lid van het Besluit Bijzondere Rechtspleging ter kennis van het Openbaar Ministerie bij de Bijzondere Gerechtshoven kunnen brengen.

Merkwaardig is verder, dat het Tribunaal het sub 4 te laste gelegde (het misdrijf) wel bewezen acht en den beschuldigde daaraan schuldig verklaart, maar desniettemin voor

dat gedeelte der schuldigverklaring geen maatregel oplegt. Het wil klaarblijkelijk de uitspraak van het Bijzonder Gerechtshof afwachten, in het bijzonder ten aanzien van de strafmaat, om dan nader te overwegen of nog een andere maatregel moet worden opgelegd of de reeds opgelegde maatregelen verzaagd moeten worden.

v. N.

No. 105.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG (1e Kamer), 21 Nov.
1945. (Mr. Vlaming, van Popering en van
t Westeinde).

Twee aangiften tegen verschillende beschuldigten gevoegd behandeld.

(Art. 259 Wetboek v. Strafvordering).

Tribunaal Middelburg tegen Andries Siepman, drukker-uitgever, wonende te Goes, thans geïnterneerd Interneeringskamp Ellewoutsdijk, en Willem Siepman, drukker-uitgever, wonende te Goes, thans geïnterneerd Militair Hospitaal te Middelburg.

Beschuldigd van: Andries Siepman, dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

a. de propaganda der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft bevorderd en verspreid door in zijn drukkerij te Goes het N.S.B.-blad „De Zeeuwsche Stroom” om de 14 dagen in 50 à 60000 exemplaren te drukken, althans te doen drukken, alsmede door het drukken, althans doen drukken, van allerhande N.S.B. propaganda-literatuur en pamfletten;

b. hulp heeft verleend aan den vijand door vanaf Augustus 1943 tot September 1944 in opdracht, althans ten behoeve van de Deutsche Weermacht, in zijn drukkerij te Goes te drukken, althans te doen drukken, het weekblad „Zeelander Wachtposten”, zijnde een in het Duitsch gesteld weekblad, bestemd voor de in Nederland, België en Frankrijk gelegerde Deutsche militairen, benevens te drukken, althans te doen drukken, allerlei Duitsch reclame-materiaal,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Willem Siepman, dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich als donateur heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en daarbij verder tijdens die bezetting als zoodanig is aangesloten gebleven;

b. de propaganda der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft bevorderd en verspreid, door in zijn drukkerij te Goes het N.S.B.-blad „De Zeeuwsche

Stroom" om de 14 dagen in 50 à 60,000 exemplaren te drukken, althans te doen drukken, alsmede door het drukken, althans doen drukken van allerhande N.S.B.-propaganda-literatuur en pamfletten;

c. hulp heeft verleend aan den vijand door vanaf Augustus 1943 tot September 1944 in opdracht, althans ten behoeve van de Duitse Weermacht in zijn drukkerij te Goes te drukken, althans te doen drukken, het weekblad „Zeeländer Wachtposten", zijnde een in het Duitsch gesteld weekblad, bestemd voor de in Nederland, België en Frankrijk gelegerde Duitse militairen, benevens te drukken, althans te doen drukken, allerlei Duitsch reclame-materiaal,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat beide zaken ter zitting van 26 October 1945 zijn gevoegd, en de behandeling alstoen is geschorst tot de zitting van 13 November 1945;

O. dat beide beschuldigen op die zittingen zijn verschenen, de beschuldigde Andries Siepman bijgestaan door zijn raadsman Mr. F. W. Adriaanse, advocaat te Middelburg en de beschuldigde Willem Siepman bijgestaan door zijn raadsman Mr. A. H. Kuipers, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigen op die zittingen hebben erkend al hetgeen hun bij de akten van dagvaarding, aan hen uitgereikt op 3 October 1945, is ten laste gelegd;

Gezien de processtukken:

Post alia:

O. dat door de verklaringen van de beschuldigen, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat zij zich op de in de dagvaardingen omschreven wijze hebben gedragen, hetgeen oplevert: ten aanzien van den beschuldigde Willem Siepman:

het tijdens de bezetting als donateur aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en ten aanzien van beide beschuldigen:

het tijdens de bezetting de propaganda der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden hebben bevorderd en verspreid, en hulpverleenen aan den vijand;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigen zich op de in de beschuldigingen aangegeven wijze hebben gedragen;

O. dat de beschuldigen daardoor geacht moeten worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigen en namens dezen door hunne raadslieden gevoerde verweer, te weten:

a. voor wat betreft Willem Siepman:

dat hij zich niet bemoeide met het drukken, noch met de zaken der firma, doch dat zijn broer Andries er wel met hem over heeft gesproken, of zij al of niet „De Zeeuwsche Stroom" zouden drukken;

dat hij bang was voor repressailles;

dat hij niet weet of er prijsopgave is gevraagd;

dat hij samen met zijn broer veel pakketten heeft verzonden aan onderduikers en ook aan Joden;

dat hij reeds één jaar is geïnterneerd geweest;

dat hij niet verantwoordelijk is alleen omdat hij firmant is;

dat zijn kapitaal in de zaak zit en hij er dit niet uit kon nemen;

dat hij reeds 62 jaar is en tijdens de internering is geopereerd;

b. voor wat betreft Andries Siepman:

dat de N.S.B. gevraagd heeft prijsopgave te verstrekken voor het drukken van „De Zeeuwsche Stroom";

dat hij prijsopgave heeft verstrekt, omdat hij bang was om te weigeren;

dat hij binnen eenige dagen nadat hij prijsopgave had gedaan, reeds opdracht kreeg om te drukken;

dat zijn drukkerij was ingericht voor het drukken van kranten en reclamebiljetten en dat daarom de Duitschers en de N.S.B.-ers bij hem kwamen;

dat zijn bedrijfsleider de Munck het drukken van de „Zeeländer Wachtposten" met de Duitschers heeft geregeld, doch dat hij tegen dat drukken geen bezwaar heeft gemaakt;

dat hij is blijven drukken om zijn personeel uit Duitschland te houden;

dat hij nu inziet dat hetgeen hij gedaan heeft, fout was;

dat hij veel goed vaderlandsche daden heeft gedaan;

dat hij met hard werken zijn zaak heeft groot gemaakt en nu slachtoffer is geworden van zijn eigen activiteit, omdat de Duitschers altijd voor hun werk naar de best ingerichte zaken gingen;

dat hij in de bezettingsjaren weinig winst heeft gemaakt;

dat zijn personeel eveneens schuldig is aan het drukken en dat het nooit heeft gesaboteerd;

dat hij, als geheel, niet fout is geweest;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigen niet gemotiveerd is bestreden, dat zij geacht moeten worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is dat, zoo men, zooals deze beschuldigen hebben gedaan, dergelijke schunnige lectuur voor de N.S.B. doet drukken, bovendien direct voor de Duitse Weermacht een krant uitgeeft, alsmede voor ons Vorstenhuis en Volk beledigend reclame-materiaal vervaardigt en zelfs portretten van Hitler

drukt, terwijl daarenboven de beschuldigde Willem Siepman nog begunstiger was van de N.S.B., daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat nu de beschuldigde Willem Siepman zich wel verschuilt achter zijn broer Andries, doch zulks minder fair is en hem niet kan baten; immers deze beschuldigde geeft toe, dat zijn broer met hem over het al of niet drukken van „De Zeeuwsche Stroom” heeft gesproken;

zijn broer Andries zegt met hem ook over het drukken van de „Zeeländer Wachtposten” te hebben gesproken;

dat hij (Willem) een en ander aan hem overliet, en met alles op de hoogte was;

O. dat Willem Siepman verder vrijwel heel zijn kapitaal in die zaak had en wekelijks, althans geregeld geld uit de kas der firma opnam voor zijn levensonderhoud, zoodat ook deze firmant bij het goed marcheerden der zaak alle belang had;

O. dat nu wellicht de aansprakelijkheid van Willem Siepman minder moge zijn dan die van zijn broer, doch dat beiden voor het gebeurde, zij het dan ook de een in mindere mate dan de ander, aansprakelijk zijn;

O. dat Andries Siepman er zich wel op beroepen heeft, dat hij bang was voor repressailles als hij weigerde het drukwerk uit te voeren, doch dat uit niets is gebleken van enige reële dreiging met inbeslagname der zaak of met iets anders;

O. dat de beschuldigten, laat de een dan actiever zijn geweest dan de ander, door hun onvaderlandsche en laffe houding hun zaak, in tegenstelling met vele goede vaderlanders, wier zaak werd gesloten en leeggestolen, onverlet door de bezetting hebben heengesleept, ja zelfs hebben uitgebreid, waarvan zij, hadde Duitschiand den oorlog gewonnen, zeer groote voordeelen zouden hebben gehad; immers dan hadden zij er op kunnen rekenen, dat hun zaak alle steun zou hebben gekregen van den overwinnaar;

O. dat beschuldigten deze risico hebben genomen, en zij, nu blijkt, dat zij op het verkeerde paard hebben gewed, de gevolgen daarvan zullen moeten dragen;

O. dat speciaal Andries Siepman in het geheel geen ruggegraad heeft getoond en veel verder is gegaan dan ook maar redelijkerwijs noodig was; immers hij heeft op eerste mondelinge aanvraag van de N.S.B. prijsopgave verstrekt voor het drukken van „De Zeeuwsche Stroom”; kreeg direct na het inzenden van die prijsopgave opdracht tot drukken; las, naar hij zegt, niet eens te voren wat men hem wilde laten drukken; nam alles aan, wat van N.S.B. of Duitsche zijde op reclamegebied liet vervaardiging aan hem werd opgedragen; liet de regeling van het aannemen van het drukken van de „Zeeländer Wachtposten” over aan zijn Duitschgezinden bedrijfsleider de Munck en maakte, toen de Munck dat voor elkaar had gebracht, geen enkel bezwaar tegen het drukken van dat Duitsche soldatenblad;

O. dat deze beschuldigde bovendien goed-

vond dat aan den Duitscher, die over de „Zeeländer Wachtposten” ging, steekpenningen werden gegeven, die dan weer teruggevonden werden in den door den bedrijfsleider de Munck te calculeeren prijs voor die krant;

O. dat deze steekpenningen, naar beschuldigde zegt, volgens dien Duitschers noodig waren ter bestrijding van diens te maken onkosten, doch hier voor dezen beschuldigde een pracht gelegenheid zou zijn geweest om te trachten van het drukken van die Duitsche soldatenkrant af te komen, indien hij geweigerd had zich met dergelijke knoeierijen in te laten;

O. dat dan ook de houding van dezen beschuldigde, die zonder enig voorafgaand overleg met zijn personeel, eenvoudig alles drukte wat men hem van 's vijand's zijde voorlegde, zeer laakbaar is;

O. dat het Tribunaal geen reden ziet om ten aanzien van de op te leggen maatregelen onderscheid te maken tusschen beide beschuldigten; immers Willem Siepman vond alles goed, wat zijn broer Andries deed, en is dus even schuldig;

O. dat de foute instelling van beide beschuldigten zijn oorzaak heeft gevonden in het streven hun zaak te behouden en grooter te maken, geld te verdienen en uit de slagen te blijven, die anderen hebben getroffen en in gebrek aan ruggegraat en karakter;

O. dat wel eigenaardig is dat de beschuldigde vóór den oorlog steeds weigerden zich te organiseren, doch zij gedurende de vijandelijke bezetting opeens zich hebben aangesloten bij den typografenbond, toen deze bond een N.S.B. werktuig was geworden, waaruit ook weer blijkt, dat zij in alles den weg van den minsten weerstand hebben bewandeld;

O. dat de manier, waarop deze beschuldigten den vijand hebben geholpen, de een door zijn activiteit, de ander door zijn alles goedvindende laksheid, wel zeer ergerlijk is; immers zij hebben door hun drukpersen massa's vuil en gemeenheden, en Duitsche zowel als N.S.B. leugens over ons volk uitgesproken;

O. dat dan ook menschen, die zich aldus hebben gedragen, naar het oordeel van het Tribunaal speciaal in hun vermogen dienen te worden getroffen en onwaardig zijn om openbare functies te bekleden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor zij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid missen;

O. dat het Tribunaal in casu geen reden ziet om deze beschuldigten, die al gedurende ongeveer een jaar zijn geïnterneerd geweest, nog verdere internering op te leggen, doch van meening is, dat deze beschuldigten speciaal moeten worden gestraft met het verbeurdverklaren van hun drukkerij c.a., waarmede zij zooveel kwaad hebben gesticht en die zij op zoo angstvallige en laffe manier door de gevaren der bezetting, in naar zij meenden, behouden haven hadden binnengeloodst;

O. verder, dat deze beschuldigten zich, ge-

zien hun gedragingen, onwaardig hebben be-
toond het drukkers- en uitgeversbedrijf nog
verder uit te oefenen;

O. dat voormelde bewezen verklaarde ge-
dragingen en handelingen van beschuldigen,
in verband met het hierboven overwogene,
de hieronder vermelde maatregelen wettigen,
immers het Tribunaal deze in het algemeen
belang geraden acht, en die maatregelen naar
het oordeel van het Tribunaal in juiste ver-
houding staan tot den ernst der gedragingen
van beschuldigen, hun persoon en hun per-
soonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffelijke Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart beide beschuldigen Andries en
Willem Siepman voornoemd, schuldig aan:
het, Nederlander zijnde, tijdens de vijan-
delijke bezetting van het Rijk in Europa:
de propaganda der Nationaal Socialistische
Beweging der Nederlanden hebben be-
vorderd en verspreid, en hulp verleenen aan
den vijand;

Willem Siepman voornoemd bovendien
aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijan-
delijke bezetting van het Rijk in Europa:
als begunstiger aangesloten zijn gebleven
bij de Nationaal Socialistische Beweging der
Nederlanden, waardoor zij geacht moeten
worden zich desbewust te hebben gedragen
in strijd met de belangen van het Nederland-
sche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan de
beschuldigen op:

1. Verbeurdverklaring van de geheele
aan beide beschuldigen, handelende onder
de firma Gebr. Siepman, toebehorende
drukkers- en uitgeverszaak, waaronder o.m.
begrepen:

a. alle gebouwen met aanhoorigheden,
waarin het drukkers- en uitgeversbedrijf
wordt uitgeoefend;

b. alle tot dat bedrijf behorende ma-
chines, lettermateriaal, werktuigen, voorra-
den, grondstoffen, gelden, vorderingen, bank-
en giro-saldo's met den geheelen kantoor- en
drukkerij-inventaris, niets uitgezonderd;

c. de in het bedrijf tijdens het beheer ge-
maakte winsten, een en ander met inachtne-
ming van de op het bedrijf drukkende lasten
en vorderingen naar den stand op heden,
zijnde in deze verbeurdverklaring niet be-
grepen eventuele aan beschuldigen komen-
de uitkeeringen uit polissen, noch hun privé-
woningen;

2. Ontzetting van het recht om openbare
ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede
van het recht van kiezen en verkiesbaarheid
bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschre-
ven verkiezingen en van het recht om, hetzij
voor eigen rekening, hetzij voor rekening, in
dienst of ten behoeve van derden, het druk-
kers- en uitgeversbedrijf uit te oefenen.

Beveelt hunne onmiddellijke invrijheid-
stelling.

No. 106.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG (1^e Kamer), 21 Nov.
1945. (Mr. Vlaming, Meliefste en Hesse-
link).

Voor het opleggen van den bijzonderen
maatregel: verbeurdverklaring van vermo-
gen is niet noodig, dat op eenige wijze voor-
deel is getrokken of getracht werd voordeel
te trekken uit den door den oorlog of de
vijandelijke bezetting geschapen feitlijken
toestand.

(Art. 1, lid 2, sub 3° j^o art. 8, lid 2
Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Bartholomeus
Dentz, bouwkundig-ambtenaar, wonende te
Middelburg.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijn-
de, tijdens de vijandelijke bezetting van het
Rijk in Europa:

a. zich als lid heeft aangesloten en als
zoodanig tijdens heel den duur dier bezet-
ting is aangesloten gebleven bij het Neder-
landsch Arbeidsfront, den Nederlandschen
Volksdienst en de Nederlandsche Cultuur-
kamer, zijnde aan de Nationaal Socialistische
Beweging der Nederlanden verwante, althans
Nationaal-Socialistische organisaties of in-
stellingen;

b. de propaganda van bovengenoemde
Beweging heeft bevorderd door N.S.B.-litera-
tuur aan anderen ter lezing te geven en over
de Nationaal-Socialistische beginselen met
anderen te spreken;

c. werkzaam is geweest voor het Neder-
landsch Arbeidsfront voornoemd, oordaat hij
moeite heeft gedaan om daarvoor leden te
winnen;

d. openlijk heeft doen blijken van inge-
nomenheid met den vijand, door in zijn ge-
sprekken met anderen steeds de Duitschers
en hun handelingen te verdedigen, en door
met bij hem ingekwartierde Duitse mili-
tairen vriendelijk om te gaan en muziek te
maken,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht
moet worden zich desbewust te hebben ge-
dragen in strijd met de belangen van het
Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te
hebben gedaan aan het verzet tegen den vij-
and en diens handlangers;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7
November 1945 is verschenen, bijgestaan
door zijn raadsman Mr. A. H. Kuipers, ad-
vocaat te Middelburg;

O. dat beschuldigde op die zitting heeft
verklaard, dat hij erkent hetgeen hem bij de
hem op 10 October 1945 uitgereikte akte van
dagvaarding is ten laste gelegd sub a, behou-
dens dat hij niet weet of hij zich als lid heeft
aangesloten bij den Nederlandschen Volks-
dienst, en sub d, behoudens dat hij geen mu-
ziek heeft gemaakt met Duitse militairen,
doch dat hij ontkent al hetgeen hem overi-
gens bij bedoelde akte is ten laste gelegd;

HET BIJZONDER GERECHTSHOF TE 'S-GRAVENHAGE, 4 September 1945.
(Mrs. van Berckel, van Oven, Burgersdijk, Best; Baron van Lawick).

(Volledige uitspraak).

Bijzonder Gerechtshof 's-Gravenhage tegen Dirk van Wijk, fabrikant, wonende te Pijnacker, thans in bewaring gesteld in de strafgevangenis te Scheveningen; Verdachte.

Het Bijzonder Gerechtshof enz.;

Gelet op het ter terechtzitting gehouden onderzoek;

Gehoord de vordering van den Proc.-Fiscaal;

Gehoord den verdachte, bijgestaan door Mr. A. Niessen, Advocaat te Rotterdam;

O. dat aan verdachte is ten laste gelegd, dat hij omstreeks begin 1944 in Nederland als Nederlander, terwijl — gelijk hij wist — Nederland in oorlog was met Duitschland, opzettelijk, vrijwillig in Duitschen krijgsoorlog is getreden, immers is toegetreden tot de Nederlandsche Landwacht;

O. dat het ten laste gelegde ter terechtzitting aldus is gewijzigd, dat daarin achter het woord krijgsoorlog worden ingevoegd de woorden „althans staats- of publieken dienst”;

O. dat verdachte ter terechtzitting heeft opgegeven:

dat hij omstreeks begin 1944 als Nederlander op een vergadering van de N.S.B. te 's-Gravenhage is toegetreden tot de Nederlandsche Landwacht, daarbij als lid van de N.S.B. gehoor gevende aan het bevel van den leider dier beweging; dat de Nederlandsche Landwacht onder meer tot taak had het uitoefenen van gewapende politiedienst en het optreden tegen anti-Duitsche lectuur;

O. dat een ambtseidig proces-verbaal van Cornelis Lagendijk, wachmeester der Koninklijke Marechaussee te Rodenrijs d.d. 10 Juli 1945 onder meer zakelijk inhoudt:

dat verbalisant in het jaar 1944 verdachte meermalen gekleed in het uniform van de Landwacht op den weg heeft waargenomen;

O. dat een verklaring van den Burgemeester van Pijnacker, d.d. 11 Juli 1945 inhoudt, dat Dirk van Wijk, geboren te Rotterdam op 29 Augustus 1907 is Nederlander van geboorte;

O. dat van algemeene bekendheid is, dat in de jaren 1940 tot en met 1943 door onderdeelen van het Nederlandsche leger en de Nederlandsche marine oorlogshandelingen gepleegd werden tegen Duitschland op bevel van de Nederlandsche regering en omgekeerd; en mede, dat de in het publiek verkeerende Nederlanders van den leeftijd en de ontwikkeling van verdachte zulks omstreeks begin 1944 wisten;

O. dat door een publicatie in het Verordeningenblad ter algemeene bekendheid gebrachte Verordening van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied d.d. 12 November 1943 onder meer is be-

paald, dat de Nederlandsche Landwacht van den Commissaris-Generaal voor de Openbare Veiligheid en Hoogeren SS en Politieleider politiebevoegdheden verkrijgt, door hem bewapend wordt en onder zijn bevel staat, alsmede dat hare leden onderworpen zijn aan een door hem uitgevaardigd tuchtreglement en aan den Bijzonderen Rechtspraak in Strafzaken van leden van de S.S. en leden van politieorganisaties met een bijzondere taak;

O. dat gedaagdes raadsman ter terechtzitting het navolgende heeft aangevoerd en verzocht heeft dat het Hof dienaangaande zich uitdrukkelijk zoude willen uitspreken:

1. dat de Nederlandsche Nationaal Socialistische, waaronder verdachte, na de capitulatie van het Nederlandsche leger in 1940 van meening waren, dat de oorlog tusschen Nederland en Duitschland hierdoor was beëindigd;

2. dat verdachte niet vrijwillig is toegetreden tot de Nederlandsche Landwacht, daar hij zulks deed ingevolge hem als nationaal socialist door den leider der beweging gegeven bevel;

3. dat verdachte niet geweten heeft, dat de Nederlandsche Landwacht een Duitsche dienst was en hij van meening was, dat deze organisatie een Nederlandsche Nationaal Socialistische organisatie was;

O. ten opzichte van het hierboven sub 1 vermeld verweer:

dat, waar verdachte wist, dat in de jaren 1940 tot en met 1943 door onderdeelen van het Nederlandsche leger en de Nederlandsche marine op last van de Nederlandsche regering oorlogshandelingen tegen Duitschland plaats hadden en omgekeerd, het niet ter zake doet, of verdachte van meening was, dat de oorlog rechtens geëindigd was, daar art. 101 van het W. v. S. uitsluitend de wetenschap eischt van het feitelijk in oorlog zijn;

O. ten opzichte van het hiervoren sub 2 vermelde verweer:

dat niet is in te zien dat verdachte de verplichting zoude gehad hebben het bevel van den leider van een in tijd van oorlog ageerende landsverraderlijke organisatie op te volgen, en het woord „vrijwillig” in art. 101 van het W. v. S. blijkens de memorie van toelichting bij de tot stand koming van het W. v. S. dan ook geheel andere betekenis en strekking heeft, n.l.: te voorkomen, dat buitenlanders, die krachtens de wetten van hun land tot krijgsoorlog tegen Nederland verplicht waren, doch op wie ingevolge art. 83 ze lid van het W. v. S. naar de destijds geldende wettelijke bepalingen, het W. v. S. toch toepasselijk was, strafbaar zouden zijn krachtens art. 101;

O. ten slotte omtrent het hiervoren sub 3 vermelde verweer:

dat de Nederlandsche Landwacht blijkens den inhoud der desbetreffende in het Verordeningenblad ter algemeene bekendheid gebrachte Verordening, was een Duitsche dienst;

dat het Hof voorts bewezen acht, dat ver-

dachte als actief Nationaal Socialist zich bewust geweest is van de mogelijkheid, dat eene in 1943 opgerichte organisatie tot het verrichten van gewapende politiedienst ten behoeve van den vijand, een Duitsche dienst was, en uit het feit, dat hij op bevel van den leider der N.S.B. als lid toetrad afleidt, dat verdachte ook indien hij geweten had, dat de Nederlandsche Landwacht een Duitsche dienst was, desalniettemin zou zijn toegetreden;

O. dat het Bijzondere Gerechtshof op grond van den inhoud der vorenstaande bewijsmiddelen gezien in verband met hetgeen hiervoren als zijnde van algemeene bekendheid als vaststaande wordt aangenomen, bezwezen acht en de overtuiging heeft gekregen, dat verdachte omstreeks begin 1944 in Nederland als Nederlander, terwijl, gelijk hij wist, Nederland in oorlog was met Duitschland, vrijwillig in Duitschen publieken dienst is getreden, immers is toegetreden tot de Nederlandsche Landwacht;

O. dat tot deze beslissing reden geven de in vorenstaande bewijsmiddelen voorkomende feiten en omstandigheden welke het Hof als vermeld van algemeene bekendheid acht;

O. dat het Bijzondere Gerechtshof niet bewezen acht hetgeen verdachte meer of anders is ten laste gelegd dan hierboven is bewezen verklaard;

O. dat het aldus bewezene oplevert het misdrijf van als Nederlander vrijwillig in eenigen publieken dienst treden bij een buitenlandse mogendheid, wetende, dat deze met Nederland in oorlog is;

strafbaar gesteld bij art. 101 van het W. v. S. juncto artikelen 24, 11, 8 en 9 Besluit Buitengewoon Strafrecht en art. 28 van het W. v. S.;

O. dat verdachte deswege strafbaar is, zijnde toch niet gebleken van eenige omstandigheid, die de strafbaarheid van verdachte zoude opheffen of uitsluiten;

O. dat na te melden straf is in overeenstemming met den aard van het gepleegde feit en de ter terechtzitting gebleken omstandigheden, dat verdachte in de uitoefening van zijn dienst als Landwacht zich niet heeft ontzien mede te werken aan de door den vijand georganiseerde systematische vrijheidsberoving van Nederlandsche burgers en daarbij een zijner medeburgers door een gewerschot heeft verwond;

Rechtdoende:

Verklaart verdachte schuldig aan het hierboven bewezen en gequalificeerde misdrijf en hem deswege strafbaar;

Veroordeelt verdachte te dier zake tot gevangenisstraf voor den tijd van twintig jaar;

Ontzet hem van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen voor het leven;

Verklaart niet bewezen hetgeen aan verdachte meer of anders ten laste gelegd dan hierboven is bewezen verklaard;

Spreekt hem daarbij vrij;

Verleent den verdachte verlof om beroep in cassatie in te stellen.

No. 99.

DE BIJZONDERE RAAD v. CASSATIE,
14 November 1945. (Mrs. Haga, v. Brakel, Kranenburg, Feber; Gen. Winkelman).

(Volledige uitspraak).

Op het beroep van Dirk van Wijk, fabrikant in bouwmaterialen, wonende te Pijnacker, thans gedetineerd, alsmede van Proc.-Fiscaal bij het Bijzondere Gerechtshof te 's-Gravenhage, requiranten van cassatie tegen een sententie van het Bijzondere Gerechtshof te 's-Gravenhage van den 4den September 1945, waarbij Dirk van Wijk voornoemd werd schuldig verklaard aan het misdrijf: als Nederlander vrijwillig in eenigen publieken dienst treden bij een buitenlandse mogendheid, wetende, dat deze met Nederland in oorlog is en werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van twintig jaar met ontzetting van het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen voor het leven;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Mr. Dr. Feber;

Gezien de aanzegging van den verdachte vanwege den Proc.-Fiscaal van den dag, voor de behandeling der zaak bepaald;

Gelet op het middel van cassatie, door laatstgenoemden requirant voorgedragen: s., immers v. t. van de artt. 9, 10 en 101 Sr. en 1, 11 van het Besluit Buitengewoon Strafr., door den schuldigen niet tot de doodstraf te veroordeelen;

Gehoord den Proc.-Fiscaal in zijn concl. strekkende tot vernietiging van de sententie, waarvan beroep, doch alleen voor wat betreft de daarbij opgelegde gev.straf en in de plaats daarvan oplegging van de doodstraf;

Gehoord den verdachte omtrent zijn persoon en zijn persoonlijke omstandigheden;

O. dat bij de sententie, waarvan beroep, ten laste van verdachte is bewezen verklaard, dat hij omstreeks begin 1944 in Nederland als Nederlander, terwijl, gelijk hij wist, Nederland in oorlog was met Duitschland, vrijwillig in Duitsche publieken dienst is getreden, immers is toegetreden tot de Nederlandsche Landwacht;

O. dat namens verdachte geen middelen van cassatie bij schriftuur zijn voorgesteld;

O. ambtshalve, dat het Bijzondere Gerechtshof in de sententie, waarvan beroep, overwoog, dat een door publicatie in het Verordeningenblad ter algemeene bekendheid gebrachte verordening van den Rijkscmissaris voor het bezette Nederlandsche gebied d.d. 12 November 1943 onder meer bepaalt, dat de Nederlandsche Landwacht van den Commissaris-Generaal voor den Openbare Veiligheid en Hoogeren S.S. en Politieleider politiebevoegdheden verkrijgt, door hem be-

Zie vervolg pag. 2 omslag

9 Januari 1946 (af. 9)

No. 107—111

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No. 1—6

Redactie Tribunalen in Nederland :

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e. a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

Gezien de processtukken:

Post alia:

O. dat de voormelde processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting zich als lid heeft aangesloten en als zoodanig tijdens den duur dier bezetting is aangesloten gebleven bij het Nederlandsche Arbeidsfront, den Nederlandschen Volksdienst en de Nederlandsche Cultuurkamer en dat hij voorts in zijn gesprekken met anderen steeds de Duitschers en hun handelingen heeft verdedigd en met bij hem ingekwartierde Duitsche militairen vriendelijk is omgegaan;

O. dat het Tribunaal niet bewezen acht hetgeen den beschuldigde bij de akte van dagvaarding sub *b* en *c* is ten laste gelegd en evenmin, dat hij met Duitsche militairen muziek heeft gemaakt, als sub *d* vermeld;

O. dat door de verklaring van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken, wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, met uitzondering van hetgeen hierboven niet bewezen is verklaard, hetgeen oplevert:

het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa zich als lid aangesloten hebben en als zoodanig aangesloten zijn gebleven bij het Nederlandsche Arbeidsfront, den Nederlandschen Volksdienst en de Nederlandsche Cultuurkamer, zijnde aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante, althans Nationaal-Socialistische organisaties of instellingen, alsmede het tijdens die bezetting openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze, met uitzondering van hetgeen hierboven niet bewezen is verklaard, heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wet. tigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer, te weten:

dat de beschuldigde lid is geworden van het N.A.F. doordat de Bond van Technische Ambtenaren, waarbij hij was aangesloten, overging in het N.A.F.;

dat hij aan den N.V.D. slechts een gift ineens heeft gegeven en niet weet of hij hiervan lid was en, hoewel hij lid van den Ned. Cultuurkamer was, daarmee niets te maken had en geen contributie betaald heeft;

dat hij, van mening dat het verdrag van Versailles Duitsland in de verdrukking

bracht, sedertdien medegevoel en sympathie voor dat land heeft opgevat, zonder dat hij echter alle Duitsche maatregelen, die tijdens de bezetting werden genomen, goedkeurde en door dik en dun pro-Duitsch was;

dat hij later niet voor de bovengenoemde organisaties, waarvan hij de bezwaren was gaan inzien, durfde bedanken uit angst voor repressailles;

dat hij anti-N.S.B. was, nooit vergaderingen van de N.S.B. heeft bezocht en nooit een N.S.B.-speldje heeft gedragen;

dat hij geen propaganda voor het N.A.F. heeft gemaakt en, toen hij van N.S.B.-zijde steeds meer werd lastig gevallen, slechts voorwendde dat wel te doen en ook in dien geest schreef (briefje op N.V.D.-papier), om ervan af te zijn;

dat hij ook door menschen van andere politieke opvatting dan de zijne absoluut vertrouwd kon worden en vertrouwd werd;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is, dat, zoo men, gelijk deze beschuldigde heeft gedaan, tijdens de vijandelijke overheersching lid wordt en blijft van onvaderlandsche, van Nationaal-Socialisme doordrenkte organisaties als het Nederlandsche Arbeidsfront, den Nederlandschen Volksdienst en de Nederlandsche Cultuurkamer en men bovendien nog door woord en daad een dergelijke pro-Duitscheid ten toon spreidt, daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat de beschuldigde wel heeft aangevoerd, dat hij automatisch lid is geworden van het Nederlandsche Arbeidsfront;

dat hij aan den Nederlandschen Volksdienst slechts een gift ineens heeft gegeven en hij niet weet of hij daarvan lid is geweest en dat hij zich met de Nederlandsche Cultuurkamer, hoewel hij daarvan lid was, niet heeft bemoeid, doch dit verweer hem niet kan baten;

O. toch, dat zijn lidmaatschap van den Nederlandschen Volksdienst wordt bewezen door de ten name van den beschuldigde staande Kartotheekkaart, boven bij de processtukken vermeld, en door de door hem gedane gift ineens, terwijl voorts vaststaat, dat de beschuldigde vooral in den beginne met alle 3 bovengenoemde organisaties en instellingen sympathiseerde en nooit voor het lidmaatschap daarvan heeft bedankt;

O. voorts, dat de beschuldigde zich erop beroept, dat hij sedert het Verdrag van Versailles medelijden met het Duitsche volk heeft opgevat en dat daardoor uit menschelijkheid een pro-Duitsche houding is geboren, doch het Tribunaal dit laatste onaanvaardbaar acht, daar uit een oogpunt van menschelijkheid de beschuldigde zich tijdens de bezetting juist anti-Duitsch had moeten betoonen;

O. dat het Tribunaal echter in aanmerking

wil nemen, dat de beschuldigde, hoezeer hij ook fout heeft gehandeld, gelijk hij thans zelf inziet, zich als impulsief en fel levend mensch louter en alleen heeft laten leiden door idealistische motieven en geen enkel voordeel heeft getrokken uit zijn handelen, noch getracht heeft zulks te doen, hetgeen hem weliswaar geen straffeloosheid waarborgt, maar toch zijn houding in een ander daglicht stelt;

O. voorts, dat niet is gebleken, dat de beschuldigde propaganda heeft gemaakt voor de bovengenoemde organisaties en instellingen, noch van eenige verraderlijke daden zijnerzijds, doch hij integendeel, naar ook de onder eede gehoorde getuigen bevestigd hebben, ook door politiek anders denkenden verkomen vertrouwd werd en men in zijn bijzijn van zijn anti-Duitsche gevoelens vrijelijk kon doen blijken;

O. dat het Tribunaal op grond van het boven overwogene van oordeel is, dat dezen beschuldigde na de door hem reeds ondergane korte interneering geen verdere interneering dient te worden opgelegd;

O. echter dat, waar deze beschuldigde fout gehandeld heeft en hij ongetwijfeld beter had behooren te weten, de beschuldigde dient gestraft te worden door verbeurdverklaring van een deel van zijn vermogen, terwijl voorts het Tribunaal dezen beschuldigde niet geschikt acht om mede te werken aan 't Landsbestuur, waartoe hij immers, naar hij getoond heeft, de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid mist;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van den beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hierna vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van den beschuldigde, zijn persoon en zijn persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Bartholomeus Dentz voornoemd, schuldig aan:

het — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

zich als lid aangesloten hebben en als zoodanig aangesloten zijn gebleven bij het Nederlandsche Arbeidsfront, den Nederlandschen Volksdienst en de Nederlandsche Cultuurkamer, zijnde aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante, althans Nationaal Socialistische organisaties of instellingen, alsmede het openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Verbeurdverklaring van een bedrag van f 3000 van het vermogen van den beschuldigde;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de redactie.

Over het algemeen zal de bijzondere maatregel verbeurd verklaring van vermogen, hetzij geheel, hetzij beperkt, slechts dan worden opgelegd als de beschuldigde voordeel heeft getrokken of trachtte te trekken uit den door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand of als hij voordeel heeft getrokken of trachtte te trekken uit vertrouwelijke omgang met personen behorende tot de burgerlijke of militaire bezettende macht. Noodzakelijk is een dergelijk verband tusschen dezen maatregel en het gepleegde feit echter niet, daar geen enkele bepaling in het Tribunaalbesluit zulks voorschrijft. Klaarblijkelijk heeft het Tribunaal, dat bovenstaande uitspraak wees, daarmede te kennen willen geven, dat iemand, die met den vijand en diens handlangers of medewerkers heulde door dezen op enigerlei wijze te steunen in zijn vermogen behoort te worden getroffen, ten behoeve van de vergoeding of het herstel van de door de vijandelijke bezetting in ons land veroorzaakte schade, juist omdat deze vijand zijdens de bezetting ten voordeele van zijn eigen natie zich zoozeer beijverde Nederland leeg te plunderen, voor welke plundering toch ook zijn handlangers en medewerkers medeverantwoordelijk zijn.

J. v. d. Brug.

No. 107.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG (1e Kamer), 21 Nov.
1945. (Mr. Vlaming, Hesselink en van Popering).

Onder hulpverlening aan den vijand is te brengen: het werkzaam zijn in dienst der Duitsche Weermacht bij den anti-sabotage-wacht.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Jacobus Leonardus van Hove, machinist, wonende te Veere.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich op omstreeks Juni 1941 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij verder tijdens heel den duur dier bezetting als zoodanig is aangesloten gebleven;

b. in dienst, althans ten behoeve van de Duitsche Weermacht werkzaam is geweest bij de anti-sabotage-wacht te Middelburg en hij alzoo hulp heeft verleend aan den vijand,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het

Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 10 October en 14 November 1945 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. W. H. Vermaas, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigde op laatstgenoemde zitting heeft verklaard, dat hij erkent al hetgeen hem is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 21 September 1945;

Gezien de processtukken;

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaanden maatregel wettigt;

O. ten aanzien van het door den beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer, te weten:

dat de beschuldigde lid van de N.S.B. is geworden ten behoeve van zijn latere vrouw, toentertijd nog, als zijnde met een Duitscher gehuwd, Duitsche, met wie hij toen reeds leefde en ten behoeve van hun kind, dat anders, naar hij voorzag, naar Duitschland zou worden gevoerd om daar een Duitsche opvoeding te krijgen, met alle gevolgen van dien;

dat hij, evenals zijn vrouw, steeds anti-Duitsch en anti-N.S.B. is geweest;

dat hij alleen van de N.S.B. lid is geweest en niet van aanverwante organisaties en steeds, waar mogelijk, de Duitschers en de N.S.B. heeft tegengewerkt, o. a. door vele goede vaderlanders voor van die zijde dreigende maatregelen te waarschuwen;

dat hij bij den anti-sabotagedienst, waartoe hij niet vrijwillig is toegetreden, zooveel mogelijk heeft gesaboteerd;

dat hij ruim zes maanden geïnterneerd is geweest;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is, dat, zoo men, zooals deze beschuldigde heeft gedaan, tijdens de vijandelijke overheersching lid wordt, uit welke overwegingen ook, van een dermate landsverraderlijke organisatie als de N.S.B. was en men voorts den Duitschers steun verleent door werkzaam te zijn bij den anti-sabotagedienst, daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. evenwel, dat het Tribunaal in aanmerking wil nemen, dat deze beschuldigde kennelijk niet als lid tot de N.S.B. is toegetreden, omdat hij iets voor het Nationaal-Socialisme gevoelde noch om er persoonlijk beter op te worden, doch uitsluitend in de hoop zijn onmondig kind daardoor uit handen van de Duitschers te kunnen houden en voorts, dat de beschuldigde vanaf het tijdstip van zijn toetreden als lid tot de N.S.B. steeds getracht heeft deze Beweging tegen te werken en de vaderlandsche zaak zooveel mogelijk te dienen, waarvan hij vele bewijzen heeft geleverd;

O. verder, dat het aan het Tribunaal aanmerkelijk voorkomt, dat de beschuldigde niet geheel vrijwillig is werkzaam geweest bij den anti-sabotagedienst, doch onder pressie, die er van N.S.B.-zijde op hem als N.S.B.lid is uitgeoefend;

O. dat het Tribunaal de houding van den beschuldigde, gezien de gezinsomstandigheden, weliswaar niet te rechtvaardigen, doch niettemin verklaarbaar acht en het Tribunaal van oordeel is, dat deze beschuldigde, van wien geen enkele verraderlijke, doch integendeel vele goede daden bekend zijn, de door hem begane misdragingen, als ten laste gelegd en bewezen, reeds voldoende heeft geboet met de door hem reeds ondergane interneering gedurende ruim zes maanden, doch het Tribunaal dezen beschuldigde niet geschikt acht om openbare functies te vervullen of om mede te werken aan het landsbestuur, waartoe hij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid mist;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van den beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, den hieronder vermeldden maatregel wettigen, immers het Tribunaal dezen in het algemeen belang geraden acht en die maatregel naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen van den beschuldigde, zijn persoon en zijn persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Jacobus Leonardus van Hove voornoemd schuldig aan: het — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: zich als lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en als zoodanig aangesloten zijn gebleven, alsmede hulpverleenen aan den vijand, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 107a.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (4e Kamer), 30 October 1945. (Mr. Haan, N. Muller en Overkamp).

Het geven van een Deutsche opvoeding aan minderjarige kinderen is te brengen onder: **blijk geven van ingenomenheid met den vijand.**

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Petrus Derks, arbeider, wonende te Nijmegen, op 23 October 1945 ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, thans oud 53 jaren, te Nijmegen, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa en voor wat ze betreft van 10 Mei 1940 tot Juni 1944, althans tijdens de vijandelijke bezetting:

1e. hulp en steun heeft verleend aan den vijand door vrijwillig voor de Duitschers te werken;

2e. blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand door zijn kinderen voor zoover zij toen nog minderjarig waren, een Deutsche en Nationaal Socialistische opvoeding te geven;

3e. aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, nader te noemen N.S.B.;

4e. de propaganda van de N.S.B. heeft bevorderd en verspreid door te colporteeren met N.S.B.-lectuur en reclamebiljetten dier N.S.B. voor het raam van zijn woning voor een ieder zichtbaar te hebben hangen;

5e. aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij, een nationaal socialistische organisatie;

6e. lid is geweest van de Landwacht en als zoodanig, bewapend met een geweer dienst heeft gedaan;

op grndn van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 23 October 1945 heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. Voor den oorlog was ik werkloos. Ik heb een vinger die stijf en krom is, zooals U hier zien kunt, tengevolge waarvan ik geen werk kon krijgen.

Ik zelf ben Duitsch opgevoed en had een Deutsche stiefmoeder; ik kon mijn kinderen derhalve geen Nederlandsche opvoeding geven. Ook is mijn vrouw een Deutsche van geboorte. Ik heb mijn kinderen wel een Deutsche, maar geen nationaal socialistische opvoeding gegeven. Ik wilde dan ook niet dat mijn kinderen zich met dat nationaal socialistische gedoe ophielden. Ik kon mijn zoon

van 16 jaren echter niet weerhouden om bij de Hitlerjugend te gaan. Hij wilde zelfs in Duitschen militairen dienst gaan. Ik heb mijn kinderen echter altijd afgeraden om dit te doen. Ik durfde echter niet veel te zeggen omdat ik zelf bang was, dat ik naar het kamp in Vught gestuurd zou worden.

Reeds voor den oorlog ben ik lid geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Een paar maal ben ik als lid van die Beweging geroyeerd. Voor den oorlog was ik een fel propagandist voor die Beweging. Tijdens de vijandelijke bezetting heb ik mij er echter niet druk voor gemaakt. Ik heb in Juni 1944 bedankt voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden.

In 1941 ben ik bij de partij van Van Rappard, de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij gegaan.

Op 19 September 1944 ben ik gearresteerd en sindsdien onafgebroken in arrest geweest tot nu toe.

Ik ben bij de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij gegaan om uit Duitschland weg te komen. Ik werkte daar namelijk op een munitiefabriek en daar beviel het mij niet. Ik wilde in Grave gaan werken, maar daar kon men niet terecht zonder N.S.N.A.P.'er te zijn.

In 1940, direct na het begin van de Deutsche bezetting, ben ik met 86 anderen door de Arbeidsbeurs naar Duitschland gestuurd. Dit was, meen ik, in Juni 1940. In Remscheid heb ik aan een koopeloven gewerkt. Ik was in zooverre door de Arbeidsbeurs gedwongen om naar Duitschland te gaan, dat mijn steun werd ingehouden. Hier in Nederland kon ik geen werk vinden. Dat heb ik al zoo lang tevergeefs geprobeerd.

Ik heb er geen bezwaar tegen gezien mij tijdens de bezetting op de voormelde wijze te hebben gedragen; wij hadden den oorlog immers verloren. Aan den geestelijken strijd tegen Duitschland heb ik nooit deel genomen.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde als Nederlander, thans oud 53 jaren, te Nijmegen, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, blijk heeft gegeven van zijn ingenomenheid met den vijand door zijn kinderen voor zoover zij toen nog minderjarig waren, een Deutsche opvoeding te geven; dat hij aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij, een nationaal socialistische organisatie, met dien verstande dat hij gedurende een deel van den tijdsduur der vijandelijke bezetting lid van de genoemde organisaties is geweest;

O. dat het Tribunaal het voor het overige ten laste gelegde niet bewezen acht;

O. voor wat de bewezen Deutsche opvoeding van beschuldigdes minderjarige kinde-

ren betreft, dat de beschuldigde, al moge hij een Duitsche opvoeding hebben gehad en al moge hij eerst op dertigjarigen leeftijd naar Nederland gekomen zijn, in elk geval na den verraderlijken aanval op 10 Mei 1940 door de Duitschers op Nederland had moeten begripen dat het zijn plicht als Nederlander was, zich met zijn gezin aan de Nederlandsche zijde te scharen en den geestelijken strijd mede te voeren;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal het in het algemeen belang geraden acht hem den hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

O. dat het Tribunaal bij het bepalen van de strafmaat rekening houdt, eenerzijds met de beginselloosheid waarvan de bewezen verklaarde gedragingen blijk geven, anderzijds echter met het feit dat beschuldigde in Duitschland is opgevoed, ginds langen tijd heeft gewoond en jarenlang werkloos was geweest;

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart bewezen dat de beschuldigde als Nederlander, thans oud 53 jaren, te Nijmegen, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand door zijn kinderen voor zoover zij toen nog minderjarig waren, een Duitsche opvoeding te geven; aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij, een nationaal socialistische organisatie, met dien verstande dat hij gedurende een deel van den tijdsduur der vijandelijke bezetting lid van de genoemde organisaties is geweest;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Legt de navolgende maatregelen op:

I. Interneering, met advies aan de bevoegde instantie:

a. deze te beperken tot een tijdsduur van twee jaar;

b. den tijd, door beschuldigde vóór de uitspraak van dit vonnis reeds in bewaring doorgebracht, geheel op de interneering in mindering te brengen, zoodat deze eindigt op 19 September 1946;

II. Ontzetting van het recht om te kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiesingen.

No. 108.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ARNHEM te NIJMEGEN (2e Kamer), 27
September 1945. (Mr. Banning, Mej. Verheyen en van Swaay).

Onder het „op eenige wijze” steun verleenen aan den vijand en diens handlangers valt ook het verleenen van moreelen steun.

Moreele steun wordt o.m. verleend door het lidmaatschap als zoodanig van de N.S.B., van de Nederlandsche Kultuurkamer en andere nationaal-socialistische organisaties en/of instellingen.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem tegen C. M. v. Zantwijk, musicus, wonende te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander, oud 39 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen:

1. vanaf omstreeks October 1940 zich als lid aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging aangesloten gebleven is gedurende de jaren 1941 en 1942;

2. dat hij in het jaar 1942 lid geweest is van de Weerafdeling;

3. dat hij gedurende het jaar 1943 zich als lid aangesloten heeft bij de Nederlandsche Kultuurkamer, zijnde de onder 2 en 3 genoemde organisaties aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante of andere nationaal socialistische organisaties of instellingen, dat hij door deze lidmaatschappen de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, derhalve den vijand en zijn handlangers zoowel moreel als financieel gesteund heeft, op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust gedragen te hebben in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 27 September 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7 September 1945 heeft verklaard:

Ik hoopte dat de toestanden in de muziekwereld door het optreden van de N.S.B. beter zouden worden. In muziekkringen werd namelijk veel propaganda voor de N.S.B. gemaakt. Ik ben nog steeds in bewaring. Mijn oudste zoon is op 24 December 1944 ontslagen. Ik was lid van de Nederlandsche Toonkunstenaarsbond. Deze ging in 1943 over naar de N.S.B. Ik was toen echter geen lid meer van de N.S.B. Ik ben nooit lid geweest van de W.A. Ik ben daarvoor ook nooit gekeurd. Ik heb geen vergaderingen van de N.S.B. bezocht. Ik heb nooit aan bepaalde acties deelgenomen. Ik had een schrijven aan het Hoofdkwartier der N.S.B. in Utrecht gericht. Hierop heb ik nooit antwoord ontvangen. Toen ik bij mijn optreden in restaurants zag hoe het in de hogere regionen der N.S.B. toeging, heb ik er genoeg van gekregen. Ik heb mij nooit gerealiseerd hoe mijn landgenooten er tegenover stonden. De raadsman van beschuldigde zegt, dat er voor

den oorlog geen sociale verzekeringen en zelfs geen vacaties in de muziekbranche bestonden. De beschuldigde heeft alleen gedacht aan het bereiken van deze dingen. In Januari 1941 heeft hij bij het Hoofdkwartier der N.S.B. bedankt. Indien dit was geaccepteerd zou hij niet in voorloopige bewaring gesteld zijn. Hij ontkent lid te zijn geweest van de W.A. Waarschijnlijk is de gevonden brief een gevolg van een algemeene regeling van de N.S.B. In 1943 is hij automatisch lid geworden van de Nederlandsche Kultuurkamer.

O. dat het proces-verbaal d.d. 29 Mei 1945 opgemaakt door A. C. Schouten, agent-rechercheur van politie, 1. klasse, tevens onbezoldigd Rijksveldijachter te Nijmegen, zakelijk inhoudt:

dat beschuldigde voorkomt in het kasboek der N.S.B. over 1941 en 1942 en dat in het dossier tegen verdachte aanwezig zijn een voorloopig bewijs van lidmaatschap van 1943 van de Nederlandsche Kultuurkamer, met 28 daarin geplakte zegels en een schrijven van den Kringleider der N.S.B. Wittekamp, inhoudende, dat beschuldigde is vrijgesteld van W.A. dienstplicht en dat het proces-verbaal van 7 December 1944 opgemaakt door A. C. Schouten voornoemd zakelijk inhoudt: dat beschuldigde van omstreeks October 1940 tot omstreeks Februari, Maart 1941 lid is geweest van de N.S.B. omdat het in zijn vak slecht ging en hij dacht, dat de N.S.B. daarin verbetering zou brengen; dat beschuldigde voor het lidmaatschap bedankte toen de verbetering uitbleef; dat beschuldigde slechts korten tijd geabonneerd geweest is op het Nationale Dagblad.

Gezien de processtukken.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redenen gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. immers, dat beschuldigde omstreeks October 1940 zich als lid aangesloten heeft en tot en met 1942 aangesloten gebleven is bij de Nationaal Socialistische Beweging in Nederland en zich in 1943 als lid aangesloten heeft en aangesloten gebleven is bij de Nationaal Socialistische organisatie of instelling de Nederlandsche Kultuurkamer, waardoor de beschuldigde den vijand en zijn handlangers zoowel moreel als financieel gesteund heeft;

O. dat beschuldigde in het Bewarings- en Verblijfskamp te Vught vertoeft sedert 20 September 1944;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, omdat deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde.

Gezien de betreffende Wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart de tweede beschuldiging vervalten op grond van gebrek aan bewijs;

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijd der interneering te beperken tot den tijdsduur van een jaar, en in dien zin, dat daarmede de tijd, doorgebracht in een Bewarings- en Verblijfskamp gecompenseerd wordt;

2. Ontzetting uit het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 109.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ARNHEM te NIJMEGEN (3e Kamer),
24 September 1945. (Mr. Leesberg, Ir.
Janssen en Biessels).

Onder voordeeltrekking uit door of vanwege den vijand genomen maatregelen is te brengen het voor zich doen ontruimen van een door een Nederlander bewoonde woning door tusschenkomst van de Ortskommandantur.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Johannes Wilhelmus van Gent, los arbeider, wonende te Nijmegen, thans Bewarings- en Verblijfskamp te Vught.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander en krachtens art. 1 lid 3 van het Besluit van 17 September 1944 E 101, daarmede gelijk gestelde persoon gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

A. Den vijand hulp en steun heeft verleend;

1e. door vrijwillig in 1941 in Duitschland te gaan werken;

2e. door in October 1942 vrijwillig dienst te nemen bij de Duitse Weermacht of een daarbij ingeschakeld legeronderdeel en zich voor grenadier in Duitschland te doen opleiden, althans te doen bekwalen in een oorlogsvak en vervolgens aan gevechtshandelingen aan de zijde van den vijand deel te nemen.

3e. door van Mei 1943 tot 22 Februari 1944 diensten te verrichten als Wachtsman of anderszins bij de Duitse Veldpost (Dienstpoststelle).

B. Voordeel heeft getrokken uit maatregelen door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen door voor zich een door een Nederlander bewoonde woning te doen ontruimen door tusschenkomst van de Ortskommandantur en zulks terwijl hij over een voldoende woning beschikte.

Door welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 24 September 1945 heeft verklaard:

De Ortskommandantur heeft klaargeemaakt, op mijn verzoek, dat ik een andere woning kreeg. Ik erken het ten laste gelegde. Ik erken de juistheid van de verklaring zooals die voor de politie is afgelegd en de ten laste gelegde feiten zooals die in de dagvaarding staan omschreven.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden derhalve opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers, zijnde dit ook niet door hem bestreden;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat zij zijn aangemeten aan den ernst der feiten en gedragingen daarbij in acht genomen de persoonlijke omstandigheden van den beschuldigten;

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: het verleenen van steun aan den vijand en het voordeel trekken uit door of vanwege dezen getroffen maatregelen zulks als Nederlander en krachtens art. 1 lid 3 van het besluit van 17 Sept. 1944 E 101 daarmede gelijk gestelde persoon tijdens de bezetting door den vijand van het Rijk in Europa, en dat hij daarbij desbewust zich heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

- 1e. Interneering.
- 2e. Ontzetting uit het recht te kiezen en gekozen te worden, het bekleden van openbare ambten of hebben van openbare betrekkingen, benevens om in het leger of de vloot te dienen.
- 3e. Verbeurdverklaring van zijn vermogen.

No. 110.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ARNHEM te NIJMEGEN (2e Kamer),
15 October 1945. (Mr. Banning, Mej. Verheyen en Dolhain).

Aansluiting bij de N.S.B. en het zich zonder verzet daarbij laten benoemen tot groepscolportageleider uitsluitend om zich veilig testellen tegen uitzending naar Duitschland kunnen wel als verzachtende omstandigheden gelden, doch niet als rechtvaardigingsgrond.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Cornelis Hendrikus Maria Jacobus van Maasakker, melkhandelaar, wonende te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander, oud 35 jaar, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Nijmegen

1e in de maand Maart 1944 zich als lid aangesloten heeft en aangesloten gebleven is bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2e voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden werkzaam is geweest als Groepscolportageleider, door welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust gedragen te hebben in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 16 October 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 16 October 1945 heeft verklaard:

Vanaf April 1944 ben ik lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, later te noemen N.S.B.

Ik ben hiervan lid geworden omdat ik ver-raden was en naar Duitschland moest gaan. Ik heb nimmer actief deelgenomen aan de N.S.B. Van 27 September 1944 tot 17 September 1945 ben ik in bewaring gehouden.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Immers dat de gedragingen van den beschuldigde opleveren:

- a. het zich als lid aangesloten hebben en aangesloten gebleven zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en
- b. het werkzaam geweest zijn voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maat-

regel wettigt, op grond van de navolgende redenen, aangezien deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen van den beschuldigde, waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt:

1e. dat, het zich nog in April 1944 als lid aansluiten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, wier einde zichtbaar naderde en het zich zonder verzet daarbij laten benoemen tot Groepscolportageleider uitsluitend om zich veilig te stellen tegen uitzending naar Duitsland, geenszins als rechtvaardigingsgrond doch slechts als verzachtende omstandigheden kunnen gelden;

2e. dat de beschuldigde van 27 September 1944 tot 17 September 1945 in vóór-interneering heeft doorgebracht.

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: het zich desbewust gedragen te hebben in strijd met de belangen van het Nederlandische volk.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur van de interneering te beperken tot den tijd van 3 maanden met dien verstande, dat deze tijd gecompenseerd wordt met den tijd door beschuldigde reeds in vóór-interneering doorgebracht.

No. 111.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (5e Kamer), 22 November 1945. (Bijlsma, Coenen, van Gotum).

Het eenmaal aanwijzen van onderduikers aan de Groene Politie is op zich zelf geen maatstaf voor de politieke gezindheid van beschuldigde.

(Art. 1 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Wilhelmus Theodorus van Stiphout, caféhouder, wonende te Helmond.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. hulp of steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers door in zijn café enkele onderduikers aan de Grüne Polizei aan te wijzen,

b. werkzaam is geweest voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden door zaalruimte aan deze Beweging en haar verwante organisaties ter beschikking te stellen, moettende hij op grond van zijn handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 22 November 1945 heeft verklaard:

Ik ben Nederlander. Ik beken het mij in de dagvaarding onder a. ten laste gelegde, het onder b. ten laste gelegde ontken ik.

Ik heb onderduikers aangewezen en ik heb ook wel zaalruimte ter beschikking gesteld voor N.S.B. bijeenkomsten.

Ik heb onderduikers in mijn café aangewezen omdat ik dacht dat de Grüne Polizei hen al gezien had, daar enkele deelnemers aan de razzia den heelen avond in mijn café waren geweest.

Toen de Grüne Polizei binnenkwam heb ik de onderduikers direct aan hen aangewezen zonder dat zij mij er naar vroegen. Ik was erg zenuwachtig en bang, daar ik nog geen week tevoren door de Grüne Polizei was bedreigd indien ik nog eens onderduikers liet ontsnappen.

Ik waarschuwde in mijn café de onderduikers telkens voor razzia's maar deze wilden niet wegblijven. Ik heb ook altijd met mijn moeder getracht hen te laten ontsnappen. De gearresteerde onderduikers hebben geen nadeelige gevolgen van mijn aanwijzing onderhouden.

In 1943 heb ik voor het eerst mijn zaal verhuurd. Meestal besprak de N.S.B. deze telefonisch. Ik heb ook wel eens geweigerd, maar dat ging niet steeds. Toen M. Blokzijl zou komen spreken was de zaak van uit Utrecht besteld. Dit was geregeld door mijn chef-kellner. In totaal heb ik f 20 zaalhuur van de N.S.B. ontvangen.

O. dat het ambtseedig procesverbaal van 25 Februari 1945 opgemaakt door Noach Verhage, Wachtmeester der Kon. Marechaussee gedetacheerd te Helmond, zakelijk inhoudt:

een verklaring van den beschuldigde overeenstemmende met zijn verklaring ter openbare zitting benevens de verklaringen van ooggetuigen aanwezig bij het sub a ten laste gelegde feit, eveneens in het algemeen in overeenstemming met de lezing door den beschuldigde gegeven;

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. ten aanzien van punt a van de beschuldiging:

de aanwijzing bij een razzia aan de Grüne Polizei van de schuilplaats van een in het café aanwezigen onderduiker is een éénmaal voorkomende gebeurtenis geweest die op zich zelf geen maatstaf is voor de politieke gezindheid en de houding van den beschuldigde gedurende de bezettingsjaren;

de vroeger door de Grüne Polizei tegen

Verschenen:

Het misdrijf van hulp aan den vijand

door Mr. D. van Eck

met een voorwoord van

Prof. Mr. W. J. A. J. Duynstee

391 bladz. — Prijs ing. f 7.75

Verkrijgbaar in den boekhandel
en bij de Uitgevers Dekker & van de Vegt N.V., Nijmegen

INHOUD

UITSPRAKEN DER TRIBUNALEN

(1—77 reeds gepubliceerd).

No.	TRIBUNAAAL		
78.	Maastricht	1945 8 Nov.	Plaatsen van handteekening voor het gedenkboek aan Mussert.
79.	Middelburg	1945 7 Nov.	Medewerking tot veroordeeling door een Feldgericht.
80.	's-Hertogenbosch	1945 3 Oct.	Maken van propaganda voor D. weermacht.
81.	—	1945 8 Nov.	Dienstname vrijwilligerslegioen Nederland.
82.	Maastricht	1945 8 Nov.	Lidm. N.S. studentenfront.
83.	—	1945 15 Nov.	Lidm. opvoedersgilde.
84.	's-Hertogenbosch	1945 12 Nov.	Interpretatie van art. 37, 4 T.B. (nieuw).
85.	—	1945 17 Oct.	Volledige uitspraak.
86.	—	1945 5 Sept.	Lidmaatschap N.S.B. om pensioenregeling te krijgen.
87.	—	1945 15 Nov.	Verzoek om journalistieke arbeid aan N.S.B.
88.	Maastricht	1945 15 Nov.	Bijwonen van een kameradschapsavond.
89.	's-Hertogenbosch	1945 2 Oct.	Dienstname motor W.A.
90.	—	1945 3 Oct.	Omgang met Ned. S.S.man levert op hulpverlening aan den vijand.
91.	—	1945 8 Nov.	Huren van een huis met behulp van N.S.B.-ambtenaren.
92.	Breda	1945 18 Oct.	Volledige uitspraak.
93.	—	1945 18 Oct.	Voordeel trekken uit door den vijand genomen maatregelen.
94.	's-Hertogenbosch	1945 25 Sept.	Front v. Ambacht en nering is geen specifieke instelling tot het maken van N.S.B.-propaganda.
95.	—	1945 25 Sept.	Werk bij de munitieverwaltung.
96.	—	1945 31 Oct.	Nederl. en Germaansche S.S. zijn identiek.
97.	—	1945 5 Sept.	De Staatsbrandweer is een nat. soc. organisatie.
100.	Middelburg	1945 16 Nov.	Seponeering aangifte na inwerkingtreding Besluit Politieke Delinquenten 1945.
101.	Breda	1945 21 Nov.	Deelname W.A.-marsch.
102.	's-Hertogenbosch	1945 31 Oct.	„Frontzorg”.
103.	Breda	1945 20 Nov.	Interpretatie art. 37, 4e en 5e lid T.B.
104.	's-Hertogenbosch	1945 24 Oct.	Gedeeltelijke verwijzing van de zaak naar het Bijzonder Gerechtshof.
105.	Middelburg	1945 21 Nov.	Voeging van zaken tegen verschillende personen.
106.	—	1945 21 Nov.	Voor oplegging van verbeurdverklaring van vermogen is niet noodig het voordeel trekken uit feitelijken toestand.

dat requirant derhalve alleen dan op grond van zijn vreemdelingschap aan de werking van art. 26 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht zou zijn onttrokken, indien ingevolge art. 8 Sr. te zijnen gunste eene beperking van de toepasselijkheid van art. 2 van dat Wetboek door eenige in het volkenrecht erkende uitzondering zou moeten worden aangenomen;

O. te dien aanzien, dat de Raad zich in deze zaak niet behoef uit te spreken over de in de bestreden sententie aangenomen mogelijkheid, dat vreemdelingen, die in ambtelijke hoedanigheid tijdens de bezetting van het grondgebied des Rijks bepaalde handelingen van strafbaren aard hebben verricht, uit hoofde van de toepassing van Volkenrechtelijke beginselen niet strafbaar moeten geacht, aangezien in elk geval van een dergelijke volkenrechtelijke uitzondering ten bate van den requirant geen sprake kan zijn;

dat hij immers, gelijk feitelijk vaststaat, weliswaar ambtelijke kwaliteit had, maar alleen uit hoofde van een Nederlandsch en niet van een Duitsch ambt;

dat nu wel namens den requirant een beroep is gedaan op het collectieve karakter van den tegenwoordigen oorlog om eene gelijkstelling van alle vijandelijke onderdanen met in ambtelijke hoedanigheid handelende vijanden te bereiken, maar dat dit argument elken volkenrechtelijken grondslag mist;

dat de jongste ontwikkeling juist gaat in de tegenovergestelde richting van uitschakeling van het beroep op ambtelijke hoedanigheid als grond voor straffeloosheid, zooals o. a. blijkt uit het Statuut behorende bij de overeenkomst van 8 Augustus 1945 betreffende de vervolging en bestraffing van de voornaamste oorlogsmisdadigers der Europeesche As, waartoe ook Nederland is toegetreden;

dat derhalve dit middel faalt;

Wat het tweede middel betreft:

O. dat ingevolge art. 339, lid 2, Sv. feiten of omstandigheden van algemeene bekendheid geen bewijs behoeven;

dat het Bijzondere Gerechtshof in de sententie, waarvan beroep, van algemeene bekendheid heeft geacht, dat aangifte van een 24-jarigen man bij eene Duitse Arbeidsinstantie hier te lande in 1942 aanzienlijk gevaar voor vrijheidsberoving meebracht;

dat het Hof deze omstandigheid uit eigen wetenschap zonder nadere bewijsvoering als vaststaande heeft kunnen aannemen;

dat bij de toelichting van het middel er op is gewezen, dat de eerste Verordening van den Rijkscommissaris omtrent tewerkstelling van ingezetenen ook buiten Nederland (no. 26/1942) van 23 Maart 1942 dateert en dat andere verordeningen over dit onderwerp eerst in 1943 zijn uitgevaardigd, terwijl bij de bestreden sententie niet is vastgesteld, op welk tijdstip in 1942 het te laste gelegde feit is gepleegd;

dat evenwel reeds de voorafgegane maatregelen en de consequente lijn in het Duitse optreden hier te lande en elders de ontwikkeling der gebeurtenissen deden voorzien,

zoodat het Hof terecht van algemeene bekendheid heeft geacht, dat ook reeds in het begin van 1942 het in de sententie aanwezig geachte gevaar heeft bestaan;

Wat het derde middel betreft:

O. dat iemand als de requirant, die zoo vele jaren als vreemdeling de gastvrijheid van ons land had genoten, hier te lande een ambt bekleedde en zich hier te lande wenschte te laten naturaliseeren, eene zeer laakbare daad verrichtte door één zijner Nederlandsche leerlingen aan maatregelen vanwege den vijand bloot te stellen;

dat deze, in drift begane, daad echter bezien moet worden in het licht van het feit, dat — voorzoover ten processe is gebleken — de requirant overigens geen onbehoorlijke gedragingen, waardoor hij Nederlandsche belangen zou hebben geschaad, te zijnen laste heeft;

dat ook met het Bijzondere Gerechtshof in aanmerking mag worden genomen, dat aangifte van jonge mannen in 1942 nog niet zoo ernstige gevolgen dreigde mede te brengen als later tijdens den oorlog;

dat de Raad intusschen de opgelegde straf van één jaar gevangenis, in het licht der gebleken feiten, te zwaar acht in verhouding tot den ernst van het misdrijf en met het oog op de omstandigheden, waaronder het is begaan, en daarbij mede in aanmerking neemt, dat de requirant reeds meer dan vijf maanden in bewaring is gesteld geweest, welke bewaring niet op de gevangenisstraf in mindering kan worden gebracht;

Vernietigt de sententie, door het Bijzondere Gerechtshof te 's-Gravenhage op 13 September 1945 ten laste van den requirant gewezen, doch alleen voorzoover de opgelegde straf betreft;

Rechtdoende ten principale krachtens art. 105 Wet R. O.;

Veroordeelt den requirant tot eene gevangenisstraf voor den tijd van zes maanden;

Verwerpt het beroep voor het overige.

BIJZONDERE RAAD VAN CASSATIE,
24 December 1945. (Mrs. Haga, Prof. Dr. van Brakel, Dr. Feber en Veegens, Tolle-naar).

Op het beroep van Marinus Martinus Engelbertus Dingler, geboren te Delft, 3 Februari 1916, vischhandelaar, wonende te Nootdorp, thans in bewaring gesteld in de Strafgewangenis te Scheveningen, requirant van cassatie tegen een sententie van het Bijzondere Gerechtshof te 's-Gravenhage van den 10en October 1945, waarbij hij is schuldig verklaard aan het misdrijf: „als Nederlander vrijwillig in staats- of publieken dienst treden bij eene buitenlandsche mogendheid, wetende dat deze met Nederland in oorlog is” en met toepassing van de artt. 101 W. v. Sr. j°. 24, 1, 2, 8, 9 en 11 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht en de artt. 10, 28 en 31 W. v. Sr., art. 37 Besluit Buitengewone Rechtspleging werd veroordeeld tot een ge-

vangenisstraf voor den tijd van tien jaren, met ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen voor het leven;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Veegens;

Gezien de aanzegging aan den requirant vanwege den Proc.-Fiscaal van den dag, voor de behandeling der zaak bepaald;

Getlet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgedragen, luidende:

Oplegging van een straf of maatregel, welke niet geacht kan worden te beantwoorden aan den ernst van het misdrijf, de omstandigheden, waaronder het is begaan, of den persoon of de persoonlijke omstandigheden van den veroordeelde, ten deze gelijkgesteld met verkeerde toepassing der wet, ingevolge art. 16 lid 1 van het Besluit op de Bijzondere Gerechtshoven j^o. art. 99 lid 1 der Wet op de Rechterlijke Organisatie;

Gehoord den Adv.-Fiscaal namens den Proc.-Fiscaal in zijn conclusie, strekkende tot verwerping van het beroep;

O. dat het Bijzondere Gerechtshof in de bestreden sententie ten laste van requirant heeft bewezen verklaard, dat hij als Nederlander op of omstreeks 2 Februari 1944 te Nootdorp opzettelijk vrijwillig in Duitschen staats- of publieken dienst is getreden, immers is togetreden tot het N.S.K.K., wetende, dat Nederland in oorlog was met Duitschland;

O. ambtshalve:

dat de bewezen verklaring in de bestreden sententie onder meer berust op de door het Hof als van algemeene bekendheid beschouwde omstandigheid, dat het N.S.K.K. een Duitsche staats- of publieke dienst zou zijn geweest, doch dat het Hof zulks ten onrechte heeft aangenomen, omdat het N.S.K.K. een hulpkorps en onderdeel vormde van de Duitsche krijgsmacht;

dat het militaire karakter van deze formatie bevestigd wordt door de Verordening van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied No. 135/1941, gelijk deze is aangevuld bij diens Verordening No. 45/1942, krachtens welke het verrichten van diensten door Nederlanders bij de Duitsche Weermacht, de „Waffen SS”, het Vrijwilligerslegioen Nederland, den (Duitschen) Rijksarbeidsdienst en het Nationalsozialistische Kraftfahrkorps niet zou opleveren een der feiten, omschreven in de artt. 101 tot en met 103 van het W. v. Sr., als ook door de Verordening van dien Rijkscommissaris No. 137/1942, zooals aangevuld bij diens Verordening No. 11/1943, waarbij werd bepaald, dat onder „oorlogsdienst” wordt verstaan de dienst, door een persoon die op het tijdstip van zijn oproeping zijn woonplaats in Nederland had, na 31 Augustus 1939 verricht onder andere in een transporteenheid van het „Nationalsozialistische Kraftfahrkorps”, welke binnen het kader van de Duitsche Weermacht wordt of is ingezet;

dat de Verordeningen, waarin de betreffende bepalingen waren opgenomen, weliswaar voorkomen op lijst A, behoorende bij het Besluit Bezettingsmaatregelen, Stbl. E 93, zoo-

als die lijst is aangevuld bij Koninklijk Besluit van 30 Maart 1945, Stbl. F 41, en mitsdien ingevolge artikel 16 van eerstgenoemd Besluit geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest, maar dat dit den Rechter niet belet zijn kennis omtrent den aard der daaringenome diensten mede aan die Verordeningen te ontleenen;

dat de onjuistheid van 's Hof's beschouwing niet medebrengt, dat de sententie, als mede berustende op onwettig bewijs, niet naar den eisch der wet met redenen is omkleed, omdat het karakter van den onderhavigen dienst niet op grond van een vaststelling van feiten, maar op grond van een juridische waardeering van vaststaande feiten kan worden bepaald;

dat uit het vorenstaande volgt, dat alleen de benaming, in de bestreden sententie gegeven aan het bewezen verklaarde feit, behoort te worden gewijzigd, gelijk hieronder zal worden vermeld;

dat weliswaar de woorden „in Duitschen staats- of publieken dienst is getreden” ook in de telastelegging en de bewezenverklaring worden gevonden, doch dat daarmede blijkens het zinsverband, waarin die bewoordingen worden gebezigd, slechts een — onjuiste — qualificatie wordt gegeven aan de feitelijke telastegelegde en bewezen verklaarde toetreding van requirant tot het N.S.K.K.;

O. ten aanzien van het middel:

dat naar 's Raads oordeel voor requirant, die, weliswaar om zijn geldelijke positie te verbeteren van Februari 1944 tot Mei 1945 vrijwillig bij het N.S.K.K. dienst deed, ook overigens zich voor anti-Nederlandsche organisaties ongef en de Nederlandsche overheid in moeilijkheden bracht, toen deze zijn politiek ingrijpen afwees, doch die overigens bij de politie gunstig bekend stond, een gevangenisstraf voor den tijd van acht jaren juist is te achten;

O. ambtshalve ten aanzien van de bijkomende straf:

dat requirant ingevolge art. 7 eerste lid onder 4° der Wet van 12 December 1892 Stbl. No. 268, door het plegen van het feit het Nederlandschap heeft verloren, waarmede hij — naast andere daaruit voortvloeiende rechten — ook zijn actief en passief kiesrecht van rechtswege heeft verspeeld;

dat het Hof derhalve, door requirant van W. v. Sr., 8 en 9 Besluit Buitengewoon Strafrecht verkeerd heeft toegepast;

Vernietigt de bestreden sententie, doch alleen wat betreft de aan het bewezen verklaarde feit gegeven qualificatie, de aanhaling van de artt. 28 W. v. Sr., 8 en 9 Besluit Buitengewoon Strafrecht en de oplegging van de hoofd- en bijkomende straf;

Rechtdoende krachtens artikel 105 van de Wet op de Rechterlijke Organisatie;

Qualificeert het bewezene als: „als Nederlander vrijwillig in krijgsmacht treden bij eene buitenlandse mogendheid, wetende, dat deze met Nederland in oorlog is”;

Veroordeelt requirant te dier zake tot gevangenisstraf voor den tijd van acht jaren.

23 Januari 1946 (afl. 11)

No. 112—119

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e. a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

No. TRIBUNAAL

107a.	Arnhem	1945 30 Oct.	Het geven van Duitse opvoeding aan minderjarige kinderen.
108.	—	1945 27 Sept.	Het verleenen van moreelen steun aan den vijand.
109.	—	1945 24 Sept.	Doen ontruimen van een woning door Ortskommandant.
110.	—	1945 15 Oct.	Lidmaatschap N.S.B.
111.	's-Hertogenbosch	1945 22 Nov.	Aanwijzen van onderduikers aan Groene Politie.
112.	—	1945 31 Oct.	Inroepen van Duitse hulp om inbeslaggenomen goederen vrij te krijgen.
113.	Breda	1945 22 Nov.	Gedwongen of vrijwillige arbeid ten behoeve van den vijand?
114.	—	1945 14 Dec.	Werd door lidm. van de technische noodhulp steun verleend aan den vijand?
115.	's-Hertogenbosch	1945 9 Nov.	Beoordeeling van de innerlijke waarde van een „Einbürgerungsurkunde”.
116.	—	1945 7 Nov.	Dienstname bij de S.S. Postschutz.
117.	Breda	1945 21 Dec.	Vrijwillige Brandweer.
118.	—	1945 21 Dec.	Alarmdienst.
119.	's-Hertogenbosch	1945 30 Nov.	Publicatie in Nederlandsche dagbladen.

den beschuldigde geuite bedreiging verklaart de angst van den beschuldigde die overigens aan onderduikers alle mogelijke faciliteiten verleende;

overigens is het Tribunaal van meening dat onderduikers in het algemeen het bezoeken van openbare gelegenheden achterwege hadden behooren te laten en zeker het bezoeken van het café van den beschuldigde waar reeds meerdere malen razzia's hadden plaats gevonden;

door zoodanige bezoeken stelden onderduikers zich onnodig aan gevaar bloot, terwijl zij bovendien anderen aan gevaar blootstelden door bij razzia's hun medewerking uitdrukkelijk of stilzwijgend in te roepen;

verder constateert het Tribunaal dat de aanhouding van de betrokken onderduikers geen nadeelige gevolgen heeft gehad;

Ten aanzien van punt *b* der beschuldiging: de caféhouder die zalen voor vergaderingen en bijeenkomsten ter beschikking had, heeft er zich bovendien de bezettingsjaren niet immer aan kunnen onttrekken dat deze ruimten gebruikt werden voor vergaderingen en bijeenkomsten van leden der N.S.B. of aanverwante organisaties en het is niet gebleken dat de beschuldigde het verhuren van deze ruimten voor dergelijke doeleinden heeft bevoord.

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt geen maatregel aan den beschuldigde op.

No. 112.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 31 October 1945. (Mr. v. Leeuwen, v. Amelsvoort, Gloudemans).

Het inroepen van de hulp van de Duitschers om inbeslaggenomen goederen vrij te krijgen levert op het voordeel trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Johannes Cornelis Meulendijk, verzekeringsagent, wonende te Boxtel.

Op 31 October 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. E. van Zinncq-Bergmann Jr., als raadsman.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp en steun heeft verleend aan den vijand door voor hen textiel, boter en kaas, koffie en eieren op te kopen of te ruilen en aan hen te verkopen;

2. voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door de hulp van de Duitsers in te roepen na de inbeslagname door ambtenaren

van de Crisis Contrôle Dienst van shag, sigaretten en sigaren, teneinde door hun tusschenkomst deze goederen terug te krijgen; op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat het ambtseedig proces-verbaal van een verhoor van beschuldigde door den agent van politie Harm van Goor d.d. 27 December 1944 inhoudt, dat beschuldigde zakelijk heeft verklaard zeer veel met de Duitsers in het zwart te hebben gehandeld en dat hij na inbeslagname door de C. C. D. van al zijn rookartikelen naar de Duitsers is gegaan en met hen heeft afgesproken, dat hij alles terug zou krijgen;

Post alia:

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en de in voormelde verklaringen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande dat hij voor den vijand textiel, boter, kaas, koffie en eieren heeft opgekocht en aan hen heeft verkocht;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaren, daaronder begrepen de tijd in vóór-internering doorgebracht en deze internering te doen eindigen op 27 December 1946;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 113.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (5e Kamer), 22 November 1945. (Mr. Ruygrok, Ommen, Luyckx).

Gedwongen of vrijwillige arbeid ten behoeve van den vijand?

Werkzaamheden ten behoeve van den vijand zijn slechts dan gedwongen opgelegd,

wanneer daarbij geweld is gebruikt, of wel wanneer men zich blootstelde aan eenige straf of andere ingrijpende maatregel, indien geen gevolg zou worden gegeven aan den oproep of aanwijzing tot den arbeid en men deze oproep of aanwijzing zelf niet heeft uitgelokt of daaraan door vrijwillige aanmelding zelf niet schuldig is.

(Artikel 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Johannes Broos, tuinman, wonende te Hoeven.

Beschuldigd van: als Nederlander, die op 20 September 1944 den leeftijd van achttien jaren had bereikt, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa

1. zich omstreeks April 1943 te hebben aangesloten als lid, althans als sympathiseerend lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. hulp of steun te hebben verleend aan den vijand door het verrichten van arbeid in Duitschland en bovendien in Nederland ten behoeve van de Deutsche Weermacht;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 9 November 1945 heeft verklaard: „Ik erken de telastelegging, doch met dien verstande, dat ik tot het verrichten van arbeid in Duitschland en in Nederland ten behoeve van de Deutsche Weermacht gedwongen werd, omdat ik daarvoor door het Arbeids-Bureau werd aangewezen.”;

O. dat het ambtseedig proces-verbaal d.d. 22 Januari 1945, opgemaakt door den Marechaussee-Opsporingsambtenaar Barend de Waard te Hoeven, onder meer zakelijk inhoudt:

dat beschuldigde gedurende ongeveer een jaar heeft gewerkt voor de Deutsche Weermacht aan den bunkerbouw voor munitie te Bosschenhoofd, en dat hijzelf aan het Arbeidsbureau om dat werk heeft gevraagd;

O. dat het proces-verbaal van verhoor van beschuldigde d.d. 9 October 1945 opgemaakt door den Commissaris P. L. J. A. van Hoek, onder meer zakelijk inhoudt:

dat beschuldigde in Mei 1943 sympathiseerend lid der N.S.B. is geworden om een Ausweis te verkrijgen als krijgsgevangene;

dat hij in 1941 op aanwijzing van het Arbeidsbureau tewerk is gesteld in Duitschland;

dat hij daarna met verlof thuis is gekomen, doch toen het verlof om was niet meer is teruggegaan;

dat hij zich enige maanden daarna weer gemeld heeft op het Arbeidsbureau, omdat hij sedert zijn voorzeggd verlof om was, geen distributie-bescheiden meer ontving;

dat hij toen door het Arbeidsbureau werd gestuurd naar Zeeland voor grondwerk ten behoeve van de Deutsche Weermacht;

dat hij later weer bij het Arbeidsbureau is gaan vragen of hij geen werk kon krijgen, dat dichter bij huis was, waarop hij is tewerkgesteld te Bosschenhoofd voor bunkerbouw ten behoeve van de Deutsche Weermacht.

O. dat verklaringen van den getuige H. P. M. Buys, door den Commissaris P. L. J. A. van Hoek gehoord d.d. 23 October 1945, onder meer zakelijk inhouden:

dat het hem uit hoofde van zijn functie van waarnemend Directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau Breda, bijkantoor Etten uit de administratie van dat bureau bekend is:

dat beschuldigde op 28 April 1941 naar Duitschland is vertrokken om aldaar te gaan werken;

dat hij — getuige — aanneemt, dat deze tewerkstelling vrijwillig was, omdat in dien tijd nog geen gedwongen uitzending naar Duitschland bestond;

dat beschuldigde onder meer ook nog heeft gewerkt aan den bunkerbouw, en wel in Mei 1943;

dat het de persoonlijke meening van getuige is, dat dit laatste werk door beschuldigde vrijwillig is aanvaard, en dat ook al heeft beschuldigde daarvoor een kaart ontvangen van het Arbeidsbureau, dit nog niet wil zeggen, dat deze tewerkstelling gedwongen was;

O. dat het Tribunaal slechts dan enige werkzaamheid ten behoeve van den vijand tijdens diens bezetting als gedwongen opgelegd beschouwt wanneer daarbij geweld is gebruikt, ofwel wanneer men zich blootstelde aan enige straf of andere ingrijpende maatregel, indien geen gevolg zou worden gegeven aan den oproep of aanwijzing tot den arbeid en men deze oproep of aanwijzing zelf niet heeft uitgelokt of daaraan door vrijwillige aanmelding zelf niet schuldig is;

O. dat het Tribunaal daarom van oordeel is, dat in casu de arbeid van beschuldigde in het jaar 1941 in Duitschland, zijn arbeid in Zeeland voor de Deutsche Weermacht en zijn arbeid te Bosschenhoofd aan den bunkerbouw in ieder geval vrijwillig zijn geschied.

Post alia:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettig, op grond van de navolgende redenen:

1. Beschuldigde is slechts sympathiseerend lid der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden geweest op papier en is dus als zoodanig niet actief opgetreden;

2. Hij is in bewaring gesteld geweest vanaf begin November 1944 tot 12 Juni 1945. Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard, en op grond daarvan desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt den navolgende maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit de rechten van het kiezen

en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

(Men vergelijk de uitspraak gepubliceerd in dit blad onder No. 40).

No. 114.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BREDA (4e Kamer), 14 December 1945.
(Mr. Hamer, Doorakkers, de Jong).

Werd door lidmaatschap van de technische noodhulp steun verleend aan den vijand?

Het was tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa van algemeene bekendheid, dat de technische noodhulp als voornaamste doel had het verlenen van hulp en steun aan den vijand door na bombardementen getroffen militaire objecten te herstellen en door het inschakelen van haar leden in de voor de oorlogsvoering voor den vijand belangrijke bedrijven bij het in staking gaan van arbeiders in deze bedrijven.

(Artikel 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Wilhelmus Marinus Jacobus Jansen, stoker, wonende te Tilburg.

Het Tribunaal,

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding van 2 November 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa

1. hulp en steun heeft verleend, althans getracht heeft te verlenen, aan den vijand en diens handlangers en medewerkers door te Tilburg dan wel elders in Nederland deel te hebben uitgemaakt van de Landwacht en door lid te zijn geweest van de Technische Noodhulp, groep Tilburg;

2. te Tilburg, althans in Nederland, zich omstreeks December 1940 als sympathiseerend lid heeft aangesloten en als zoodanig aangesloten is gebleven tot 13 Mei 1942 bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; zich op 13 Mei 1942 bij deze Beweging als lid heeft aangesloten en den geheelen bezettingstijd aangesloten is gebleven en hiervoor werkzaam is geweest in de functie van Plaatsvervangend Groepsleider, Blokleider en Colportageleider, in welke laatste functie hij de propaganda van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft bevorderd en verspreid; zich omstreeks April 1942 als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de nationaalsocialistische organisatie „het Nederlandsche Arbeidsfront”; zich op 1 Juli 1942 als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de nationaalsocialistische instellingen „Nederlandsche Volksdienst” en „Winterhulp Nederland” en hiervoor werk-

zaam is geweest in de functie van Wijkhoofd en bovendien nog van instemming met het streven van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden blijkt heeft gegeven door in 1943 deel te hebben genomen aan het Kaderkamp van deze Beweging te Lunteren en door geabonneerd te zijn geweest op het weekblad „Volk en Vaderland”;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers, althans zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O. dat niettegenstaande beschuldigde ter zitting heeft verklaard, dat het doel van de Technische Noodhulp was het verlenen van hulp aan getroffen burgers na bombardementen en mitsdien door hem geen hulp en steun aan den vijand is verleend, het Tribunaal van oordeel is, dat het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa van algemeene bekendheid was, dat de Technische Noodhulp als voornaamste doel had het verlenen van hulp en steun aan den vijand door na bombardementen getroffen militaire objecten, zooals vliegvelden, te herstellen en door het inschakelen van leden in de voor de oorlogvoering voor den vijand belangrijke bedrijven bij het in staking gaan van arbeiders in deze bedrijven, zoodat, naar de meening van het Tribunaal beschuldigde dit moet geweten hebben en mitsdien alleen reeds door zijn lidmaatschap getracht heeft hulp en steun te verlenen aan den vijand;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor bewezen is verklaard, dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen met dien verstande, dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde deel heeft uitgemaakt van de Landwacht, noch dat hij voor 1942 reeds sympathiseerend lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden is geweest;

O. dat deze gedragingen opleveren het getracht hebben hulp en steun te verlenen aan den vijand, het zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en daaraan verwante nationaalsocialistische organisatie en instellingen, voor deze Beweging en zoodanige instellingen hebbende bevorderd en verspreid en van instemming met het streven van die Beweging hebben blijk gegeven;

Post alia:

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering.
2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 115.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (1e Kamer), 9 November 1945. Meyerink, Gielen, van Bunge).

Op grond van art. 1, lid 3 Tribunaalbesluit is het tribunaal niet verplicht de innerlijke waarde van een „Einbürgerungsurkunde“ te beoordeelen.

(Art. 1, lid 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Johan Frans Ignatius Reisinger, timmerman, wonende te Vught, als beschuldigde;

Op 9 November 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. J. B. Hengst als raadsman;

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; door woord en daad blijk heeft gegeven van zijn instemming met haar streven en propaganda heeft gemaakt;

2. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal-socialistische Deutsche Arbeiter Partei;

3. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door dienst te nemen in het Duitsche leger;

4. als Duits militair aanwijzingen te geven op welke plaats op het krankzinnigen-gesticht te Vught, waar hij vroeger werkte, schroot en benzine verborgen waren;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het telastegelegde te erkennen, met uitzondering van het sub 2 en 4 telastegelegde;

O. dat uit de proces-stukken en het ter openbare zitting verklaarde is komen vast te staan, dat beschuldigde in 1919 met een transport Oostenrijkse kinderen als begeleider daarvan naar Nederland is gekomen en hier werk heeft gekregen; dat hij na een tienjarig verblijf in Nederland in 1929 werd genaturaliseerd als Nederlander op zijn verzoek;

O. dat de innerlijke waarde van de Einbürgerungsurkunde d.d. 31 Maart 1943 (stuk 4 van het dossier), waarbij aan beschuldigde zijn echtgenote en de uit zijn huwelijk geboren kinderen het Duitse Staatsburgerschap wordt toegekend, ten deze niet behoeft te worden beoordeeld, gezien het bepaalde in artikel 1, lid 3 van het Tribunaalbesluit;

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en de genoemde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bezwezen, dat beschuldigde zich op de in de be-

schuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met uitzondering van hetgeen onder sub 2 en 4 van de telastelegging is vermeld, hetwelk niet als bewezen is aan te merken;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat het bezit van het Nederlandschap, door beschuldigde door naturalisatie op eigen verzoek verkregen na een tienjarige gastvrijheid in Nederland — waarbij tevens nog in het oog dient te worden gehouden, dat deze gastvrijheid tot grondslag had de daadwerkelijke steun door het Nederlandse volk aan het Oostenrijkse volk in 1919 geboden — aan hem moreel meerdere verplichtingen tegenover het Nederlandse volk oplegde dan een Nederlander door geboorte heeft;

O. dat belanghebbende door te handelen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk getoond heeft het Nederlandschap niet waard te zijn;

O. dat het Tribunaalbesluit van het Tribunaal geen mogelijkheid geeft beschuldigde van het Nederlandschap vervallen te verklaren;

O. dat het bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

O. dat het Tribunaal daarbij echter meent te moeten uitzonderen het sub 3 aan beschuldigde telastegelegde en terzake daarvan voorhands aan beschuldigde geen maatregelen meent te moeten opleggen, omdat het Tribunaal van oordeel is, dat het dienst nemen in het Duitse leger oplevert een feit ter competentie van het Bijzonder Gerechtshof, waarnaar het Tribunaal deze zaak voor dat gedeelte verwijst;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervan is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op terzake van het sub 1 telastegelegde:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

met: a. verwijzing van de zaak voor wat betreft het sub 3 telastegelegde naar het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch;

b. advies aan de Regering om maatregelen te nemen beschuldigde buiten de Nederlandse gemeenschap te stellen en het verblijf op Nederlands grondgebied te ontzeggen.

No. 116.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 7 November 1945. (Mr. van Leeuwen, Meijerink, Ir. van Mechelen).

Dienstname bij de S.S. Postschutz levert op hulpverleening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Dirk Alberts, rijksstelegrafist, wonende te Vught, raadsman Mr. J. B. Hengst.

Beschuldigd, dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als sympathiserend lid, later als lid, zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, waarbij hij de functie van blokleader vervulde;

2. als lid of medewerker zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische organisaties:

a. Winterhulp Nederland en Nederlandse Volksdienst, bij welke laatste organisatie hij de functie uitoefende van blokhoofd en penningmeester;

b. het Nederlandse Arbeidsfront, waarbij hij de functie vervulde van hulp-vertrouwensman;

c. de nationaalsocialistische bond van Huis- en Grondeigenaren, waarvan hij in Vught een afdeling heeft opgericht waarvan hij voorzitter werd;

3. blijkt heeft gegeven van een nationaal socialistische gezindheid, behalve door het bovenstaande door:

a. een scholingscursus te volgen voor de Nederlandse Volksdienst te Valkenburg;

b. over de jaren 1942 en 1943 of een gedeelte daarvan, financiële steun te verlenen aan de Nationale Jeugdstorm;

c. de verzorging van de collectes voor Frontzorg op zich te nemen;

4. de propaganda van de nationaalsocialistische beweging der Nederlanden heeft bevorderd of verspreid door:

a. te colporteren met Volk en Vaderland;

b. abonnementen te plaatsen of nieuwe abonné's aan te werven voor Volk en Vaderland;

c. diverse artikelen te schrijven of te doen plaatsen in het nationaalsocialistische blad „De Opstand”, het districtsblad der N.S.B. in Noord-Brabant;

5. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door dienst te nemen bij de S.S. postschutz te 's-Gravenhage;

6. voordeel heeft getrokken of getracht heeft te trekken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen of de door de oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door op of omstreeks 19 Augustus 1944 een schrijven te richten aan den groepsleider der N.S.B. A. H. Wassink te Vught met de bedoeling om daarin genoemde Nederlanders, die in zijn

oog geweld zouden kunnen plegen tegenover zijn familieleden, te verwijderen, of uit voorzorg te interneren;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Post alia:

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en de in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, behalve hetgeen hem sub 2b en c is telastgelegd, hetgeen onbewezen is gebleven en voorts met dien verstande, dat (ad 2a) beschuldigde lid is geweest van Winterhulp Nederland en N.V.D. en bij de laatste organisatie enkel penningmeester is geweest, voorts (ad 4) dat hij de propaganda van de N.S.B. heeft bevorderd, (ad 5) dat hij hulp heeft verleend aan den vijand en ad 6 dat hij voordeel heeft getracht te trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Post alia:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren, de tijd van vóór-internering daaronder begrepen en deze internering te doen eindigen op 27 October 1949;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Ontzetting van het recht om enige functie in overheidsdienst te bekleden.

No. 117.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (4e Kamer), 21 December 1945. (Mr. Hamer, Doorakkers, Passier.)

De vrijwillige Brandweer is eene aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Petrus Johannes van Nijmweegen, schrijfmachine-monteur, wonende te Tilburg.

Het Tribunaal,

O. dat bij bevel van dagvaarding van 30 October 1945 aan beschuldigde is ten laste gelegd: dat hij, Nederlander zijnde, en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden te Tilburg, althans in Europa, gedurende de periode 12 Augustus 1940 tot omstreeks Mei 1944, daarenboven blijkt heeft gegeven van nationaal-socialistische gezindheid door geabonneerd te zijn geweest op het nationaal-socialistische weekblad „Volk en Vaderland”, voorts de propaganda van voornoemde Beweging heeft bevorderd, althans verspreid, door met dit weekblad te colporteerden, en werkzaam is geweest bij de aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie der Vrijwillige Brandweer;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 14 December 1945 heeft verklaard, als volgt:

Ik ben Nederlander. Ik erken het mij in de dagvaarding tenlastegelegde.

Post alia:

O. dat bovenomschreven bewezen verklaarde gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa zich aangesloten hebben als sympathiseerend lid bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden, het te dien tijde bevorderd, althans verspreid, hebben van de propaganda dezer Beweging, het te dien tijde hebben gegeven van nationaal-socialistische gezindheid, en het te dien tijde werkzaam zijn geweest voor een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal aan de Regeering in overweging geeft den hieronder vermelden op te leggen maatregelen van interneering te beperken tot den tijdsduur van twee jaren, hierbij inbegrepen den tijd, door beschuldigde vóór de tenuitvoerlegging reeds in bewaring doorgebracht, en dezen tijd derhalve op de interneering in mindering te brengen, zoodat beschuldigde, die op 10 November 1944 in bewaring is gesteld, op 10 November 1946 in vrijheid dient te worden gesteld;

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering;
2. Ontzetting uit het recht van dienen bij de gewapende macht;
3. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 118.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDa (4e Kamer), 21 Dec. 1945. (Mr. Hamer, Doorakkers, Passier.)

De Alarmdienst is eene nationaal-socialistische organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Johannes Franciscus Geboers, leerlooier, wonende te Tilburg.

Het Tribunaal,

O. dat bij bevel van dagvaarding van 30 October 1945 aan beschuldigde is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. den vijand hulp heeft verleend, doordat hij gedurende de periode April 1943 tot omstreeks September 1944 dienst heeft gedaan als wachtman bij den Wache- und Schutzdienst op vliegvelden in Nederland, in gebruik bij den vijand;

b. zich op 23 April 1941 te Tilburg aangesloten heeft als lid, althans als sympathiseerend lid, bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en bij deze Beweging gedurende een ruime periode aangesloten is gebleven, voorts aangesloten is geweest bij de Weerafdeling van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bovendien heeft gegeven van instemming met het streven dezer Beweging, door geabonneerd te zijn geweest op het nationaal-socialistische weekblad „Volk en Vaderland”;

c. te Tilburg, althans in Nederland, als lid aangesloten is geweest bij de nationaal socialistische organisaties „Alarm” en „Nederlandsche Volksdienst”;

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat beschuldigde tijdens de vijand-

lijke bezetting van het Rijk in Europa, gedurende de periode April 1943 tot omstreeks September 1944 als wachtmans dienst heeft gedaan bij den Wache- und Schutzdienst, dat beschuldigde zich op 23 April 1941 te Tilburg als sympathiseerend lid aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en dat beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa geabonneerd is geweest op „Volk en Vaderland”, en als lid aangesloten is geweest bij de nationaal-socialistische organisatie „Alarm”;

O. dat het Tribunaal het meerder aan beschuldigde tenlastegelegde niet bewezen acht;

O. dat bovenomschreven welbewezen gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp verleend hebben aan den vijand, het te dien tijde zich aangesloten hebben als sympathiseerend lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, het te dien tijde blijk hebben gegeven van instemming met het streven dezer Beweging, alsmede het te dien tijde als lid aangesloten zijn geweest bij de nationaal-socialistische organisatie „Alarm”;

Post alia:

O. dat het bewezen verklaarde de oplegging van interneering zou wettigen, ware het niet, dat beschuldigde reeds in bewaring is gehouden van 13 November 1944 tot en met 14 December 1945 en het Tribunaal oplegging van den maatregel van interneering in verband met den hoogen leeftijd van beschuldigde en zijn chronische ziekelijke gesteldheid niet wenschelijk acht, immers door interneering het doel van dezen maatregel niet bereikt zou worden;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende;

Leet den navolgenden maatregel aan beschuldigde op:

Ortsetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 119.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 30 November 1945. (Mr. van Leeuwen, van Bunge en van Amelsvoort.)

Publicatie in Nederlandsche dagbladen van een serie artikelen, waarin tot uitdrukking wordt gebracht hoe correct en juist de Duitschers in Frankrijk zich gedragen en welke resultaten samenwerking met de bezettende macht aldaar heeft gebracht leverf op: hulp en steunverleening aan den vijand en het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

Het formeel bezwaar van beschuldigde, dat hij zich tegen voormelde tenlastegelegde publicatie van artikelen niet kon verdedigen, omdat daarbij uit de bedoelde krantenartikelen niets is geëitend in de dagvaar-

ding, wordt verworpen, omdat in het telastegelegde duidelijk uitkomt in welk opzicht het publiceeren van die artikelen den beschuldigde wordt verweten.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Willem Van Beuningen, musicoloog, wonende te Vught.

Op 30 November 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. M. H. M. Adelmeyer.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangemeld heeft bij de nationaal-socialistische organisatie: „De Nederlandse Kultuurkamer”, daardoor tevens blijk gevende van nationaal-socialistische gezindheid;

2. van instemming met het streven dier organisatie heeft blijk gegeven en haar propaganda heeft bevorderd door een artikel te publiceeren in een Nederlands dagblad, waarin hij oproept tot medewerking in die organisatie met Goedewaagen;

3. vriendschappelijk omgang heeft gehad met den Duitsch officier Majoor Wolk en andere leden van de Duitse Weermacht of politie, daardoor openlijk blijk gevende van ingenomenheid met den vijand;

4. driemaal een reis naar Parijs heeft gemaakt, waarvan eenmaal met een speciale aanbeveling namens voornoemden Wolk, daardoor voordeel trekkende uit de door den vijand genomen maatregelen en zijn vertrouwelijke omgang met voornoemden Wolk;

5. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en openlijk heeft doen blijken van zijn ingenomenheid met dezen, door een serie artikelen in enige Nederlandse dagbladen te publiceeren, waarin hij tot uitdrukking brengt, hoe correct en juist de Duitsers in Frankrijk zich gedragen en welke resultaten samenwerking met de bezettende macht, aldaar heeft gebracht;

op grond van welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard:

Ik ben Nederlander. Ik heb mij op 20 April 1942 aangemeld bij de Nederlandse Kultuurkamer. Ik erken de juistheid van het mij door U getoonde bewijs van aanmelding der Nederlandse Kultuurkamer te mijnen name. Ik beken in een Nederlands dagblad een artikel te hebben gepubliceerd, houdende een oproep tot medewerking in de Nederlandse Kultuurkamer met Goedewaagen. Ik heb omgang gehad met den Duitsch officier Majoor Wolk en Overste Brückner.

Ik ben tijdens de oorlog driemaal naar Pa-

rijs geweest, waarvan eenmaal met een speciale aanbeveling van Majoor Wolk.

Ik heb in verschillende dagbladen in Nederland in de loop van de jaren 1941 en 1942 artikelen gepubliceerd. Ik beken, dat de krantenartikelen, waarvan mij door U de courantenknipsels getoond worden, welke zijn gebundeld in een album, gemerkt 31 en waaronder mijn naam staat gedrukt, door mij zijn geschreven;

Post alia:

ad 5°. O. dat beschuldigde heeft erkend in verschillende Nederlandse dagbladen in de loop van de jaren 1941 en 1942 een serie artikelen te hebben gepubliceerd en met zijn naam ondertekend, waarvan de uitknipsels zijn gebundeld in een album (stuk 31);

O. dat beschuldigde daarin met zoveel woorden tot uitdrukking brengt, hoe correct en juist de Duitsers in Frankrijk zich gedragen, door woordelijk te schrijven:

1. in het artikel „Eerste indrukken van Parijs in oorlog”, verschenen in een Nederlands avondblad van 10 Febr. 1941, handelend over de „Kommandantur”: „binnen wacht ons een correcte ontvangst”;

2. in het artikel „Parijsche Banlieue”, verschenen in het Nederlandse Dagblad op 8 Augustus 1941: „vervolgens is men in alle lagen der bevolking vol lof over het correcte, ja hoofse optreden der Duitse Weermacht”;

3. in het artikel „Veertien Juli”, verschenen in het Nederlandse Dagblad van 9 Aug. 1941: „Ieder vreemdeling, die korte of langere tijd in Parijs wil blijven, moet zich eerst melden bij de militaire autoriteiten. Waar eertijds het in plechtig zwart gekleed personeel van een deftige Parijse bankinstelling gereed stond om financiële orders uit te voeren, ontmoet men nu slechts mannen in het veldgrijs. De ontvangst is daarom niet minder correct, want wanneer eenmaal de formaliteiten vervuld zijn, staan dezelfde mensen gereed, om den vreemdeling op alle mogelijke manieren behulpzaam te zijn”;

4. in het artikel „Parijs in oorlogsdagen”, verschenen in „Het Huisgezin” op 17 September 1941, handelende over de intocht der Duitse troepen in Parijs: „Dan komen de Duitse troepen, correct en waardig door hun houding en ijzeren discipline”;

O. dat in deze artikelen de beschuldigde telkens tot uitdrukking brengt, welke resultaten samenwerking met de bezettende macht in Frankrijk heeft gebracht door woordelijk te schrijven:

1. in het artikel: „Fransen zoeken troost bij de kunst”, verschenen in een Nederlands avondblad op 20 Februari 1941: „de overwinnaar heeft blijk gegeven van een grote mate van tact door dit geestelijk bezit op de meest nauwgezette wijze te eerbiedigen. In zijn waardering voor de kunst van vroeger en nu is de Fransman de volle vrijheid gelaten, behalve slechts dan, wanneer bijvoorbeeld door het opvoeren van een tendentius toneelstuk de redelijke goede verstandhouding tussen Frankrijk en Duitsland geschaad zou kunnen worden”, en verderop: „een verloren oorlog betekent nog geenszins

een ten dode opgeschreven cultuur, temeer daar de symptomen van een geest van samenwerking tussen Duitsland en Frankrijk duidelijk waarneembaar zijn”.

2. in het artikel: „de Fransen zitten niet bij de pakken neer”, verschenen in het avondblad van het Utrechts Dagblad van 11 Maart 1941: „Historische steden gelijk Versailles zijn volgens de laatste berichten door de Duitse troepen ontruimd, opdat het paleis en zijn tuin met eeuwenoude kastanjebomen voor een bombardement gespaard zouden blijven”, en verderop: „Tenslotte, waarom beginnen reeds enkele sociale instellingen van den tegenstander ook in Frankrijk ingang te vinden? Omdat het Fransche volk zich deze nederlaag ten nutte wil maken en het de tekenen der nieuwe tijden begint te verstaan”;

3. in een artikel „Parijse Banlieue”, verschenen in het Nederlands Dagblad van 8 Augustus 1941: „Laten wij op de meest nuchtere en objectieve wijze de volgende punten vaststellen. Vooreerst hebben wij in deze dagen slechts bij hoge uitzondering 't scheldwoord „Boche” horen gebruiken. Zij die Frankrijk van voor Mei 1940 kenden, zullen moeten toegeven, dat dit een grote vooruitgang betekent. Vervolgens is men in alle lagen der bevolking vol lof over het correcte, ja hoofse optreden der Duitse Weermacht. Het woord „samenwerking” is niet langer een holle klank, een propaganda-leuze waarover men glimlachend de schouders ophaalt. „Collaboration”, hoe vaak heb ik dit woord horen uitspreken, soms aarzelend en wat onwennig, maar vaak reeds met overtuiging als de enige mogelijkheid om Frankrijk en Europa te redden. Begrijpt gij, Nederlanders, wat dat zeggen wil?”, en verderop: „Terug naar het land en naar noeste arbeid, als het beste geneesmiddel tegen het grote leed en daarnaast een hoe langer hoe meer verbreid besef, dat slechts uit de samenwerking van alle volkeren van het vaste land een nieuw gelukkig Europa geboren kan worden”;

4. in een artikel „Veertien Juli”, verschenen in het Nederlands Dagblad van 9 Augustus 1941: „Ja, er heerst over het algemeen een goede verstandhouding tussen bezetting en Parijse bevolking. Hoe onwaarschijnlijk dit ook moge klinken voor een ieder die Parijs van vóór Mei 1940 kende, steeds heeft het ons dezer dagen weer getroffen in welke mate de vroegere mentaliteit veranderd is”;

5. in een artikel: „Parijs in oorlogsdagen”, verschenen in „Het Huisgezin” van 19 September 1941: „Want Nederlanders, weet dit: de Parijzenaar moet zich met onzijdig minder tevreden stellen dan gij. De beter gesitueerden mogen in dure restaurants nog veel weten te bemachtigen, de eigenaar knijpt immers voor zijn oude goede klanten nog graag een oogje toe, maar het merendeel moet met een uiterst karig rantsoen toekomen, belangrijk minder dan hetgeen ons nog altijd wordt toebedeeld. Men zal mij zeggen, dat ons noordelijk klimaat en ander ras ge-

heel verschillende eisen stellen. Aangenomen dat de Nederlander en de Fransman er vergelijkenderwijs precies eender voorstaan, dan is nóg de houding van den laatste heel wat waardiger. De Parijzenaar draagt de moeilijkheden van het ogenblik gelaten, hoogstens drijft hij met zichzelf de spot, omdat hij de problemen der distributie niet gemakkelijk weet op te lossen. Maar indien hij de huidige omstandigheden zó weet te dragen, is dit in het bewustzijn, dat betere dagen in een nieuwe tijd te wachten staan. Een tijd van internationale samenwerking in plaats van ervijandschap, van sociale rechtvaardigheid in plaats van onwaardige misstanden, van hoger welvaartspeel en ongekende mogelijkheden voor alle Europeanen in een door hen heroverd en gezuiverd Europa”;

6. in een artikel „Pétain, overwinnaar van het geestelijk Verdun”, verschenen in het Utrechts Dagblad van 27 Februari 1942: „Grote veranderingen zijn in Frankrijk op til, een nieuwe geest is geboren. Een goed hoorder heeft genoeg aan een half woord of . . . wie zich aan een ander spiegelt . . .”

O. dat beschuldigde door aldus in volle oorlogstijd het Nederlandse publiek in krantenartikelen voor te lichten openlijk blijk heeft gegeven van zijn ingenomenheid met den vijand en tevens dezen daarbij hulp en steun heeft verleend, omdat het gevolg van dergelijke voorlichting noodzakelijkerwijs moest zijn, dat het lezende publiek zich afvroeg of niet ook in ons land samenwerking met den vijand meer in 's lands belang was dan verzet tegen hem;

O. dat de in voormelde verklaringen van beschuldigde en in de overige voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich aangemeld heeft bij de nationaal-socialistische organisatie de Nederlandse Kultuurkamer, daardoor tevens blijk gevende van nationaal socialistische gezindheid;

2. van instemming met het streven dier organisatie heeft blijk gegeven en haar propaganda heeft bevorderd door een artikel te publiceren in een Nederlands dagblad, waarin hij oproept tot medewerking in die organisatie met Goedewaagen;

3. vriendschappelijke omgang heeft gehad met den Duits officier Major Wolk en een lid van de Duitse Weermacht, daardoor openlijk blijk gevende van ingenomenheid met den vijand;

4. driemaal een reis naar Parijs heeft gemaakt, waarvan eenmaal met speciale aanbeveling namens voornoemden Wolk, daardoor voordeel trekkende uit de door den vijand genomen maatregelen en zijn vertrouwelijke omgang met voornoemden Wolk;

5. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en openlijk heeft doen blijken van zijn ingenomenheid met dezen, door een serie artikelen in enige Nederlandse Dagbladen te

publiceeren, waarin hij tot uitdrukking brengt, hoe correct en juist de Duitsers in Frankrijk zich gedragen en welke resultaten samenwerking met de bezettende macht, aldaar heeft gebracht;

O. dat de beschuldigde door deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat beschuldigde als formeel bezwaar tegen het sub 5 in de dagvaarding telastegelegde heeft aangevoerd, dat hij zich tegen het daar gestelde niet zou kunnen verdedigen, omdat daarin uit de bedoelde krantenartikelen niets staat geciteerd;

O. dat dit formele bezwaar moet worden verworpen, omdat in het sub 5 telastegelegde duidelijk uitkomt, in welk opzicht het publiceren van deze artikelen den beschuldigde wordt verweten, namelijk voor zover daarin door hem tot uitdrukking is gebracht, hoe correct en juist de Duitsers in Frankrijk zich zouden hebben gedragen en welke resultaten samenwerking met de bezettende macht aldaar zou hebben gebracht, waardoor het den beschuldigde duidelijk kon zijn, waartegen hij zich te verdedigen had;

O. dat het hiervoor bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelde maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies om de duur daarvan te beperken tot tien maanden met aftrek van de tijd in vóór-internering doorgebracht en deze mitsdien te doen eindigen op 6 Februari 1946;

2. Verbeurdverklaring van zijn vermoogen, zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 100,000 (zegge honderdduizend gulden);

3. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

4. Ontzetting van het recht tot uitoefening van het beroep van journalist en muziekpaedagoog.

No. 120.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 7 November 1945. (Mr. van Leeuwen, Meyerink en Ir. van Mechelen).

Onder voordeeltrekking uit de door de oorlog geschapen feitelijke toestand is te brengen het verrichten van werk voor de Duitsers tegen contraprestatie, bijv. het wassen voor Duitsers tegen betaling.

(Bij het sub 4 bij dagvaarding telastegelegde is niet aangegeven de qualificatie, waaronder dit zou zijn te brengen).

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal tegen Johanna Maria Vos, gescheiden echtgenoot van E. van Hoorn, zonder beroep, wonende te 's-Hertogenbosch, raadsman Mr. J. B. Hengst.

Beschuldigd, dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische organisatie het Nederlandse Arbeidsfront;

2. openlijk heeft doen blijken van inge-nomenheid met den vijand door omgang met Duitse militairen;

3. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door voor leden van het Duitse leger sigaretten op te kopen en aan hen te ver-kopen, voor hen te wassen en bij hen te werken;

4. hulp heeft ingeroepen van de Duitsers of hun handlangers om een geschil tussen haar en haar bureu op te lossen of althans bij hen haar beklag heeft gemaakt over de houding en het optreden van de bureu tegen-voer haar;

5. voordeel heeft getrokken of getracht heeft te trekken uit de door de oorlog ge-schapen feitelijke toestand door tegen be-taling of ontvangst van goederen voor Duit-sers te wassen;

op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben ge-dragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en het telaste-gelegde te erkennen;

O. ten overstaan van den door het Tribu-naal benoemden Commissaris A. H. J. Hoch-stenbach door na te noemen getuigen op 25 Juni 1945 zakelijk is verklaard als volgt:

1. A. A. J. v. d. Grint: dat gedurende de gehele oorlog de Duitsers bij beschuldigde geregeld aan huis kwamen en zij er altijd mee omging ook buitenshuis (stuk 17);

2. H. Spijkers: dat de omgang van be-schuldigde met de Duitsers gedurende de ge-hele oorlog meer dan ergerlijk was (stuk 19);

3. Petrus Vos: dat beschuldigde hem bij een woordenwisseling heeft toegevoegd hem naar het kamp te zullen laten brengen als hij

niet zweeg; dat enige tijd later bij hem een S.S. man kwam, die hem met het kamp dreigde naar aanleiding van hetgeen getuigen tegen beschuldigde zou hebben gezegd; dat hij in de kamer van beschuldigde 5 kerels in uniform aantroef;

O. dat blijkens ambtsedig proces-verbaal van den rechercheur J. G. van Gemert d.d. 6 November 1945 (stuk 34) door na te noemen personen tegenover hem, relatant, zakelijk is verklaard als volgt:

1. dezelfde H. Spijkers: dat beschuldigde haar zoon, die onderduiker was, dreigde met de S.D.; dat er Duitse soldaten bij haar in huis gingen;

2. J. van Houten: dat beschuldigde hem als buur heeft bedreigd naar de Duitsers te gaan en hij de volgende dag bij de S.D. moest komen;

3. J. van Esch: dat beschuldigde hem bij den Ortskommandant heeft aangeklaagd;

O. dat de in voormelde verklaring van be-schuldigde en de in voormelde getuigenver-klaringen en bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribu-naal, dat daardoor wordt bewezen, dat be-schuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande, dat van het sub 4 haar telaste-gelegde het primaire feit is bewezen en zij de hulp heeft ingeroepen van de Duitsers en ad 5, dat beschuldigde voordeel heeft getrok-ken door voor Duitsers te wassen tegen be-taling;

O. dat de beschuldigde op grond dezer ge-dragingen geacht moet worden zich desbe-wust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatrege-len op:

1. Internering overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit be-paalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot anderhalf jaar, de tijd van vóór-internering daaronder begrepen en deze in-ternering te doen eindigen op 25 Juli 1946.

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de Redactie.

Het sub 4 bij dagvaarding in bovenstaan-de zaak aan de beschuldigde telastegelegde vermeldt zoowel primair als subsidiair een feit zonder dat daarbij aangegeven wordt

onder welke van de qualificaties van art. 1 van het Tribunaalbesluit dit is te brengen. Ook bij de bewezenverklaring wordt niet vermeld onder welks qualificatie van genoemd artikel het primaire feit valt. In het dictum wordt slechts gesteld, dat het Tribunaal de beschuldigde schuldig verklaart aan hetgeen is bewezenverklaard en dat dit bewezen verklaarde valt onder art. 1 van het Tribunaalbesluit, zoodat ook daar in het midden wordt gelaten, welke qualificatie hier van toepassing is. Naar mijne meening had het Tribunaal in deze duidelijkheids-halve bij het weergeven van genoemd feit de qualificatie behooren te vermelden, daar zulks toch zeer zeker in het belang van de beschuldigde is. Deze heeft daarop m. i. zelfs recht om zich behoorlijk te kunnen verdedigen.

Gaat men na, welke qualificatie in het onderhavige geval van toepassing is te achten, dan blijkt, dat keuze kan worden gedaan uit de navolgende:

1. voordeeltrekking uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;
2. voordeeltrekking uit het hebben van vertrouwelijken omgang met leden van de burgerlijke of militaire bezettende macht;
3. openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

De meest aanvaardbare qualificatie acht ik hier voor het primaire feit de eerstgenoemde van deze drie, daar toch de hulp van den vijand werd ingeroepen ter oplossing van een geschil, waarbij het onvermijdelijk gevolg zal zijn dat men door het verkrijgen van die hulp en de noodige pressie van den vijand op de tegenpartij aan het langste eind trekt en daardoor dus een voordeel geniet, dat men in normale omstandigheden niet zoo gemakkelijk zou hebben verkregen.

Weliswaar blijkt uit bovenstaande uitspraak een omgang van beschuldigde met Duitschers, c.q. met den vijand, doch dit neemt niet weg dat de tweede aangegeven qualificatie toch minder bruikbaar is dan de eerstgenoemde, omdat zij enger is. Bovendien zou deze in het kader van deze uitspraak niet passen, daar van een *vertrouwelijke* omgang met den vijand door beschuldigde niet wordt gerept, doch slechts van een openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand. Hier doet zich dan de vraag voor of laatstgenoemde qualificatie in deze bruikbaar is. Ik meen van niet, daar toch het aangeven bij of het inroepen van de hulp van den vijand kon geschieden zonder dat de ageerende persoon met dezen ingenomen was en daarvan openlijk blij gaf. Een dergelijke handeling zou bijv. te wijten kunnen zijn aan wraakzucht, waarbij dan het sterkste en wel ten zeerste af te keuren wapen werd gebruikt tegen den persoon, waarop men zich wilde wreken. Hieruit blijkt weer, dat het toch wel van belang is naast de feiten ook de qualificatie in het bevel tot dagvaarding c.q. de dagvaarding op te nemen.

J. v. d. Brug.

No. 121.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (1e Kamer), 9 November 1945. (A. J. Meyerink, Gielen en van Bunge).

Onder voordeeltrekking uit de door de oorlog geschapen feitelijke toestand is te brengen het tegen betaling van loon fungeeren als bode bij het Nederlandse Arbeids Front.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal tegen Adrianus Josephus Bekkers, schilder, wonende te Boxtel, raadsman Mr. G. J. W. Kets.

Beschuldigd dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als sympathiseerend lid, lid of medewerker, zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en de nationaalsocialistische organisaties het Nederlandse Arbeidsfront en de Nederlandse Volksdienst,
2. voordeel heeft getrokken uit de door de oorlog geschapen feitelijke toestand door tegen betaling van een loon van f 10 per week te fungeeren als bode van het Nederlandse Arbeidsfront,

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de proces-stukken waaronder een ambtseedig proces-verbaal d.d. 27 December 1944 opgemaakt door H. van Goor, agent van politie te Boxtel (stuk 3 van het dossier);

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het telastegelegde te erkennen, met dien verstande dat hij eerst sympathiseerend lid en daarna lid van de N.S.B. is geweest;

O. dat een kartotheekkaart van de N.S.B. (no. 1 van het dossier) den beschuldigde vermeldt onder stamboeknummer 037210 met datum lidmaatschap 1-5-1943 en de bijzondere aantekening inhoudt: lid van N.A.F. Aug. 1940;

O. dat het aan het Tribunaal uit eigen wetenschap bekend is, dat stamboeknummers, beginnende, als in casu, met het cijfer 0, veelal wijzen op een sympathiseerend lidmaatschap;

O. dat een kartotheekkaart van de Nederlandse Volksdienst (stuk 2 van het dossier) beschuldigde vermeldt als lid N.V.D. met aanvang lidmaatschap 1-4-1944 en lidmaatschapsnummer 065588;

O. dat de in voormelde verklaring en voorschreven bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande dat beschuldigde eerst sympathise-

rend lid en daarna lid van de N.S.B. is geweest;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettig en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht, hem de hieronder te vermelden maatregel op te leggen, daarbij overwegende dat beschuldigde reeds meer dan één jaar in voor-internering heeft doorgebracht;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen; Uitspraak doende;

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiefsbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen zulks voor de tijdsduur van vijf jaren.

No. 122.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG, 21 December 1945. (Mr. Schorer, v. d. Staal, Weijns).

Toepasselijkheid van art. 68 Sr. op gedingen gevoerd voor een Tribunaal.

Art. 68 Sr. is niet toepasselijk op gedingen gevoerd voor een tribunaal, aangezien een feit (In casu het smokkelen van graan en vee naar België) waarvan ten aanzien van den beschuldigde bij gewijsde van een Nederlandschen rechter onherroepelijk is beslist niet hetzelfde is als een overtreding van art. 1 van het Tribunaalbesluit. Overigens is het de vraag of art. 68 Sr. in het algemeen toepasselijk is op de tribunaal-rechtspraak.

(Art. 1 Tribunaalbesluit; art. 68 Sr.)

Tribunaal Middelburg tegen Willy Theodor Rozalie Rademakers, veekoopman, wonende te Ossensisse (gem. Vogelwaarde).

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: voordeel heeft getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, door met behulp van leden der Duitse Weermacht vee en graan te smokkelen vanuit Zeeuwsch-Vlaanderen, naar België,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7 December 1945 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. Terwoert, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigde op die zitting vrij onsamenhangend heeft verklaard, dat bij Baecke in Zeeuwsch-Vlaanderen 23 zakken graan opgeladen zijn, waarbij hij en ook een Duitse Feldwebel tegenwoordig was;

dat hij met dien Feldwebel naar Hulst is gereden om een anderen auto te halen, omdat de auto, waarop het graan was geladen, defect bleek te zijn en hij met dien Feldwebel terug is gereden naar de hoeve van Baecke; dat hij zich den paardensmokkel wel herinnert, doch daarbij geen Duitschers heeft gezien;

Post alia:

O. dat de processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde graan smokkelde vanuit Zeeuwsch-Vlaanderen naar België, met behulp van een lid der Duitse Weermacht;

O. dat het Tribunaal niet wettig bewezen acht, dat de beschuldigde ook vee vanuit Zeeuwsch-Vlaanderen naar België heeft gesmokkeld met behulp van leden der Duitse Weermacht, doch wel uit de aangehaalde processen-verbaal den indruk heeft gekregen, dat zulks is geschied;

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat hij met behulp van een lid der Duitse Weermacht graan heeft gesmokkeld vanuit Zeeuwsch-Vlaanderen naar België, hetgeen oplevert:

het tijdens de bezetting voordeel hebben getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

Post alia:

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer, te weten:

dat beschuldigde niet zou hebben te maken gehad met hulpverlening door Duitschers en dat hij niet meer vervolgd zou kunnen worden op grond van het „ne bis in idem”, daar de beschuldigde reeds door den Rechter wegens het smokkelen van het graan is veroordeeld geworden tot 8 maanden, welke hij heeft ondergaan;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is dat deze beschuldigde, die graan vanuit Zeeuwsch-Vlaanderen over de grens naar België smokkelt en daarbij gebruik maakt van Duitschers, omdat die, aan de grens gekomen, zonder meer doorrijden, en hij daardoor dus voordeel trekt uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, zich desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het door den raadsman aangevoerde

„ne bis in idem” niet opgaat, daar hier geen strafgeding tegen den beschuldigde wordt gevoerd wegens een feit, waardoor te zijnen aanzien bij gewijsde van den Nederlandschen rechter onherroepelijk is beslist; immers beschuldigde staat niet terecht voor smokkelen of verboden vervoer van graan, maar hij heeft zich voor een Tribunaal te verantwoorden aangaande een hem ten laste gelegde overtreding van art. 1 van het Tribunaalbesluit;

O. dat derhalve art. 68 Sr. niet van toepassing is, waar hier geen sprake is van hetzelfde feit, en er voorts ten aanzien van beschuldigde geen onherroepelijk gewijsde van den Nederlandschen rechter is ten aanzien van het hem ten laste gelegde, nog geheel afgezien van de vraag, of art. 68 Sr. van toepassing is bij de Tribunaalrechtspraak;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Willy Theodor Rozalie Rademakers voornoemd, schuldig aan: het — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

voordeel hebben getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van drie duizend gulden (f 3000).

No. 123.

BESCHIKKING v. d. HOOGHE AUTORITEIT, bedoeld in art. 4 van het K. B. van 23 Dec. 1944, te 's-HERTOGENBOSCH, d.d. 2 October 1945. (Mr. Vliegthart).

Fiat-executie geweigerd, aangezien de inhoud der gebruikte bewijsmiddelen niet voldoende grond oplevert voor de bewezenverklaring van de ten laste gelegde feiten.

(Art. 7, eerste lid K. B. van 23 December 1944 Stbl. E 153.)

Tribunaal Breda tegen Theodorus Wilhelmus van Rooy, winkelier, wonende te Breda.

O. dat aan den beschuldigde Th. W. van Rooy bij bevel van dagvaarding van 3 September 1945 is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde, van November 1941 tot het eind van 1943 te Breda of elders in Nederland als sympathiseerend lid bij de Nationaal Socialistische Beweging is aangesloten geweest en daarna begunstiger van deze beweging is geweest tot het eind der vijandelijke bezetting;

dat hij tijdens de vijandelijke bezetting aangesloten is geweest bij het Economisch Front te Breda;

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat bij die uitspraak bewezen is verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen;

O. dat de desbetreffende passages van de uitspraak luiden als volgt:

„O. dat beschuldigde ter zitting van 30 Juli 1945 heeft verklaard:

dat hij op 17 November 1941 lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging;

dat hij zich voor het Economisch Front heeft laten inschrijven;

dat hij eenige openbare vergaderingen van de N.S.B. heeft bezocht om Mussert en Blokzijl te hooren;

„Gezien het navolgende processtuk:

een kartotheekkaart uit de ledenadministratie van de Nationaal Socialistische Beweging ten name van beschuldigde;

„O. dat dit stuk zakelijk inhoudt:

dat beschuldigde zich op 17 November 1941 bij de Nationaal Socialistische Beweging heeft aangesloten;

„O. dat door verklaring van beschuldigde in verband met bovengenoemd bewijsmiddel wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen”;

O. dat de bewijsmiddelen op grond waarvan het aan den beschuldigde ten laste gelegde bewezen werd verklaard niets inhouden omtrent den duur van diens lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging, zoodat niet is bewezen, dat de beschuldigde tot het eind van 1943 te Breda of elders in Nederland als sympathiseerend lid bij de Nationaal Socialistische Beweging aangesloten is geweest;

O. dat deze bewijsmiddelen evenmin iets inhouden omtrent het den beschuldigde ten laste gelegde feit, dat hij na het eind van 1943 begunstiger van de Nationaal Socialistische Beweging zou zijn geweest tot het einde der vijandelijke bezetting, zoodat ook dit deel der telastelegging niet is bewezen;

O. dat echter aan den beschuldigde maatregelen zijn opgelegd op grond van de te zijnen laste bewezen verklaarde gedragingen;

O. dat mitsdien gewichtige redenen bestaan voor weigering van het fiat-executie;

Weigert het fiat-executie op bovengemelde uitspraak.

No. 124.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 23 October 1945. (Mr. Janssen, Ir. Polis, van Vonderen).

Het Nationaal Front is eene fascistische organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Gerardus Bernardus Fijnaut, rijwielhandelaar, wonende te Eindhoven, geïnterneerd.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

A. als lid zich heeft aangesloten bij de fascistische organisatie „Nationaal Front”, alsmede bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

B. als lid, althans als begunstiger, zich heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische instellingen de Nederlandsche Volksdienst en Winterhulp Nederland, alsmede voor deze instellingen is werkzaam geweest in de functie van buurtleider.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting van het Tribunaal dd. 23 October 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlander. Ik erken het mij bij dagvaarding ten laste gelegde.

Post alia:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

dat de beschuldigde zich heeft aangesloten bij het „Nationaal Front” omdat die partij hem beloofde te brengen, datgene wat hij bij zijn ervaringen als militair in de oorlogsdagen van 1940 had gemist, n.l. saamhorigheidsgevoel en onderlinge solidariteit terwijl ook het sociale programma van voornoemde partij zijn sympathie had;

dat het Tribunaal wil aannemen, dat geen pro-Duitsche overwegingen den beschuldigde geleid hebben tot het lid worden van meergenoemde partij, wat naar het oordeel van het Tribunaal ook blijkt uit het feit dat de beschuldigde bij de liquidatie van Nationaal Front in December 1941 niet meteen is overgegaan naar de N.S.B.;

dat het Tribunaal het lidmaatschap van het „Nationaal Front” dan ook niet zwaar wil aanrekenen gezien bovengenoemde motieven die beschuldigde daartoe brachten;

dat het Tribunaal van het sympathiserend lidmaatschap en later het lidmaatschap van de N.S.B. geen rechtvaardigingsgronden aanwezig acht;

dat toch de beschuldigde zich als sympathiserend lid der N.S.B. heeft opgegeven uit zuiver persoonlijke redenen, n.l. om niet in Duitschland te worden tewerk gesteld, stellende beschuldigde aldus handelende zijn persoonlijk belang boven hetgeen het vaderland van iedere goede Nederlander eiste;

dat ook beschuldigde wel overtuigd was, dat dit sympathiserend lidmaatschap ongeoorloofd was, daar hij volgens zijn verklaring zich nimmer bij de N.S.B. zou hebben aangesloten, indien hij geen gevaar had gelopen naar Duitschland te worden gezonden;

dat het Tribunaal ook het werken voor de Nederlandsche Volksdienst en de Winter-

hulp Nederland afkeurt al neemt het hierbij in aanmerking de zeer uitgesproken sociale eigenschappen van beschuldigde;

dat het Tribunaal bij het bepalen van de aan den beschuldigde op te leggen maatregelen mede in aanmerking neemt:

a. het goede gedrag van den beschuldigde tijdens de oorlogsdagen in Mei 1940 wat blijkt uit de verklaringen van zijn militaire superieuren;

b. het sociale gedrag van den beschuldigde, blijkende dit uit de verklaringen der getuigen Sanders, van der Wegen en Verberne;

dat het Tribunaal dan ook geen termen aanwezig acht aan den beschuldigde de maatregel van internering op te leggen, mede omdat de beschuldigde sedert 23 September 1944 in bewaring is gehouden.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 125.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG, 14 December 1945. (Mr. Vlaming, van Popering, van het West-einde).

Het koopen en doorverkoopen van door de Duitschers op de Nederlandsche marine krijgsbuit gemaakte sloepen levert op hulpverleening aan den vijand alsmede het trekken van voordeel uit de door den oorlog geschapen feitelijke toestand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 en 4 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal Middelburg tegen Pieter Johannes van Maaren, scheepsmakelaar expediteur, wonende te Hansweert.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. hulp heeft verleend aan den vijand, doordat hij in het laatst van 1940 of begin 1941, 6, 7, of 9, althans een aantal barkassen (sloepen), die door de Duitschers op de Nederlandsche Marine krijgsbuit waren gemaakt of van die Marine waren gestolen, van den vijand, althans van den Duitscher Karl Emde, die deze barkassen (sloepen) van de Duitschers had overgenomen, welke barkassen althans door de Duitschers te zijner beschikking waren gesteld, althans van J. H. Padmos te Yerseke, die handelde in opdracht van genoemden Emde, althans die barkassen (sloepen) van dien Emde had overgenomen, heeft gekocht en weer heeft doorverkocht;

b. dat hij door en tengevolge van die transactie een winst heeft gemaakt van

f 1172, althans winst heeft gemaakt, en hij alzoo voordeel heeft getrokken uit den door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 30 November 1945 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. F. W. Adriaanse, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigde op dit zitting heeft verklaard, dat hij erkent ten tijde in de dagvaarding vermeld, van Padmos een aantal barkassen te hebben gekocht, welke bootjes afkomstig waren van de Nederlandsche Marine en als krijgsbuit der Duitschers waren te beschouwen; dat hij die scheepjes weer heeft doorverkocht en met die transactie een winst heeft gemaakt van f 1172;

Gezien de navolgende processtukken:

Post alia:

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, het geen oplevert:

hulp te verleenen aan den vijand en voordeel hebben getrokken uit den door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Pieter Johannes van Maaren voornoemd schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

hulp verleenen aan den vijand en voordeel hebben getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van f 30,000;

Beveelt de onmiddellijke opheffing van het aan den beschuldigde opgelegde huis-arrest.

No. 126.

**TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG**, 21 November 1945. (Mr. Vlaming, van 't Westeinde, van Popering).

Onder hulpverleening aan den vijand is te brengen het als burgemeester getrouw alle opdrachten en bevelen van Deutsche autoriteiten uit te voeren.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal Middelburg tegen Martinus Tuiten, zonder beroep, wonende te Kloet-

tinge, thans geïnterneerd Militair Hospitaal te Middelburg.

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. zich in September 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij verder tijdens die bezetting als zoodanig is aangesloten gebleven;

b. als lid was aangesloten bij den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan bovengenoemde Beweging verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

c. als N.S.B.-burgemeester der gemeenten West-Kapelle en Kloetinge steeds getrouw alle opdrachten en bevelen van de Deutsche Weermacht en de Deutsche politie en die van de Deutsche militaire- en civiele bezettingsautoriteiten voor wat betreft vordering van menschen, paarden, wagens, fietsen, honden enz., heeft uitgevoerd of doen uitvoeren, en daardoor hulp heeft verleend aan den vijand;

d. heeft bewerkt, dat de onderduiker A. Koeman is gearresteerd geworden en mede daardoor hulp heeft verleend aan den vijand;

e. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door geëgelden vertrouwelijken omgang met leden der Deutsche Weermacht, der Deutsche politie en met Deutsche militaire- en civiele bezettingsautoriteiten;

door in zijn installatierede als burgemeester van West-Kapelle, gehouden in Februari of Maart 1942 o.a. te spreken van „de Führer en Duce, als van hooge kracht groepen”;

te zeggen dat hij Adolf Hitler vereerde;

dat de Führer het goed meende met geheel Nederland;

dat hij, beschuldigde, wilde ijveren voor saamhoorighedsgevoel met de Germaansche volken, in de voornaamste plaats met het groote en bewonderingswaardige Rijk van den Führer, met Groot-Duitschland derhalve;

dat wij economisch, cultureel en geestelijk op Duitschland zijn aangewezen;

dat volk en Führer van Duitschland ons zeer welgezind zijn;

dat dit voldoende gebleken is uit woorden en daden van den Führer en uit de geheele houding der bezettingsmacht;

dat wij den oorlog begonnen waren en de afstraffing hebben uitgelokt;

dat hij zijn burgemeesters-ambt ook wilde benutten om een goede harmonische verhouding tot het Deutsche Rijk te bevorderen en dat hij meent daarmede aan zijn Volk en Vaderland geen verraad te plegen, maar het een wezenlijken dienst te bewijzen;

door in zijn installatie-rede als burgemeester van Kloetinge op of omstreeks 8 Januari 1943, welke rede hij tevoren aan de goedkeuring van Münzer had onderworpen, dien hij blijkens zijn brief d.d. 1 Januari 1943 noemt „Sehr Geehrter Herr Beauftragte”, te

zeggen, dat o.a. Hitler zijn getrouwen in slagorde heeft geschaard tegen de wereldvijanden een en twee (dat zijn volgens beschuldigde Bolsjewisme en Plutocratie);

dat het een eer was, dat ook uit Kloetinge een zestal mannen in de voorste gelederen tegen dezen vijand de wapens droegen;

dat deze kameraden streiden voor vrijheid van volk en vaderland en dat eenmaal het vaderland hen dankend loven zou en de zege gewis zou zijn;

dat een groote dappere Deutsche Weermacht streed tegen de legers van de oude plutocraten en dat ons land daarbij was vertegenwoordigd met een dikke tienduizend man, helaas een veel te klein getal;

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 21 November 1945 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. A. H. Kuipers, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigde op die zitting heeft erkend al hetgeen hem is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 31 October 1945 onder toevoeging, dat hij de bevelen der Duitschers wel heeft uitgevoerd, maar de bevolking zooveel mogelijk is terwille geweest, en dat hij niet kon toegeven, dat hij den onderduiker A. Koeman heeft doen arresteren, noch dat hij vertrouwelijk omging met de Duitschers;

Post alia:

O. dat de processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde:

in September 1940 lid is geworden van de N.S.B. en dit tijdens heel den duur der bezetting is gebleven;

lid was van den Nederlandschen Volksdienst;

als N.S.B.-burgemeester van Westkapelle en Kloetinge steeds getrouw alle opdrachten en bevelen van de Deutsche Weermacht, de Deutsche politie en die van de Deutsche militaire- en civiele autoriteiten, als sub c der dagvaarding omschreven, heeft uitgevoerd en doen uitvoeren;

heeft bewerkt, dat de onderduiker A. Koeman is gearresteerd geworden;

in zijn installatieredevoeringen als burgemeester van West-Kapelle en Kloetinge zich heeft uitgelaten als sub e der dagvaarding omschreven;

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

zich als lid aangesloten hebben bij den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan bovengenoemde Beweging verwante, althans

Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

hulp verlenen aan den vijand en openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met dezen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer, te weten:

dat hij meende, dat de oorlog na de capitulatie uit was en dat toen de Deutsche regering hier de wettige regeering was en het recht had al die maatregelen te nemen, die zij noodig oordeelde;

dat de vijand het recht had zich met het binnenlandsch bestuur te bemoeien en hij het daarom juist vond hun daarbij te helpen, daar hij anders het burgemeesters-ambt niet zou hebben aanvaard;

dat hij alzoo meende te kunnen fungeren als buffer- en stootblok tusschen de Duitschers en het Nederlandsche volk;

dat hij Hitler beschouwde als een man, die het goede met ons volk wilde;

dat „Heil Hitler”, waarmede hij zijn brieven ondertekende, een beleefdheidsfrase was zonder meer;

dat hij het burgemeesters-ambt heeft aanvaard, omdat hij N.S.B.-er was;

dat hij in het Nationaal Socialisme veel goeds zag en er ook veel van verwachtte;

dat hij de opdrachten der Duitschers heeft uitgevoerd met inachtneming der belangen der bevolking;

dat volgens Romeinen 13 : 1 de overheid van God is, dat daarom de Duitschers moesten worden gehoorzaamd, en hij op dien grond de bevelen der Duitschers heeft uitgevoerd;

dat hij die opdrachten niet heeft gesaboteerd;

dat hij niet heeft bewerkt, dat de onderduiker Koeman is gearresteerd, doch dat hij alleen aan den Marechaussee v. d. Vliet heeft gezegd, dat hem, beschuldigde, gebleken was dat Koeman niet in het bezit van een arbeidskaart was, waarop v. d. Vliet dit heeft onderzocht en Koeman heeft gearresteerd;

dat hij niet vertrouwelijk met de Duitschers omging;

dat eerzucht niet de reden is geweest voor het aanvaarden van het burgemeesters-ambt, nadat hij van 1933—1942 als ambtelooz burger in Arnhem had gewoond;

dat hij voor de N.S.B. een begeerde candidaat voor dat ambt was, omdat hij in Ne-

derlandsch Indië hooge functies had bekleed; dat meerderen meenden, dat de bezettende overheid de wettige overheid was;

dat hij als burgemeester niet anders heeft kunnen handelen dan hij gedaan heeft; immers andere burgemeesters voerden ook bevelen der Duitschers uit;

dat het beter was een N.S.B.-burgemeester dan een Duitscher aan het hoofd der Gemeente te hebben;

dat hij N.S.B.-er was uit ideologische motieven, die het communisme zag als de groote bedreiging van Europa;

dat zijn installatie-reden dan ook uit dit oogpunt moeten worden gezien;

dat hij te goeder trouw als idealist heeft gehandeld en zich geen landverrader voelt;

dat hij wel ergernis erkent te hebben gegeven, doch dat zulks niet met opzet is geschied;

dat hij zijn zaak zag als een goede zaak en daarom ergernis geven mocht;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is, dat, zoo men, zooals deze beschuldigde o. m. heeft gedaan, zich aansluit bij een dermate landsverraderlijke klik als de N.S.B. was, men als burgemeester alle bevelen etc. der Duitschers uitvoert, bij de Duitschers zich aanbeveelt om burgemeester te worden en steeds naar betere burgemeesters-plaatsen vraagt; men gaat zitten op den stoel van door de Duitschers weggejaagde goedvaderlandsche burgemeesters en men dan in zijn installatieredevoeringen, in bijzijn van Duitschers, op een dergelijke manier als deze beschuldigde heeft gedaan, den Duitschers in het gevlei komt, zich hun getrouwe satelliet betoont, de Duitse regeering beschouwt als onze wettige regeering en zijn vaderland aldus vertrappt en hooit, daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat des beschuldigten verweer aangevoerde het geval Koeman niet wordt geaccepteerd; immers hij had als burgemeester moeten weten, dat v. d. Vliet iemand was, die graag onderduikers zocht, zoodat het doorgeven van het feit, dat Koeman geen arbeidskaart had, aan dezen marechaussee, gelijk staat met directe aangifte, en zulks zeer zeker oplevert het bewerken, dat Koeman is gearresteerd geworden, zooals is ten laste gelegd;

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal eveneens bewezen is, dat beschuldigde geregeld en vertrouwelijk omging met Duitschers als ten laste gelegd; immers zulks was het geval met elken N.S.B.-burgemeester, die juist, doordat hij zich de gunst der Duitschers heeft verworven, op zijn post komt te zitten, en blijkt verder zonder meer uit de door beschuldigde met Duitschers gevoerde correspondentie en uit zijn installatiereden;

O. dat de beschuldigde heeft erkend de als

bewijsmiddel gebezigde brieven alle te hebben geschreven en ondertekend en dat hij de in de dagvaarding aangehaalde installatiereden als burgemeester van Westkapelle en Kloetinge heeft gehouden en daarbij heeft gesproken als in de dagvaarding vermeld;

O. ten aanzien van het verweer van beschuldigde, dat volgens Romeinen 13 : 1 de overheid van God is en dat daarom de Duitschers moesten worden gehoorzaamd, deze beschuldigde vergeet, dat Romeinen 13 : 1 spreekt over de langs wettigen weg tot stand gekomen en regeerende overheid, doch dat de apostel Paulus daar niet spreekt over een tyran, die zich met geweld en ondanks plechtige geloften van het tegendeel, toegang verschaft tot eens anders land en daar zijn onderhoorigen laat optreden als dieven en moordenaars;

O. ten aanzien van de bewering van den raadsman van beschuldigde, dat deze als burgemeester niet anders had kunnen handelen, en dat toch ook andere burgemeesters opdrachten der Duitschers hebben uitgevoerd, het Tribunaal opmerkt, dat deze beschuldigde zich heeft laten welgevallen en er naar gedongen heeft om plaatsen te bezetten van door de Duitschers weggejaagde burgemeesters, en dat de Duitschers juist trachtten zoveel mogelijk N.S.B.-ers tot burgemeester te benoemen, omdat zij er van verzekerd waren, dat deze, hun satellieten, getrouwelijk en gehoorzaam hun zin zouden doen;

O. dat deze beschuldigde kalm burgemeester is gebleven, toen het burgemeesterambt vrijwel in niets anders meer bestond dan in het uitvoeren van voor ons volk en vaderland vernederende en onrechtmatige bevelen, en dat deze beschuldigde er alzo vanaf de hooge plaats, die hij bezette, aan heeft meegewerkt, dat ons volk tot rechteloozen slaaf werd van een bende misdadigers, die zich de Duitse regeering noemde;

O. dat het Tribunaal dienaangaande nog wil naar voren brengen, dat ook van N.S.B.-zijde, van landsverraderlijken kant alzo, de benoeming van N.S.B.-ers tot burgemeester werd toegejuicht en bevorderd, omdat die landsverraderlijke beweging alzo zeer veel invloed dacht te krijgen, doordat de burgemeesters plein pouvoir hadden en aan geen begroting noch toezicht van een volksvertegenwoordiging gebonden waren;

O. dat deze beschuldigde nog heeft doen aanvoeren, dat hij gehandeld heeft uit idealistische motieven omdat hij het communisme weerde en daartegen strijden wilde, doch hij in zijn installatiereden niet alleen tegen het communisme tevelde trok, maar ook tegen de „plutocraten”, waarmee in zijn kringen werden bedoeld onze geallieerden Engeland en Amerika;

O. dat het verweer, dat deze beschuldigde uit idealistische motieven zou hebben gehandeld en dat hij zijn zaak zag als een goede zaak en daarom ergernis geven mocht, en dat hij deswege geen landverrader was, reeds alleen wordt weerlegd hierdoor, dat in zulk een systeem landverraad onbestaanbaar zoude zijn;

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal deze beschuldigde werd gedreven door onbegrensde eerezucht; immers zulks blijkt overduidelijk uit zijn correspondentie, waarin hij van zijn capaciteiten hoog opgeeft, niet gelijk wenschte te worden gesteld met de gewone menschen, en meent, dat het burgemeestersambt hem zonder meer toekwam;

O. dat het Tribunaal het optreden van dezen beschuldigde, die ook nog in de Zeeuwse Stroom op zeer laakbare en voor de getroffen en hoogst pijnlijke wijze heeft geschreven over de „vliegerterreur” der Engelsche piloten, de hulp van Duitsche militairen heeft ingeroepen tegen zijn eigen ingezetenen, die V-teekens op hun huizen hadden en weigerden deze weg te poetsen, doch die, volgens beschuldigde, deze teekens wilden laten staan tot een blamage der Duitschers, totdat de Engelschen zouden komen, terwijl beschuldigde bovendien getracht heeft zich te verbergen achter een uitspraak van den Apostel Paulus en achter een idealogie, die hem alles geoorloofd deed zijn wat hij meende, dat goed was, wel buitengewoon ergerlijk vindt; immers deze beschuldigde heeft, gezien zijn ontwikkeling, heel goed geweten dat hij verkeerdelijk handelde, en aan ons volk en vaderland zeer veel kwaads berokkende;

O. dat menschen, die zich aldus gedragen hebben, zoolang mogelijk uit de maatschappij dienen te worden verwijderd, in hun vermogen dienen te worden getroffen en onwaardig zijn om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor zij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid missen;

O. dat de enkele goede daden, die deze beschuldigde zegt te hebben gedaan, in het niet verzinken bij al het kwaad, dat hij heeft bedreven;

O. dan ook dat het Tribunaal, gelet op al het hierboven overwogene, geen reden ziet voor eenige clementie, noch om den tijd, gedurende welken deze beschuldigde reeds is geïnterneerd geweest, in rekening te brengen, en den langst mogelijken interneerings-termijn zal voorstellen;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Martinus Tuijten voornoemd, schuldig aan:

het — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

als lid zich aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

als lid zich aangesloten hebben bij den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan bo-

vengenoemde Beweging verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

hulpverleenen aan den vijand en openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met dezen, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van tien jaren in acht genomen dient te worden; met bevel tot in bewaringhouding;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van dezen beschuldigde;

3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 127.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 14 Nov. 1945. (Mr. v. Leeuwen, Gloudemans, Wouters).

Het als vertegenwoordiger zijn tusschenkomst verleenen voor de levering van verf aan Duitschers voor camouflage-doeleinden valt onder het begrip: hulpverleening aan den vijand.

Verweer van gedwongen levering afgevoerd.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Marinus Henricus van Mierlo, Prov. inspecteur van grondstoffen, wonende te Vught.

Op 17 October, 31 October en 14 November 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. M. H. M. Adelmeyer.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp heeft verleend aan den vijand door als vertegenwoordiger ener verffabriek — de N.V. Pieter Schoen te Zaandam — zijn tusschenkomst te verlenen voor het leveren van grote hoeveelheden camouflageverf door genoemde fabriek aan de Duitsers, althans aan aannemers of onder-aannemers voor camouflage-doeleinden op vijandelijke vliegvelden, van welke levering hij eene hoge provisie genoot, waardoor hij een belangrijk financieel voordeel heeft getrokken uit de door de oorlog geschapen feitelijke toestand;

2. voordeel heeft getrokken uit de door of vanwege den vijand genomen maatregelen door het accepteren van hoge provisies terzake van verfleveranties buiten zijn tusschenkomst door voormelde fabriek aan de Duit-

sers, althans aan aannemers of onderaannemers op Duitse vliegvelden gedaan en door zich financieel te interesseren bij aannemingen of onderaannemingen van werk door Nederlanders voor Duitse instanties;

3. heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door omgang met Duitsers, althans met een Duitser, die lid was van de Sicherheitsdienst, alsmede door voor het feestelijk viert der opening van het vliegveld Gilze-Reyen champagne te leveren;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat het rapport, door getuige J. B. W. M. van den Eerenbeemt, op 10 Nov. 1941 aan den beschuldigde op diens verzoek uitgebracht en waarvan de korte inhoud aan den beschuldigde is medegedeeld, zakelijk inhoudt, dat beschuldigde een zeer lucratief jaar 1940 heeft gehad tengevolge van provisie voor grote verkopen voor de Fa. Pieter Schoen te Zaandam en door zijn bemiddeling bij het tot stand komen van grote transacties, waarvoor hij een zekere provisie kon bedingen; dat zijn vermogen per 1 Mei 1941 bevatte zes huizen ter totale waarde van f 39,965 en effecten ter totale waarde van f 19,528.50 en dat zijn inkomen in 1940 had bedragen f 28,695.44 aan salaris en provisie Pieter Schoen en f 29,251.18 aan bedragen door beschuldigde ontvangen van Stappershoef, Martin en Bos;

O. dat de in de verklaringen van beschuldigde en van de getuigen en de in voormeld rapport vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp heeft verleend aan den vijand door als vertegenwoordiger ener verffabriek — de N.V. Pieter Schoen te Zaandam — zijn tussenkomst te verlenen voor het leveren van grote hoeveelheden camouflageverf door genoemde fabriek aan de Duitsers voor camouflagedoeleinden op vijandelijke vliegvelden van welke levering hij een hoge provisie genoot, waardoor hij een belangrijk financieel voordeel heeft getrokken uit de door de oorlog geschapen feitelijke toestand;

2. voordeel heeft getrokken uit de door den vijand genomen maatregelen door het accepteren van hoge provisies terzake van verfleveranties buiten zijn tussenkomst door voormelde fabriek aan aannemers op Duitse vliegvelden gedaan;

3. heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door omgang met een persoon, die lid was van de Sicherheitsdienst;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat dit punt door den beschuldigde wel is betwist met de motivering, dat hij niet vrijwillig maar onder dwang geleverd zou hebben en dat hij, zoals zovelen, tengevolge van de bezetting heeft verdiend, omdat hij wat te leveren had, maar het Tribunaal dit verweer verwerpt;

O. toch, dat — wat de beweerde dwang betreft — beschuldigde reeds in de Meidagen van 1940 den vijand naar Boxtel tegemoet is gereisd om relaties met de Duitsers aan te knopen, vervolgens deze relaties ongeveer anderhalf jaar heeft onderhouden, daarmede voor hem ongekende sommen verdienende, maar vervolgens toen het hem begon te benauwen, zonder voor hem nadelige gevolgen, iedere verdere relatie heeft weten te verbreken en dat — wat de verdere motivering betreft — beschuldigde een zodanige ontwikkeling bezit, dat hij begrepen moet hebben door te verdienen zoals hij verdiende, namelijk aan het leveren van camouflageverf voor Duitse vliegvelden, welke hij zelf ter plaatse op de startbanen ging controleren, dat hij zich gedroeg in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Verbeurdverklaring van zijn vermogen zich uitstreckende en beperkt tot een bedrag van f 25,000 (zegge vijf en twintig duizend gulden);

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

heel verschillende eisen stellen. Aangenomen dat de Nederlander en de Fransman er vergelijkenderwijs precies eender voorstaan, dan is nóg de houding van den laatste heel wat waardiger. De Parijzenaar draagt de moeilijkheden van het ogenblik gelaten, hoogstens drijft hij met zichzelf de spot, omdat hij de problemen der distributie niet gemakkelijk weet op te lossen. Maar indien hij de huidige omstandigheden zó weet te dragen, is dit in het bewustzijn, dat betere dagen in een nieuwe tijd te wachten staan. Een tijd van internationale samenwerking in plaats van erfviandschap, van sociale rechtvaardigheid in plaats van onwaardige misstanden, van hoger welvaartspeil en ongekende mogelijkheden voor alle Europeanen in een door hen heroverd en gezuiverd Europa";

6. in een artikel „Pétain, overwinnaar van het geestelijk Verdun”, verschenen in het Utrechts Dagblad van 27 Februari 1942: „Grote veranderingen zijn in Frankrijk op til, een nieuwe geest is geboren. Een goed hoorder heeft genoeg aan een half woord of . . . wie zich aan een ander spiegelt . . .”

O. dat beschuldigde door aldus in volle oorlogstijd het Nederlandse publiek in krantenartikelen voor te lichten openlijk blijk heeft gegeven van zijn ingenomenheid met den vijand en tevens dezen daarbij hulp en steun heeft verleend, omdat het gevolg van dergelijke voorlichting noodzakelijkerwijs moest zijn, dat het lezende publiek zich afvroeg of niet ook in ons land samenwerking met den vijand meer in 's lands belang was dan verzet tegen hem;

O. dat de in voormelde verklaringen van beschuldigde en in de overige voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich aangemeld heeft bij de nationaal-socialistische organisatie de Nederlandse Kultuurkamer, daardoor tevens blijk gevende van nationaal socialistische gezindheid;

2. van instemming met het streven dier organisatie heeft blijk gegeven en haar propaganda heeft bevorderd door een artikel te publiceren in een Nederlands dagblad, waarin hij oproept tot medewerking in die organisatie met Goedewaagen;

3. vriendschappelijke omgang heeft gehad met den Duits officier Majoor Wolk en een lid van de Duitse Weermacht, daardoor openlijk blijk gevende van ingenomenheid met den vijand;

4. driemaal een reis naar Parijs heeft gemaakt, waarvan eenmaal met speciale aanbeveling namens voornoemden Wolk, daardoor voordeel trekkende uit de door den vijand genomen maatregelen en zijn vertrouwelijke omgang met voornoemden Wolk;

5. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en openlijk heeft doen blijken van zijn ingenomenheid met dezen, door een serie artikelen in enige Nederlandse Dagbladen te

publiceren, waarin hij tot uitdrukking brengt, hoe correct en juist de Duitsers in Frankrijk zich gedragen en welke resultaten samenwerking met de bezettende macht, aldaar heeft gebracht;

O. dat de beschuldigde door deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat beschuldigde als formeel bezwaar tegen het sub 5 in de dagvaarding telastegelegde heeft aangevoerd, dat hij zich tegen het daar gestelde niet zou kunnen verdedigen, omdat daarin uit de bedoelde krantenartikelen niets staat geciteerd;

O. dat dit formele bezwaar moet worden verworpen, omdat in het sub 5 telastegelegde duidelijk uitkomt, in welk opzicht het publiceren van deze artikelen den beschuldigde wordt verweten, namelijk voor zover daarin door hem tot uitdrukking is gebracht, hoe correct en juist de Duitsers in Frankrijk zich zouden hebben gedragen en welke resultaten samenwerking met de bezettende macht aldaar zou hebben gebracht, waardoor het den beschuldigde duidelijk kon zijn, waartegen hij zich te verdedigen had;

O. dat het hiervoor bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelde maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies om de duur daarvan te beperken tot tien maanden met aftrek van de tijd in vóór-internering doorgebracht en deze mitsdien te doen eindigen op 6 Februari 1946;

2. Verbeurdverklaring van zijn vernoemen, zich uitstreckende en beperkt tot een bedrag van f 100.000 (zegge honderdduizend gulden);

3. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

4. Ontzetting van het recht tot uitoefening van het beroep van journalist en muziekpaedagoog.

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e. a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(**VERSCIJNT WOENSDAG**)

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-Mij. W. E. J. TJEENK WILLINK TE ZWOLLE

Zoojuist verscheen in de serie **NEDERLANDSCHE STAATSWETTEN**
Editie Schuurman & Jordens, als No. 140

TRIBUNAAALBESLUIT

Besluit van 17 September 1944, S. E 101, zooals dit is gewijzigd bij besluiten van 23 December 1944, S. E 153 (tijdelijke wijziging), 19 Mei 1945, S. F 75, en 26 October 1945, S. F 244.

TEKSTUITGAVE

met vermelding van de toepasselijke artikelen van het Wetboek van Strafvordering

met uitgebreid Alphabetisch Register

Bewerkt door

Mr. D. SANDERS

Prijs f 0.90*

Verkrijgbaar in den Boekhandel en

N.V. UITGEVERS-Mij. W. E. J. TJEENK WILLINK TE ZWOLLE

No. 128.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
'S-HERTOGENBOSCH (1e Kamer), 21
September 1945. (Mr. Holla, van Bunge
en van Amelsvoort).

Werkloosheid is een rechtvaardigings-
grond voor het aannemen van werk op een
vliegveld via het Gewestelijk Arbeids-
bureau.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Petrus
Lambertus Schel, fabrieksarbeider, wonende
te Oss.

Beschuldigde is ter zitting verschenen, bij-
gestaan door zijn raadsman Mr. P. Scheef-
hals, advocaat, wonende te 's-Hertogenbosch.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander
tijdens ds vijandelijke bezetting van het Rijk
in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de
Nationaal Socialistische Beweging der Ne-
derlanden;
2. als lid zich aangesloten heeft bij de
nationaal socialistische organisaties de W.A.
en het Nederlandse Arbeidsfront;
3. hulp heeft verleend aan den vijand
door:
  - a. in dienst te treden bij het Nationaal
Socialistische Krafftahrer Korps,
  - b. werkzaam te zijn bij de Bauleitung op
het vliegveld Volkel,
  - c. te colporteren met Volk en Vaderland,
op grond van welke handelingen hij geacht
moet worden zich desbewust te hebben ge-
dragen in strijd met de belangen van het Ne-
derlandse volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 21
September 1945 heeft verklaard: „Ik ben Ne-
derland. Ik beken de mij bij dagvaarding
telastgelegde feiten;

O. dat het proces-verbaal, dd. 11 Novem-
ber 1944 opgemaakt door Johannes Wilhel-
mus van Aanholt, agent van politie, tevens
onbezoldigd Rijksveldwachter, in de ge-
meente Oss, zakelijk inhoudt: dat beschul-
digde aan verbalisant heeft verklaard: In het
najaar van 1941, de juiste datum weet ik niet
meer, ben ik lid geworden van de N.S.B. en
W.A. In Mei 1942 heb ik ontslag gekregen bij
de N.S.B. wegens contributieschuld. 10
Maart 1942 ben ik bij de N.S.K.K. gegaan
en 22 Mei 1942 ben ik hiervoor afgekeurd.
Daarna ben ik werkzaam geweest bij de Bau-
leitung op het vliegveld te Volkel. Ik ben lid
geweest van het N.A.F. tot April 1944 en lid
van de Volksdienst tot op heden. Ik heb 4 of
5 maal gecolporteerd met Volk en Vaderland
en dit ook gelezen in de tijd dat ik lid ben
geweest.”

Gezien de navolgende processtukken:

1. bovengenoemd proces-verbaal dd. 11
November 1944;
2. een kaart van het Nederlandse Ar-
beidsfront ten name van beschuldigde, in-

houdende: lid no. 225011, contributieklasse
W.K. 6 is f 0.60 per week;

3. een kartotheekkaart der N.S.B. ten
name van beschuldigde inhoudende: Stam-
boekno. 105362, datum lidmaatschap 13-8-
1940;

4. een kaart van het Gewestelijk Arbeids-
bureau 's-Hertogenbosch, ten name van be-
schuldigde, inhoudende: „Bewijs van plaat-
sing op het vliegveld Volkel”, gedagtekend
30 Mei 1942;

5. een rode kartotheekkaart van de Ne-
derlandse Volksdienst ten name van beschul-
digde, inhoudende: „Aanvang lidmaatschap
N.V.D. 1 Febr. '43, no. lidmaatschap N.V.D.
34662”,
welke stukken als bewijsmiddelen te dezen
worden gebezigd;

met de hierboven aangehaalde verklaring
van den beschuldigde, afgelegd ter zitting
van 21 September 1945.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen
vervatte feiten en omstandigheden opleveren
even zovele reden gevende feiten en omstan-
digheden, waarop steunt de beslissing van
het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat
de beschuldigde zich op de in beschuldiging
aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht
moet worden zich desbewust te hebben
gedragen in strijd met de belangen van het
Nederlandse volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de
oplegging van de hieronder vermelde maat-
regelen wettigt, op grond van de navolgende
redenen:

a. beschuldigde, vader van een groot ge-
zin, heeft zich slechts door een gedachte la-
ten leiden: de zorg voor zijn groot gezin; om
werk te krijgen werd hij lid der N.S.B., om
uit Duitsland te blijven lid der W.A., om een
behoorlijk loon te krijgen trad hij toe tot
het N.S.K.K.;

De consequenties van een en ander heeft
hij nimmer aanvaard; eenmaal werk hebben-
de, contribueerde hij niet verder aan de
N.S.B. en werd als lid ontslagen (1942) voor
de W.A. bedankte hij, zodra het lidmaatschap
niet meer nodig was om hem uit Duitsland
te houden, hij trad uit de N.S.K.K. 8 weken
na de toetreding, toen hij zou worden inge-
lijfd bij de Deutsche Wehrmacht.

Ook de nadien gevolgde deelname aan het
N.A.F. geschiedde alleen omdat men hem
gezegd had dat N.A.F. leden niet naar Duits-
land werden gezonden.

Politieke onmondigheid meent het Tribu-
naal als verontschuldiging voor zijn — ove-
rigens onjuist geoordeelde — keuze der mid-
delen te mogen aanvaarden.

b. Het aannemen van werk op het vlieg-
veld via het G.A.B. vindt in de werkloosheid
van beschuldigde haar rechtvaardiging.

c. Beschuldigde is reeds vanaf 3 October
1944 in bewaring gesteld.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan:
hetgeen hiervoor is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

a. Internering, met advies aan de Regering deze te doen eindigen op 3 December 1945;

b. ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 129.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG (1e Kamer), 21 December 1945. (Mr. Schorer, Weyns en van der Stael).

Onder openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand en hulpverlening aan dezen is te brengen: het in zijn café ontvangen van zeer veel Duitse militairen met moffenmeiden, daarin dansmuziek laten maken en het aan die militairen met hun meiden gelegenheid geven tot dansen.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Theophilus Petrus Ottjes, caféhouder en commissionair in granen, wonende te Boschkapelle.

Beschuldigd van: dat hij Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. als lid zich heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij het Nederlandsch Arbeidsfront, zijnde een aan de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden verwante, althans Nationaal-socialistische organisatie of instelling;

b. in zijn café te Boschkapelle zeer veel Duitse militairen met moffenmeiden ontving, daarin dansmuziek liet maken en aan die militairen met hun meiden gelegenheid gaf tot dansen, waardoor hij openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand en aan dezen hulp heeft verleend;

c. op 6 September 1940 aan den Duitischen Ortscommandant te Terneuzen een brief heeft geschreven, betreffende een hem niet verleende dansvergunning, in welken brief hij schrijft „U heeft afwijzend beschikt, Commandant, wij zijn vanzelf even goede vrienden”; „het eerbiedige Duitse Volk, die hun eigen menschelijk leven opofferen voor behoud der menschheid”; „Commandant, ik hoop vlug het eind van den oorlog met een schitterende overwinning voor het Duitse Volk”, waardoor hij openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7 December 1945 is verschenen en aldaar heeft verklaard, dat hij erkent zich als lid bij het N.A.F. te hebben aangesloten en dat hij 9

maanden lid is gebleven, alsmede dat hij d.d. 6 September 1940 een brief heeft geschreven aan den Duitischen Ortscommandant te Terneuzen als sub c der dagvaarding vermeld, doch hij aangaande het sub b in de dagvaarding ten laste gelegde beweert, dat zijn jongens eens voor een paar Duitse soldaten in zijn café muziek hebben gegeven, doch dat er bij hem nooit een Duitser met een moffenmeid is geweest”.

Post alia:

O. dat de beschuldigde nu wel het sub b in de dagvaarding aan hem ten laste gelegde ter zitting niet heeft toegegeven, doch door het in het boven aangehaalde ambtseedig proces-verbaal d.d. 20 Juli 1945 van Wouters vervatte rapport aangaande beschuldigde, en bovenal door diens daarin opgenomen verklaring, luidende: „In 1941 kwamen er dikwijls Duitschers in mijn café, omdat ze bij mij ontspanning vonden. Er werd muziek gemaakt en gedanst. Die Duitschers brachten wel eens meiden mee. Ze speelden ook wel eens op de instrumenten van ons”, alsmede door zijn ter zitting afgelegde verklaring „De Duitschers hielden niet geregeld bal bij mij”, naar het oordeel van het Tribunaal het sub b der dagvaarding aan den beschuldigde ten laste gelegde ruimschoots bewezen is;

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

het zich tijdens de bezetting als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling, openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand en hulpverlening aan dezen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde ter zitting gevoerde verweer, voor zoover hierboven niet besproken, te weten:

dat hij niet wist, dat het N.A.F. verbonden was met de N.S.B.; dat het hem spijt den brief aan den Ortscommandant te hebben geschreven, doch dat hij zijn bestaan heeft verdedigd;

O. dienaangaande, dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is, dat deze beschuldigde, die zich aansluit bij een aan de N.S.B. verwante organisatie, zijn café ter beschikking stelt van de Duitschers, om zich daar te vermaken, en een brief aan den Ortscommandant schrijft met een inhoud als in de dagvaarding opgenomen, zich daardoor desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het verweer van dezen beschuldigde, dat hij niet wist, dat het N.A.F. verbonden was met de N.S.B., gevoeglijk kan worden gepasseerd; immers dit was van algemeene bekendheid en moet ook aan beschuldigde bekend zijn geweest;

O. dat het verweer, dat beschuldigde dien brief aan den Ortscommandant heeft geschreven om zijn bestaan te verdedigen, er op wijst, dat deze beschuldigde, als het om zijn eigen belang ging, zich niet ontzag den vijand zelfs de overwinning toe te wenschen, hetgeen wijst op een absoluut foutieve instelling en zeer onvaderlandsche gezindheid;

O. dat die instelling en die gezindheid zijn voortgekomen uit naakt eigenbelang en dat menschen, die zich aldus gedragen hebben, voor eenigen tijd uit de maatschappij moeten worden verwijderd en in hun vermogen dienen te worden getroffen;

O. dat van bepaald verraderlijke daden bij dezen beschuldigde niet is gebleken;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal, deze in het algemeen belang geraden acht en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Theophilus Petrus Ottjes, voornoemd, schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling; openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand en hulpverlening aan dezen, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van één jaar in acht genomen dient te worden; met bevel tot in bewaringstelling;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van één duizend gulden (f 1000).

No. 130.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MIDDELBURG (1e Kamer), 14 Decem-
ber 1945. (Mr. Vlaming, Weyns en van
der Stael).

Trachten een betrekking te krijgen, daarbij steunende op het lidmaatschap der N.S.B. levert op: voordeel trachten te trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Middelburg tegen Willem Johannes Maria Uiterhoeve, wagenmaker, wonende te Stoppeldijk (Gem. Vogelwaard) thans Interneeringskamp Sluis.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich na 10 Mei 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hij daarbij verder tijdens die bezetting als zoodanig is aangesloten gebleven;

b. getracht heeft voordeel te trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand door te trachten een of andere betrekking te krijgen, daarbij steunende op zijn lid zijn van bovengenoemde Beweging, en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 4 December 1945 is verschenen en aldaar heeft verklaard, dat hij ontkent hetgeen hem is ten laste gelegd bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 22 November 1945.

Post alia:

O. dat de processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde zich na 10 Mei 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden en daarbij verder tijdens de bezetting als zoodanig is aangesloten gebleven, en dat hij getracht heeft een of andere betrekking te krijgen, daarbij steunende op zijn N.S.B.-lidmaatschap;

O. dat de beschuldigde nu wel heeft ontkend de bovenaangehaalde brieven te hebben geschreven, doch bij vergelijking van het handschrift van die brieven met het door beschuldigde als door hem geschreven erkende stuk over „De Driesumer Terp”, alsmede met andere door beschuldigde als van hem afkomstig erkende schrifturen, zonder eenigen twijfel blijkt, dat ook de brieven dd. 6 Sept. 1941, 17 April 1944 en 12 Juni 1943 door hemzelf geschreven en onderteekend zijn;

O. dat het Tribunaal dan ook volkomen overtuigd is en bewezen acht, dat de beschul-

digde die brieven zelf geschreven en ondertekend heeft;

O. dat de beschuldigde in die brieven zonder meer erkent, dat hij lid der N.S.B. was en dit gebleven is; immers in den brief d.d. 6 Sept. 1941 schrijft hij o.m. „uit mijn sollicitatie bleek, dat ik N.S.B.-er ben”, terwijl hij in den brief d.d. 12 Juni 1943 o.m. schrijft: „alleen omdat het nu te pas komt, haal ik hier aan wat mijn dorpsgenooten wel eens van mij zeggen, hij is wel recht, het is alleen jammer, dat hij een N.S.B.-er is”; en „reeds lang voor den oorlog voelde ik mij aangetrokken tot de groote Idealist en Führer van het Germaansche Rijk en daar ik zijn ideeën in toepassing gebracht zag door de Nationaal-Socialistische Beweging in Nederland sloot ik mij nauwer bij haar aan” en „hoewel ik bij mijn streng Katholieke thuis veel tegenstand ondervond ben ik daarop lid der N.S.B. geworden”;

O. dat blijkens het bovenaangehaald ambtseedig proces-verbaal van Wouters d.d. 28 April 1945 beschuldigde als lid der N.S.B. stond ingeschreven onder Stamboeknummer 118821, zooals bleek uit het Contributieboek van den N.S.B. Kring Zeeuwsch-Vlaanderen 1942;

O. dat verder uit die brieven blijkt, dat de beschuldigde zijn lid zijn der N.S.B. naar voren bracht om te trachten een of andere betrekking te krijgen, en dat hij zich zelfs „beschikbaar” wil stellen voor burgemeester;

O. dan ook dat door de bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en getracht hebben voordeel te trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. dat het door beschuldigde ter zitting gevoerde verweer, te weten, dat hij ontkent zijn lidmaatschap der N.S.B. alsmede zijn ontkenenis de bovenaangehaalde brieven te hebben geschreven en ondertekend, hierboven voldoende is besproken en weerlegd;

O. dat de beschuldigde niet gemotiveerd heeft bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van

oordeel is dat, zoo men, zooals deze beschuldigde heeft gedaan, zich tijdens de vijandelijke overheersching aansluit bij een landsverraderlijke organisatie, dingt naar de betrekkingen en daarbij zich er op laat voorstaan, dat men N.S.B.-er is, daaruit zonder meer volgt, dat men zich dan desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat mede de houding van dezen beschuldigde ter zitting van het Tribunaal, waarbij hij zich van den domme hield en overigens alles botweg ontkende, wat in zijn nadeel naar voren werd gebracht, wijst op een totaal foute instelling, welke instelling eveneens blijkt uit de hierboven aangehaalde brieven, waarin hij o.m., behalve het hierboven reeds aangehaalde, schrijft dat hij reeds vóór den oorlog in relatie stond met Rost van Tonningen;

dat hij brieven van dezen bezit, alsmede van van Genechten;

dat hij zich niet openlijk kon uiten, en graag meer actie zou voeren;

dat inlichtingen betreffende zijn idealisme voor de nieuwe orde zijn te bekomen o.a. bij zijn Groeps- en Kringleider;

O. dat menschen die zich aldus gedragen hebben, voor geruimen tijd uit de maatschappij dienen te worden verwijderd, in hun vermogen dienen te worden getroffen, en onwaardig zijn om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor zij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid missen;

O. dat het Tribunaal enerzijds wil laten gelden, dat beschuldigde reeds geruimen tijd is geïnterneerd geweest, doch dat er anderzijds voor hem geen aannemelijke reden of noodzaak bestond om zich te gedragen gelijk hij gedaan heeft;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Willem Johannes Maria Uiterhoeve voornoemd, schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden, en getracht hebben voordeel te trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van drie jaren in acht genomen dient te worden; met bevel tot in bewaring-houding;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde;

3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 131.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 31 October 1945. (Mr. van Leeuwen, van Amelsvoort en Gloudemans).

Het indienen van een verzoek bij den Nederlandschen Volksdienst om geldelijken steun bestemd voor kleeding en dekking levert op: het trachten voordeel te trekken uit door de handlangers van den vijand genomen maatregelen.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Johannes Hermanus Otten, werkmeester, wonende te Helvoirt.

Op 22 Augustus en 31 October 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door Mr. A. M. Gerrits als raadsman.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. als lid zich heeft aangesloten bij de nationaal socialistische organisatie of instelling: het Nederlandse Arbeidsfront, in welke hoedanigheid hij de functie van sociaal ondervoorman bij Philips uitoefende;

3. trachtte voordeel te trekken uit door of vanwege de handlangers van den vijand genomen maatregelen door een verzoek aan de Nederlandse Volksdienst te richten om geldelijke steun bestemd voor kleding en dekking;

moetende hij op grond van deze handelingen geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de proces-stukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 22 Augustus 1945 heeft verklaard Nederlander te zijn en het telastegelegde te erkennen;

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op

de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond dezer gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregel op te leggen, daarbij overwegende, dat de beschuldigde reeds ruim een jaar in vóór-internering heeft doorgebracht;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 132.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 5 December 1945. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Vaessen).

Onder blijk geven van nationaalsocialistische gezindheid is te brengen: vrijwillige aansluiting bij den Nederlandschen Arbeidsdienst.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Antonius Hegmans, perser confectiefabriek, wonende te 's-Hertogenbosch.

Op 5 December 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. C. Verhoeven.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid of sympathiserend lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. van nationaal-socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door vrijwillig bij de Nederlandse Arbeidsdienst te gaan, waar hij in 1944 opzichter is geworden;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard, Nederlander te zijn en het telastegelegde te erkennen, met dien verstande, dat hij sympathiserend lid is geweest van de N.S.B. en bij de Nederlandse Arbeidsdienst in 1944 onder-opzichter is geweest;

O. dat twee groepskartotheekkaarten van de N.S.B. (stuk 4) den beschuldigde eensluitend vermelden als lid met een contributie van f 0.75 per maand, ingaande onderscheidenlijk 1 October 1943 en 1 Januari 1944;

O. dat een kartotheekkaart van de N.S.B. (stuk 5) den beschuldigde vermeldt als sympathiserend lid dier beweging onder stamboeknummer 176318 vanaf 27 September 1943;

O. dat blijkens een ambtseedig proces-verbaal van den rechercheur, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter G. H. P. Diesveld d.d. 3 Mei 1945 (stuk 8) door den beschuldigde tegenover dezen relatant zakelijk is verklaard, dat hij op 27 September 1943 sympathiserend lid is geworden van de N.S.B. onder stamboeknummer 176318; dat hij in Juli 1941 vrijwillig bij de Arbeidsdienst is gegaan en daarbij in Januari 1944 de rang van onderopzichter kreeg;

O. dat de in voormelde verklaringen van den beschuldigde en in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat beschuldigde als sympathiserend lid zich heeft aangesloten bij de N.S.B. en bij de Nederlandse Arbeidsdienst onderopzichter is geweest;

O. dat voormeld stamboeknummer weliswaar doet denken aan een gewoon lidmaatschap van de beweging, omdat de o voor het nummer ontbreekt, welke het kenmerk pleegt te zijn van de stamboeknummers van sympathiserende leden, doch het Tribunaal in deze, gezien de vermelding op voormelde kartotheekkaart van de woorden: „sympathiserend lid”, wil aannemen, overeenkomstig de bekentenis van den beschuldigde, dat hij inderdaad enkel sympathiserend lid van de N.S.B. is geweest;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 133.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 5 December 1945. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Vaessen).

Intieme omgang met Duitse militairen en Duitse S.S.-mannen is te brengen onder: hulpverleening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Arnoldina Huberta van Breugel, zonder beroep, wonende te Vught, als beschuldigde.

Op 5 December 1945 ter openbare zitting van het Tribunaal verschenen;

Beschuldigd, dat zij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa hulp of steun heeft verleend aan den vijand door voor de Duitsers als dienstbode te werken in de Frederik Hendrik Kazerne te Vught en intiem om te gaan met Duitse militairen en Duitse S.S.-mannen, op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en het haar telastgelegde te erkennen;

O. dat blijkens een ambtseedig proces-verbaal van den agent van politie Jan Janssen te Vught d.d. 27 Januari 1945 (stuk 3) beschuldigde aan dezen relatant zakelijk heeft verklaard 13 maanden als dienstbode te hebben gewerkt op de Frederik Hendrik Kazerne te Vught en met veel Duitse militairen en Duitse S.S.-mannen omgang en vleeselijke gemeenschap te hebben gehad en tegenover dezen relatant de getuige Marinus Haans te Vught zakelijk heeft verklaard, dat beschuldigde verkering heeft gehad met een lid van de Landstorm, gelegerd op de Frederik Hendrik Kazerne, van wien zij zwanger is geworden;

O. dat de in voormelde verklaringen van beschuldigde en getuige Haans vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat tevens is gebleken, dat beschuldigde Nederlandse is;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht naar de hieronder te vermelden maatregel op te leggen, daarbij in acht nemende dat beschuldigde negen maanden in vóór-internering heeft doorgebracht.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 134.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 16 October 1945. (Mr. Janssen, Dr. Mooy en Rombouts).

De dringende noodzaak van te moeten voorzien in het levensonderhoud van het gezin levert geen rechtvaardighedsgrond op doch wel een verontschuldighingsgrond.

(Art. 1 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Magdalena Pohlmann, zonder beroep, echtgen. van Pieter Jan van de Ven, wonende te Eindhoven.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlander zijnde,

A. in September 1940 lid is geworden van de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij;

B. in de jaren 1942 en 1943 als lid aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging in de Nederlanden;

C. in Juli 1943 zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische organisatie het Nederlandsche Arbeidsfront;

D. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische organisatie de Nederlandsch Deutsche Kultuurgemeenschap;

E. hulp heeft verleend aan den vijand door in de jaren 1941, 1942 en 1943 werkzaam te zijn geweest in de cantine van de door de Deutsche Weermacht in gebruik genomen kazerne aan den Oirschotschendijk te Eindhoven.

Op grond van welk hadelen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van het Tribunaal d.d. 16 October 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlandsche door huwelijk. Ik erken het mij ten laste gelegde.

Gezien de navolgende processtukken:

proces-verbaal van het verhoor van beschuldigde door den Commissaris d.d. 13 Aug. 1945, (product 9) zakelijk inhoudende dat beschuldigde in 1940 zich als lid heeft aangesloten bij de N.S.N.A.P.; in de jaren 1942 en 1943 als lid aangesloten is gebleven bij de

N.S.B.; in Juli 1943 lid is geworden van het N.A.F. en lid is geweest van het N.D.K.;

dat beschuldigde in de jaren 1941, 1942 en 1943 werkzaam is geweest bij de Deutsche Weermacht;

welk stuk met bovengenoemde verklaring van de beschuldigde als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd.

O. dat in de voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat de dringende noodzaak, die er voor beschuldigde bestond in het levensonderhoud van haar gezin te voorzien, gezien de invaliditeit van haar echtgenoot weliswaar geen rechtvaardighedsgronden oplevert voor de door beschuldigde gepleegde handelingen, doch wel is aan te merken als verontschuldighingsgrond;

het Tribunaal mede in aanmerking nemende, dat de beschuldigde gedurende den tijd van 25 October 1944 tot 6 Juli 1945 in bewaring is gehouden, dan ook geen aanleiding meer vindt tot oplegging van den maatregel van internering.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 135.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (3e Kamer), 17 December 1945. (Mr. Dahmen, Corbey en Leentjes).

Het indienen van een verzoekschrift bij den Rijkscmissaris om vrijstelling te verkrijgen van een opgelegde straf wegens ongeoorloofde grensoverschrijding levert op: het trachten voordeel te trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen fctelijken toestand.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal Maastricht tegen Adolph Meisen, echtgenoot van Elisabeth Gielen, van beroep mijnwerker, wonende te Nieuwstadt, thans verblijvende in het Kamp Spekholzerheide te Kerkrade, raadsman Mr. J. Kallen.

Beschuldigd van: dat hij Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk, in Europa:

Te Nieuwstadt:

A. vanaf 10 Mei 1940 tot de bevrijding lid is gebleven van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, waarin hij de functie van bloklieder is blijven bekleden tot begin 1941, lid is geweest van de W.A. vanaf de oprichting tot begin 1944 en daarin de functie van Konstabel heeft bekleed en lid van de Landwacht is geweest van Mei 1944 tot Augustus 1944;

B. lid is geweest van het N.A.F. vanaf 1942, daarvoor als bode werkzaam is geweest en op 30 Augustus 1944 de wens te kennen heeft gegeven om medewerker te worden van de Sociale voorman op de Staatsmijn Maurits;

C. zich op 20 September 1943 met een verzoekschrift gewend heeft tot den Rijkscommissaris om vrijstelling te verkrijgen van een hem opgelegde straf wegens ongeoorloofde grensoverschrijding;

D. te Deurne in Mei 1941 gedurende acht dagen de Kaderschool voor de W.A. aldaar heeft gevolgd;

E. op 5 Maart 1943 een bereidverklaring heeft getekend voor de Waffens-S.S. of het Nederlandse Legioen;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 3 December 1945 is verschenen, en aldaar heeft verklaard:

Ik erken de feiten, zooals die mij ten laste zijn gelegd in de dagvaarding, zooals die ter zitting van heden is aangevuld.

Ik beken ook, dat ik actief ben geweest in de Beweging en in de W.A. Op Uw vraag, of ik geregeld in uniform van de W.A. verscheen antwoord ik, dat dit alleen het geval was bij oefeningen.

De bijeenkomsten der partij bezocht ik aanvankelijk geregeld, doch het laatste jaar niet meer.

Ik beken, dat ik in 1940 op de Markt te Nieuwstadt, uitdagend ben opgetreden bij gelegenheid van een ruzie te Nieuwstadt, waarbij ook een broertje van mij betrokken was, doch in aanmerking moet genomen worden, dat Mentjens mij dreigde mij met een riek in de buik te zullen steken.

Inzake de grensoverschrijding te Roosteren verklaar ik, dat de betreffende marechaussee mij verwezen heeft naar de Duitse grenspost. De brief C. 37, die U mij toont, gericht aan het Deutsche Landesgericht te 's-Gravenhage herinner ik mij niet. Wel herinner ik mij brief C. 38, die U mij toont gericht aan Seyss-Inquart. Deze brief is voor mij geschreven door een zekeren Abt te Sittard, Duitscher. Ik geloof wel dat ik deze geteekend heb, doch zeker weet ik het niet. Ik geef toe, dat de brief opgesteld is en verzonden zou worden. Wanneer U mij nader vraagt of het soms toch brief C. 37 is, die Abt voor mij opgesteld heeft, moet ik U zeg-

gen, dat ik het zelf niet meer weet. Ik meen, dat het de brief is, die in de Nederlandsche taal gesteld is. Ik heb er niet bij nagedacht, dat die marechaussee wel eens in moeilijkheden kon geraken door hetgeen geschreven is.

Lid van de Landwacht ben ik nooit geweest, doch wel van de hulplandwacht. Ik heb er echter niets voor gedaan.

Ik beken in 1943 op de herdenkingsbijeenkomst van Koot te Zorgvliet geweest te zijn, doch dat waren wij verplicht.

Ik bekend ook de bereidverklaring voor de Waffens S.S. geteekend te hebben, doch dat moesten wij allemaal. Ik heb dit stuk zoo maar geteekend zonder er mij rekenschap van te geven, dat het beteekende een bereidverklaring om te strijden met den vijand van ons land. Een eed van trouw aan Mussert heb ik nooit afgelegd. Ik ben lid van de N.S.B. geworden omdat ik dacht, dat het door die partij beter zou worden voor de arbeiders. Mijn vrouw heeft er wel eens op aangedrongen, dat ik uit de partij zou treden. Zij was niet lid van de N.S.B.

O. dat het Tribunaal de beschuldiging sub A. in fine gesteld, houdende lidmaatschap van de Landwacht vervallen verklaart, nu dit door beschuldigde is ontkend en ook overigens het bewijs niet is geleverd;

Post alia:

O. dat door de bewijsmiddelen wordt bevestigd dat beschuldigde zich op de bij dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen met uitzondering van zijn lidmaatschap der landwacht;

O. dat deze gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting als lid aangesloten zijn geweest bij de N.S.B. en andere Nationaal-Socialistische organisaties en instellingen; het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand, hulp of steun te hebben verleend of getracht hebben te verleenen aan den vijand of diens handlangers en medewerkers en voordeel te hebben getrokken of getracht hebben te trekken uit den door den oorlog en de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat beschuldigde blijkens voormelde bewijsstukken bekend staat als overtuigd N.S.B.er;

O. echter anderzijds dat niet is gebleken dat beschuldigde anderen heeft verraden of hen in ernstige moeilijkheden heeft gebracht en dat hij met uitzondering van voormeld ruzie-geval te Nieuwstadt niet uitdagend is opgetreden;

O. ook dat beschuldigde zooals o. a. blijkt uit voormelde getuigenverklaring van J. F. Klaassen bekend stond als dom en als iemand die een grooten mond opzette, doch betrekkelijk weinig kwaad deed, terwijl in het algemeen zijn geringe verstandelijke ontwikkeling in aanmerking wordt genomen;

O. dat beschuldigde sinds 29 September 1944 en nog steeds geïnterneerd is;

O. dat het bewezen verklaarde op grond van het hiervoor gestelde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal gelet op den ernst der gedragingen en den persoon van den beschuldigde het in het algemeen belang geraden acht hem, de hieronder vermelde maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart hem schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt beschuldigde deswege op de volgende maatregelen:

1. Internering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beëindigen na verloop van vijf jaren;

2. ontzetting uit het recht van kiezen en van verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. verbeurdverklaring van het roerend goed, behoorend tot zijn vermogen of de gemeenschap van goederen waarin beschuldigde is gehuwd, voorzover die door of vanwege de overheid is in beslag of in bezit genomen.

Ondergeteekende verzoekt de N. V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK te ZWOLLE hem te leveren

..... **Ex Ned. Staatswetten editie**
Schuurman & Jordens No. 140
TRIBUNAALBESLUIT f 0.90*

Inteekenaars op deze wetten-editie ontvangen een exemplaar
in abonnement en behoeven deze kaart niet in te zenden.
Alleen wanneer zij meerdere exemplaren wenschen.

Datum en woonplaats:

Naam:

6 Maart 1946 (afl. 16)

No. 136—151

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No 36—43

Redactie Tribunalen in Nederland :

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VANDER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

O. dat beschuldigde sinds 29 September 1944 en nog steeds geïnterneerd is;

O. dat het bewezen verklaarde op grond van het hiervoor gestelde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal gelet op den ernst der gedragingen en den persoon van den beschuldigde het in het algemeen belang geraden acht hem, de hieronder vermelde maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart hem schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt beschuldigde deswege op de volgende maatregelen:

1. Internering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beëindigen na verloop van vijf jaren;
2. ontzetting uit het recht van kiezen en van verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;
3. verbeurdverklaring van het roerend goed, behorend tot zijn vermogen of de gemeenschap van goederen waarin beschuldigde is gehuwd, voorzover die door of vanwege de overheid is in beslag of in bezit genomen.

No. 136.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 19 December 1945. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Vaessen).

Toelaten, dat zijn dochter omgang heeft met een Duits militair en dien militair in zijne woning ontvangen levert op: hulpverlening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Wilhelmus van de Wetering, bode bij de weermacht, wonende te Ooss.

Op 5 en 19 December 1945 ter openbare zitting verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. Chr. Hulsman.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;
2. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal-socialistische organisaties: het Nederlandse Arbeidsfront en de W.A., van welke laatste hij het uniform heeft gedragen;
3. hulp heeft verleend aan den vijand door:
  - a. vrijwillig als bode bij de „Bauleitung” der Duitse weermacht op het vliegveld Volkel te werken;
  - b. toe te laten dat zijn dochter omgang had met een Duitse militair, die hij in zijn woning ontving;

4. van nationaal-socialistische gezindheid heeft doen blijken door Nederlanders te dreigen met opsluiting in een kamp en N.S.B.-vergaderingen bij te wonen;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 5 en van 19 December 1945 heeft verklaard Nederlander te zijn en het hem telastegelegde heeft erkend behoudens (ad 3 b), dat hij de omgang van zijn dochter met een Duitse militair, dien hij in zijn woning ontving niet heeft toegelaten, maar zich daartegen heeft verzet (ad 4), dat hij geen Nederlanders heeft bedreigd met opsluiting in een kamp en dat hij maar één keer een vergadering der N.S.B. heeft bijgewoond;

O. dat de groene kartotheekkaart der N.S.B. (stuk 8) en de staat van dienstkaart der beweging (stuk 9) eensluidend vermelden, dat beschuldigde lid is geworden der N.S.B. op 25 Juli 1940 onder stamboeknummer 102945;

O. dat de kartotheekkaart van het N.A.F. (stuk 13) vermeldt, dat beschuldigde lid dier organisatie is geworden op 1 Mei 1942;

O. dat drie contributiekaarten van het N.A.F. (stukken 12) vermelden, dat beschuldigde lid is geweest dier organisatie onder no. 219707;

O. dat blijkens het ambtseedig proces-verbaal d.d. 29 November 1944 van den agent van politie C. J. A. M. Snethorst te Oss (stuk 1) door beschuldigde aan dezen relatable zakelijk is verklaard, dat hij van October 1941 tot najaar 1942 lid is geweest van de W.A. en daarvan het uniform heeft gedragen; dat hij de twee laatste jaren geheel vrijwillig als bode bij de „Bauleitung” der weermacht op het vliegveld Volkel heeft gewerkt; dat hij zich niet heeft verzet tegen de verkering van zijn 18 jaar oude dochter met een Duitse militair, die bij hem in huis kwam; dat hij de laatste vergadering der N.S.B. te Oss heeft bijgewoond;

O. dat het schrijven van het Hoofd Onderafdeling ledenadministratie der N.S.B., gericht aan beschuldigde en gedateerd (met een schrijfmachine) 19-7-'44 (waarbij met inkt '44 is veranderd in '43) (stuk 2), zakelijk inhoudt, dat beschuldigde om persoonlijke redenen vrijwillig is uitgetreden als lid der N.S.B.;

O. dat het „Personalausweis” W. 50, gedateerd 16 Juni 1944 (stuk 3) zakelijk inhoudt, dat beschuldigde bode is bij de „Bauleitung” van het vliegveld Volkel;

O. dat een ambtseedig rapport d.d. 29 November '45 opgemaakt door den agent-rechercheur J. P. Maertens te Oss (stuk 23) zakelijk inhoudt, dat beschuldigde zich niet verzette tegen de verkering van zijn dochter met een Duitse militair doch dit wel goed vond;

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard tegenover den verbalisant Snethorst vnd. maar gezegd te hebben, dat hij zich tegen de verkering van zijn dochter met een

Duits militair niet had verzet, omdat hij gehoopt had, dat men dan zijn dochter wel zou vrijlaten;

O. dat het Tribunaal echter deze grond voor het terugkomen door beschuldigde op zijn bekentenis onaannemelijk acht en hem daaraan houdt waar nog bijkomt, dat beschuldigde toegeeft, dat hij dezen militair in zijn woning heeft ontvangen en verklaart tegen hem te hebben gezegd, dat hij met meer bonnen mocht komen;

O. dat de in voormelde verklaringen van beschuldigde en de in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande (ad 4°), dat onbewezen is gebleven, dat beschuldigde Nederlanders heeft bedreigd met opsluiting in een kamp en dat slechts vast is komen te staan, dat beschuldigde slechts één N.S.B.-vergadering heeft bijgewoond;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht, hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies om de tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaren, zulks met inbegrip van de tijd in vóór-internering doorgebracht en mitsdien deze internering te doen eindigen op 26 September 1946;

2. Ontzegging van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 137.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 19 December 1945. (Mr. van Leeuwen, Gloudemans en van Amelsvoort).

Het zenden van zijn zoon naar Duitsland om daar grondig zijn vak te leeren is te brengen onder: voordeel trekken uit den door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Het Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Petrus Johannes van de Ven, van beroep architect en handelaar in rondhout, wonende te Schijndel, raadsman Mr. J. B. Hengst.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als sympathiserend lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, waarbij hij de functie van groepsadministrateur, later die van groepsleider vervulde;

2. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaalsocialistische organisatie: het Economisch Front, waarbij hij de functies van kringvakcorrespondent en districtshoofdvakraadlid vervulde;

3. voordeel heeft getrokken of getracht heeft te trekken uit de door de oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door zijn zoon Jacques naar Duitsland te zenden om zijn vak grondig te leren;

4. blijk heeft gegeven van nationaalsocialistische gezindheid door:

a. zich behalve bij de bovengenoemde organisaties ook nog als lid zich aan te sluiten bij de Nederlandse Oostcompagnie, de Nederlandse Volksdienst en Winterhulp Nederland, van welke laatste organisaties hij de functie bekleedde van buurtschapshoofd;

b. niet te verhinderen, doch veeleer aan te wakkeren, dat zijn dochters zich aansloten bij de Nationale Jeugdstorm, een nationaalsocialistische jeugdorganisatie;

5. hulp of steun heeft verleend of getracht heeft te verlenen aan den vijand door zich aan te bieden als leverancier van rondhout voor weermachtswerken;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk, welke beschuldiging ter terechtzitting ten aanzien van het sub 1° telastegelegde is aangevuld in dier voege, dat beschuldigde als sympathiserend lid en later als lid zich heeft aangesloten bij de daar vermelde beweging;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het hem telastegelegde te erkennen met dien verstande, dat hij geen buurtschapshoofd is geweest bij de Nederlandse Volksdienst en Winterhulp Nederland en de aansluiting zijner dochters bij de Nationale Jeugdstorm niet heeft aangewakkerd;

O. dat de kartotheekkaart van de N.S.B. ten name van beschuldigde vermeldt (stuk 2), dat deze als sympathiserend lid is ingeschreven op 6 Januari 1942 onder no. 04065 voor een contributie van f 0.50 per maand;

O. dat een documentatielijst der N.S.B. betreffende beschuldigde, gedateerd October 1943, door hem, volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting van 19 December 1945, ingevuld en ondertekend (stuk 8) zakelijk inhoudt, dat hij in de beweging de functie van groepsadministrateur bekleedt; voorts dat zijn beide dochters lid zijn van de Neder-

landse Jeugdstorm en dat hijzelf lid is van de Nederlandse Volksdienst;

O. dat een schrijven, gedateerd 16 December 1943 en ondertekend met de naam van Schnetkamp, kringleider der N.S.B. (stuk 10) zakelijk inhoudt, dat tegen de benoeming van beschuldigde in de functie van groepsleider geen bezwaar bestaat;

O. dat een lijst van gegevens, door beschuldigde, volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting van 19 December 1945, op 11 Januari 1942 ingevuld en ondertekend (stuk 9b) zakelijk inhoudt, dat beschuldigde sympathiserend lid is van de N.S.B. onder no. 04065 en dat zijn beide dochters lid zijn van de Nationale Jeugdstorm;

O. dat de twee kartotheekkaarten van het Economisch Front (stukken 7), den beschuldigde vermelden als lid dier organisatie onder no. 2301;

O. dat het stuk, getiteld „dienst bestuurszaken” (stuk 9a) door beschuldigde, volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting van 19 December 1945, ingevuld, zakelijk inhoudt, dat beschuldigde lid is van de N.S.B. onder stamboekno. 176597 voor een contributie van f 12 per jaar, voorts lid van Economisch Front en Nederlandse Volksdienst en in de N.S.B. de functie van groepsadministrateur heeft gehad en thans die van groepsleider heeft;

O. dat de afschriften van benoemingen bij Economisch Front (stukken 15 en 16), gedateerd 1 Juni 1944, welke aangeven, dat de originelen daarvan waren getekend onderscheidenlijk door Mr. J. Ph. Korthals Altes, kringhoofd voor 's-Hertogenbosch en Dr. C. W. Zahn, districtshoofd voor Noord-Brabant, zakelijk inhouden, dat beschuldigde met ingang van die datum bij deze organisatie is benoemd onderscheidenlijk tot kringvakcorrespondent voor de groothandel in hout te 's-Hertogenbosch en districtshoofdvakraadlid voor de groothandel in Noord-Brabant;

O. dat een levensbeschrijving van beschuldigde, volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting van 19 December 1945, door hemzelf opgesteld en ondertekend, gedateerd 3 November 1942 (stuk 20), gericht aan den Nederlandse Landstand te 's-Hertogenbosch, zakelijk inhoudt, dat zijn zoon Jacques alstoen zijn leertijd doormaakte in een grote houthandel te Leipzig en dat beschuldigde zelf zich had aangesloten bij de Oost Compagnie;

O. dat de brief van beschuldigde, gericht aan J. Slingerland te Eindhoven, volgens verklaring van beschuldigde daaromtrent ter zitting van 19 December 1945, door hem opgesteld en ondertekend, gedateerd 17 Mei 1943 (stuk 23), zakelijk inhoudt de vraag, of beschuldigde niet in aanmerking kan komen voor het leveren van rondhout voor weermachtswerken;

O. dat de in de verklaringen van beschuldigde en de in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoveel redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen,

dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat onbewezen is gebleven (ad 4° sub a), dat beschuldigde bij de Nederlandse Volksdienst en Winterhulp Nederland de functie van buurtschapshoofd heeft bekleed en (ad 4° sub b), dat hij de aansluiting van zijn dochters bij de Nationale Jeugdstorm heeft aangewakkerd;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren, daaronder de tijd in vóór-internering doorgebracht begrepen en deze internering te doen eindigen op 25 October 1949.

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiefsbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Ontzetting van het recht om enige overheidsfunctie te bekleden.

No. 138.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 9 Januari 1946. (Mr. van Leeuwen, Ir. van Mechelen en Gloudemans).

Het zich laten voorstaan op zijn Duitse afkomst is te brengen onder: blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Katharina Ellinghoven, zonder beroep, wonende te Oss, als beschuldigde.

Op 9 Januari 1946 ter openbare zitting verschenen;

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

in het algemeen van nationaal-socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door de nationaal-socialistische groet te brengen bij ontmoeting van andere personen en zich te laten voorstaan op haar Duitse afkomst;

op grond waarvan zij geacht moet worden

zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de processtukken;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en het haar telastegelegde te erkennen;

O. dat blijkens het ambtsedig proces-verbaal van den Wachtmeester der Koninklijke Marechaussee Adolf Ramaekers te Oss d.d. 29 November 1945, tegenover dezen relatant zakelijk is verklaard door de getuige M. A. Ph. Rutten: dat de beschuldigde gewoonlijk groette met „Heil Hitler” en voor Duitsland in haar gesprekken opkwam; door de getuige Q. M. van Lee: dat beschuldigde altijd over Duitsland aan het opscheppen was en zich zeer pro-Duits uitliet; door de getuige Wage-makers: dat beschuldigde gewoonlijk met „Heil Hitler” groette en in de winkel het eerst geholpen wilde worden, waarbij zij liet uitkomen Duitse te zijn;

O. dat de in deze verklaringen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 139.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG (1e Kamer), 27 Dec. 1945.
(Mr. Vlaming, v. Popering en van 't West-einde).

Onder blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid is te brengen: het toestaan van oefeningen van de Nationale Jeugd-storm op zijn weiland alsmede het toestaan van bijeenkomsten van leden dier organisatie in zijn woning.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Middelburg tegen Pieter Dekker, landbouwer, wonende te Borssele.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. voor den Landstand, zijnde een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling, is werkzaam geweest als streekboerenleider te Borssele vanaf voorjaar 1941;

b. voor dien Landstand sedert Augustus 1944 als dorpsboerenleider is werkzaam geweest;

c. ten behoeve van de Duitse Weermacht in 1944 menschen en paarden heeft gevorderd, voor het verrichten van werkzaamheden voor die Weermacht, althans bij het vorderen daarvan zijn medewerking heeft verleend, en hij alzoo hulp heeft verleend aan den vijand;

d. als lid zich heeft aangesloten bij den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling, en hij daarvoor als buurtschapshoofd is werkzaam geweest;

e. van Nationaal Socialistische gezindheid heeft blijk gegeven, door toe te staan, dat de Nationale Jeugdstorm, zijnde een aan bovengenoemde Beweging verwante, althans Nationaal Socialistische organisatie of instelling, op zijn weiland oefende en in zijn huis bijeen kwam,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 14 December 1945, is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. F. W. Adriaanse, advocaat te Middelburg;

O. dat de beschuldigde op die zitting heeft verklaard, dat hij erkent als streek- en dorpsboerenleider te zijn werkzaam geweest;

dat hij ten behoeve van de Duitse Weermacht menschen en paarden heeft gevorderd, lid was van den Nederlandschen Volksdienst en daarvoor als buurtschapshoofd is werkzaam geweest, en dat hij toestond, dat de Nationale Jeugdstorm op zijn weiland oefende en in zijn huis bijeen kwam;

Gezien de processtukken:

O. dat de processtukken, welke stukken mede als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat de beschuldigde vanaf voorjaar 1941 voor den Landstand als streekboerenleider en sedert Augustus 1944 als dorpsboerenleider is werkzaam geweest;

dat hij als streekboerenleider en dorpsboerenleider in opdracht van de Duitse Weermacht menschen en paarden heeft gevorderd voor het verrichten van werkzaamheden voor die Weermacht;

dat hij nog in 1944 als loco-burgemeester

vorderingsbriefjes heeft rondgestuurd;

dat hij zich als lid heeft aangesloten bij den N.V.D.; daarvoor als buurtschapshoofd is werkzaam geweest;

en heeft toegestaan dat de Jeugdstorm op zijn weiland oefende en in zijn huis bijeen kwam;

O. dat door de verklaringen van den beschuldigde, alsmede door de andere bovengenoemde bewijsstukken wordt bewezen, dat hij zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

werkzaam zijn geweest voor aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisaties;

hulpverlening aan den vijand;

zich als lid aangesloten hebben bij de aan bovengenoemde Beweging verwante organisatie Nederlandsche Volksdienst, en blijk hebben gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het aldus bewezen verklaarde de oplegging van onderstaande maatregelen wettigt;

O. ten aanzien van het door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman gevoerde verweer, te weten:

dat hij alleen contact had met den Landstand over Landbouwzaken, en niet wist, dat de Landstand N.S.B. was;

dat de Jeugdstorm een clubje kinderen was, die aan sport deden;

dat de N.V.D. zuiver armenzorg was, doch hij nu inziet, dat de Landstand en de N.V.D. fout waren;

dat hij 9 kinderen heeft, waarvan er twee (dochters) bepaald fout waren, terwijl er van de 7 anderen niets nadeeligs te zeggen valt;

dat hij het buurtschapshoofd van de N.V.D. heeft beschouwd als te behooren tot zijn ambtelijke taak als loco-burgemeester, en hij nooit propaganda heeft gemaakt;

dat hem door de Duitschers bevolen werd te vorderen, en dat de vorderingsbriefjes slechts waarschuwingen waren;

dat de oefeningen van den Jeugdstorm te wijten zijn aan zijn beide dochters, waar hij niet tegen op kon;

dat hij geweigerd heeft opgave van paarden te doen, toen het Provinciaal Bestuur dat verzocht;

dat hij het vertrouwen zijner Gemeentena- ren niet verloren heeft;

O. dienaangaande dat door of namens beschuldigde niet gemotiveerd is bestreden, dat hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is, dat uit de gedragingen van dezen beschuldigde, als boven bewezen verklaard, zonder meer volgt, dat hij zich desbewust gedragen heeft in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het verweer, dat beschuldigde niet zou hebben geweten, dat de Landstand N.S.B. was;

dat de Jeugdstorm slechts een clubje kinderen was, die aan sport deden en de N.V.D. zuiver armenzorg, gevoeglijk kan worden gepasseerd immers iedereen wist, dat het tegendeel het geval was, en dat die instituten allemaal N.S.B.-organisaties waren;

O. dat het Tribunaal de mogelijkheid niet wil uitsluiten, dat deze beschuldigde dacht den Landbouw te kunnen blijven dienen door contact te houden met den Landstand, en dat hij heeft gemeend, dat hij het contact met den N.V.D. had te onderhouden uit hoofde van zijn ambt als loco-burgemeester, doch zulks niet wegneemt, dat hij met dit een en ander fout heeft gedaan;

O. dat beschuldigde zich niet in dienst der Duitschers had mogen stellen bij het vorderen van menschen en paarden, alhoewel het Tribunaal wil aannemen, dat hij ook daarbij op het standpunt heeft gestaan, dat hij alzoo nog heeft gered wat er te redden was;

O. dat het rondzenden van vorderingsbriefjes op bevel der Duitschers, ook blijkens de beëdigde verklaring van den getuige Boogert, Gemeente-secretaris van Borssele, ten Gemeentehuize werd beschouwd als een waarschuwing aan de boeren, opdat die zouden kunnen onderduiken en dat die vorderingsbriefjes niet bedoeld waren om de boeren achterna te zitten, alhoewel te begrijpen is, dat de boeren dergelijke briefjes ook anders kunnen hebben bekeken;

O. dat de bewering van beschuldigde, dat de oefeningen van den Jeugdstorm te wijten zijn aan zijn beide dochters, waarvan er één leidster was van dien Jeugdstorm, en dat hij daar niet tegen opkon, alweer wijst op de zwakke en wifelende houding, die deze beschuldigde tijdens de bezetting heeft te zien gegeven;

O. dan ook dat het Tribunaal, evenals de Raadsman van beschuldigde, van meening is, dat deze positieve misslagen heeft gemaakt, maar dat daar tegenover staat, dat hij zich nooit bij de N.S.B. heeft willen aansluiten, terwijl uit de vele verklaringen, die door den raadsman zijn overgelegd, wel blijkt, dat de bevolking van zijn dorp en omgeving het vertrouwen in hem niet verloren heeft, en dat hij ook goed-vaderlandsche daden heeft gedaan;

O. dan ook, dat het Tribunaal, gelet op het hierboven overwogene, geen termen aanwezig acht om dezen beschuldigde interneering op te leggen, evenmin om zijn heele vermogen verbeurd te verklaren, doch 't Tribunaal wel van oordeel is, dat deze beschuldigde, gezien zijn houding tijdens de bezetting, onwaardig is om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor hij immers de in het algemeen belang vereischte

waardigheid en betrouwbaarheid mist;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Pieter Dekker, voornoemd, schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: werkzaam zijn geweest voor aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisaties;

als lid zich hebben aangesloten bij een aan die Beweging verwante organisatie;

hulpverleenen aan den vijand en blijk hebben gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van vijf duizend gulden (f 5000);

2. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Beveelt de onmiddellijke opheffing van het aan beschuldigde opgelegde huisarrest.

No. 140.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
LEEUWARDEN (5e Kamer), 7 Jan. 1946.
(Mr. Mulder, Brouwer, de Jong).

„Vreugde en Arbeid” is eene nationaal-socialistische of fascistische organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Lammert Bos, monteur, wonende te Joure.

Beschuldigde ter zitting verschenen, bijgestaan door Mr. L. Mulder als raadsman.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, geboren 21 Juni 1904, te Joure of elders in Nederland: 1. sinds de oprichting van het Nederlandsch Arbeidsfront, althans gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als plaatselijk leider van „Vreugde en Arbeid”, uitgaand van het N.A.F., althans als lid aangesloten is geweest bij die organisatie, zijnde een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante of anderszins nationaal-socialistische of fascistische organisatie;

2. op of omstreeks 1 Januari 1943, al-

thans gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als wijkhoofd, althans als lid, is aangesloten geweest bij den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante of anderszins nationaal-socialistische of fascistische organisatie;

op grond van welke gedragingen hij moet geacht worden desbewust gehandeld te hebben in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7 Januari 1946 heeft verklaard: Ik erken de mij ten laste geleide feiten. Ik ben van het N.V.V. via den Metaalbewerkerbond automatisch in het N.A.F. terecht gekomen. Ik heb het N.A.F. nooit als politieke organisatie, maar alleen als steunfonds beschouwd. Mijn werk bij het N.A.F., afd. „Vreugde en Arbeid”, bestond uit het verkoopen en controleren van kaartjes voor de uitvoeringen, en daarvan het geld te Leeuwarden afdragen. Op de uitvoeringen kwamen ook vele niet-N.S.B.-ers. Den N.V.D. beschouwde ik eveneens als een organisatie tot ondersteuning van de arme menschen. Ik ben nooit lid geweest van de N.S.B. en sympathiseerde daar ook niet mee. Mijn dochter was lid van de Jeugdstorm. Sinds ik naar Duitschland moest gaan, ben ik hier te lande zwerfende geweest.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

dat zij in overeenstemming zijn met de ernst der bewezen verklaarde strafbare feiten.

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: als Nederlander, die op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren bereikt heeft, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, zich als lid aangesloten hebben en aangesloten zijn gebleven bij en in een leidende functie werkzaam zijn geweest bij twee nationaal-socialistische of fascistische organisaties en op grond van dit handelen geacht moet worden zich desbewust gedragen te hebben in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een waarde van zeven honderd en vijftig gulden;

2. Ontzetting uit het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 141.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN (5e Kamer), 7 Jan. 1946. (Mr. Mulder, Brouwer, de Jong).

Het bezoeken van het „Langemarkstudium” levert op het voordeel trekken uit door den vijand genomen maatregelen.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Johannes Haye van der Vlucht, zonder beroep, wonende te Hemrik, gemeente Opsterland.

Beschuldigde ter zitting verschenen, bijgestaan als raadsman door Mr. J. Walvius.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, geboren 10 Augustus 1924, in of omstreeks Maart 1943, vrijwillig naar Duitschland is gegaan, teneinde aldaar het Langemarkstudium te bezoeken in Hannover, en dat Studium gedurende omstreeks een jaar, althans geruimen tijd bezocht, alsmede in den loop van dien tijd, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Hemrik in het openbaar zich bewogen heeft in een schooluniform van dat Studium althans in een costuum met om een der armen een band waarop stond „Langemarkstudium”, en mitsdien openlijk blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand, alsmede voordeel heeft getrokken of heeft getracht te trekken uit door den vijand genomen maatregelen;

en op grond van deze handelingen geacht moet worden zich desbewust gedragen te hebben in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7 Januari 1946 heeft verklaard: „Ik erken in Maart 1943 naar Hannover te zijn gegaan en aldaar het Langemarkstudium te hebben bezocht. Ik las in Januari 1943 in de courant een advertentie voor die instelling. Daar twee mijner broers voor arbeidsinzet naar Duitschland waren gezonden en mij dat ook boven het hoofd hing, en daar ik tevens graag wilde studeeren in de medicijnen, heb ik mij opgegeven. Ik had het M.U.L.O.-A-diploma. Eerst kreeg ik een oproep om te verschijnen voor een schiftingscommissie, die een soort intelligentieproef aan ons afnam. Zeer velen werden afgewezen, doch ik slaagde. Daarna ben ik naar Hannover gestuurd. Na daar 14 dagen geweest te zijn, voelde ik mij zeer teleurgesteld. Het onderwijs was nationaal-socialistisch en ik had mij voorgesteld dat het buiten de politiek zou staan. Ik ben daar ongeveer een jaar geweest. In dien tijd ben ik een keer met verlof thuis geweest. Ik droeg een band om de arm met „Lange-

marckstudium” erop, om gemakkelijker de grens over te komen. In Hemrik kan niemand me met dien band om hebben zien loopen, daar ik toen mijn overjas daaroverheen droeg. Om ontslag van het „Langemarkstudium” te krijgen heb ik zeer veel moeite gedaan, maar men wilde mij niet laten gaan. Eindelijk is het gelukt. Ik besef dat ik fout ben geweest.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, behoudens dat niet bewezen wordt verklaard, dat beschuldigde zich tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Hemrik in het openbaar bewogen heeft in een schooluniform van het „Langemarkstudium”, of in een costuum met om een der armen een band, waarop stond „Langemarkstudium”;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Post alia:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: Als Nederlander, die op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa voordeel te hebben getrokken of getracht hebben te trekken uit door den vijand genomen maatregelen.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Interneerng, met advies den tijdsduur te beperken tot den tijdsduur der detentie, deze daaronder begrepen.

No. 142.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 3 October 1945. (Mr. Janssen, Dr. Mooy, Rombouts).

Vrijwillige dienstname in de H.K.P. (Heeres Kraftpark) levert op steunverleening aan den vijand.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Cornelis van der Heyden, bedrijfsleider, wonende te Eindhoven, geïnterneerd.

Gedagvaard terzake: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. hulp heeft verleend aan den vijand door vrijwillig dienst te nemen in de tot de Deutsche Weermacht behorende organisaties N.S.K.K. en H.K.P., althans in een van deze organisaties;

b. als lid zich heeft aangesloten bij de

Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

c. van Nationaal Socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door het geregeld op de borst dragen van een hakenkruisinsigne.

Op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van het Tribunaal d.d. 3 October 1945 heeft verklaard: Ik erken het mij ten laste gelegde sub a. Ik ontken het mij ten laste gelegde sub b en c, in dier voege wat betreft het ten laste gelegde sub c, dat ik mij niet kan herinneren een hakenkruisspeldje gedragen te hebben.

Post alia:

O. dat in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met uitzondering van het ten laste gelegde sub b;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk; en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

dat beschuldigde zich in 1941 vrijwillig ter beschikking heeft gesteld van en tot aan het eind van de Deutsche bezetting te Eindhoven onafgebroken werkzaam is geweest voor de directe Deutsche oorlogsvoering, waarbij hij als chauffeur in dienst van de N.S.K.K. allerlei oorlogsmateriaal vervoerd heeft ten behoeve van het Deutsche leger;

dat de aanzienlijke ernst van beschuldigde's gedragingen, gelet op de sterk pro-Deutsche houding, welke meer uit het sub c ten laste gelegde en bewezen verklaarde gebleken is, diens internering voor zeer geruimen tijd noodzakelijk zou maken;

dat het Tribunaal enkel in de gevorderde leeftijd van beschuldigde aanleiding vindt om de Regering te adviseren den duur der internering te beperken tot een tijdstip waarop verdachte reeds 60 jaar zal zijn geworden.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Internering met dien verstande dat aan de Regering in overweging wordt gegeven deze te doen eindigen op 1 October 1949;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 143.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN (4e Kamer), 24 Januari 1946. (Mr. v. d. Schaaf, v. d. Veen, Knol).

De transportactie motor weerafdeling is eene aan de N.S.B. verwante of andere nationaal-socialistische organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Hinne Koldijk, winkelier en postbode, wonende te Deersum.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, geboren 5 Februari 1902,

1. van 17 Maart 1941 tot 15 April 1945, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Deersum of elders in Nederland als lid is aangesloten geweest bij de N.S.B. der Nederlanden;

2. van 1 Mei 1942 tot 15 April 1945, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Deersum of elders in Nederland, als lid is aangesloten geweest bij de N.V.D., en daarin de functie van Buurtschapspenningmeester heeft vervuld, zijnde de N.V.D. een aan de N.S.B. verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

3. van 1942 tot September 1944, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Deersum of elders in Nederland als lid is aangesloten geweest bij het N.A.F., en daarbij de functie heeft vervuld van „Leider Dienst Pers en Propaganda in het Plaatselijk Kantoor Rauwerderhem”, zijnde het N.A.F. een aan de N.S.B. verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

4. van April 1943 tot October 1943, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Deersum of elders in Nederland als lid is aangesloten geweest bij de transportactie Motor Weer Afdeling, zijnde een aan de N.S.B. verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

5. van 16 Juni 1942 tot 28 Augustus 1942 vrijwillig te Hannover of elders in Duitsland heeft vertoefd en aldaar gewerkt heeft voor de Deutsche posterijen, mitsdien hulp of steun heeft verleend of getracht heeft te verleenen aan den vijand;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 24 Januari 1946 heeft verklaard: „Ik erken het mij in de dagvaarding ten laste gelegde, met dien verstande, dat ik wat sub 2 betreft, wel tot Buurtschapspenningmeester der N.V.D. benoemd ben, doch nooit deze functie heb vervuld. Ik ging kort na deze benoeming naar Duitsland. Toen ik terug was heb ik die functie niet meer vervuld. De functie in de dagvaarding sub 3 genoemd, was er een

op papier, maar beteekende practisch niets. Tot de transportactie der Motor W.A. trad ik toe, daar mij werd voorgespiegeld, dat wij bij een invasie vrouwen en kinderen moesten evacueeren. Toen bleek dat wij ook elders konden worden ingezet, heb ik onmiddellijk bedankt. Mijn vrijwillige arbeid bij de Duitse Posterijen is een gevolg geweest van een bedrieglijke circulaire van het Hoofdbestuur der P.T.T. Te laat bemerkte ik dat dit een ronselarij van arbeiders voor Duitschland was.

Ik heb mijn betrekking bij de posterijen thans verloren, daar ik N.S.B.'er was.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen.

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

De maatregelen zijn in overeenstemming met den ernst der gedragingen, waarbij in aanmerking wordt genomen, dat beschuldigde in zijn woonplaats vertrouwen genoot, daarvan nimmer misbruik heeft gemaakt, en in geringe mate tot verzet heeft begunstigd.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift ontschreven verkiezingen. Interneering met advies van de Regering deze te doen bespreken tot den tijd van tien maanden, daaronder begrepen den tijd in voorinterneering doorgebracht en deze interneering te doen eindigen op 23 Februari 1946.

No. 144.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (3e Kamer), 29 Januari 1946. (Mr. Bergsma, Lenderink en Jansen).

Het zich melden voor de S.S. levert op: blijk geven van ingenomenheid met den vijand (zie noot).

De beschuldiging, voor wat betreft het tenlastegelegde lidmaatschap van Winterhulp Nederland wordt vervallen verklaard, omdat die instelling geen leden had.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Almelo tegen Klaas Fijn, ver- tegenwoordiger, wonende te Hengelo (O.), verblijvende in het kamp Luttelgeest I Noord-Oostpolder.

Beschuldigde ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaar bereikt hebbende,

a. hulp, althans steun heeft verleend, althans getracht heeft te verlenen aan den vijand, althans diens handlangers of medewerkers;

1. door van eind 1941 tot het eind van den oorlog als administrateur werkzaam te zijn bij de Organisatie Todt Bauleitung op het vliegveld Twente,

2. door van eind 1943 lid te zijn geweest van de Hulpdienst Landwacht, waarin hij op 1 Mei 1944 als Landwacht Stormman benoemd werd tot Afdelingsadministrateur;

b. blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand door zich in Februari 1940 te melden voor de S.S.;

c. als lid aangesloten is geweest en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en als zoodanig vrijgesteld is geweest van de inleveringsplicht van radio's;

d. in October 1941 zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij de W.A. (Weerafdeling der N.S.B.) en in voornoemde organisatie van 15 Maart 1942 de functie van vendeladministrateur heeft bekleed;

e. in Mei 1942 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij het Nederlandsche Arbeidsfront en Winterhulp Nederland;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldiging sub e. vervallen moet worden verklaard voor zoover het betreft het ten laste gelegde lidmaatschap van de Winterhulp Nederland, op grond van het door den beschuldigde aangevoerde feit dat de Winterhulp Nederland geen leden had;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 23 Januari 1946, heeft verklaard:

Ik ben Nederlander; vanaf eind 1941 tot het einde van den oorlog ben ik werkzaam geweest bij de Bauleitung op het vliegveld Twente. Op het einde van den oorlog is de Bauleitung onder de organisatie Todt gebracht. Vanaf eind 1943 ben ik lid van de Hulpdienst Landwacht geweest. Ik was landwacht-stormman. Op 1 Mei 1944 ben ik benoemd tot afdelings-administrateur. In Februari 1941 heb ik mij laten keuren voor de S.S. Dit was verplicht. Ik ben gedurende de bezettingstijd als lid aangesloten geweest en

aangesloten gebleven bij de N.S.B. en als zoodanig vrijgesteld geweest van de inleveringsplicht van radio's. In October 1941 heb ik mij aangesloten en ben aangesloten gebleven bij de W.A. Vanaf 15 Maart 1942 heb ik hierbij de functie van Vendel-administrateur bekleed. In 1942 heb ik mij als lid aangesloten bij het Nederlandsche Arbeidsfront;

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoo-vele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met uitzondering van het sub e vermeldde, voor zoover het betreft het ten laste gelegde lidmaatschap van de Winterhulp Nederland en het sub b vermeldde „Februari 1940”;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het als voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermeldde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

De beschuldigde is vanaf 1933 tot het einde lid geweest van de N.S.B. Hij heeft zich gedurende de bezettingstijd bij meerdere nevenorganisaties aangesloten en functies bekleed bij de hulpdienst Landwacht en bij de W.A. Gedurende het grootste gedeelte van de bezettingstijd heeft de beschuldigde vrijwillig voor de Duitsche Wehrmacht op het vliegveld Twenthe gewerkt. Hoewel de beschuldigde aanvoert dat het niet vaststaat dat hij, indien hij goedgekeurd was, dienst genomen zou hebben bij de Waffen S.S. meent het Tribunaal, gezien de antecedenten van den beschuldigde, te mogen aanemen dat zulks naar alle waarschijnlijkheid wel zou hebben plaats gehad. Ook al is de beschuldigde als lid van de N.S.B., van de Landwacht of van de W.A. nimmer in het openbaar op de voorgrond getreden en ook al heeft hij zooals aangetoond is personen die in Duitschland te werk gesteld waren of te werk gesteld zouden worden aan zgn. Ausweisen geholpen, meent het Tribunaal dat iemand die zoo'n actief lid van de beweging is geweest een zeer langdurige interneering behoort te ondergaan.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldiging sub e wat het lidmaatschap van Winterhulp betreft, vervallen op grond van vermeldde redenen;

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot een tijd van drie jaar en zes maanden met aftrek van den tijd door den beschuldigde in bewaring doorgebracht;

2. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Noot.

Het Tribunaal heeft het zich melden voor de S.S. gebracht onder: blijk gegeven van ingenomenheid met den vijand. De qualificatie welke hier gebruikt wordt, is niet in overeenstemming met die, welke het Tribunaalbesluit ten deze stelt: „openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand”. Het is bovendien sterk de vraag of men door het enkele feit van aanmelding bij de S.S. openlijk blijk geeft van ingenomenheid.

Zooals de telastelegging sub b thans luidt, houdt zij geene qualificatie in, welke valt onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit.

Daar geen aanvulling der dagvaarding plaats vond in den zin van art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit, had het Tribunaal dit deel der telastelegging vervallen moeten verklaren. J. v. d. Brug.

No. 145.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (3e Kamer), 5 Februari 1946.
(Mr. Bergsma, Wes en Vlam).

De omstandigheid, dat beschuldigde een genaturaliseerd Nederlander — van origine Duitseher — is, vermag niet hem te disculpeeren.

Het Technisch Gilde is eene nationaal-socialistische instelling.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Almelo tegen Wilhelm Julius Paul Hoffstadt, ingenieur, wonende te Hengelo (O), thans gedetineerd te Vught, ter zitting verschenen, bijgestaan door Dr. B. W. Kranenburg te Almelo.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. hulp althans steun heeft verleend, althans getracht heeft te verlenen aan den vijand, althans diens handlangers of medewerkers:

1e. door lid te zijn geweest van de Hulpdienst Landwacht Nederland,

2e. door zich op 21 Juni 1941 aangesloten te hebben en aangesloten te zijn gebleven als begunstigend lid van de Germaansche S.S.,

3e. door in 1942 J. van Mourik, werkzaam bij Hazemeyer Signaal te Hengelo (O), te doen aanwijzen voor uitzending naar Duitschland, voorafgegaan door bedreiging: „ik krijg je nog wel eens”;

b. op 24 Januari 1941 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij de N.S.B. der Nederlanden en als zoodanig vrijgesteld is geweest van de inleveringsplicht van radio's;

c. zich als lid aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap;

d. op 6 Februari 1941 als lid zich aange-

sloten heeft en aangesloten is gebleven bij het Technisch Gilde in Nederland;

e. propaganda heeft bevorderd voor het nationaal-socialisme, althans van zijn nationaal-socialistische gezindheid blijkt heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand door, toen hij werkzaam was bij de Firma Hazemeyer Signaal te Hengelo (O), enkele arbeiders, onder wie J. van Mourik, te dreigen met ontslag indien deze een propagandavergadering van het N.V.V., in deze fabriek te houden, niet zouden bijwonen.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 15 Januari 1946 heeft verklaard: Ik ben genaturaliseerd Nederlander. Ik erken lid te zijn geweest van de Hulpdienst van de Landwacht. Ik erken op 24 Januari 1941 mij als lid aangesloten te hebben en aangesloten te zijn gebleven bij de N.S.B. en vrijgesteld te zijn geweest van de inleveringsplicht van radio's. Ik erken voorts lid te zijn geweest van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap en op 6 Februari 1941 mij aangesloten te hebben als lid en aangesloten te zijn gebleven bij het Technisch Gilde in Nederland;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 Januari 1946 heeft verklaard:

Ik erken op 21 Juni 1941 mij aangesloten te hebben als begunstigend lid van de Germaansche S.S. en lid te zijn gebleven.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande dat beschuldigde hulp en steun heeft verleend aan den vijand door lid te zijn geweest van de Hulpdienst Landwacht en begunstigend lid te zijn geweest van de Germaansche S.S. in Nederland;

dat niet bewezen is verklaard het hem ten laste gelegde sub a, 3 en het sub e;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat uit de geheele houding van beschuldigde duidelijk blijkt, dat hij ondanks zijn naturalisatie tot Nederlander, volkomen Duitscher is gebleven en dat het Duitsche militarisme beschuldigde zeer wel gevallig was, hetgeen ook blijkt uit het begunstigend

lidmaatschap van de Germaansche S.S., waarin beschuldigde meer zag het ware strijdende karakter tegen het Bolsjewisme dan de anti-christelijke tendenzen hiervan;

dat hij zich echter bewust kon zijn, dat de Nederlanders hun volkomen afwijzend standpunt ten opzichte van de Duitsche bezetters moesten aannemen;

dat beschuldigde's raadsman heeft aangevoerd, dat het Tribunaal rekening heeft te houden met het feit dat beschuldigde genaturaliseerd Nederlander is, daarbij doelende op een verzachtende omstandigheid;

dat het Tribunaal in de omstandigheid dat beschuldigde een genaturaliseerd Nederlander, van origine Duitscher, is, wel een verklaring vindt van de houding door den beschuldigde gedurende de bezetting aangegomen, doch deze omstandigheid hem niet vermag te disculpeeren;

dat het Tribunaal het den beschuldigde zeer zwaar aanrekent dat hij, die zich volgens zijn eigen verklaring als Nederlander heeft laten naturaliseeren, omdat hij zich in Nederland zoo thuis voelde, kort na de Duitse inval lid is geworden van de N.S.B. en andere met den vijand heulende organisaties;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot den tijd van twee jaar en zes maanden, zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met den tijd door beschuldigde in bewaring doorgebracht, zoodat de interneering eindigt op 29 Juli 1948;

2. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van f 1500 en van het hem toebehoorende radio-toestel.

No. 146.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (4e Kamer), 8 Februari 1946.
(Mr. Barnasconi, Borg en van Es).

Het verriichten van werk bij de Nederlandsche Spoorwegen ten tijde, dat het personeel dier onderneming op bevel van de wettige Nederlandsche Regeering staakte, is te brengen onder: hulpverleening aan den vijand. Beschuldigde's verweer, dat hij zulks deed om aan tewerkstelling in Duitschland te ontkomen levert geen rechtvaardigingsgrond op.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Almelo tegen Roelof Jonkers, transportarbeider, wonende te Enschede, ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 Sept. 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. zich als lid heeft aangesloten bij de N.S.B. der Nederlanden — waarin hij de functie van blok-leider of aspirant-blok-leider heeft vervuld — en bij de W.A., zijnde een nationaal-socialistische organisatie of instelling;

2e. De propaganda van gemelde Beweging heeft bevorderd en verspreid door te colportereren voor de Stichting „Winterhulp Nederland” en voor het Nationaal-Socialistisch blad „Volk en Vaderland”;

3e. Hulp en steun heeft verleend aan den vijand, door van omstreeks September 1944 tot omstreeks April 1945 vrijwillig werkzaam te zijn bij de Nederlandsche Spoorwegen, terwijl het personeel van deze onderneming op bevel van de wettige Nederlandsche Regeering in staking was.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 25en Januari 1946 heeft verklaard:

dat hij de hem ten laste gelegde gedragingen erkent, met dien verstande, dat hij aspirant-blok-leider was, geen lid der W.A. geweest is en dat hij het werk bij de Spoorwegen noodgedwongen heeft moeten aanvaarden, om zijn ouders te steunen;

O. dat het ter terechtzitting van het Tribunaal door den Secretaris voorgelezen ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt op den 25en Sept. 1945 door Joh. ten Voorde Jr., Rechercher van den P.O.D. te Enschede, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, zake-lijk inhoudt:

dat de beschuldigde de hem ten laste gelegde gedragingen erkent, met dien verstande, dat hij aspirant-blok-leider was, „alleen administratief W.A. lid” geweest zou zijn en bij de Spoorwegen is gaan werken, om niet weer in Duitschland te werk gesteld te worden.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat hij in de N.S.B. de functie van blok-leider heeft vervuld en lid van de W.A. geweest is;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, resp. desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maat-

regelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

O. dat het Tribunaal de bewering van den beschuldigde, dat hij noodgedwongen bij de Spoorwegen is gaan werken, niet aanvaardt, omdat — afgezien van de tegenstrijdigheid tusschen deze bewering en de verklaring, die de beschuldigde blijkens gemeld proces-verbaal heeft afgelegd — de noodzaak om zijn ouders te steunen, ook indien deze bestond, nimmer een rechtvaardiging kan opleveren voor een zoo minderwaardige gedraging van den beschuldigde, waardoor hij de staking zijner landgenooten, waarvan er vele ongetwijfeld in veel grootere nood verkeerden, opzettelijk tegenwerkte.

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven den tijdsduur daarvan te bepalen op drie jaren, te rekenen vanaf den dag der arrestatie, zijnde 3 April 1945, zoodat deze zal eindigen 5 April 1946;

2°. Ontzetting van het recht tot kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3°. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde, zich beperkend tot een eventueel hem toebehoorend radio-toestel.

No. 147.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (4e Kamer), 8 Februari 1946.
(Mr. Barnasconi, Borg en van Es).

Het goedkeuren van den inval der Duit-schers in ons land en van den „Arbeits-einsatz” is te brengen onder: blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Almelo tegen Hermanna Janna Salomons, echtg. van Th. Veensma, huisvrouw, wonende te Enschede, ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde en op 20 Sept. 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde van de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. Zich 2 Juli 1942, althans tijdens de bezetting, te Enschede heeft aangesloten bij de N.S.B. als lid, althans als sympathiseerend lid en lid is gebleven tot de ontbinding;

2e. Lid is geweest van een nationaal-socialistische zangvereniging;

3e. Gedurende de bezetting regelmatig financieele bijdragen gegeven heeft aan de N.S.B., Nederlandsche Volksdienst en Winterhulp, zijnde nationaal-socialistische organisaties of instellingen;

4e. Voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand en diens handlangers genomen maatregelen, doordat zij gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van leden der N.S.B. van de voor overige Nederlanders geldende verplichting tot inlevering van radio-toestellen;

5e. Van nationaal-socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door het bezoeken van vergaderingen der N.S.B. en het goedkeuren van den inval der Duitschers in ons land en de Arbeitseinsatz.

Op grond van welk handelen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 25en Januari 1946 heeft verklaard:

Ik blijf bij hetgeen ik voor de P.O.D. verklaard heb, met dit verschil, dat ik alleen sympathiseerend lid was. Van de nationaal-socialistische zangvereniging ben ik maar een maand lid geweest. Ik ben politiek ongeschoold, ik ben geen lid van de N.V.D. geweest en heb nooit bijdragen gegeven. De radio was niet van mij, maar van mijn zoon. Ik bezocht wel vergaderingen met mijn man, doch ik ontken zelf actief werkzaam geweest te zijn voor de N.S.B. Ik ontken ook ooit ingenomenheid met de Duitschers betoond te hebben. Doordat mijn zoon bij de N.S.K.K. was en hij bij mij inwoonde, profiteerde ik wel zijdelings van de daaraan verbonden voordeelen;

O. dat het ter terechtzitting van het Tribunaal door den Secretaris voorgelezen ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt op den 19en Juli 1945 door M. Berkouwer en J. Nijhuis, rechercheurs van den P.O.D. te Enschede, tevens onbezoldigd Rijksveldwachters, zakelijk inhoudt:

dat beschuldigde ook toen erkende hetgeen haar is ten laste gelegd, met dien verstande, dat de radio in huis toebehoorde aan haar zoon;

verklaringen van Hendrikus de Boer, Hendrikje Hoogeveen—Achterbosch en Gerardina Scholten—de Boer, dat beschuldigde in de buurt bekend stond als zeer pro-Duitsch en lid van de N.S.B., terwijl zij geregeld voor Winterhulp en Volksdienst collecteerde; zij keurde den inval van de Duitschers goed en tevens de „Arbeitseinsatz“;

door het feit, dat haar zoon lid was van de N.S.B. kreeg zij extra brandstoffen en voedselbonnen;

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat zij lid is geweest, terwijl het sub 4 der ten laste legging gestelde niet is bewezen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben ge-

dragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

In aanmerking genomen dient te worden, dat zij reeds 62 jaar oud is;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven den tijdsduur daarvan te bepalen op anderhalf jaar, te rekenen vanaf den dag der arrestatie, zijnde 23 April 1945, zoodat deze zal eindigen op 23 October 1945;

2°. Ontzetting van het recht te kiezen en de verkiesbaarheid, bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 148.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (3e Kamer), 12 Februari 1946.
(Mr. Bergsma, Stegeman en Vos).

Het atieggen van den eed van trouw aan A. Mussert levert op: het door woord en daad blijk geven van instemming met het streven van de N.S.B.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Almelo tegen Johanna Willemina Horselenberg, echtgenoot van K. A. Das, zonder beroep, wonende te Hengelo, verblijvende in het kamp Beugelen te Staphorst, ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. op 26 Mei 1941 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden gedurende 2 jaar althans eenigen tijd werkzaam is geweest als geldinster;

c. aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie;

d. voor de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie werkzaam is geweest als buurtvrouw althans als geldinster;

e. van haar nationaal-socialistische gezindheid blijk heeft gegeven door toe te laten, dat haar dochter, geboren 13 April 1929, lid werd van de Nationale Jeugdstorm;

f. door woord en daad van instemming met het streven van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden blijk heeft gegeven door op 25 Februari 1943 den eed van trouw aan A. Mussert af te leggen;

Op grond van welk handelen zij geacht

moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 5 Februari 1946 heeft verklaard:

dat zij, beschuldigde, Nederlandsche is;

dat zij op 26 Mei 1941 zich aangesloten heeft en nadien aangesloten is gebleven bij de N.S.B.;

dat zij voor de N.S.B. gedurende twee jaren werkzaam is geweest als geldinster;

dat zij aangesloten is geweest bij de N.S.V.O. en hiervoor werkzaam is geweest als buurtvrouw en geldinster; dat zij toegeleden heeft, dat haar dochter, geboren op 13 April 1929, lid werd van de Nationale Jeugd-storm; dat zij op 25 Februari 1943 den eed van trouw aan Mussert heeft afgelegd;

O. dat de de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoo-vele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat de beschuldigde gehuwd is met een man, die een beruchte figuur bij de Landwacht is geweest;

dat de beschuldigde zelf in een in het dossier aangetroffen brief blijkt heeft gegeven met tegen de Joodsche bevolking getroffen maatregelen in te stemmen;

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur te beperken tot een tijd van twee jaren en zes maanden met aftrek van den tijd in bewaring doorgebracht, zoodat de beschuldigde vrij komt op 17 November 1947;

2°. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift voorgeschreven verkiezingen.

door daad van instemming met het streven dier instellingen blijc geven.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Almelo tegen Hendrik Jan Hargeerds, paarden- en veehandelaar, wonende te Markelo, thans verblijvende in het kamp „De Eese” ter zitting verschenen, bijgestaan door Mr. Dr. J. W. Schneider, advocaat te Hengelo (O).

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijn- de, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa.

a. op 10 Juni 1941 als lid, althans als sympathiseerend lid zich aangesloten heeft en tot Juli 1944 aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, althans door daad van instemming met het streven van de Nationaal Socialistische Beweging blijc heeft gegeven door van Juli 1941 tot en met Juni 1944 geldsbedragen voor deze Beweging te geven;

b. door daad van instemming met het streven van de Nederlandsche Volksdienst en Winterhulp Nederland blijc heeft gegeven door aan deze instellingen geldelijke steun te verleen;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 5 Februari 1946 heeft verklaard:

Ik ben Nederlander. Ik erken geld gegeven te hebben aan Winterhulp Nederland en de Nederlandsche Volksdienst. Ik heb geld gegeven voor de N.S.B.

Posé alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoo-vele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande dat beschuldigde op 10 Juni 1940 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en door daad van instemming met het streven van de Nederlandsche Volksdienst en Winterhulp Nederland blijc heeft gegeven door aan deze instellingen geldelijke steun te verleen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat het Tribunaal rekening wil houden met de omstandigheid dat niet gebleken is

No. 149.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (3e Kamer), 12 Februari 1946.
(Mr. Bergsma, Stegeman en Vos).

Het verleen van geldelijken steun aan
N.V.D. en W.H.N. is te brengen onder het

dat beschuldigde voordeel heeft getrokken van zijn lidmaatschap, noch dat gebleken is dat hij als politiek onbetrouwbaar bekend stond;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur te beperken tot een jaar en drie maanden, met dien verstande, dat de tijd door den beschuldigde in bewaring doorgebracht, hierop geheel in mindering zal komen, zoodat de interneering eindigt op 9 Juli 1946;

2°. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3°. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde, beperkt tot een bedrag van f 2000.

No. 150.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (3e Kamer), 5 Februari 1946.
(Mr. Bergsma, Wes en Vlam).

Het optreden als beheerder van goederen van de N.S.D.A.P., Amt für Volkswohlfahrt is te brengen onder: voordeel trekken uit de door of vanwege den vijand genomen maatregelen.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Almelo tegen Albert Meijer, verzekeringsagent, wonende te Hengelo (O.), thans verblijvende in het kamp „Erica” te Ommen; beschuldigde ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. hulp althans steun heeft verleend, althans getracht heeft te verleenen aan den vijand door in het voorjaar van 1941 vrijwillig in Duitschland te gaan werken en daar anderhalf jaar te blijven werken;

b. op 25 Juli 1940 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en als zoodanig is vrijgesteld geweest van de inleveringsplicht van radio's;

c. op 11 Juli 1940 als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Bond van Nederlanders in Duitschland;

d. propaganda heeft bevorderd voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden door in 1940 in verschillende straten van Hengelo (O.) van huis tot huis pamfletten te verspreiden;

e. voordeel heeft getrokken, althans getracht heeft te trekken uit de door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, althans uit de door den

oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door:

1. van Juli 1944 op te treden als beheerder van goederen van de Nat. Soc. Deutsche Arbeiterpartei Amt für Volkswohlfahrt te Almelo en als zoodanig behulpzaam te zijn met het leeghalen van woningen te Hengelo (O.) althans elders in Nederland van ondergedoken Nederlanders;

2. het hebben van vertrouwelijke omgang met den S.D.-agent Müller.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

O. dat de beschuldiging sub a en e 2 vervallen moet worden verklaard, daar het Tribunaal het hierin ten laste gelegde niet bewezen acht;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 Januari 1946, heeft verklaard:

dat hij, beschuldigde, Nederlander is;

dat hij op 25 Juli 1940 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven bij de N.S.B. en als zoodanig vrijgesteld is geweest van de inleveringsplicht van radio's;

dat hij op 11 Juli 1940 lid is geworden van de Nationaal Socialistische Bond van Nederlanders in Duitschland;

dat hij in 1940 in verschillende straten van Hengelo (O.) propagandapamfletten van de N.S.B. heeft verspreid;

dat hij in Juli 1944 beheerder is geworden van goederen, die uit Joods bezit en bezit van onderduikers afkomstig waren voor de N.S.D.A.P. Amt für Volkswohlfahrt te Almelo;

dat hij aanwezig is geweest bij het leeghalen van woningen van ondergedoken P.T.T.-ambtenaren, waarbij zijn ondergeschikten medehielpen.

Gezien de processtukken;

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met uitzondering van het sub a en e 2 ten laste gelegde;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

Het Tribunaal meent, dat een langdurige interneering moet worden opgelegd, in verband met het feit, dat beschuldigde langen tijd lid der N.S.B. geweest is, als beheerder is opgetreden van geroofde goederen en bovendien door het houden van toezicht bij het leeghalen van huizen van onderduikers hier-

bij hulp heeft verleend. Anderzijds houdt het Tribunaal rekening met de omstandigheden die den beschuldigde er toe hebben gebracht de functie van magazijnbeheerder te aanvaarden. Hij wilde hiermede voorkomen bij de Landwacht te worden ingedeeld of weer in Duitschland te worden tewerkgesteld.

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft de tijdsduur te beperken tot twee jaar, met dien verstande, dat de tijd, door den beschuldigde in bewaring doorgebracht, hierop in mindering zal worden gebracht, zoodat hij wordt vrijgelaten op 4 April 1947;

2. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. Verbeurdverklaring van het radiotoestel, toebehoorende aan den beschuldigde.

No. 151.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 16 Januari 1945. Mr. van Leeuwen, Meyering en Cuyten).

Het plaatsen van een advertentie in een nationaal-socialistisch blad alsmede het als caféhouder in zijn café voor het publiek ter lezing leggen van nationaal-socialistische lectuur is te brengen onder: het in het algemeen blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Hendrikus Cornelis de Ruyter, restauranthouder, wonende te Waalwijk, ter zitting verschenen, bijgestaan door Mr. C. Verhoeven.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van inge-nomenheid met den vijand door omgang met Duitse militairen en leden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. in het algemeen blijk heeft gegeven van nationaalsocialistische gezindheid door:

a. een advertentie te plaatsen in het nationaalsocialistische blad „De Opstand”;

b. nationaalsocialistische lectuur in zijn café ter lezing neer te leggen voor het publiek;

3. voordeel heeft getrokken uit de door de oorlog of vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door:

a. zijn radiotoestel te mogen behouden en te behouden;

b. extra kolen te ontvangen;

4. hulp heeft verleend aan den vijand of

diens handlangers door aan leden van de Landwacht Nederland zijn rijwiel uit te lenen;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de proces-stukken;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het hem tenlastegelegde te erkennen met uitzondering van het hem sub 2° b en sub 3° b tenlastegelegde (nationaalsocialistische lectuur in zijn café ter lezing neerleggen voor het publiek en extra kolen ontvangen);

O. dat blijkens het ambtsedig proces-verbaal van den rechercheur M. A. van de Vijver te Waalwijk (stuk 9) d.d. 23 Juni 1945, tegenover dezen relatant zakelijk is verklaard door na te noemen getuigen:

1. A. L. Leytens te Waalwijk: dat in het café van beschuldigde veel Duitsers, N.S.B.'ers en leden van de Landwacht kwamen; dat in zijn café 's avonds, na bezette tijd, bijeenkomsten van N.S.B.'ers plaats hadden; dat beschuldigde zijn radio heeft mogen behouden;

2. Gerardus Slaats te Heusden: dat, toen getuige bij beschuldigde kelner was, veel leden van de Duitse weermacht, N.S.B. en Landwacht bij beschuldigde kwamen en Duitsers en N.S.B.'ers daar meermaals na bezette tijd bleven; dat in het café steeds ter lezing lagen Signaal, de Storm en de Deutsche Zeitung;

3. Adriana Kivit te Vlijmen: dat beschuldigde wel eens met Duitsers, N.S.B.'ers en Landwachters in zijn café aan een tafel zat te praten; dat steeds in zijn café voor iedereen ter lezing lagen bladen als Signaal, de Storm en de Deutsche Zeitung, dat beschuldigde meermaals rijwielen in bruikleen afstond aan de Landwacht en zijn radio heeft mogen behouden;

O. dat het van algemene bekendheid is, dat het blad „De Opstand”, waarin beschuldigde, volgens zijn daaromtrent ter zitting afgelegde verklaring, heeft geplaatst de advertentie, waarvan stuk 6 een fotocopie is, was een nationaalsocialistisch blad;

O. dat de in de verklaring van beschuldigde en de in voormelde getuigeverklaringen en bewijsstuk vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met uitzondering van het hem tenlastegelegde (sub 3° b) ontvangen van extra kolen; en voorts met dien verstande (ad 3°), dat hij voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen toestand en (ad 4°), dat hij hulp heeft verleend aan de handlangers van den vijand;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

regering niet krachtens staatsnoodrecht bevoegd was deze materie ter hand te nemen en bij Koninklijk Besluit maatregelen van wetgevenden aard op dit gebied te treffen;

O. dienaangaande, dat het bestaan van wettelijke strafbepalingen voor in bepaalde omstandigheden gepleegde feiten niet medebrengt, dat de wetgever daarnaast niet zou kunnen in het leven roepen strafbepalingen voor andere in diezelfde omstandigheden gepleegde feiten, terwijl evenmin den wetgever kan worden ontzegd de bevoegdheid om de voor reeds strafbaar gestelde feiten bedreigende straffen te verhoogen of omtrent de berechting dier feiten andere voorzieningen te treffen;

O. dat derhalve de bepalingen van het Wetboek van Militair Strafrecht geen beletsel kunnen vormen voor de verbindbaarheid van het Besluit Buitengewoon Strafrecht, indien mag worden aangenomen, dat de regering te Londen in de destijds bestaande omstandigheden krachtens Staatsnoodrecht tot het vaststellen van wettelijke maatregelen als daarin vervat bevoegd was;

dat dit naar 's Hofs oordeel inderdaad het geval was, daar door den langdurigen oorlog en de bezetting van ons land toestanden en omstandigheden waren geschapen, die bijzondere voorzieningen omtrent in dien tijd gepleegde misdrijven wenschelijk en noodzakelijk konden maken;

O. enz.;

O. dat in Augustus 1944 van algemeene bekendheid was, dat door de Duitschers en door lieden, die met hen samenwerkten, waartoe ook de leden der Germaansche SS en der Landwacht behoorden, regelmatig werden aangehouden personen, die deelnamen aan het ondergrondsch verzet of daarvan verdacht werden, en dat die personen dan meestal na aanhouding hetzij naar een concentratiekamp werden gevoerd hetzij na ter dood veroordeeling werden gefusilleerd of ook zonder vorm van proces werden doodgeschoten;

O. dat de in voorschreven bewijsmiddelen vermelde en de hierboven als van algemeene bekendheid aangenomen feiten en omstandigheden, die als hier herhaald moeten worden beschouwd, opleveren evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Hof, dat wettig en overtuigend bewezen is, dat de verdachte in de provincie Noord-Brabant in de eerste helft van de maand Augustus van het jaar 1944 tijdens den huidige oorlog tusschen Nederland en Duitschland opzettelijk aan den bij Standart V van de Germaansche SS te Eindhoven ingedeelden, tevens commandant van de Landwacht in Noord-Brabant zijnden Unterscharführer Gerben Sake van der Ploeg, terwijl deze hem als zoodanig bekend was, op diens uitdrukkelijk daartoe gedaan verzoek om een lijst op te stellen vermeldende de namen, de woonplaats, de straat- en huisnummers van personen, die in de gemeenten Asten en Someren als terrorist bekend stonden of waarvan bekend stond, dat zij daarmede in aanraking kwa-

men of in verbinding stonden, een lijst heeft verstrekt vermeldende een aantal personen, waarop als eerste stond vermeld Burgemeester Wijnen van Asten en als tweede Burgemeester Smulders van Someren, begrijpende hij, verdachte, dat vervolging en vrijheidsberoving door of van wege den vijand of diens helpers als gevolg hiervan redelijkerwijze kon worden voorzien, zijnde Wijnen en Smulders, voormeld, inderdaad dientengevolge door leden van een Sonderkommando van de Germaansche SS in of omstreeks den nacht van 14 op 15 Augustus 1944 uit hunne woonhuizen te Asten en Someren opgehaald en weggevoerd en daarna dienselfden nacht door die leden van dat „Sonderkommando” doodgeschoten;

O. dat aan verdachte, die ter terechtzitting verklaarde, dat hij in contact stond met de Germaansche SS en de Landwacht in Noord-Brabant, en die herhaaldelijk tegenover deren dreigementen uitte omtrent aanhouding en andere maatregelen, niet onbekend kan zijn geweest met wat hierboven omtrent het opreden van den Duitschen vijand en diens helpers tegen leden van het verzet tegen dien vijand als toen van algemeene bekendheid is aangenomen;

O. dat het Hof daarom als mede bewezen heeft aangenomen, dat verdachte toen hij aan den getuige van der Ploeg op diens verzoek een aantal namen en adressen opgaf in voege als in de bewezenverklaring is vermeld, heeft begrepen, dat hij daardoor de opgegeven personen blootstelde aan vervolging vrijheidsberoving door of vanwege den vijand of diens helpers, waartoe, gelijk van algemeene bekendheid is, de leden van de Germaansche SS en de Landwacht toen behoorden;

O. dat verdachtes raadsman heeft aangevoerd, dat de in de leden 2, 3 en 4 van art. 26 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht genoemde strafverzwarende omstandigheden alleen dan kunnen worden aanwezig geacht, indien de dader de daar genoemde gevolgen van zijn daad heeft gewild, voorzien of moeten voorzien, in verband waarmede hij betoogd heeft, dat, indien moet worden aangenomen, dat verdachte de in de telastelegging bedoelde lijst heeft verstrekt, toch niet vaststaat, dat hij heeft geweten, voorzien of moeten voorzien, dat aan een of meer der door hem op die lijst vermelde personen te wachten stond wat met twee hunner is geschied;

O. dienaangaande, dat voor het in art. 26 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht omschreven strafbaar feit slechts opzet gevorderd wordt voor wat betreft het blootstellen van een ander aan hetgeen daarbij verder omschreven wordt, terwijl in de leden 2, 3 en 4 een zwaardere straf wordt bedreigd voor het geval de daad bepaalde gevolgen heeft, zonder dat gevorderd wordt, dat de dader wist, voorzorg of moest voorzien, dat die gevolgen zouden intreden of kunnen intreden;

O. dat verdachtes raadsman bij zijn betoog heeft in het licht gesteld, dat het kan voorkomen, dat iemand, die met de bedoe-

ling een dier gevolgen te doen intreden een ander aan opsporing enzoovoort door of vanwege den vijand blootstelt, indien dat gevolg niet intreedt, slechts met een gevangenisstraf van vijf jaren kan worden gestraft, terwijl iemand, die dit doet zonder daarbij eenig ernstig gevaar voor den aan opsporing enzoovoort blootgestelde te voorzien, tot de doodstraf zou kunnen worden veroordeeld, indien zijn daad den dood van het slachtoffer zou ten gevolge hebben;

O. dat de aangegeven mogelijkheden niet kunnen leiden tot een andere dan de hierboven als juist aanvaarde opvatting omtrent de strekking van het in het besproken artikel bepaalde, daar in ons strafrecht gelijk uit meerdere strafbepalingen (bij voorbeeld: art. 300 Sr.) blijkt, meermalen een zwaardere straf bedreigd wordt voor het geval een straffbare gedraging bepaalde gevolgen heeft, zonder dat daarbij als voorwaarde gesteld wordt of geldt, dat de dader die bepaalde gevolgen ook moet hebben gewild of voorzien, terwijl voorts de genoemde bepaling ook niet behoeft te leiden tot aan de schuld niet evenredige straffen, daar door het algemeen strafminimum den rechter de gelegenheid wordt geboden om, indien de schuld gering is, ook bij ernstige gevolgen een lichte straf op te leggen;

O. dat het Hof bewezen acht, dat het door verdachte blootstellen van de beide genoemde burgemeesters aan vervolging en vrijheidsberoving door of van wege den vijand of diens helpers hun dood heeft tengevolge gehad, daar immers de vermelding van hunne namen op de door verdachte ingediende lijst veroorzaakte dat zij werden uitgekozen als slachtoffer van de moorden, welke door degenen, voor wie die lijst bestemd was, waren beraamd;

O. dat het bewezen verklaarde oplevert: Gedurende den tijd van den huidige oorlog opzettelijk een ander blootstellen aan vervolging en vrijheidsberoving door of van wege den vijand of diens helpers terwijl dit feit den dood tengevolge heeft gehad, meermalen gepleegd, strafbaar krachtens art. 26 van het Besluit Buitengewoon Strafrecht;

Verklaart den verdachte schuldig aan voorschreven feit en deswege strafbaar, nu niet is gebleken van eenige omstandigheid, die de strafbaarheid van het feit of van den verdachte zou opheffen;

O. voor wat de straf betreft:

dat het Hof aanneemt, dat de verdachte begrepen heeft, dat den door hem op de ingediende lijst vermelde personen ernstig leed te wachten stond;

dat immers, hoewel niet bewezen is, dat verdachte op de hoogte was van de moordplannen ten aanzien van door hem op de ingediende lijst vermelde personen, niettemin uit wat ter terechtzitting gebleken is en hierboven als van algemeene bekendheid is aangenomen moet worden afgeleid, dat verdachte heeft begrepen niet alleen, dat een of meer der door hem op die lijst vermelde personen zouden worden vervolgd en van hunne vrijheid beroofd, doch ook, dat aan de aan te houden personen van de zijde van den wreeden vijand veel erger dingen, namelijk de dood of opsluiting in een concentratiekamp of gevangenis, zouden te wachten staan en zelfs op grond van hetgeen ter terechtzitting omtrent verdachtes gedrag gedurende den oorlog is gebleken mag worden aangenomen, dat hij er niet het minste bezwaar tegen had, dat het een of het ander den aangewezen slachtoffers zou overkomen;

dat dan ook naar 's Hof's oordeel in volle zwaarte den verdachte moet worden aangerekend, dat zijn optreden als verrader mede oorzaak was van het op zoo afgrijselijke wijze vermoorden van de burgemeesters van Asten en Someren;

dat het Hof daarom meent, dat de verdachte met de zwaarst mogelijke straf behoort te worden bestraft; en dat hij voorts voor den duur van het leven moet worden ontzet van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen; enz.

Rechtdoende:

Veroordeelt den verdachte tot de doodstraf.

Ontzet den veroordeelde van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen voor den duur van het leven.

Spreekt den verdachte vrij van hetgeen hem meer of anders is ten laste gelegd dan hierboven als bewezen is aangenomen.

Verleent den veroordeelde verlof om tegen deze sententie beroep in cassatie in te stellen.

13 Maart 1946 (af. 17)

No. 152—157

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No. 44—53

Redactie Tribunalen in Nederland :

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.) :

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

No.	TRIBUNAAAL		
107.	Middelburg	1945 21 Nov.	Dienst bij anti-sabotagewacht.
107a.	Arnhem	1945 30 Oct.	Duitsche opvoeding aan minderj. kinderen.
108.	—	1945 27 Sept.	Verleenen van moreele steun a/d vijand.
109.	—	1945 24 Sept.	Ontruiming woning door tusschenkomst van Ortskommandant.
110.	—	1945 15 Oct.	Verzachtende omstandigheden.
111.	's-Hertogenbosch	1945 22 Nov.	Aanwijzen van onderduikers.
112.	—	1945 31 Oct.	Vrij krijgen v. inbeslaggenomen goederen met Duitsche hulp.
113.	Breda	1945 22 Nov.	Gedwongen of vrijwillige arbeid ten behoeve van den vijand?
114.	—	1945 14 Dec.	Werd door lidm. techn. noodhulp steun verleend aan den vijand?
115.	's-Hertogenbosch	1945 9 Nov.	Beoordeeling v. „Einbürgerungsurkunde“.
116.	—	1945 7 Nov.	Dienstname S.S. Postschutz.
117.	Breda	1945 21 Dec.	Vrijwillige Brandweer.
118.	—	1945 21 Dec.	Alarmdienst is nat. soc. instelling.
119.	's-Hertogenbosch	1945 30 Nov.	Publicatie in Nederl. dagbladen.
120.	—	1945 7 Nov.	Werk voor Duitschers tegen contraprestatie.
121.	—	1945 9 Nov.	Fungeeren als bode bij Ned. Arbeidsdienst.
122.	Middelburg	1945 21 Dec.	Toepasselijkheid art. 68 W. v. Sr.
123.	Hooge Autoriteit		Weigering fiat executie (inhoud bewijsmiddelen).
	's-Hertogenbosch	1945 2 Oct.	
124.	's-Hertogenbosch	1945 23 Oct.	Nat. front is een nat. soc. organisatie.
125.	Middelburg	1945 14 Dec.	Koop krijgsbuit.
126.	—	1945 21 Nov.	Als burgemeester uitvoeren v. D. bevelen.
127.	's-Hertogenbosch	1945 14 Nov.	Levering verf voor camouflagedoelinden.
128.	—	1945 21 Sept.	Werkloosheid als rechtvaardigingsgrond voor aanname van werk op vliegveld.
129.	Middelburg	1945 21 Dec.	Ontvangen v. D. militairen in café.
130.	—	1945 14 Dec.	Verkrijgen v. betrekking als N.S.B.'er.
131.	's-Hertogenbosch	1945 31 Oct.	Indienen verzoek bij Ned. Volksdienst.
132.	—	1945 5 Dec.	Vrijwillige aansluiting Ned. Arbeidsdienst.
133.	—	1945 5 Dec.	Intieme omgang met D. militairen en D. S.S.-mannen.
134.	—	1945 16 Oct.	Voorzien in levensonderhoud als rechtvaardigingsgrond.
135.	Maastricht	1945 17 Dec.	Indienen verzoekschrift bij Rijkscommissaris.

O. dat dit bewezen verklaarde oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregel op:

Verbeurdverklaring van zijn vermogen zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 10,000 en zijn radiotoestel.

No. 152.

TRIBUNAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (4e Kamer), 8 Februari 1946.
(Mr. Barnasconi, Borg en van Es).

Onder voordeeltrekking uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen is te brengen: het als lid der N.S.B. gebruik maken van de vrijstelling van leden der N.S.B. van de voor overige Nederlanders geldende verplichting tot inlevering van radiotoestellen.

(Art. 1, lid 1, alinea 4 Tribunaalbesluit).

Tribunaal Almelo tegen Gradus Thomas Schunselaar, stoffeerder, wonende te Enschede, ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 Sept. 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. Als lid aangesloten is gebleven bij de N.S.B. der Nederlanden;

2e. Door zijn uitlatingen openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand;

3e. Voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, doordat hij gebruik gemaakt heeft van de vrijstelling van leden der N.S.B. van de voor overige Nederlanders geldende verplichting tot inlevering van radiotoestellen.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 25en Januari 1946 heeft verklaard: dat hij het hem ten laste gelegde erkent;

O. dat het ter terechtzitting van het Tribunaal door den Secretaris voorgelezen ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt op den 26en Sept. 1945 door J. D. Mos, Rechercheur van den P.O.D. te Enschede tevens

onbezoldigd Rijksveldwachter, zakelijk inhoudt:

dat hij altijd pro-Duitsch is geweest, d.w.z. veel voor het Duitse volk gevoeld heeft, doch een tegenstander was van het militarisme, de razzia's, vorderingen en verplichte tewerkstelling in Duitschland;

dat hij in 1943, in het bezit zijnde van een radiotoestel, dit niet heeft ingeleverd, omdat hij daarvan vrijstelling had wegens zijn lidmaatschap van de N.S.B.;

Een verklaring van Janne Maria Blom, voorkomend in bovengenoemd proces-verbaal d.d. 26 Sept. 1945: „Beschuldigde was dikwijls zeer dom aan het praten over politiek en ik heb meermaals gehoord, dat hij zeer pro-Duitsch was in zijn uitlatingen”, en van Herman Huskes: „In zijn uitlatingen tegenover mij was hij altijd pro-Duitsch en ervan overtuigd, dat Duitschland den oorlog zou winnen”.

Gezien de processtukken.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzoo vele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen en in verband met de omstandigheden.

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1e. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven den tijdsduur daarvan te bepalen op 1 jaar, te rekenen vanaf den dag der arrestatie, zijnde 1 April 1945, zoodat deze zal eindigen op 1 April 1946;

2e. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3e. Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde, zich uitstrekkende tot zijn radiotoestel.

No. 153.

TRIBUNAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 16 Januari 1946. (Mr. van Lecuwen, Meyerink en Cuyten).

Het verstrekken van een lijst met namen van personen, die de N.S.B. tegenwerkten aan een propagandaleider der N.S.B. alsmede de mededeeling aan een N.S.B.'er van

het verscheuren of verwijderen van propagandamateriaal van een aanplakbord is te brengen onder: het in het algemeen blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Johannes Embertus van Helvoirt, hoepelmaker, wonende te Schijndel, ter zitting verschenen, bijgestaan door Mr. M. H. M. Adelmeyer.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid aangesloten is gebleven althans zich weer heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en daarbij de functie van groepsleider heeft vervuld;

2. de propaganda dier beweging heeft bevorderd of verspreid door:

a. als waarnemend groepsleider op te treden;

b. plakaten van de N.S.B. aan te plakken;

3. in het algemeen van nationaalsocialistische gezindheid heeft blijk gegeven door:

a. aan den propagandaleider van de N.S.B. een lijst door te geven met namen van personen, die de N.S.B. tegenwerkten;

b. aan den N.S.B.-procureur-generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch mededeling te doen, van het verscheuren of verwijderen van propaganda-materiaal van het aanplakbord in de gemeente Schijndel;

welke beschuldiging ter zitting is aangevuld als volgt:

4. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaalsocialistische organisatie de weer-afdeling, kortweg W.A. genaamd;

5. voordeel heeft getrokken of getracht heeft te trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door leveranties te doen aan en in zijn bedrijf te werken en te laten werken voor de Duitse Weermacht;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Gezien de proces-stukken;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het hem tenlastegelegde te erkennen met uitzondering van het sub 4° tenlastegelegde lidmaatschap van de W.A.;

Post alia:

O. dat het afschrift van de brief, (stuk 3) welke beschuldigde, volgens zijn verklaring ter zitting daaromtrent, heeft opgesteld, ondertekend en verzonden, gedateerd Gemonde 3 October 1943 en gericht aan Jac Franthrop, Ridderstraat 3b te 's-Hertogenbosch, zakelijk inhoudt, een opgave van personen in Schijndel en St. Michielsgestel woonachtig, telkens met opgave hunner leeftijd en met vermeld-

ding bij enkele daarvan, dat hij „hitst en stoekt”, terwijl aan de opgave van personen in St. Michielsgestel is toegevoegd, dat deze personen aldaar vormen een kliek, die geheime samenkomsten houdt en bijtjesdag voorbereidt en dat vooral de notaris, de gemeenteveldwachter en nog enigen voor de N.S.B. gevaarlijk zijn, vangende deze brief aan met „Kameraad” en eindigende hij met „met Nat. Soc. Groet Hou Zee!”, terwijl onder de handtekening van beschuldigde staat vermeld „groepsleider Schijndel”;

O. dat het afschrift van de brief (stuk 2), welke beschuldigde volgens zijn verklaring ter zitting daaromtrent, heeft opgesteld, ondertekend en verzonden, gedateerd Schijndel 20 Januari 1942 en gericht aan den Hoog.Ed. Gestr.Heer Mr. van Leeuwen, procureur-generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, zakelijk inhoudt, dat de plakaten der N.S.B. te Schijndel van de plakborden zijn afgescheurd, dat Burgemeester Wijs niet wil meewerken om dit tegen te gaan en dat hij, beschuldigde, vertrouwt op serieus onderzoek en vervolging;

O. dat het van algemene bekendheid is, dat de procureur-generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch in 1942, genaamd Mr. van Leeuwen, N.S.B.'er was;

O. dat de in de verklaringen van beschuldigde en de in de bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande, (ad 1°) dat beschuldigde zich tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa weer als lid bij de N.S.B. heeft aangesloten, voorts (ad 2°), dat hij de propaganda der N.S.B. heeft bevorderd, terwijl onbewezen is gebleven, het hem sub 4° tenlastegelegde lidmaatschap van de W.A.;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat dit bewezen verklaarde oplegging van bijzondere maatregelen wettig en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies om de tijdsduur daarvan te beperken tot vijf jaren, zulks met inbegrip van de tijd in vóór-internering doorgebracht en

mitsdien deze internering te doen eindigen op 24 October 1949;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 154.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (3e Kamer), 29 December 1945. (Mr. Dahmen, Corbey en Crombog).

Onder het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand is te brengen: het zijn van abonné op de Deutsche Zeitung in den Nederlanden”.

(Art. 1, lid 1, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Maastricht tegen Emilie Freinich van Hall, echtgenote van M. L. G. Lambrichts de Cortenbach, zonder beroep, wonende te Sittard, thans verblijvende te Kerkrade, Prinses Julianastr. 1a.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandse zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich omstreeks 26 October 1941 als sympathiserend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging aangesloten is gebleven en wel vanaf voormelden datum tot 17 Maart 1942 als sympathiserend lid en vanaf laatstgemelden datum tot de opheffing der Beweging voornoemd als lid;

b. zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie (N.S.V.O.), gedurende enigen tijd als lid bij die Organisatie aangesloten is gebleven en meermalen te Sittard een bijeenkomst dier Organisatie heeft bijgewoond;

c. gedurende enigen tijd geabonneerd is geweest op de „Deutsche Zeitung in den Nederlanden”.

Op grond van welk handelen de beschuldigde geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O. dat beschuldigde ter zitting van 17 December 1945 heeft verklaard:

Ik erken de feiten zoals die mij ten laste zijn gelegd; ik sloot mij aan als sympathiserend lid der N.S.B.; ik heb mij echter nooit vrijwillig aangesloten als actief lid; het is mogelijk dat men mij buiten mijn weten als zodanig heeft ingeschreven. Sinds zomer 1942 wilde ik de Beweging verlaten; men dreigde mij toen echter dat dan ook mijn man uit de N.S.B. moest en daar mee zijn werk zou kwijt raken; sinds begin 1943 betaalde ik geen contributie meer. De „Deutsche Zeitung in den Nederlanden” bestelde ik om papier te krijgen en omdat men van N.S.B. zijde beweerde dat dit moest.

Ons meubilair, kleeren en sieraden zijn gedeeltelijk in beslag genomen en voor de rest gestolen, wij hebben niets meer dan een bedrag van 750 gulden dat ik heb ingeleverd.

Post alia:

O. dat door de bewijsmiddelen wordt bewezen dat beschuldigde zich op de bij dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen;

O. dat deze bewezen gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting als lid aangesloten zijn geweest bij de N.S.B. en bij een nationaal-socialistische organisatie, het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat de bewering van beschuldigde zich nooit als actief lid der N.S.B. te hebben aangemeld het Tribunaal niet aannemelijk voorkomt;

O. dat echter beschuldigde nooit provocerend of verraderlijk is opgetreden en aannemelijk is dat zij slechts, evenals haar man, gedreven door de economische slechte omstandigheden, waarin het gezin verkeerde en de vrees dat de man naar Duitsland zou worden tewerkgesteld, tot aansluiting bij de N.S.B. is gekomen;

O. dat beschuldigde zich sinds 20 September 1944 in bewaring bevindt en sinds 20 Augustus 1945 huisarrest heeft, en er op haar gedrag geen aanmerkingen zijn te maken, dat naar het oordeel van het Tribunaal de vrijheidsbeperking thans dient te worden beëindigd;

O. dat het bewezen verklaarde op grond van het hiervoor gestelde de oplegging van bijzonderen maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op den ernst der gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar den hierna te vermelden maatregel op te leggen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar de navolgende maatregel op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en van verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift ugeschreven verkiezingen.

No. 155.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (1e Kamer), 11 Februari 1946. (Mr. Nelissen, Ir. Asselbergs, Hasker).

Voor het bemoeilijken van de sabotage-arbeid van ambtenaren van een Gewestelijk Arbeidsbureau wordt hulp en steun verleend aan den vijand.

(Art. 1, 1e lid, alinea 2 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Breda tegen Jan Karel Sips, ambtenaar, wonende te Breda.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dag-

vaarding van 7 Januari 1946 is ten laste geled:

dat hij Nederlander zijnde, en ouder dan achttien jaren gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Breda:

re. den vijand hulp en steun heeft verleend althans getracht heeft te verleenen doordat hij als ambtenaar van het Gewestelijk Arbeidsbureau te Breda in het bijzonder met het beheer van de Z-kaarten belast de behandeling van zijn medeambtenaren, welke zooals hij wist ten doel hadden de door den vijand ter bevordering van de vrijwillige en gedwongen uitzending van arbeiders naar het buitenland genomen maatregelen te saboteeren, heeft bemoeilijkt door van door hen met de kaarten gepleegde onregelmatigheden en van de vermissing van kaarten aan den Fachberater Blanck of andere superieuren kennis te geven en die medeambtenaren te verraden; door beslissingen, door loyale chefs ten behoeve van arbeiders genomen, aan het oordeel van den Fachberater te onderwerpen;

ze. van nationaalsocialistische of fascistische gezindheid blijk heeft gegeven doordat hij in het openbaar den Hitlergroet bracht en vol waardeering over het nationaalsocialisme en Duitschland sprak, alsmede doordat hij na Mei 1943 een insigne droeg, waarop het hakenkruis stond afgebeeld,

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

O. dat beschuldigde, ter openbare zitting van 28 Januari 1946 verhoord, onder meer heeft verklaard:

dat alleen hij, als ambtenaar van het Gewestelijk Arbeidsbureau, belast was met de alphabetische opberging van de Zurückstellungskarten (de Z-kaarten) nadat hij de kaarten van degenen die niet voor vrijstelling in aanmerking kwamen, had ingeschreven in een daarvoor bestemd onder zijn berusting liggend registratieboek; dat de controle op de Z-kartotheek door de betrokken Deutsche ambtenaren Blanck, Brinkmann en Rothe slechts werd uitgeoefend aan de hand van het registratieboek;

dat ook het Gewestelijk Arbeidsbureau zelf aan arbeidskrachten volgens bepaalde voorschriften vrijstelling van uitzending naar Duitschland kon geven, en dat de desbetreffende beslissingen meestal werden genomen door Snepvangers, den chef van beschuldigde;

dat beschuldigde, toen hij bemerkte dat een Z-kaart uit zijn kartotheek was verdwenen door toedoen van zijn collega Canters, rechtstreeks naar de directie is gegaan om van dit geval melding te maken, en te verzoeken dat de directie ervoor zoude zorgen dat Canters hem, beschuldigde, niet meer op dergelijke wijze in gevaar zoude kunnen brengen;

dat beschuldigde toen hij, tegelijk met zijn medeambtenaar Zikking, door den Deutschen Sicherheitsdienst was opgehaald en in het

Huis van Bewaring vastgezet, een briefje heeft geschreven aan Rösener, een der ambten van den Sicherheitsdienst, om dezen op diens verzoek mede te deelen wat hij van zijn collega Schoenmakers wist en dacht;

dat beschuldigde meende dat de mededeling, hem door voornoemden Rösener gedaan, nl. dat Schoenmakers had verteld dat beschuldigde knoeide met verklaringen, strekkende tot afgifte van distributiebescheiden, waarheid bevatte, en dat Schoenmakers dat dus inderdaad aan den Sicherheitsdienst had gezegd;

dat beschuldigde wist dat de Deutsche bezettende macht de uitzending van arbeidskrachten naar Duitschland als een van haar voornaamste doelstellingen beschouwde;

Post alia:

O. dat de processtukken zakelijk inhouden:

1. a. (Adank): dat getuige meermalen heeft gezien dat beschuldigde haar administratie controleerde, en dat beschuldigde alles uitvoerde wat men hem opdroeg;

b. (Adank): dat beschuldigde wanneer aan zijn Z-kartotheek kaarten ontbraken, het geheele Gewestelijk Arbeidsbureau overhoop haalde, hoewel hij kon en moest vermoeden dat de kaarten waren verdwenen in verband met sabotagehandelingen; dat de ambtenaren van het Gewestelijk Arbeidsbureau in hun pogingen om de uitzending van arbeidskrachten te saboteeren ten zeerste werden bemoeilijkt door den te grooten ijver van beschuldigde; dat beschuldigde een doorgefounerde ambtenaar en zeer bang was; dat de verhouding tusschen beschuldigde en den Fachberater Blanck, na terugkeer van beschuldigde uit de gevangenis, op slag veranderd en zeer hartelijk werd;

c. (Snepvangers): dat getuige tegenwoordig was bij het onderhoud tusschen beschuldigde en den adjunct-directeur Zaayer betreffende het geval-Canters; dat beschuldigde toen aan Zaayer vroeg, de zaak te sussen, maar dat deze daar uit vrees voor den directeur Hellemons niet op in ging;

dat het in de lijn van beschuldigde lag, om wanneer een onregelmatigheid aanwezig was, het heele Gewestelijk Arbeidsbureau overhoop te halen;

dat de verhouding tusschen beschuldigde en den Fachberater Blanck na de detentie van beschuldigde in het geval Zikking Schoenmakers, anders (minder slecht) is geworden, dat getuige aan beschuldigde meer dan eens te verstaan gaf, dat hij zooveel angst niet hoefde te hebben, en dat hij, beschuldigde, gerust zijn kasten kon openlaten;

dat beschuldigde soms met beslissingen van getuige naar den Fachberater Blanck ging, om te vragen of die beslissing wel juist was, waardoor hij het werk van getuige, om personen voor uitzending te vrijwaren, bemoeilijkte;

d. (Snepvangers): dat beschuldigde door zijn overmatige accuratesse de verschillende manipulaties bemoeilijkte;

e. (Gons): dat Zikking aan getuige heeft verteld dat toen beschuldigde door den Si-

cherheidsdienst op de Academie was verhoord en daarvan terugkwam, hij Zikking in het voorbijgaan aanraadde om de waarheid te zeggen;

dat getuige Canters in zijn illegaal werk roekeloos werd, en dat tengevolge daarvan ook Zaayer voortdurend kwam binnen loopen;

dat Hellemons en Zaayer aan getuige hebben medegedeeld dat beschuldigde bij hen had aangebracht dat Canters in de Z-kaarten had geknoeid;

dat Hellemons aan getuige mededeelde dat beschuldigde hem eerst een soort ultimatum had gesteld dat Canters er uit moest;

dat beschuldigde wist dat Hellemons N.S.B.er was;

dat getuige hoorde dat Hellemons, die zeer opgewonden was, in zijn tegenwoordigheid Canters dreigde met de S.D.;

f. (Schoenmakers): dat beschuldigde geregeld het kaartstelsel van getuige controleerde;

g. (Zikking): dat beschuldigde een laffe vent was die zichzelf wilde redden;

dat getuige van beschuldigde veel hinder ondervond in zijn werkzaamheden om personen uit Duitschland te houden;

h. (Zaayer): dat beschuldigde zich tot getuige wendde om te rapporteren dat Canters Z-kaarten uit de kartotheek van beschuldigde had genomen;

i. (Noordhoff): dat beschuldigde, rechtstreeks onder leiding van den Fachberater, belast was met de administratie van de Z-kaarten; dat beschuldigde schuw en bang van aard was;

j. (Canters): dat volgens zeggen van van Olphen beschuldigde aan dezen op eerewoord had beloofd met niemand anders dan met getuige te spreken over de vermiste Z-kaart van van Olphens knecht;

dat Ots aan getuige had medegedeeld, ontzettend veel last te hebben gehad van beschuldigde;

dat zoowel getuige als Adank veel in de kartotheek van beschuldigde hebben geknoeid;

dat de adjunct-Directeur Zaayer niet vertrouwd werd.

2. (inhoud van een door beschuldigde geschreven brief aan Rösener) dat Bindels en Directeur Hellemons beter dan beschuldigde Schoenmakers kennen, en dat beschuldigde Rösener uitnodigt beide personen te laten zeggen hoe Schoenmakers is, dat Schoenmakers een onmogelijk mensch is, en tijdens zijn ambtsperiode op het Arbeidsbureau eenigen tijd is gevangen geweest.

3. (afschrift van een rapport over ambtenaren van het Gewestelijk Arbeidsbureau te Breda dd. 20 Febr. 1945) dat Hellemons bekend stond als sympathiseerend lid der Nat. Socialistische Beweging, dat Zaayer door zijn verhouding met Hellemons een verdacht persoon was en practisch diens agent was;

dat rapporteur practisch geen enkele Nederlandsche daad van Zaayer kan vermelden; dat beschuldigde de sta-in-den-weg was bij

de knoeierijen met de Z-kaarten.

O. dat voormelde verklaring van beschuldigde alsmede de bovengenoemde processtukken ten dezen als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat beschuldigde is Nederlander, en op 20 September 1944 ouder was dan achttien jaar;

O. dat het Tribunaal op grond van voormelde bewijsmiddelen bewezen acht dat beschuldigde zich heeft gedragen op de wijze zooals omschreven in de beschuldiging onder 1, met dien verstande dat het Tribunaal niet bewezen acht dat beschuldigde van de gepleegde onregelmatigheden en van de vermissing van kaarten kennis heeft gegeven aan den Fachberater Blank;

O. dat het Tribunaal het meerdere ten lastegelegde niet bewezen acht;

O. dat het bewezen verklaarde oplevert: het hulp en steun hebben verleend aan den vijand;

O. dat het Tribunaal het door voormelde bewezen verklaarde gedragingen bewezen acht dat beschuldigde zich desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, en desbewust afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. ten aanzien van het geval Schoenmakers, dat beschuldigde toen hij het briefje schreef waarvan het afschrift als processtuk no. 2 is geproduceerd, had moeten begrijpen dat zulks voor betrokkene zeer onaangename gevolgen had kunnen hebben;

O. dat immers — nog daargelaten dat van algemeene bekendheid was dat de Deutsche beambten van den Sicherheitsdienst om degenen die zij aan een verhoor onderwierpen te intimideeren, vaak valsche of tendentieuze inlichtingen gaven, zoodat beschuldigde aan de beweringen van Rösener omtrent Schoenmakers geen geloof had behoeven te slaan — het evenzeer van algemeene bekendheid was, dat het enkele noemen van iemands naam in ongunstigen zin tegenover voornoemde beambten voor de genoemde personen tot gevolg kon hebben dat zij werden opgehaald en opgesloten;

O. dat zulks aan beschuldigde niet onbekend kon zijn daar hij tevoren reeds eenmaal op grond van een bloote verdenking was opgehaald door de Sicherheitsdienst en gedurende enkele dagen had gevangen gezeten;

O. dat bovendien het gevaar voor zoodanige opsluiting voor Schoenmakers te meer klemde omdat beschuldigde had vernomen van Rösener dat er iets met dezen ambtenaar gaande was en er reeds eenige verdenking op hem moest rusten;

O. dat zoo het briefje dat beschuldigde schreef, al niet direct positieve belastende gegevens betreffende Schoenmakers behelste, dezen toch in een zoodanig daglicht stelde dat de geadresseerde beambte van den Sicherheitsdienst het vermoeden moest krijgen dat Schoenmakers inderdaad een voor de Duitschers gevaarlijk persoon was;

O. dat juist de maatregelen welke tegen beschuldigde in dit geval op grond van bloote

verdenking van samenwerking met Schoenmakers waren getroffen hem voorzichtig hadden moeten stemmen;

O. overigens, dat het Tribunaal aanneemt dat hier geen direct verraad door beschuldigde aanwezig is, ofschoon hij in dezen op zeer laakbare en hoogst onvoorzichtige wijze heeft gehandeld;

O. voorts, dat beschuldigde kon inzien dat zijn collega Canters niet om hem te benadeelen kaarten uit de Z-kartotheek weghaalde, maar dat deze dit uitsluitend had gedaan om de personen te wier name de betrokken kaarten waren gesteld te behoeden voor uitzending naar Duitschland;

O. dat aan deze goede bedoeling van getuige Canters niet afdeed dat het beoogde doel ook op andere — voor beschuldigde minder gevaarlijke — wijze had kunnen worden bereikt;

O. dat met name beschuldigde zelf wellicht hierin meer medewerking had kunnen verleenen, doch wat hiervan zij, van ieder ambtenaar tenminste kon worden verwacht dat hij deze goede daden niet zou verhinderen;

O. dat beschuldigde aanvoert te hebben gemeend dat zijn eigen vrijheid en veiligheid gevaar liepen door de manipulaties van Canters;

O. dat, zoo dit al het geval ware, het op den weg van beschuldigde had gelegen den betrokken mede-ambtenaar onder vier oogen te waarschuwen, of in het uiterste geval, aan een superieur, dien hij volkomen kon vertrouwen, de zaak mede te deelen;

O. echter, dat uit de bewijsmiddelen is gebleken dat de directie — bestaande uit den directeur Hellemons en den adjunct-directeur Zaayer — in het algemeen niet vertrouwd werd;

O. dat beschuldigde zoodra hij had ontdekt dat zich in zijn kartotheek een vermissing had voorgedaan en aan wien die vermissing te wijten was, zich onmiddellijk begaf naar de kamer van de directie, waarin naar hij wist, beide voornoemde functionarissen gezeteld waren;

O. dat beschuldigde door zoo te handelen kon en moest weten dat er een zeer groote kans bestond dat beide directieleden zich over het bedoelde geval zouden beraden met den Fachberater Blanck, waaraan zeker niet zou hebben afgedaan de omstandigheid dat beschuldigde aan de directieleden verzocht genoemden Duitschen functionaris buiten het geval te houden;

O. dat de omstandigheid waarop beschuldigde zich te zijner verontschuldiging beroept, dat de door hem volkomen vertrouwde afdelingschef Snepvangers mede tegenwoordig was bij het onderhoud waarin beschuldigde van het ontvreemden van de Z-kaart door Canters mededeeling deed aan de Directie intengedeel tegen beschuldigde pleit, aangezien hij door deze tegenwoordigheid van genoemden afdelingschef dezen kon brengen in zeer moeilijke positie, daar deze immers alstoen voor de keus kon komen te staan of Canters te waarschuwen en daar-

door zelf gevaar te loopen als saboteur van de Arbeitseinsatz te worden gegrepen of Canters op te offeren, en daardoor tegen zijn geweten in te handelen;

O. voorts, dat de omstandigheid dat de directie van het geval geen melding heeft gemaakt aan den Fachberater Blanck de verantwoordelijkheid van beschuldigde voor het door hem aan Canters gepleegde verraad niet opheft, te meer niet omdat deze ambtenaar als gevolg van het gebeurde ontslag heeft gekregen;

O. dat beschuldigde van zijn verkeerde mentaliteit eveneens blijk gaf door met beslissingen van zijn chef, welke ten doel hadden personen in strijd met de desbetreffende voorschriften voor uitzending te vrijwaren, en met welke beslissingen beschuldigde het oncens was, naar den Fachberater Blanck te gaan om deze aan diens oordeel te onderwerpen, hetgeen naar het oordeel van het Tribunaal vaststaat door de zeer positieve verklaring van getuige Snepvangers, welke door den beschuldigde ook niet afdoende wordt bestreden;

O. dat het Tribunaal bovendien een aanwijzing voor de juistheid van deze verklaring gelegen vindt in de omstandigheid, dat beschuldigde, naar verschillende getuigen hebben verklaard, later op goeden voet stond met den Fachberater Blanck;

O. dat beschuldigde te zijner verdediging aanvoert dat hij reeds tweemaal door de Duitschers was gevangen genomen, en dat hij zeer grooten angst had voor verdere maatregelen vanwege de bezettende autoriteiten;

O. dat echter beschuldigde als ambtenaar op een zoowel voor de bezettende autoriteiten als voor de Nederlanders zoo belangrijk bureau als het Gewestelijk Arbeidsbureau zich ervan had moeten bewust zijn dat van hem en zijn collega's meer fleukheid kon worden gevraagd dan van ambtenaren op andere bureaux;

O. dat zulks te meer ook van beschuldigde gevraagd kan worden, aangezien hij, naar zijn eigen verklaring, wist dat de Deutsche burgerlijke machthebbers de uitzending van arbeidskrachten naar Duitschland als een van hun voornaamste doelstellingen beschouwden;

O. dat hieraan niet afdoet dat beschuldigde — gelijk hij te zijner verdediging aanvoert — in zijn functie als lid van het Nederlandsche Roode Kruis meermalen met levensgevaar menschen heeft geholpen;

O. immers, dat juist aan dien betoonden physieken moed een zedelijke moed had moeten corresponderen, welke beschuldigde er naar zou hebben doen streven den zeer beperkten gezichtskring, waarin hij was opgesloten en waardoor hij louter zijne eigen belangen en vreeshartigheid zag, te doorbreken;

O. toch, dat hij zulks eveneens had kunnen begrijpen uit het gedrag en de houding van verschillende zijner medeambtenaren;

O. in het algemeen, dat het de plicht was van beschuldigde als ambtenaar op het zoo belangrijke Gewestelijk Arbeidsbureau om de Deutsche maatregelen terzake van den

Arbeitseinsatz te saboteeren en zooveel mogelijk tegen te werken, al kon van hem, als zijnde van een zeer angstig karakter, dan niet die tegenwerking worden verlangd welke andere flinkere ambtenaren hebben gemanifesteerd;

O. dat het Tribunaal zoowel op grond van vorenstaande overwegingen als op grond van verschillende getuigeverklaringen aanneemt dat beschuldigde door zijn overmatige accuratesse en angstvalligheid, in een tijd waarin juist de tegenovergestelde houding geboden was, de sabotagehandelingen van zijn collega's ten aanzien van de uitzending van Nederlandsche werkkrachten naar Duitschland zeer heeft bemoeilijkt en daardoor middellijk die uitzending heeft bevorderd;

O. ten aanzien van den op te leggen maatregel van interneering, dat het Tribunaal van oordeel is dat deze behoort te worden beperkt tot een tijdsduur van drie jaren;

O. dat bij de bepaling van den duur der interneering tevens rekening behoort te worden gehouden met den tijd door beschuldigde vóór de tenuitvoerlegging in bewaring doorgebracht, zoodat beschuldigde die op 3 Nov. 1944 in bewaring is gesteld, op 3 Nov. 1947 daaruit behoort te worden ontslagen;

O. voorts, dat beschuldigde getoond heeft de verantwoordelijkheid van een overheidsfunctie of van het zijn van ambtenaar niet te kunnen dragen, zoodat hem de mogelijkheid moet worden ontnomen nog als zoodanig te fungeren;

O. mitsdien dat het bewezenverklaarde oplegging wettigt van de hieronder te noemen maatregelen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gepleegde gedragingen, den persoon en de persoonlijke omstandigheden van beschuldigde;

Gelet op de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt aan beschuldigde de volgende maatregelen op:

1. Interneering,
2. Ontzetting uit het recht tot het bekleeden van ambten.
3. Ontzetting uit het recht tot kiezen alsmede uit de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 156.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 7 November 1945. (Mr. Janssen, Oelen, Zoetmulder).

Gedragingen in den zin van art. 1 van het Tribunaalbesluit, begaan tijdens de burgerrechtelijke minderjarigheid van den beschuldigde. Deze minderjarigheid kan de strafbaarheid van beschuldigde niet opheffen, aangezien de gedragingen beoordeeld moeten worden naar hun beteekenis met betrekking tot de belangen van het Nederlandsche volk en het verzet tegen den vijand

en niet naar hun burgerrechtelijke gevolgen.

(Art. 1, lid 1, alinea 1, Tribunaalbesluit).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Gerardus Wanders, landbouwer, wonende te Heeze.

Gedagvaard terzake: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

zich in 1940 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gehoord den beschuldigde en zijn raadsman Mr. L. Nijst, advocaat te Eindhoven.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van het Tribunaal d.d. 7 November 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlander. Ik erken het mij ten laste gelegde.

Post alia:

O. dat de omstandigheid, door den raadsman ter verdediging aangevoerd, dat beschuldigde tijdens zijn minderjarigheid lid is geworden van de N.S.B. en nog voor het bereiken van zijn meerderjarigheid heeft bedankt, diens strafbaarheid niet vermag op te heffen aangezien de gedragingen als omschreven in art. 1 van het Tribunaalbesluit, waaronder ook de gedraging als den beschuldigde is ten laste gelegd, beoordeeld dienden te worden naar hun betekenis met betrekking tot de belangen van het Nederlandsche volk en het verzet tegen den vijand en niet naar hun burgerrechtelijke gevolgen;

O. i. v. m. het vorenstaande dat de bewezen verklaarde gedraging van beschuldigde, hoewel mede gelet op diens minderjarigheid en overige omstandigheden, van niet zeer ernstigen aard, afkeuring verdient en mitsdien de oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigt.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 157.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (4e Kamer), 23 October 1945. (Mr. Guépin, de Bever, Ir. de Haes).

Een beroep op overmacht kan alleen tot straffeloosheid leiden indien de uitgeoefende fysieke of psychische dwang zoodanig

is geweest, dat naar redelijk inzicht een ziele daaraan onderwerpen moet worden geoorloofd geacht.

Het bestaan van een schuld, die men niet voldoen kan, levert geen zoodanige overmacht op, dat daardoor straffeloosheid wordt verkregen voor het lid worden van de N.S.B.

(Art. 40 W. v. Sr.).

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Franciscus Martinus Swinkels, limonadefabrikant, wonende te Eindhoven, geïnterneerd.

Gezagvaard terzake: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. zich aangesloten heeft als sympathiseerend lid, althans begunstiger bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. voordeel heeft getrokken uit door den vijand genomen maatregelen doordien hij extra levensmiddelen en brandstoffen heeft ontvangen omdat zijn zoon bij de S.S. was, terwijl hij tevens in het bezit zijnde van een radiotoestel, op diezelfde grond vrijstelling heeft gevraagd en verkregen van de door de Duitschers bevolen inleveringsplicht hiervan;

c. openlijk blijk gegeven heeft van ingenuïteit met den vijand door het thuis ontvangen van Duitse militairen en het bezigen van uitdrukkingen als: „De Duitschers zullen den oorlog winnen” en „als je dochter naar Duitschland stuurt, ziet ze nog eens wat van de wereld”, althans uitdrukkingen van dergelijke strekking. Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk,

welke beschuldiging tijdens het onderzoek ter zitting als volgt is gewijzigd aangevuld:

a. zich aangesloten heeft als lid, althans sympathiseerend lid, althans begunstiger bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. voordeel heeft getrokken uit door den vijand genomen maatregelen doordien hij gedurende omstreeks 2 jaren een maandelijksche bijdrage ter grootte van f 45 per maand, benevens extra levensmiddelen en brandstoffen heeft ontvangen omdat zijn zoon bij de S.S. was, terwijl hij tevens in het bezit zijnde van een radiotoestel, op dezelfde grond vrijstelling heeft verkregen van de door de Duitschers bevolen inleveringsplicht hiervan.

Gehoord den beschuldigde en zijn raadsman Mr. J. Brans Woltering, advocaat te 's-Hertogenbosch;

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van het Tribunaal d.d. 16 October en 23 October 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlander. Ik erken het mij bij aangevulde dagvaarding ten laste gelegde, met dien verstande dat ik lid ben geweest van de N.S.B.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zo vele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal;

dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de aangevulde en gewijzigde beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

met dien verstande dat in het sub a ten laste gelegde bewezen is dat hij zich heeft aangesloten als lid bij de N.S.B. en in het sub c ten laste gelegde bewezen is dat hij de genoemde uitdrukkingen heeft gebezigd;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

dat beschuldigde erkent zich als lid te hebben aangesloten bij de N.S.B. doch beweert hiertoe door zijn zwager Pulles te zijn gedwongen, aangezien hij aan deze een reeds van voor den oorlog daterende schuld had ter grootte van f 500 welke schuld hij niet in staat was af te lossen;

dat Dr. Pulles bereid was voor deze schuld uitstel van betaling te geven, indien de beschuldigde zich als lid opgaf bij de N.S.B.;

dat dan ook beschuldigde van mening is, dat hij voorzover zijn lidmaatschap van de N.S.B. betreft een beroep op overmacht kan doen gelden;

dat wil een beroep op overmacht leiden tot straffeloosheid de uitgeoefende fysieke of psychische dwang zodanig moet geacht worden te zijn geweest dat naar redelijk inzicht een ziele daaraan onderwerpen moeten worden geoorloofd geacht;

dat in casu echter sprake kan zijn geweest van psychische dwang gelijk uit de verklaringen van den beschuldigde blijkt;

dat het Tribunaal echter dit beroep op overmacht verwerpt aangezien beschuldigde naar redelijk inzicht geen in de omstandigheden mogelijk geoordeelde moeite gedaan heeft zich tegen het alternatief van voornoemd lidmaatschap te verzetten;

dat zulks toch in de gegeven omstandigheden van een „goed” Nederlander had mogen worden verwacht;

dat immers volgens de verklaring van den beschuldigde — die door geen enkele getuigenverklaring wordt bevestigd — hij slechts getracht heeft van zijn zwager Pulles te Vlijmen (evenals zijn schuldeischer Dr. Pulles te Eindhoven lid der N.S.B.) f 500 te leenen om daarmede zijn schuld af te doen en zoodoende aan de op hem uitgeoefende druk te ontkomen;

dat toen deze pogingen gefaald hebben de beschuldigde geen verdere moeite heeft gedaan, zich ook niet gewend heeft tot te goeder naam en faam bekend staande Nederlanders om hem deelgenoot te maken van de door

de N.S.B.-ers aangewende methodes om hem tot het lidmaatschap over te halen;

dat ook nergens uit blijkt dat Dr. Pulles rechtsmaatregelen tegen den beschuldigde of diens handelszaak aanhangig heeft gemaakt die op een zekere druk zouden wijzen;

dat daarentegen de houding van den beschuldigde, gezien zijn abonnement op Volk en Vaderland, en in het bijzonder nadat zijn zoon getekend had voor en ingelijfd werd bij de S.S. er ook op wijst dat hij zich met de Nationaal Socialistische wereldbeschouwingen en instellingen geheel kon verenigen althans zich daartegen niet verzette, door gedurende omstreeks 2 jaren een bijdrage van f 45 per maand regelmatig in ontvangst te nemen, benevens extra levensmiddelen en brandstoffen omdat zijn zoon bij de S.S. was; dat beschuldigde voorts op dezelfde grond vrijstelling heeft verkregen van de door de Duitschers bevolen inleveringsplicht van zijn radiotoestel;

dat mitsdien het beroep op overmacht verwerpende de gedragingen van beschuldigde door het Tribunaal ten zeerste laakbaar worden geacht en de oplegging der hierna te noemen maatregelen volkomen rechtvaardigen.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Internering met advies aan de Regering deze te beperken tot 1 Mei 1946;
2. Verbeurdverklaring van zijn vermogen zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 1000, benevens het radiotoestel;
3. Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 158.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ARNHEM te NIJMEGEN (4e Kamer),
13 December 1945. (Mr. Haan, Overkamp,
Mulder).

Het behouden van een radio — na afkondiging van de inleveringsplicht daarvan — op grond van één aan de inleveringsplicht voorafgaand lidmaatschap van de N.S.B. levert niet op de gedraging van het voordeel trekken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, waardoor de beschuldigde zich des bewust zou hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of des bewust afbreuk zou hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

(Art. 1, lid 1, alinea 1 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Nijmegen tegen Willem Esmeijer, schoenmaker, wonende te Elst.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, thans oud 60 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Elst of elders in Nederland:

1e. zich op of omstreeks 11 Juli 1940, althans in 1940, als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging als zoodanig aangesloten is gebleven tot het einde van de vijandelijke bezetting;

2e. hulp en steun heeft verleend aan de handlangers van den vijand en in het algemeen van Nationaal Socialistische gezindheid blijk heeft gegeven door deel te nemen aan de actie met verjaardagbusjes en door bij te dragen aan het Vierduiten en Strijdfonds, alsmede door het lezen van Volk en Vaderland;

3e. voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, doordat hij als lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden vrijgesteld was van den inleveringsplicht van radio-toestellen.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 November 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 November 1945 heeft verklaard: „Ik ben op 7 October 1944 gearresteerd en sindsdien ben ik onafgebroken in arrest geweest. Naar ik meen, ben ik eerst in October 1941 lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Het was in elk geval later dan Juli 1940. In mijn zaak kwamen veel klanten en zodoende werd natuurlijk vaak over politiek gesproken. Onder hen waren er, die van oordeel waren, dat de toestanden, die voor den oorlog slecht waren, door de N.S.B. beter zouden worden. Zodoende ben ik door het praten van mijn klanten ertoe overgegaan om lid te worden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Ik geef toe, dat ook de overweging, dat ik enkele N.S.B.ers onder mijn klanten telde, invloed heeft gehad op mijn besluit om lid te worden van de voornoemde beweging. Ik ben tot het einde van de Duitse bezetting lid gebleven van de Nationaal Socialistische Beweging.

In mijn winkel stond een busje van de N.S.B. Ik denk, dat dit een der zoogenaamde verjaardagbusjes was. Men heeft mij echter nooit gezegd, wat dit voor een busje was. Ik had het gekregen van Mevrouw Zeydner, daarom dacht ik, dat het wel voor een goed doel zou zijn. Aan het Strijdfonds heb ik niet bijgedragen. Ook was ik niet geabonneerd op Volk en Vaderland. Wel kocht ik dit blad wanneer men er mee aan mijn deur kwam. Ik geef toe, dat ik mijn radiotoestel heb mogen houden. Hiervan hebben mijn vrouw en dochter echter ook voordeel gehad, aangezien zij zodoende naar den Engelschen zender konden luisteren. Het Joodsche kind van den

Heer Cohen, is zeven weken in mijn huis geweest. Ik had den heer Cohen bij mijn schoonzoon in Zeist ontmoet. Ik ontken voorts ten stelligste, dat ik wegens een dorpsruzie lid van de Nationaal Socialistische Beweging zou zijn geworden.

Het was mij bekend, dat de papieren van mijn schoonzoon, Hendrik Johannes Lankamp, door leden van den O.D. uit het archief van het Gewestelijk Arbeidsbureau te Nijmegen waren gelicht. Ook was het mij bekend, dat mijn schoonzoon aan diverse personen, die voor den Arbeidsinzet naar Duitschland moesten, het advies had gegeven insuline inspuitingen te doen toepassen, waardoor zij afgekeurd werden voor tewerkstelling in Duitschland. Verder heb ik aan deze verklaring niets toe te voegen.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de hieronder aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat het Tribunaal het voor het overige ten laste gelegde niet bewezen acht;

O. dat het van algemeene bekendheid is, dat de algemeene vordering der radiotoestellen door den bezetter heeft plaats gehad in 1943;

O. dat beschuldigde in ieder geval geruimen tijd tevoren zich als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging had aangesloten;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat de beschuldigde derhalve door het sub 3e tenlaste gelegde voordeel trekken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen zich niet desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. immers dat, ofschoon beschuldigde door zijn lidmaatschap der Nationaal Socialistische Beweging, zooals sub 1e tenlaste gelegd, zich weliswaar desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, zulks niet medebrengt dat hij aansprakelijk kan worden gesteld voor den blijkbaar zijns ondanks en voor hem niet te voorzien maatregel van den vijand, welke hem als N.S.B.er vrijstelde van den inleveringsplicht van radiotoestellen;

O. dat uit het feit, dat die maatregel zijns ondanks is genomen en hij dien niet kon voorzien, juist volgt, dat hiervan een desbewuste gedraging, als in de dagvaarding bedoeld, geen sprake is;

O. dat het Tribunaal niettemin van oordeel is, dat mede met het oog op het bewezen verklaarde lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, de verbeurdverklaring van het radiotoestel een alleszins gerechtvaardigde maatregel is;

O. dat de beschuldigde door het na te melden bewezen verklaarde geacht moet worden

zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Immers beschuldigde, mede door eigenbelang gedreven, lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en op de hieronder aangegeven wijze hulp en steun heeft verleend aan de handlangers van den vijand.

O. dat het bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen: den ernst der feiten en de omstandigheden, waaronder zij zijn gepleegd, alsmede beschuldigdes goed-vaderlandsche houding ten opzichte van het zich onttrekken aan den arbeidsdienst en de hulpverlening aan Joodsche landgenooten.

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan het zich als Nederlander, thans oud 60 jaren, tijds de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa in Nederland:

zich als lid aansluiten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging als zoodanig aangesloten blijven tot het einde der vijandelijke bezetting;

het hulp en steun verleenend aan de handlangers van den vijand en in het algemeen van Nationaal Socialistische gezindheid blijk gegeven door deel te nemen aan de actie met verjaardagbusjes en door bij te dragen aan het Vierduiten- en Strijdfonds.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

I. Interneering, met advies aan de bevoegde instantie:

a. deze te beperken tot den tijdsduur, gelijk aan dien door hem vanaf 7 October 1944 tot heden toe reeds in de interneering doorgebracht;

b. den tijd, reeds in de interneering doorgebracht, geheel op de interneering in mindering te brengen, zoodat deze heden kan eindigen.

II. Verbeurdverklaring van het radiotoestel van beschuldigde.

20 Maart 1946 (af. 18)

No. 158—166

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No. 54—82

Redactie Tribunalen in Nederland :

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

1--135 reeds gepubliceerd. Zie afleveringen no's 6, 7, 9 en 17.

136.	's-Hertogenbosch	1945 19 Dec.	Omgang met D. militairen.
137.	—	1945 19 Dec.	Het zenden van een zoon naar D.
138.	—	1946 9 Jan.	Het zich laten voorstaan op D. afkomst.
139.	Middelburg	1945 27 Dec.	Het toestaan van oefeningen van de Nat. Jeugdstorm.
140.	Leeuwarden	1946 7 Jan.	„Vreugde en Arbeid”.
141.	—	1946 7 Jan.	„Langemarck-Studium”.
142.	's-Hertogenbosch	1945 3 Oct.	Dienstname Heeres Kraftwagen Park.
143.	Leeuwarden	1946 24 Jan.	Transportactie der Motor W.A.
144.	Almelo	1946 29 Jan.	Melden voor de S.S. (met noot). De „Winterhulp” heeft geen leden.
145.	—	1946 5 Febr.	Genaturaliseerde Nederlanders.
146.	—	1946 8 Febr.	Breken van de staking bij de N. S.
147.	—	1946 8 Febr.	Goedkeuren van Duitse inval.
148.	—	1946 12 Febr.	Afleggen van eed van trouw aan Mussert.
149.	—	1946 12 Febr.	Geldelijke steun aan N.V.D. en W.H.N.
150.	—	1946 5 Febr.	Beheerder van goederen der N.S.D.A.P.
151.	's-Hertogenbosch	1946 16 Jan.	Plaatsen v. advertenties in N.S.B. bladen.
152.	Almelo	1946 8 Febr.	Inlevering radiotoestellen.
153.	's-Hertogenbosch	1946 16 Jan.	Opgave van tegenstanders der N.S.B.
154.	Maastricht	1945 29 Dec.	Abonnement op „Duitsche Zeitung”.
155.	Breda	1946 11 Febr.	Bemoeilijken van sabotage-arbeid op arbeidsbureau.
156.	's-Hertogenbosch	1945 7 Nov.	Burgerrechtelijke minderjarigheid.
157.	—	1945 23 Oct.	Wanneer beroep op overmacht?
158.	Arnhem	1945 13 Dec.	Levert het behouden van een radio het voordeel trekken uit de door den vijand getroffen maatregelen op?

de N.S.B.-ers aangewende methodes om hem tot het lidmaatschap over te halen;

dat ook nergens uit blijkt dat Dr. Pulles rechtsmaatregelen tegen den beschuldigde of diens handelszaak aanhangig heeft gemaakt die op een zekere druk zouden wijzen;

dat daarentegen de houding van den beschuldigde, gezien zijn abonnement op Volk en Vaderland, en in het bijzonder nadat zijn zoon getekend had voor en ingelijfd werd bij de S.S. er ook op wijst dat hij zich met de Nationaal Socialistische wereldbeschouwingen en instellingen geheel kon verenigen althans zich daartegen niet verzettede, door gedurende omstreeks 2 jaren een bijdrage van f 45 per maand regelmatig in ontvangst te nemen, benevens extra levensmiddelen en brandstoffen omdat zijn zoon bij de S.S. was;

dat beschuldigde voorts op dezelfde grond vrijstelling heeft verkregen van de door de Duitschers bevolen inleveringsplicht van zijn radiotoestel;

dat mitsdien het beroep op overmacht verwerpende de gedragingen van beschuldigde door het Tribunaal ten zeerste laakbaar worden geacht en de oplegging der hierna te noemen maatregelen volkomen rechtvaardigen.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Internering met advies aan de Regering deze te beperken tot 1 Mei 1946;
2. Verbeurdverklaring van zijn vermogen zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 1000, benevens het radiotoestel;
3. Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 158.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (4e Kamer),
13 December 1945. (Mr. Haan, Overkamp, Mulder).

Het behouden van een radio — na afkondiging van de inleveringsplicht daarvan — op grond van één aan de inleveringsplicht voorafgaand lidmaatschap van de N.S.B. levert niet op de gedraging van het voordeel trekken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, waardoor de beschuldigde zich desbewust zou hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk zou hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

(Art. 1, lid 1, alinea 1 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Nijmegen tegen Willem Esmeijer, schoenmaker, wonende te Elst.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, thans oud 60 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Elst of elders in Nederland:

1e. zich op of omstreeks 11 Juli 1940, althans in 1940, als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging als zoodanig aangesloten is gebleven tot het einde van de vijandelijke bezetting;

2e. hulp en steun heeft verleend aan de handlangers van den vijand en in het algemeen van Nationaal Socialistische gezindheid blijk heeft gegeven door deel te nemen aan de actie met verjaardagbusjes en door bij te dragen aan het Vierduiten en Strijdfonds, alsmede door het lezen van Volk en Vaderland;

3e. voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, doordat hij als lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden vrijgesteld was van den inleveringsplicht van radio-toestellen.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 November 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 November 1945 heeft verklaard: „Ik ben op 7 October 1944 gearresteerd en sindsdien ben ik onafgebroken in arrest geweest. Naar ik meen, ben ik eerst in October 1941 lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Het was in elk geval later dan Juli 1940. In mijn zaak kwamen veel klanten en zodoende werd natuurlijk vaak over politiek gesproken. Onder hen waren er, die van oordeel waren, dat de toestanden, die voor den oorlog slecht waren, door de N.S.B. beter zouden worden. Zodoende ben ik door het praten van mijn klanten ertoe overgegaan om lid te worden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Ik geef toe, dat ook de overweging, dat ik enkele N.S.B.ers onder mijn klanten telde, invloed heeft gehad op mijn besluit om lid te worden van de voornoemde beweging. Ik ben tot het einde van de Duitse bezetting lid gebleven van de Nationaal Socialistische Beweging.

In mijn winkel stond een busje van de N.S.B. Ik denk, dat dit een der zoogenaamde verjaardagbusjes was. Men heeft mij echter nooit gezegd, wat dit voor een busje was. Ik had het gekregen van Mevrouw Zeydner, daarom dacht ik, dat het wel voor een goed doel zou zijn. Aan het Strijdfonds heb ik niet bijgedragen. Ook was ik niet geabonneerd op Volk en Vaderland. Wel kocht ik dit blad wanneer men er mee aan mijn deur kwam. Ik geef toe, dat ik mijn radiotoestel heb mogen houden. Hiervan hebben mijn vrouw en dochter echter ook voordeel gehad, aangezien zij zodoende naar den Engelschen zender konden luisteren. Het Joodsche kind van den

Heer Cohen, is zeven weken in mijn huis geweest. Ik had den heer Cohen bij mijn schoonzoon in Zeist ontmoet. Ik ontken voorts ten stelligste, dat ik wegens een dorpsruzie lid van de Nationaal Socialistische Beweging zou zijn geworden.

Het was mij bekend, dat de papieren van mijn schoonzoon, Hendrik Johannes Lankamp, door leden van den O.D. uit het archief van het Gewestelijk Arbeidsbureau te Nijmegen waren gelicht. Ook was het mij bekend, dat mijn schoonzoon aan diverse personen, die voor den Arbeidsinzet naar Duitschland moesten, het advies had gegeven insuline inspuitingen te doen toepassen, waardoor zij afgekeurd werden voor tewerkstelling in Duitschland. Verder heb ik aan deze verklaring niets toe te voegen.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de hieronder aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat het Tribunaal het voor het overige ten laste gelegde niet bewezen acht;

O. dat het van algemeene bekendheid is, dat de algemeene vordering der radiotoestellen door den bezetter heeft plaats gehad in 1943;

O. dat beschuldigde in ieder geval geruimen tijd tevoren zich als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging had aangesloten;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat de beschuldigde derhalve door het sub 3e tenlaste gelegde voordeel trekken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen zich niet desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. immers dat, ofschoon beschuldigde door zijn lidmaatschap der Nationaal Socialistische Beweging, zooals sub 1e tenlaste gelegd, zich weliswaar desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, zulks niet medebrengt dat hij aansprakelijk kan worden gesteld voor den blijkbaar zijns ondanks en voor hem niet te voorzien maatregel van den vijand, welke hem als N.S.B.er vrijstelde van den inleveringsplicht van radiotoestellen;

O. dat uit het feit, dat die maatregel zijns ondanks is genomen en hij dien niet kon voorzien, juist volgt, dat hiervan een desbewuste gedraging, als in de dagvaarding bedoeld, geen sprake is;

O. dat het Tribunaal niettemin van oordeel is, dat mede met het oog op het bewezen verklaarde lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, de verbeurdverklaring van het radiotoestel een alleszins gerechtvaardigde maatregel is;

O. dat de beschuldigde door het na te melden bewezen verklaarde geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd

met de belangen van het Nederlandsche volk. Immers beschuldigde, mede door eigenbelang gedreven, lid is geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en op de hieronder aangegeven wijze hulp en steun heeft verleend aan de handlangers van den vijand.

O. dat het bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen: den ernst der feiten en de omstandigheden, waaronder zij zijn gepleegd, alsmede beschuldiges goed-vaderlandsche houding ten opzichte van het zich onttrekken aan den arbeidsdienst en de hulpverlening aan Joodsche landgenooten.

Gezien de betreffende wetsartikelen:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan het zich als Nederlander, thans oud 60 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa in Nederland:

zich als lid aansluiten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en bij die Beweging als zoodanig aangesloten blijven tot het einde der vijandelijke bezetting;

het hulp en steun verleen aan de handlangers van den vijand en in het algemeen van Nationaal Socialistische gezindheid blijk gegeven door deel te nemen aan de actie met verjaardagbusjes en door bij te dragen aan het Vierduiten- en Strijdfonds.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

I. Interneering, met advies aan de bevoegde instantie:

a. deze te beperken tot den tijdsduur, gelijk aan dien door hem vanaf 7 October 1944 tot heden toe reeds in de interneering doorgebracht;

b. den tijd, reeds in de interneering doorgebracht, geheel op de interneering in mindering te brengen, zoodat deze heden kan eindigen.

II. Verbeurdverklaring van het radiotoestel van beschuldigde.

No. 159.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN (5e Kamer), 21 Dec. 1945. (Mr. Mulder, Rijpkema, Witteveen).

Het vervoersfront (onderdeel van het Ned. Arbeidsfront) is een nationaal socialistische organisatie.

(Art. 1, lid 1, alinea 3 Tribunaalbesluit.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Jelle Nijenhuis, beurtschipper, wonende te Benedenkijpe, bijgestaan door Mr. L. Mulder, adv. en proc. te Heerenveen, als raadsman.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, geboren 19 November 1907, zich te Benedenknijpe, althans in Nederland, omstreeks Jan. 1942 als sympathiseerend lid aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en daarbij als zoodanig aangesloten is gebleven tot de opheffing van het instituut van „sympathiseerend lid” in het najaar van 1944, en sedertdien als begunstigend lid is aangesloten gebleven bij die beweging;

voorts zich in 1941 aldaar als lid aangesloten heeft en sedertdien tot 15 April 1945, althans geruimen tijd, aangesloten is gebleven, bij het onderdeel Vervoersfront van het Nederlandsch Arbeidsfront, althans bij een aan de Nationaal-socialistische Beweging der Nederlanden verwante of andere nationaal-socialistische organisatie, terwijl hij sedert 1942 daarbij als Districtsvertegenwoordiger werkzaam is geweest, en op grond van deze handelingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 21 December 1945 heeft verklaard:

dat hij de hem ten laste gelegde feiten erkent;

Post alia:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich als sympathiseerend en als begunstigend lid aangesloten hebben en als zoodanig zijn aangesloten gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden alsmede zich als lid aangesloten hebben en als zoodanig zijn aangesloten gebleven en als districtvertegenwoordiger werkzaam geweest zijn bij een nationaal socialistische of fascistische organisatie, en op grond van die handelingen geacht moeten worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, met advies deze te beperken tot den tijd van een jaar, de in detentie doorgebrachte tijd daaronder begrepen, en mitsdien te doen eindigen op 15 April 1946.

2. Ontzetting van het recht tot het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen, voor den tijd van 10 jaar.

No. 160.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ZUTPHEN (1e Kamer), 1 Februari 1946. (Mr. Dervanck de Blécourt, Bischoff, Buket).

Geen verbeurdverklaring uitgesproken, aangezien de door den beschuldigde van Joden gekochte huizen aan de rechtmatige eigenaren zullen terugkeeren.

(Tribunaalbesluit art. 6.)

Tribunaal Zutphen tegen Peter Antonius Jacobus Tieleman, paardenhandelaar, wonende te Zutphen, thans geïnterneerd in het Bewarings- en Verblijfskamp te Zutphen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

a. vanaf omstreeks Januari 1941 zich als sympathiseerend lid en vanaf omstreeks Juli 1941 al lid heeft aangesloten en gedurende den geheelen bezettingstijd als zoodanig is aangesloten gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. lid is geweest van de volgende aan de Nationaal Socialistische Beweging verwante organisaties;

1. de N.V.D. vanaf omstreeks 13 Maart 1943 waarvoor hij maandelijks een bijdrage van f 1 stortte;

2. het Nederlandsche Arbeidsfront;

c. geabonneerd is geweest op het Nationale Dagblad Volk en Vaderland;

op grond van welke feiten hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

post alia:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

immers in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen van beschuldigde, waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt het feit dat de door beschuldigde gekochte huizen, vroeger eigendom van joden, wederom in eigendom overgaan naar de rechtmatige eigenaren, en gezien zijn financiële positie geen termen aanwezig acht de verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde, of een deel daarvan uit te spreken;

O. dat de raadsman van beschuldigde ter zitting heeft aangevoerd dat het lezen van Nationaal Socialistische dag- of weekbladen niet strafbaar is, vermits in Nederland, ook tijdens de vijandelijke bezetting vrijheid van drukpers gold; doch dit verweer door het Tribunaal wordt verworpen, daar toch het lezen van nationaal-socialistische lectuur door een N.S.B.-er blijk geeft van een gezindheid en een streven der N.S.B., in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: Zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaald met advies van de tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaar, daaronder begrepen den tijd in bewaring doorgebracht, en deze interneering te doen eindigen op 28 Juni 1947;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 161.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (3e Kamer), 26 Februari 1946.
(Mr. Bergsma, Wes, Vlam).

Het Sociaal-Economisch Genootschap Nederland en Europa is een nationaal-socialistische organisatie, blijkens de doelstelling daarvan.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, 3e alinea.)

Tribunaal Almelo tegen Jan van Sille-voldt, directeur, wonende te Goor, thans verblijvende in Kamp „De Eese” te Steenwijkerwold, bijgestaan door Mr. P. J. Jebbink.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. als lid aangesloten is geweest en gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. van 15 October 1942 voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden werkzaam is geweest als lid van de Vierschaar, Kring Twente;

c. voor het Economisch Front werkzaam is geweest als districtsvertegenwoordiger;

d. voordeel heeft getrokken, althans getracht heeft te trekken uit de door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, althans uit de door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door als lid van het Economisch Front op 3 October 1942 een brief te schrijven aan het Economisch Front te 's-Gravenhage ten einde orders, uit te geven door de Zentratrex te Berlijn, te bemachtigen en door voorts voor het derde kwartaal van het jaar 1942 een order van 32,200 kg of te wel 285,000 meter textiel van de Zentratrex te Berlijn te verkrijgen;

e. werkzaam is geweest voor het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa, zijnde een nationaal-socialistische organisatie of instelling, als lid van het Provinciaal Comité voor Overijssel van 23 Januari 1943 af, althans gedurende eenigen tijd.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 15 Januari 1946 heeft verklaard:

dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa lid gebleven is van de N.S.B.;

dat hij in Mei 1934 van deze beweging lid was geworden;

dat hij op 15 October 1942 lid is geworden van de Vierschaar Kring Twente en nadien voor de N.S.B. in deze functie werkzaam is geweest;

dat hij voor het Economisch Front werkzaam is geweest als districtsvertegenwoordiger;

en ter zitting van 19 Februari 1946:

dat hij van 23 Februari 1943 af werkzaam is geweest voor het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa als lid van het Provinciaal Comité voor Overijssel;

post alia:

O. dat uit een circulaire van het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa, waarvan de korte inhoud ter terechtzitting is voorgelezen blijkt, dat de doelstelling van dit genootschap is geweest samenwerking tot stand te brengen tusschen alle Nederlanders, die op grond hunner overtuiging bereid en in staat zijn, actief mede te werken aan den sociaal-economischen opbouw van den nieuwen Nederlandschen staat in het kader van de Europeesche levensruimte;

O. dat dit genootschap derhalve aangemerkt mag worden als een nationaal-socialistische organisatie;

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den voorzitter ter zitting is medegedeeld:

1. Een staat onderteekend door den Leider van den Hoogen Raad van Disciplinc d.d. 15 October 1942, houdende benoeming van den beschuldigde tot lid van de Vierschaar, Kring Twente;

2. Een verklaring van het Hoofd van den P.O.D. Utrecht-West, blijkens welke beschuldigde voorkomt op een lijst van Districtsvertegenwoordigers van het Economisch Front; welke stukken door het Tribunaal als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande, dat niet bewezen wordt verklaard hetgeen den beschuldigde in de beschuldiging sub d is ten laste gelegd;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

dat immers voor iemand van de ontwikkeling van den beschuldigde het landverderlijk karakter van de N.S.B. en haar nevenorganisaties niet verborgen kan zijn gebleven;

O. dat de als voormeld bewezen verklaarde feiten de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen:

dat beschuldigde in den bezettingstijd eenige functies bij de N.S.B. heeft aanvaard;

dat de beschuldigde tot het einde toe lid van de N.S.B. is gebleven;

dat bij de beoordeeling van de op te leggen maatregelen het Tribunaal anderzijds reke-

ning wil houden met het vele goede door den beschuldigde ten behoeve van de Goorsche gemeenschap gedaan;

dat het Tribunaal hierbij als vaststaande aanneemt, dat de beschuldigde, bij de staking in 1943, aan de Duitsche autoriteiten in strijd met de waarheid heeft medegedeeld, dat in de fabriek alles rustig was;

dat de beschuldigde een „Z.karte” heeft vervalscht om een arbeider vrij te krijgen;

dat hij bij een razzia voor tewerkstelling gearresteerd personeel en personeel van een zusterbedrijf heeft weten vrij te krijgen door in strijd met de waarheid te beweren, dat de fabriek werkte;

dat hij vervolgens, om zijn bewering waar te kunnen maken, de fabriek, die reeds lang stil had gelegen, heeft aangezet;

dat een groot aantal personen uit zeer verschillende categorieën der bevolking van de gemeente Goor op spoedige vrijlating van den beschuldigde aandringt, in verband met hetgeen hij voor zijn stadgenooten heeft gedaan;

O. dat het Tribunaal, een en ander tegen elkander afwegende en rekening houdende met het feit, dat de beschuldigde reeds tien maanden in een verblijfs- en bewaringskamp heeft doorgebracht, meent te moeten adviseeren de interneering te beperken tot den tijd van één jaar en zes maanden en hierop in mindering te brengen den tijd tot heden in bewaring doorgebracht.

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven bewezen is verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur te beperken tot één jaar en zes maanden en hierop in mindering te brengen den tijd door den beschuldigde van 9 April 1945 af tot heden in bewaring doorgebracht, zoodat hij vrijkomt op 9 October 1946;

2. Verbeurdverklaring van een bedrag van f 1500 van het vermogen van den beschuldigde;

3. Ontzetting van het recht van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wet. telijk voorschift uitgeschreven verkiezingen;

Verklaart de beschuldiging vervallen ten aanzien van het sub d ten laste gelegde.

No. 162.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (4c Kamer) 1 Maart 1946. (Mr. Barnasconi, Siegenthaler, Bommel van Vloten).

Door het vluchten van politieke gevangenen uit een politie-bureau te verhinderen wordt hulp en steun verleend aan den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Almelo tegen Gerrit Bouwhuis, wonende te Enschede, bijgestaan door Mr. L. M. N. Schweitzer, adv. te Enschede.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 Sept. 1944 den leeftijd van 18 jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

1e. Zich als lid of als sympathiseerend lid heeft aangesloten, althans aangesloten is gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden;

2e. Blijk heeft gegeven van een Nationaal-Socialistische gezindheid, door zich vrijwillig aan te sluiten bij de Nationaal-Socialistische Arbeidskern en door zich te abonneren op het Nationaal-Socialistische blad „Volk en Vaderland”, althans dit blad regelmatig te lezen;

3e. Openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand, door de inval der Duitschers in Mei 1940 luide toe te juichen en zijn vreugde te uiten, wanneer geallieerde vliegtuigen gevaar liepen, te worden neergeschoten;

4e. Voordeel heeft getrokken van den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, door, gebruik makend van zijn bekendheid met den Nationaal-socialistischen commissaris van politie Berends te Enschede, de functie van concierge aan het Politie-Bureau aldaar te veroveren;

5e. Hulp en steun heeft verleend, althans getracht heeft te verleenen aan den vijand of diens handlangers of medewerkers, door gedragingen van goede Nederlanders, die hem als concierge van het Politie-Bureau ter kennis waren gekomen, aan genoemden commissaris over te brengen, en door te trachten, een poging tot ontvluchting van gevangenen uit het Politie-Bureau te Enschede te verhinderen, althans deze gevangenen, nadat zij gevlucht waren, wederom in de macht van de politie te brengen; zulks terwijl het hem bekend was of althans bekend had moeten en kunnen zijn, dat deze gevangenen door de Duitsche politie waren gearresteerd of althans politieke gevangenen waren.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 15den Februari 1946 heeft verklaard:

dat hij volhardt bij zijn verklaring, gelijk deze bij het tweede proces-verbaal is aangevuld en dat hij bekend mitdien in 1940 zich opnieuw te hebben laten inschrijven voor de N.S.B.; dat hij eveneens lid werd van de Nationaal-socialistische Arbeids-Kern en dat hij zich, althans 3 maanden, op „Volk en Vaderland”, geabonneerd heeft;

dat hij het sub 3 van de te laste legging ontkent met nadruk; dat, wat het sub 4 betreft, Berends hem graag wilde hebben, dat dit reeds voor de advertentie was; dat hij het

toen ook gekregen heeft, vermoedelijk door zijn tusschenkomst; dat er volgens Berends wel 500 sollicitanten waren;

dat hij het sub 5 van de te laste legging erkent, met dien verstande, dat hij het verhaal van het oranje mutsje zonder eenige bijbedoeling gedaan heeft en dat hij niet wist, of de gevangenen, die ontvluchtten, wel of niet politieke gevangenen waren; dat hij zich niet herinneren kan, of hij een door hem in de fabriek gehouden toespraak beëindigd heeft met de woorden „Heil Hitler”, doch dat hij dit ook niet pertinent tegenspreken kan;

O. dat het ter terechtzitting van het Tribunaal door den Secretaris voorgelezen ambtseidig proces-verbaal, opgemaakt op den 16en Nov. 1945 door G. van Voorst en J. B. Hanstede, rechercheurs van den P.O.D. te Enschede, tevens onbezoldigd Rijksveldwachters, zakelijk inhoudt:

dat de beschuldigde, na aanvankelijk een ontwijkende verklaring te hebben afgelegd, later wel erkend heeft zich te hebben schuldig gemaakt aan de sub 1 en 2 te laste gelegde gedragingen (zijnde het sub 3 te laste gelegde bij dit verhoor niet en het sub 4 te laste gelegde slechts terloops ter sprake gekomen); dat hij voorts erkende, aan of althans in tegenwoordigheid van den N.S.B.-Commissaris Berends te hebben medegedeeld, dat het dienstmeisje van den concierge Elzinga een oranje mutsje had gedragen;

en dat hij erkende hetgeen hem sub 5 ten aanzien van ontvluchte gevangenen is ten laste gelegd, met dien verstande, dat hij ook toen beweerde niet te hebben geweten, dat dit politieke gevangenen waren;

O. dat het Tribunaal deze laatste bewering van den beschuldigde niet kan aanvaarden, daar het volkomen onaannemelijk is, dat hij, als concierge van het Politie-Bureau, juist in den tijd waarin dit voorval plaats had, niet op de hoogte zou zijn geweest met de oorzaak, die tot detentie van deze gevangenen had geleid; vooral, nu het feit, dat hij deze gevangenen terstond herkende, er op wijst, dat hij goed met hen bekend was; zoodat het Tribunaal aanneemt, dat de beschuldigde wist of althans had kunnen en moeten weten, dat het hier politieke gevangenen betrof, en in ieder geval met deze mogelijkheid rekening had moeten en kunnen houden, te meer, omdat hij, als concierge, voor deze ontvluchting geen enkele verantwoordelijkheid droeg;

O. voorts, dat ook de bewering van den beschuldigde, als zou hij zijn mededeeling omtrent het oranje mutsje „zonder eenige bijbedoeling” hebben gedaan, het Tribunaal onaannemelijk voorkomt, daar een dergelijke mededeeling in tegenwoordigheid van een zoo beruchten landverrader, als de commissaris Berends was, niet anders dan met een maar al te duidelijke bedoeling kan zijn gedaan, althans en in ieder geval zóó onvoorzichtig was, dat daarin minstens een aan opzet grenzende schuld moet worden gezien;

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den voorzitter ter zitting is medegedeeld:

Een door den beschuldigde als van hem afkomstig erkenden brief aan den kringleider der N.S.B. d.d. 2 Januari 1942, waarin hij zich „een zeer vurig strijder” noemt en eindigt met de woorden: „Geef de leider bevel dat ik mij op mijn leeftijd moet melden, dan sta ik klaar”;

Een door den beschuldigde onderteekende aanmelding als lid van de Nationaal Socialistische Arbeidskern;

Gemeld proces-verbaal, waarin zijn opgenomen de verklaringen der getuigen Peereboom en Schreurs, die het sub 3 te laste gelegde volkomen bevestigen;

welke stukken door het Tribunaal als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

met dien verstande, dat hij zich kort na de bezetting van het land door de Duitschers als lid bij de N.S.B. heeft aangesloten en tot de bevrijding aangesloten is gebleven; terwijl het Tribunaal voorts, naast het boven overwogene, rekening houdt met de gebleken volslagen onbetrouwbaarheid van de verklaringen, die de beschuldigde te zijner ontlasting bij zijn verhooren heeft aangevoerd;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, resp. desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden; en rekening houdende met de geheele mentaliteit van den beschuldigde, zooals deze bij het onderzoek is gebleken; en met het verraderlijke der sub 5 te laste gelegde gedragingen;

O. dat tegenover de zeer ernstige feiten, die te laste van den beschuldigde zijn bewezen verklaard, de omstandigheid, dat hij — vermoedelijk uit eigen belang en berekening — aan politieke gevangenen en andere goede Nederlanders ook wel eens diensten schijnt te hebben bewezen, zeker geen verder strekkende invloed mag worden toegekend, dan dat ten opzichte van dezen beschuldigde niet de allerstrengste maatregel wordt toegepast;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven, den tijdsduur daarvan te bepalen op zeven jaren, te rekenen vanaf den dag der arrestatie, zijnde 2 April 1945, zoodat deze zal eindigen op 2 April 1952;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 163.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (2e Kamer), 7 Februari 1946.
(Mr. de Walle, Ir. ter Brugge en v. Heek).

Geheele uitspraak.

Begripsverwarring „Nederlandsche Landwacht” en „Landwacht Nederland”.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Almelo tegen Hendrik Deen, kleermaker, wonende te Almelo, thans gede-tineerd in de van Heutz kazerne te Kampen, bijgestaan door zijn gekozen raadsman Mr. Dr. J. W. Schneider, adv. te Hengelo (O.).

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, althans den staat van Nederlander sedert 10 Mei 1940 verloren hebbende, en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. in of omstreeks de maand Augustus 1940 zich aangesloten heeft als lid bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden en zulks is gebleven tot de bevrijding;

2. in of omstreeks de maand September 1943 zich aangesloten heeft al lid bij het Nederlandsche Arbeidsfront en zulks is gebleven tot de bevrijding;

3. in of omstreeks de maand Mei 1944 zich aangesloten heeft als lid bij den Nederlandschen Volksdienst en zulks is gebleven tot de bevrijding;

4. in of omstreeks het jaar 1942 zich aangesloten heeft als lid bij de Technische Noodhulp en zulks is gebleven tot de bevrijding;

5. in of omstreeks het jaar 1943 zich aangesloten heeft als lid bij de Nederlandsche Landwacht, althans bij de Landwacht Nederland, en zulks is gebleven tot de bevrijding;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins zich aangesloten heeft en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere nationaal-socialistische organisatie of instelling;

moetende hij op grond van zijn handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting en van den 24 en 31 Januari 1946 zakelijk heeft verklaard:

dat hij in den zomer van 1940 lid geworden is van de N.S.B.;

dat hem ter zitting is voorgehouden, dat, volgens het contributie-kasboek van Kring 88 Groep Almelo der N.S.B. over het jaar 1944, hij over dat geheele jaar contributie heeft betaald, hetgeen hij niet ontkent;

dat hij, toen zijn vakorganisatie werd over-

geheveld naar het Nederlandsche Arbeidsfront, hij tot het N.A.F. is toegetreden;

dat hij ook lid geweest is van den Nederlandschen Volksdienst;

dat hij zich in 1942 als lid heeft opgegeven bij de Technische Noodhulp, in Juli 1944 plaatsvervangend leider en een paar maanden later leider werd;

dat hij meermalen dienst heeft gedaan als Landwachter, hierin onder meer bestaande, dat hij controle- en wachtdiensten en huiszoekingen heeft verricht, doch dat hij ontkent lid van die organisatie te zijn geweest;

dat hij de zich bij de stukken bevindende declaraties heeft opgemaakt en ingediend en betaling van de daarin omschreven Landwacht-diensten heeft ontvangen;

dat hij de zich bij de stukken bevindende briefkaarten, betreffende door hem gedane bestellingen van exemplaren van Vova heeft geschreven en verzonden;

O. dat in het ambtseedig proces-verbaal d.d. 1 December 1945, opgemaakt door J. H. Nijkamp, rechercheur bij den Politieken Recherche Dienst in de gemeente Almelo, onder meer zijn opgenomen de verklaringen van na te noemen personen, zakelijk inhoudende als volgt:

G. J. Slettenhaar, commandant der Landwacht te Almelo: In Maart 1944 is Deen bij de Hulp-Landwacht in dienst getreden en daarbij gebleven tot de bevrijding. Hij heeft in den beginne actieve dienst verricht bij de Hulp-Landwacht door het verrichten van straatpatrouilles in de avonduren of des nachts. Hij heeft ook wachtdienst gedaan op de Nederlandsche Bank in dienst der Landwacht. Deen was lid der N.S.B., trouwens dat moest hij zijn, anders kon hij niet bij de Landwacht. Deen was in het bezit van een Italiaansche karabijn.

H. ten Oever: Voorzover ik weet was Deen lid der N.S.B. tot aan het eind. Een maand of drie voor de bevrijding is Deen leider geworden van de Technische Noodhulp.

G. E. Nijeboer: Deen was lid der N.S.B. en aangesloten bij de Hulp-Landwacht tot de bevrijding. Hij interesseerde zich echter meer voor de Technische Noodhulp, waarvan hij plaatsvervangend leider en later leider was.

C. B. Schalks: Als administrateur der N.S.B. heb ik Deen tamelijk goed gekend. Deen is vanaf 1940 tot het einde lid geweest van de N.S.B. Deen was ook aangesloten bij de Hulp-Landwacht, waarvoor hij actieven dienst heeft verricht onder anderen patrouilledienst en wachtdiensten in de Ned. Bank te Almelo. Deen is in het bezit geweest van een karabijn.

G. J. ter Telgte: Ik ben propagandist van het N.A.F. Deen was tijdens de bezetting lid van het N.A.F. Hij was lid der N.S.B. en bij de Landwacht aangesloten als hulp-landwachter;

O. dat het Tribunaal uit eigen wetenschap bekend is, dat bovengenoemde personen vooraanstaande figuren waren uit de Kring Almelo der N.S.B.;

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den voorzitter ter zitting is medegedeeld:

een proces-verbaal Pol. Rech. Dienst District Almelo d.d. 1 Dec. 1945; idem d.d. 18 Jan. 1946; idem d.d. 10 October 1945; idem d.d. 21 Jan. 1946; drie processen-verbaal Pol. Rech. Dienst, district Almelo, afd. Documentatie, d.d. 6 Dec. 1945; een proces-verbaal van den P.O.D. District Salland d.d. 8 Aug. 1945;

alsmede de in laatstgenoemde processen-verbaal vermelde bescheiden;

een proces-verbaal van den P.R.D. District Almelo d.d. 27 Jan. 1946, alsmede alle aan het slot van dit proces-verbaal vermelde bescheiden;

een proces-verbaal van gemelden dienst d.d. 28 Januari 1946;

een proces-verbaal van den P.O.D., District Almelo, d.d. 21 Jan. 1946, houdende een verhoor van J. E. Feenstra, voormalig Lt. Kolonel der Marechaussee te Arnhem;

een circulaire, getiteld „Landwacht Nederland”, uitgegaan van den Inspecteur-Generaal der Landwacht Nederland, genaamd van Geelkerken,

welke stukken, met de verklaringen van beschuldigde, voorzoo veel deze een bekentenis inhouden, door het Tribunaal als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoo vele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande, dat wat de sub 5 vermelde beschuldiging betreft, beschuldigde zich aangesloten heeft bij de Nederlandsche Landwacht;

O. dat het Tribunaal met name het lidmaatschap van beschuldigde van de Nationaal Socialistische Beweging van Aug. 1940 tot aan de bevrijding bewezen acht door:

1e. de bekentenis van beschuldigde, dat hij in den zomer van 1940 lid is geworden en hij over het geheele jaar 1944 contributie heeft betaald;

2e. het door beschuldigde onderteekende formulier van aanvraag voor voormeld lidmaatschap d.d. 24 Juli 1940;

3e. een kaart uit de ledenkartotheek der Groep Almelo Zuid der N.S.B., waaruit blijkt dat beschuldigde onder stamboeknummer 106060 als lid met ingang van 16-8-1940 is ingeschreven;

4e. een door beschuldigde onderteekend formulier van bijdrage-vaaststelling als lid voor het jaar 1943 d.d. 2 Januari 1943;

5e. een ambtseedig proces-verbaal van den P.R.D. d.d. 6 Dec. 1945, waarin o.m. staat gerelateerd, dat is geconstateerd, dat beschuldigde voorkomt in de contributiekasboeken van Kring 88 Groep Almelo—Zuid en daaruit blijkt, dat beschuldigde over het geheele jaar 1944 contributie heeft betaald;

dat het Tribunaal het lidmaatschap van

beschuldigde van het Nederlandsch Arbeidsfront van Sept. 1943 tot aan de bevrijding bewezen acht door:

1e. de bekentenis van beschuldigde;

2e. een ambtseedig proces-verbaal van den P.R.D. d.d. 6 Dec. 1945, waarin o.m. gerelateerd is, dat geconstateerd is, dat beschuldigde voorkomt in de ledenkartotheek als lid 392902 sedert 6-9-1943, welke kartotheek afkomstig is van het N.A.F. bureau te Almelo;

dat het Tribunaal het lidmaatschap van beschuldigde van den Nederlandschen Volksdienst vanaf Mei 1944 tot aan de bevrijding bewezen acht door:

1e. de bekentenis van beschuldigde;

2e. bovengenoemd ambtseedig proces-verbaal van den P.R.D. d.d. 6 Dec. 1945, waarin gerelateerd staat, dat beschuldigde voorkomt in de ledenkartotheek van den N.V.D. als lid 066833, aanvang lidmaatschap 1-5-'44;

3e. vier ledenkaarten van den N.V.D. ten name van beschuldigde, waaruit mede blijkt, dat beschuldigde vanaf Mei 1944 tot en met Januari 1945 regelmatig maandelijksche bijdragen betaald heeft;

dat het Tribunaal het lidmaatschap van beschuldigde van de Technische Noodhulp vanaf omstreeks het jaar 1942 tot aan de bevrijding bewezen acht door:

1e. de bekentenis van beschuldigde;

2e. een ambtseedig proces-verbaal van den P.R.D. d.d. 6 Dec. 1945, waarin gerelateerd is, dat geconstateerd is, dat beschuldigde voorkomt in de ledenkartotheek van de Techn. Noodhulp, afkomstig van de T.N., bureau Almelo;

3e. een door beschuldigde onderteekend hulpformulier ter vereenvoudiging van het invullen van het Technisch Noodhulp Stamblad d.d. 28 Juni 1943;

4e. een legitimatiebewijs ten name van beschuldigde, welk bewijs beschuldigde bij arrestatie bij zich droeg;

dat het Tribunaal bewezen acht het lidmaatschap van beschuldigde bij de Nederlandsche Landwacht van omstreeks 1943 tot aan de bevrijding door:

1e. een ambtseedig proces-verbaal van den P.O.D. Salland d.d. 8 Aug. 1945, waarin gerelateerd is, dat geconstateerd is, dat beschuldigde voorkomt in het kaartsysteem der Landwacht Nederland;

2e. een toeslagbewijs voor extra rantsoenen wegens bijzonderen arbeid, op welk bewijs als functie is vermeld: Landwacht, en als werkgever: Landwacht Nederland, Drienerstraat 6, Hengelo (O);

3e. een ambtseedig proces-verbaal van den P.O.D. district Enschede d.d. 3 Jan. 1946, waarin gerelateerd is, dat geconstateerd is, dat beschuldigde voorkomt op een naamlijst betreffende Stads- en Landwacht Kring Twente;

4e. een ambtseedig proces-verbaal van den P.R.D. d.d. 6 Dec. 1945, district Almelo, waarin gerelateerd is, dat geconstateerd is, dat beschuldigde voorkomt op een sterke-

staat der Landwacht Nederland;

5e. twee declaraties door beschuldigde uitgeschreven en ingezonden voor door hem verrichte diensten ten behoeve van de Landwacht, welke diensten, in totaal ruim 40 posten, loopen vanaf 21-2-1944 tot 31-8-1944, en welke declaraties o.m. vermelden als aard van den dienst „oefening, geweerhalen, patrouille, contrôle P.B., arrestanten gehaald, huiszoeking”;

dat immers aangenomen dient te worden, dat beschuldigde lid is geworden en geweest van de Nederlandsche Landwacht, als omschreven in de Verordening van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied betreffende de Nederlandsche Landwacht d.d. 12 November 1943 (Verordeningsblad Aflevering 28, No. 110/1943), al wordt in de sub 1, 2 en 4 vermelde bewijsstukken gerept van „Landwacht Nederland”;

dat de „Nederlandsche Landwacht”, als bovenomschreven, immers gemeenlijk — doch ten onrechte — „Landwacht Nederland” genoemd werd, hetgeen o.m. blijkt uit een proces-verbaal van verhoor, op 21 Jan. 1946 opgemaakt door het plv. Hoofd van den P.O.D. in het district Almelo, genaamd R. Smit, relateerende een verklaring van den voormaligen Lt. Kolonel der Marechaussee te Arnhem, genaamd Jacob Eduard Feenstra, voor zoover hier van belang luidende:

„Het is mij bekend, dat de „Landwacht Nederland” in het begin van het jaar 1943 opgericht is. Het is zeer wel mogelijk, dat dit gebeurd is bij Verordening van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied d.d. 11 Maart 1943. Met deze organisatie heb ik nimmer iets te maken gehad, aangezien deze bestemd was als Militair Apparaat. Het is mij bekend, dat de leden van deze organisatie den eed op den Führer aflegden. Het is mij eveneens bekend, dat in het einde van het jaar 1943 de „Nederlandsche Landwacht” opgericht werd. Het is wel mogelijk, dat dit gebeurd is bij Verordening van bovenbedoelden Rijkscommissaris d.d. 12 November 1943. Toen deze laatstgenoemde organisatie opgericht werd en in werking trad werd eerstgenoemde organisatie gemeenlijk „Landstorm” genoemd. Wanneer ik dus in mijn verdere verklaring spreek over „de Landwacht” of „Landwacht Nederland”, dan bedoel ik hiermede de „Nederlandsche Landwacht”, die op 12 November 1943 door den Rijkscommissaris werd opgericht. Met laatstgenoemde organisatie heb ik wel te maken gehad”;

dat deze begripsverwarring van „Nederlandsche Landwacht” en „Landwacht Nederland” voorts blijkt uit een circulaire, getiteld „Landwacht Nederland”, uitgegaan van den Inspecteur-Generaal der „Landwacht Nederland”, genaamd van Geelkerken, o.m. als zinsnede inhoudende: „Op 12 November 1943 is door den Rijkscommissaris Dr. Seijss Inquart ingesteld de „Landwacht Nederland”. Deze gewapende organisatie wordt ingezet naast en in nauwe samenwerking met de gewone politie voor het handhaven van de

openbare orde en ter becherming van leven en goed der ordelievende bevolking en van de openbare instellingen in den meest uitgebreiden zin ter beveiliging tegen overvallen en daden van sabotage”.

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat het Tribunaal beschuldigde, die volgens eigen verklaring voor den oorlog lid was van de Chr. Dem. Unie en die geacht mag worden geen vreemde in het politieke leven te zijn geweest en aan wien integendeel een zekere politieke scholing mag worden toegekend, zijn toetreden tot de N.S.B. als een ernstige gedraging aanrekent;

dat ook het aansluiten van beschuldigde bij het N.A.F., ongeveer ten tijde, dat de vakorganisaties, waaronder ook de vakorganisatie, waarbij beschuldigde voordien aangesloten was, naar het N.A.F. overgeheveld werden, het Tribunaal beschuldigde als een zeer laakbare daad aanmerkt nu ook beschuldigde moest weten, gelijk zij, die massaal bedankten, dat één der doelstellingen van het N.A.F. was: de nazificering van het Nederlandsche volk;

dat beschuldigde wel naar voren heeft gebracht, dat het zijn doel als leider van de Techn. Noodhulp was om zooveel mogelijk menschen aan een Ausweis te helpen door het lidmaatschap voor een ieder open te stellen, doch het Tribunaal allerminst van de goede trouw van beschuldigde in dezen overtuigd is en niet aanneemt, dat beschuldigde zooals hij voorgeeft, hierbij zijnerzijds enkel om of meer idealistische motieven heeft laten gelden;

dat het toch niet met het karakter van een onderduikers-organisatie, zooals beschuldigde de Techn. Noodhulp blijkbaar gequalificeerd wil zien, te rijmen valt, als de Duitse instantie door het inleveren door beschuldigde van een lijst, vermeldende de namen en volledige adressen der leden, van deze namen op de hoogte gebracht wordt;

dat het Tribunaal de zoogenaamde „idealistische motieven” van beschuldigde ziet in het licht der toen heerschende feitelijke omstandigheden, hierin bestaande, dat het Duitse leger eind 1944 en begin 1945 op alle fronten sterk in het defensief was en het ook voor dezen beschuldigde duidelijk was geworden, dat Duitschland den oorlog verloren had;

dat het toetreden van beschuldigde tot de Landwacht, een organisatie, waarvan iedere goede Nederlander wist, welke plaats zij in het volksleven innam, welke organisatie hand- en spandiensten verleende aan den vijand en welke de Nederlandsche bevolking op schandelijke wijze geterroriseerd heeft en in welke organisatie beschuldigde een actie

rol gespeeld heeft, zooals uit zijn beide declaraties, welke onder meer als aard van dienst: „contrôle P. B., patrouille, huiszoeeking, arrestanten gehaald” vermeldt, hem al zeer zwaar dient te worden aangerekend;

dat beschuldigde wel ter zitting beweerd heeft bezwaren gehad te hebben tegen de leiding in de N.S.B., doch het Tribunaal deze thans te berde gebrachte bezwaren niet ernstig kan nemen, nu beschuldigde toch maar geen enkele reden gevonden heeft om zich, zij het ook op bescheiden wijze, van de N.S.B. kliek los te maken;

dat het Tribunaal daarentegen in beschuldigde iemand ziet als een min of meer leidende figuur in de N.S.B. in Almelo;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde voorts iemand is, die niet meer gedragingen toegeeft dan die, welke hem aan de hand van bescheiden aangetoond worden;

dat het Tribunaal tenslotte van oordeel is, dat de ernst der gedragingen en de persoon van den beschuldigde het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen.

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijd van interneering te bepalen op een tijdsduur van tien jaar en in dien zin, dat de tijd, doorgebracht in een Bewarings- of Verblijfkamp, in mindering gebracht wordt op de interneering, zoodat deze eindigt op 5 April 1955.

2°. Ontzetting uit het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

3°. Ontzetting van het recht om in overheidssdienst werkzaam te zijn.

No. 164.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (2e Kamer), 7 Februari 1946.
(Mr. de Walle, Backer en Burks).

Verbeurdverklaring van vermogen, zich uitsprekende tot het in beschuldigde's bezit zijnde Lombok-kruis, het Atjeh-kruis 1896—1900) en de Medaille voor Trouwen Dienst, op grond dat door een voormalig lid van een landsverraderlijke organisatie (N. S.B.) geen koninklijke onderscheidingen behoort te worden gedragen.

(Tribunaalbesluit art. 6.)

Tribunaal Almelo tegen Johannes Hermannus van Zuilekom, zonder beroep, wonende te Ootmarsum.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: in of omstreeks de maand

Juni 1941 zich aangesloten heeft als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en zulks is gebleven tot de bevrijding;

moctende hij op grond van zijn handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 31 Januari 1946 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 31 Januari 1946 zakelijk heeft verklaard:

Ik ben in den bezettingstijd als lid toegetreden tot de N.S.B.; het is zeer goed mogelijk, dat deze toetreding is geschied op 1 Juni 1941, ik kan mij zulks niet juist meer herinneren. Uit sleur ben ik lid van de N.S.B. gebleven.

O. dat het op ambtsead opgemaakte proces-verbaal van J. U. Stelwagen, rechercheur bij den P. R. D. te Ootmarsum, tevens marchausse-opsporingsambtenaar, No. 237, d.d. 24-9-1945, zakelijk inhoudt, dat een afschrift van een lijst, vermeldende de te Ootmarsum wonende leden van de N.S.B., o.m. inhoudt: „Zuilekom, v. J. H. geb. 10-6-'73 te Steenderen. Datum van toetreding 1-6-'41, actief lid, stamboeknummer 143298, woonplaats Marktstraat 345, datum van afvoering .....” Dat buitendien bij den P.R.D. te Ootmarsum berust een z.g.n. witte kartotheekkaart, ten name van beschuldigde.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat het Tribunaal van oordeel is, dat het boven als bewezen aangenomen gedrag van dezen beschuldigde meer laakbaar moet worden geacht, daar beschuldigde immers drager is van meerdere in Ned. O.-Indië verworven militaire onderscheidingen;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde, den leeftijd van 72 jaren bereikt hebbende, op grond hiervan niet voor interneering in aanmerking komt;

dat het Tribunaal voorts van meening is, dat door een voormalig lid van een landsverraderlijke organisatie geen koninklijke onderscheidingen gedragen behooren te worden;

dat deze maatregelen, naar het oordeel van het Tribunaal, in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden.

Gezien de betreffende Wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1e. ontzetting uit de functie van drager van het Lombok-kruis, het Atjeh-kruis (1896—1900), alsmede van de Medaille voor Trouwen Dienst;

2e. verbeurdverklaring van het vermogen, zich uitstrekking tot het in zijn bezit zijnde Lombok-kruis, het Atjeh-kruis (1896—1900) en de Medaille voor Trouwen Dienst;

3e. ontzetting uit de rechten van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 165.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (2e Kamer), 31 Januari 1946.
(Mr. de Walle, Ir. ter Brugge en v. Heek).

Het verweer, dat beschuldigde zich niet desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, omdat hij bij terugkeer in Duitschland en het gaan in krijgsgevangenschap zich aan groot levensgevaar blootstelde wordt door het Tribunaal verworpen. Het gevreesde lijfsgevaar levert wel een verzachtende omstandigheid op doch geen rechtvaardigingsgrond.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Almelo tegen Willem Frederik Johannes Seilbergen, chauffeur, wonende te Ootmarsum.

Beschuldigde ter zitting verschenen en bijgestaan door zijn gekozen raadsman Mr. Dr. J. W. Schneider, advocaat te Hengelo (O).

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa: in of omstreeks de maand April 1943 zich aangesloten heeft als sympathiseerend lid of anderszins bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en zulks gedurende eenigen tijd is gebleven;

moetende hij op grond van zijn handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 24 Januari 1946 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 24 Januari 1946 zakelijk heeft verklaard:

Ik ben in 1943 als sympathiseerend lid der N.S.B. toetreden en ben gedurende ongeveer vier maanden lid gebleven. De aanleiding voor mijn toetreden was, dat ik bang was om in krijgsgevangenschap te moeten.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even

zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. ten aanzien van het door den raadsman opgeworpen verweer, dat beschuldigde niet zich desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, daar beschuldigde bij terugkeer in Duitschland en het gaan in krijgsgevangenschap aan groot levensgevaar zich blootstelde;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat het door den raadsman geschetste lijfsgevaar bij krijgsgevangenschap, lettend op de door den vijand bij voortdurend gepleegde schendingen van het Landoorlogsreglement, inderdaad aanwezig was;

dat het Tribunaal met den raadsman wil aannemen, dat dit lijfsgevaar voor beschuldigde grooter was in verband met de door hem ondervonden moeilijkheden in Duitschland, alwaar hij, volgens zijn verklaring, in verband met een auto-aanrijding en verdacht van smokkelen en sabotage eenige maanden in de gevangenis had doorgebracht, hebbende het Tribunaal overigens den indruk, dat de door den beschuldigde ondervonden moeilijkheden, waarvan de oorzaak en omvang niet geheel duidelijk zijn geworden, grootendeels aan hem zelf te wijten zijn, vragende het Tribunaal in dit verband zich af, waarom beschuldigde eigenlijk in Duitschland werkzaamheden verrichtte en blijkbaar nog wel vrijwillig;

dat het Tribunaal, wat hiervan ook zij, in dit geval het groote lijfsgevaar, dat beschuldigde duchtte, voor zijn toetreding als sympathiseerend lid der N.S.B. als verzachtende omstandigheid wil laten gelden, nu wel is komen vast te staan, dat beschuldigde een „papieren lid” is geweest;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat daarentegen dit door beschuldigde gevreesde lijfsgevaar geen voldoende en volstrekte rechtvaardiging voor beschuldigde bood om als sympathiseerend lid toe te treden, temeer niet, nu beschuldigde in gebreke gebleven is op te geven en ook uit niets is gebleken of en zoo ja, welke ernstige pogingen hij gedaan heeft, alvorens tot het zeker niet aangewezen middel van sympathiseerend lid te grijpen, om van loyale en betrouwbare personen hulp te krijgen in welken vorm dan ook om aan krijgsgevangenschap te ontkomen;

dat het Tribunaal tenslotte van oordeel is, dat in ieder geval van beschuldigde, die in de Meidagen in de Grebbelinie gestreden heeft, nadien een karaktervoller houding verwacht had mogen worden, dan hij heeft gemeend te moeten aannemen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat het Tribunaal hierbij de gronden laat gelden, welke het hierboven, naar aanleiding van het door den raadsman gevoerde verweer, heeft overwogen;

dat het Tribunaal voorts van oordeel is, dat beschuldigde die van 17 Mei 1945 tot 24 Januari 1946 in bewaring gesteld geweest is, al een gevoelige les heeft gehad en voldoende voor zijn misstap geboet heeft door zijn inbewaringstelling, zoodat het Tribunaal meent, dat het met den navolgenden maatregel kan volstaan.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan het hierboven als bewezen aangemene.

Legt de navolgende maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 166.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (2e Kamer), 31 Januari 1946.
(Mr. de Walle, Ir. ter Brugge en v. Heek).

Iemand, die openlijk verklaart pro-Duitsch te zijn doet daardoor openlijk blijken van ingenomenheid met den vijand.

Hij, die erkent dat hij „betalend medewerker” van den N.V.D. was, moet geacht worden „lid” van dien dienst te zijn geweest.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2 en 3.)

Tribunaal Almelo tegen Johannes Brasz, controleur, wonende te Almelo, raadsman Mr. J. W. W. Y. de Jong.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. meerdere malen openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand, hebbende hij toch meerdere malen openlijk verklaard, dat hij, beschuldigde, pro-Duitsch was;

2. in of omstreeks het jaar 1943 zich aangesloten heeft als lid bij den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een nationaal-socialistische organisatie of instelling, en zulks gedurende eenigen tijd is gebleven;

moetende hij op grond van zijn handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk,

welke dagvaarding ter zitting is aangevuld op de navoigende wijze: in punt 2 der beschuldiging worde tusschen „lid” en „bij” gelezen „althans anderszins”.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 24 Januari 1946 zakelijk heeft verklaard: dat hij ontkent waarvan hij bij dagvaarding is beschuldigd, behoudens 1°. dat hij één keer in drift tegen zijn collega Eykenaar heeft ge-

zegd: „Ik ben geen N.S.B.er, doch pro-Duitsch”; 2°. dat hij verschillende menschen bezocht heeft om wijkhoofden voor den Nederl. Volksdienst te vormen, dat hij dat gedaan heeft uit hoofde van zijn beroep als sociaal werker bij de gemeente; dat hij geen contributie aan N.V.D. betaald heeft, doch bijdragen gegeven heeft aan dien dienst; dat hij zich als medewerker van dien dienst beschouwde en niet als lid; dat hij met vrouw en kinderen een N.V.D. kerstviering bijgewoond heeft; dat hij vrijwillig een vormingscursus voor den N.V.D. in Zwolle heeft bijgewoond; dat hij niet kan verklaren, waarom juist hij voor Volksdienst, Winterhulp en vormingscursus aangezocht werd of dat moest zijn, omdat hij maatschappelijk werker was;

O. dat in het ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt op den 10 Augustus 1945 door J. W. Maurik en Th. J. J. Burks, beiden onbez. rijksveldwachter en rechercheur bij den P.O.D. in de gemeente Almelo, waarvan de korte inhoud ter zitting is medegedeeld door den Voorzitter, opgenomen is een verklaring van G. Wanschers, zakelijk inhoudende:

Brasz was een persoon, die erg pro-Duitsch was. Toen hij hoorde, dat de Ned. Volksdienst werd opgericht is hij onmiddellijk als werkend lid toegetreden. Hij bezocht vrijwillig een cursus van den Volksdienst en hij zou als leider van den Volksdienst in Almelo worden aangesteld. Dit mislukte, omdat enkele N.S.B.ers hem niet als leider wilden hebben. Hij bezocht vrijwillig de vergadering van den Volksdienst, zoodat hem door ons verschillende keeren gezegd werd, dat hem dit als Nederlander niet paste.

verklaring van G. J. B. Eykenaar: Met Brasz heb ik tijdens de bezetting samengewerkt. In het begin was hij erg pro-Duitsch, hetgeen bleek uit zijn uitlatingen. Hij was geen N.S.B.er, doch je kon aan alles merken, dat hij pro-Duitsch was. Toen ik zeker wilde zijn wat hij was, debatteerde ik zoolang met hem over zijn pro-Duitsche uitlatingen, dat hij zich met de hand op de borst sloeg en zei ik ben pro-Duitsch. Ik heb hem verschillende keeren gewezen op het verkeerde van den Volksdienst, waaraan hij medewerkte en heb hem verteld, dat de Volksdienst een mantelorganisatie was van den N.S.B., hetgeen Brasz ontkende.

verklaring van G. Beunk: In de bezettingsjaren ging ik niet zooveel meer met Brasz om door zijn pro-Duitsche houding en uitlatingen. In een van de debatten, die wij voerden, liet Brasz zich uit met de woorden „Julie mogen wel weten, dat ik pro-Duitsch ben”. Ook weet ik, dat hij een driedaagschen cursus gevolgd heeft te Zwolle voor den Volksdienst, waar hij ook een tijd voor gewerkt heeft, wat ons allen tegen stond.

verklaring van J. van Oort: Ik ken Brasz natuurlijk als lid van mijn personeel. De houding die Brasz aannam was pro-Duitsch.

verklaring van J. van Baaren: Ik had nooit vernomen, dat Brasz N.S.B.er was, doch volgens mij was hij in zijn uitlatingen wel pro-Duitsch.

verklaring van S. A. Jongsma: Ik werkte

tijdens de bezetting in het Groenendaal te Almelo. Ik heb Brasz aldaar verschillende keeren gezien tijdens het Kerstfeest van den N.V.D. en ook wel op avonden van Vreugde en Arbeid.

verklaring van Bertha Horsman: In 1943 stonden mijn man en ik in gesprek met Brasz achter in den tuin. Zooals altijd ging het gesprek weer over den oorlog, waarbij buurman Brasz weer in het voordeel van Duitschland sprak. Ik zei toen tegen Brasz, jij bent wel rijp voor de N.S.B. Hij zei daarop, ik sloot mij wel aan bij de N.S.B. als ik geen vrouw en kinderen had. Toen er eens iets omtrent Stalingrad werd bekend gemaakt, maakte Brasz de geallieerden overal voor uit en maakte hij tegen mijn man de opmerking, dat hij pro-Duitsch was.

verklaring van Anna Dora Roskamp: Mijn man was geen lid van een politieke partij. Hij was werkend lid van den N.V.D. Hij gaf daar vrijwillig bijdragen voor.

O. dat blijkens de ter zitting voorgelezen drie kaarten uit de ledenkartotheek van den N.V.D., welke kartotheek afkomstig is van het bureau van den N.V.D. te Almelo, ten name van beschuldigde, deze laatste zich op 18 Dec. 1942 aangemeld heeft en zijn lidmaatschap op 1 Januari 1943 onder no. 32323 is aangevangen, hebbende hij blijkens die kaarten over het jaar 1943 regelmatig f 0.50 per maand betaald evenals over de eerste 10 maanden van 1944.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zooveel redengevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. ten overvloede, dat het Tribunaal ten aanzien van den N.V.D. geen onderscheid bekend is tusschen „betalend medewerker” en „lid”, zoodat beschuldigde, die erkent „betalend medewerker” geweest te zijn van dien dienst in voege als door hem ter zitting verklaard, ook daarom geacht moet worden lid te zijn geweest;

O. dat beschuldigde zijn verklaring, opgenomen in het proces-verbaal van den P.O.D. d.d. 10 Aug. 1945, dat hij tijdens zijn lidmaatschap met vrouw en kinderen in het Groenendaal is geweest uit nieuwsgierigheid om daar eens van nabij te zien hoe ze bij den N.V.D. kerstfeest vierden, ter zitting heeft herroepen, voorzoover betreft „tijdens mijn lidmaatschap”, doch het Tribunaal hem aan zijn in voormeld proces-verbaal neergelegde verklaring meent te moeten houden, nu beschuldigde ook als oud-politieman kon en moest weten, welke waarde aan zijn oorspronkelijke verklaring gehecht dient te worden en hij niet gemotiveerd aannemelijk heeft gemaakt, waarom die hem voorgelezen en door hem onderteekende verklaring op dit punt thans geen geloof zou verdienen;

dat het in dit verband opmerking verdient, dat beschuldigde niet geschroomd heeft, om

in navolging van het bekende „Es ist nicht wahr”, categorisch te heeten liegen alle bovenvermelde ter zitting voorgelezen verklaringen der door den P.O.D. gehoorde getuigen, aan wier geloofwaardigheid het Tribunaal evenwel niet den minsten twijfel koestert;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde, die volgens zijn eigen verklaring vóór den oorlog lid was van de Chr. Hist. Unie, van de Oranjevereniging, van de vereeniging voor kinderfeesten van het Chr. Nat. Vakverbond, van de Chr. Politieorganisatie en van de vereeniging voor jeugdige werklouzen uitgaande van het C.N.V., en die op eenige algemeene ontwikkeling kon bogen, zeer wel beseft moet hebben, welke zijn houding, bijzonderlijk als overheidsdienaar, in den bezettingstijd diende te zijn; dat hij in deze houding schromelijk te kort is geschoten, hetgeen mede te wijten zal zijn aan zijn lastig karakter en zijn in het algemeen te critischen aanleg;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat, waar beschuldigde reeds gevoelig geboet heeft door zijn inbewaringstelling, het niet noodzakelijk is hem den maatregel van interneering op te leggen;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde, die uit een Christelijk milieu komt, getoond heeft, op politiek terrein niet principieel te kunnen zijn;

dat het Tribunaal voorts van oordeel is, dat beschuldigde geacht moet worden de in het algemeen belang vereischte waardigheid of betrouwbaarheid te missen, vereischt voor het bekleeden van openbare ambten.

Gezien de betreffende artikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Ontzetting van het recht om in overheidsdienst of in semi-overheidsdienst werkzaam te zijn.

2°. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

27 Maart 1946 (af. 19)

No. 167—180

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No. 83—100

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

Register TRIBUNALEN IN NEDERLAND Nos. 1—166

TRIBUNAALBESLUIT

- Art. 1 N°. 111, 122, 134.
„ 1 lid 1 N°. 3.
„ 1 lid 1, 1e alinea. N°. 156, 158.
„ 1 lid 1, 2e alinea. N°. 1, 4, 9, 10, 11, 14, 20, 21, 26, 27, 31, 33, 36, 37, 39, 41, 42, 43, 57, 58, 60, 61, 66, 67, 68, 69, 70, 73, 76, 79, 80, 81, 85, 89, 90, 95, 107, 107a, 108, 113, 114, 116, 119, 125, 126, 127, 128, 129, 133, 136, 142, 144, 146, 154, 155, 162, 166.
„ 1 lid 1, 3e alinea. N°. 1, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15a, 18, 23, 24, 28, 29, 30, 32, 34, 35, 38, 47, 49, 53, 56, 58, 59, 62, 63, 64, 65, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 82, 83, 86, 87, 88, 92, 94, 96, 97, 101, 102, 109, 110, 115, 117, 118, 124, 132, 138, 139, 140, 143, 145, 147, 148, 149, 151, 153, 159, 161, 163, 165, 166.
„ 1 lid 1, al. 4. N°. 15, 16, 17, 39, 43, 51, 78, 85, 91, 92, 93, 112, 120, 121, 125, 130, 131, 135, 137, 141, 150, 152.
„ 1 lid 1, al. 6. N°. 52.
„ 1 lid 2, sub 3. N°. 106.
„ 2 N°. 48.
„ 2 lid 1. N°. 44.
„ 2 lid 2. N°. 2.
„ 6 N°. 4, 21, 160, 164.
„ 8 lid 2. N°. 106.
„ 23 N°. 104.
„ 37 lid 4. N°. 84, 103.
„ 37 lid 5. N°. 22, 103.
„ 58 lid 1. N°. 3.
„ 58 lid 4. N°. 19.
„ 63 3e lid. N°. 100.
„ 64 lid 4. N°. 16, 40, 54, 59.

WETBOEK VAN STRAFRECHT

Art. 37 en 37a N°. 55.

Art. 40. N°. 157.

Art. 68. N°. 122.

WETBOEK VAN STRAFVORDERING

Art. 259. N°. 105.

BESLUIT POLIT. DELINQUENTEN 1945

Art. 25 lid 13. N°. 100.

BESLUIT BIJZ. RECHTSPLEGING

Art. 26 N°. 104.

K. B. 23 Dec. 1944 Stbl. E 153

Art. 7. N°. 123.

tijdens de bezetting in het Groenendaal te Almelo. Ik heb Brasz aldaar verschillende keeren gezien tijdens het Kerstfeest van den N.V.D. en ook wel op avonden van Vreugde en Arbeid.

verklaring van Bertha Horsman: In 1943 stonden mijn man en ik in gesprek met Brasz achter in den tuin. Zooals altijd ging het gesprek weer over den oorlog, waarbij buurman Brasz weer in het voordeel van Duitschland sprak. Ik zei toen tegen Brasz, jij bent wel rijp voor de N.S.B. Hij zei daarop, ik sloot mij wel aan bij de N.S.B. als ik geen vrouw en kinderen had. Toen er eens iets omtrent Stalingrad werd bekend gemaakt, maakte Brasz de geallieerden overal voor uit en maakte hij tegen mijn man de opmerking, dat hij pro-Duitsch was.

verklaring van Anna Dora Roskamp: Mijn man was geen lid van een politieke partij. Hij was werkend lid van den N.V.D. Hij gaf daar vrijwillig bijdragen voor.

O. dat blijkens de ter zitting voorgelezen drie kaarten uit de ledenkartotheek van den N.V.D., welke kartotheek afkomstig is van het bureau van den N.V.D. te Almelo, ten name van beschuldigde, deze laatste zich op 18 Dec. 1942 aangemeld heeft en zijn lidmaatschap op 1 Januari 1943 onder no. 32323 is aangevangen, hebbende hij blijkens die kaarten over het jaar 1943 regelmatig f 0.50 per maand betaald evenals over de eerste 10 maanden van 1944.

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. ten overvloede, dat het Tribunaal ten aanzien van den N.V.D. geen onderscheid bekend is tusschen „betalend medewerker” en „lid”, zoodat beschuldigde, die erkent „betalend medewerker” geweest te zijn van dien dienst in voege als door hem ter zitting verklaard, ook daarom geacht moet worden lid te zijn geweest;

O. dat beschuldigde zijn verklaring, opgenomen in het proces-verbaal van den P.O.D. d.d. 10 Aug. 1945, dat hij tijdens zijn lidmaatschap met vrouw en kinderen in het Groenendaal is geweest uit nieuwsgierigheid om daar eens van nabij te zien hoe ze bij den N.V.D. kerstfeest vierden, ter zitting heeft herroepen, voorzover betreft „tijdens mijn lidmaatschap”, doch het Tribunaal hem aan zijn in voormeld proces-verbaal neergelegde verklaring meent te moeten houden, nu beschuldigde ook als oud-politieman kon en moest weten, welke waarde aan zijn oorspronkelijke verklaring gehecht dient te worden en hij niet gemotiveerd aannemelijk heeft gemaakt, waarom die hem voorgelezen en door hem onderteekende verklaring op dit punt thans geen geloof zou verdienen;

dat het in dit verband opmerking verdient, dat beschuldigde niet geschroomd heeft, om

in navolging van het bekende „Es ist nicht wahr”, categorisch te heeten liegen alle bovenvermelde ter zitting voorgelezen verklaringen der door den P.O.D. gehoorde getuigen, aan wier geloofwaardigheid het Tribunaal evenwel niet den minsten twijfel koestert;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voornemd bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde, die volgens zijn eigen verklaring vóór den oorlog lid was van de Chr. Hist. Unie, van de Oranjevereniging, van de vereniging voor kinderfeesten van het Chr. Nat. Vakverbond, van de Chr. Politiëorganisatie en van de vereniging voor jeugdige werklouzen uitgaande van het C.N.V., en die op eenige algemeene ontwikkeling kon bogen, zeer wel beseft moet hebben, welke zijn houding, bijzonderlijk als overheidsdienaar, in den bezettingstijd diende te zijn; dat hij in deze houding schromelijk te kort is geschoten, hetgeen mede te wijten zal zijn aan zijn lastig karakter en zijn in het algemeen te critischen aanleg;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat, waar beschuldigde reeds gevoelig geboet heeft door zijn inbewaringstelling, het niet noodzakelijk is hem den maatregel van interneering op te leggen;

dat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde, die uit een Christelijk milieu komt, getoond heeft, op politiek terrein niet principieel te kunnen zijn;

dat het Tribunaal voorts van oordeel is, dat beschuldigde geacht moet worden de in het algemeen belang vereischte waardigheid of betrouwbaarheid te missen, vereischt voor het bekleeden van openbare ambten.

Gezien de betreffende artikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Ontzetting van het recht om in overheidsdienst of in semi-overheidsdienst werkzaam te zijn.

2°. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 167.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 31 Januari 1946. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Gielen).

Het vrijwillig in den kost nemen van Duitse militairen valt onder: openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Theodora Johanna Geertruda van Ottele, echtgenoot van F. de Kleyn, zonder beroep, wonende te Oss, raadsman Mr. N. H. L. van den Heuvel.

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door vrijwillig Duitse militairen in de kost te nemen;

2. in het algemeen van nationaalsocialistische gezindheid heeft blij gegeven door toe te laten dat in haar woning een foto van Hitler en een van Mussolini werd opgehangen en verschillende personen te dreigen met aanbrenghing bij de Duitse autoriteiten;

op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de proces-stukken;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en voorts zakelijk, dat zij is ingetrouwd bij haar moeder;

O. dat de getuige F. J. de Kleyn uit Oss blijkens daarvan opgemaakt proces-verbaal van 5 Juni 1945 ten overstaan van den door het Tribunaal benoemden commissaris Mr. J. J. H. van der Brug zakelijk heeft verklaard als volgt: dat beschuldigde er geen aanmerkingen op heeft gemaakt, dat aan de wand van haar woonkamer een foto van Hitler werd gehangen noch deze heeft verwijderd; dat beschuldigde en hare moeder gedurende 2 of 3 maanden Duitsers vrijwillig in de kost hebben gehad;

O. dat de getuige B. M. de Wit uit Oss blijkens proces-verbaal van dezelfde datum ten overstaan van denzelfden commissaris zakelijk heeft verklaard als volgt: dat hij in de woonkamer van de moeder van beschuldigde, waar ook beschuldigde at, een foto van Hitler heeft zien hangen; dat beschuldigde en haar moeder vrijwillig drie Duitsers bij zich in huis hebben gehaald en hun de kost hebben gegeven;

O. dat de in voormelde verklaring van beschuldigde en de in voormelde getuigeverklaringen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat onbewezen is gebleven, dat beschuldigde heeft toegelaten dat ook een foto van Mussolini in haar woning werd opgehangen en voorts dat onbewezen is gebleven, dat beschuldigde verschillende personen heeft bedreigd met aanbrenghing bij de Duitse autoriteiten;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het

Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregel op te leggen, daarbij in aanmerking nemende, dat de beschuldigde reeds zestien maanden in vóór-internering heeft doorgebracht;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregel op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 168.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 31 Januari 1946. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Gielen).

De bewezenverklaarde omgang met een lid van de Waffen S.S. in Duitschen uniform levert evenzeer als de telastegelegde omgang met Duitse militairen op; het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand, omdat een Nederlander tijdens de bezettingsjaren toetredende tot de Waffen S.S. en gekleed in Duitsch uniform, te vereenzelvigen was met een Duitsch militair en derhalve deel uitmaakte van den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Antonia Maria Kempen, echtgenoot van M. J. de Vaan, zonder beroep, wonende te Vught, raadsman Mr. L. J. F. J. Baudoin.

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door omgang met Duitse militairen;

2. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door vrijwillig voor Duitse militairen te gaan werken in de Frederik-Hendrik-Kazerne;

3. voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand, door de sub 2 bedoelde werkzaamheden tegen betaling te verrichten;

op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Gezien de proces-stukken;

Post alia:

O. dat beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en het haar sub 2° en 3° telastegelegde te erkennen, terwijl zij ten aanzien van het sub 1° telastegelegde zakelijk heeft verklaard omgang te hebben gehad met een Nederlandse S.S.man;

O. dat blijken het ambtsdel proces-verbaal van den onbezoldigd rijksveldwachter M. W. Leemhuis en den rechercheur A. A. A. Bergé beiden te Vught d.d. 31 Januari 1945 (stuk 4), tegenover deze relatanten zakelijk is verklaard:

door getuige B. V. A. Heyne te 's-Hertogenbosch: dat beschuldigde in Februari 1944 op het arbeidsbureau te 's-Hertogenbosch is gekomen in gezelschap van een S.S.man of landwachter, gekleed in Duits uniform; dat beschuldigde vrijwillig in dienst der Duitsers is gaan werken op de Frederik-Hendrik kazernes;

door getuige W. H. A. Antonisse te 's-Hertogenbosch: dat in de bezettingstijd beschuldigde op het Gewestelijk Arbeidsbureau is geweest in gezelschap van een S.S.man of landwachter, gekleed in Duits uniform; dat beschuldigde gedurende de bezetting vrijwillig is gaan werken voor de Duitsers;

door beschuldigde: dat zij vrijwillig als kokkin bij de Duitsers te Vught heeft gewerkt; dat meerdere malen een militair gekleed in Duitse uniform in hare woning is geweest, welke militair in dienst was van de Waffen S.S.;

O. dat de in de verklaringen van beschuldigde en de in voormelde getuigeverklaringen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bezwezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, ad 1°), dat beschuldigde omgang heeft gehad met een lid van de Waffen S.S. in Duits uniform;

O. dat deze bewezen verklaarde omgang met een lid van de Waffen S.S. in Duits uniform evenzeer als de telastegelegde omgang met Duitse militairen oplevert het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand, omdat een Nederlander, tijdens de bezettingsjaren toetredende tot de Waffen S.S. en gekleed in Duits uniform, te verzenzelvegen was met een Duits militair en derhalve deel uitmaakte van den vijand;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van de beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit be-

paalde, met advies om de tijdsduur daarvan te beperken tot anderhalf jaar, zulks met inbegrip van de tijd in vóór-internering doorgebracht en mitsdien deze internering te doen eindigen op 26 Mei 1946;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 169.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (5e Kamer), 20 December 1945. (Mr. Bijlsma, Veugelers, Hoekx).

Pro Duitse uitlatingen.

Deze zijn alleen als openlijke blijken van ingenomenheid met den vijand te beschouwen, indien zij zoodanig zijn, dat daaruit blijkt de ingenomenheid met het Duitschland van Hitler en de hoop op een Duitse overwinning. Sympathie voor de Duitse omgeving waarin men is opgegroeid is geen blijk van ingenomenheid met den vijand in den zin van art. 1 T. B.

Karakter van het Nederlandsche Arbeidsfront.

Verweer dat in het politiek bewustzijn van het volk het lidmaatschap van het N.A.F. geen lidmaatschap van een nationaal-socialistische organisatie was.

Uit de wordingsgeschiedenis van het N. A.F. blijkt echter duidelijk de nationaal-socialistische orientatie daarvan en de arbeiders hebben blijk gegeven dit te beseffen door in grooten getale uit de vroegere vakverenigingen te treden.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2 en 3.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Laurentius Henricus van der Vleuten, zagenscherper, wonende te Helmond.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand door pro-Duitsch te zijn geweest in zijn uitlatingen;

b. al lid is aangesloten geweest bij de nationaal socialistische organisatie het Nederlandsche Arbeidsfront;

c. voordeel heeft getrokken uit door den oorlog geschapen feitelijken toestand door extra brandstoffen te accepteren;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken;

O. dat de bechuldigde ter zitting van 6 December 1945 heeft verklaard:

Ik ben Nederlander. Ik beken het ten laste gelegde. Ik ben bij het N.A.F. gegaan op advies van v. d. Laar, fondsagent. Ik ben in Duitschland op school gegaan. Ik vond het

daar goede mensen en ben daar altijd voor uitgekomen. In dien zin ben ik pro-duitsch. Mijn zoon is lid van de Waffen S.S. geworden. Door zijn indiensttreding kregen we automatisch een extra-toewijzing van brandstoffen en kregen we ons radiotoestel terug.

O. dat het proces-verbaal d.d. 1 October 1945, opgemaakt door W. Th. Sijben, agent-rechercheur van politie te Helmond, zakelijk inhoudt: een verklaring van den beschuldigde conform zijn verklaring ter zitting, benevens niet bezwarende getuigenverklaringen.

Gezien de navolgende processtukken:

Gele N.A.F. kartotheekkaart ten name van den beschuldigde zakelijk inhoudende dat hij sedert 8 Februari 1943 lid van het N.A.F. was, welk als bewijsmiddel ten deze wordt gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande dat niet is bewezen dat den beschuldigde door zijn pro-duitsche uitlatingen blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand. Naar het oordeel van het Tribunaal zijn pro-duitsche uitlatingen openlijke blijken van ingenomenheid met den vijand indien deze pro-duitsche uitlatingen zoodanig zijn dat daaruit blijkt van ingenomenheid met het Duitschland van Hitler en hoop op een Deutsche overwinning. Waar niet is bewezen dat de pro-duitsche uitlatingen van den beschuldigde verder gingen dan sympathie voor de duitsche omgeving waarin hij is opgegroeid acht het Tribunaal geen blijk van ingenomenheid met den vijand in den zin van artikel 1 van het Tribunaalbesluit aanwezig.

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigt op grond van de navolgende redenen:

Het Tribunaal deelt niet de meening van den raadsman dat in het politiek bewustzijn van het volk het lidmaatschap van het N.A.F. geen lidmaatschap van een nationaal socialistische organisatie was.

Uit de wordingsgeschiedenis van het N.A.F. bleek duidelijk de nationaal socialistische orientatie en door het in grooten getale uitreden uit hun vroegere organisaties hebben de arbeiders blijk gegeven dit te beseffen. Bovendien is van kerkelijke zijde het N.A.F. tot een verboden vereeniging verklaard. Een vrijwillig toetreden tot het N.A.F. is daarom minstens een blijk van gebrek aan politiek inzicht.

Voor het overige in aanmerking nemende dat de beschuldigde bijna twee maanden geïnterneerd is geweest en gelet op zijn maatschappelijke omstandigheden.

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende;

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen bewezen is verklaard.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht om te kiezen en verkozen te worden bij ingevolge wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 170.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (5e Kamer), 10 Januari 1946. (Veugelers, Coenen, van Gotum).

Het lid worden van de Nederlandsche Kultuurkamer en daardoor toewijzingen verkrijgen voor de uitoefening van het beroep van kunstschilder levert op het voordeel trekken uit de door den vijand genomen maatregelen.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 4.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Theodorus Cornelis van Dalen, schilder, wonende te Helmond.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa van een nationaal socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door zich als lid aan te sluiten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en voordeel heeft getrokken uit de door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen door zich als lid aan te sluiten bij de Nederlandsche Kultuurkamer en daardoor toewijzingen te verkrijgen voor zijn beroep als kunstschilder, moettende hij op grond van zijn handelen geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: dat hij het ten laste gelegde erkende, welke verklaring als bewijsmiddel te dezen wordt gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigt op grond van de navolgende redenen:

De beschuldigde is lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden geworden onder invloed van zijn schoonvader

en in de verwachting daardoor een bestaansmogelijkheid te krijgen;

Hij heeft zich slechts korten tijd als lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden gedragen, terwijl ook zijn toetreden tot de Kultuurkamer niet geschiedde uit politieke overwegingen, maar uitsluitend om daardoor de mogelijkheid te krijgen om het beroep van kunstschilder te kunnen uitoefenen en om daardoor in zijn levensonderhoud te voorzien.

De beschuldigde is reeds gedurende 4½ maand geïnterneerd geweest.

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende;

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen bewezen is verklaard;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 171.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MAASTRICHT (3e Kamer), 21 Januari
1946. (Mr. Dahmen, Schola en van der
Leeuw).

De Frankische Werkgemeenschap „de Spade” is een nationaalsocialistische organisatie.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Maastricht tegen Cornelis Adrianus Johannes Eken, echtgenoot van A. G. M. Janse, handelsagent, wonende te Sittard, raadsman Mr. J. Vencken.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

A. Steun heeft verleend aan den vijand door in het jaar 1942 enigen tijd geabonneerd te zijn geweest op het dagblad „Deutsche Zeitung in den Niederlanden”;

B. Lid is geweest van de navolgende nationaal-socialistische organisatie's of instellingen:

1. de Frankische Werkgemeenschap „De Spade” van December 1942 tot Mei 1943 en daarvoor gedurende drie perioden administratieve werkzaamheden heeft verricht, waarvoor hij een vergoeding ontving van f 60 per maand;

2. de Technische Noodhulp van November 1942 tot Mei 1943 en daarin de functie van Groepsleider heeft waargenomen;

3. het Nederlandsch Arbeidsfront vanaf December 1942 tot Mei 1943;

C. in het algemeen blijk heeft gegeven van nationaal-socialistische gezindheid door het onregelmatig kopen van het weekblad „Volk en Vaderland” en het hebben van omgang met N.S.B.-ers;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben ge-

dragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 7 Jan. 1946 is verschenen en aldaar heeft verklaard:

Ik erken de feiten, zoals die mij zijn ten laste gelegd;

Ik ontken echter daarbij de bedoeling te hebben gehad, daarmee te handelen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk. De Deutsche Zeitung bestelde ik voorjaar 1942 en was daarop hoogstens drie maanden geabonneerd, op aandringen van Pater Hegel van het Deutsche klooster te Watersley.

„Volk en Vaderland” kocht ik enkele malen op verzoek van kapelaan Debey, die bepaalde exemplaren nodig had; sindsdien kwam men regelmatig daarmee bij mij aan de deur. Lid van de „Spade” ben ik geworden via den opzichter Forst van de Staatsmijn Maurits, die mij vroeg of ik wat avondwerk wilde doen voor een vereniging van heemkunde, waaraan een bijverdienste vastzat, en die mij daartoe verwees naar Bindels; ik ontdekte eerst later, dat Forst Duitser was en Bindels S.S.-er. Ik zag in de „Spade” niets anders dan een instelling ter bevordering van heemkunde en folklore, zonder verband van Nationaal Socialisme; in den loop der tijd bemerkte ik steeds meer wat er achter zat, en deed van mijn bevinden mededeling aan mijn geestelijk raadsman; ik wist echter dat ik uiterst voorzichtig moest zijn met Bindels en zocht naar een gereede aanleiding om te bedanken;

de Technische Noodhulp zag ik als verlengstuk van den Luchtbeschermingsdienst; ik zou desgevraagd ook lid zijn geworden van den Luchtbeschermingsdienst of Brandweer, in plaats der Technische Noodhulp; het was mij bekend, dat de Technische Noodhulp weder opgericht was door den Duitschen Major Beck, doch mijn bedoeling was uitsluitend hulp aan eigen landgenoten, bij rampen als die van Geleen, 5 October 1942; ik heb toen samen met de Technische Noodhulp gewerkt aan de redding van slachtoffers.

Bij mijn weten is er nooit kwestie geweest van vormingsbijeenkomsten voor de mannen van de Technische Noodhulp.

Toen de Bisschoppelijke brief van 16 Mei 1943 werd gepubliceerd, heb ik terstond bedankt van de instellingen in de dagvaarding genoemd.

Begin 1944 heb ik het voorstel van Nahuis om tegen vergoeding administratief werk voor de Technische Noodhulp te doen nog overwogen, ook om daarmee mensen uit Duitsland te houden; doch ik heb dat voorstel niet aangenomen, nadat mij dit ontslag werd ontraden.

Post alia:

O. dat door de bewijsmiddelen wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de bij dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen;

O. dat beschuldigde de hem te laste gelegde gedragingen erkennende heeft verklaard, dat hij nooit de bedoeling heeft gehad daarmee te handelen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk en het Tribunaal niet twijfelt aan zijn eerlijkheid in dezen;

O. dat echter ten aanzien van het N.A.F. het nationaal-socialistische karakter en werkwijze van den aanvang af voor iedereen zo duidelijk waren, dat niet aannemelijk is, dat beschuldigde dit ook niet zou hebben geweten;

O. dat beschuldigde door zijn werk bij de Technische Noodhulp een instelling hielp, die onder leiding van den Duitsen Major Beck stond en hij had moeten bedenken, dat al was het directe doel hulpverlening aan medeburgers bij rampen — deze hulpverlening was zijn motief om spontaan mede te werken — het uiteindelijk doel niet anders kon zijn dan den vijand hulp te verlenen, hetgeen ook in de praktijk op den duur steeds duidelijker is gebleken, terwijl reeds aanstonds het feit, dat bestaande instellingen ten algemeenen nutte als de Brandweer werden gepasseerd en bij materiaalleveringen e.d. achtergesteld, daarop duidelijk wees;

O. dat het werk voor de Spade aan beschuldigde werd aangeboden door den Duitscher Forst, dien beschuldigde had helpen redden bij de ramp van Geleen, op 5 October 1942 en beschuldigde dit aanbod heeft aangenomen, o.m. vanwege de daaraan verbonden vergoeding van f 60 per maand;

dat intusschen deze vereeniging aanstonds ieders achterdocht heeft gaande gemaakt, vanwege de personen, die daarin de leiding hadden, zooals de SS-man Bindels uit Geleen, te wiens huize te Sittard, beschuldigde zijn administratief werk heeft verricht en beschuldigde dan ook spoedig ervoer dat de Spade een voorpost van de SS was, waarin zijn werk hem met SS-ers en N.S.B.'ers in contact bracht;

O. dat uit een en ander blijkt, dat beschuldigde in ieder geval niet de afstand van het verkeerde heeft bewaard, die de voorzichtigheid aan ieder voorschreef en in dit verband van belang is zijn erkenning, dat het lidmaatschap N.A.F. toen paste in de geheele sfeer; dat zulks ook geldt voor zijn contact met Duitsche kloosterlingen, het abonnement op de Deutsche Zeitung, in welk vijandelijk orgaan toch niemand de oplossing voor de problemen van het Nederlandsche volk kon verwachten te vinden en voor het koopen van „Volk en Vaderland“;

O. dat beschuldigde dan ook zelf heeft verklaard, dat hij zich steeds meer afvroeg of hij aan een en ander wel kon blijven medewerken en hij juist op grond van de groeiende overtuiging, dat hij dusdoende, handelde in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, het voorlezen van het Herderlijk schrijven van 16 Mei 1943 heeft aangegrepen als een aanleiding om resoluut N. A. F., T. N. en Spade aan kant te zetten;

O. dat mitsdien beschuldigde moet geacht worden zich door zijn gedragingen desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat ook blijkt, dat hij eenerzijds vóór zijn bedanken, van zijn contact met de Spade heeft gebruik gemaakt, om daardoor betrouwbare informaties door te geven en hij anderzijds na het uitreden andere leden heeft

ingelicht en aangeraden zijn voorbeeld te volgen;

O. dat beschuldigde uit zijn werk voor de Spade voordeel heeft getrokken van December 1942 tot Mei 1943 door het ontvangen van een vergoeding van f 60 per maand;

O. dat beschuldigde op 24 September 1944 in bewaring is gesteld, zich in het kamp voorbeeldig heeft gedragen en al zijn krachten heeft gegeven aan de organisatie van het kamp, waaruit hij op 7 Mei 1945 is ontslagen;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat na den in bewaring doorgebrachten tijd, op beschuldigde, op grond van den ernst der gedragingen, gezien persoon en omstandigheden, na te noemen maatregel moet worden opgelegd;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit.

Legt hem op den maatregel van verbeurdverklaring van het vermogen tot een bedrag van driehonderd gulden (f 300).

No. 172.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MAASTRICHT (3e Kamer), 14 Januari 1946. (Mr. Dahmen, in het Ven en van der Molen).

Het nemen van een abonnement op het dagblad: Deutsche Zeitung in den Niederlanden" is te brengen onder steunverleening aan den vijand.

Hij, die er toe bijdraagt, dat iemand zich aansluit als lid bij de N.S.B. bevordert de propaganda dier Beweging.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2 en 3.)

Tribunaal Maastricht tegen Antoon Joseph Rademakers, mijnwerker, wonende te Sittard, thans verblijvende: Kamp Spekholzerheide.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. Steun heeft verleend aan den vijand door het nemen van een abonnement op het dagblad „Deutsche Zeitung in den Niederlanden“.

b. Steun heeft verleend aan de handlangers van den vijand door in het jaar 1942 meermalen te collecteren voor „Winterhulp Nederland“.

c. Openlijk heeft blijk gegeven van ingenuiteit met den vijand door toe te laten, dat de beeltenis van Hitler ophing in de keuken van zijn woning.

d. Zich heeft aangesloten als lid bij de navolgende Nationaal Socialistische organisaties of instellingen:

1. de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden van 7 Augustus 1940 tot

omstreeks Juli 1943 en daarin de functie van Groepadministrateur heeft vervuld gedurende ongeveer 2 jaar vanaf omstreeks November 1941;

2. het Nederlands Arbeidsfront van December 1941 tot Juni 1943.

e. de Propaganda der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft bevorderd door ertoe bij te dragen, dat Johannes Reinders te Ophoven-Sittard, Dorpsstraat 8 zich als lid aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden.

f. In het algemeen blijkt heeft gegeven van Nationaal Socialistische Gezindheid door:

1. het regelmatig bezoeken van vergaderingen der Nationaal Socialistische Beweging, gedurende zijn lidmaatschap van deze organisatie waarbij hij het 5-jarig insigne der N.S.B. droeg;

2. tweemaal een Landdag der Nationaal Socialistische Beweging te Lunteren te bezoeken;

3. het nemen van abonnementen op het „Nationale Dagblad” en „Volk en Vaderland”.

g. voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door een verzoek in te dienen tot het behouden van zijn radio, welk verzoek werd ingewilligd;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O. dat beschuldigde ter zitting van 14 Januari 1946 is verschenen en aldaar heeft verklaard:

„Ik erken het mij ten laste gelegde, behalve dat ik regelmatig de vergaderingen der Nationaal Socialistische Beweging zou hebben bezocht, wel bezocht ik die herhaaldelijk. In 1942 of 1943 vroeg ik ontslag uit de Nationaal Socialistische Beweging, daar ik van mijn twee broers die in de kampen van Vught en Ommen hebben gezeten, vernam welke behandelingen zij daar hadden onderzonden.

De vermelding op mijn N.S.B.-kaart, dat ik Duitser zou zijn geworden is niet juist, ik ben wel op dien grond ontslagen uit de Nationaal Socialistische Beweging;

de functie van administrateur werd mij opgedrongen omdat zij er geen andere voor konden vinden.

O. dat door de bewijsmiddelen wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de bij dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat van de vraag of beschuldigde blijkt heeft gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid door het regelmatig bezoeken van N.S.B.-vergaderingen, het niet van belang is, of hij van die vergaderingen er wellicht ook enkele niet bezocht heeft, doch het her-

haaldelijk bezoeken dier vergaderingen tijdens zijn lidmaatschap, voldoende regelmatig is, om daaruit te concluderen tot voormelde gezindheid;

O. dat de vermelding op de Documentatiekaart van beschuldigde „nieuw Duitser” blijkbaar op een misverstand berust, en de Groepsleider dat zonder nader onderzoek heeft aangenomen;

O. dat beschuldigde weliswaar de functie van groepsadministrateur in de Nationaal Socialistische Beweging heeft vervuld, echter niet gebleken is van activiteit in zijn optreden als zodanig;

O. dat beschuldigde, sinds hij de betrouwbare mededeelingen heeft gehoord van zijn broers over de concentratiekampen, waarin zij hadden vertoefd, inderdaad blijk heeft gegeven van veranderd inzicht;

O. dat ook niet gebleken is van verraderlijk of provocerend optreden van beschuldigde;

O. dat hij zich sinds 9 October 1944 nog steeds in bewaring bevindt;

O. dat het meubilair van beschuldigde, waaronder zijn — door bemiddeling der Nationaal Socialistische Beweging behouden radio — nog geheel, aanwezig is;

O. dat zijn gedrag en vlijt tijdens de internering aanleiding is tot toepassing van art. 2 lid 2 van het Tribunaalbesluit.

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaal besluit;

Legt hem de navolgende maatregelen op:

1. Internering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beëindigen na verloop van zes maanden vanaf heden;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en van verkiesbaarheid bij, krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. verbeurdverklaring van het radio-tocstel van beschuldigde, van een slaapkamerameublement en het woonkamerameublement.

No. 173.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (4e Kamer), 8 Maart 1946. (Mr. Barnosconi, Borg en Jouwsma).

Het zich dikwijls in het openbaar vertoonen in de uniform van de N.J.S. is te brengen onder het blijk geven van instemming met de N.S.B.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Almelo tegen Bernardine Alexandrine Marie Visscher, wonende te Oldenzaal, raadsman Mr. P. J. Jebbink,

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde en op 20 Sept. 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. Lid is geweest van de Nationaal Socialistische organisatie of instelling „Nationale Jeugdstorm”, van 1941 tot in Mei 1944 en sindsdien tot het aan het einde dier bezetting lid van de N.S.B. is geweest;

2e. In de N.J.S. is werkzaam geweest als „Schaarleidster”;

3e. Van haar instemming met de N.S.B. blijkt heeft gegeven, door zich dikwijls in het openbaar in de uniform van de N.J.S. te vertoonen en door in Mei 1944 te Utrecht de gelofte als lid dier beweging af te leggen.

Op grond van welk handelen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 22en Februari 1946 heeft verklaard: dat zij volhardt bij haar verklaring, afgelegd voor den P.O.D., met dien verstande, dat zij ontkent vergaderingen van de N.S.B. bezocht te hebben; dat zij vanaf 1942 anderhalf jaar lid van de Jeugdstorm, het laatste half jaar schaarleidster was; dat zij echter nooit naar Utrecht geweest is en dat zij daar niet de gelofte heeft afgelegd;

O. dat het ter terechtzitting van het Tribunaal door den Secretaris voorgelezen ambtseidig proces-verbaal opgemaakt op den 18en October 1945 en 6en Juli 1945 door J. de Weerd, H. A. Fleeer en J. de Weerd rechercheurs van den P.O.D. te Oldenzaal, tevens onbezoldigd Rijksveldwachters, zakelijk inhoudt: dat zij toen erkende, zich aan de haar thans te laste gelegde gedragingen te hebben schuldig gemaakt, met dien verstande, dat toen het afleggen der gelofte niet is ter sprake gekomen; welk stuk door het Tribunaal als bewijsmiddel wordt gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat niet bewezen is, dat zij in Mei 1944 te Utrecht de gelofte als lid der N.S.B. heeft afgelegd;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden; waarbij het Tribunaal zeer ernstig rekening houdt met de omstandigheid, dat de beschuldigde reeds op jeugdigen leeftijd door toedoen van haar ouders in Nationaal-Socialistische richting gedreven is, hetgeen wel geen rechtvaardiging, maar wel een zekere verontschuldiging voor haar laakbaar gedrag oplevert;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven den tijdsduur daarvan te bepalen op één jaar, te rekenen vanaf den dag der arrestatie, zijnde 3 Juli 1945, zoodat deze zal eindigen op 3 Juli 1946;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 174.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDĀ (7e Kamer), 26 Februari 1946. (Drs. Smits, van Dobbenburgh en Ir. Bo-gaers).

De Nederlandsche Arbeidsdienst is een aan de N.S.B. verwante organisatie. Het verweer van het tegendeel wordt verworpen.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Breda tegen Johannes Jacobus Marinus Jansen, administrateur, wonende te Bergen op Zoom.

Beschuldigde is gehuwd met Elisabeth Jacoba Schot.

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. vanaf 21 October 1942 als sympathiseerend lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. aan gemelde N.S.B. heeft gecontributioneerd;

c. als administrateur werkzaam is geweest bij de N.A.D., een aan de N.S.B. verwante organisatie;

d. lid is geweest van de Nederlandsche Volksdienst, een aan de N.S.B. verwante organisatie;

e. door middel van de N.A.D. zijn radio-toestel heeft mogen behouden; althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling; op grond van welke feiten hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat beschuldigde ter zitting d.d. 12 Febr. 1946 heeft verklaard:

dat hij Nederlander is;

dat hij de tenlastelegging erkent;

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de processtukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren:

het zich als sympathiseerend lid aangeslo-

ten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en het gecontributeerd hebben aan deze Beweging;

het als administrateur werkzaam zijn geweest bij de N.A.D., een aan de N.S.B. verwante organisatie;

het zich als lid aangesloten hebben bij de N.V.D., een aan de N.S.B. verwante organisatie en het door middel van de N.A.D. mogen behouden van het radiotoestel van beschuldigde, waardoor beschuldigde geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het verweer namens beschuldigde door diens raadsman als zou de N.A.D. niet een aan de N.S.B. verwante organisatie zijn, niet door het Tribunaal aanvaard kan worden, daar volgens zijn meening het tegendeel bewezen wordt door het feit, dat beschuldigde zijn radiotoestel heeft mogen behouden via de N.A.D. en doordat beschuldigde volgens zijn eigen verklaring lid van de N.S.B. moest worden om zijn functie te kunnen behouden in de N.A.D.;

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen;

O. dat beschuldigde reeds vanaf 31 October 1944 tot 4 October 1945 in voorloopige bewaring is geweest en het Tribunaal meent, dat geen verdere interneering moet worden opgelegd;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Adviseert onmiddellijke opheffing van het volgens het Besluit Vijandelijk Vermogen door het Beheersinstituut uitgeoefend beheer van het vermogen van beschuldigde.

No. 175.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (7e Kamer), 12 Februari 1946. (Drs. Smits, van Dobbenburgh en Ir. Boegers.)

Het Vervoersfront is een aan de N.S.B. verwante organisatie.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Breda tegen Adrianus de Rooy, expediteur, wonende te Dinteloord.

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. vanaf 2 Augustus 1940 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en aan gemelde N.S.B. gecontributeerd heeft;

b. in 1943 een half jaar lid is geweest van het Vervoersfront, een aan de N.S.B. verwante organisatie;

c. lid is geweest van de Nederlandsche Volksdienst, vanaf 1 September 1941, zijnde een aan de N.S.B. verwante organisatie;

d. geabonneerd was op Volk en Vaderland, een Nationaal Socialistisch blad;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

op grond van welke feiten hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 29 Januari 1946 heeft verklaard:

dat hij Nederlander is;

dat hij de tenlastelegging erkent.

Gezien de processtukken:

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de bewijsstukken wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren: het als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en het aan deze Beweging gecontributeerd hebben, het als lid aangesloten zijn geweest bij het Vervoersfront, een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie en van de Nederlandsche Volksdienst, eveneens een aan de N.S.B. verwante organisatie en het geabonneerd geweest zijn op Volk en Vaderland, waardoor beschuldigde blijk heeft gegeven van instemming met het streven van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen;

O. dat beschuldigde reeds vanaf 6 November 1944 tot 10 December 1946 in voorlopige bewaring is geweest en het Tribunaal meent, dat geen verdere interneering moet worden opgelegd;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende;

Legt de navolgende maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht van kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Adviseert onmiddellijke opheffing van het volgens het Besluit Vijandelijk Vermogen door het Beheersinstituut uitgeoefend beheer van het vermogen van beschuldigde.

No. 176.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BREDA (6e Kamer), 29 Januari 1946.
(Viets, Groenewoud en Smits).

Geheele uitspraak.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Breda tegen Jan Baptist Egbert Wijn, leeraar, wonende te Oirschot, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp „St. Antoine” te Oud-Gastel, raadsman Mr. J. J. A. H. Houben.

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde en op het tijdstip van het inwerking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaren bereikt hebbende — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. als leeraar aan het St. Norbertus Lyceum getracht heeft de leerlingen Nationaal Socialistisch en/of pro-Duitsch te beïnvloeden door het naar voren brengen van de navolgende beweringen:

1. dat het Nederlandsche Volk het beste gevolg had kunnen geven aan de aanwijzingen van Mussert om met de handen over elkaar te gaan zitten toen de Duitschers ons land binnen kwamen;

2. dat Nederland voor Mei 1940 niet neutraal was;

3. dat de N.S.B.-ers geen verraad tegen hun land en volk zouden hebben gepleegd;

4. dat het overbrengen van Nederlandsche arbeiders naar Duitschland gerechtvaardigd was;

5. dat de Katholieke leerlingen sympathie moesten toonen voor Duitschland in zijn strijd tegen het Bolsjewisme.

althans door het uiten van beweringen met een nationaal socialistische en/of pro-Duitsche strekking;

b. het Nationaal Socialistische Boek „Idee en Gedaante van het Groot Duitse Rijk” van Kurt Rabl gelezen heeft en hieruit een resumé heeft gemaakt, waarin hij zijn nationaal socialistische ideeën uitte;

c. op 10 November 1943 een brief geschreven en verzonden heeft door welke hij trachtte zijn zoon, indien deze voor de verplichte arbeidsinzet zou opgeroepen worden, in een Nationaal Socialistisch milieu te brengen;

althans door woord en daad van instemming met het streven der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en in het algemeen blijkt heeft gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat beschuldigde ter openbare zitting van den 15den Januari 1946 heeft verklaard: „dat hij Nederlander is van nationaliteit;

dat hij over de Nationaal Socialistische Idee in de vijfde en zesde klassen van het Lyceum gesproken heeft; dat hij de leerlingen het ontstaan van het Nationaal Socialisme verklaard heeft; dat hij erkent, daarmede propaganda gemaakt te hebben; dat hij de uitlating onder 2 der telastelegging gebruikt heeft in verband met het opbrengen van de Nederlandsche schepen naar de Downs; dat hij in de geest zooals onder 5 der telastelegging geproken heeft; dat hij erkent zijn objectiviteit in nationaal-socialistischen geest te ver te hebben doorgedreven; dat het als leeraar verkeerd was van hem het gemelde op te merken; dat hij verschillende nationaal-socialistische ideeën onderschreef; dat hij het extract uit het boek van Rabl gemaakt heeft en dat hij de brief aan Dr. Noordijk heeft geschreven, geteekend en verzonden”.

Gezien de navolgende processtukken:

a. het proces-verbaal op 4 Februari 1945 opgemaakt door J. C. van Esch, onbezoldigd Rijksveldwachter te Roosendaal, houdende de verklaringen van relatable:

1. dat P. J. Rommers, door hem als getuige gehoord heeft verklaard, dat beschuldigde omstreeks Juni 1940 op school zei, dat het Nederlandsche Volk het beste gevolg had kunnen geven aan de aanwijzing van Mussert, door met de handen over elkaar te gaan zitten toen de Duitschers ons land binnenkwamen;

2. dat H. A. C. M. Notenboom door hem als getuige gehoord, verklaard heeft, dat beschuldigde vlak na de Duitse bezetting zei, dat Nederland voor Mei 1940 niet neutraal was, dat beschuldigde vast ontkende dat de N.S.B.-ers verraad hebben gepleegd jegens hun land en dat de uitvoering van de Nederlanders als arbeiders naar Duitschland gerechtvaardigd was;

3. dat W. A. Roebroeks door relatable als getuige gehoord heeft verklaard dat beschuldigde toen hij leerling op het Lyceum was breedvoerig zijn standpunt uiteenzette, dat de leerlingen als katholieke jongens sympathie moesten hebben voor Duitschland in zijn strijd tegen het Bolsjewisme;

b. een staat van inlichtingen op 4 Februari 1945 opgemaakt door genoemden heer van Esch vermeldende dat beschuldigde de Nederlandsche Nationaliteit bezit;

c. een afschrift van een door beschuldigde geschreven, onderteekende en verzonden brief aan Dr. Noordijk te Den Haag de dato 10 November 1943 waarin beschuldigde aan genoemden heer Noordijk meedeelt: dat zijn geheele huisgezin nationaal socialistisch georiënteerd is en dat voor het geval zijn zoon zou opgeroepen worden, aan deze een bepaalde taak of plaats kan aangewezen worden, zoo: danig dat hij niet in een troep anti's geblokkeerd wordt, maar ergens terecht komt, waar hij voor de verdere ontwikkeling zijner sympathieën ten bate van „de Beweging” kan werken;

d. het proces-verbaal van het verhoor van beschuldigde in Raadkamer, der Zesde Kamer van het Tribunaal voor het Arron-

dissement Breda op 6 November 1945, houdende de verklaring van beschuldigde, dat hij pro-Duitsch was en het in hoofdlijnen eens was met de nationaal socialistische idee, dat hij zijn Nederlanderschap achter stelde bij zijn opinie dat Duitschland niet mocht vallen, dat hij zich in verbinding gesteld heeft met den heer Noordijk, naar aanleiding van moeilijkheden die zijn zoon op school in verband met de nationaal socialistische idee had, en hij het resumé hierna onder e gemeld in 1944 gemaakt heeft;

e. een resumé van het boek „Idee en Gedaante van het Groot Deutsche Rijk” van Kurt O. Rabl, door beschuldigde opgenomen in een puntenboekje door hem in 1943 en 1944 gebruikt op het R.-K. Lyceum te Roosendaal, waarin beschuldigde de tirade „Dit deed Adolf Hitler” heeft onderlijnd en verscheidene andere zinsneden en woorden, meereedeels de Nationaal Socialistische Idee propagerende, op een in het oog vallende wijze heeft aangeduid;

O. dat door de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden, mede door de hiervoor gemelde verklaringen van beschuldigde ter openbare terechtzitting wordt bewezen, dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, behoudens dat het Tribunaal door de pertinente ontkenning van beschuldigde niet bewezen acht dat beschuldigde de beweringen onder 1, 3 en 4 van a der telastelegging zou hebben gebruikt, doch wel bewezen acht, dat beschuldigde zich gedragen heeft zooals in het onder a der telastelegging subsidiair tenlastegelegde is omschreven;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen opleveren:

het propaganda bevordert en verspreid te hebben van een nationaal socialistische organisatie en het door woord en daad van instemming met het streven eener zoodanige organisatie en in het algemeen blijk hebben gegeven van een nationaal socialistische gezindheid;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat de raadsman van beschuldigde ter openbare zitting heeft beweerd, dat beschuldigde zich niet desbewust in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk heeft gedragen, daar beschuldigde meende juist die belangen te dienen;

O. dat het Tribunaal dienaangaande van oordeel is dat dit betoog faalt, daar beschuldigde die een intellectueel is, moest weten, dat elke verdediging van den vijand van het Nederlandsche volk of van de ideeën van dezen vijand de belangen van het Nederlandsche volk schaadt;

O. dat beschuldigde tijdens het verhoor in Raadkamer heeft verklaard, dat hij wist dat Nederland in oorlog was met Duitschland, hetwelk blijkt uit het hiervoor sub d gemelde proces-verbaal;

O. mitsdien dat beschuldigde door de ge-

melde bewezen verklaarde gedragingen tevens geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het uittreksel uit het gemelde boek van Rabl, gevoegd bij de voormelde plaats waar het is aangetroffen, zie onder e, den schijn wekt dat beschuldigde de in dit extract opgenomen gedachten tijdens zijn discussies met zijn leerlingen gebruikte;

O. dat het lezen van het Nationaal Socialistische boek van Rabl en het hieruit maken van een resumé niet oplevert een gedraging als bedoeld in art. 1 van het Tribunaalbesluit, doch dat dit bewezen verklaarde gezien in het licht der voorgaande overweging en der onder a der telastelegging gemelde gedraging voor beschuldigde bezwarend moet worden geacht;

O. dat gemelde bewezen verklaarde gedragingen de oplegging van de hierna gemelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal meent dat met een interneering voor den tijd van twee jaar zal kunnen worden volstaan en derhalve de Regeering in overweging geeft deze tot dien tijd te beperken;

O. dat het Tribunaal in dit geval bij de bepaling van den duur der interneering tevens rekening houdt met den tijd door beschuldigde voor de tenuitvoerlegging in bewaring doorgebracht door dien tijd geheel in mindering te brengen op de interneering, zoodat beschuldigde die op 26 October 1944 in bewaring is gesteld op 26 October 1946 in vrijheid behoort te worden gesteld.

Gelet op de betreffende wetsartikelen; Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering.

2. Ontzetting van het recht tot kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 177.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (1e Kamer), 25 Februari 1946.
(Mr. Noyon, van Asselt en Langefeld).

De „Nationale Radio-Omroep” is een nationaalsocialistische instelling. Het betalen van een vaste bijdrage voor het Bouwplan Lunteren levert op: steunverleening aan de handlangers van den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2 en 3.)

Tribunaal Almelo tegen Johannes Wichers, Opperwachtmeester der Marechaussée, wonende te Oldenzaal, adv. Mr. J. C. v. d. Sijs.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnden en op 20 Sept. 1944 den leeftijd van 18 jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. Lid is geweest van de N.S.B., tot aan het einde dier bezetting;

2e. Lid is geweest van het Rechtsfront, zijnde een Nationaal-socialistische organisatie of instelling van 1941 tot 1943;

3e. Lid is geweest van den „Nationalen Radio-Omroep”, zijnde een Nationaal-socialistische instelling of organisatie;

4e. Steun heeft verleend aan de handlangers van den vijand door:

a. Geregeld een vaste bijdrage te betalen voor het Bouwplan Lunteren, zijnde een Nationaal-socialistische instelling of organisatie;

b. Geabonneerd te zijn geweest op het Nationaal-socialistische blad „Volk en Vaderland”.

5e. Blijk heeft gegeven van instemming met het streven der N.S.B. en in het algemeen van een Nationaal-socialistische gezindheid, door de vergaderingen dier beweging te bezoeken, in het openbaar bij vele gelegenheden met opgeheven arm „hou zee” te zeggen, in zijn woning portretten van Hitler en Mussert ten toon te stellen.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 11ten Februari 1945 heeft verklaard:

dat hij de te laste leggingen, zooals deze in de dagvaarding zijn vervat, erkent;

dat hij, later inziende, dat hij met de N.S.B. behoorde te breken, dit niet heeft gedaan, zoowel om niet als een lafaard te worden beschouwd, als tevens, omdat hij vreesde, dat hij ingeval van bedanken voor de N.S.B., uit zijn ambt zou worden ontslagen;

dat hij direct na de bezetting van Nederland donateur of begunstiger van de N.S.B. werd, en in het najaar van 1940 gewoon lid;

O. dat het ter terechtzitting van het Tribunaal door den Secretaris voorgelezen ambtseidig proces-verbaal, opgemaakt op den 17en October 1945 door J. de Weerd, Rechercheur van de P.O.D. te Oldenzaal, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, en op den 29en Mei 1945 door H. A. Fleer en J. de Weerd, rechercheurs van de P.O.D. te Oldenzaal, zakelijk inhoudt:

dat de beschuldigde het hem thans te laste gelegde ook toen erkende, behoudens het onder 5e genoemde, waaromtrent de getuige Johannes Franciscus Kuitenbrouwer verklaart, dat beschuldigde bij alle mogelijke gelegenheden zijn arm opstak en „Hou Zee” riep, alsmede portretten van Hitler en Mussert in zijn kamer had hangen, en de getuige Jauke Aukema, ten aanzien van het opsteken van beschuldigde's arm en het „Hou Zee” roepen, de verklaringen van Kuitenbrouwer bevestigt;

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den Voorzitter ter zitting is medegedeeld en welke de beschuldigde alle erkent als door hem geschreven en ondertekend, en door hem verzonden aan zijn schoonzoon A. Bolt, te Haaksbergen,

volgens beschuldigde ook lid van de N.S.B.

a. Een brief, gedateerd 6 Juni 1941, eindigende met de woorden: „Hou zee, Mussert wint toch altijd”.

b. Een brief, gedateerd 26 October 1941, waarin letterlijk voorkomen de woorden:

„De Wilhelmstraataat heet vanaf Maandag 27 October 1941 Peter Tonstraat, Prins Bernhardstraat (vroegere Watertorenstraat, toen Prins Bernhardstraat, een hersenproduct van Mijnheer Logtenberg), deze straat heet vanaf morgen Paul Krugerstraat, en de Julianastraat heet vanaf 27 October '41 Victoriestraat (wie lacht daar?). Dus wij hebben een andere straatnaam gekregen. V = Victorie. Duitsland wint op alle fronten, zie dat is het werk . . .”.

En later in dezelfde brief:

„De nieuwe straatnamen zullen er morgen aangemaakt worden, zouden ze wel blijven zitten? Als ze er afgehaald worden, stel ik den burgemeester voor om er posters bij te zetten”.

c. Een brief van 2 Februari 1942, waarin letterlijk voorkomen de woorden:

„Hebben jullie gelezen de rede van Kam. Huygens in Zwolle („Volk en Vaderland”), alsdat Mussert nog voor afloop oorlog aan het bewind zou komen?”

En later in dezelfde brief:

„Wat gemeen om de Duitsche geïnterneerden aan Engeland uit te leveren (het gaat hier om de Duitschers, die in Ned. Indië waren). Daarom hebben ze de boot ook nog door de gevarezone laten varen en . . . natuurlijk door Japanners gebombardeerd, hoe vuil maar . . . wanneer de Duitscher nu maatregelen neemt, die voor menige Nederlander minder mooi en aangenaam zijn, dan moet men niet vragen waarom”.

En later in dezelfde brief:

„Rede van Adolf zeker wel gehoord? Spijkers met koppen”.

d. Een brief van 13 Februari 1942, waarin letterlijk voorkomen de woorden:

„Singapore is gevallen, wat nu? Willen ze nog meer klappen hebben?”

e. Een brief van 23 April 1942, waarin letterlijk voorkomen de woorden:

„Wij hadden Maandag ook een Hitleravond, was tjokvol, 11 uur afgeloopen, aardige avond”.

f. Een brief van 29 April 1942, waarin letterlijk voorkomen de woorden:

„Zit Ds. Zwiép nu ook in de Nor? Arme martelaren, ik zou zeggen, arme stinkers. Och, wij behoeven geen mond los te doen, of een hand uit te steken, zij loopen allemaal wel tegen de lamp, het zal wel zoo moeten”.

g. Een brief van 15 Juni 1942, waarin letterlijk voorkomen de woorden, zulks naar aanleiding van de installatie van een N.S.B. burgemeester van Oldenzaal:

„De W.A. was goed, maar de S.S. dat was af”.

Alle welke brieven eindigen met de groet „Hou Zee”.

O. dat al deze stukken door het Tribunaal als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen

vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat hij gewoon lid van de Nationaal-Socialistische Beweging in Nederland, later genaamd de Nationaal-Socialistische-Beweging der Nederlanden, is geweest en wel vanaf het najaar van 1940 tot aan de bevrijding;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

O. toch, dat de hierboven onder a tot en met g geciteerde brieven niet alleen doen blijken, dat de beschuldigde een landverraderlijke N.S.B.er van de ergste soort was, maar bovendien daaruit blijkt:

Uit de brief onder b genoemd, dat hij, indien, hetgeen hij mogelijk achtte, geschiedde, namelijk, dat Nederlanders uit protest tegen de handeling van de N.S.B. burgemeester van Oldenzaal, (welke voor het Koninklijk huis hoogst beleedigend was, immers de Wilhelmistraat was herdoopt in Peter Tonstraat), de nieuwe bordjes zou verwijderen, hij den burgemeester zou adviseeren deze bordjes door goede Nederlanders te laten bewaken, terwijl uit die brief tevens volgt, dat hij zich vereenzelvigde met een spreuk van de Duitschers of hun handlangers, de overtuiging in de Deutsche overwinning uitsprekende, en daarmede de nederlaag van de Geallieerden, waaronder beschuldigde's eigen land;

Uit de brief onder c genoemd, dat beschuldigde „gemeen” en „vuil” noemde, dat de Nederlandsche of Nederlandsch-Indische regering de Deutsche geïnterneerden in veiligheid trachtte te brengen op Engelsch gebied, waaraan hij vastknoopte de verwachting, dat Duitschland zich op onschuldigen zou wreken en welke wraak hij als juist beoordeelde.

Uit de brief onder d genoemd, dat beschuldigde zich naar aanleiding van den val van Singapore op een pro-Japansch, althans anti-geallieerd standpunt plaatste, door te vragen, of de Geallieerden soms nog meer klappen wenschten.

Uit de brief onder e genoemd, dat beschuldigde ter gelegenheid van de verjaardag van Adolf Hitler een daarvoor belegde feestavond bijwoonde, een feest n.b. ter eere van het hoofd van den staat, die Nederland verraderlijk heeft overvallen, en met welken staat Nederland, dus beschuldigde's land, in oorlog verkeerde, en welke avond beschuldigde als een „aardige avond” durft te kwalificeeren;

Uit de brief onder f genoemd, dat de beschuldigde met leedvermaak de arrestatie van Ds. Zwiep door den onderdrukker noemt,

en blijkens zijn uiting deze goedkeurt ook nog, en van welke arrestatie de dood van een goeden Nederlander, Ds. Zwiep, het gevolg is geweest;

O. dat uit het bovenstaande blijkt, dat de beschuldigde zich geheel met het standpunt van Duitschland, het land, waarmede Nederland in oorlog was, vereenzelvigde, en zelfs groote sympathie uitte met Japan, dat in volle vrede een aanval op Amerikaansche bezittingen deed, en van welke beide landen, Duitschland en Japan, reeds toen was gebleken, dat zij in geen enkel opzicht rekening hielden met de allereerste eischen van fatsoen en menscheijkheid;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat een man als de beschuldigde voor langen tijd uit de Nederlandsche samenleving, waarin hij vooreerst niet thuis behoort, dient te worden gebannen;

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1e. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft in acht te nemen een tijdsduur van zeven jaar vanaf den dag der inhechtenisneming, zijnde 5 April 1945, zoodat deze eindigt op 5 April 1952;

2e. Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 178.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 8 Januari 1946. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Ir. van Mechelen).

Onder het bevorderen van de propaganda der N.S.B. is te brengen het op zich nemen van de zorg van doorzending van een formulier, waarbij iemand zich aanmeldt als lid of sympathiseerend lid der N.S.B.

Men geeft in het algemeen blijk van nationaalsocialistische gezindheid door het volgen van een cursus bij de O.N.S.A., eene nationaalsocialistische ambtenarenorganisatie.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Hendrikus Martinus van Uden, kantoorbediende, wonende te 's-Hertogenbosch, raadsman Mr. M. H. M. Adelmeyer.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;
2. als lid zich aangesloten heeft bij de Germaanse S.S.;
3. de propaganda der Nationaal Socialis-

tische Beweging der Nederlanden heeft bevorderd of verspreid door de zorg op zich te nemen van de doorzending van het formulier, waarbij W. van Erp uit Heeswijk zich aanmeldde als lid of sympathiseerend lid der N.S.B.;

4. voordeel heeft getrokken uit de door de oorlog geschapen feitelijke toestand door:

a. zijn radiotoestel te mogen behouden en te behouden;

b. door, gebruikmakend van zijn lidmaatschap van de N.S.B., in dienst te treden bij de Nederlandse Landstand en daar de functie te vervullen van hoofd ener afdeling;

5. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers door in dienst te treden bij de Nederlandse Landstand, ene nationaalsocialistische boerenorganisatie;

6. in het algemeen van nationaalsocialistische gezindheid heeft blijk gegeven door:

a. zich aan te sluiten bij de O.N.S.A., ene nationaal-socialistische ambtenarenorganisatie;

b. zich aan te sluiten bij de Weerafdeling der N.S.B., de W.A.;

c. geldelijke steun te verlenen aan de Nationale Jeugdstorm, ene nationaalsocialistische jeugdorganisatie;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het hem telastgelegde te erkennen behalve het hem sub 6° c. telastgelegde verlenen van geldelijke steun aan de Nationale Jeugdstorm en voorts zakelijk; dat hij het aanmeldingsformulier voor de W.A... (stuk 95), het formulier tot vrijstelling van de verplichting tot inlevering van een radiotoestel (stuk 79), de brief om uitsel der W.A.oefeningen (stuk 96) en de brief om vrijstelling van de betaling van de burgemeesterscursus heeft getekend; dat het radiotoestel, dat hij heeft behouden, van een ander was; dat hij geen lid is geweest van de O.N.S.A., maar daarvan een cursus heeft gevolgd; dat hij in dienst is getreden bij de Nederlandse Landstand op verzoek van den boerenleider Jansen; dat hij aspirant-lid is geweest van de Germaanse S.S. en daarvan het uniform heeft gedragen;

O. dat de groene documentatiekaart van de N.S.B. (st. 94) den beschuldigde vermeldt als lid dier beweging vanaf 14 Mei 1941 onder stamboek nummer 147091;

O. dat door de getuigen R. Klaasse en L. B. A. Coopmans op 9 October 1945 bij hun verhoor ten overstaan van den commissaris van het Tribunaal (stukken 63 en 62) zakelijk eensluidend is verklaard, dat zij omstreeks 1942 den beschuldigde in de St. Leonarduskerk te 's-Hertogenbosch het N.S.B.insigne hebben zien dragen;

O. dat door den getuige G. A. van Zandvliet op 11 Juni 1945 bij zijn verhoor ten overstaan van den commissaris van het Tribunaal (stuk 51) zakelijk is verklaard, dat hij den beschuldigde, toen deze werkzaam was op de landstand, heeft gekleed gezien in

het uniform der S.S. met S.S.-runetekens op zijn revers;

O. dat blijkens het ambtsedig proces-verbaal van de politieke rechercheurs Harmen Vink en Gerardus Graatsma te Maastricht d.d. 22 October 1945 door de getuige Hendrika Car. van den Berk zakelijk is verklaard, (stuk 67), dat beschuldigde, toen zij met hem samenwerkte op het bureau van de landstand te 's-Hertogenbosch, daar hoofd van een afdeling was; dat hij toen lid was van de Germaanse S.S. en meermalen gekleed in uniform met het doodskopinsigne op de zwarte platte pet; dat hij de oefeningen van de Germaanse S.S. heeft meegemaakt;

O. dat blijkens het ambtsedig proces-verbaal van den politieken rechercheur F. G. J. B. van Grinsven te 's-Hertogenbosch d.d. 3 Maart 1945 (stuk 88) door den beschuldigde tegenover dezen verbalisant zakelijk is verklaard, dat zich in zijn portefeuille hebben bevonden de lidmaatschapskaart van de N.S.B. van zichzelf en meerdere N.S.B. papieren, zomede een aanmeldingsformulier van de N.S.B., getekend door W. van Erp te Heeswijk;

O. dat door beschuldigde ten overstaan van den door het Tribunaal benoemden commissaris A. H. J. Hochstenbach op 6 Juni 1945 zakelijk is verklaard (stuk 20) dat hij het aangifteformulier voor zijn lidmaatschap van de N.S.B. heeft ingediend bij C. van Duynhoven te Schayk en dat hij 5 of 6 formulieren voor aangifte bij de N.S.B. gekregen had van van Duynhoven en in zijn bezit had;

O. dat blijkens daarvan opgemaakt proces-verbaal voor denzelfden commissaris op 6 Juni 1945 (stuk 19) door den getuige P. L. van Gaal zakelijk is verklaard, dat beschuldigde hem een aanmeldingsformulier voor de N.S.B. heeft overhandigd;

O. dat het formulier, gedateerd 's-Bosch, 25 Mei 1943 en door beschuldigde volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting, ondertekend (stuk 79), zakelijk inhoudt, dat beschuldigde als lid der N.S.B. onder stamboeknummer 147091 verzoekt vrijstelling van de verplichting tot inlevering van het in zijn bezit zijnde radiotoestel;

O. dat een brief van beschuldigde d.d. 3 November 1941, door hem, volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting, ondertekend (stuk 99) zakelijk inhoudt, dat hij momenteel werkzaam is op het Gewestelijk Arbeidsbureau te 's-Hertogenbosch, waar kameraad Hellemons directeur is, voorts dat hij de B-cursus (O.N.S.A.) volgt en tenslotte, dat hij zijn W.A.uniform nog moet betalen en bij benoeming elders geregeld aan de W.A.oefeningen zal kunnen deelnemen;

O. dat het aanmeldingsformulier voor leden der W.A. gedateerd Heeswijk 17 September 1941, door beschuldigde, volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting, ondertekend (stuk 95) zakelijk inhoudt, dat beschuldigde onder stamboeknummer 147091 opening verzoekt in de W.A.;

O. dat het schrijven, gedateerd 23 November 1941, gericht aan den kringleider Kame-

raad Verhoeven te's. Hertogenbosch en door beschuldigde, volgens zijn verklaring daaromtrent ter zitting, ondertekend (stuk 96), zakelijk inhoudt, dat beschuldigde verzoekt hem uitstelder W.A.-oefeningen te willen verlenen vanwege de grote afstand van Heeswijk naar Den Bosch;

O. dat de in de verklaringen van den beschuldigde en de in voormelde getuige verklaringen en bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat beschuldigde als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. als aspirant-lid zich aangesloten heeft bij de Germaanse S.S.;

3. de propaganda der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft bevorderd door de zorg op zich te nemen van de doorzending van het formulier waarbij W. van Erp uit Heeswijk zich aanmeldde als lid of sympathiserend lid der N.S.B.;

4. voordeel heeft getrokken uit de door de oorlog geschapen feitelijke toestand door:

a. een radiotoestel te mogen behouden en te behouden;

b. door in dienst te treden bij de Nederlandse Landstand, ene nationaalsocialistische boerenorganisatie en daarbij de functie te vervullen van Hoofd ener afdeling;

5. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers door in dienst te treden bij de Nederlandse Landstand voormeld;

6. in het algemeen van nationaalsocialistische gezindheid heeft blij gegeven door:

a. een cursus te volgen bij de O.N.S.A., ene nationaalsocialistische ambtenaren organisatie;

b. zich aan te sluiten bij de weerafdeling der N.S.B., de W.A.;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies om de tijdsduur daarvan te beperken tot twee en half jaar, zulks met inbegrip van de tijd in vóór-internering door-

gebracht en mitsdien deze internering te doen eindigen op 22 Augustus 1947;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift ugeschreven verkiezingen;

3. Ontzetting van het recht om enige functie in overheidsdienst te bekleden.

No. 179.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOSCH (2e Kamer), 2 Januari 1946. (Mr. van Leeuwen, Meyrink en Cuyten).

Onder blij geven van nationaalsocialistische gezindheid is te brengen:

a. het afstaan van kledingstukken voor de strijders aan het Oostfront;

b. het collecteeren voor Frontzorg;

c. het inroepen van de hulp van N.S.B.-ers na een aroep van aan de N.S.B. vijandig gezinde Nederlanders.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Machiel Adriaan Verduyn, schoenmaker, wonende te Waalwijk, raadsman Mr. C. J. Verhoeven.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische beweging der Nederlanden;

2. als lid of vrijwillig medewerker zich aangesloten heeft bij de nationaal socialistische organisaties: het Nederlandse Arbeidsfront, voor welke organisatie hij als sociaal voorman optrad, en de Nederlandse Volksdienst;

3. van nationaal socialistische gezindheid heeft blij gegeven door:

a. kledingstukken af te staan voor de strijders aan het Oostfront;

b. te collecteren voor Frontzorg;

4. de propaganda der nationaal socialistische Beweging heeft bevorderd of verspreid door:

a. te colporteren met het nationaal socialistisch dagblad „Volk en Vaderland”;

b. vergaderingen der nationaal socialistische beweging, waar propaganda gemaakt werd door die beweging, te bezoeken;

5. van nationaal socialistische gezindheid heeft blij gegeven door: de hulp van partijgenoten in te roepen, nadat op zijn huisdeur, althans zijn woning, de letter V door de N.S.B. vijandig gezinde Nederlanders was geverfd;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

Post alia:

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting heeft verklaard Nederlander te zijn en het

tenlastegelegde te erkennen behalve het lidmaatschap van de N.V.D.;

O. dat een ongedateerde vragenlijst (stuk 1), ondertekend met de naam van beschuldigde, zakelijk inhoudt, dat beschuldigde lid is geweest van de N.S.B. vermoedelijk van April 1941 tot Juni 1944 en lid van het Arbeidsfront van ongeveer half 1942 tot 1944;

O. dat blijkens het ambtsedig proces-verbaal van den rechercheur G. H. P. Diesveld te 's-Hertogenbosch d.d. 22 Juni 1945 (stuk 18) door den beschuldigde aan dezen relatable zakelijk is verklaard, dat hij in April 1941 lid is geworden van de N.S.B.; dat hij „Volk en Vaderland” heeft rondgebracht; dat hij lid is geweest van het N.A.F. en omstreeks October 1942 sociaal voorman is geworden bij zijn patroon; dat hij vrijwillig 2 wollen pullovers heeft afgestaan voor kameraden aan het Oostfront; dat hij, toen met gele verf de letter W op zijn huisdeur was geschilderd, zich heeft gewend tot den N.S.B.-er Danckaert te Waalwijk, waarna de politie bij hem is gekomen; dat hij heeft gecollecteerd voor Frontzorg;

O. dat de in voormelde verklaringen van beschuldigde en de in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bevestigd, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met uitzondering van het hem tenlastegelegde lidmaatschap van de N.V.D.; met dien verstande, dat hij van het N.A.F. lid is geweest;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst dier gedragingen en de persoon van den beschuldigde, het in het algemeen belang geraden acht hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt hem deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies om de tijdsduur daarvan te beperken tot anderhalf jaar, zulks met inbegrip van de tijd in vóór-internering doorgebracht en mitsdien deze internering te doen eindigen op 1 Mei 1946;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 180.

TRIBUNAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BREDA (7e Kamer), 30 Januari 1946.
(Ir. Tieman, Sloff en de Neef).

De N.S.N.A.P. is een aan de N.S.B. verwante organisatie.

Bevel tot onmiddellijke opheffing van het beheer over het vermogen van beschuldigde.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3; Besluit Vijandelijk Vermogen S. E. 133, art. 12.)

Tribunaal Breda tegen Jan Belet, electricien, wonende te Bergen op Zoom, raadsman Mr. J. C. A. F. Kuijpers.

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. vanaf Februari t/m Juni 1941 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en tijdens zijn lidmaatschap aan gemelde N.S.B. gecontribueerd heeft;

b. als lid aangesloten is geweest bij de N.S.N.A.P., een aan de N.S.B. verwante organisatie, vanaf Juli 1941 tot 15 Augustus 1941;

c. vrijwillig is werkzaam geweest bij de Duitse Weermacht;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstiger of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de N.S.B. en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

op grond van welke feiten hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 16 Januari 1946 heeft verklaard:

dat hij Nederlander is;

dat hij de tenlastelegging erkent;

Post alia:

O. dat de processtukken zakelijk inhouden: sub a. dat beschuldigde aan relatable verklaard heeft, dat hij vanaf Februari t/m Juni 1941 lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en tijdens zijn lidmaatschap aan gemelde N.S.B. gecontribueerd heeft;

sub b. dat beschuldigde vanaf Juni 1941 lid is geweest van de N.S.N.A.P. en tijdens zijn lidmaatschap vrijwillig voor de Duitse Weermacht heeft gewerkt;

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de sub a t/m b vermelde bewijsstukken wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren:

het als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden daarna bij de N.S.N.A.P., een aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie, het vrij-

willig werkzaam geweest zijn bij de Duit-
sche Weermacht

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen
oplegging van de hieronder vermelde maat-
regel wettigen, immers deze in juiste ver-
houding staat tot den ernst der gedragingen;

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregel aan den
beschuldigde op:

Ontzetting van het recht tot kiezen en
verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voor-
schrift uitgeschreven verkiezingen en ont-
zetting van het recht tot uitoefening van be-
roepen in overheidsdienst en semi-over-
heidsdienst;

Beveelt onmiddellijke opheffing van het
volgens het Besluit Vijandelijk Vermogen
door het Beheersinstituut uitgeoefend be-
heer van het vermogen van beschuldigde.

---

3 April 1946 (aff. 20)

No. 181—188

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No. 101—123

Redactie Tribunaalen in Nederland:

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCIJINT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

wilig werkzaam geweest zijn bij de Duitse Weermacht

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen; Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht tot kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschift uitgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in overheidsdienst en semi-overheidsdienst;

Beveelt onmiddellijke opheffing van het volgens het Besluit Vijandelijk Vermogen door het Beheersinstituut uitgeoefend beheer van het vermogen van beschuldigde.

No. 181.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN (4e Kamer), 27 Dec. 1945. (Mr. van der Schaaf, Knol en van der Veen).

Het verweer, dat het bloote lidmaatschap der N.S.B. niet voldoende is om aan te nemen dat beschuldigde zich desbewust zou hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, doch dat er naast het lidmaatschap bepaalde handelingen moeten worden gesteld, welke tegen het belang van het Nederlandsche volk indruischen, wordt verworpen, omdat het geen steun vindt in den tekst noch in de strekking van het Tribunaalbesluit.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Jelle Lange-raap, fouragehandelaar, wonende te Sneek.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, geboren 17 April 1885,

1. op of omstreeks 5 Februari 1941, althans tijdens de bezetting van het Rijk in Europa, door den vijand, te Sneek of elders in Nederland, aangesloten is geweest als lid van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2a. van 29 October 1942 tot 10 Maart 1943, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, door den vijand is aangesteld als „Verwalter” over de boerderij van Bouwe Speerstra te Tjalhuizen, en dit beheer gedurende dien tijd heeft gevoerd, mitsdien hulp of steun heeft verleend of getracht te verleenen aan den vijand of diens handlangers of medewerkers;

b. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa een bedrag van f 3000 heeft verstrekt ter financiering van den aankoop van een Kringhuis te Sneek, voor de N.S.B., aldaar;

c. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa aan een of meer anderen geld heeft verstrekt ter financiering van de

exploitatie van een of meer auto's ten behoeve van het bij de Duitse Weermacht in gebruik zijnde vliegveld te Leeuwarden;

op grond van welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 20 December 1945 heeft verklaard:

Dat hij zich op de in de beschuldiging omschreven wijze heeft gedragen;

dat hij, ten aanzien van het onder 2e van de beschuldiging omschrevene opmerkt, dat hij dit beheer geaccepteerd en gevoerd heeft uitsluitend ten behoeve van B. Speerstra, met wien hij ook herhaaldelijk contact heeft gehad tijdens genoemd beheer, derhalve desbewust heeft gehandeld;

dat hij f 3000 in het kringhuis der N.S.B. heeft „gestoken” ter geldbelegging;

dat hij de auto's op het vliegveld te Leeuwarden deed exploiteeren om op deze wijze na het einde van den oorlog weer de beschikking over een auto te kunnen hebben;

O. dat het proces-verbaal d.d. resp. 26 April en 8 Mei 1945, opgemaakt door L. Stilma, agent van politie, tevens recherchéur van den Politieken Opsporingsdienst te Sneek, zakelijk inhoudt:

de verklaring van beschuldigde dat hij tijdens de vijandelijke bezetting als lid is aangesloten geweest bij de N.S.B. en dat hij het beheer heeft gevoerd over de boerderij van B. Speerstra te Tjalhuizum;

dat hij geld heeft verstrekt voor den aankoop van het Kringhuis der N.S.B. te Sneek; dat hij auto's ten behoeve van het bij de Duitse Weermacht in gebruik zijnde vliegveld te Leeuwarden liet exploiteeren;

Post alia:

Gehoord den raadsman van den beschuldigde;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met uitzondering van het sub 2 a omschrevene;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Immers:

Door beschuldigde is bij monde van zijn raadsman ter zitting voorgedragen het verweer, dat het bloote lidmaatschap der N.S.B. niet voldoende is om aan te nemen, dat beschuldigde zich desbewust zou hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, doch dat er naast het lidmaatschap der N.S.B. bepaalde handelingen moeten worden gesteld, welke tegen het belang van het Nederlandsche volk indruischen. Dit verweer vindt geen steun in den tekst

noch in de strekking van het Tribunaalbesluit. De woorden „handelen of nalaten”, voorkomende in de zesde alinea van lid 1 van het Tribunaalbesluit, slaan kennelijk terug op de voorgaande met „hetzij”aanvangende alinea's, en wel het woord „handelen” op de eerste drie met „hetzij” aanvangende alinea's en het woord „nalaten” op de vierde met „hetzij” aanvangende alinea's van het eerste lid van dat artikel.

Aan het verweer is verder den grond ontvallen door de aanvulling ter zitting van de dagvaarding met de thans sub 2 b en c omschreven feiten..

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

Het Tribunaal heeft, op grond van het onderzoek ter openbare zitting, de overtuiging bekomen, dat beschuldigde tijdens de bezetting een zeer onsympathieke houding heeft aangenomen. Beschuldigde heeft, naar de overtuiging van het Tribunaal, door als geldschietter op te treden voor den aankoop van het kringhuis der N.S.B. te Sneek, zich een positie willen scheppen, waaruit hij, ingeval van een Duitsche overwinning, belangrijke voordeelen had kunnen trekken. Door geld te verstrekken voor het doen rijden van vrachtauto's op het vliegveld te Leeuwarden heeft hij, hoewel zeer gegoed, getracht geldelijke winst te behalen. Bij dat alles heeft hij zich slechts laten leiden door eigenbelang, daarbij volkomen negeerende het belang van het Nederlandsche volk en den strijd van het Nederlandsche volk tegen den Duitschen onderdrukker.

Aangezien de maatregel van interneering in casu niet in aanmerking komt wegens den leeftijd en den gezondheidstoestand van beschuldigde, zal het Tribunaal zijn hoogst ernstige afkeuring van de gedragingen van beschuldigde niet anders tot uitdrukking kunnen brengen, dan door hem naast zijn ontzetting uit het kiesrecht, zeer ernstig in zijn vermogen te treffen. Gezien den vermogens-toestand van beschuldigde, zal slechts een verbeurdverklaring tot een bedrag van f 100,000 den beschuldigde voldoende treffen.

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: Het hierboven bewezen verklaarde en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiefsbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

2. Verbeurdverklaring van het vermogen zich uitstrekken en beperkt tot een bedrag van f 100,000, met ontbonden verklaring van de algeheele gemeenschap van goederen, waarin hij is gehuwd met Tjitske Huisman, wonende Leeuwarderweg 64, Sneek, aan welke echtgenoot geen maatregel wordt opgelegd.

No. 182.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BRED A (6e Kamer), 29 Januari 1946.
(Viet, Groenewoud en Smits).

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiefsbaarheid.

Letterlijke lezing van art. 4 van het Tribunaalbesluit brengt weliswaar mede, dat alleen ontzetting plaats kan hebben van een recht, dat men heeft, doch een logische interpretatie brengt mede, dat dit recht ook als toekomstig, van een tijdsbepaling afhankelijk, recht zal kunnen worden ontnomen voor een termijn gerekend vanaf den dag van het fiat-executie.

(Tribunaalbesluit art. 4 cijfers 1 en art. 5.)

Tribunaal Breda tegen Anthonie Bouman, electricien, wonende te Roosendaal, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp „St. Antoine” te Oud-Gastel, raadsman Mr. H. A. M. Smits.

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. vanaf 4 Juni 1943 tot einde Augustus 1944 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en hieraan contributie heeft betaald;

b. in 1944 gedurende eenigen tijd als lid aangesloten is geweest bij het Nederlandsche Arbeidsfront en hieraan contributie heeft betaald;

c. vanaf Juni 1943 tot in Februari 1944 te Zierikzee gecolporteed heeft met Volk en Vaderland;

d. enkele malen te Zierikzee het Nationaal Socialistische blad „De Zeeuwsche Stroom” verspreidde;

althans hetzij als lid, begunstiger of anderszins zich aangesloten heeft en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere nationaal socialistische organisatie of instelling;

e. van 15 September 1941 tot 2 Januari 1943 vrijwillig in Duitsche dienst gewerkt heeft op het vliegveld te Haamstede en

f. in 1944 gedurende eenigen tijd vrijwillig gewerkt heeft aan de Duitsche tankversperringen te Roosendaal;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van den vijftienden Januari 1946 heeft verklaard:

„dat hij Nederlander is van nationaliteit; dat hij alles erkent wat hem ten laste gelegd is, doch dat hij niet te Roosendaal, doch te Steenberg en aan de tankversperringen ge-

werkt heeft en dat hij niet kan bewijzen dat hij reeds in Augustus 1944 bedankt zou hebben als lid der N.S.B."

Gezien de proces-stukken;

Post alia:

O. dat door de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden mede door de hiervoor gemelde verklaringen van beschuldigde ter openbare terechtzitting van 15 Januari 1946 wordt bewezen dat beschuldigde Nederlander is en zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, behoudens dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde in 1944 gedurende eenigen tijd vrijwillig gewerkt zou hebben aan de Deutsche tankversperringen te Roosendaal;

O. dat de gemelde bewezen verklaarde gedragingen opleveren:

het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en een daaraan verwante organisatie; het door daad van instemming met het streven der beweging blijk hebben gegeven van nationaal socialistische gezindheid en het hulp en steun verleend hebben aan den vijand;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het actief optreden als lid der N.S.B., hetwelk blijkt uit de onder c en d der telastelegging omschreven, door het Tribunaal bewezen verklaarde gedragingen, voor beschuldigde bezwarend geacht moet worden;

O. ten aanzien van de hierna op te leggen maatregel van ontzetting uit het kiesrecht, dat het Tribunaal van oordeel is, dat art. 4 van het Tribunaalbesluit sprekende van ontzetting uit dit recht een letterlijke lezing wel is waar mee zou brengen, dat alleen ontzetting kan plaats hebben van een recht, dat men heeft, maar het evenzeer duidelijk is, dat een logische interpretatie meebrengt, dat dit recht ook als toekomstig, van een tijdsbepaling afhankelijk recht zal kunnen worden ontnomen voor een termijn gerekend vanaf den dag van het fiat-executie;

O. dat een tegengestelde opvatting tot het niet te aanvaarden en den wetgever niet toe te schrijven onlogisch gevolg zou lijden, dat een beschuldigde, die bijna 25 jaar is, zijn kiesrecht niet ontnomen kan worden terwijl bijv. een slechts een half jaar oudere beschuldigde dit recht gedurende 10 jaar niet zou kunnen uitoefenen;

O. dat tegen bovenbedoelde interpretatie art. 5 lid 1 van het Tribunaalbesluit geen beletsel behoeft te vormen, daar dit artikel kennelijk geen andere bedoeling heeft, dan te bepalen dat de uitspraak van het Tribunaal niet zonder meer zijn gevolgen heeft, maar dat deze uitspraak niet eerder effect sorteert, dan dat de Hooge Autoriteit de uitspraak in zijn geheel heeft gefiatteerd;

O. dat voormelde bewezen verklaarde ge-

dragingen de oplegging van de hierna te melden maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst dier gedragingen, waarbij het Tribunaal eenzijdig in aanmerking neemt het voor beschuldigde hiervoor bezwarend geachte, anderzijds echter zijn jeugdigen leeftijd toen hij in dienst van den vijand trad en de mogelijke invloed, die zijn nationaal socialistischen vader op hem heeft uitgeoefend;

O. dat het Tribunaal meent dat met een interneering voor den tijd van een jaar en acht maanden zal kunnen worden volstaan en derhalve de regeering in overweging geeft deze tot dien tijd te beperken;

O. dat het Tribunaal in dit geval bij de bepaling van den duur der interneering tevens rekening houdt met den tijd door beschuldigde voor de tenuitvoerlegging in bewaring doorgebracht door dien tijd geheel op de interneering in mindering te brengen, zoodat beschuldigde, die op 2 November 1944 in bewaring is gesteld op 2 Juli 1946 in vrijheid behoort te worden gesteld;

Gelet op de betreffende wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart vervallen de dagvaarding voor zoover daarin aan beschuldigde is ten laste gelegd dat hij in 1944 gedurende eenigen tijd vrijwillig gewerkt heeft aan de Deutsche tankversperringen te Roosendaal.

Verklaart overigens beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard.

Legt aan beschuldigde de navolgende maatregelen op:

1. Interneering.
2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 183.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
MAASTRICHT (3e Kamer), 4 Februari
1946. (Mr. Dahmen, Schols en van der
Leeuw).

Het bezoeken van Kraft durch Freude-uitvoeringen is te brengen onder het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Johannes Hendrikus Antonius Bouckaert, rijwielhersteller, wonende te Sittard, thans verblijvende in het kamp voor Politieke Gevangenen te Heerlen, raadsman Mr. Kamps.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. Steun heeft verleend aan de handlangers van den vijand:

1. door het „Strijdfonds" der N.S.B. financieel te steunen;
2. door toe te laten dat zijn minderjarige dochter Johanna Hendrika, waarover hij de

ouderlijke macht uitoefende, in N.V.D.-verband naar Duitschland is geweest en hij de kosten hiervan zelf heeft gedragen;

3. door Winterhulp Nederland financieel te steunen;

b. Openlijk heeft blijk gegeven van ingenomenheid met den vijand door:

1. het bezoeken van K.D.F. uitvoeringen te Sittard in het tijdvak Juni 1940 tot Juni 1943;

2. het aanbrengen van een beeltenis van Hitler in zijn woonkamer;

c. lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden vanaf Juni 1940 tot Juni 1943, zich heeft opgegeven om in deze Beweging de functies van Groepsopvoeringmeester en Verspreider te vervullen en ongeveer drie maanden administratieve werkzaamheden voor deze Beweging heeft verricht;

d. lid is geweest van de Nationaal Socialistische Organisatie of instelling de Nederlandse Volksdienst van 1942 tot omstreeks Juni 1943 en gedurende ongeveer acht dagen daarin de functie van Buurtschapshoofd heeft vervuld;

e. lid is geweest van de Nationaal Socialistische Organisatie of instelling het Nederlandse Arbeidsfront van omstreeks December 1942 tot Juli 1943;

f. in het algemeen blijk heeft gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid door:

1. zich bereid te verklaren diensten te verrichten voor de Motor W.A. der N.S.B.;

2. het openlijk dragen van het N.S.B.-insigne;

3. door enkele malen bij gelegenheid van feestdagen der N.S.B. aan de voorzijde van zijn woonhuis Limbrichterstraat 37 te hebben gevlagd met de N.S.B. vlag;

4. te bevorderen dat zijn destijds minderjarige dochter Margaretha Roelfina, waarover hij de ouderlijke macht uitoefende, in 1941 gedurende drie maanden vrijwillig dienst nam in de Nederlandse Arbeidsdienst;

5. toe te laten, dat zij minderjarige dochter Johanna Hendrika, waarover hij de ouderlijke macht uitoefende, van Januari 1943 tot September 1943 als lid is aangesloten geweest bij de Nationale Jeugdstorm en de uniform van de Jeugdstorm heeft gedragen;

6. zijn minderjarige dochter Johanna Hendrika buiten haar medeweten lid te maken van het Nederlands Arbeidsfront;

7. het aanbrengen van een beeltenis van Mussert in zijn woonkamer;

8. het regelmatig kopen en lezen van het weekblad „Volk en Vaderland”;

g. voordeel heeft getrokken, althans trachten te trekken, uit door den vijand genomen maatregelen, door:

1. het kopen van twee woonhuizen gelegen te Epe en Oenen, Gelderland, van de als beheerster zich gedragende Niederländische Grundstückverwaltung te 's-Gravenhage door bemiddeling van de A.N.B.O. Algemeen Nederlands Beheer van Onroerende Goederen, blijkende van deze aankopen uit twee akten verleden voor Notaris Th. E. A. Trijssenaar

te Arnhem resp. d.d. 20 September 1943 en 23 November 1943;

2. op grond van zijn lidmaatschap van de N.S.B. een verzoek te hebben ingediend voor het mogen behouden van zijn radio en dientengevolge zijn radio te hebben mogen behouden;

op grond van welk handelen en nalaten hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

O. dat beschuldigde ter zitting van 7 Januari 1946 is verschenen en aldaar heeft verklaard:

„Ik erken de feiten zoals die mij zijn ten laste gelegd, behalve dat ik het Strijdfonds der N.S.B. financieel zou hebben gesteund, het busje stond in de huiskamer en diende alleen voor bezoekers om er iets in te werpen bij gelegenheid van verjaardagen van familieleden of anderen.

K.D.F. uitvoeringen bezocht ik ongeveer zes maal.

Ik vroeg meerdere malen ontslag uit de N.S.B. op grond van meningsverschillen met Burgemeester Welters, en omdat ik van overtuiging was dat de N.S.B. niet meer was en deed zoals zij beloofd had en zich voordeed.

Ik meldde mij aan als lid der Motor W.A. en stelde mij beschikbaar om er af en toe enkele vrachten voor te doen, wilde er echter niet regelmatig voor werken.

Mijn dochter zond ik vrijwillig naar den Nederlandsen Arbeidsdienst omdat ik verwachtte dat zulks verplichtend zou worden en zij zodoende haar diensttijd om zou hebben tegen den tijd dat ik de in Sittard overgenomen zaak zou betrekken, het is mij gelukt haar met een diensttijd van drie maanden er af te krijgen, inplaats van — zoals voorgeschreven — zes maanden.

De huizen kocht ik van het A.N.B.O. zonder te weten wat dat voor een instelling was; persoonlijk ben ik niet bij den Notaris geweest, doch wel op het bureau van de ANBO te Arnhem; uit de gevoerde correspondentie bleek evenmin iets; of de prijs lager was dan normaal, wist ik niet, daar ik weinig verstand heb van prijzen van onroerende goederen. Toen ik het afschrift van den Notaris thuis kreeg gestuurd heb ik dat ongelezen opgeborgen.”

en op 21 Januari 1946:

„De in 1943 voor het eerst op mijn balans voorkomende schuld ad f 4300 aan mijn broer, naast het restantschuld aan dezen wegens overname der handelszaak ad oorspronkelijk f 9000, is gefingeerd om te kunnen motiveren hoe ik aan de koopsom der huizen kwam.

De goederenvoorraad vermeld op f 8000 moest zijn vermeld op f 12000. Ik had echter de vaste gewoonte steeds een bepaald bedrag te reserveeren wegens mogelijke onverkooptbaarheid van of verlies op handelsgoederen. Ik blijf bij mijn op 7 Januari 1946 afgelegde verklaring dat ik niet op de hoogte was met de herkomst der door mij gekochte huizen.

Ik verzoek het Tribunaal mijn invrijheidstelling.

Gezien de processtukken:

O. dat door de bewijsmiddelen wordt be-
wezen, dat beschuldigde zich op de bij dag-
vaarding omschreven wijze heeft gedragen;

O. dat beschuldigde daardoor geacht moet
worden zich desbewust te hebben gedragen
in strijd met de belangen van het Nederland-
se volk;

O. dat beschuldigde weliswaar ontkent
het Strijdfonds der N.S.B. financieel te heb-
ben gesteund, doordat niet hij, doch uitslui-
tend bezoekers een bijdrage in het daartoe
geplaatste busje deden, dat echter zelfs al
zou beschuldigde er persoonlijk geen bij-
drage aan hebben verleend, hij door het bus-
je in zijn huiskamer te plaatsen ter uitnoodi-
ging tot een bijdrage voor bezoekers, hij toch
indirect een financieelen steun aan gemelde
instelling heeft verleend, immers blijkens de
vermelde kwitanties inderdaad bijdragen zijn
afgedragen;

O. dat beschuldigde weliswaar aanvoert te
hebben verwacht dat deelname aan den Ne-
derlandsen Arbeidsdienst voor de kinderen
verplichtend zou worden gesteld, hij echter
had dienen te overwegen dat geen goed Ne-
derlanders op die grond zijn kinderen daar-
aan liet deelnemen, noch behoorde te laten
deelnemen, doch in ieder geval die dwang
had kunnen worden afgewacht;

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal
beschuldigde er niet in is geslaagd aanne-
melijk te maken dat hij als handelsman zelfs
niet zoveel vermoeden zou hebben gehad,
dat de van het A.N.B.O. gekochte huizen wel
eens van onrechtmatig geconfiscieerd bezit
konden afkomstig zijn, om dienaangaande
eerst nadere inlichtingen in te winnen, ter-
wijl hem bovendien niet onbekend kan zijn
geweesd dat in dien tijd niemand eerlijk ver-
worven onroerend goed zou verkopen voor
den prijs, die officieel daarvoor was toege-
laten, dan bij zeer groote uitzondering;

O. dat beschuldigde klaarblijkelijk tot
zijn on-Nederlandse gedragingen is gekomen
op zuiver commerciële gronden. Waar hij
— na in 1943 uit de Nationaal Socialistische
Beweging te zijn getreden wegens ruzie met
den N.S.B.-burgemeester — nog met N.S.B.-
hulp verkregen heeft zijn radio te mogen
behouden, de Jodenhuizen koopt en zijn
dochter Margaretha Roelfina bij den Orts-
gruppenleider Aretz administratiewerk laat
verrichten, zodat kennelijk uit zijn uittreden
uit de N.S.B., niet geconcludeerd kan wor-
den tot verbeterd politiek inzicht;

O. anderzijds dat beschuldigde reeds een
ernstige schadepost heeft geleden doordat
zijn in de zaak voorradige handelswaar tegen
catalogusprijs is verkocht, terwijl hij er
bij vrije verkoop beduidend meer opbrengst
van zou hebben genoten, en aannemelijk is
dat ook voormelde gekochte huizen zonder
vergoeding zullen worden ontnomen;

O. dat ook niet is gebleken van verrader-
lijk optreden van beschuldigde;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan
hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit
bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1
van het Tribunaal besluit;

Legt hem de navolgende maatregelen op:

1. Internering waarbij het Tribunaal in
overweging geeft deze te beëindigen na ver-
loop van zes maanden vanaf heden;

2. verbeurdverklaring van:

a. de winkelinventaris, bestaande uit: een
kasregister, een toonbank en twee rekken;

b. zijn radio;

c. de andere inboedel-goederen toebe-
hoorend aan beschuldigde, of tot de gemeen-
schap van goederen, waarin hij is gehuwd,
voor zover deze goederen door of vanwege
de overheid zijn in bezit of in beslag ge-
nomen;

d. een bedrag van f 3000 van zijn bank-
rekening;

3. ontzetting uit het recht van kiezen en
van verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk
voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 184.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BREDA (3e Kamer), 13 Februari 1946.
(Mr. Kousemaker, van Amelvoort en
Hoogers).

Beschuldigde wordt geacht zich aange-
sloten te hebben bij eene nationaalsoecialis-
tische instelling door niet te protesteeren
tegen zijne inschrijving als zoodanig door
de Directie van het bedrijf waar hij werkte.
Er is voor dat aansluiten geen activiteit
noodig van den betrokkene, zooals bijv.
het indienen van een verzoek daartoe of
eene persoonlijke aanmelding. Beteekenis
van de woorden: ingenomenheid met den
vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2 en 3.)

Tribunaal Breda tegen Cornelis Bernhard
Game, spoelbaas, wonende te Tilburg.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander
zijnde, en op het tijdstip van het in werking
treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd
van achttien jaren bereikt hebbende, tijdens
de vijandelijke bezetting van het Rijk in
Europa,

1. zich als lid heeft aangesloten bij de
Nationaal Socialistische organisatie „de Na-
tionaal Socialistische Nederlandsche Arbei-
ders Partij”;

2. zich als lid, althans als sympathiseer-
end lid, heeft aangesloten bij de Nationaal
Socialistische Beweging der Nederlanden en
in deze Beweging de functies van blok-
leider, althans van aspirant-blok-
leider, groeps-
penningmeester, en van Chef van Dienst,
Tooneel en Kameraadschapsavonden in het
District Noord-Brabant, heeft vervuld;

3. zich als lid heeft aangesloten bij de

Nationaal Socialistische instellingen „het Nederlandsche Arbeidsfront” en „de Nederlandsche Volksdienst”;

4. als vrijwillig medewerker is werkzaam geweest voor de Nationaal Socialistische instellingen „Winterhulp Nederland en „Nederlandsche Volksdienst”, althans zich als zoodanig voor deze instellingen heeft beschikbaar gesteld en daardoor van instemming met het streven van deze Nationaal Socialistische instellingen heeft blijk gegeven;

5. openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven door zich als lid aan te sluiten bij de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 30 Januari 1946 heeft verklaard:

Ik ben Nederlander. Ik ben lid geweest van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap. Ik volhard bij de verklaring, die ik aflegde bij mijn verhoor in Raadkamer van het Tribunaal op 17 October 1945;

Gezien de processtukken;

Post alia:

O. dat de in de verklaring van beschuldigde ter zitting en de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij;

2. zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

3. zich als lid heeft aangesloten bij den Nederlandschen Volksdienst;

4. zich als vrijwillig medewerker heeft beschikbaar gesteld voor den Nederlandschen Volksdienst en Winterhulp Nederland;

5. zich als lid heeft aangesloten bij de Nederl.-Duitsche Kultuurgemeenschap;

O. dat het Tribunaal het meerder aan beschuldigde ten laste gelegde niet bewezen acht;

O. dat voormelde welbewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

1. zich als lid aangesloten hebben bij een nationaal-socialistische organisatie,

2. zich als lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden,

3. zich als lid aangesloten hebben bij een nationaal-socialistische instelling,

4. blijk hebben gegeven van instemming met het streven van nationaalsocialistische instellingen,

5. openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand;

O. dat beschuldigde geacht moet worden

zich daardoor desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat door den raadsman van beschuldigde is aangevoerd, dat beschuldigde niet geacht kan worden zich aangesloten te hebben bij den Nederlandschen Volksdienst, daar hij eenvoudig door de Directie van het bedrijf, waar hij werkte, als lid van den Nederlandschen Volksdienst werd ingeschreven en zijn bijdrage daarvoor van zijn loon werd afgehouden; dat voor dat aansluiten toch een daad vereischt was, die beschuldigde had moeten stellen b.v. een verzoekschrift indienen of zich naar het bureau van de instantie begeven, waaruit dan de inschrijving rechtstreeks zou zijn voortgevloeid; dat men beschuldigde ten laste had kunnen leggen, dat hij, toen hij door de Directie werd ingeschreven, daartegen niet heeft geprotesteerd en aangesloten is gebleven;

O. dienaangaande, dat het wel mogelijk kan zijn, dat de inschrijving van beschuldigde als lid van den Nederlandschen Volksdienst door anderen werd bewerkstelligd;

O. echter, dat de inschrijving van beschuldigde als lid slechts betekende, dat de Nederlandsche Volksdienst beschuldigde als lid aanvaardde;

O. dat beschuldigde werkelijk lid werd of zich aansloot bij den Nederlandschen Volksdienst door deze inschrijving te bevestigen of zich hiermede eens te verklaren;

O. dat dit zich met de inschrijving eens verklaren niet uitdrukkelijk behoefde te geschieden, maar door beschuldigde stilzwijgend kon gedaan worden door tegen het feit van zijn inschrijving als lid niet te protesteeren;

O. dat uit niets gebleken is, dat beschuldigde tegen zijn inschrijving als lid van den Nederlandschen Volksdienst heeft geprotesteerd, zoodat beschuldigde geacht moet worden, door dit protest na te laten, zich aangesloten te hebben bij den Nederlandschen Volksdienst;

O. dat ook uit niets gebleken is, dat beschuldigde om welke reden dan ook noodzaak was dit protest achterwege te laten en bovendien uit het feit, dat beschuldigde zich later nog eens als vrijwillig medewerker voor den Nederlandschen Volksdienst beschikbaar stelde, zonder meer volgt, dat beschuldigde het geheel eens was met zijn inschrijving als lid van den Nederlandschen Volksdienst;

O. dat de raadsman van beschuldigde heeft aangevoerd, dat het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap niet kan opleveren: ingenomenheid met den vijand, immers ingenomenheid met den vijand beteekent: ingenomenheid met de nazi-overweldigers als vijand gezien, dus met het nazi-regiem en alle consequenties daarvan; dat het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap kan beteekenen, dat men blijk geeft van instemming met het streven der Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap en hare doel-

stelling, hetgeen echter aan beschuldigde niet is ten laste gelegd; dat het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap alleen kan opleveren: moreele steun aan den vijand;

O. dienaangaande, dat het Tribunaal den raadsman niet kan volgen waar de stelling door hem geponeerd wordt; dat ingenomenheid met den vijand zou beteekenen: ingenomenheid met den nazi-overweldiger als vijand gezien, dus met het nazi-regiem en alle consequenties daarvan;

O. immers, dat het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa openlijk van ingenomenheid met den vijand hebben doen blijken, zooals aan beschuldigde is ten laste gelegd, niets anders kan beteekenen dan dat men van ingenomenheid met den overweldiger en bezetter van het vaderland heeft doen blijken;

O. dat het Tribunaal den raadsman nog veel minder vermag te volgen, waar hij aan bovengenoemde stelling zonder meer de conclusie verbindt, dat men door lid te worden van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap derhalve niet van ingenomenheid met den vijand doet blijken;

O. dat de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap er naar streefde en tot doel had de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Nederland en den bezetter te bevorderen, zij het dan door middel van bevordering van de zoogenaamde cultureele betrekkingen;

O. dat in den tijd, dat het vaderland in een uiterst zwaren strijd om het bestaan was gewikkeld met zulk een niets ontzienden vijand als de nazi-overweldigers, het voor iederen goeden Nederlander een plicht was ieder vrijwillig contact met den vijand, op welk gebied dan ook, te vermijden;

O. dat het Tribunaal het dan ook volkomen eens is met den raadsman, dat men door lid te worden van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap met zulk een streven en zulk een doel moreelen steun verleent aan den vijand;

O. dat het verleenen van moreelen steun aan den vijand oplevert een van de symptomen, waaruit ingenomenheid met den vijand kan worden afgeleid;

O. dat het Tribunaal het eveneens met den raadsman eens kan zijn, waar deze betoogt, dat het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap kan beteekenen, dat men door de daad van instemming blijk geeft met het streven der Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap en hare doelstelling, maar tevens meent te moeten opmerken, dat het naar voren brengen van deze beteekenis van het lidmaatschap van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap allen zin mist, indien men dan niet tegelijk aanduidt, wat dat streven en welke die doelstelling is;

O. dat boven uiteengezet is, wat het streven en wat het doel was van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap;

O. dat het blijk geven van instemming met een dergelijk streven en een dergelijk

doel als van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap tevens inhoudt, dat men van ingenomenheid met den vijand doet blijken;

O. dat voormeld bewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal in aanmerking heeft genomen, dat beschuldigde van 28 October 1944 tot 24 December 1945 in bewaring is gehouden en een interneering voor een langeren tijdsduur aan het Tribunaal niet gewettigd voorkomt;

Gelet op de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard;

Legt aan beschuldigde deswege den navolgenden maatregel op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 185.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (1e Kamer), 11 Maart 1946.
Mr. Noyon, Vunderink en Zonneville).

Geabonneerd zijn op de nationaalsocialistische bladen „Volk en Vaderland” en „het Nationale Dagblad” is te brengen onder: het verleenen van steun aan de handlangers van den vijand. (Zie noot onder no. 187).

(Tribunaalbesluit, art. 1, lid 1, alinea 2.)

Hendrik Jan Visscher, caféhouder, wonende te Oldenzaal, raadsman Mr. P. J. Jebbink.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, en op 20 Sept. 1944 den leeftijd van 18 jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. lid is geweest van de N.S.B. tot aan het einde dier bezetting;

2e. lid is geweest van de Nederlandsche Volksdienst, zijnde een Nationaal-socialistische organisatie of instelling, van 1942 tot aan het einde dier bezetting;

3e. lid is geweest van het Nederlandsch Arbeidsfront (N.A.F.), zijnde een Nationaal-socialistische instelling of organisatie van 1944 tot aan het einde dier bezetting;

4e. Voor de N.S.B. werkzaam is geweest in de functie van groepsadministrateur;

5e. blijk heeft gegeven van instemming met het streven der N.S.B., door zich in het openbaar in haar uniform te vertoonen;

6e. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en/of diens handlangers, door sinds 1943 werkzaam te zijn als beheerder van zoogenaamde Joodsche goederen, welke goederen door den vijand of diens handlangers

aan de rechtmatige eigenaars ontnomen waren;

7e. steun heeft verleend aan de handlangers of medewerkers van den vijand, door geabonneerd te zijn geweest op de Nationaal-socialistische bladen „Volk en Vaderland” en „Het Nationale Dagblad”.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 25en Februari 1946 heeft verklaard:

dat hij erkent, al hetgeen hem ten laste is gelegd;

dat hij drie weken administratief werk gedaan heeft, bij de radio-inlevering en dat hij toen zijn eigen radio-toestel mocht houden;

dat hij nooit wapens aangevraagd heeft;

dat hij steeds geweigerd heeft, om iets voor de W.A. of de Landwacht te doen;

dat hij het café, dat zijn eigendom is, gekocht heeft, om het te kunnen gebruiken als propagandalokaal voor de N.S.B.;

dat hij eenige kamers met meubelen, afkomstig van Joden gemeubileerd heeft, toen hij inkwartiering van soldaten kreeg;

dat hij geen extra vergoeding voor zijn werk heeft gekregen;

dat hij van de Duitschers f 1 per uur kreeg voor het beheer van goederen, afkomstig van Joden;

dat het inleveren van de radio's door de gemeente betaald werd met f 0.75 per uur;

dat hij nooit eigenmachtig beschikte over de goederen, afkomstig van de Joden, behalve over een partij oud hout, dat vrijgegeven was;

dat hij in gemeenschap van goederen getrouwd is; dat zijn vermogen, dat sinds 1940 gelijk is gebleven f 15,786.10 groot is.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

O. dat aan dezen beschuldigde, als één der belangrijke N.S.B.-ers te Oldenzaal, die daar in de partij een vooraanstaande functie vervulde en blijkens het door hem ter zitting verklaarde in velerlei opzicht met Duitschers en landverraders heeft samengewerkt en hen in hun anti-Nederlandsche gedragingen (als het rooven van goederen van Joden en radio-toestellen) behulpzaam is geweest, niet anders dan een ernstige maatregel kan en mag worden opgelegd, waaraan niet af-

doet, dat zijn karakter blijkens verschillende gegevens niet slecht is.

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1e. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven een tijdsduur in acht te nemen van vier jaren, vanaf de dag der in hechtenisneming, zijnde 17 April 1945, zoodat de interneering zal eindigen op 17 April 1949;

2e. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3e. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde, zich beperkende tot een bedrag van f 2500 en het radio-toestel.

No. 186.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT

'S-HERTOGENBOSCH (4e Kamer), 20

November 1945. (Mr. Janssen, de Haes en Dr. Custers).

Het nemen van een abonnement op „Volk en Vaderland” is te brengen onder: blijk geven van Nationaal-socialistische gezindheid (zie noot onder no. 187).

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Antonius Josephus Daamen, fabrieksarbeider, wonende te Eindhoven.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

A. voordeel heeft getrokken uit door den vijand genomen maatregelen door gebruik te maken van het feit dat zijn zoon in dienst is getreden bij de „Kriegsmarine”, waardoor hij driemaal f 45 heeft ontvangen;

B. blijk gegeven heeft van Nationaal Socialistische gezindheid door het nemen van een abonnement op „Volk en Vaderland”.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van het Tribunaal d.d. 20 November 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlander. Ik erken het mij bij dagvaarding ten laste gelegde.

Gezien de navolgende processtukken:

Proces-verbaal van het verhoor van den beschuldigde door den Commissaris d.d. 27 September 1945 (product 11), zakelijk inhoudende: Ik heb een abonnement gehad op Volk en Vaderland van begin 1943 tot aan de bevrijding. Ik heb driemaal f 45 ontvangen voor mijn zoon toen deze tegen mijn zin bij de Kriegsmarine was,

welk stuk mede met vorenstaande verklaring van den beschuldigde, afgelegd ter openbare zitting van Dinsdag 20 November 1945, als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd.

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden op leveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

dat het Tribunaal gezien de ernst der gedragingen en den persoon van den beschuldigde, mede in aanmerking nemende de tijd gedurende dewelke hij in bewaring is gehouden, volstaat met het opleggen van den maatregel van ontzetting uit het actief en passief kiesrecht.

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 187.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (2e Kamer),
16 October 1945. (Mr. Banning, van Schaik en van den Boogaard).

Het zich abonneeren op „Volk en Vaderland“ en het „Nationale Dagblad“ is te brengen onder: het blijk geven van instemming met het streven der N.S.B. (zie noot).

(Tribunaalbesluit, art. 1, lid 1, alinea 3.)

Wilhelmus Johannes Antonius Hartman, reclameverzorgder, wonende te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander, oud 49 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. als lid aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, later te noemen N.S.B.;

2. zich als lid aangesloten heeft:

a. op of omstreeks 6 Juli 1942 bij het Nederlandsch Arbeidsfront;

b. op of omstreeks 1 April 1943 bij den Nederlandschen Volksdienst;

c. in 1944 bij de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap, zijnde nationaal sociaal socialistische althans hieraan verwante organisaties en hiervan lid gebleven is;

3. als aanplakker in dienst van een reclamebureau, vanaf het einde van 1943 althans in 1944 propaganda van de N.S.B. heeft verspreid door het in het openbaar aanplakken van propagandabiljetten van deze Beweging;

4. van instemming met de N.S.B. blijk heeft gegeven door geabonneerd te zijn gebleven op Volk en Vaderland, weekblad van deze Beweging en het Nationale Dagblad;

5. voordeel heeft getrokken uit door althans vanwege den vijand genomen maatregelen door het aannemen van een geldelijke ondersteuning en extra levensmiddelen en kolonbonnen terzake van het feit, dat zijn beide zoons in dienst getreden zijn bij het Duitse legeronderdeel, het Nazional Sozialistische Kraftfahrkorps;

door welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 16 October 1945 is verschenen en heeft verklaard:

Mijn zoons zijn zonder mijn toestemming bij het N.S.K.K. gegaan. Voor den oorlog was ik los-arbeider. Ik heb geen vak geleerd, omdat mijn ouders dit niet konden betalen. Onder anderen heb ik bij van Campen gewerkt als sjouwer en later als los-arbeider bij de woningvereniging Nijmegen. Ik had veel te kampen met ziekte van vrouw en kinderen. De laatste 10 jaren heb ik steun getrokken. In 1940 ben ik onder invloed van propaganda op de werkverschaffing lid geworden van de N.S.B. Ik dacht, dat ik het hierdoor beter zou krijgen. Ik ben lid geworden van den Nederlandschen Volksdienst, omdat het lidmaatschap hiervan voor leden van den politiewacht dienst verplichtend was gesteld. In October 1943 heb ik voor dezen wachtdienst bedankt. Voorheen was ik lid van de S.D.A.P. Ik heb mij bij het Nederlandsch Arbeidsfront aangesloten om tegen werkloosheid verzekerd te zijn. In 1944 ben ik op aandrang van personen, die aan de deur kwamen, lid van de Nederlandsch Duitsche Kultuurgemeenschap geworden. Sinds 21 September 1944 word ik in bewaring gehouden.

O. dat het proces-verbaal dd. 12 Maart 1945 opgemaakt door J. H. van der Haar, agent-rechercheur van politie, te Nijmegen, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, zake-lijk inhoudt:

Ik ben Nederlander. In November 1943 is een zoon van mij als N.S.K.K. man gesneuveld. Een andere zoon, die 22 jaren oud is, was reeds eenige jaren bij het N.S.K.K. en bevindt zich op onbevrijd gebied. Mijn vrouw is het laatste half jaar lid geweest van de N.S.B. Mijn beide zoons waren lid van de N.S.B. en tegen mijn wil bij het N.S.K.K. Ik ben in Januari 1940 lid geworden van de N.S.B., daar ik dacht, dat het door die partij beter zou worden voor de arbeiders. Eind 1942 ben ik bij den wachtdienst voor de po-

litie gekomen. Ik was belast met de bewaking van het stadhuis. Eind 1943 ben ik bij een reclame-advertentie-bureau gekomen als aanplakker. Ik was o.m. belast met het aanplakken van propagandabiljetten van de N.S.B. tegen f 10 per week. In 1944 ben ik lid geworden van de Nederlandsch Deutsche Kultuurgemeenschap en van den Nederlandsche Volksdienst. Aan laatstgenoemde instelling betaalde ik f 1 per maand contributie. Toen mijn beide zoons bij het N.S.K. K. waren, kreeg ik elke maand f 260 voor hen uitbetaald. Nadat een van hen gesneuveld was, ontving ik slechts f 130 per maand. Ook kreeg ik extra levensmiddelen bonnen en kolen omdat mijn zoons bij de weermacht waren. Met N.S.B. lectuur heb ik nimmer gecolporteerd, doch wel heb ik die lectuur bezorgd bij leden van de N.S.B. Ik was geabonneerd op Volk en Vaderland en het Nationale Dagblad. Op 21 September 1944 ben ik te Nijmegen gearresteerd.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor bewezen is, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Immers, dat deze bewezen gedragingen opleveren: het als Nederlander, die den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. als lid aangesloten gebleven zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. als lid zich aangesloten hebben en aangesloten gebleven zijn bij eenige aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante nationaal socialistische organisaties of instellingen;

c. als aanplakker en verspreider werkzaam geweest zijn bij de verspreiding van propaganda-materiaal der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

d. blijk gegeven hebben van instemming met het streven der Nationaal Socialistische Beweging door zich te abonneren op Volk en Vaderland en het Nationale Dagblad, resp. het weekblad en het dagblad der Beweging;

e. voordeel getrokken hebben uit door den vijand genomen maatregelen.

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, aangezien deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van den beschuldigde waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt, dat beschuldigde tengevolge van zijn geringe ontwikkeling en zijn armoedige levensomstandigheden, veroorzaakt door jarenlange werkloosheid en ziekte in zijn gezin, zeer ontvanke-

lijk was voor en onder den invloed gekomen is van de Nationaal Socialistische propaganda, zoodat hij zich vastklampte aan de Nationaal Socialistische beweging der Nederlanden in de hoop, het daardoor beter te krijgen, zoodat politieke overwegingen daar bij geen rol gespeeld hebben.

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan het desbewust zich te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

I. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur der interneering te beperken tot den tijd van 1 jaar, door den beschuldigde reeds in voor-interneering doorgebracht in dien zin, dat daarmee de tijd der interneering wordt gecompenseerd;

II. Ontzetting van het recht van te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de redactie:

Blijkens bovenstaande uitspraken der Tribunaal te Almelo, 's-Hertogenbosch en Arnhem, is het geabonneerd zijn op „Volk en Vaderland” en „het Nationale Dagblad” te brengen onder:

1. steunverleening aan de handlangers van den vijand;

2. het blijk geven van nationaal socialistische gezindheid;

3. het blijk geven van instemming met het streven der N.S.B.

Welke van deze drie qualificaties is nu de juiste met betrekking tot het gestelde feit, of wel zijn zij alle drie zonder meer voor dit feit te aanvaarden, m. a. w. doet de keuze er niet toe?

M. i. komt als de meest juiste in deze alleen de sub 1 gestelde in aanmerking en wel omdat het geabonneerd zijn op die nationaal socialistische bladen zoowel een moreele steun als een materiele steun oplevert aan de handlangers van den vijand. Een moreele steun toch, omdat het een algemeen bekend verschijnsel is, dat de uitgevers van dag- of weekbladen in hunne reclames daarvoor, veelal het aantal abonnee's plagen op te geven om daarmee indruk te maken op het publiek. Een materiele steun, omdat men als abonné het abonnementsgeld aan genoemde nationaal socialistische bladen betaalt en daardoor helpt deze financieel sterk te maken en dus steun verleent. Bij beschouwing van de sub 2 gestelde qualificatie doet zich al dadelijk de vraag voor of men door een abonnement als het onderhavige wel blijk geeft van nationaal socialistische gezindheid. Dit nu behoeft geenszins het geval te zijn. Men kon zich n.l. ook op meergenoemde bladen abonneren om als tegenstander van het nationaal socialisme op de hoogte te blijven van de uitingen van het nationaal socialistische kamp of ook wel uit nieuwsgierig-

heid. Dit heeft met een blijk geven van nationaal socialistische gezindheid niets te maken. Deze categorie van lezers valt echter wel onder de sub 1 genoemde qualificatie, blijkens de hierboven aangegeven gronden.

Nemen we de sub 3 gestelde qualificatie onder de loupe, dan valt al dadelijk in het oog, dat hiervoor dezelfde opmerking kan gelden als voor die sub 2.

Ter zitting van de Tribunalen wordt bovendien vaak het verweer gevoerd, dat men zich op de genoemde bladen abonneerde om papier voor de kachel te hebben, omdat zowel VOVA als het Nationale Dagblad niet in verkleinde uitgave verschenen.

Hoe belachelijk dit verweer overigens ook moge zijn, toch zou het als het den beschuldigde gelukt dit aannemelijk te maken moeten leiden tot eene vervallenverklaring van de telastelegging als men het feit van het geabonneerd zijn op die bladen in het bevel tot dagvaarding c.q. de dagvaarding heeft gebracht onder de sub 2 of 3 vermelde qualificatie. Met dit verweer zal men echter nooit succes kunnen hebben als het feit gebracht is onder steunverleening aan de handlangers van den vijand.

Stel nu eens, dat als rechtvaardigingsgrond wordt aangevoerd, dat men al dan niet N.S.B.'er zijnde op voormelde bladen geabonneerd moest zijn uit hoofde van zijn ambt. In dit geval zijn dan onbruikbaar de sub 2 en 3 aangegeven qualificaties. Een dergelijk iemand verleent echter wel steun aan de handlangers van den vijand, zoodat men deze qualificatie terecht zou kunnen gebruiken. Terzake van deze steunverleening kan de beschuldigde geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk, waarbij ik vooropstel, dat m. i. desbewust geacht kan worden te hebben gehandeld in den zin van art. 1 van het Tribunaalbesluit zoowel hij, die wilens en wetens handelde in strijd met de daar bedoelde belangen als hij, die wist, dat hij handelde in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk zonder zulks te willen. In het laatste geval zal indien het verweer, dat beschuldigde voert als rechtvaardigingsgrond wordt aanvaard, oplegging van een maatregel achterwege blijven. Levert het verweer naar het oordeel van het Tribunaal geen rechtvaardigingsgrond op doch wel een verzachtende omstandigheid, dan zal oplegging van een maatregel kunnen volgen.

Zoo ziet men, dat men de eerstgenoemde qualificatie onder alle omstandigheden kan gebruiken zonder daarbij in moeilijkheden te geraken. M. i. is dit een gevolg hiervan, dat deze qualificatie min of meer te vereenzelvigen is met het telastegelegde feit. Het verdient daarom aanbeveling het onderhavige feit steeds te brengen onder steunverleening aan de handlangers of de medewerkers van den vijand.

J. v. d. Brug.

No. 188.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (2e Kamer), 7 Maart 1946.
(Mr. de Walle, Ir. ter Brugge en van Heek).

Het verweer, dat toetreding tot het Rode Kruis, zij het dan ook in Duitschland, niet oplevert hulpverleening aan den vijand, omdat deze internationale organisatie zich steeds ten doel heeft gesteld en nog stelt om in tijden van oorlog zoowel vriend als vijand hulp te verleen, wordt verworpen, daar aangenomen dient te worden dat het Deutsche Rode Kruis in stede van een neutrale internationale organisatie te zijn, door de Deutsche Nazi-machthebbers ingeschakeld werd in de Wehrmacht van het Deutsche Rijk.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Almelo tegen Bertha Tjihuis, zonder beroep, wonende te Hellendoorn, raadsman Mr. Dr. B. W. Kranenburg, adv. te Almelo.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

op eenige wijze hulp of steun heeft verleend of getracht heeft te verleen aan den vijand of diens handlangers of medewerkers, hebbende zij, beschuldigde, immers zich in of omstreeks de maand Maart 1944 vrijwillig verbonden bij het Deutsche Rode Kruis en hebbende zij, beschuldigde, als D.R.K. Schwesterhelferin bij genoemde organisatie of instelling diensten verricht; moettende zij op grond van haar handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 28 Februari 1946 heeft verklaard:

Middels mijn te Almelo wonende vriendin, genaamd Grimme, dochter van een hotelhouder, kwam ik in den bezettingstijd in contact met een Deutsche vrouw, genaamd Annie of Hannie, welke vrouw vernam, dat ik gaarne verpleegster wilde worden en welke vrouw de mogelijkheid opperde, dat daartoe wellicht een kans zou zijn bij het Deutsche Rode Kruis, waarbij wel helpsters konden worden geplaatst en bij welke instelling de loonen voldoende zouden zijn om zelfstandig te kunnen leven. Middels een advertentie, zoo meen ik mij te herinneren, kreeg ik daarna contact met het Deutsche Rode Kruis en werd ik als helpster aangenomen bij het te Delft in de Heerensociëteit (Oude Delft) ondergebrachte Wehrmachtsheim, welk tehuis, dat bezocht werd door normale, gezonde, Deutsche militairen, onder leiding stond van het voornoemde Rode Kruis. Ik bediende daar de bezoekers en werkte ook wel in het buffet en, wanneer

het druk was, in de keuken. Verpleegsterswerk deed ik er niet. Ik geef toe, dat ik er, als U dit zoo wilt beschouwen, aan de Duitse soldaten biertjes rond bracht, al deed ik er natuurlijk ook wel ander werk. Er waren in dat tehuis ook geuniformeerde Duitse verpleegsters. Ik was er extern. Ik werkte in dit tehuis in 1942 en in het begin van 1943, precies kan ik mij een en ander niet herinneren. Ik was er omstreeks een jaar. Het werk beviel mij niet in het minst, maar ik was er eenmaal en kon er moeilijk ontslag nemen. Minderwaardig of laakbaar vond ik dit werk toen niet. Ik werd van Delft overgeplaatst naar Katwijk, waar ik in een soortgelijk tehuis gelijk werk deed. Ik was daar intern. Ik ging in Katwijk wel eens uit met Duitse militairen, echter steeds in gezelschap van derden. Geslachts-gemeenschap had ik nimmer. Ik heb er nimmer over nagedacht, dat mijn vriendschappelijke omgang met Duitse soldaten verkeerd was. Ik zie thans wel in, dat mijn werk en mijn handelen te Delft en te Katwijk niet waardig waren voor een Nederlandsch jong meisje. Ik deed ook destijds wel pogingen om uit dit werk en uit deze omgeving te geraken en had in dit verband ook wel oneenigheid met de boven mij geplaatste verpleegsters, welke mij allerlei beloofden, maar welke mij ook min of meer bedreigden en deden weten, dat ik, zoo ik ontslag nam, vermoedelijk voor fabrieksarbeid naar Duitschland zou worden gezonden. Eenmaal in het geschetste milieu werkzaam, deden al deze, thans gelaakte feiten, zich anders aan mij voor, dan nu. Het spijt mij nu dan ook wel, dat ik destijds niet flinker ben geweest. In Maart 1944 ben ik vrijwillig toetreden tot het Duitse Roode Kruis, zulks als D.R.K. Schwesterhelferin, mij verplichtende daar voor den duur van den oorlog te blijven. Een eed of een belofte heb ik niet afgelegd. Te Hahnenklee bij Goslar werd ik gedurende zeven weken opgeleid en ik was daar en sindsdien gekleed in uniform. Ik werkte daarna van begin Mei 1944 tot medio Januari 1945 in een Lazaret te Gnesen en werd vervolgens overgeplaatst naar Brünn in het Protectoraat, waar ik bleef, totdat de Russen kwamen. In Juli 1945 ben ik met een transport naar Nederland gegaan. Over het nationaal-socialisme werd in het opgemelde werk niet gesproken en ik heb bij dit werk nooit aan politiek gedacht, noch overwogen, dat ik het Duitse oorlogspotentieel steunde. Ik voelde mijn werk als een plicht: ik wilde slechts lijdenden helpen. Ik heb dan ook niet alleen Duitschers verzorgd en verpleegd, maar ook Russen, Polen, Nederlanders e. a. Ik geloof wel, dat al deze lieden aan de zijde van Duitschland hadden gevochten, maar weet zulks niet zeker. Ik heb nooit bemerkt, dat mijn patiënten werden bewaakt, dat zij krijgsgevangenen waren. Na de bevrijding heb ik ook korten tijd bij de Amerikanen gewerkt en verpleegde ik o. m. Joden. Juist het verplegende werk gaf mij voldoening, met politiek bemoeide ik

mij nimmer. Tegenover Duitschland stond ik neutraal, ik wist niet wat ik daarvan moest denken en had geen eigen oordeel. Mijn moeder, eveneens neutraal, vond het niet goed, dat ik het onderwerpelijke werk aannam en ook mijn vader — die na de bevrijding gedurende vijf dagen als politiek gevangene was ingesloten — was er tegen. Ik was echter meerderjarig en deed mijn eigen zin. Oneenigheid hebben wij thuis over deze kwestie nooit gehad. Een broer van mij nam dienst bij het N.S.K.K. Ik ben nimmer bevriend geweest met Duitse meisjes of Duitse collega's. Ik voelde mij als Nederlandsche vrouw steeds geheel verschillend van hen. Thuis heb ik wel eens aan mijn ouders gezegd, dat het onderwerpelijke werk mij slecht aanstond, maar mij werd geen raad gegeven. Mede door eigen willen, stond ik eigenlijk alleen in al deze kwestie's. Men oordeelde, dat ik het zelf maar moest weten. Juist om het verpleegsterswerk wilde ik de moeilijkheden en gevaren, welke mij in Duitschland bedreigden, wel aanvaarden. Mij werd steeds voorgehouden, dat iedere hulpbehoevende en lijdende verzorgd en verpleegd dient te worden. Thans verpleeg ik mijn moeder, die, lijdende aan reumatiek geheel hulpbehoevend is.

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den Voorzitter ter zitting is medegedeeld:

1. het ambtseedig proces-verbaal van verhoor van beschuldigde, opgemaakt door A. B. van Brakel, Hoofd van den P.O.D. te Hellendoorn, en F. van Arragon, Marechaussee-rechercheur bij genoemden P.O.D., d.d. 7 Augustus 1945;

2. het ambtseedig proces-verbaal van verhoor van beschuldigde, opgemaakt door A. B. van Brakel voornoemd d.d. 14 Nov. 1945;

3. 2 Zahlbogen van den Fürsorgeoffizier der Waffen-SS in den Nederlanden, d.d. 28 Maart 1944 en 30 Juni 1944, waaruit blijkt, dat beschuldigde op 11 Maart 1944 bij het Duitse Roode Kruis in dienst is getreden;

4. een Personalausweis ten name van beschuldigde als D.R.K. Schwesterhelferin, d.d. 31 October 1944, afgegeven door den Chef des Oberkommandos der Wehrmacht, Keitel;

5. een aanvullend proces-verbaal betreffende beschuldigde, opgemaakt door G. Bolks, rechercheur bij genoemden P.O.D., d.d. 13 Januari 1946;

6. het proces-verbaal van de openbare zitting van het Tribunaal voor het arrondissement Almelo, 2e Kamer, d.d. 28 Febr. 1946, houdende de bekendenis van beschuldigde, dat zij in Maart 1944 vrijwillig toetreden is tot het Duitse Roode Kruis en zij als D.R.K. Schwesterhelferin bij genoemde organisatie diensten heeft verricht; welke stukken door het Tribunaal als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing

van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat beschuldigde hulp en steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers en medewerkers;

dat weliswaar door den raadsman van beschuldigde naar voren is gebracht, dat hier van hulpverlening aan den vijand niet gesproken kan worden, nu beschuldigde toegetreden is tot het Roode Kruis, zij het dan in Duitschland, aangezien deze internationale organisatie zich steeds ten doel heeft gesteld en nog stelt om in tijden van oorlog zoowel vriend als vijand hulp te verlenen, doch deze stelling door het Tribunaal als onjuist gequalificeerd wordt, nu aangenomen dient te worden, dat het Deutsche Roode Kruis in stede van een neutrale internationale organisatie te zijn, door de Deutsche Nazi-Machthebbers ingeschakeld werd in de Wehrmacht van het Deutsche Rijk, o. m. blijkende uit de mede als bewijsmiddelen dienende Zahlbogen van den Fürsorgeoffizier der Waffen SS in den Nederlanden en den Personalausweis van den Chef des Oberkommandos der Wehrmacht, Keitel;

dat het Nazi-karakter van het Deutsche Roode Kruis voorts duidelijk blijkt uit de op genoemde bewijsstukken voorkomende stempels, voorstellende de Deutsche adelaar, met aan de klauwen het Nazi-embleem en de verklaring van beschuldigde, afgelegd voor den P.O.D. te Hellendoorn op 12 Jan. 1946, dat het wel mogelijk is, dat zij, die zich vrijwillig opgaven om achter het front te verplegen, den eed van trouw aan Hitler moesten afleggen, doch dat zij, beschuldigde, zich hiervoor niet opgegeven had, omdat zij „Helferin” was;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Immers: dat beschuldigde door als Nederlandsche toe te treden tot een Deutsche organisatie, die tot doel had het Deutsche oorlogspotentieel te verhoogen, afbreuk heeft gedaan aan de geallieerde, mitsdien ook Nederlandsche zaak;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat beschuldigde reeds vóór haar toetreden tot het Deutsche Roode Kruis in de maand Maart 1944, blijk gegeven heeft van een totaal verkeerde en on-Nederlandsche geestgesteldheid, hebbende zij zich toch volgens haar verklaring voor den P.O.D. te Hellendoorn, welke door haar ter zitting bevestigd werd, in 1942 aangemeld bij het Wehrmachtsheim te Delft en zijnde zij vervolgens in dienst geweest bij een gelijk instituut te Katwijk en hebbende zij bij genoemde instellingen tot Maart 1944 werkzaamheden verricht voor den bezetter, o. m. bestaande in het schenken en dienen van biertjes;

dat deze wijze van handelen naar het oordeel van het Tribunaal onwaardig is voor een Nederlandsch meisje en haar alstoen betrekkelijk jeugdige leeftijd van 25 jaren hiervoor geen enkele verontschuldiging bood, nu het meerendeel der Nederlandsche jeugd op nog veel jongeren leeftijd wist, hoe haar houding tegenover den bezetter diende te zijn;

dat bovendien de moeder van beschuldigde sterk gekant was tegen haar vertrek en haar werkzaamheden bij het Wehrmachtsheim te Delft;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1°. interneering, met advies aan de bevoegde instantie, deze te beperken tot een tijdsduur van één jaar;

2°. ontzetting van de rechten van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 189.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BRED A (3e Kamer), 13 Februari 1946.
(Mr. Kousemaker, van Amelsvoort en Hoogers).

Gedeeltelijke nietigverklaring der dagvaarding.

Nietigverklaring voorzoover telaste gelegd werd „dat beschuldigde openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven, door zich in gesprekken met mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Deutsche Ideeën”, daar hiermede aan hem geen bepaaldelijk aangedulde en nauwkeurig omschreven uitingen of gedragingen worden telastgelegd.

(Tribunaalbesluit artt. 1, lid 1 alinea 2 en 63 cijfer 1.)

Tribunaal Breda tegen Petrus Johannes Stoopan, meesterknecht, wonende te Tilburg.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als lid, althans als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. zich als lid heeft aangesloten bij de nationaalsocialistische instelling „Het Nederlandsche Arbeidsfront” en voor deze instelling werkzaam is geweest, door op het bedrijf van de N.V. „Charma”, Tricotagefabriek te Tilburg, de functie van socialen voorman waar te nemen;

3. openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven o. m. door het bezoeken van vergaderingen van de Duit-

sche Arbeiderspartij en verder door zich in gesprekken met zijn mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Deutsche ideeën;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 30 Januari 1946 heeft verklaard: „Ik ben Nederlander. Ik ben sympathiseerend lid geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Ik ben lid geweest van het Nederlandsche Arbeidsfront”;

Gezien de processtukken:

Post alia:

O. dat de dagvaarding nietig verklaard moet worden, voorzover beschuldigde daarin is ten laste gelegd, dat hij openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven door zich in gesprekken met zijn mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Deutsche ideeën daar hiernede aan beschuldigde geen bepaaldelijk aangeduide en nauwkeurig omschreven uitingen of gedragingen worden ten laste gelegd;

O. dat de in de verklaring van beschuldigde ter zitting en de in de andere voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. zich als lid heeft aangesloten bij het Nederlandsche Arbeidsfront;

3. op het bedrijf van de N.V. „Charma”, Tricotagefabriek te Tilburg de functie van socialen voorman heeft waargenomen;

O. dat het Tribunaal het meerder aan beschuldigde ten laste gelegde, voorzover de tenlastelegging niet nietig verklaard moet worden, niet bewezen acht;

O. dat voormelde welbewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als sympathiseerend lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. zich als lid aangesloten hebben bij een nationaal-socialistische instelling;

3. werkzaam geweest zijn voor een nationaal-socialistische instelling;

O. dat beschuldigde geacht moet worden zich daardoor desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman is aangevoerd, dat beschuldigde nimmer door het Nederlandsche Arbeidsfront officieel als sociale voorman is aangesteld; dat beschuldigde reeds vóór de oprichting van het Nederlandsche Arbeidsfront bij de N.V. „Charma” een soortgelijke functie waarnam; dat hij deze

functie overgenomen had van een Rijksduitscher, die vóórdat hij onder de wapenen geroepen werd, deze functie bij de N.V. „Charma” waarnam;

O. dienaangaande, dat uit het feit, dat beschuldigde niet officieel door het Nederlandsche Arbeidsfront als sociale voorman werd aangesteld, niet zonder meer mag afgeleid worden, dat beschuldigde niet de functie van socialen voorman waarnam, zooals die door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoeld werd, daar het zeer wel mogelijk is, dat het Nederlandsche Arbeidsfront bij de N.V. „Charma” juist een benoeming achterwege liet omdat, naar het oordeel van het Nederlandsche Arbeidsfront, bij de N.V. „Charma” de functie van sociale voorman, zooals door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoeld, reeds door beschuldigde werd waargenomen;

O. dat uit de getuige-verklaringen blijkt, dat ook de mede-arbeiders van beschuldigde de functie van beschuldigde beschouwden als de door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoelde functie van sociale voorman;

O. voorts, dat beschuldigde ter zitting zelf heeft verklaard, dat hij de wenschen van de fabrieksdirectie met betrekking tot het lidmaatschap van het Nederlandsche Arbeidsfront aan de arbeiders overbracht en hiernede blijk gaf ook aangelegenheden, betrekking hebbende op het Nederlandsche Arbeidsfront, in zijn functie van vertegenwoordiger van de arbeiders te willen behandelen;

O. dat het Tribunaal dan ook van meening is, dat beschuldigde wel degelijk de door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoelde functie van sociale voorman waarnam bij de N.V. „Charma” te Tilburg en dat het al dan niet als zoodanig door het Nederlandsche Arbeidsfront benoemd zijn niet ter zake doende is;

O. dat voormeld bewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal hierbij in aanmerking heeft genomen, dat beschuldigde van 14 November 1944 tot 24 September 1945 in bewaring is gehouden en een interneering voor een langeren tijdsduur aan het Tribunaal niet gewettigd voorkomt;

Gelet op de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart de dagvaarding nietig, voorzover beschuldigde daarin is ten laste gelegd, dat hij openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven door zich in gesprekken met zijn mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Deutsche ideeën;

Verklaart beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard;

Legt aan beschuldigde deswege den navolgenden maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

10 April 1946 (afl. 21)

No. 189—197

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No 124—137

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G. C. M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDEERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat beschuldigde hulp en steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers en medewerkers;

dat weliswaar door den raadsman van beschuldigde naar voren is gebracht, dat hier van hulpverlening aan den vijand niet gesproken kan worden, nu beschuldigde toegetreden is tot het Roode Kruis, zij het dan in Duitschland, aangezien deze internationale organisatie zich steeds ten doel heeft gesteld en nog stelt om in tijden van oorlog zoowel vriend als vijand hulp te verleenen, doch deze stelling door het Tribunaal als onjuist gequalificeerd wordt, nu aangenomen dient te worden, dat het Duitsche Roode Kruis in stede van een neutrale internationale organisatie te zijn, door de Deutsche Nazi-Machthebbers ingeschakeld werd in de Wehrmacht van het Duitsche Rijk, o. m. blijkende uit de mede als bewijsmiddelen dienende Zahlbogen van den Fürsorgeoffizier der Waffen SS in den Niederlanden en den Personalausweis van den Chef des Oberkommandos der Wehrmacht, Keitel;

dat het Nazi-karakter van het Duitsche Roode Kruis voorts duidelijk blijkt uit de op genoemde bewijsstukken voorkomende stempels, voorstellende de Deutsche adelaar, met aan de klauwen het Nazi-embleem en de verklaring van beschuldigde, afgelegd voor den P.O.D. te Hellendoorn op 12 Jan. 1946, dat het wel mogelijk is, dat zij, die zich vrijwillig opgaven om achter het front te verplegen, den eed van trouw aan Hitler moesten afleggen, doch dat zij, beschuldigde, zich hiervoor niet opgegeven had, omdat zij „Helferin” was;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Immers: dat beschuldigde door als Nederlandsche toe te treden tot een Duitsche organisatie, die tot doel had het Duitsche oorlogspotentieel te verhoogen, afbreuk heeft gedaan aan de geallieerde, mitsdien ook Nederlandsche zaak;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat beschuldigde reeds vóór haar toetreden tot het Duitsche Roode Kruis in de maand Maart 1944, blijk gegeven heeft van een totaal verkeerde en on-Nederlandsche geestgesteldheid, hebbende zij zich toch volgens haar verklaring voor den P.O.D. te Hellendoorn, welke door haar ter zitting bevestigd werd, in 1942 aangemeld bij het Wehrmachtshim te Delft en zijnde zij vervolgens in dienst geweest bij een gelijk instituut te Katwijk en hebbende zij bij genoemde instellingen tot Maart 1944 werkzaamheden verricht voor den bezetter, o. m.

bestaande in het schenken en dienen van biertjes;

dat deze wijze van handelen naar het oordeel van het Tribunaal onwaardig is voor een Nederlandsch meisje en haar alstoen betrekkelijk jeugdige leeftijd van 25 jaren hiervoor geen enkele verontschuldiging bood, nu het meerendeel der Nederlandsche jeugd op nog veel jongeren leeftijd wist, hoe haar houding tegenover den bezetter diende te zijn;

dat bovendien de moeder van beschuldigde sterk gekant was tegen haar vertrek en haar werkzaamheden bij het Wehrmachtshim te Delft;

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1°. interneering, met advies aan de bevoegde instantie, deze te beperken tot een tijdsduur van één jaar;

2°. ontzetting van de rechten van kiezen en verkieesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 189.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (3e Kamer), 13 Februari 1946.
(Mr. Kousemaker, van Amelsvoort en Hoogers).

Gedeeltelijke nietigverklaring der dagvaarding.

Nietigverklaring voorzoover telaste gelegd werd „dat beschuldigde openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven, door zich in gesprekken met mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Duitsche ideeën”, daar hiermede aan hem geen bepaaldelijk aangeduide en nauwkeurig omschreven uitingen of gedragingen worden telastegelegd.

(Tribunaalbesluit artt. 1, lid 1 alinea 2 en 63 cijfer 1.)

Tribunaal Breda tegen Petrus Johannes Stoope, meesterknecht, wonende te Tilburg.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als lid, althans als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. zich als lid heeft aangesloten bij de nationaalsocialistische instelling „Het Nederlandsche Arbeidsfront” en voor deze instelling werkzaam is geweest, door op het bedrijf van de N.V. „Charma”, Tricotage-

fabriek te Tilburg, de functie van socialen voorman waar te nemen;

3. openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven o.m. door het bezoeken van vergaderingen van de Duitse Arbeiderspartij en verder door zich in gesprekken met zijn mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Deutsche ideeën;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 30 Januari 1946 heeft verklaard: „Ik ben Nederlander. Ik ben sympathiseerend lid geweest van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Ik ben lid geweest van het Nederlandsche Arbeidsfront”;

Gezien de processtukken:

Post alia:

O. dat de dagvaarding nietig verklaard moet worden, voorzover beschuldigde daarin is ten laste gelegd, dat hij openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven door zich in gesprekken met zijn mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Deutsche ideeën daar hiermede aan beschuldigde geen bepaaldelijk aangeduide en nauwkeurig omschreven uitingen of gedragingen worden ten laste gelegd;

O. dat de in de verklaring van beschuldigde ter zitting en de in de andere voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzovele redende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. zich als lid heeft aangesloten bij het Nederlandsche Arbeidsfront;

3. op het bedrijf van de N.V. „Charma”, Tricotagefabriek te Tilburg de functie van socialen voorman heeft waargenomen;

O. dat het Tribunaal het meerder aan beschuldigde ten laste gelegde, voorzover de tenlastelegging niet nietig verklaard moet worden, niet bewezen acht;

O. dat voormelde welbewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde opleveren het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als sympathiseerend lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. zich als lid aangesloten hebben bij een nationaal-socialistische instelling;

3. werkzaam geweest zijn voor een nationaal-socialistische instelling;

O. dat beschuldigde geacht moet worden zich daardoor desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat door beschuldigde en namens dezen door diens raadsman is aangevoerd, dat

beschuldigde nimmer door het Nederlandsche Arbeidsfront officieel als sociale voorman is aangesteld; dat beschuldigde reeds vóór de oprichting van het Nederlandsche Arbeidsfront bij de N.V. „Charma” een soortgelijke functie waarnam; dat hij deze functie overgenomen had van een Rijksduitscher, die vóórdat hij onder de wapenen geroepen werd, deze functie bij de N.V. „Charma” waarnam;

O. dienaangaande, dat uit het feit, dat beschuldigde niet officieel door het Nederlandsche Arbeidsfront als sociale voorman werd aangesteld, niet zonder meer mag afgeleid worden, dat beschuldigde niet de functie van socialen voorman waarnam, zooals die door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoeld werd, daar het zeer wel mogelijk is, dat het Nederlandsche Arbeidsfront bij de N.V. „Charma” juist een benoeming achterwege liet omdat, naar het oordeel van het Nederlandsche Arbeidsfront, bij de N.V. „Charma” de functie van sociale voorman, zooals door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoeld, reeds door beschuldigde werd waargenomen;

O. dat uit de getuige-verklaringen blijkt, dat ook de mede-arbeiders van beschuldigde de functie van beschuldigde beschouwden als de door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoelde functie van sociale voorman;

O. voorts, dat beschuldigde ter zitting zelf heeft verklaard, dat hij de wenschen van de fabrieksdirectie met betrekking tot het lidmaatschap van het Nederlandsche Arbeidsfront aan de arbeiders overbracht en hiermede blijk gaf ook aangelegenheden, betrekking hebbende op het Nederlandsche Arbeidsfront, in zijn functie van vertegenwoordiger van de arbeiders te willen behandelen;

O. dat het Tribunaal dan ook van meening is, dat beschuldigde wel degelijk de door het Nederlandsche Arbeidsfront bedoelde functie van sociale voorman waarnam bij de N.V. „Charma” te Tilburg en dat het al dan niet als zoodanig door het Nederlandsche Arbeidsfront benoemd zijn niet ter zake doende is;

O. dat voormeld bewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal hierbij in aanmerking heeft genomen, dat beschuldigde van 14 November 1944 tot 24 September 1945 in bewaring is gehouden en een interneering voor een langeren tijdsduur aan het Tribunaal niet gewettigd voorkomt;

Gelet op de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart de dagvaarding nietig, voorzover beschuldigde daarin is ten laste gelegd, dat hij openlijk van ingenomenheid met den vijand heeft blijk gegeven door zich in gesprekken met zijn mede-arbeiders in sterk pro-Duitschen geest uit te laten en zich een bewonderaar te toonen van de Deutsche ideeën;

Verklaart beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor bewezen is verklaard;

Legt aan beschuldigde deswege den navolgenden maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

189a.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer), 12 Nov. 1945. (Mr. Beets, Ir. Roos, Kleijwegt).

Er bestaat geen Duitse verordening, volgens welke alle sedert 1919 genaturaliseerde Duitschers weder de Duitse nationaliteit hebben verworven.

Degene, — door naturalisatie de Nederlandsche nationaliteit verworven hebbende — die zich als Duitscher beschouwt doet dit derhalve geheel vrijwillig.

Wie door naturalisatie de Nederlandsche nationaliteit verwerft, heeft de consequenties daarvan te aanvaarden.

(Tribunaalbesluit art. 1, derde lid.)

Tribunaal Arnhem te Nijmegen tegen Maria Hubertina Maibaum, steno-typiste, wonende te Nijmegen, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp te Maas-tricht.

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te Nijmegen:

1. gewerkt heeft bij de Wehrmachtsbezirksverwaltung, waardoor zij hulp of steun heeft verleend aan den vijand;

2. openlijk heeft doen blijken van ingemenheid met den vijand door omgang met leden van de militaire of burgerlijke bezettende macht en door haar eigen uitlatingen; en op grond hiervan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 October 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 29 October 1945, heeft verklaard:

Ik ben Nederlandsche door naturalisatie van mijn vader. In 1938 is mijn vader, ik was toen dus nog minderjarig, die tot dat tijdstip Duitscher was, genaturaliseerd als Nederlander. Mijn vader is daartoe overgegaan omdat de vreemdelingen zich geregeld moesten melden en mijn vader dit te lastig vond. Ik verkreeg toen eveneens de Nederlandsche nationaliteit. Na herhaalde oproepingen van de Duitschers tijdens de bezetting, kreeg ik in 1942 het bericht van de betreffende Duitse instantie, dat ik weer als Duitse werd beschouwd, daar alle Duitschers, die na 1919 een andere nationaliteit

hadden verkregen geacht werden weder de Duitse nationaliteit te bezitten. Ik kreeg toen in 1942 een oproep van de N.S.D.A.P. om mij in te zetten in Duitschland, maar ik heb gedaan weten te krijgen, dat ik werd geplaatst bij de Wehrmachtsbezirksverwaltung te Nijmegen.

Ik ben nooit lid geweest van de Nationaal Socialistische Beweging of van de Nationaal Socialistische Vrouwenorganisatie, noch van eenige andere Nationaal Socialistische organisatie. Ook was ik geen lid van de Hitlerjugend. Ik ben werkzaam geweest als verkoopster bij Geurts & Eling, maar droeg geen speldje en geen uniform; ik droeg een zwart mantelpak met een witte blouse. Dit was echter niet het uniform van den Bund Deutscher Mädel, daar ik daarvan geen lid was. Wel ben ik als gast bij de Jugendgruppe van de Bund Deutscher Mädel geweest. Ik had herhaalde malen woordenwisselingen met het meisje Freriks, dat ook bij Geurts & Eling werkte, daar ik het mij aantrok als zij tekeer ging tegen de Duitschers, die ik als mijn eigen volk beschouw. Ook ben ik wel met Duitschers uitgeweest, dit bracht mijn werkkring bij de Wehrmachtsbezirksverwaltung mee. Hoewel ik geen lid was van de Nederlandsch-Duitse Kultuurgemeenschap kon ik toch over den grens gaan, daar ik een kennis had bij de Duitse douane. Mijn moeder die van geboorte Nederlandsche is, was op mijn gedrag zeer tegen. Ik kan niet tegen de Duitschers zijn daar mijn eigen bloedverwanten zich daaronder bevinden en ik mij altijd Duitse heb gevoeld, ondanks de automatische naturalisatie. Ik ben in mijn hart een Duitse en voel veel voor Duitschland, meer dan voor Nederland. Als ik mocht kiezen zou ik naar Duitschland gaan. Ik ben dertien maanden geïnterneerd geweest.

Post alia:

O. dat beschuldigde heeft aangevoerd, dat zij, en in het algemeen alle sedert 1919 genaturaliseerde Duitschers in 1942 door de Duitse instanties wederom als Duitschers werden beschouwd, doch het Tribunaal geen enkele Duitse verordening bekend is, waarop die overgang zou kunnen zijn gebaseerd, en bovendien het Tribunaal uit eigen wetenschap bekend is, dat meerdere personen van oorspronkelijk Duitse nationaliteit, die door naturalisatie de Nederlandsche nationaliteit hebben verkregen door de Duitse instanties ongemeind zijn gelaten, zoodat het Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde zich geheel vrijwillig als Duitse heeft beschouwd;

O. dat dat geheel in overeenstemming is met haar eigen verklaring, dat zij zich volkomen Duitse gevoelt, in haar hart Duitse is en meer voor Duitschland voelt dan voor Nederland;

O. dat het Tribunaal daarom van oordeel is, dat beschuldigde niet gedwongen is geweest voor de Duitschers te werken, doch zich „vrijwillig” ter beschikking heeft gesteld om te arbeiden in dienst van den

vijand en daardoor aan dezen hulp en steun heeft verleend;

O. dat uit de verklaringen van beschuldigde en de verklaringen der getuigen dat zij omgang heeft gehad met leden van de militaire bezettende macht is gebleken dat zij met den vijand was ingenomen;

O. dat de raadsman van beschuldigde nog heeft aangevoerd dat beschuldigde van Duitse geboorte is en volkomen Duitsch is gebleven en ook door haar vader als Duitse is opgevoed, wat geheel strookt met de houding van beschuldigde ter zitting van het Tribunaal;

O. dat wat beschuldigde ook moge hebben aangevoerd ten aanzien van hare Duitse afkomst en Duitse gevoelens, het Tribunaal van oordeel is, dat zij, die Nederlandsche is geworden tengevolge van de naturalisatie van haar vader en meerderjarig geworden geen poging heeft aangewend, de Duitse nationaliteit te verkrijgen, thans ook de consequenties van deze Nederlandsche nationaliteit heeft te aanvaarden;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen: immers in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt, dat het niet beschikt over de eenige juiste maatregel, welke in dezen zou behooren te worden toegepast, nl. haar vervallen te verklaren van hare Nederlandsche nationaliteit en uitwijzing naar Duitschland;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan:

Hetgeen hiervoren bewezen is verklaard;
Legt de navolgende maatregel aan den beschuldigde op:

1. Interneering;

2. Ontzetting uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 190.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ARNHEM te NIJMEGEN (3e Kamer),
17 Oct. 1945. (Mr. Leesberg, Ir. Janssen,
Biesels).

(Volledige uitspraak).

Wordt door het bouwen van schuilkeiders, barakken en hallen hulp verleend aan den vijand?

Bij de beantwoording van deze vraag is rekening te houden met den bijzonderen toestand, ontstaan door het totalitaire karakter van den oorlog en het negeeren van elke rechtsregel door den vijand. De bijzondere toestand legde aan iederen Nederlander individueel de plicht op zijn elgen verplichtingen tegenover het vaderland zonder vooraf gegeven richtlijnen zelf te vinden.

Uitneembare barakken zijn bestemd voor gebruik te velde. Schuilkeiders op militair terrein waren alleen bestemd voor het gebruik door Duitsche militairen, als directe afweer van bombardementen en als steunpunten bij luchtladingen. Bouw van een montagehal levert op verboden werk voor den vijand. Onderhoudswerken aan een lazaret dienen niet als zoodanig tot directe steun aan den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Arnhem tegen Gerardus Hermanus Wilhelmus Braam, aannemer directeur N.V. Berntsen en Braam, wonende te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat hij als Nederlander gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Nijmegen, voor het vijandelijke leger de volgende werken heeft uitgevoerd of doen uitvoeren:

1e. het bouwen van een proefbarak en in November 1940 dertien andere „holzbarakken”, zijnde onderkomens voor Duitse soldaten, voor een bedrag van ongeveer f 6843.70;

2e. in Maart 1941 en de daarop volgende maanden de bouw van een 33¼ schuilkeider, dienende tot dekking der soldaten gelegerd in de kazernes rond het Molenveld voor een bedrag van ongeveer f 189,797.88;

3e. in den zomer van 1941 de bouw van een montagehal, dienende tot reparatieplaats van Duitse legerautomobielen en andere oorlogsmachines voor een bedrag van ongeveer f 39,458.13;

4e. in het jaar 1943 of 1944 de bouw van een lighal in het Kriegslazaret in het Jonkerbosch voor een bedrag van ongeveer f 4246.57; terwijl hiernaast nog andere werken voor de Wehrmacht werden uitgevoerd tot een gezamenlijk bedrag van ongeveer f 23,908.74;

door welke werken hij hulp en steun heeft verleend aan den vijand en voordeel heeft getrokken uit door dien vijand genomen maatregelen;

bij welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 3 October 1945, heeft verklaard:

Toen ik de opdracht van de schuilkeiders aannam wist ik nog niet dat het militaire schuilkeiders waren en waar ze geleggen wa-

ren. Dit ben ik pas later te weten gekomen. Van een opdracht om schuilkelders te maken moesten we afkomen, hierom heeft mijn zoon het werk van de lighallen aangenomen. Ik ben voor het vliegveld Arnhem opgebeld, dit heb ik aan den aannemer Nijenhof rechtstreeks geweigerd.

De mij getoonde bewijsstukken als copie facturen en dergelijke erken ik als echt.

O. dat het proces-verbaal, dd. 1 December 1944 opgemaakt door Johannes Hendrikus Adrianus Koper en Marinus de Ruiter, wachtmeesters der Staatspolitie, zakelijk inhoudt:

een relaas van onderzoek op de Bezirksvervalting dd. 1 November 1944 benevens de verhooren

1e. van Gerardus Hermanus Wilhelmus Braam, geboren 11 Juli 1878, gehouden op 25 November 1944 waarin deze mededeelt: Ik ben directeur van de N.V. Berntsen en Braam's Aannemersbedrijf, een familie-venootschap.

Voor 1940 beliepen de uitgevoerde werken f 600,000 tot f 1,000,000 per jaar.

Tijdens werkzaamheden bij garage Moll werd ons personeel gevorderd voor het lossen van hout ten behoeve der Duitschers, doch konden het beperken tot drie weken.

In 1940 werd voor f 3769.43 uitgevoerd, zijnde voor het vervaardigen van vier barakken en eenige kleine werkzaamheden (bijlage 1). Bovendien werd in dat jaar een proefbarak ontworpen (uitneembaar) voor de Wehrmacht, waarna per brief een aanbod voor anderen volgde. Ik geef toe dat deze brief, gericht aan het Hoofd van de Bezirksvervalting, wel al te vriendelijk gesteld is, zoodat de inhoud het vermoeden zou wekken, dat wij gaarne het Wehrmachtswerk uitvoerden, hetgeen toch niet het geval is. In 1941 hebben wij 33 schuilkelders gebouwd op de terreinen van de kazernes te Nijmegen voor f 189,827.12, idem montagehal f 39,458.13 en beklinkering f 7677 (bijlage II). Verder nog eenig ander werk (bijlage II A).

In 1942 en 1943 geen groote werken voor Duitschers uitgevoerd, enkele kleine.

In 1944 hebben wij een terras lazaret Jonkerbosch gerepareerd voor f 4361.32 (bijl. IV).

De rekeningen betreffende ontruiming der scholen zijn ingediend in opdracht der schoolbesturen en kloosters (bijl. IV A).

In totaal hebben wij gedurende de bezettingstijd voor de Deutsche Wehrmacht ongeveer voor f 260,000 uitgevoerd. Het is ons gelukt het geheele personeel buiten Duitschland te houden. In 1941 werd een heel groot werk (ziekenhuis) aangenomen om geen opdrachten van de Wehrmacht aan te hoeven nemen. De jaren 1942 en 1943 zijn resp. afgesloten met een verlies van f 20,000 en f 19,000. Ik geef toe dat ik door het uitvoeren van verschillende werkzaamheden voor de Deutsche Wehrmacht een daad heb verricht ten voordeele van den vijand en ons bedrijf daardoor heb bevoor-

deeld. Ik kon van de Wehrmachtwerken niet afkomen.

2e. Getuige Hendrik Anthonie Burki gehoord op 25 November '44, die verklaarde:

Ik ben als opzichter van de Genie overgegaan in 1940 naar de Bezirksvervalting, N.V. Berntsen en Braam's aannemersbedrijf heeft nimmer bij de Bezirksvervalting om werk gevraagd, wel heeft hij na uitnoodiging ingeschreven voor Wehrmachtswerk. De opgedragen werkzaamheden zijn echter wel vrijwillig uitgevoerd. Mij zijn ook gevallen bekend van aannemers die aan zulk een uitnoodiging geen gehoor gaven o. a. fa. Tiemstra te Nijmegen en Ophuizen te Millingen. Tegen hen zijn nimmer repressaille's genomen. Berntsen en Braam waren wel de hoogste inschrijvers voor schuilkelders, doch werden aangewezen omdat zij de grootste aannemers waren met beste en meeste hulpmaterialen.

3e. Getuige Albertus Marinus Jurriëns van Bezirksvervalting, gehoord op 27 Nov. 1944 die ongeveer hetzelfde verklaarde evenals getuige Pieter Swanenberg werkzaam aan de Bezirksvervalting, welke op 28 November 1944 is gehoord.

O. dat de verklaringen der getuigen benevens beschuldigde en deskundigen door den commissarissen ter bij elk nader aan te geven zitting in 1945 gehoord, zakelijk inhouden:

Getuige-deskundige Drs. Frans Albert Brandsma, accountant te Nijmegen gehoord ter zitting van 30 Juli 1945. In het geheel werd voor een bedrag van f 264,255.02 werk verricht ten behoeve der Deutsche Wehrmacht. De netto-winst hiervan heeft f 33,510.36 bedragen. Bij het opstellen van mijn rapport is mij niet van eenige dwang van Deutsche zijde voor verrichte werkzaamheden gebleken.

Getuige verklaring Geoffrey Paul 't Sas, bouwkundige, gehoord ter zitting van 3 September 1945. Werkte eerst bij de Wehrmachtsbezirksvervalting en vervolgens bij de Bauleitung in de administratie. De heer Braam heeft volgens mij vervaardigd: Barakken, Deckungsgräben en naar ik meen munitie-kisten, zeker weet ik het niet meer. Tegen aannemers werd geen dwang uitgeoefend, werken werden vaak bij inschrijving aanbesteed. Voordat ik mijn tekening klaar had, had Braam ook reeds een gedeelte van het model (de constructie voor de uitneembaarheid) gebouwd. Op kabelschafstellen (bunkers) heeft Braam ook ingeschreven, doch dit werd niet gegund.

Getuige Jan Sjoerd Tiemstra, aannemer, gehoord ter zitting van 30 Juli 1945. Van officieele zijde is mij twee keer gevraagd werk voor den bezetter uit te voeren, na weigering heb ik niets meer gehoord.

Beschuldigde Gerardus Hermanus Wilhelmus Braam, gehoord ter zitting van 7 September 1945. Ik kan niet verklaren waarom Wiedemeyer zoo op mij gesteld is. Op de kabelschafstellen heb ik niet ingeschreven. Ik heb geen munitie-kisten of andere kisten

gemaakt voor de Duitschers. De montageloods was een houten loods om de vrachtauto's te smeren. De brief van 13 November 1940 is door Pfeil opgesteld en door Bootsma geteekend. Ik ben niet om werk geweest bij Bezirksvervalting, noch heb ik mijn personeel hiervoor daarheen gestuurd.

Getuige deskundige Jan Cornelis Maris, advocaat-generaal, gehoord ter zitting van 28 September 1945. Naar mijn meening is het bouwen van schuilkelders bij de militaire kazernes een werken voor directe oorlogvoering van den vijand.

Getuige-deskundige Willem Gerardus Bender, majoor der Infanterie, gehoord ter zitting van 28 September 1945. Naar mijn meening had een aannemer van eenige ontwikkeling moeten begrijpen dat het bouwen van militaire schuilkelders en montagehal voor de Duitschers ongeoorloofde steunverlening is.

Getuige Hubertus Maria Adrianus van Ewijk, bouwkundige, gehoord ter zitting van 3 September 1945 werkzaam bij Bezirksvervalting; dwang is er nooit op de aannemers uitgeoefend.

Getuige-verklaring van Pieter Swanenberg, bouwkundige, gehoord ter zittingen van 30 Juli en 3 September 1945. De Bauinspektor was zeer gebrand op Braam, als er een werk was uit te voeren zei hij altijd: „Denk om Braam, denk om Braam”, waarom weet ik niet.

Getuige-verklaring Albertus Marinus Juriëns, bouwkundige bij Bauleitung gehoord ter zittingen van 30 Juli en 3 September 1945. Dwang om werken uit te voeren voor de Duitschers is mij niet bekend.

Getuige-verklaring Arnoldus Verhoeven, technisch teekenaar gehoord ter zitting van 3 September 1945. Het heeft me wel verwonderd dat hij die schuilkelders is gaan bouwen voor de Duitschers.

Getuige-verklaring Hendrik Anthonie Burki, bouwkundige Bezirksvervalting gehoord ter zitting van 22 Augustus 1945. Ik weet dat Braam gevraagd heeft in te mogen schrijven op diverse werken, in hoofdzaak schuilkelders. Dit vernam ik op onderonsjes van voormalig Genie-personeel op Bezirksvervalting werkzaam. Als Braam geweest was op Bezirksvervalting hoorde ik dat hij gekomen was op uitnodiging of omdat hij zelf kwam om werk. 't Verbaasde ons dat hij zooveel kwam op de Bezirksvervalting, doch ik dacht dat hij dit deed om personeel uit Duitschland te houden. De Wehrmachts-aanemers waren steeds Braam uit Nijmegen, Kloppert uit Grave, Brinkhuis uit Maastricht en de fa. Gebr. Smits uit Nijmegen.

Getuige-verklaring Arnoldus Johannes Pfeil, administrateur N.V. Berntsen en Braam, gehoord ter zitting van 7 September 1945. Van de schuilkelders in Nijmegen konden we niet afkomen omdat ons bezwaar van gebrek aan transportmiddelen hier niet opging. De houding die we van den heer Braam moesten aannemen was deze, dat we opdrachten niet rechtstreeks mochten wei-

geren doch moesten zeggen niet te kunnen door b.v. gebrek aan materialen e. a. Als we een prijsopgave wenschten te vergeten kregen we telefonische waarschuwingen dat we als sabotage-plegers risico liepen en we het wel haast moesten doen. Als de N.V. het had gewild, had ze geld als water kunnen verdienen.

Getuige-verklaring H. G. A. Braam, bouwkundige, (Hermanus Gerardus Antho-nius) gehoord ter zitting van 6 September 1945. Gedwongen ben ik niet het werk aan te nemen, wel was ik geïmponéerd door hun optreden. Na twee maanden kwamen zij kijken naar de proefbarak toen die kant en klaar was. Ook kreeg ik wel telefonisch bericht: schrijf er op in anders krijg je moeilijkheden. Ik ben er nooit geweest om werk te krijgen.

Gezien de processtukken: welke stukken als bewijsmiddelen te de-zen worden gebezigd;

Inzake G. H. W. Braam.

O. dat de feiten, zooals die zijn gesteld, zijn bewezen door de erkenning van den beschuldigde en de documenten, benevens de verklaringen van getuigen, zoodat deze vaststaan;

dat resteert vast te stellen, welke de be-tekenis is der feiten ten opzichte van de oorlogvoering en den vijand benevens de houding van beschuldigde, waarover des-kundigen zijn gehoord:

dat daarbij valt te overwegen en de aan-dacht verdient, dat het totalitaire karakter van den oorlog en het negeeren van elke rechtsregel door den vijand een bijzonderen toestand had geschapen, welke aan iederen Nederlander individueel den plicht oplegde zijn eigen verplichtingen tegenover het va-derland zonder vooraf gegeven richtlijnen zelf te vinden;

dat voor wat de barakken betreft de uit-neembaarheid van deze ze karakteriseert als bestemd voor gebruik te velde, omdat anders vaste barakken worden gebouwd, zoodat het vervaardigen daarvan in verband met den toestand in Nederland eind 1940—begin 1941 duidelijk steun opleverde voor den aanvalsoorlog van Duitschland tegen Engeland;

dat immers Nederland toen was aanvals-basis tegen Engeland, wat de geheele bevolking van Nederland wist mede door de be-kendmakingen van Duitse zijde;

dat dit dus zeker geweten werd door een aannemer, die zoo goed georiënteerd was als beschuldigde, zoodat, toen hij deze barakken bouwde, desbewust is gehandeld in strijd met de belangen van Nederland;

dat deze handeling zeer wel na te laten geweest zou zijn, alleen reeds in acht genomen het feit, dat volgens eigen plan, zonder voorafgaand bestek of teekening, een proef geleverd moest worden, die juist door de constructie der uitneembaarheid volgens eigen vinding, gereede aanleiding tot niet voldoen aan de vereischte had kunnen ge-ven;

dat toentertijd nog geen directe aanleiding

voor vrees bestond om personeel naar Duitschland verwezen te zien, als dit al een reden tot verontschuldiging opgeleverd zou hebben;

dat de voorafgaande overwegingen omtrent de militaire waarde in versterkten mate gelden voor den bouw der schuilkelders, gelegen op het terrein der kazernes, omdat deze bedoelden een directe afweer te zijn van bombardementen door geallieerden en steunpunten bij luchtlandingen daar zij, gelegen als zij waren op het kazerneterrein, alleen voor het gebruik van Duitsche troepen bestemd waren;

dat het niet valt aan te nemen, dat een dergelijk object zou zijn aangenomen zonder vooraf de plaats te kennen waar die bouw moest geschieden; vooral omdat het militair karakter van deze bouw zoo sterk spreekt door het feit, dat de opdracht gegeven werd door een Duitsche legerinstantie en in ieder geval beschuldigde bij een behoorlijke Nederlandsche mentaliteit zich had dienen te vergewissen van den aard en de strekking van het werk;

dat daarbij komt, dat zelfs indien de plaats waar het werk gebouwd moest worden eerst later bekend ware geworden, een juiste opvatting van de Nederlandsche plicht meegebracht zou hebben deze opdracht te weigeren, afgezien van de gevolgen die dit zou hebben voor den persoon van beschuldigde;

dat dit teneer spreekt, omdat beschuldigde als vooraanstaand man toonaangevend in zijn omgeving en vak was;

dat in deze positie op hem veeleer de plicht rustte richtlijnen te geven door eigen gedrag dan dat hij kan klagen over het niet ontvangen van richtlijnen;

dat derhalve ook hier vaststaat, dat steun aan den vijand desbewust is verleend;

dat gelijke overweging geldt voor het aannemen van den bouw van de montagehal, waarbij nog overwogen wordt, dat hier aard en plaats van het werk dit als verboden werk voor den vijand zeer duidelijk karakteriseren;

dat ook hier derhalve desbewuste steun aan den vijand vaststaat;

dat echter wat betreft de post van werk voor het Kriegslazaret in het Jonkerbosch en het Wehrmachtswerk ten bedrage van f 23,908.74 kan worden aangenomen, dat dit betreft in hoofdzaak onderhoudswerkzaamheden en als zodanig niet tot directe steun van den vijand hebben gediend;

dat de algemeene houding van beschuldigde, vooral ook in latere oorlogsjaren ten opzichte van het verrichten van werk voor den vijand en zijn goed Nederlandsche daden van financieele en andere steun aan de Nederlandsche zaak doen betreuren dat in den aanvang deze goedgezinde Nederlander zoo sterk heeft gefaald, maar een beroep op die latere houding niet kan wegnemen het onvaderlandsche karakter van die hierboven gediskwalificeerde gedragingen;

dat deze gediskwalificeerde gedragingen ook tot voordeel van beschuldigde hebben gestrekt, daar hij de directeur en verreweg

voornaamste aandeelhouder is van de N.V. die de werken uitvoerde en deze voordeelen zijn voortgesproten uit door den vijand en diens handlangers genomen maatregelen;

dat uit de verhooren verder is gebleken, dat nimmer pressie op aannemers is uitgeoefend en zeker niet op beschuldigde, zijnde door dezen geen dwang op hem uitgeoefend bewezen, terwijl hij geen gevallen van dwang op andere aannemers heeft bewezen;

O. dat aldus de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat uit het hiervoor overwogene tevens volgt dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden — zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk — desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers; zijnde dit zelfs met zooveel woorden door beschuldigde in het verhoor door de politie en niet gemotiveerd weersproken.

Immers:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigt, op grond van den ernst der feiten mede in acht genomen de persoonlijke omstandigheden van den beschuldigde meer speciaal de hooge leeftijd en verdere gedragingen van beschuldigde gedurende de bezettingstijd dat deze aangepast is aan den ernst der feiten en de persoonlijke omstandigheden van den beschuldigde; dat zijn hooge leeftijd en de algemeene gedragingen van beschuldigde gedurende de bezetting en den oorlog uitsluiten dat interneering of ontzegging van rechten wordt opgelegd en met het opleggen van een verbeurd verklaring kan worden volstaan; dat bij de bepaling van de hoegrootheid der verbeurdverklaring is overwogen dat het genoten voordeel verre de op de betreffende werken gemaakte netto winst overschrijdt;

Gezien de betreffelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: het als Nederlander gedurende den tijd der bezetting van het Rijk in Europa, te Nijmegen, hulp en steun verleenen aan den vijand; voordeel trekken uit door den vijand genomen maatregelen, waarbij hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Verbeurdverklaring van f 90,000 (negen-tigduizend gulden).

No. 191.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (5e Kamer), 20 December 1945. (Mr. Bijlsma, Coenen, Hoekx).

Hoewel de omgang van een Nederlandsch meisje met een Duitsch militair afkeuring verdient, valt het trekken van voordeel uit die verkeerung niet onder het bepaalde van artikel 1 van het Tribunaalbesluit, wanneer dit zich niet verder uitstrekt dan het z.g. „vrij houden”, als gebruikelijk bij een verkeerung.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 4.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Gerard Maria van Duppen, magazijnbediende, wonende te Helmond.

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, voordeel heeft getrokken of getracht heeft te trekken uit het hebben van vertrouwelijken omgang met personen behorende tot de militaire bezettende macht moerende zij op grond van haar handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

welke beschuldiging ter zitting is gewijzigd als volgt:

dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. voordeel heeft getrokken uit het hebben van vertrouwelijken omgang met personen behorende tot de militaire bezettende macht, door in het laatste jaar van de bezetting verkeerung te hebben gehad met een Duitsche militair en van deze kleine attenties te hebben ontvangen;

b. hulp of steun heeft verleend aan den vijand door vrijwillig te hebben gewerkt voor de weermacht in de kazerne te Blerick; moerende zij op grond van haar handelen als voornoemd geacht worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting heeft verklaard: Ik ben Nederlandsche. Ik beken het ten laste gelegde. Ik heb in Blerick op de kazerne gewerkt. Ik heb inderdaad met verschillende Duitschers gesproken. Echter slechts met een heb ik verkeerung gehad. Ik heb hem leeren kennen in café Luijben. Ik heb met dien Duitscher ongeveer vier maanden kennis gehad. Ik zag hem drie of vier keer per week, haast altijd in café Luijben. Ik ben slechts een paar maal met hem naar de bioscoop geweest;

welke bekentenis als bewijsmiddel te dezen wordt gebezigd;

O. dat het sub a ten laste gelegde vervallen moet worden verklaard op grond van de navolgende redenen:

Het is niet gebleken dat het voordeel door de beschuldigde getrokken uit het hebben van verkeerung met een Duitsche militair zich verder uitstreckte dan het z.g. „vrij houden” gebruikelijk bij verkeerung.

Het Tribunaal hoewel van meening dat een Nederlandsch meisje zich had behooren te onthouden van omgang met Duitsche militairen is van oordeel dat dit z.g. „vrijhouden” geen voordeel is als bedoeld in art. 1 van het Tribunaalbesluit;

O. dat de in voormeld bewijsmiddel vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging sub b aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettig en het Tribunaal — gelet op den ernst der gedragingen, den persoon en de persoonlijke omstandigheden van de beschuldigde, daarbij in aanmerking nemende dat de beschuldigde negen weken in bewaring is gehouden — zulks in algemeen belang geraden acht;

Gezien de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldiging sub a vermeld vervallen op grond van vermelde redenen;

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen sub b ten laste is gelegd;

Legt den navolgenden maatregel aan de beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen of gekozen te worden bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 192.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG, 24 Januari 1946. (Mr. Vlaming, v. Popering, van 't Westeinde).

Het Nederlandsch Agrarisch front is een aan de N.S.B. verwante instelling.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Middelburg tegen Gerard Johannes Dek, wonende te Kruijningen, thans Kamp Rilland-Bath, commissair.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

1. nadat hij zich in 1933 of 1935 als lid had aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, hij daarbij verder tijdens die bezetting als zoodanig is aangesloten gebleven tot in Mei 1942;

2. als lid zich heeft aangesloten bij het Nederlandsch Agrarisch Front, zijnde een

aan bovengenoemde Beweging verwante organisatie, en hij daarvoor is werkzaam geweest als plv. Gouwleider van Zeeland van de vakgroep aardappelen, groenten en fruit;

3. als lid zich heeft aangesloten bij het Nederlandsch Arbeids Front en het Economisch Front, zijnde aan die Beweging verwante organisaties;

4. als blokhoofd is werkzaam geweest voor „Winterhulp Nederland” en den Nederlandschen Volksdienst, zijnde aan die Beweging verwante organisaties;

5. van instemming heeft blijk gegeven met het streven dier Beweging door op 10 Juni 1940 aan de N.V. Princenhage-Kapelle te Breda een brief te schrijven, gesteld op briefpapier met N.S.B.-briefhoofd, luidende: „Het is ons bekend, dat dhr. J. van Langevelde te Kruijningen voor U optreedt als inkoopster.

Gezien het feit, dat het gedrag van genoemde heer ontstellend onnationaal is (hij fungeerde n.l. dezer dagen als aangever en verdachtmaker van N.S.B.-ers bij de autoriteiten waardoor minstens een arrestatie plaats had) en beledigde een volksgroep n.l. de N.S.B., zien wij ons verplicht U hiervan in kennis te stellen.

Genoemde persoon is door de N.S.B. aangeklaagd en zal terecht moeten staan.

Gelieve hiervan (in het belang Uwer zaak) goede nota te nemen.

Hoogachtend,
de Nat. Soc. Bew.
w.g. G. J. Dek.

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 10 Januari 1946 heeft erkend al hetgeen hem bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 30 December 1945, is ten laste gelegd;

Post alia:

O. dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

tijdens de bezetting als lid aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

als lid zich aangesloten hebben bij aan die Beweging verwante organisaties en daarvoor werkzaam zijn geweest;

blijk heeft gegeven van instemming met het streven dier Beweging;

Post alia:

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Gerard Johannes Dek voornoemd schuldig aan:

het Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

als lid aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; als lid zich aangesloten hebben bij aan die Beweging verwante organisaties en daarvoor werkzaam zijn geweest; blijk hebben gegeven van instemming met het streven

dier Beweging, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft, dat een tijdsduur van één jaar in acht genomen dient te worden met bevel tot in bewaringhouding;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van drie duizend gulden;

3. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleden, alsmede van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 193.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
AMSTERDAM (1e Kamer), 19 Maart
1946. (Mr. Vos, Mevr. Plet-Scheene, Mul-
ler).

(Volledige uitspraak).

Tribunaal Amsterdam tegen Theodora Suzanna Adam, echtgenoot van M. Kuiper, wonende te Amsterdam.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde, te Amsterdam, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. als lid aangesloten is geweest bij de N.S.B. der Nederlanden;

b. voordeel heeft getrokken uit den door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijkten toestand, doordat zij, tijdens het dienstverband van haar zoon Maarten, als soldaat bij de S.S., meermalen toewijzingen heeft ontvangen voor extra brandstof en levensmiddelen, alsmede een maandelijksche toelage van dien zoon ten bedrage van f 45;

c. voorts dat zij voordeel heeft getrokken uit het feit, dat haar echtgenoot, Maarten Kuiper, werkzaam was bij de Inlichtingendienst en de S.D., waardoor zij immers in een gunstiger financieele positie kwam te verkeren dan voordien en o.a. in staat was zich meerdere aankopen te veroorloven, zooals het aanschaffen van kleding, schoenen en levensmiddelen; op grond van welk handelen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 5 Maart 1946 is verschenen;

Gelet op de verdediging, door beschuldigde in het midden gebracht;

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting zakelijk onder meer heeft verklaard:

Ik ben Nederlandsche. Van mijn zoon Maarten, die als soldaat bij de S.S. diende, heb ik tijdens de vijandelijke bezetting, acht

maal een maandelijksche toelage ontvangen te Amsterdam, van f 45. Nadat er op mijn man, die in dien tijd bij de Inlichtingendienst en de S.D. werkzaam was, een aanslag was gepleegd, hebben wij onze woning aan de Oude IJselstraat te Amsterdam, waar ik een huur verwoonde van f 32.50 per maand, verlaten en zijn wij gaan wonen in de Jan van Eijckstraat 22 te Amsterdam; de huurprijs van laatstgenoemde woning bedroeg f 79 per maand. Het verschil werd bijgepast door de S.D. Mijn man heeft de woning van nieuw meubilair voorzien, dat hij had gekocht voor f 1500;

O. dat een proces-verbaal, dd. 8 Januari 1946 opgemaakt door J. van Zwieten, brigadier van Politie, tevens buitengewoon veldwachter der Gemeente Amsterdam, zakelijk o.m. inhoudt:

als opgave van beschuldigde: dat zij tijdens het dienstverband van haar zoon Maarten als soldaat bij de S.S. meermalen een toewijzing heeft ontvangen voor extra brandstoffen en levensmiddelenkaarten; dat zij toen woonde te Amsterdam; dat zij toegeeft, dat sinds haar man Maarten Kuiper, bij de Inlichtingendienst en de S.D. werkzaam was, zij financieel vooruitging; dat zij en haar man sinds dien zich meerdere aankopen konden veroorloven, zooals het aanschaffen van kleding, schoenen en levensmiddelen;

O. dat een door W. F. Eringaard en C. v. Geelen, resp. agent van politie en rechercheur van politie te Amsterdam, opgemaakt ambtseedig proces-verbaal dd. 13 December 1945, zakelijk onder meer inhoudt als verklaring van Elisabeth Clazina Peters:

Ik wist wel dat Kuiper lid was van de N.S.B. en dat hij in den oorlog bij de S.D. dienst deed. Ik weet ook dat zijn vrouw, die thans woont aan de Jan van Eijckstraat 22 te Amsterdam, lid was van de N.S.B. in den oorlog. Zij heeft mij dat zelf wel meermalen verteld, als ik bij haar op bezoek was. Ik heb haar meermalen de z.g. Hitlergroet zien brengen, terwijl zij daarbij zei „Hou Zee”. Ik weet ook, dat zij op den z.g. Dollen Dinsdag is gevluht met haar beide kinderen;

O. dat voormeld ambtseedig proces-verbaal voorts zakelijk o.m. inhoudt als verklaring van Alida van den Ouweland—De Wilde:

Ik ken het gezin Kuiper reeds ongeveer 8 jaar en ik weet dat Kuiper zelf bij de S.D. werkte, hij was de beruchte S.D.-man, bekend als Maarten Kuiper. Ook zijn vrouw ken ik goed, vooral ook, omdat haar dochtertje wel met mijn kind speelde. Ik weet pertinent, dat Mevrouw Kuiper lid was van de N.S.B. en dat zij met Dollen Dinsdag is gevluht. Ik heb meermalen gezien, dat als Mevrouw Kuiper vergaderingen bezocht of feestelijkheden van de N.S.B., zij het N.S.B.-insigne droeg. Ook heb ik haar meermalen de „Hitlergroet” zien brengen, terwijl zij daarbij riep „Hou Zee”, zij deed dit o.a. tegen den bakker, die bij haar brood bezorgde.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden, waarop

steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde op grond van het hiervoren overwogene de oplegging van bijzondere maatregelen wettig en het Tribunaal gelet op den ernst der gedragingen van beschuldigde, haar persoon en haar persoonlijke omstandigheden het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen, staande deze naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding tot den ernst dier gedragingen;

Gezien de betreffelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: hetgeen hiervoren is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. Verbeurdverklaring van haar geheele vermogen overeenkomstig art. 7 sub 4 van het Tribunaalbesluit;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 194.

TRIBUNAAI v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (4e Kamer), 29 Maart 1946. (Mr. Barnasconi, van Es, Siegenthaler).

De nationaal-socialistische Arbeidskern is eene nat.-soc. organisatie of instelling.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Almelo tegen Johan ten Dijke, kantoorbediende, wonende te Enschede, advocaat Mr. G. J. H. Leppink te Enschede.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1°. Lid is geweest van de N.S.B. van December 1940 tot aan het einde dier bezetting;

2°. Lid is geweest van den Nederlandschen Volksdienst, zijnde een nationaal-socialistische organisatie of instelling, van 1942 tot aan het einde dier bezetting;

3°. Lid is geweest van het Nederlandsche Arbeidsfront, zijnde een nationaal-socialistische organisatie of instelling, van 1942 tot aan het einde dier bezetting;

4°. Lid is geweest van de Nationaal-socialistische Arbeidskern, zijnde een nationaal-socialistische organisatie of instelling;

5°. Werkzaam is geweest voor de N.S.B.

door in 1941 gedurende eenigen tijd als plaatsvervangend blokleider op te treden;

6°. Hulp of steun heeft verleend aan handlangers van den vijand, door in 1943 te collecteeren voor „Winterhulp Nederland”, zijnde toen een nationaal-socialistische organisatie of instelling;

7°. Hulp of steun heeft verleend aan den vijand door vrijwillig gedurende ongeveer een jaar in dienst van de Deutsche Weermacht als Karteiführer op het Vliegveld Twenthe te werken, waardoor hij tevens voordeel heeft getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, immers een inkomen van f 30 per week verdiende;

8°. Openlijk heeft doen blijken van ingegenomenheid met den vijand, door zich in het openbaar steeds zéér pro-Duitsch uit te laten, onder meer door te zeggen, dat hij niet aan de Duitsche overwinning twijfelde en deze wenschelijk achtte;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 22en Maart 1946 heeft verklaard:

dat hij het te laste gelege erkende;

dat hij nooit iets merkte van samenwerking tusschen de N.S.B. en de Duitschers; dat hij de Duitschers niet als vijanden beschouwde;

dat hij plv. blokleider was, hetgeen inheld, dat hij kranten rondbracht;

dat hij niet weet, waarom hij zelf twee maal een stuk teekende, waarin staat, dat hij blokleider was;

dat hij tegen Jodenvervolging en razzia's was en dat hij ontkent, wat getuige Heres daaromtrent verklaart;

Post alia:

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den voorzitter ter zitting is medegedeeld:

Door beschuldigde ingevulde en onderteekende vragenlijst der N.S.B., waaruit blijkt, dat hij blokleider van de N.S.B. was en kantoorbediende bij de Duitsche Weermacht. Door beschuldigde onderteekende documentatielijst der N.S.B., waaruit onder meer blijkt, dat hij „Karteiführer” bij de Duitsche weermacht is geweest.

Verklaringen der getuigen Heutink en Heres uit voornoemd proces-verbaal der P.O.D., inhoudende: dat beschuldigde lid was van de N.S.B., fel pro-Duitsch en de meening toegedaan, dat Duitschland de oorlog zou winnen; dat beschuldigde accoord ging met de jodenvervolgingen en de razzia's; dat hij fel pro-Duitsch was en tot het laatste toe overtuigd was, dat Duitschland de oorlog zou winnen;

welke stukken door het Tribunaal als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslis-

sing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, resp. desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

O. dat het Tribunaal de door bovenstaande bewijsmiddelen vaststaande houding en handelingen van beschuldigde, die in ieder opzicht zich zoowel feitelijk als moreel achter den vijand en zijn Nederlandsche landsverraderlijke handlangers heeft gesteld, van hoogst ernstigen aard acht en, gezien de verklaring van beschuldigde, afgelegd voor de P.O.D. volgens het meer genoemde proces-verbaal, dat hij niet kon inzien, een onvaderlandsche daad te hebben gedaan, waaruit volgt, dat hij zelfs zijn vrijwillig werken voor de vijandelijke weermacht niet als onvaderlandsch beschouwt, van oordeel is, dat slechts een langdurige internering hem misschien nog tot een behoorlijk burgerschap kan omvormen;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Internering, waarbij in overweging wordt gegeven, een tijdsduur in acht te nemen van drie jaren, na den dag der in hechtenisneming, zijnde 1 April 1945, zoodat de internering zal eindigen op 1 April 1948.

Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen.

Heft het beheer over het vermogen van den beschuldigde op met ingang van den dertigsten dag, nadat het fiat executie op deze uitspraak zal zijn verleend, resp. het fiat executie bij herhaling zal zijn geweigerd.

No. 195.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO (4e Kamer), 29 Maart 1946.
(Mr. Barnasconi, Borg, van Nes).

Het in dienstbetrekking arbeid verrichten aan militaire werken voor den vijand, wanneer dit uit economischen noodzaak geschiedt, wettigt onder bepaalde omstandigheden wellicht niet de oplegging van een bijzondere maatregel.

Het vervullen van een leidinggevende functie bij dergelijke werkzaamheden levert in het algemeen voldoende grond op tot het opleggen van een bijzondere maatregel.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, laatste alinea)

Tribunaal Almelo tegen Wilhelmus Antonius Koenders, uitvoerder, wonende te Enschede, adv. Mr. L. M. N. Schweitzer te Enschede.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 den leeftijd van 18 jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. Hulp en steun heeft verleend aan den vijand of diens handlangers en medewerkers, door meerdere jaren, weliswaar in dienstbetrekking bij een aannemersfirma, maar toch in een leiding-gevende positie (n.l. als uitvoerder of hoofdvoerder) werkzaam te zijn bij den bouw van bunkers en andere militaire werken voor de Duitsche Weermacht;

2. Zich als lid, althans als sympathiseerend lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 15en Maart 1946 heeft verklaard: dat hij erkent, hetgeen hem te laste is gelegd, met dien verstande, dat hij sympathiseerend lid der N.S.B. is geweest;

dat zijn werk bestond uit het verdeelen van het werk over de uitvoerders;

dat hij als timmerman begon, in verband met zijn huwelijk — zonder dat zijn positie zich wijzigde — werd zijn loon op f 100 per week gesteld;

dat hij later hoofdvoerder werd en die positieverbetering door zijn ijver en vakbekwaamheid kreeg;

dat hij veel geld moest verdienen, om zijn ouders te kunnen onderhouden;

Post alia:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

O. dat het Tribunaal daarbij niet uit het oog verliest, dat onder bepaalde omstandigheden het in dienstbetrekking arbeid verrichten aan militaire werken voor den vijand wanneer zulks uit economischen noodzaak geschiedt de oplegging van bijzondere maatregelen wellicht niet wettigt, doch dat het vervullen van een leidinggevende functie bij deze werkzaamheden daartoe in het algemeen wel voldoende grond oplevert;

Dat zulks in casu zeker het geval is, nu de beschuldigde kennelijk niet enkel noodgedwongen en met tegenzin dit werk heeft verricht, doch het met zooveel ijver en bekwaamheid heeft gedaan, dat hij daardoor de leidinggevende positie die hij onder alle omstandigheden had behooren te vermijden, juist heeft verworven; terwijl hij bovendien nog sympathiseerend lid der N.S.B. is geworden;

Dat anderzijds rekening kan worden gehouden met het feit, dat de beschuldigde zijn positie blijkbaar ook wel heeft gebruikt, om zijn landgenooten te helpen en dat zijn gedragingen, hoe ernstig deze, op zich zelf beschouwd, ook waren, kennelijk niet zoozeer uit een onjuiste mentaliteit, dan wel uit een gebrek aan principieel besef, veroorzaakt zijn door zijn economische omstandigheden, voortvloeiden;

Uitspraak doende:

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven den tijdsduur daarvan te bepalen op één jaar en negen maanden, te rekenen vanaf den dag der arrestatie, zijnde 18 April 1945, zoodat deze zal eindigen op 18 Januari 1947;

Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid, bij krachtens wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen;

Heft het beheer over het vermogen van den beschuldigde op met ingang van den dertigsten dag nadat het fiat executie op deze uitspraak zal zijn verleend, resp. het fiat executie bij herhaling zal zijn geweigerd.

No. 196.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG, 10 Januari 1946. (Mr. Vlaming, Ouwehand, van Popering).

(Volledige uitspraak).

Uitvoeren van militaire werken, waardoor een winst van een half miljoen gulden is gemaakt.

Tribunaal Middelburg tegen Cornelis van de Klippe, aannemer, wonende te Vlissingen.

Beschuldigd van: dat hij — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. ten behoeve van de Duitsche Weermacht in de jaren 1940, 1941 en 1942 op Walcheren werkzaamheden heeft verricht en werken heeft uitgevoerd, althans door zijn arbeiders doen verrichten en uitvoeren, onder andere bestaande in het bouwen van barakken, scherfmuren, een kantoorgebouw, officierscantine, schuilkelders, het maken van camouflagewerken, bezodingswerken, rioleringen, bestratingen voor het daarop plaatsen van kanonnen, het aanleggen van straten en wegen, het betegelen en verharderen van wegen, het metselen van schoorsteenen in barakken, het maken van werken van allerlei aard op en aan het vliegveld te Vlissingen, het graven van slooten, het verrichten van timmerwerken in barakken en woningen en allerhande reparatiewerkzaamheden, waardoor hij hulp heeft verleend aan den vijand;

b. aan de sub a omschreven werkzaamheden en werken heeft verdiend een bedrag van rond de f 500,000 (vijfhonderd duizend gulden), waardoor hij voordeel heeft getrokken uit door den vijand genomen maatregelen of uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand,

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 27 December 1945 heeft erkend hetgeen hem bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 4 December 1945, is ten laste gelegd;

Gezien de navolgende processtukken:

1. proces-verbaal d.d. 13 Augustus 1945, op ambtseed opgemaakt door Minderhoud, brigadier van politie te Vlissingen en Braam, rechercher, beiden tevens onbezoldigd Rijksveldwachters;

2. proces-verbaal d.d. 1 November 1945, op ambtseed opgemaakt door van Antwerpen, opsporings-ambtenaar;

3. verweerschrift van beschuldigde d.d. 8 October 1945;

4. accountantsrapport van het accountantskantoor P. Slagman Jr.;

O. dat voormelde processtukken, welke stukken, met de bovenvermelde erkenntenis van den beschuldigde ter zitting, als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd, zakelijk inhouden:

dat sub 1: de verklaring van de relatanten, dat de getuige de Wolf hun o.m. heeft verklaard: „v. d. Klippe voerde werkzaamheden uit voor de Deutsche Weermacht onder mijn toezicht”;

de verklaring van de relatanten, dat de getuige Kooijer hun o.m. heeft verklaard: „een paar maanden nadat Nederland door de Duitschers werd bezet, is v. d. Klippe op het vliegveld gaan werken; nadien heeft hij ook nog andere werken voor de Deutsche Weermacht uitgevoerd”;

dat sub 2: de verklaring van den relatant, dat de beschuldigde hun o.m. heeft verklaard: „Ik heb in combinatie met Groosman gebouwd de scherfmuren rondom de Vlismar. Verder heb ik aldaar straatwerk verricht. Dit werk bestond uit het aanleggen van weg naar het vliegveld. Vervolgens werd een schuilkelder gebouwd te Domburg; eveneens werd een schuilkelder gebouwd voor de Duitschers te Souburg. Verder heb ik scherfmuren gebouwd rondom de geschutopstellingen in de buurt van de Vrijburgstraat. Voor eigen rekening heb ik veel scherfmuren gebouwd en camouflagewerk verricht, kortom allerlei camouflagewerkzaamheden, alsmede bestratingen, aanleggen en wegen verharden. Wat betreft de combinatie de Jong het volgende: „Ik kreeg opdracht van de Duitschers om een ziekenbarak te bouwen. Aangezien ik veel werk had, heb ik gevraagd aan de Jong — omdat deze weinig werk had — of hij genegen was

bij dezen bouw op te treden als uitvoerder tegen de helft van de winst”;

dat sub 3: de verklaring van den beschuldigde, dat de door hem voor de Duitschers uitgevoerde werken omvatten: voltooiing van de voor de Hollandsche Genie in aanbouw zijnde werken, aanleg, bestrating, betegeling en verharding van wegen, uitgraven van zand en vervangen door teelaarde voor plantsoenaanleg, bezodingswerken, graven van slooten en rioleering; vastzetten van bosjes hei met draadnagels op de wegen op het vliegveld, timmerwerk in de barakken en woningen, ziekenhuis aan de Beatrixlaan, kantoorgebouwen, scherfmuren te Vlissingen en Souburg en rondom kanonopstellingen, muren op de Vlismar en rond barakken, schuilkelders, officierscantine, camouflagewerken vliegveld, metselen van schoorsteenen in alle barakken, keuken te Kaapduin, kortom alle werken die met de oorlogvoering wel nauw samenhangen, maar toch niet op een lijn gesteld kunnen worden met bunkerbouw;

dat sub 4: de verklaring van den accountant Slagman Jr.: „Hij (beschuldigde) is nagenoeg onmiddellijk na het uitbreken van den oorlog overgegaan tot het uitvoeren van werken ten behoeve van de Deutsche Weermacht en heeft op dergelijk werk de volgende winsten gemaakt:

over 1940 f 241,394

over 1941 f 248,239

over 1942 f 11,504”;

O. dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert;

hulpverlening aan den vijand en voordeel hebben getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt voormelde bewezenverklaring;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat de beschuldigde nu wel heeft aangevoerd, dat hij gedwongen zou zijn geweest om voor de Duitschers te werken, en dat hij het niet aandurfde om te weigeren, doch van eenigen werkelijken reëelen dwang niet is gebleken;

O. verder, dat de beschuldigde zelf verklaart, dat hij, toen hij het druk had, de Jonge heeft geëntameerd om voor hem als uitvoerder op te treden van een voor de Duitschers te bouwen ziekenbarak, waarbij hij dien de Jonge de helft van de te maken winst toezegde, gelijk zulks ook blijkt uit de verklaring van dien de Jonge als getuige onder eede ter zitting afgelegd: „van de Klippe heeft mij als uitvoerder aangesteld tegen een gedeelte van de winst; ik heb f 8000 bij v. d. Klippe verdiend; ik heb van Augustus tot November bij v. d. Klippe

gewerkt — v. d. Klippe heeft mij uit mijn bedrijf gehaald en mij uitvoerder gemaakt bij de werken voor de Duitschers”;

O. dat hieruit blijkt, dat de bewering van v. d. Klippe, dat hij al het mogelijke deed om van het werken voor de Duitschers af te komen, niet waar is; immers uit dit optreden van beschuldigde blijkt, dat hij dat werk voor de Duitschers niet heeft willen laten schieten, alhoewel hij het druk had, maar dit werk toch met behulp van de Jonge als uitvoerder heeft gemaakt, om daaraan geld te verdienen;

O. dat ook uit het feit, dat de beschuldigde, naar het Tribunaal gebleken is, de door hem aan die werken voor de Duitschers verdiende groote bedragen in zijn vermogen heeft opgenomen en op soliede wijze heeft belegd en hij uit die belegging ook weer voordeelen heeft getrokken, blijkt, dat het deze beschuldigde niet onaangenaam was om aan de Duitschers geld te verdienen;

O. dat ook uit het feit, dat deze beschuldigde gedurende den betrekkelijk korten tijd, dien hij voor de Duitschers heeft gewerkt, een bedrag verdiend heeft van rond een half miljoen gulden, blijkt, dat deze beschuldigde zeer zeker niet al het mogelijke heeft gedaan om van het werken voor de Duitschers af te komen;

O. dat het Tribunaal wel oog heeft voor de moeilijke positie, waarin aannemers als deze beschuldigde tijdens de bezetting verkeerden, doch zulks niet wegneemt, dat beschuldigde door zooveel werken voor de Duitschers in zoo korten tijd uit te voeren, de grens van het in deze redelijkerwijze toelaatbare heeft overschreden;

O. verder, dat deze beschuldigde er zich op heeft beroepen, dat de werken geen bunkerbouw waren, doch hem zulks niet kan baten; immers al de werken, die hij heeft uitgevoerd, kwamen direct aan de Deutsche oorlogvoering ten goede en waren dus zeer zeker in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, volgende tevens uit al het hierboven overwogene, dat deze beschuldigde zich desbewust heeft gedragen in strijd met die belangen;

O. dat het Tribunaal in casu geen termen aanwezig acht om dezen beschuldigde internering op te leggen, noch om ontzetting van rechten uit te spreken, daar niet is gebleken, dat hij politiek onbetrouwbaar is, doch het Tribunaal wel van meening is, dat het op onbehoorlijke wijze verdiende vermogen van dezen beschuldigde verbeurd moet worden verklaard;

O. dat de beschuldigde dit blijkbaar zelf heeft gevoeld; immers hij heeft aangeboden de door hem tijdens den oorlog gemaakte winsten te storten in 's Rijks kas;

O. evenwel, dat het Tribunaal op dit aanbod niet kan ingaan, er immers geen enkel middel bestaat om den beschuldigde bij eventueel niet nakomen van dit aanbod daartoe te dwingen, terwijl verder, als deze beschuldigde inderdaad vrijwillig de winst in de Staatskas zou storten, de mogelijkheid wellicht zou bestaan dit later als onverschul-

digd betaald terug te vorderen;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene den hieronder vermelden maatregel wettigen, immers het Tribunaal dezen in het algemeen belang geraden acht, en die maatregel naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Cornelis van de Klippe voornoemd, schuldig aan: het — Nederlander zijnde — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

hulpverleenen aan den vijand en voordeel hebben getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde met uitzondering van de vermogensbestanddeelen, die hij bezat per 10 Mei 1940 naar den toestand, waarin die zich nu bevinden.

No. 197.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (3e Kamer), 5 Maart 1946. (Mr. G. W. Baron van der Feltz, Lenderink en Wese).

Het Sociaal-Economisch Genootschap Nederland en Europa is eene nationaal-socialistische organisatie.

De doelstelling ervan was: samenwerking tot stand te brengen tusschen alle Nederlanders, die op grond hunner overtuiging bereid en in staat zijn actief mede te werken aan den sociaal-economischen opbouw van den nieuwen Nederlandschen Staat in het kader van de Europeesche levensruimte.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Almelo tegen Hendrik Jan Eker, fabrikant, wonende te Hengelo (O.), verblijvende in het Kamp „Erica” te Ommen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. in 1943 als lid zich aangesloten heeft en tot 1945, althans gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap, Werkgemeenschap Twente;

b. op 28 Januari 1943 als lid zich aangesloten heeft en tot 1945, althans gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij het Economisch Front, Ondernemersorganisatie

aangesloten bij den Raad van Volkshuishouding der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

c. als lid zich aangesloten heeft en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij het Nederlandsch Arbeidsfront;

d. op 5 November 1942 als lid zich aangesloten heeft en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij den Nederlandschen Volksdienst;

e. in of omstreeks het jaar 1942 zich als lid aangesloten heeft en aangesloten is gebleven, althans gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij het Sociaal-Economisch Genootschap Nederland en Europa, zijnde een nationaal-socialistische organisatie of instelling, en als zoodanig vrijgesteld is geweest van de inleveringsplicht van radio's;

f. werkzaam is geweest voor het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa als lid van het Provinciaal Comité voor Overijssel van 23 Februari 1943 af, althans gedurende eenigen tijd;

g. op 5 November 1942 als lid zich aangesloten heeft en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nederlandsche Volksdienst;

h. door daad van instemming met het streven van Winterhulp Nederland blijk heeft gegeven door geldelijke steun te verleenen aan deze instelling, onder meer door op 22 November 1943 een bedrag van f 100 te geven;

i. door daad van instemming met het streven van de Nederlandsche Volksdienst blijk heeft gegeven door geldelijke steun te verleenen aan deze instelling, onder meer door op 9 Februari 1943 een bedrag van f 100 te geven;

j. werkzaam is geweest voor het Nederlandsch Arbeidsfront, althans blijk heeft gegeven van ingenomenheid met het Nederlandsch Arbeidsfront, althans voordeel heeft getrokken, althans getracht heeft te trekken uit de door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, althans uit de door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door:

1e. van 25 Juni 1943 af de functie te bekleeden van lid van den ledenraad als werkgever-lid van de Bedrijfsvereen. voor Ziekengeldverzekering voor het Twentsche Textielbedrijf en aanverwante bedrijven;

2e. van 17 Mei 1943 af de functie te bekleeden van lid van het Bestuur als werkgeverslid van de Bedrijfsvereeniging voor Ziekengeldverzekering voor het Twentsche Textielbedrijf en aanverwante bedrijven;

k. van zijn nationaal socialistische gezindheid blijk heeft gegeven, althans door woord van instemming met het streven van de nationaal socialistische beweging der Nederlanden blijk heeft gegeven door in of omstreeks December 1942 in antwoord op een brief van het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa te schrijven:

„Ik moet U er echter bij voorbaat op attent maken, dat ik als nationaal socialistisch

voelend fabrikant geen enkel contact meer heb met mijn collega's in Twente, die allen op een enkele uitzondering na, onder de kleinere industrieelen, nog de vooroorlogse kapitalistische begrippen . . . . . en daarom niet mede willen werken aan den sociaal economischen opbouw van den nieuwen Nederlandschen Staat in het kader van de Europeesche levensruimte”.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

O. dat de dagvaarding sub g nietig moet worden verklaard op grond van het feit, dat het hierin tenlastegelegde reeds sub d ten laste was gelegd.

Gezien de processtukken:

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

met dien verstande, dat ten aanzien van het sub d tenlastegelegde bewezen verklaard wordt: dat hij werkzaam is geweest voor het Nederlandsch Arbeidsfront door:

1. van 25 Juni 1943 af de functie te bekleeden als lid van den ledenraad, als werkgever-lid van de bedrijfsvereeniging voor ziekengeldverzekering voor het Twentsche textielbedrijf en aanverwante bedrijven;

2. van 17 Mei 1943 af de functie te bekleeden van lid van het bestuur als werkgeverlid van de bedrijfsvereeniging voor ziekengeldverzekering voor het Twentsche textielbedrijf en aanverwante bedrijven;

dat bewezen wordt verklaard ten aanzien van het sub k ten laste gelegde: dat hij van zijn nationaal-socialistische gezindheid blijk heeft gegeven door in of omstreeks December 1942 in antwoord op een brief van het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa te schrijven: „ik moet U er echter bij voorbaat op attent maken, dat ik als nationaal-socialistisch voelend fabrikant geen enkel contact meer heb met mijn collega's in Twente, die allen op een enkele uitzondering na, onder de kleinere industrieelen, nog de vooroorlogse kapitalistische begrippen . . . . . en daarom niet mede willen werken aan den sociaal-economischen opbouw van den nieuwen Nederlandschen Staat in het kader van de Europeesche levensruimte”;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat het Tribunaal van meening is, dat beschuldigde duidelijker had moeten beseffen de consequenties van het zich aansluiten bij de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap, het Economisch Front, het Nederlandsch Arbeidsfront, de Nederlandsche Volksdienst en het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa; dat immers aan iemand met de ontwikkeling van beschuldigde het karakter van de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap niet ontgaan kan zijn, daar deze „gemeenschap” een verheerlijking van de Duitsche „kultuur” propageerde;

dat hem evenmin ontgaan moet zijn de nationaal-socialistische strekking van het Economisch Front, dat zich dan ook noemde: Ondernemersorganisatie aangesloten bij den raad voor Volkshuishouding der N.S.B.;

dat de motiveering van beschuldigde, dat hij lid is geworden van het Economisch Front om als lid van de Kamer van Koophandel te kunnen blijven fungeren, evenals zijn motiveering, dat hij lid is geworden van het N.A.F. en daarin functies heeft bekleed om zitting te kunnen blijven houden als lid van de Bedrijfsvereniging voor Ziekengeldverzekering voor het Twentsche Textielbedrijf en aanverwante bedrijven, duidelijk naar voren brengt, dat beschuldigde niet scherp genoeg de daad, juist in bezettingstijd, van het principe heeft weten te scheiden;

dat het Tribunaal deze houding van beschuldigde, evenals het geven van geldelijken steun aan den Nederlandschen Volksdienst en Winterhulp Nederland meer ziet als een uitloeijsel van het verlangen ten aanzien van anderen een zoo ruim en mild mogelijk standpunt in te nemen, dan als uiting van nat.-soc. gezindheid; dat door het zich aansluiten van beschuldigde bij het Soc. Econ. Genootschap Nederland en Europa, waarvan Prof. Dr. J. van Loon het voorzitterschap en Prof. Dr. G. A. S. Snijder het ondervoorzitterschap bekleedde, en waarvan de „doelstelling” was „samenwerking tot stand te brengen tusschen alle Nederlanders, die op grond hunner overtuiging bereid en in staat zijn, actief mede te werken aan den sociaal-economischen opbouw van den nieuwen Nederlandschen Staat in het kader van de Europeesche levensruimte” — waar het Duitsche karakter duidelijk uit bleek — meer dan uit de andere ten laste gelegde handelingen, in verband met de persoonlijkheid van beschuldigde, zijn nationaal-socialistische instelling blijkt;

dat deze laatste zienswijze gesterkt wordt door een door beschuldigde aan het Sociaal Economisch Genootschap Nederland en Europa gericht brief, waarvan het concept de zinsneden inhoudt: dat ik als nationaal-socialistisch voelend fabrikant geen enkel contact meer heb met mijn collega's in Twente en daarom niet mee willen werken aan den sociaal-economischen opbouw van den nieuwen Nederlandschen Staat in het kader van de Europeesche levensruimte;

dat het Tribunaal het feit dat beschuldigde zich aansloot in den bezettingstijd bij organisaties met een even landsverraderlijk karakter als de Nationaal Socialistische Beweging, beschuldigde zeer ernstig aanrekent;

dat het Tribunaal er anderzijds rekening mede houdt, dat de gewezen echtgenoot van beschuldigde, zeer tegen zijn, beschuldigde's, zin in 1933 lid werd van de N.S.B.;

dat door het lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging van beschuldigde's gewezen echtgenoot en haar groote activiteit op dit terrein, beschuldigde er op aangezien werd als zou hij sympathiseeren met de nationaal-socialistische gedachte;

dat beschuldigde hierdoor in zekeren zin gestuwd werd in de richting van nevenorganisaties van de Nationaal Socialistische Beweging;

dat het Tribunaal niet gebleken is dat beschuldigde eenigerlei contact heeft gehad met leden of functionarissen van de Nationaal Socialistische Beweging als zoodanig, of dat beschuldigde toestemming heeft gegeven tot het houden van bijeenkomsten van N.S.B.ers te zijnen huize;

dat het Tribunaal derhalve meent dat met oplegging van de navolgende maatregelen volstaan kan worden;

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de dagvaarding sub g nietig op grond van voormelde reden.

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot den duur van één jaar, met bepaling dat de tijd door beschuldigde in bewaring doorgebracht van 21 April 1945 af op de op te leggen interneering in mindering wordt gebracht, zoodat deze eindigt op 21 April 1946.

2. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

3. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van f 25,000 en van het aan den beschuldigde toebehoorende radiotoestel.

24 April 1946 (af. 23)

No. 198—214

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No. 147—163

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

(1—158 reeds gepubliceerd. Zie afleveringen no. 5, 6, 7, 9, 17 en 18).

No.	TRIBUNAAAL		
159.	Leeuwarden	1945 21 Dec.	Vervoersfront.
160.	Zutphen	1946 1 Febr.	Geen verbeurdverklaring uitgesproken.
161.	Almelo	1946 26 Febr.	Soc.-Ec. Genootschap Nederland en Europa.
162.	—	1946 1 Maart	Verhinderen van ontvluchting van politieke gevangenen.
163.	—	1946 7 Febr.	„Ned. Landwacht” en „Landwacht Nederland”.
164.	—	1946 7 Febr.	Verbeurdverklaring van eeretekenen.
165.	—	1946 31 Jan.	Gevreesd lijfsgevaar levert een verzachtende omstandigheid op, geen rechtvaardigingsgrond.
166.	—	1946 31 Jan.	Pro-Duitsche gezindheid.
167.	's-Hertogenbosch	1946 31 Jan.	Vrijwillig in de kost nemen van D. militairen.
168.	—	1946 31 Jan.	Omgang met Nederlandsche S.S.man.
169.	—	1945 20 Dec.	Pro-Duitsche uitlatingen. Karakter van het Nederl. Arbeidsfront.
170.	—	1946 10 Jan.	Lidmaatschap Nederl. Kultuurkamer.
171.	Maastricht	1946 21 Jan.	Frankische werkgemeenschap „De Spade”.
172.	—	1946 14 Jan.	Abonnement op „Deutsche Zeitung”.
173.	Almelo	1946 8 Maart	Zich in 't openbaar vertoonen in uniform van de Nat. Jeugdstorm.
174.	Breda	1946 26 Febr.	Nederl. Arbeidsdienst.
175.	—	1946 12 Febr.	Vervoersfront is een aan de NSB verwante organisatie.
176.	—	1946 29 Jan.	Volledige uitspraak.
177.	Almelo	1946 25 Febr.	Nationale Radio-omroep.
178.	's-Hertogenbosch	1946 8 Jan.	Propaganda voor de N.S.B.
179.	—	1946 2 Jan.	Vormen van nat. soc. gezindheid.
180.	—	1946 30 Jan.	Nat. Soc. Nederduitsche Arbeiders Partij.
181.	Leeuwarden	1945 27 Dec.	Verweer inzake lidmaatschap NSB.
182.	Breda	1946 29 Jan.	Ontzetting uit actief en passief kiesrecht.
183.	Maastricht	1946 4 Febr.	Bezoeken van Kracht durch Freude-uitvoeringen.
184.	Breda	1946 13 Febr.	Niet-protesteeren tegen inschrijving als lid van een nat. soc. organisatie.
185.	Almelo	1946 11 Maart	Abonnement op fascist. dagbl. (Met noot).
186.	's-Hertogenbosch	1945 20 Nov.	„ „ „ „ „ „
187.	Arnhem	1945 16 Oct.	„ „ „ „ „ „
188.	Almelo	1946 7 Maart	Duitsche Roode Kruis.

No. 198.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ZUTPHEN (1e Kamer), 22 Febr. 1946. (Mr. Wildervanck de Blécourt, Mej. v. d. Worp en J. W. Hoving).

Onder blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid is te brengen: het richten van een uitnoodiging aan een frontsoldaat tot het voeren van correspondentie alsmede de uitnoodiging aan een frontsoldaat om zijn verlof ten huize van beschuldigde door te brengen.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Zutphen tegen Johanna Aleida Jansen, echtg. van A. M. Kappers, wonende te Zutphen, thans geïnterneerd te Zutphen.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde, en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. a. lid is geweest der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden vanaf omstreeks Februari 1941 tot de bevrijding, onder stamboekno. 134868;
  - b. lid is geweest van de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie;
  2. groepvertegenwoordigster van het Strijdfonds is geweest;
  3. ongeveer 15 maal gecollecteerd heeft voor Winterhulp Nederland;
  4. gecolporteed heeft met Volk en Vaderland;
  5. omstreeks eind 1943 of begin 1944, ongeveer 5 maanden kringadministratrice van Zutphen is geweest;
  6. van Nationaal Socialistische gezindheid heeft blijk gegeven door op 1 October 1943 een front-soldaat uit te noodigen, met haar te corresponderen en zijn verlof ten hare huize door te brengen;
- op grond van welke gedragingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 12 Februari 1946 is verschenen, bijgestaan door haar raadsman Mr. B. Dijkstra, advocaat te Zutphen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 12 Februari 1946 heeft verklaard: Ik ben Nederlandsche. Ik erken hetgeen mij bij gewijzigde dagvaarding is te laste gelegd. De mij ter zitting getoonde brief aan een frontsoldaat heb ik geschreven, doch heb op deze brief nooit antwoord ontvangen.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in gewijzigde beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

immers in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen en de persoon van beschuldigde, daarbij in aanmerking nemende dat beschuldigde zich heeft doen kennen als een overtuigd lid der N.S.B.; en door haar optreden in het openbaar ergernis aan de bevolking van Zutphen heeft gegeven.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot 2 jaar en zes maanden, daaronder begrepen de tijd in vóór-interneering doorgebracht, en deze te doen eindigen op 8 Februari 1948;
2. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 199.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ARNHEM te NIJMEGEN (1e Kamer), 22 October 1946. (Mr. Beets, Ir. Roos en Dr. Velthorst).

Bloescoopbezoek met een Duitsch soldaat is te brengen onder voordeel trekken uit het hebben van vertrouwelijke omgang met personen behorende tot de militaire bezettende macht.

Vast stond, dat beschuldigde Duitse militairen in hare woning ontving.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 4.)

Tribunaal Nijmegen tegen Anna Maria van Dijk, werkster, wonende te Nijmegen.

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandsche tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Nijmegen:

hulp en steun heeft verleend aan den vijand, dan wel openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door vrijwillig als werkster diensten te verrichten in gebouwen bezet door onderdeelen van het Duitse bezettingsleger, met name „Nebo”, „Marienbosch”, „Augustijnerklooster” en „Jonkerbosch”;

vertrouwelijke omgang heeft gehad met personen behorende tot de burgerlijke of militaire bezettende macht, door zich met deze personen in het openbaar te vertoonen en hen dag en nacht in haar woning te ontvangen;

op grond van welke gedragingen zij geacht

moet worden desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 10 October 1945 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 10 October 1945 heeft verklaard: Ik erken bij de Duitse Wehrmacht te hebben gewerkt. Ik moest dat echter wel doen, omdat ik geen geld van mijn man ontving en dezen soms nog reisgeld moest geven toen hij werkte op Texel en Zandvoort. Ik ging bij de Wehrmacht omdat daar het meeste werd verdiend. Ik kwam hierdoor met Duitse militairen in aanraking die ook wel bij mij thuis kwamen. Ook ben ik wel met een Duitsch soldaat naar de bioscoop geweest, die natuurlijk voor mij betaalde.

O. dat het proces-verbaal, dd. 24 Januari 1945 opgemaakt door Antonius Christiaan Schouten, rechercheur 1e klasse te Nijmegen, zakelijk inhoudt: dat beschuldigde in de oorlogsjaren bij enkele Duitse dienststellen heeft gewerkt; dat zij daardoor met Duitse militairen in aanraking kwam, die wel bij haar op bezoek kwamen; dat zij ook wel eens met een Duitsch soldaat naar de bioscoop is geweest; dat zij geen lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging of een harer mantelorganisaties;

O. dat de verklaringen der getuigen door den Commissaris ter zitting van 11 September 1945 gehoord, zakelijk inhouden:

1e. die van M. C. H. Jansen, dat zij gezien heeft dat gedurende den geheelen bezettingstijd Duitschers in en uit liepen bij beschuldigde. Dat deze Duitschers dag en nacht bij haar verbleven. Dat zij werkte in het Deutsche Heim in het Jonkerbosch. Dat zij een erge haat had tegen de Engelschen en de Duitse propaganda geloofde; dat iedereen zich aan haar ergerde;

2e. dat van Ha. Ja. van der Heijden; dat zij zelf heeft gezien dat er dag en nacht vele Duitschers bij beschuldigde aan huis kwamen; dat zij een telegram heeft gekregen bestemd voor beschuldigde, die daarop zei, dat zij gauw weer naar 't Loo moest;

3e. die van G. W. H. Eichelsheim, echtgenoot van beschuldigde; dat hij eens twee Duitse militairen bij zijn vrouw heeft gezien.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

a. beschuldigde heeft hulp en steun verleend aan den vijand, door bij dezen als werkster in dienst te treden, waarbij het Tribunaal als verzachtende omstandigheid wil laten gelden de sociale omstandigheden waarin beschuldigde verkeerde, toen haar man haar geen geld gaf voor de huishouding;

b. beschuldigde heeft door het gaan naar de bioscoop met een Duitsch soldaat voordeel getrokken uit het hebben van vertrouwelijke omgang met personen behorende tot de militaire bezettende macht;

waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt dat beschuldigde van 27 September 1944 tot 2 Juli 1945, zijnde ruim 9 maanden in een Bewarings- en Verblijfskamp heeft doorgebracht.

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: hetgeen wat hiervoren bewezen is verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

I. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur daarvan te bepalen op den tijd welken beschuldigde in een Bewarings- en Verblijfskamp heeft doorgebracht, in dien zin dat deze daarmede worde gecompenseerd;

II. Ontzetting uit het recht van te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 200.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH (3e Kamer), 27 November 1945. (Mr. Janssen, Dr. Mooy en Weyer).

Aansluiting bij de W.A. is geen toelaatbaar middel om ontslag uit een dienstbetrekking te voorkomen.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Jacobus Antonius Vroomans, bakker, wonende te Eindhoven.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als lid zich heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden alsmede voor genoemde Beweging is werkzaam geweest als lid van de W.A., welke ten lasteleggung ter zitting is aangevuld met de woorden: „op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.”

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van het Tribunaal d.d. 27 November 1945 heeft verklaard: Ik ben Nederlander. Ik erken werkzaam te zijn geweest voor de N.S.B. als lid van de W.A.

Gezien de navolgende processtukken:

het proces-verbaal d.d. 19 October 1945 van het verhoor van beschuldigde door den Commissaris (product 12), zakelijk inhoudende: dat beschuldigde begin Januari 1941 zich heeft aangesloten bij de W.A., eenige malen een vergadering daarvan heeft bijgewoond en tweemaal in een optocht van de W.A. heeft meegemarcheerd,

welk stuk mede met vorenstaande verklaring van den beschuldigde, afgelegd ter openbare zitting van 27 November 1945, als bewijsmiddelen ten deze worden gebezigd.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande, dat niet bewezen is dat beschuldigde zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

Beschuldigde heeft zich bij de Weerafdeling der N.S.B. aangesloten teneinde geen ontslag te krijgen bij de firma Slingerland waar hij in dienst was. Het lid worden van de W.A. is echter geen toelaatbaar middel om daardoor ontslag te voorkomen. In ieder geval had beschuldigde, eenmaal lid geworden zich te onthouden van het dragen van het uniform der W.A. en van het meemarcheren in optochten van de W.A.

Beschuldigde is slechts korten tijd in 1941 bij de W.A. aangesloten geweest en heeft uit eigen inzicht bedankt. Beschuldigde is ongeveer acht maanden in bewaring gehouden. Gezien de betrekkelijke wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 201.

TRIBUNAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO te HENGELO (O) (Derde Kamer), 26 Maart 1946. (Mr. Bergsma, Kip, Vos).

Voordeel trekken.

Wordt slechts voordeel getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand wanneer dit een actief handelen inhoudt?

Onder het voordeel trekken in de zin van art. 1, 1 lid 4 van het Tribunaalbesluit is te verstaan het aanvaarden van eenige verbetering in financieele, economische of maatschappelijke positie, waarbij geen actief ingrijpen van de betrokkene wordt vereischt.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 4.)

Tribunaal Almelo tegen Johanna Hermina Fikkert, wonende te Hengelo (O.) verblijvende in het kamp „Erica” te Ommen, raadsman Mr. P. J. Jebbink.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. op 7 November 1940 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven, althans gedurende eenigen tijd als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en als zodanig vrijgesteld is geweest van de inleveringsplicht van radio's;

b. in September 1940 als lid zich aangesloten heeft en aangesloten is gebleven, althans gedurende eenigen tijd als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie;

c. door daad van instemming met het streven van Winterhulp Nederland blijk heeft gegeven door te collecteeren voor deze instelling;

d. van nationaal-socialistische gezindheid blijk heeft gegeven door toe te laten dat haar zoon lid werd van de Nationale Jeugdstorm;

e. voordeel heeft getrokken, althans getracht heeft te trekken uit de door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, althans uit de door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand, door levensmiddelen, brandstoffen en geldelijke tegemoetkomingen, verbonden aan het in dienst zijn van haar man bij het N.S.K.K., te accepteeren en te genieten.

Op grond van welk handelen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 19 Maart 1946 heeft verklaard: dat zij Nederlandsche is;

dat zij op 7 November 1940 als lid zich aangesloten heeft bij de N.S.B. en daarbij aangesloten is gebleven;

dat zij in Sept. 1940 als lid zich aangesloten heeft bij de N.S.V.O. en daarbij aangesloten is gebleven;

dat zij in den bezettingstijd gecollecteerd heeft voor Winerhulp Nederland;

dat zij levensmiddelen, brandstoffen en geldelijke tegemoetkomingen, verbonden aan het in dienst zijn van haar man bij het N.S.K.K., heeft geaccepteerd en genoten;

dat zij heeft toegelaten dat haar zoon lid werd van den N.J.S.;

dat zij als lid der N.S.B. vrijgesteld is geweest van de inleveringsplicht van radio's.

post alia:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der drageringen in verband met de omstandigheden;

dat het verweer, door den raadsman van beschuldigde gevoerd, n.l. dat beschuldigde geen voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand, daar dit een actief handelen zou moeten inhouden, niet opgaat;

dat onder voordeel trekken in den zin van art. 1, lid 1 al. 4 van het Tribunaalbesl. is te verstaan het aanvaarden van eenige verbetering in financieele, economische of maatschappelijke positie, waarbij geen actief ingrijpen van de betrokkene wordt vereischt;

dat het — in afwijking van de rest van de bevolking — ontvangen van extra levensmiddelen en brandstoffen, en het ontvangen van geld door het in dienst zijn van haar man bij het N.S.K.K. voor de beschuldigde zeer zeker een voordeel trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen toestand in voormelden zin oplevert;

dat het Tribunaal echter in aanmerking wil nemen de huiselijke omstandigheden van beschuldigde, onder meer de opvoeding van het veertienjarig kind van beschuldigde;

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1e. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot den duur van één jaar en drie maanden, met bepaling dat de tijd door beschuldigde in bewaring doorgebracht van 3 April 1945 af op de op te leggen interneering in mindering wordt gebracht, zoodat deze eindigt op 3 Juli 1946;

2e. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de Redactie.

Uit bovenstaande uitspraak blijkt, dat om voordeel te trekken in de zin van art. 1 van het Tribunaalbesluit het voldoende is dat

het voordeel den betrokkene toekomt door de maatregelen genomen door of vanwege den vijand en diens handlangers of door den feitelijken toestand geschapen door de vijandelijke bezetting en dat het niet noodig is, dat naast één van deze twee oorzakelijke factoren nog een actief optreden van den begunstigde noodig is. Een als het ware in de schoot geworpen voordeel zou onder de omschrijving vallen. Streng genomen zou menige „goede” Nederlander die door den oorlog een toevallige bate verworven heeft een vervolging voor een Tribunaal te vrezen staan. In de praktijk blijkt die vrees ongegrond te zijn. Immers de door den vijand of diens handlangers genomen maatregelen waren er niet op gericht de anti-fascistische Nederlanders ten goede te komen. Trouwens men kon die voordeelen weigeren en wanneer men dat niet gedaan heeft, heeft men niet als „goed” Nederlander gehandeld. Het voordeel verworven door de door de vijandelijke bezetting geschapen en feitelijken toestand heeft betrekking op winsten verkregen door zwarte handelaren of andere soorten oorlogsprofiteurs. Trouwens in het laatste geval is zeer zeker een actief handelen van de betrokkene aanwezig. En ook in de eerste categorie is dit niet geheel uitgesloten. Wie extra-kolen kreeg omdat hij een familielid bij de S.S. in dienst had, moest toch minstens bij het distributiekantoor de bonnen halen om in het bezit van de kolen te komen.

Deze uitspraak is geheel in overeenstemming met die van de andere Tribunalen. Men vergelijkte de uitspraken gepubliceerd onder nos. 16 en 17. Uit deze uitspraak blijkt dat het voordeel trekken niet zuiver van financieelen, dat is van geldelijken aard behoef te zijn.

van Nijnatten.

No. 202.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO te HENGELO (0) (Derde Kamer), 19 Maart 1946. (Mr. Bergsma, Jansen, Stegeman).

Door tijdens de Duitschers gevoerde V-actie aan den voorgevel van een woning een groote „V” te bevestigen, wordt steun verleend aan den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Almelo tegen Gerhardus Antonius Maria ter Borg, gemeenteambtenaar, wonende te Stad-Delden, verblijvende in het kamp „Erica” te Ommen, raadsman Mr Dr. J. W. Schneider.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. hulp, althans steun heeft verleend, althans getracht heeft te verleenen aan den vijand althans diens handlangers of medewerkers, althans openlijk blij heeft gegeven

van ingenomenheid met den vijand, althans van nationaal socialistische gezindheid blijkt heeft gegeven door:

1. in de jaren van de bezetting een klacht in te dienen bij den P.G. bij het Gerechtshof te Arnhem, de Rijke, omtrent het anti-Duitsche gedrag van C. M. J. Pols en diens kinderen te Delden,

2. in het jaar 1941 aangifte te doen, althans te rapporteeren bij de politie te Delden dat door Ds. K. G. Idema, Ger. Predikant te Stad-Delden, een meeting werd gehouden in het Parochiehuis te Delden, zonder dat hiervoor de vereischte vergunning zou zijn verleend, welke meeting toen ontbonden is op last van de politie, op aanwijzing van beschuldigde,

3. in of omstreeks 1941 op een verjaardag van één der leden van het Koninklijk Huis, toen beschuldigde met een aantal kornuiten zich voor het huis van Paalberends te Delden bevond, den gemeente-veldwachter van de Stad-Delden, H. ter Stege, opzettelijk opmerkelijk te maken op de aanwezigheid van een voor het raam van het perceel Paalberends staande beker, waarop de foto's van Prins Bernhard en Prinses Juliana, en in welke beker zich oranjekleurige bloemen bevonden,

4. tijdens de V-actie, door de Duitschers gevoerd, aan den voorgevel van zijn woning een groote V bevestigd te hebben gehad,

5. op verschillende tijdstippen bij de politie te Delden aangifte te doen, althans te rapporteeren, dat kinderen de W.A. (Weer-afdeeling der N.S.B.) hadden uitgelachen, althans beleedigd,

6. in of omstreeks 1940 Duitsche militairen bij zich thuis te ontvangen,

b. op 9 December 1940 als lid zich aangesloten heeft en tot 19 December 1944 aangesloten is gebleven, althans gedurende eenigen tijd aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden,

c. gedurende eenigen tijd lid is geweest van de W.A. (Weer-afdeeling der N. S. B.),

d. propaganda heeft bevorderd voor de Nationaal Socialistische Beweging, door hiervoor leden te winnen,

e. werkzaam is geweest voor de Nationaal Socialistische Beweging door het bekleeden van de functies van:

1. groepsadministrateur van 1 Januari 1941 tot 1 Januari 1942,

2. groepsleider vanaf Mei 1941,

3. zanginstructeur van de W.A.,

f. van zijn nationaal-socialistische gezindheid blijkt heeft gegeven door toe te laten dat zijn zoon Gerard Oscar Leo, geboren 18 Februari 1925, lid werd van de Nationale Jeugdstorm,

g. voordeel heeft getrokken, althans getracht heeft te trekken uit de door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, althans uit de door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand, door op 7 September 1942 te solliciteeren naar het ambt van Bur-

gemeester.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken:

O., dat de beschuldigde ter zitting van den 12 Maart 1946 heeft verklaard:

dat hij, beschuldigde, Nederlander is;

dat hij in de jaren van de bezetting aan een rijksrechercheur heeft meedeeld dat kinderen van C. M. J. Pols zich anti-Duitsch gedroegen;

dat hij in het jaar 1941 aan de politie te Delden heeft mededeeld, dat door Ds. K. G. Idema, Gereformeerd Predikant te Stad-Delden een meeting werd gehouden in het Parochiehuis te Delden, zonder dat hiervoor de vereischte vergunning zou zijn verleend;

dat deze meeting vervolgens op last van de politie ontbonden is;

dat hij zich in of omstreeks 1941 op een verjaardag van één der leden van het Koninklijk Huis met een aantal kornuiten bevond voor het huis van zekeren Paalberends te Delden;

dat hij toen den gemeenteveldwachter van de Gemeente Stad-Delden, H. ter Stege, er op opmerkelijk heeft gemaakt, dat voor een raam in het huis van Paalberends een beker stond waarop foto's van Prins Bernhard en Prinses Juliana en dat zich in deze beker oranjekleurige bloemen bevonden;

dat tijdens de V-actie door de Duitschers gevoerd aan de voorgevel van zijn woning een groote V bevestigd is geweest;

dat hij gedurende de bezettingstijd in of omstreeks 1940 Duitsche militairen bij zich thuis heeft ontvangen;

dat hij zich op 9 December 1940 heeft aangesloten bij de N.S.B. en tot 19 December 1944 hierbij aangesloten is gebleven;

dat hij voor de N.S.B. leden heeft gewonnen;

dat hij voor de N.S.B. werkzaam is geweest door het bekleeden van de functies van: groepsadministrateur vanaf 1 Januari 1941 tot 1 Januari 1942; ten tweede: groepsleider vanaf Mei 1941; ten derde: zanginstructeur van de W.A.;

dat zijn zoon Gerard Oscar Leo, geboren 18 Februari 1925, gedurende eenigen tijd de pet van de Jeugdstorm heeft gedragen en geregeld omgang heeft gehad met kinderen die bij de Jeugdstorm waren aangesloten.

post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

met dien verstande wat het sub a ten laste gelegde betreft, dat hij hulp verleend heeft aan den vijand en dat niet bewezen is het-

geen sub c en g is ten laste gelegd, zoodat de beschuldiging in zoverre vervallen moet worden verklaard;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, resp. desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat de beschuldigde in de eerste jaren van de bezetting een zeer actief lid van de N.S.B. is geweest;

dat het Tribunaal er anderzijds rekening mee wil houden dat de beschuldigde gedurende de laatste tijd zich van de N.S.B. had afgewend en in eenige mate in het belang van de goede zaak werkzaam is geweest;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur te beperken tot 2 jaar met dien verstande, dat de tijd, door den beschuldigde van 4 April 1945 tot heden in bewaring doorgebracht hierop geheel in mindering zal komen, zoodat de beschuldigde vrijkomt op 4 April 1947;

2. Ontzetting van de navolgende rechten:

a. het bekleeden van ambten;

b. het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachten wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen;

Verklaart de beschuldiging vervallen ten aanzien van het sub c en g ten laste gelegde.

No. 203.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO te ENSCHEDE (1e Kamer),
1 April 1946. (Mr. Noyon, v. Asselt, van Hoorn).

Het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde is een nationaal-socialistische organisatie.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Almelo te Enschede tegen Herman Vierdag, Koopman en Textieltechnicus, wonende te Enschede, bijgestaan door Mr. J. C. v. d. Sijs, adv. te Enschede.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 Sept. 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. Lid, althans sympathiseerend lid is geweest van de N.S.B.;

2e. Voor de N.S.B. is werkzaam geweest door de administratieve leiding te hebben van het toezicht op de N.S.B.leden;

3e. Lid is geweest van het „Economisch Front”, zijnde een Nationaal-socialistische organisatie of instelling;

4e. Lid is geweest van de Nationaal-socialistische organisatie of instelling „Front voor Nering en Ambacht”;

5e. Lid is geweest van de Nationaal-socialistische organisatie of instelling „Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde”;

6e. Hulp, althans steun heeft verleend aan handlangers van den vijand, behalve door voormelde lidmaatschappen, door:

a. Daartoe te zijn geweest van de Nationaal-socialistische organisatie of instelling „Nederlandsche Volksdienst”;

b. Maandelijksche bijdragen te geven aan de Nationaal-socialistische organisatie of instelling „Winterhulp Nederland”;

c. Bij te dragen in de huur van het Kringhuis der N.S.B. te Enschede;

d. Te colporteeren met het blad der N.S.B. „Volk en Vaderland”;

e. Dit blad en pamfletten van de N.S.B. te verspreiden;

f. Mee te doen aan een colportatietoelt;

7e. Voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand genomen maatregelen door:

a. Het aan een of meer door den bezetter als „jood” gequalificeerde Nederlanders toebehoorende kantoorgebouw en pand, gelegen aan de Bisschopstraat 12 te Enschede, te koop van een daartoe ingestelde instantie;

b. Op grond van zijn lidmaatschap van de N.S.B. gebruik te maken van de voor N.S.B.ers geldende vrijstelling van de door den bezetter voor de Nederlanders uitgevaardigde inleveringsplicht van radiotoestellen, en aldus zijn toestel te behouden.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederl. volk.

Zijnde deze beschuldiging, met in acht-neming van art. 58 van het Tribunaalbesluit, tijdens het onderzoek ter zitting in dier voege gewijzigd: Onder 7e wordt niet gelezen Bisschopstr. 12, maar 18.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 18en Maart 1946 heeft verklaard:

dat hij het te laste gelegde erkent;

dat hij gewoon lid van de N.S.B. was tot het einde toe, maar dat hij ontkent, wat onder 6e c, d en e is te laste gelegd, omdat hij zulks na 9 Mei 1940 niet meer heeft gedaan;

dat hij echter erkent een Joodsch huis te hebben gekocht;

Post alia:

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den voorzitter ter zitting is medegedeeld:

Twee brieven van beschuldigde, door dezen geschreven aan de „Zentralauftragstelle für die besetzten Niederländischen Gebiete”

en eindigende met de uitdrukking „Heil Hitler”;

welke stukken door het Tribunaal als bewijsmiddelen worden bezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

met dien verstande, dat hij tot het einde gewoon lid van de N.S.B. was; en dat niet bewezen is, dat beschuldigde zich heeft schuldig gemaakt aan het hem onder 6e c, d en e te laste gelegde, in hoeverre de beschuldiging vervallen wordt verklaard;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, resp. desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermeldde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

O. dat namens beschuldigde is gesteld, dat Sibbekunde op zich zelf geen Nationaal-socialistische ondergrond had, hetgeen kan worden toegegeven, doch dat het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde op een zoodanige wijze van de zijde der N.S.B. werd gepropageerd, dat alleen daarom ieder goed Nederlander wel degelijk zou oppassen zich daarmede in te laten;

O. dat het Tribunaal den beschuldigde in hooge mate kwalijk het koopen van een huis, door den bezetter gestolen van de toch al zoo meedoogenloos vervolgdde Joden, alsmede het feit, dat hij zijne offertes aan Deutsche instanties onderteekende met „Heil Hitler”;

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den tijdsduur in acht te nemen van vier jaar, vanaf de dag der in hechtenisneming zijnde 12 April 1945, zoodat de interneering eindigt den 12en April 1949;

2°. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3°. Verbeurdverklaring van het vermogen, zich uitstrekken en beperkt tot zijn radiotoestel.

Heft het beheer over het vermogen van den beschuldigde op met ingang van den dertigsten dag nadat de uitgesproken verbeurdverklaring zal zijn geëffectueerd.

No. 204.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO te HENGELO (O) (3e Kamer), 2 April 1946. (Mr. Bergsma, Herder, Stegeman).

Door het zenden van een chantage-brief aan een Jood, tenelnde deze te bewegen een vordering in te trekken, is getracht voordeel te trekken uit den door den oorlog geschapen feitlijken toestand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 4.)

Tribunaal Almelo tegen Adolphus Bernardus Gerritsen, brood- en banketbakker, wonnende te Hengelo (O.).

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. als lid aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. voordeel heeft getrokken, althans getracht heeft te trekken uit de door vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen, althans uit de door den oorlog of de vijandelijke bezetting geschapen feitlijken toestand door aan W. Godschalk te Heemstede, van wien hij, beschuldigde, wist dat deze een Jood was;

1. een brief te richten d.d. 18 November 1940, onderteekend door hem beschuldigde, waarin voorkomt de navolgende zinsnede:

„Gezien het feit wij niet meer leven in een tijd als voor 10 Mei, maar er nadien veel verandert is en nog meer zal veranderen en zeer zeker voor een Jood, raad ik U in Uw eigen belang aan de hierboven genoemde vordering ongedaan te maken. Is zulks voor 1 December niet gebeurd hoort U over deze vordering veel meer maar dan niet meer van mij. Hou-Zee, Heil-Hitler;

2. een briefkaart te richten, met poststempel d.d. 17-XII-1940, geschreven en onderteekend door hem, beschuldigde, met de navolgende zin: „Voldoet U hieraan niet, dan zal ik mij tot een instantie wenden, door wiens tusshenkomst ik mijn geld wel kan krijgen, terwijl het dan voor U zeer onaangename gevolgen zou hebben;”

door welke gedragingen, hij, beschuldigde, van genoemden W. Godschalk eenig geldsbedrag wilde innen;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 26 Maart 1946 heeft verklaard:

dat hij, beschuldigde, Nederlander is;

dat hij ten tijde van de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa lid was van de N.S.B. en daarbij aangesloten is gebleven tot 1942;

dat hij den brief van 18 November 1940 aan den heer W. Godschalk te Heemstede, waarvan de inhoud gedeeltelijk in de dagvaarding is vermeld, heeft onderteekend;

Gezien de navolgende processtukken, waarvan de korte inhoud door den voorzitter ter zitting is medegedeeld:

schrijven van 18 November 1940 aan den heer W. Godschalk te Heemstede ondertee-kend door den beschuldigde, gemerkt A paars o.a. bevattende de zinsnede voorkomende in de dagvaarding sub b. 1.

welk stuk door het Tribunaal als bewijs-middel wordt gebezigd.

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is be-wezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

met dien verstande wat het sub b ten laste gelegde betreft, dat hij voordeel heeft trachten te trekken uit de door den oorlog en de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand en dat niet bewezen is hetgeen sub b. 2. is ten laste gelegd zoodat de beschuldiging in zooverre vervallen moet worden ver- klaard;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben ge- dragen in strijd met de belangen van het Ne- derlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maat- regelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandig- heden;

dat de beschuldigde betrekkelijk lange tijd lid is geweest;

dat het Tribunaal het den beschuldigde bijzonder zwaar aanrekent dat hij in Novem- ber 1940, toen reeds te verwachten was welke moeilijkheden het Joodsche volksdeel door de bezetting zou ondervinden, een brief heeft geschreven van den inhoud als in de dag- vaarding is weergegeven;

dat de beschuldigde vanaf half April 1945 tot 4 October 1945 in bewaring heeft door- gebracht en sedert dien huisarrest heeft on- dergaan;

Gezien de betrekkelijke artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot de duur van 1 jaar met bepaling dat de tijd door den beschuldigde in bewaring doorge- bracht van 11 April 1945 tot 4 October 1945 op de op te leggen interneering wordt in min- dering gebracht;

2. Ontzetting uit de rechten van het kie- zen en de verkiesbaarheid bij krachtens wet- telijk voorschrift uitgeschreven verkiezin- gen;

3. Verbeurdverklaring van het vermogen van den beschuldigde tot een bedrag van f 3000;

Verklaart de beschuldiging sub b. 2. ver- vallen.

No. 205.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BRED A (2e Kamer), 19 Februari 1946.
(Mr. Brouwers, Hasker en Weebers).

(Geheele uitspraak.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, al. 2 en 4.)

Tribunaal Breda tegen Antonius Marie Bartholomeus Henning, fotograaf, wonende te Tilburg.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dag- vaarding van 30 Januari 1946 is ten laste ge- legd, dat hij, Nederlander zijnde, den leef- tijd van 18 jaren bereikt hebbende, geduren- de de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. In 1944 lid is geweest van de Neder- landsch-Duitsche Kultuurgemeenschap;

2. Den Ortskommandant van Breda vriendschappelijk in zijn huis heeft ontvan- gen en met Duitse Officieren minstens eenmaal te paard op jacht is gegaan;

3. Op zijn personeel aandrang heeft uit- geoefend om lid te worden van het Neder- landsch Arbeidsfront;

4. Omstreeks den zomer van 1941 den drogist C. N. Söder bij de Duitse instanties heeft aangebracht omdat hij niet aan de Wehrmacht wilde leveren;

5. Vanaf begin 1941 tot medio 1944 als Wehrmachtsfotograaf is opgetreden en vrij- willig de order heeft aanvaard tot het maken der pasfoto's voor de recruten, althans deze taak graag op zich heeft genomen en geen moeite heeft gedaan zich hieraan te ont- trekken;

6. Op zeer groote schaal voor Duitse militairen privéfoto's heeft vervaardigd en in verband hiermede bij het maken van pas- foto's op de kazerne in het Duitsch gestelde reclamekaarten heeft uitgegeven, foto's van Duitschers heeft geëtaleerd, voorrang heeft gegeven aan het Duitse werk en met de grootste activiteit heeft gearbeid, zoodat het personeel vaak des nachts moest overwer- ken, en hiermede zeer veel geld heeft ver- diend;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben ge- dragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter openbare zitting van 19 Februari 1946 heeft verklaard, dat hij bevestigde de inhoud van door hem inge- diende, uitvoerige verweerschriften en de vroeger door hem afgelegde verklaringen;

O. dat het Tribunaal deze verweerschrif-

ten en verklaringen mitsdien beschouwd als bevattende een verklaring door beschuldigde ter zitting afgelegd;

O. dat deze verweerschriften, verklaringen en hetgeen beschuldigde ter zitting van 19 Februari 1946 daarop alsnog heeft bijgevoegd, ten aanzien van de ten laste gelegde beschuldigingen zakelijk inhouden:

ad. 1. Dat hem meerdere malen was gevraagd om lid te worden van de Nederlandsch Deutsche Kultuurgemeenschap, waarvoor hij enkele malen had geprojecteerd doch dat hij dit aanvankelijk had geweigerd, dat zijn echtgenoot echter buiten zijn medeweten eens f 2.50 voor deze gemeenschap heeft betaald, ten gevolge waarvan hij in 1944 als lid hiervan is ingeschreven, dat hij heeft getracht dit lidmaatschap te doen beëindigen maar in verband met de daarop tegen hem gerichte ernstige bedreigingen heeft afgezien, echter pas na eerst terzake het advies te hebben ingewonnen van eenige ter goeder name bekend staande Nederlanders;

ad. 2. dat hij eenmaal bezoek heeft ontvangen van den Ortskommandant van Breda in gezelschap van getuige Adriana van den Hurk, zijnde een oude kennis van de familie Henning, bij welk bezoek deze Deutsche officier eenige bloemen aan zijn echtgenoot als gastvrouw heeft aangeboden, van welk bezoek eenige foto's zijn gemaakt en hetwelk met een hevige woordenwisseling over een politieke kwestie tusschen hem (beschuldigde) en dien officier is geëindigd en dat hij overigens geen Duitschers heeft ontvangen;

en dat hij ontkent ooit met Duitschers te paard op jacht te zijn gegaan en daarbij opmerkt dat hij niet kan paardrijden;

ad. 3. dat niet hij, doch een zijner bedienden, getuige van der Veen, het eerst in contact is getreden met het Nederlandsche Arbeidsfront, waarop deze getuige door die organisatie tot sociaal voorman is benoemd, dat hij nimmer eenige pressie op zijn bedienden heeft uitgeoefend om van deze organisatie lid te worden en dat hij nooit vrijwillig daaraan zijne medewerking heeft verleend;

ad. 4. dat hij — toen eens voor een leverantie aan een Feldweibel van de Feldgendarmerie ijszajn noodig was en de drogist Söder weigerde hem deze te verstrekken — zich in verbinding heeft gesteld met deze Feldweibel, die belast was met het uitschrijven van dit Bezugscheine, om een Bescheinigung voor ijszajn welke hij anders niet kon krijgen en dat hij daarbij Söder als zijn leverancier heeft opgegeven, maar dat hij ontkent zich schriftelijk of mondeling tot den Ortskommandant te hebben gewend, omdat Söder zich zou hebben uitgelaten op een voor de Deutsche Wehrmacht misprijzende wijze of dat Söder zou gezegd hebben niets voor de Wehrmacht te willen leveren;

ad. 5. dat hij van begin 1941 tot medio 1944 driemaandelijks voor ongeveer 140 Duitsche recruten pasfoto's heeft gemaakt, dat hij toegeeft geen moeite te hebben ge-

daan zich aan dit werk te onttrekken; dat de waarde van deze pasfoto's bedraagt 8050 gulden, dat hij voor de recruten op de kazerne kaarten heeft laten maken aangevende den weg van de kazerne naar zijn winkel, omdat hierdoor een telkens hernieuwd vragen en uitleggen kon worden ondervangen;

ad. 6. dat hij erkent veel particulier voor Duitschers te hebben gewerkt en zodoende voordeel te hebben getrokken uit de Deutsche bezetting, dat hij door de Deutsche legerkommandanten Feldgendarmerie en Sicherheitsdienst werd gedwongen ook dit particuliere werk voor Duitschers met voorrang te behandelen en dat hij dikwijls moeilijkheden heeft gehad omdat dit werk niet tijdig klaar was, dat hij in verband met het zeer vele werk (Deutsche leveranties en het toegenomen burgerwerk) gedwongen was zijn personeel overwerk te doen verrichten en dat hij gedwongen was foto's van Duitschers in de etalage van zijn winkel te etaleeren;

Gezien de navolgende processtukken:

A. een ten name van beschuldigde staand bewijs van lidmaatschap van de Nederlandsch-Deutsche Kultuur Gemeenschap over het jaar 1944, contributie f 2.50;

B. een aantal foto's van een gezellig samenzijn van beschuldigde, zijn echtgenoot, den Ortskommandant van Breda en getuige A. M. van den Hurk, en een stel foto's van beschuldigde te midden van Deutsche militairen;

C. een in Duitsch gestelde reclamekaart. De processen-verbaal van getuigenverhoor, opgemaakt door den Voorzitter en den Secretaris van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda, 2de Kamer:

D. dd. 23 April 1945 relateerende het verhoor van getuige A. J. M. G. van der Veen;

E. dd. 23 April 1945 relateerende het verhoor van getuige H. G. Nienhuys;

F. dd. 2 Augustus 1945 relateerende het verhoor van getuige C. N. Söder;

G. dd. 2 Augustus 1945 relateerende het verhoor van getuige L. A. T. W. Overgoor;

H. dd. 2 Augustus 1945 relateerende het verhoor van getuige M. A. N. C. Henning;

J. dd. 2 Augustus 1945 relateerende het verhoor van getuige N. van Zijverden;

De processen-verbaal van getuigen opgemaakt door den in deze zaak door het Tribunaal benoemden Commissaris:

K. dd. 5 Juli 1945 relateerende het verhoor van getuige A. J. Boogaard;

L. dd. 5 Juli 1945 relateerende het verhoor van getuige G. H. Brouwers;

M. dd. 9 November 1945 relateerende het verhoor van getuige N. Kamminga;

N. dd. 12 November 1945 relateerende het verhoor van getuige A. M. van den Hurk;

O. dd. 19 November 1945 relateerende het verhoor van getuige A. C. Verplancken;

P. dd. 15 Januari 1946 relateerende het verhoor van getuige B. J. J. Drion;

Q. dd. 21 Januari 1946 relateerende het verhoor van getuige N. Uytendaal;

R. dd. 18 Februari 1946 relateerende het verhoor van getuige J. P. Asmann;

S. een schrijven van 7 Mei 1945 van Joh. C. Picenie.

ad 1. O. ten aanzien van het onder 1 ten laste gelegde, dat vaststaat dat beschuldigde een lidmaatschapskaart v. d. Nederlandsch Deutsche Kultuurgemeenschap in zijn bezit had, maar dat het Tribunaal de verdediging van beschuldigde, welke gestaafd wordt door de getuigeverklaring van Notaris Drion, aannemelijk acht, temeer daar een en ander zich eerst in 1944 heeft afgespeeld, slechts kort voordat beschuldigde, door de Duitschers als terrorist gezocht (verklaring Picenie), is moeten onderduiken en dat hij daarom te dien aanzien niet geacht kan worden te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

ad 2. O. ten aanzien van het onder 2 ten laste gelegde, dat vaststaat door bovenvermelde foto's, de bekentenis van beschuldigde en de getuigenverklaringen van A. M. van den Hurk en M. A. N. C. Henning, dat beschuldigde eenmaal van den Ortskommandant bezoek heeft ontvangen, welk bezoek is verlopen zooals door beschuldigde is weergegeven, terwijl er geen enkele aanwijzing bestaat dat beschuldigde thuis nog ander bezoek van eenig Duitsch officier heeft gehad (verklaring van de getuigen van den Hurk en Henning voornoemd en N. Kamminga);

O. dat uit dit eene bezoek niet valt af te leiden dat beschuldigde vertrouwelijke omgang met Duitschers heeft gehad, noch dat hij openlijk eenige ingenomenheid met hen heeft getoond temeer niet nu dit eene bezoek nog is geëindigd in een politieke woordtwest (verklaring van getuige Van den Hurk), en omdat beschuldigde in zijn privéleven dikwijls blijc heeft gegeven van een goede Vaderlandsche gezindheid;

O. dat een vertrouwelijke omgang nog zou hebben kunnen blijken door het deelnemen van beschuldigde aan jachtpartijen met Deutsche officieren waaromtrent getuige A. J. Bogaard verklaart, welke verklaring zakelijk inhoudt, dat beschuldigde eenmaal in Tiroler costuum met een jachtgeweer op den rug in gezelschap van Deutsche officieren te paard langs het huis van getuige is gekomen;

O. dat deze op zich zelf reeds fantastische vertooning door geen enkele andere getuige wordt bevestigd en bovendien zeer onwaarschijnlijk wordt door het feit dat beschuldigde in het geheel niet kan paardrijden (getuigeverklaring M. A. N. C. Henning en N. Uytendaal), zoodat het Tribunaal vaststelt dat deze verklaring van getuige Bogaard berust op een vergissing, temeer bedenkelijk, waar vast staat, dat deze getuige, die zelf volgens zijn verklaring werkzaamheden voor de Duitschers verrichtte, zoolang daarvan niets in het openbaar behoefde te blijken, een meer dan onbehoorlijke actie tegen beschuldigde heeft gevoerd, terwijl deze zaak voor het Tribunaal werd behandeld, hetgeen van algemeene bekendheid is;

O. dat derhalve van een laakbare vertrouwelijke omgang niets is gebleken;

ad 3. O. ten aanzien van het onder 3 ten laste gelegde, dat de verklaringen van de getuigen A. J. M. G. v. d. Veen en H. G. Brouwer zakelijk inhouden:

dat beschuldigde tegen v. d. Veen heeft gezegd, dat hij lid moest worden van het Nederlandsch Arbeidsfront (N.A.F.), want dat hij anders naar Duitschland gestuurd zou worden en dat beschuldigde — toen hij eens in gesprek was met getuige v. d. Veen en een zekeren Loesberg op het bureau van het N.A.F. — heeft gezegd, dat hij wel zou zorgen dat heel zijn personeel lid zou worden van het N.A.F. en dat beschuldigde zijn personeel aanspoorde om lid te worden van het N.A.F., zeggende dat als zij geen lid werden zij er moeilijkheden mee zouden krijgen;

O. dat hier tegenover staan de verklaringen van beschuldigde zoowel als die van de getuigen Verplancken en Nienhuys, dat van eenige pressie op het personeel door beschuldigde geen sprake was, terwijl getuige Verplancken uitdrukkelijk verklaart dat niet beschuldigde maar getuige v. d. Veen voornoemd het eerst in contact is getreden met het N.A.F. en dat zij zelf met v. d. Veen naar het N.A.F. is gegaan om dit in beschuldigde's zaak te halen, waar bij komt dat vooral getuige v. d. Veen voor het Tribunaal een weinig betrouwbare indruk heeft gemaakt, zoodat dit deel van de tenlastelegging als niet bewezen moet worden beschouwd;

ad 4. O. ten aanzien van het onder vier van de beschuldiging ten laste gelegde dat de verklaring van getuige C. N. Söder zakelijk inhoudt, dat hij eens geweigerd heeft a zijnuur te leveren ook al zei beschuldigde dat het voor de Weermacht was, dat hij eenige weken later op de academie moest komen, omdat — zooals men hem zeide — op de Ortskommandantur een klacht tegen hem was binnengekomen omdat hij gezegd zou hebben: „Ik heb niets met de Weermacht te maken” en dat hij geweigerd had a zijnuur te leveren, waarbij de naam van beschuldigde uitdrukkelijk werd genoemd;

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal hieruit niet volgt dat beschuldigde een dergelijke aangifte bij een Deutsche instantie zou hebben gedaan maar een en ander het gevolg kan zijn van een feitelijk verloop als door beschuldigde wordt voorgesteld, ofschoon ook deze gang van zaken, namelijk het noemen van een naam in verband met de moeilijkheid om het benooidigde geleverd te krijgen ten behoeve van de werkzaamheden voor Duitschers, reeds een onvoorzichtigheid van beschuldigde inhoudt, daar het toch bekend was dat door de Sicherheitsdienst vele Nederlanders dikwijls reeds op een enkel vermoeden aan een bedreigend verhoor werden onderworpen;

O. dat het het Tribunaal niet aannemelijk voorkomt dat de Sicherheitsdienst, wanneer werkelijk een positieve beschuldiging tegen getuige Söder zou zijn ingebracht, dezen na

het verhoor zonder meer zou hebben vrijgelaten;

O. dat het Tribunaal deswege het onder 4 ten laste gelegde niet bewezen acht;

ad 5 en 6. O. ten aanzien van het sub 5 en 6 ten laste gelegde dat de hierboven onder C., G., J., L. en O. genoemde bewijsstukken zakelijk inhouden:

dat sub C: dat deze in het Duitsch gestelde reclamekaart aangeeft den weg van de Chasseekazerne naar den winkel van beschuldigde en dat daarop verder staat vermeld:

„Das führende Fotofachgeschäft 200 Meter von der Kaserne Anton Henning, v. Coothplein 12, Fotograf der 14e S.St.Abt. Wenn Sie an Land kommen! Lassen Sie in unserem modernen Atelier fotografieren. Schöne retouchierte Postkart und Grosz aufnahmen. Geöffnet 9—19 — Sonntags 11—19. Ihre Amateuraufnahmen werden bei uns bestens bearbeitet“;

dat sub G. dat getuige L. A. C. W. Overgoor verklaart, dat zij van Mei 1942 tot Maart 1943 in dienst is geweest van beschuldigde tot het verrichten van kantoorwerkzaamheden, dat beschuldigde veel voor de Duitschers werkte waarom zij bij hem is weggegaan, dat ook de privé-zaken van Duitschers voor die van Nederlandsche klanten gingen, dat buiten de drie-maandelijksche werkzaamheden voor de pasfoto's zeker zoo veel voor Nederlanders als voor Duitschers werd gewerkt, dat naar haar meening beschuldigde niet verplicht was Duitsche foto's te etaleeren, en dat daar geregeld tot in den nacht werd doorgewerkt;

dat sub J. dat getuige N. van Zieverden verklaart dat hij eenmaal een compagnie Duitschers heeft gefotografeerd voor pasfoto's, maar dat van Duitsche zijde daartegen is geprotesteerd omdat dit werk moest worden verricht door beschuldigde;

dat sub L. dat getuige G. H. Brouwer verklaart, dat hij van 1941 tot vlak voor de bevrijding in dienst is geweest van beschuldigde, dat zowel de pasfoto's als de foto's van Duitschers voor eigen rekening steeds voorrang hadden boven het werk van Nederlanders, en dat er regelmatig werd overgewerkt soms tot diep in den nacht;

dat sub O.: dat getuige A. C. Verplancken verklaart, dat zij gedurende 11 jaar tot ongeveer Januari 1944 bij beschuldigde in dienst is geweest en dat naar haar meening buiten de militaire pasfoto's welke op last van de Duitschers met voorrang werden gemaakt, niet meer voor Duitschers dan voor Nederlanders werd gewerkt, dat er tijdens de bezetting door beschuldigde meer werk voor particulieren werd verricht dan voor den oorlog, dat zij regelmatig de etalage's maakte en dat nooit beide etalage's vol met Duitschers hebben gestaan en slechts eenmaal een etalage volledig Duitsch is geweest, en dat er onregelmatig maar veel overwerk werd verricht;

O. dat de beheerders rapport hebben uitgebracht en ter zitting gestaafd waaruit ten

slotte gezien de verklaring van de beëdigden taxateur, kan worden opgemaakt dat door het verhoogde inkomen der zaak gedurende de bezetting een vermogensaanwas voor beschuldigde is ontstaan van ongeveer 50,000 gulden, waarvan naar het oordeel van het Tribunaal ongeveer de helft, zijnde 25,000 gulden aan de Duitschers is verdiend;

O. dat door de in de als bewijsmiddel dienende gerelateerde verklaringen van beschuldigde en de hierboven onder C, G, J, L en O omschreven processtukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoo vele redengevende feiten en omstandigheden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal dat daardoor is bewezen verklaard dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging, onder 5 en 6, omschreven wijze heeft gedragen, met dien verstande dat beschuldigde zich niet voor het Weermachtswerk van het maken van de pasfoto's heeft aangeboden, of om de opdracht heeft gevraagd;

ad 5. O. dat het Tribunaal van oordeel is dat door het maken van pasfoto's ten behoeve van de recruten, hetgeen toch zeker een onderdeel vormde van de administratieve organisatie van het Duitsche leger, het oorlogspotentieel van den vijand werd versterkt en dat dit karakter van deze werkzaamheden ook reeds tijdens de bezetting door een ieder als zoodanig kon worden erkend;

O. dat beschuldigde heeft verklaard dat hij ontkent vrijwillig als weermachtstofograaf te zijn opgetreden, maar dat hij toegeeft geen moeite te hebben gedaan om zich aan dit werk te onttrekken omdat hij nooit in eenig succes van een dergelijke poging had geloofd en omdat hij mede hierdoor zijn personeel uit Duitschland kon houden, en dat hij geweigerd heeft foto's voor de Sicherheitsdienst te maken;

O. dat deze handelingen in ieder geval van een dusdanigen aard waren dat beschuldigde zich tegen het verrichten van deze werkzaamheden had behooren te verzetten;

O. dat moet gelaakt worden dat beschuldigde eenmaal met zijn bediende bij het wachten voor de werkzaamheden bij de Duitschers een borrel heeft geaccepteerd, waardoor hij werd bevangen en, getuige de foto's, door de Duitschers voor zot is gesteld;

O. dat vorenvermelde welbewezen gedragingen opleveren het verlenen van hulp en steun aan den vijand;

O. dat beschuldigde op grond daarvan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal kan toegeven dat aanvankelijk veel verwarring en onzekerheid omtrent de geoorloofdheid van dergelijke werkzaamheden voor den vijand bestonden, hetgeen misschien ook wel zou kunnen blijken uit de bereidheid van verschillende concurrenten om hetzelfde werk te doen, en het, eenmaal aangevangen, moeilijk was zich aan dit werk te onttrekken, hetgeen van invloed is bij de beoordeeling van de opgelegde maatregelen;

O. dat beschuldigde door deze handelingen bovendien voordeel heeft getrokken, vooral echter daardoor, dat het hem nog de privé klandizie der Duitse militairen bezorgde, hetgeen tot uiting is gebracht in het onder 6 ten laste gelegde;

ad 6. O. dat deze welbewezen gedragingen opleveren het voordeel trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat bedoelde leveranties (in tegenstelling met die omschreven in het onder 5 ten laste gelegde) een op zich zelf niet ongeoorloofd karakter hebben en dat daardoor zeker niet het oorlogspotentieel van den vijand werd versterkt noch hem direct hulp en steun werd verleend;

O. dat echter niet kan worden ontkend, dat deze gedragingen zeer hebben bijgedragen tot veraangenaming van het verblijf van den vijand in ons land en het tegendeel vormen van verzet tegen hem, hetgeen vooral toen de vijand zij ware aard had vertoond en alle oorlogsreglementen schond, een groote ergernis voor de weldenkende bevolking opleverde, temeer daar beschuldigde kennelijk op de eerste plaats handelde uit winstbegaj;

O. dat het Tribunaal aanneemt, dat beschuldigde, eenmaal de opdrachten voor de Duitschers aanvaard hebbende, zich daaraan niet meer heeft kunnen onttrekken zonder gevaren te loopen en dus eenigszins gedwongen was zich naar hun eischen te richten en aldus dit werk voorrang moest verleen en foto's van Duitschers moest etaleeren (zie ook getuigeverklaring van A. J. Bogaard) en dat het Tribunaal zich geen illusie maakt, dat de Duitschers het grootste en goed geoutilleerde fotobedrijf (dat van beschuldigde) zouden hebben laten stopleggen, maar veeleer beschuldigde hieruit zouden hebben verwijderd of op zijn minst een Verwalter in zijn bedrijf zouden hebben aangesteld;

O. dat het Tribunaal daarom mogelijk acht dat beschuldigde in de meening verkeerde, dat ook door het blijven verrichten van deze leveranties aan den vijand niet werd gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, omdat — zooals door beschuldigde naar voren is gebracht — hij tengevolge van deze verrichtingen regelmatig vier personen in Nederland voor deze op zich zelf niet ongeoorloofde werkzaamheden tewerk kon houden en omdat Nederlandsche Burgers mede profiteerden van door de Duitse instanties ten behoeve van de Duitschers verstrekte uit Duitschland afkomstige materialen;

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal beschuldigde's meening nog aannemelijker wordt, omdat beschuldigde gedurende den geheelen duur van de bezetting op verschillende wijzen blijf heeft gegeven van een goede Vaderlandsche gezindheid, onder meer door het in zijn woning opnemen van een onderduiker, het zenden van pakketten aan geïnterneerden, het vervaardigen van foto's

van leden van het Koninklijk Huis, en in het algemeen in zijn privé leven ten aanzien van de door de bezettende macht uitgevaardigde verordeningen een behoorlijke houding te hebben getoond, waarbij geheel buiten beschouwing wordt gelaten, dat beschuldigde geldelijke bijdragen gaf aan de verzetsbeweging;

O. dat het Tribunaal van oordeel is dat wel niet van beschuldigde kan worden geëischt zich koste wat het koste aan de privé-werkzaamheden ten behoeve van de Duitschers te onttrekken, maar dat in ieder geval het zich aanbieden en zijn zaak bij hen aanprijzen de grenzen van het toelaatbare overschrijdt;

O. dat het Tribunaal daarom van oordeel is dat niet bewezen is, dat beschuldigde door de handelingen, sub 6 bedoeld, zich bewust in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk heeft gedragen, dan alleen door het uitgeven van de reclame-kaart;

O. dat, resumeerende, alleen de weibewezen gedragingen ten laste gelegd onder 5 en onder 6, als hierboven vermeld, de oplegging van maatregelen aan beschuldigde wettigen, waarbij het Tribunaal van oordeel is, dat — mede gelet op den ernst van de gedragingen, den persoon en de persoonlijke omstandigheden van beschuldigde als maatregel aan beschuldigde op te leggen het meest geëigend geweest ware de maatregel van verbeurdverklaring van een deel van het vermogen;

O. dat het eerste onderzoek in handen is geweest van iemand die zelf in een gevangenkamp thuisbehoorde en daarin dan ook weldra is terechtgekomen, zoodat het niet te verwonderen is dat een groote chaos is ontstaan en het Tribunaal heeft moeten vaststellen, dat de geheele boekhouding van beschuldigde en verschillende papieren, ook die tot ontlasting van beschuldigde konden dienen, spoorloos zijn verdwenen, zoodat het allen schijn heeft, dat moedwillig ten onrechte zware beschuldigingen in deze zijn geuit, die door de troebele verklaringen van zelf niet brandschoone bedienden en concurrenten van beschuldigde aanvankelijk een schijn van waarheid hadden, en als er tenslotte een grond van waarheid in schuilde, buiten alle proporties waren opgeblazen;

O. dat dit niet wegneemt, dat beschuldigde gretig van den eenmaal door hem geaccepteerden toestand heeft geprofiteerd om zoo veel mogelijk geld te verdienen, en de mogelijkheid daartoe mede werd geschapen door het gewraakte maken van pasfoto's en de daarbij uitgegeven reclamekaart en dat hij groote ergernis heeft gegeven;

O. dat het Tribunaal van oordeel is dat waar zijns inziens vast staat, dat beschuldigde overigens niet fout was, alleen een vermogensmaatregel op zijn plaats zou zijn geweest, al moge onder anderen de reeds eerder vermelde onvoorzichtigheid van beschuldigde aanvankelijk aanleiding hebben gegeven den beschuldigde in arrest te stellen;

O. dat beschuldigde reeds van 30 Novem-

ber 1944 tot 9 Augustus 1945 in bewaring is gehouden en sinds zijn internering van zijn zaak is beroofd geweest, door welke omstandigheden een groot vermogensnadeel is ontstaan;

O. dat beschuldigde feitelijk reeds heeft ondergaan de maatregel van internering en een vermogensnadeel heeft geleden hetwelk gerechtigd mag worden getaxeerd op een bedrag dat grooter is dan beschuldigde aan de Duitschers heeft verdiend;

O. dat het Tribunaal daarom van meening is, dat bij de oplegging van een bijzonderen maatregel hiermede rekening moet worden gehouden, wijl beschuldigde anders getroffen zou worden op een wijze welke niet in verhouding staat tot den ernst van zijn gedragingen.

Gelet op de betrekkelijke Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Legt aan beschuldigde op de navolgende maatregel:

Internering, waarbij het Tribunaal van oordeel is, dat deze beperkt dient te worden tot den tijd van 8 maanden en dat de tijd reeds in bewaring doorgebracht hierop geheel in mindering moet worden gebracht;

Adviseert het beheer op te heffen.

No. 206.

TRIBUNAAI, v. h. ARRONDISSEMENT ZUTPHEN (1e Kamer), 12 Febr. 1946. (Mr. Wildervanck de Blécourt, Mej. v. d. Worp en Hoving).

Het koopen van eene woning, welke Joodsch eigendom is levert op: voordeeltrekking uit de door den vijand genomen maatregelen.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, al. 4.)

Tribunaal Zutphen tegen David Jan van den Brink, echtgenoot van Lamberta Pasman, bedrijfsleider, wonende te Lochem, thans geïnterneerd te Zutphen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

1. lid is geweest van:

a. de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden vanaf omstreeks 1934 tot de bevrijding, onder stamboekno. 20033, en als zoodanig ongeveer 1 jaar als blok-leider;

b. lid van het N.A.F.;

2. lid en wijkhoofd is geweest van de N.V.D. en als zoodanig contributies heeft geïnd;

3. commandant is geweest van de wachtdienst;

4. bijdragen heeft gegeven voor het Strijdfonds der N.S.B.;

5. eenige malen gecollecteerd heeft voor Winterhulp Nederland;

6. voordeel heeft getrokken uit de door den vijand genomen maatregelen, door in het jaar 1943, te Lochem een door B. Wijler, een jodin, verlaten woning, gelegen aan de

Paul Krügerstraat 4, te koopen;

op grond van welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 12 Februari 1946 is verschenen, bijgestaan door zijn Raadsman Mr. B. Dijkstra, advocaat te Zutphen.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 12 Februari 1946, heeft verklaard:

Ik ben Nederlander.

Ik erken hetgeen mij bij dagvaarding wordt te laste gelegd.

Ik heb dat huis, eigendom van B. Wijler aan de Paul Krügerstraat 4 te Lochem gekocht, omdat ik een woning wilde hebben voor mijn dochter die van plan was te trouwen, doch heb thans spijt dat ik die woning gekocht heb.

Ik heb f 3200 voor die woning betaald.

Ik ben commandant van de Wachtdienst geweest om iets te verdienen, aangezien ik langen tijd zonder verdienste was geweest.

Doordat ik lid was van de N.S.B. was ik vrijgesteld van de verplichting mijn radio in te leveren.

O. dat het proces-verbaal, dd. 12 November 1945, opgemaakt door J. Rijnsburger, agent van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, tevens werkzaam bij de P.O.D. te Lochem zakelijk inhoudt als verklaring van beschuldigde:

dat hij omstreeks 1934 lid van de N.S.B. is geworden en tot 1945 lid is gebleven; dat hij tijdens de oorlogsjaren ongeveer 1 jaar blok-leider der N.S.B. is geweest; dat hij verschillende keeren heeft gecollecteerd voor Winterhulp Nederland;

dat hij tevens lid van de N.V.D. en het N.A.F. is geweest, terwijl hij enkele jaren contributie heeft geïnd voor de N.V.D. te Lochem;

dat hij in 1943 een jodenhuis heeft gekocht, hetwelk gelegen was aan de Paul Krügerstraat 4 te Lochem; dat hij in 1943 is aangewezen om bewakingsdiensten te verrichten tegen sabotage op het Op- en Overslagbedrijf te Lochem; dat hij ook geld heeft gegeven aan het Strijdfonds der N.S.B.;

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen: immers in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen en de persoon van beschuldigde; daarbij in aanmerking

nemende zijn leeftijd en zijn gezondheids-toestand;

O. dat de eigendom van de door beschuldigde gekochte woning, eigendom van B. Wijler, een jodin, wederom in handen komt van de rechtmatige eigenaresse, en het Tribunaal derhalve geen termen aanwezig acht over te gaan tot verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde, behalve wat betreft de bij hem in gebruik zijnde radio.

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, overeenkomstig het bij art. 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot twee jaren, daaronder begrepen den tijd in vóórinterneering doorgebracht, en deze te doen eindigen op 27 November 1947.

2. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

3. Verbeurdverklaring van radiotoestel.

No. 207.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ZUTPHEN (2e Kamer), 22 Maart 1946.
(Mr. Achterbergh, Slettenhaar en Bergmeyer).

Het beleedigen van Engelsche vliegeniers is te brengen onder het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Zutphen tegen Berendina Johanna Wessels, zonder beroep, wonende te Lochem, beschuldigde ter zitting verschenen.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde, en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. lid is geweest van:

a. de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden vanaf omstreeks October 1940 tot de bevrijding onder stamboekno. 111425;

b. de Nationaal Socialistische Vrouwenorganisatie;

2. vanaf September 1941 inster is geweest der N.S.B.;

3. door daden van instemming met het streven der N.S.B. heeft blijk gegeven door te colporteren met Volk en Vaderland, te collecteren voor Winterhulp Nederland, vergaderingen der N.S.B. te bezoeken, geabonneerd te zijn op Volk en Vaderland en het Nationale Dagblad alsmede in het openbaar een zwarte blouse met N.S.B.-insigne te dragen;

4. Openlijk heeft doen blijken haar ingenomenheid met den vijand door de Engelsche vliegeniers sluipmoordenaars te noemen;

5. voordeel heeft getrokken uit door den vijand genomen maatregelen door het in ontvangst nemen van extra levensmiddelenkaarten wegens de omstandigheid dat haar echtgenoot dienst deed bij de Wachdienst Nieder-Sachsen;

op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 Maart 1946 is verschenen, bijgestaan door haar raadsman Mr. J. G. H. v. Hoorn te Lochem;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 8 Maart 1946, heeft verklaard:

Ik ben Nederlandsche. Ik erken, hetgeen mij bij acte van beschuldiging wordt ten laste gelegd, met uitzondering van punt 4. Ik heb nooit de Engelsche vliegers sluipmoordenaars genoemd. Bij de N.S.V.O. moesten we breien, tasschen vlechten en een E.H.B.O. cursus volgen. Niet ik maar mijn man was geabonneerd op „Volk en Vaderland” en het „Nationale Dagblad”. Ik heb tegen Weppelink gezegd, dat Hietbrink zijn vrouw had uitgescholden voor landverrader, maar heb daar geen aangifte van gedaan. Toen iedereen zijn radio moest inleveren, mochten wij de onze houden. In mijn functie van blokleidster van de N.S.V.O. moest ik alleen contributiegelden ophalen. Ik heb een paar malen gecolporteerd met „Volk en Vaderland”. — Mijn vader was ook lid der N.S.B. — Het N.S.B. lidmaatschap heeft mij geen voordeelen gebracht. — Er is op ons wel pressie uitgeoefend om lid te worden der N.S.B. door diverse mensen, maar ik wil hun namen liever niet noemen;

O. dat het proces-verbaal, dd. 9 Januari 1946 opgemaakt door J. Rijnsburger en W. Wolferink, respectievelijk Maréchaussee tevens opsporingsambtenaar en onbezoldigd Rijksveldwachter, zakelijk inhoudt: als verklaring beschuldigde o. a.:

dat zij van October 1940 tot de bevrijding lid der N.S.B. is geweest;

dat zij in September 1941 contributie-inster der N.S.B. is geworden en dit tot het einde toe is gebleven;

dat zij vanaf de oprichting der N.S.V.O. tot de bevrijding daarvan lid is geweest;

dat zij tweemaal heeft gecolporteerd met Volk en Vaderland, diverse malen heeft gecollecteerd voor Winterhulp Nederland, benevens verschillende vergaderingen der N.S.B. heeft bezocht;

dat zij was geabonneerd op Volk en Vaderland en het Nationale Dagblad;

dat zij in het bezit was van een zwarte blouse en een N.S.B. insigne, en dat deze wel eens door haar in het openbaar gedragen werden;

dat zij nimmer de Engelsche vliegers sluipmoordenaars heeft genoemd en ook

nimmer een aanklacht ingediend heeft tegen de vrouw van Hietbrink.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

immers in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen en den persoon van beschuldigde;

O. dat gebleken is, dat beschuldigde zich in alle opzichten als een fanatiek lid en aanhangster der N.S.B. heeft gedragen, door zich niet te beperken tot het enkele lidmaatschap, doch ook door in woord en daad de N.S.B.-gedachte te propageeren;

dat het Tribunaal er echter rekening mee wil houden, dat de economisch moeilijke omstandigheden, waarin beschuldigde verkeerde, wellicht mede aanleiding zijn geweest voor haar om toe te treden tot de N.S.B. en N.S.V.O., doch dat anderzijds deze omstandigheden geen verontschuldiging mogen zijn voor de activiteit waarvan beschuldigde als lid der N.S.B. heeft blijk gegeven.

Gezien de betrekkelijke wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldiging vervallen op grond van vermelde redenen voor zoover betreft punt 4, zijnde dit punt niet bewezen;

Verklaart den beschuldigde schuldig aan zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, met advies deze te beperken tot den duur van vier jaren, daaronder begrepen, de tijd door beschuldigde in voorinterneering doorgebracht, en deze alzoo te doen eindigen op 24 Mei 1949;

2. Ontzetting van het recht om te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 208.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT AMSTERDAM (2e Kamer), 26 Maart 1946. (Mr. Cremer, Dr. van der Does en Van der Veen).

Het overbrengen van anti-Duitsche uitlatingen van personen aan Duitse autoriteiten is te brengen onder het verleen van hulp aan den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Amsterdam tegen Antonius Hendrikus Fiekert, echtgenoot van E. P. Boelhouwer, chauffeur, wonende te Amsterdam, thans gedetineerd in het kamp aan de Levantkade te Amsterdam.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. lid is geweest van de N.S.N.A.P.; het uniform van deze partij heeft gedragen; het insigne droeg van de N.S.D.A.P. en de vergaderingen van deze partij bezocht; „Heil Hitler” riep en in zijn hokje op de Marine-werf waar hij werkte een portret van Hitler heeft opgehangen, waardoor hij als lid van een Nationaal Socialistische organisatie werkzaam is geweest dan wel door woord of daad instemming met het streven van een zoodanige organisatie of in het algemeen van een nationaal socialistische organisatie heeft blijk gegeven; dan wel openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand;

b. anti-Duitsche uitlatingen van personen overbracht aan Duitse autoriteiten, werkzaam bij en op de Marinewerf te Amsterdam, waardoor hij hulp of steun heeft verleend aan den vijand of diens handlangers of medewerkers;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 12 Maart 1946 is verschenen;

Gelet op de verdediging door beschuldigde in het midden gebracht;

O. dat de beschuldigde ter zitting zakelijk onder meer heeft verklaard:

Ik ben Nederlander en ben geen lid geweest van de N.S.N.A.P. Ik heb het uniform van deze partij gedurende zes weken gedragen. Mijn lidmaatschapskaart was een „Ausweis” voor de uniform, wat ik geleend had.

Ik heb een vergadering van de N.S.D.A.P. in Krasnapolsky bezocht.

Ik moest een portret van Hitler in mijn hokje ophangen op last van de Duitschers. Ik vond hier geen kwaad insteken. Anti-Duitsche uitlatingen heb ik nimmer overgebracht aan de Duitse officieren.

Ik kon als Nederlander geen lid worden van de N.S.D.A.P. Ik heb geen contributie betaald aan de N.S.N.A.P.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde op

grond van het hiervoren bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden, het in het algemeen belang geraden acht, hem de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven bewezen is verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, met advies den tijdsduur daarvan te beperken tot 5 jaar, zoodat deze op 26 Maart 1951 kan worden beëindigd;

2. ontzetting van het recht tot kiezen en kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

3. ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden;

4. beëindiging van het beheer over het vermogen van beschuldigde 30 dagen nadat de tijdsduur van de opgelegde maatregel van interneering zal zijn verstreken.

No. 209.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG (1e Kamer), 25 Januari 1946. (Mr. Vlaming, Hesselink en Meliefste).

Collecteeren voor Winterhulp Nederland is te brengen onder: **blijk geven van nationaalsocialistische gezindheid.**

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Middelburg tegen Willem de Bree, schildersknecht, wonende te Middelburg, thans geïnterneerd Kamp Rilland-Bath.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich in of omstreeks Mei 1943 als lid heeft aangesloten bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. zich als lid heeft aangesloten bij den Nederlandschen Volksdienst en bij het Nederlandsch Arbeidsfront, zijnde beide aan de bovengenoemde Beweging verwante, althans Nationaal-Socialistische organisaties of instellingen;

c. hulp heeft verleend aan den vijand, doordat hij vrijwillig in dienst van, althans ten behoeve van de Deutsche Weermacht bij den Anti-Sabotagedienst heeft dienst gedaan;

d. heeft blijk gegeven van Nationaal-Socialistische gezindheid doordat hij heeft gecollecteerd voor „Winterhulp Nederland”, zijnde een aan de sub a genoemde Beweging

verwante, althans Nationaalsocialistische organisatie of instelling;

en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 11 Januari 1946 heeft erkend hetgeen hem is ten laste gelegd bij de hem op 30 December 1945 uitgereikte akte van dagvaarding;

Gezien de processtukken;

Post alia:

O. dat wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze heeft gedragen, hetgeen oplevert:

tijdens de vijandelijke bezetting zich als lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, zich als lid aangesloten hebben bij aan die Beweging verwante, althans nationaalsocialistische organisaties of instellingen, hulp verleend hebben aan den vijand, alsmede blijk gegeven hebben van nationaalsocialistische gezindheid;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden waarop voormelde bewezen verklaring steunt;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat deze beschuldigde, die zich tijdens de vijandelijke bezetting tot schade van zijn land aan foute gedragingen heeft schuldig gemaakt, deswege geïnterneerd dient te worden, terwijl hij voorts niet geschikt is om openbare functies te vervullen of mede te werken aan het landsbestuur, waartoe hij de vereischte waardigheid en betrouwbaarheid heeft getoond te missen;

O. dat het Tribunaal in aanmerking wil nemen, dat deze beschuldigde slechts eenige maanden lid van de N.S.B. is gebleven en blijkens zijn aan den penningmeester der N.S.B. te Middelburg gericht brief van 22 Augustus 1943, waarin hij voor het N.S. B.-lidmaatschap bedankt en waarin hij o. a. schrijft dat hij te veel liefde voor zijn volk en vaderland heeft om nog langer lid te blijven, zijn fout heeft ingezien;

O. dat beschuldigde weliswaar niet te zelf. der tijd bedankt heeft voor het lidmaatschap van den N.V.D., doch hij zich, volgens zijn verklaring, aangezien hij van den N.V.D. in vroeger tijd ondersteuning had genoten, moreel verplicht gevoelde hiervan lid te blijven, hetgeen het Tribunaal den beschuldigde in zijn omstandigheden niet te zeer wil aanrekenen;

O. dat het Tribunaal voorts in aanmerking wil nemen, dat deze beschuldigde, van wien geen bepaald verraderlijke daden zijn gebleken, een groot gezin heeft met 12 kinderen en dat hij reeds 14 maanden interneering heeft ondergaan;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde in verband met het hierboven overwogene de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Willem de Bree voornoemd schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

zich als lid aangesloten hebben bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, zich als lid aangesloten hebben bij aan die Beweging verwante, althans nationaalsocialistische organisaties of instellingen, hulp verleend hebben aan den vijand, alsmede blijk gegeven hebben van nationaalsocialistische gezindheid;

waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft en van meening is, dat een tijdsduur van een half jaar in acht genomen dient te worden; met bevel tot inbewaringhouding;

2. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 210.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (4e Kamer), 15 Maart 1946. (Mr. Hamer, Doorakkers, de Jong).

Collaboratie op groote schaal met Duitse S.S.

Uitvoerige bestrijding van de weren van beschuldigde. Uitvoerige overweging van de op te leggen maatregelen (interneering, met deze te beperken tot 7 jaar; verbeurdverklaring van het geheele vermogen).

(Tribunaalbesluit art. 1.)

Tribunaal Breda tegen Johannes Leonardus Maria Peijs, Directeur Brabantsche Trikotagefabriek N.V., wonende te Tilburg, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp te Vught.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers door:

a. als begunstigend lid aangesloten te zijn geweest bij de Germaansche S.S. in Nederland;

b. als lid, althans als aspirant-lid, aangesloten te zijn geweest bij de Germaansche S.S. in Nederland;

c. giften in natura, bestaande in producten van het bedrijf, waarvan beschuldigde directeur was, te schenken aan Frontzorg;

d. nog in October 1944 goederen te leveren aan het „Wehrmachtbeschaffungsamt“, Engelscheweg 11 te 's-Hertogenbosch, ten behoeve van het Duitse leger;

2. getracht heeft hulp en steun te verlenen aan den vijand en diens handlangers door:

a. aan den inkoop voor de Duitse S.S., Gerhard Dölker, S.S. Unterscharführer te Berlijn, honderd radio-toestellen te koop aan te bieden en verder zijn bemiddeling te verlenen bij de pogingen, door dezen Dölker aangewend om een groote partij speelkaarten in Nederland te koop, ten behoeve van de Duitse S.S.;

b. zijn bemiddeling te verlenen bij het trachten te koop van Nederlandsche textiel fabrieken, zooals onder meer de Deco en de firma Röcker te Sittard door den S.S. Unterscharführer Gerhard Dölker te Berlijn;

c. zich bereid te verklaren een reparatiebedrijf voor textiel te beginnen voor de Nederlandsche Oost-Compagnie;

3. hulp en steun heeft verleend aan de medewerkers van den vijand door het mannelijk personeel van het bedrijf, waarvan beschuldigde directeur was, te dwingen zich als lid aan te sluiten bij de nationaal-socialistische organisatie „het Nederlandsche Arbeidsfront“, en het vrouwelijk personeel bij de nationaal-socialistische instelling „de Nederlandsche Volksdienst“;

4. openlijk heeft doen blijken van ingenuïteit met den vijand door als lid aangesloten te zijn geweest bij de Nederlandsch-Duitse Cultuurgemeenschap;

5. als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij;

6. vanaf November 1942 tot 4 October 1943, althans gedurende een periode tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als sympathiseerend lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

7. vanaf 4 October 1943 tot October 1944, althans gedurende een periode tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

8. voor de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden werkzaam is geweest in de functie van Districts-vormings-leider in Noord-Brabant;

9. de propaganda van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden heeft bevorderd en verspreid door:

a. artikelen te schrijven voor het natio-

naal-socialistische blad „de Opstand“;

b. aan Max Blokzijl, den radiospreker van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, gelegenheid te geven in de fabriek, waarvan beschuldigde directeur was, het personeel toe te spreken;

c. uit de kas van het bedrijf, waarvan beschuldigde directeur was, twee duizend gulden te schenken aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden voor propaganda-doeleinden;

10. als lid aangesloten is geweest bij de nationaal-socialistische organisatie „het Nederlandsche Arbeidsfront“ vanaf de oprichting van deze organisatie en de propaganda dezer organisatie heeft bevorderd en verspreid door den leider van deze organisatie, Woudenberg, gelegenheid te geven het personeel van het bedrijf, waarvan beschuldigde directeur was, in het fabrieksgebouw van dit bedrijf toe te spreken en door zelf zijn fabriekspersoneel eveneens toe te spreken ten gunste van deze organisatie;

11. vanaf April 1943 als lid aangesloten is geweest bij de nationaal-socialistische organisatie „de Nederlandsche Landstand“;

12. vanaf December 1942 als lid aangesloten is geweest bij de nationaal-socialistische instelling „De Nederlandsche Volksdienst“, de propaganda van deze instelling heeft bevorderd en verspreid door het personeel van zijn bedrijf in het fabrieksgebouw toe te spreken ten gunste van deze instelling, en van instemming met het streven van deze instelling blijkt heeft gegeven door producten van het bedrijf, waarvan beschuldigde directeur was, te leveren aan deze instelling;

13. van instemming met het streven van de nationaal-socialistische instelling „Winterhulp Nederland“ blijkt heeft gegeven door een collecte te laten houden onder het personeel van zijn bedrijf in het fabrieksgebouw van dit bedrijf;

14. vanaf 7 November 1942 als lid aangesloten is geweest bij de nationaal-socialistische organisatie „het Economisch Front“ en voor deze organisatie werkzaam is geweest in de functies van Kringhoofd van kring Tilburg, Kringvakcorrespondent voor den Groothandel in Haar in Tilburg en Districts-Hoofdvakraadlid voor de Industrie in Noord-Brabant;

15. voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand of diens handlangers genomen maatregelen en den door den oorlog en de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand door na het ontslag van den Israëlitischen directeur van de Brabantsche Tricotagefabriek N.V., den heer Roos, tengevolge van de tegen de Israëlieten genomen maatregelen diens plaats in te nemen en met inspanning van alle krachten en gebruikmaking van alle mogelijke middelen, waaronder: bedreiging van het personeel, het zenden van goederen voor privé-gebruik aan den Duitschen eigenaar van het bedrijf, het via dezen trachten te bereiken, dat andere textielfabrieken in Nederland gesloten zouden worden en het streven naar

het verkrijgen van opdrachten ten behoeve van de Deutsche Weermacht, zijn positie van directeur van de Brabantsche Tricotagefabriek N.V. te Tilburg veilig te stellen, te versterken en te verbeteren;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat beschuldigde ter openbare zitting van 1 Maart 1946 heeft verklaard, als volgt:

Ik ben Nederlander. Ik erken, dat ik als begunstigend lid en als adspirant-lid aangesloten ben geweest bij de Germaansche S.S. in Nederland. Van Taminiau leende ik voor den enkelen keer, dat ik de S.S.-uniform droeg, een zwart hemd en zwarten das. Ik erken nog in October 1944 goederen geleverd te hebben aan het „Wehrmachtbeschaffungsamt“, Engelscheweg 11 te 's-Hertogenbosch, ten behoeve van het Deutsche leger. Wat betreft het te koop aanbieden aan Dölker van honderd radio-toestellen, er kan wel sprake geweest zijn van radio-toestellen, maar niet van precies honderd toestellen. Ten opzichte van de Laar is met betrekking tot het lidmaatschap van het Nederlandsche Arbeidsfront wel drang gebruikt, doch geen dwang. Ik heb het mannelijk personeel gezegd, wat de eventuele gevolgen voor het bedrijf zouden zijn van een niet-toetreden als lid tot het Nederlandsche Arbeidsfront. Ik erken als lid aangesloten geweest te zijn bij de Nederlandsch-Duitsche Cultuurgemeenschap. Ik erken als lid ingeschreven geweest te zijn van de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij, doch slechts zeer korten tijd. Ik ben in October 1943 lid geworden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden. Ik erken tot October 1944 als lid aangesloten geweest te zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en voor deze Beweging werkzaam geweest te zijn in de functie van Districtsvormingsleider in Noord-Brabant. Ik erken lid geweest te zijn van het Nederlandsche Arbeidsfront. Wat betreft het spreken tot het personeel ten gunste van het Nederlandsche Arbeidsfront door Woudenberg en mijzelf: hierdoor wilde ik het gevaar voor activiteit van de zijde van het „Deutsche Arbeits Front“ afwenden. Als bijenhouder was ik verplicht lid te worden van den Nederlandschen Landstand. Ik erken lid geweest te zijn van den Nederlandschen Volksdienst en het personeel ten gunste van deze instelling te hebben toegesproken. Ook heb ik goederen aan deze instelling geleverd; de order hiervoor is mij normaal gegeven en ik ontving hiervoor een speciale toewijzing van grondstoffen. Voor Winterhulp Nederland heb ik laten collecteeren onder het personeel. Ik ben als lid aangesloten geweest bij het Economisch Front en heb hierin de functies van Kringhoofd en Districts-Hoofdvakraadlid bekleed. Wat het stilleggen van die fabrieken betreft, dit betrof Duitse

firma's in Nederland zooals Adek, Sonne-
man en van Rooij in Amsterdam. Hierbij is
het hem nader geweest dan de rok en heb
ik alleen aan mezelf gedacht. Wat de Weer-
machtsorders betreft: hiervoor werden de
grondstoffen van Deutsche zijde bijgeleverd.
Op mijn bedrijf heb ik een bibliotheek ge-
had van het Nederlandsche Arbeidsfront in
opdracht van Dölker naar het voorbeeld van
de Deutsche bedrijven.

post alia:

O. dat ten aanzien van het verweer van
beschuldigde, als zouden zijn bemiddelings-
pogingen tot den aankoop van radio-toestel-
len en speelkaarten ten behoeve van de Duit-
sche S.S. zich beperkt hebben tot eenige des-
betreffende correspondentie met Gerhard
Dölker zonder dat hiermede eenige feitelijke
aankoop beoogd werd, het Tribunaal van
oordeel is, dat dit verweer niet opgaat, daar
uit de ter zake betrekkelijke correspondentie
blijkt, dat beschuldigde tot het opzenden van
monsters is overgegaan, terwijl het slechts
aan de toevallige omstandigheid, dat Dölker
intusschen met zijn aankopen geslaagd was,
te wijten viel, dat deze niet van de aanbied-
ing van beschuldigde gebruik hoefde te
maken en mitsdien de bemiddeling van den
beschuldigde tot deze aankoop geen effect
toerde;

O. dat ten aanzien van het verweer van
beschuldigde met betrekking tot zijn bereid-
verklaring tot oprichting van het reparatie-
bedrijf voor textiel voor de Nederlandsche
Oost-Compagnie in het Oosten, als zou
beschuldigde slechts de mogelijkheid hiervan
voor Dölker onderzocht hebben zonder zelf
zich bereid verklaard te hebben deze oprich-
ting te bewerken, het Tribunaal van oordeel
is, dat dit verweer van beschuldigde niet op-
gaat en op grond van de uitdrukkelijke op-
neming van deze bereidsverklaring in een
mededeelingen-blad betreffende de Neder-
landsche Oost-Compagnie, en op grond van
de verklaring van getuige Kuiper, volgens
welke beschuldigde aan H. H. Schoep ge-
vraagd heeft of deze genegen was mede naar
Rusland te gaan;

O. dat het Tribunaal het verweer van be-
schuldigde wat betreft het sympathiseerend
lidmaatschap van de Nationaal Socialisti-
sche Beweging der Nederlanden, als ware dit
een zuiver administratieve figuur geweest,
niet aanvaardt, daar op het schrijven van de
Afdeling „Algemeen Toezicht Leden” der
Nationaal Socialistische Beweging der Ne-
derlanden d.d. 3 Maart 1943, gericht aan den
Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te
's-Hertogenbosch, een stempel voorkomt, uit
welken blijkt, dat genoemd schrijven op 8
Maart 1943 bij diens Parket aanwezig was,
zoodat het sympathiseerend lidmaatschap
van beschuldigde niet als een zuiver admini-
stratieve figuur bij zijn toetreding als lid in
October 1943 kan zijn geschapen;

O. dat ten aanzien van het verweer van
beschuldigde, dat hij niet bij machte was te
verhinderen, dat Max Blokzijl, de radio-
spreker van de Nationaal Socialistische Be-

weging der Nederlanden, het personeel van
de fabriek toesprak, het Tribunaal van oor-
deel is, dat uit het feit, dat beschuldigde den
spreker Blokzijl heeft ingeleid, zooals ge-
tuige Kuiper heeft verklaard, en uit de foto-
grafische afbeelding in „De Opstand”, welke
beschuldigde toont, terwijl deze aan genoem-
den Blokzijl het werk van eenige arbeidsters
laat zien, voldoende blijkt, dat beschuldigde
niet alleen niet de minste moeite gedaan
heeft om deze spreekbeurt van Blokzijl voor
het personeel van de fabriek te verhinderen,
maar integendeel deze spreekbeurt heeft ge-
animeerd;

O. dat, wat het lidmaatschap van den Ne-
derlandschen Landstand betreft, het ver-
weer van beschuldigde, als zouden alle im-
kers verplicht geweest zijn lid te worden van
den Nederlandschen Landstand, door het
Tribunaal verworpen wordt, daar beschul-
digde niet immer doch directeur van een tri-
cotagefabriek was, zoodat het kunnen blij-
ven optreden als bijenhouder door zich te
dien einde bij den Nederlandschen Land-
stand aan te sluiten voor den beschuldigde
hoogstens het behoud van een liefhebberij
beteekende;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen
vervatte feiten en omstandigheden opleve-
ren evenzoo vele redengevende feiten en om-
standigheden, waarop steunt de beslissing
van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen
verklaard, dat beschuldigde zich op de in de
dagvaarding omschreven wijze heeft gedra-
gen, met dien verstande, dat het Tribunaal
niet bewezen acht, dat beschuldigde reeds
vanaf November 1942 als sympathiseerend
lid aangesloten is geweest bij de Nationaal
Socialistische Beweging der Nederlanden,
echter wel vanaf 10 Maart 1943, voorts, dat
het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschul-
digde giften in natura, bestaande uit pro-
ducten van het bedrijf, waarvan beschul-
digde directeur was, geschenken heeft aan
Frontzorg, dat hij zijn bemiddeling heeft ver-
leend bij het trachten te koopen van Neder-
landsche textielfabrieken, zooals onder meer
de Deco en de firma Röcker te Sittard door
den S.S. Unterscharführer, Gerhard Dölker,
te Berlijn, dat hij het vrouwelijke personeel
van het bedrijf, waarvan hij directeur was,
gedwongen heeft zich als lid aan te sluiten
bij den Nederlandschen Volksdienst, dat hij
uit de kas van het bedrijf, waarvan hij di-
recteur was, twee duizend gulden geschon-
ken heeft aan de Nationaal Socialistische
Beweging der Nederlanden voor propagan-
da-doeleinden en dat hij voor het Econo-
misch Front werkzaam is geweest in de
functie van Kringvakcorrespondent voor den
Groothandel in Haar in Tilburg;

O. dat deze welbewezen verklaarde gedra-
gingen opleveren het tijdens de vijandelijke
bezetting van het Rijk in Europa verleend
hebben van hulp en steun aan den vijand en
diens handlangers, het te dien tijde verleend
hebben van hulp en steun aan de medewer-
kers van den vijand, het te dien tijde open-
lijk hebben doen blijken van ingenomenheid

met den vijand, het te dien tijde als sympathiseerend lid en als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, het voor deze Beweging werkzaam geweest zijn en haar propaganda bevorderd en verspreid hebben, het te dien tijde als lid aangesloten geweest zijn bij nationaal-socialistische organisaties, het werkzaam geweest zijn voor een nationaal-socialistische organisatie en het bevorderd en verspreid hebben van de propaganda van een nationaal-socialistische organisatie, het te dien tijde als lid aangesloten geweest zijn bij een nationaal-socialistische instelling, het de propaganda hiervan bevorderd en verspreid hebben en het blijken hebben gegeven van instemming met het streven van nationaal-socialistische instellingen en het te dien tijde voordeel hebben getrokken uit door of vanwege den vijand en diens handlangers genomen maatregelen en den door den oorlog en de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand;

O. dat ten aanzien van het verweer van beschuldigde, als zou hij niet desbewust gehandeld hebben in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en niet desbewust afbreuk hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers, daar hij met het verleenen en trachten te verleenen van hulp en steun aan den vijand, het openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met den vijand, het aannemen van een nationaal-socialistische houding en met het toelaten van en het medewerken aan de door Dölker bevolen nazificeering van het bedrijf slechts beoogde het bedrijf en de arbeiders in Nederland te houden, het Tribunaal van oordeel is, dat ook dit verweer van beschuldigde niet opgaat, daar tusschen den aard en de mate van toepassing der door beschuldigde aangewende middelen en het door hem beweerde doel elke redelijke verhouding zoek is, zoodat het Tribunaal de overtuiging heeft, dat beschuldigde — die, vóór het door hem beweerde doel aanwezig was, reeds lid werd van de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij en de Nederlandsch Duitsche Cultuurgemeenschap — door te baatneming van hem ten dienste staande verdere middelen en methoden niet het beweerde doel heeft beoogd, maar eigen voordeel heeft gezocht, toen hem door het ontslag — op grond van een maatregel van den bezetter — van den Joodschen directeur daartoe de gelegenheid werd geboden, daar deze middelen en methoden voor een goed Nederlander onaanvaardbaar waren en naar het oordeel van het Tribunaal slechts ter versteviging hebben gediend van de positie van beschuldigde als fabrieksdirecteur;

O. dat beschuldigde mitsdien door zijn hierboven welbewezen verklaarde gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat voormelde welbewezen verklaarde

gedragingen van beschuldigde oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen;

O. dat het door beschuldigde verrichte spionage-werk ten behoeve van het „Netherlands Intelligence Department” door het Tribunaal geenszins beschouwd kan worden als een reden om aan beschuldigde geen maatregelen op te leggen, daar het tijdstip, waarop hij met dit spionage-werk een aanvang maakte, hetwelk op zijn vroegst genomen medio Augustus 1944 gesteld kan worden — gezien de persoon en de gedragingen van beschuldigde gedurende het voorafgaande deel der bezettingsperiode — voor het Tribunaal een al te duidelijke aanwijzing is, dat hierbij geen ander dan eigen belang de drijfveer was, ofschoon door het Tribunaal dit den beschuldigde toe te rekenen niet onbelangrijke werk ten behoeve van het „Netherlands Intelligence Department” wel in aanmerking wordt genomen bij het vaststellen van den omvang der door het Tribunaal aan beschuldigde op te leggen maatregelen;

O. dat ten aanzien van den duur van de hierna op te leggen interneering het Tribunaal de Regeering adviseert dezen te beperken tot den tijd van zeven jaren, waarbij tevens rekening dient te worden gehouden met den tijd, door beschuldigde vóór de tenuitvoerlegging in bewaring doorgebracht, door dien tijd geheel op de interneering in mindering te brengen, zoodat de beschuldigde, die op 16 December 1944 in bewaring is gesteld, op 16 December 1951 in vrijheid behoort te worden gesteld;

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering;
2. Ontzetting van het recht van het kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;
3. Ontzetting van het recht bij de gewaapende macht te dienen;
4. Ontzetting van het recht eenige leidende functie in het bedrijfsleven te bekleeden;
5. Verbeurdverklaring van zijn vermogen.

No. 211.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ASSEN (1e Kamer), 21 Januari 1946.
(Mr. Bakker, de Jong, Meijeringh).

Het in het openbaar dragen van een uniform van den Jeugdstorm en het brengen van den Houzee-groet vallen niet onder het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand, aangezien deze gedragingen consequenties zijn uit het lidmaatschap van de NSB voortvloeiende.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Assen tegen Elizabeth Cornelia van Barneveld echtgen. van Klaas Jacob Groenewold, zonder beroep, wonende te Assen, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblifskamp te Westerborg, raadsman Mr. R. Huges.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

1. in Augustus 1940 of daaromtrent zich als lid heeft aangesloten en tot September 1944 als lid is aangesloten gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. in de jaren 1943 en 1944 zich heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische organisatie of instelling, de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie;

3. in het jaar 1943 werkzaam is geweest voor voormelde Nationaal Socialistische Beweging als zangleidster van den Jeugdstorm;

4. openlijk heeft doen blijken van haar ingenomenheid met den vijand door het in het openbaar dragen van de uniform van den Jeugdstorm en het brengen van den Heil Hitler- of Houzee-groet;

door alle welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7 Januari 1946 heeft verklaard:

Ik ben Nederlandsche. In Augustus 1940 of daaromtrent heb ik mij als lid aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en ben tot September 1944 lid gebleven. In 1943 heb ik mij aangesloten bij de nationaal-socialistische organisatie de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie. Ik ben hierbij gebleven tot den zomer van 1944. Tijdens de bezetting — ik meen dat het omstreeks 1943 was — ben ik ten bate van de N.S.B. eenige maanden zangleidster geweest van den Jeugdstorm. De meisjes Jeichien Oeben en Aaltje Uiterwijk, wonende in de gemeente Assen, kregen toen van mij ook zangles. Het formulier, waarvan ter zitting de korte inhoud is medegedeeld en ik hier aanwezig zie, is door mij ondertekend en betreft de vaststelling van mijn bijdrage over 1943 als lid van de N.S.B. Ik heb tijdens de bezetting in het openbaar het uniform van den Jeugdstorm gedragen en den Houzee-groet gebracht.

post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat niet bewezen is, dat beschuldigde in 1943 zangleidster is geweest, en bovendien, dat het in het openbaar dragen van het uniform van den Jeugdstorm en het brengen van den Houzee-groet niet vallen onder het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand, doch in

casu is te zien als een consequentie uit het lidmaatschap van de N.S.B. voortvloeiende, zoodat de beschuldiging in zoverre moet worden vervallen verklaard;

O. dat de beschuldigde op grond van hetgeen hiervoren is overwogen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld voorzoover ten haren bezware bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van den ernst der gedragingen en op de persoon van de beschuldigde, die blijk heeft gegeven een vurige aanhangster van de N.S.B. te zijn geweest;

O. dat het Tribunaal thans geen termen aanwezig acht eene beslissing te nemen over het vermogen van de beschuldigde, doch hiermede wil wachten totdat haar echtgenoot, met wien zij in algeheele gemeenschap van goederen is gehuwd en die evenals beschuldigde in voormeld kamp is ondergebracht, voor het Tribunaal zal terechtstaan;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat met eene interneering voor den tijd van drie jaren kan worden volstaan en deze behoort te eindigen op den datum, welke hieronder vermeld zal worden in het advies in het dictum te geven.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart een deel van de beschuldiging op grond van vermelde redenen vervallen.

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: „Het zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk”.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1e. Interneering, met advies deze te doen eindigen op 21 Januari 1949;

2e. Ontzetting uit het recht te kiezen en de kiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 212.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ASSEN (3e Kamer), 9 Februari 1946. (Mr. Verdoorn, Bijker, Walles).

Door het betalen van bijdragen aan de Stichting Saxo-Frisla wordt blijk gegeven van nationaal-socialistische gezindheid.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Assen tegen Hendrik van Gerner, landbouwer, wonende te Eesergroen, gemeente Borger, verblijvende in het Bewarings- en verblifskamp te Westerborg.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als lid heeft aangesloten bij den Nederlandschen Volksdienst en bij het Agra-

risch Front, zijnde aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisaties of instellingen;

2. propaganda van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden of daaraan verwante organisaties of instellingen heeft bevorderd, althans verspreid, door het aanplakken van hare biljetten;

3. heeft blijk gegeven van nationaal-socialistische gezindheid, door het bezoeken van vergaderingen der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden of aan haar verwante organisaties of instellingen en het betalen van bijdragen aan Frontzorg en de stichting Saxo-Frisia;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 26 Januari 1946 heeft verklaard:

„Het is juist, dat ik als lid ben aangesloten geweest bij den Ned. Volksdienst en bij het Agrarisch Front. Ik betaalde wel voor den Ned. Volksdienst en gaf ook wel bijdragen aan Frontzorg en aan de Stichting Saxo-Frisia en bezocht ook wel vergaderingen van de N.S.B. en nationaal-socialistische organisaties. Ik heb niet geteekend voor het lidmaatschap van het Agrarisch Front; ik was eerst lid van Landbouw en Maatschappij. Ik was buurtboerenraadslid. Ik heb nooit N.S.B.-papieren aangeplakt, wel biljetten van het Agrarisch Front; voor het Agrarisch Front betaalde ik niets”.

Post alia:

Gezien een door den Provincialen Voedselcommissaris in Drenthe, in zijn hoedanigheid van beheerder van het vermogen van den beschuldigde, verstrekte balans per Juli 1945 van het bedrijf van laatstgenoemde, welke balans een vermogen aangeeft van f20493.85.

Gehoord den raadsman van den beschuldigde.

O. dat voormelde bewijsmiddelen even zoovele redengevende feiten en omstandigheden inhouden waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat dit bewezen verklaarde, gelet op den ernst der voormelde gedragingen, den persoon en de persoonlijke omstandigheden van den beschuldigde, oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich als lid heeft aangesloten bij den Nederlandschen Volksdienst en bij het Agrarisch Front, zijnde aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisaties of instellingen;

2. propaganda van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden of daaraan verwante organisaties of instellingen

heeft bevorderd, althans verspreid, door het aanplakken van hare biljetten;

3. heeft blijk gegeven van nationaal-socialistische gezindheid, door het bezoeken van vergaderingen der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden of aan haar verwante organisaties of instellingen en het betalen van bijdragen aan Frontzorg en de stichting Saxo-Frisia;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven daarbij een tijdsduur in acht te nemen van anderhalf jaar, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de beschuldigde in bewaring is gesteld, zijnde 25 Juni 1945, en derhalve eindigende op 25 December 1946;

2. verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een bedrag van acht honderd gulden;

3. Ontzetting van het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 213.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ASSEN (3e Kamer), 9 Februari 1946.
(Mr. Verdoorn, Bijker, Walles).

Het Agrarisch Front is eene aan de NSB verwante organisatie.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Assen tegen Jan Gils, landbouwer, wonende te Westerbork, verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp te Westerbork.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, zich in 1941, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich als lid of begunstiger heeft aangesloten bij de aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie of instelling „Het Agrarisch Front”;

b. door het betalen van contributie of bijdragen aan den Nederlandschen Volksdienst, aan Winterhulp en aan Frontzorg heeft blijk gegeven van instemming met het streven van deze aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisaties of instellingen;

c. heeft blijk gegeven van nationaal-socialistische gezindheid, door vergaderingen van Nationaal Socialististen bij te wonen en zich te abonneren op het blad „Volk en Vaderland”;

d. hulp of steun heeft verleend aan de handlangers of medewerkers van den vijand, door goed te vinden, dat Nationaal Socialistischen en landwachters in zijn woning bijeenkwamen;

e. voordeel heeft getrokken uit door den vijand genomen maatregelen, door, nadat de verplichting tot het inleveren van radiotoestellen was afgekondigd, zijn radiotoestel te mogen behouden op grond van zijn lidmaatschap van voormelde Beweging;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 26 Januari 1946 zakelijk heeft verklaard:

„Ik beken, dat ik mij tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa als lid heb aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden; mijn zoons waren ook bij de N.S.B.

Volgens mijn weten was ik geen lid van het Agrarisch Front; 't kan wel zoo zijn, maar ik weet het niet.

Het is juist dat ik contributie heb betaald aan den Nederlandschen Volksdienst, aan Winterhulp en aan Frontzorg.

Ik heb enkele vergaderingen van de N.S.B. bijgewoond, doch ik was niet geabonneerd op Volk en Vaderland; mijn zoon was abonneé.

Er kwamen wel N.S.B.ers en Landwachters in mijn woning bijeen en ik vond dat wel goed. Vaak was ik er bij als de landwachters bij mij thuis kwamen. Ze kwamen in verband met hun werk als landwachter. Eenmaal heb ik de S.D. bij mij thuis gezien; twee andere keeren was ik niet thuis, maar op het land.

Mijn radiotoestel heb ik mogen behouden omdat ik lid van de N.S.B. was.

Ik vind dat mijn houding van destijds de juiste is geweest en ik ben niet tot andere gedachten gekomen”.

O. dat blijkens ambtseedig proces-verbaal dd. 17 Augustus 1945 van Jacob Retsema, ambtenaar bij den Politieken Opsporingsdienst te Westerbork, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, de beschuldigde bij zijn verhoor door dezen verbalisant zakelijk heeft verklaard:

„Bij de oprichting van de organisatie „Landbouw en Maatschappij” ben ik direct als lid toegetreden. Dit heb ik gedaan, omdat deze organisatie de nijpende toestanden trachtte te verbeteren, die in de landbouw heerschten. Toen „Landbouw en Maatschappij” is ontbonden en plaats moest maken voor „het Agrarisch Front” ben ik ook als lid overgegaan. Ik voelde dat deze organisatie gebaseerd was op Nationaal Socialistische grondslag. Daar ging ik volkomen mee accoord.”

Post alia:

Gehoord de echtgenoot van den beschuldigde Grietje Strijk;

Gehoord den beheerder van het vermoegen van den beschuldigde, volgens wiens op-

gave dat vermoegen der huwelijksgemeenschap f 24,000 à f 25,000 behoort;

O. dat voormelde bewijsmiddelen even zoovele redengevende feiten en omstandigheden inhouden, waarop de beslissing van het Tribunaal dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen behoudens dat het Tribunaal niet bewezen acht dat de beschuldigde zich heeft geabonneerd op het blad „Volk en Vaderland”;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt om de navolgende redenen:

Beschuldigde was in den bezettingstijd met hart en ziel lid van de N.S.B.; ook zijn vrouw sympathiseerde daarmee. Beschuldigde was bovendien pro-Duitsch. Zijn zoons waren kennelijk met zijn instemming, aangesloten bij de Landwacht. Landwachters waren welkom in zijn woning. Ook leden van de S.D. zijn wel op vriendschappelijken voet te zijnen huize geweest. Beschuldigde acht zijn toenmalige houding thans nog steeds juist.

Anderzijds houdt het Tribunaal er rekening mee, dat beschuldigde reeds 61 jaar oud is.

Gelet op de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: dat hij, Nederlander zijnde,

1. zich in 1941, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa

a. zich als lid of begunstiger heeft aangesloten bij de aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie of instelling „Het Agrarisch Front”;

b. door het betalen van contributie of bijdragen aan den Nederlandschen Volksdienst, aan Winterhulp Nederland en aan Frontzorg heeft blijk gegeven van instemming met het streven van deze aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisaties of instellingen;

c. heeft blijk gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid, door vergaderingen van Nationaal Socialistischen bij te wonen;

d. hulp of steun heeft verleend aan de handlangers of medewerkers van den vijand, door goed te vinden, dat Nationaal Socialistischen en landwachters in zijn woning bijeenkwamen;

e. voordeel heeft getrokken uit door den vijand genomen maatregelen, door, nadat de verplichting tot het inleveren van radiotoestellen was afgekondigd, zijn radiotoestel te mogen behouden op grond van zijn lidmaatschap van voormelde Beweging;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Verklaart de beschuldiging voor het ove-

rige vervallen.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven daarbij een tijdsduur in acht te nemen van vier en een half jaar, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de beschuldigde in bewaring is gesteld, zijnde 14 April 1945, en derhalve eindigen op 14 October 1949;

2. Verbeurdverklaring van het hem toebehoorend radiotoestel;

3. Verbeurdverklaring van de rest van zijn vermogen tot een bedrag van tienduizend gulden;

4. Ontzetting uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 214.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ASSEN (3e Kamer), 9 Februari 1946. (Mr. Verdoorn, Bijker, Walles).

De „Agrarische Landjeugd” is eene aan de NSB verwaante organisatie.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Assen tegen Lambert Brands, landbouwer, wonende te Elp, gemeente Westerbork.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde,

1. in 1940, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, zich als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie of instelling „De Agrarische Landjeugd”;

2. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa blijk heeft gegeven van nationaal socialistische gezindheid, door het bezoeken van vergaderingen van-, en het geven van bijdragen aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden of aan haar verwante organisaties of instellingen en het dikwijls lezen van het blad „Volk en Vaderland”;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 26 Januari 1946 onder meer heeft verklaard:

„Ik was destijds lid van „Landbouw en Maatschappij” en ben daarna overgegaan naar de Agrarische Landjeugd; één of tweemaal ben ik op een vergadering daarvan geweest;

„Volk en Vaderland” werd bij mij thuis wel gekocht en ook werden wel bijdragen gegeven aan N.S.B. instellingen dat werd dan betaald van geld, dat van mijn broer en mij samen is. Voor Frontzorg gaf ik een paar maal een bijdrage;

Op een Duitsche overwinning hoop ik thans niet meer. Ik ben van 14 April 1945

tot 20 October 1945 geïnterneerd geweest”.

O. dat het op 6 Juni 1945 van het verhoor van den beschuldigde opgemaakte ambtseedig proces-verbaal van Lourens Derk Ottens en Jacob Dijkhuis, ambtenaren van den Politieken Opsporingsdienst te Westerbork, tevens onbezoldigde Rijksveldwachters, zakelijk inhoudt:

„Als lid van den Landjeugd heb ik de beginselen der N.S.B. zeer hoog gehouden. Ik dacht, dat de N.S.B. in den landbouw veel goeds kon doen en ben daarin ook niet teleurgesteld, want het is voor den boer in den oorlog veel beter geworden. Ik ben terecht steeds voor pro-Duitsch doorgestaan, omdat volgens mijn idee Duitschland dezen oorlog moest winnen. Ik heb verschillende vergaderingen bezocht van de N.S.B. „Volk en Vaderland” las ik vaak. In 1944 heb ik met veel moeite een „Ausweiss-Bescheinigung” gekregen, om bij een eventuele invasie naar Duitschland te kunnen vluchten.”

Post alia:

O. dat voormelde bewijsmiddelen evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden inhouden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat dit bewezen verklaarde, gelet op den ernst der voormelde gedragingen, den persoon en de persoonlijke omstandigheden van den beschuldigde, oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: dat hij, Nederlander zijnde,

1. in 1940, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, zich als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante organisatie of instelling „De Agrarische Landjeugd”;

2. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa blijk heeft gegeven van nationaal-socialistische gezindheid door het bezoeken van vergaderingen van-, en het geven van bijdragen aan, de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden of aan haar verwante organisaties of instellingen en het dikwijls lezen van het blad „Volk en Vaderland”;

op grond waarvan hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven daarbij een tijdsduur in acht te nemen van één jaar onder aftrek van den tijd reeds in bewaring doorgebracht, zijnde van 14 April 1945 tot 20 October 1945;

2. Verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een bedrag van twee duizend gulden;

3. Ontzetting uit het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

8 Mei 1946 (afl. 25)

No. 215—222

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No. 178—199

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

*Speciale aanbieding voor de lezers van dit blad!
Zie achterzijde van het omslag.*

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

Register TRIBUNALEN IN NEDERLAND Nos. 1—197

TRIBUNAAALBESLUIT

- Art. 1 N°. 111, 122, 134.
" 1 lid 1 N°. 3.
" 1 lid 1, 1e alinea. N°. 156, 158.
" 1 lid 1, 2e alinea. N°. 1, 4, 9, 10, 11, 14, 20, 21, 26, 27, 31, 33, 36, 37, 39, 41, 42, 43, 57, 58, 60, 61, 66, 67, 68, 69, 70, 73, 76, 79, 80, 81, 85, 89, 90, 95, 107, 107a, 108, 113, 114, 116, 119, 125, 126, 127, 128, 129, 133, 136, 142, 144, 146, 154, 155, 162, 166, 167, 168, 169, 172, 177, 183, 184, 185, 188, 189, 190.
" 1 lid 1, 3e alinea. N°. 1, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15a, 18, 23, 24, 28, 29, 30, 32, 34, 35, 38, 47, 49, 53, 56, 58, 59, 62, 63, 64, 65, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 82, 83, 86, 87, 88, 92, 94, 96, 97, 101, 102, 109, 110, 115, 117, 118, 124, 132, 138, 139, 140, 143, 145, 147, 148, 149, 151, 153, 159, 161, 163, 165, 166, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 184, 186, 187, 192, 194, 197.
" 1 lid 1, al. 4. N°. 15, 16, 17, 39, 43, 51, 78, 85, 91, 92, 93, 112, 120, 121, 125, 130, 131, 135, 137, 141, 150, 152, 170, 191, 195.
" 1 lid 1, al. 6. N°. 52.
" 1 lid 2, sub 3. N°. 106.
" 1 lid 3. N°. 189a.
" 2 N°. 48.
" 2 lid 1. N°. 44.
" 2 lid 2. N°. 2.
" 4 lid 1. No. 182.
" 5 N°. 182.
" 6 N°. 4, 21, 160, 164.
" 8 lid 2. N°. 106.
" 23 N°. 104.
" 37 lid 4. N°. 84, 103.
" 37 lid 5. N°. 22, 103.
" 58 lid 1. N°. 3.
" 58 lid 4. N°. 19.
" 63 lid 1. N°. 189.
" 63 3e lid. No. 100
" 64 lid 4. N°. 16, 40, 54, 59.

WETBOEK VAN STRAFRECHT

- Art. 37 en 37a N°. 55.
Art. 40. N°. 157.
Art. 68. N°. 122.

WETBOEK VAN STRAFVORDERING

- Art. 259. N°. 105.

BESLUIT POLIT. DELINQUENTEN 1945

- Art. 25 lid 13. N°. 100.

BESLUIT BIJZ. RECHTSPLEGING

- Art. 26 N°. 104.

K. B. 23 Dec. 1944 Stbl. E 153

- Art. 7. N°. 123.

BESLUIT VIJANDELIJK VERMOGEN

- Art. 12. N°. 180.

Aanteekening bij uitspraak No. 119.

Bij beschikking van de Hooge Autoriteit te 's-Hertogenbosch, d.d. 17 April 1946, is aan de uitspraak van het Tribunaal te 's-Hertogenbosch (2e Kamer) van 30 November 1945 het fiat-executie geweigerd ten aanzien van den opgelegden maatregel van ontzetting van het recht tot uitoefening van het beroep van muziek-paedagoog. Ten aanzien van de overige opgelegde maatregelen werd het fiat-executie verleend. De zaak zal derhalve opnieuw door het Tribunaal behandeld moeten worden.

No. 215.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO (4e Kamer), 12 April 1946. (Mr. Barnasconi, Jouwsma en Dr. van Bommel van Vloten).

Telastelegging luidt: omgang met een Duitschen militair.

Een Nederlander, die bij het N.S.K.K. — zijnde een onderdeel van de Deutsche weermacht — diende, mag beschouwd worden als een „Duitsche militair”, daar hier het woord „Duitsche” niet zoozeer de nationaliteit van den betrokkene aanduidt, dan wel zijn deel uitmaken van het Deutsche leger.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Almelo tegen Johanna Berendina Wevers, typiste, wonende te Enschede, raadsman Mr. P. J. Jebbink, adv. te Hengelo (O.).

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde en op 20 Sept. 1944 den leeftijd van 18 jaren bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. Zich als lid heeft aangesloten en aangesloten is gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden, zulks tot de bevrijding toe;

2e. In en voor die beweging werkzaam is geweest als inster;

3e. Lid is geweest van de Nationale Jeugdstorm, zijnde een Nationaal-socialistische organisatie of instelling en daarin de functie van meeuwkes- of schaarleidster heeft vervuld;

4e. Blijk heeft gegeven van een Nationaal-socialistische gezindheid, door het bezoeken van Nationaal-socialistische vergaderingen en door het brengen van de z.g. Nationaal-socialistische groet „Hou-Zee”;

5e. Openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand, door verkeerding, althans omgang te hebben met een Deutschen militair en door zich in September 1944 naar Duitschland te begeven;

Op grond van welk handelen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het

Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Gezien de processtukken;

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 29en Maart 1946 heeft verklaard: dat zij volhardt bij haar verklaring, afgelegd voor de P.O.D. en het haar sub 1, 2, 3 en 4 te laste gelegde erkent;

dat zij verkeerding had met een Hollandschen N.S.K.K.-man en zich in September 1944 naar Duitschland begaf; dat zij alleen in en door haar werk op het politiebureau in aanraking kwam met Van Limburg, die zij toevallig trof bij het transport naar Duitschland; dat zij ongehuwd is en niets bezit;

O. dat het ter terechtzitting van het Tribunaal door den Secretaris voorgelezen ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt op den 16en October 1945 door J. H. G. ter Braack Rechercheur van den P.O.D. te Enschede, tevens onbezeldigd Rijksveldwachter, zakelijk inhoudt: dat de beschuldigde ook toen erkende, zich aan de haar thans sub 1, 2, 3 en 4 te laste gelegde gedragingen te hebben schuldig gemaakt, met uitzondering van het brengen der z.g. Nationaal-socialistische groet „Hou-Zee”, welk door haar ter terechtzitting erkende feit bij haar verhoor door den P.O.D. niet ter sprake is gekomen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; althans voor wat betreft het te laste gelegde sub 1, 2, 3 en 4; O. ten aanzien van het te laste gelegde sub 5, dat een Nederlander, die bij de N.S.K.K. — zijnde een onderdeel van de Deutsche Wehrmacht — diende, beschouwd mag worden als een „Duitsche Militair”, daar hier het woord „Duitsche” niet zoozeer de nationaliteit van den betrokkene aanduidt, dan wel zijn deel uitmaken van het Deutsche leger; dat voorts het hebben van verkeerding met een Duitsch Militair tijdens de bezetting niet alleen — gelijk de raadsman van beschuldigde heeft betoogd — blijk geeft van ingenomenheid met dezen persoon, doch ook wel degelijk van ingenomenheid met den vijand, daar een rechtgeaarde Nederlandsche vrouw den vijand — en vooral zulk een vijand! — van haar land zoozeer van ieder gevoel van ingenomenheid behoorde uit te sluiten, dat iedere verkeerding met een vijandelijk militair — en zeker met iemand, die bovendien nog landverrader was — a priori voor haar een onmogelijkheid moest zijn; dat het enkele feit, dat de beschuldigde zich in September 1944 naar Duitschland begaf, niet op ingenomenheid met den vijand behoefte te wijzen, zoodat dit punt in zooverre niet bewezen is; althans niet tot het opleggen van een maatregel aanleiding geeft;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben ge-

dragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, resp. desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden, waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt, dat de beschuldigde blijk heeft gegeven van een sterke Nationaal-socialistische en landverraderlijke mentaliteit, waarvan zij slechts door een vrij langdurige interneering zal kunnen worden genezen;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard; en verklaart voor het overige de beschuldiging vervallen;

1e. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven, den tijdsduur daarvan te bepalen op drie jaren, te rekenen vanaf den dag der arrestatie, zijnde 3 April 1945, zoodat deze zal eindigen op 3 April 1948;

2e. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

Heft het beheer over het vermogen van de beschuldigde op met ingang van den dertigsten dag, nadat het fiat executie op deze uitspraak zal zijn verleend, dan wel bij herhaling zal zijn geweigerd.

(N.B.: Men vergelijk de uitspraak gepubliceerd onder no. 168.)

No. 216.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ZUTPHEN (2e Kamer), 22 Maart 1946. (Mr. Achterbergh, v. d. Veen en Carmiggelt).

Onder in het algemeen blijk geven van nationaalsocialistische gezindheid is te brengen: het laten instellen van een afstammingsonderzoek door het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Zutphen tegen Hendrika Kleijne, weduwe van D. Langenbach, zonder beroep, wonende te Lochem, thans geïnterneerd te Dieren („Avegoor”).

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde, en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

1. lid is geweest van:

a. de Nat. Soc. Beweging der Nederlanden tot de bevrijding onder stamboekno. 14932;

b. de Nat. Soc. Vrouwen Organisatie ge-

durende de jaren 1941 en 1942;

c. de Ned. Volksdienst vanaf de oprichting tot de bevrijding;

2. werkzaam is geweest voor de N.S.B., althans voor eenige verwante of andere nat. soc. organisatie of instelling door:

a. contributie te innen voor de N.S.V.O.;

b. te colporteren met „Volk en Vaderland”;

c. de contributie voor het Strijdfonds te innen;

d. administratief werk te verrichten voor de N.S.B. en de N.V.D.;

3. van instemming met het streven der N.S.B. en in het algemeen van Nat. Soc. gezindheid heeft blijk gegeven door:

a. de N.S.B. te steunen door giften aan het Huizen en Propagandafonds en het Strijdfonds;

b. te collecteren voor Winterhulp Nederland;

c. geldelijke steun aan Frontzorg te verlenen;

d. geregeld vergaderingen der N.S.B. te bezoeken;

e. twee foto's resp. van Hitler en Mussert op zichtbare wijze in haar kamer te hebben;

f. een afstammingsonderzoek te laten instellen door het Nederlandsch Verbond voor Sibbekunde;

4. voordeel heeft getrokken, althans heeft trachten te trekken uit door den vijand genomen maatregelen door op 22 Mei 1943 een verzoek in te dienen tot vrijstelling van de verplichting tot inlevering van haar radio-toestel op grond van haar lidmaatschap der N.S.B.;

op grond van welke gedragingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 21 Maart 1946, heeft verklaard:

Ik ben Nederlandsche. Ik erken, hetgeen mij bij acte van beschuldiging te laste wordt gelegd. Bij N.S.B. vergaderingen collecteerde ik. In 1933 ben ik op aandringen van mijn man lid der N.S.B. geworden. Ik heb mijn man op zijn sterfbed beloofd, dat ik lid van de N.S.B. zou blijven; daarom ben ik lid gebleven. Toen er gezegd werd, dat alle Duitschers afgemaakt moesten worden, heb ik gezegd, dat ze dan de Zuiderzee wel met Joden konden dempen. Ik keurde niet alles goed, wat er tijdens de bezetting gebeurde. Het afstammingsonderzoek heb ik niet laten instellen, om te weten, of er soms Joodsch bloed in onze familie zat. We wilden alleen weten, waar de familie Langenbach vandaan kwam, daar mijn schoonzoon zich daar bijzonder voor interesseerde.

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen dat de beschuldigde zich op de in be-

schuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

immers in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen en de persoon van de beschuldigde;

O. dat beschuldigde niet voor internering in aanmerking komt, daar een heropvoeding in dit geval, gezien haar leeftijd, al zeer weinig zin heeft;

dat ze zich moreel aan haar lidmaatschap der N.S.B. gebonden achtte, door haar gelofte aan haar echtgenoot bij diens overlijden;

dat zij blijkens het rapport van de Gemeenschap van Oud Illegale Werkers Kring Lochem, d.d. 18 Maart 1946, geen reden tot ergernis in het openbaar heeft gegeven;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. Internering, met het advies, de tijdsduur daarvan te beperken tot de tijd, door beschuldigde in voor-internering doorgebracht, deze tijd daaronder begrepen;

2. Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde, zich beperkende tot haar radiotoestel;

3. Ontzetting uit het recht om te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen. Gelast de onmiddellijke invrijheidstelling van beschuldigde.

No. 217.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT 'S-HERTOGENBOOSCH (2e Kamer), 12 December 1945. (Mr. van Leeuwen, Wouters en Cuyten).

Het verkrijgen van een voorrangsverklaring voor een schoenenbon van een nationaalsocialistische organisatie, is te brengen onder: voordeel trekken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 4.)

Tribunaal 's-Hertogenbosch tegen Cornelia Maria de Vos, echtgenote van A. M. Weymans, zonder beroep, wonende te Veghel.

Op 12 December 1945 ter openbare zitting verschenen;

Beschuldigd van: dat zij als Nederlandse tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk

in Europa:

1. als lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. voordeel heeft getrokken uit de door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door een voorrangsverklaring voor een schoenenbon te verkrijgen van de nationaal socialistische organisatie: De Nederlandse Volksdienst;

op grond waarvan zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk.

Post alia:

O. dat de beschuldigde op de zitting heeft verklaard Nederlandse te zijn en het haar telastegelegde te erkennen;

O. dat een groene archiefkaart van de N.S.B. (stuk I) de beschuldigde vermeldt als lid sinds 4 Juli 1941 onder stamboeknummer 155239 en dezelfde kaart haar echtgenoot A. M. Weymans als lid sinds 30 September 1940 en met de functie in de beweging van groepsleider;

O. dat een oranje staat van dienstkaart der N.S.B. (stuk 3) de beschuldigde eveneens vermeldt als lid sinds 4 Juli 1941 onder stamboeknummer 155239;

O. dat bij een brief van den provinciaal leider van de N.V.D. uit 's-Hertogenbosch van 1 Maart 1944 (stuk 2) aan den burgemeester van Veghel een voorrangsverklaring voor een schoenenbon wordt toegezonden ten name van beschuldigde en ter afgifte aan deze;

O. dat blijkens ambtsedig rapport van den agent van politie Jacobus Guns te Veghel d.d. 6 Januari 1945 (stuk 4) door de beschuldigde aan dezen rapporteur zakelijk is verklaard, dat zij lid is geworden van de N.S.B. in Juni 1941 en gebleven tot de landing der Amerikaanse troepen in Veghel, waaraan deze rapporteur toevoegt, dat beschuldigde in de jaren 1941 en 1942 nogal op de voorgrond trad bij vergaderingen van de N.S.B. door daarvoor propaganda te maken;

O. dat de in voormelde verklaringen van beschuldigde en de in voormelde bewijsstukken vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde op grond van deze gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat dit bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen wettigt en het Tribunaal, gelet op de ernst der gedragingen en de persoon van de beschuldigde het in het algemeen belang geraden acht haar de hieronder te vermelden maatregelen op te leggen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan

hetgeen hiervoor is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt haar deswege de volgende maatregelen op:

1. Internering overeenkomstig het bij artikel 3, 2e lid van het Tribunaalbesluit bepaalde, met advies de tijdsduur daarvan te beperken tot anderhalf jaar, daaronder begrepen de tijd in vóór-internering doorgebracht en deze internering te doen eindigen op 8 April 1946;

2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 218.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (4e Kamer), 11 December 1945. (Mr. Hamers, Doorakkers en de Jong).

Telastelegging luidt: vrijwillig als chauffeur dienst doen bij de Marine Kraftfahrtbereitschaft.

Het verweer van beschuldigde, neerkomende op de slechte economische omstandigheden waarin hij verkeerde, levert niet eene ontkenenis van voormelde telastelegging op, omdat met „vrijwillig” in de dagvaarding is bedoeld, dat van de zijde der Duitsche autoriteiten geenerlei dwang op beschuldigde werd uitgeoefend.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Breda tegen Jacobus Louis Abenhuis, chauffeur, wonende te Tilburg.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. den vijand hulp en steun heeft verleend door anderhalf jaar, althans een geruimen tijd, vrijwillig als chauffeur dienst te doen bij de Marine Kraftfahrtbereitschaft en als zoodanig Duitsche militairen naar havens in binnen- en buitenland te vervoeren en verder door vrijwillig een dienstverband als chauffeur aan te gaan met het Reichsverkehrsministerium te Berlijn en als zoodanig ongeveer 6 maanden werkzaam te zijn in Duitschland;

2. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door vriendschappelijk om te gaan met Duitsche militairen en zich in het uniform van den vijand te laten fotografeeren;

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van 27 November 1945 heeft verklaard als volgt:

„Ik ben Nederlander. Ik ben van Juni 1940 tot October 1941 in dienst geweest van de Marine Kraftfahrtbereitschaft, van April 1942 tot 13 October 1942 in dienst van het Reichsverkehrsministerium te Berlijn. De

photo, gemerkt d, stelt mij voor in Duitsch uniform. Ik volhard bij mijn verklaring, die ik aflegde bij mijn verhoor in Raadkamer op 1 October 1945.”

Post alia:

O. dat de in de verklaring van beschuldigde ter zitting en in de andere voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat beschuldigde zich op de wijze het bevel tot dagvaarding omschreven vijand heeft gedragen met dien verstande, dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde vrijwillig een dienstverband heeft aangegaan met het Reichsverkehrsministerium in Berlijn;

O. dat de welbewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde opleveren:

1. het verlenen van hulp en steun aan den vijand tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

2. het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa;

O. dat beschuldigde geacht moet worden zich daardoor desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde beweert, dat hij niet vrijwillig de betrekking van chauffeur bij de Marine Kraftfahrtbereitschaft heeft aanvaard, omdat hij in financieele moeilijkheden was en daarbij zijn ouders nog had te onderhouden en verder als chauffeur geen werk kon vinden, omdat bijna alle auto's in Juni 1940 door de Duitschers in beslag waren genomen of anders opgelegd waren;

O. dat dit verweer van beschuldigde niet oplevert een ontkenenis van het hem ten laste gelegde „vrijwillig” als chauffeur dienst doen bij de Marine Kraftfahrtbereitschaft, omdat met „vrijwillig” in de dagvaarding is bedoeld, dat van de zijde der Duitsche autoriteiten geenerlei dwang op beschuldigde werd uitgeoefend, daarbij tevens in overweging nemende, dat toch zeker van beschuldigde, die vanaf 1938 als buitengewoon dienstplichtige in het Nederlandsche leger gediend had, niet verwacht kon worden, dat hij reeds eenige weken na de capitulatie van het Nederlandsche leger een dienstbetrekking bij den vijand zou aanvaarden;

O. dat beschuldigde beweert, dat hij zich in een Duitsch uniform heeft laten fotografeeren, omdat een Duitsch officier hem dat opdroeg en hij vreesde bij niet nakoming van het bevel, een zware straf te zullen oplopen, omdat dit door den Duitschen officier als een belediging der Duitsche Weermacht zou opgenomen kunnen worden;

O. dat beschuldigde bij zijn verhoor in Raadkamer op 1 October 1945 verklaarde, dat het aantrekken van dat uniform zoo maar gebeurde op verzoek van Duitschers;

O. dat het Tribunaal, gezien de verklaring van beschuldigde, afgelegd in Raadkamer van 1 October 1945 en mede gezien in het

licht van de photo's, waaruit duidelijk een vriendschappelijke houding van beschuldigde tegenover Duitsche militairen blijkt, van oordeel is, dat, zoo het verzoek om zich in Duitsch uniform te laten fotografeeren al van de Duitschers is uitgegaan, de mogelijkheid dat dit verzoek door Duitschers kon geschieden in de gegeven omstandigheden alleen verklaard kan worden uit de vriendschappelijke omgang, die beschuldigde met hen had en zoo beschuldigde al gearzeld mocht hebben aan dit verzoek te voldoen, deze aarzeling alleen voortkwam uit het feit, dat hij personen met wien hij dagelijks omgang had, niet wilde kwetsen en het verweer van beschuldigde, dat hij het deed omdat hij vreesde zwaar ervoor gestraft te zullen worden, indien hij weigerde, als ongegrond verwerpt;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat oplegging van den maatregel van interneering zou gewettigd zijn, ware het niet, dat beschuldigde sedert 18 Juni 1945 in bewaring wordt gehouden en een langere duur van de interneering aan het Tribunaal niet gewettigd voorkomt;

Gelet op de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan beschuldigde op:

1. Ontzetting uit het recht van te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. Ontzetting van het recht om te dienen bij de gewapende macht.

No. 219.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ZUTPHEN (2e Kamer), 22 Maart 1946. (Mr. Achterbergh, van de Veen en Carmiggelt).

Onder blij geven van nationaalsozialistische gezindheid is te brengen het bezoeken van de Kadernschool van den Nederlandschen Arbeidsdienst en het bij dien dienst bekleeden van de functies van onderopzichter en opzichter.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Zutphen tegen Arie Pellegrom, schoenmaker, wonende te Laren, thans geïnterneerd te Zutphen.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, en op 20 September 1944 ouder dan 18 jaren, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. blij heeft gegeven van Nationaal Socialistische gezindheid door in het voorjaar van 1942 de Kadernschool van de Nederland-

sche Arbeidsdienst te bezoeken en daarna bij genoemde Arbeidsdienst achtereenvolgens de functies van Onderopzichter en Opzichter te bekleeden;

2. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door na zijn ontslag uit de Ned. Arbeidsdienst van October 1944 tot einde Maart 1945 te blijven in het door de Deutsche S.S. bezette N.A.D.-kamp te Ampsen en door in dien tijd eenmaal in het gezelschap van Deutsche militairen op jacht te gaan;

op grond van welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 22 Maart 1946 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. Th. Dijkstra, advocaat te Zutphen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 22 Maart 1946 heeft verklaard: Ik ben Nederlander. Ik erken hetgeen mij bij acte van beschuldiging wordt ten laste gelegd. Echter is de S.S. slechts tot ongeveer October of November in het kamp geweest. In Mei 1940 was ik in dienst en zodoende ben ik via de Opbouwdienst in de N.A.D. terechtgekomen. Uit angst om ontslagen te worden ben ik bij de kadercursus gegaan; dit had ook het voordeel, dat ik dan niet naar Duitschland hoefde. Ik ben hiertoe ook wel overgehaald door andere kaderleden, daar waren toen weinig N.S.B.-ers bij. Een keer heb ik me door Duitschers over laten halen om mee te gaan jagen. Daarna ben ik nooit weer mee geweest.

O. dat het proces-verbaal, d.d. 8 Mei 1945, opgemaakt door wachtmeester J. van de Haar, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, zakelijk inhoudt: als verklaring van beschuldigde: dat hij voor September 1944 opzichter was bij 321 N.A.D.-kamp „Ampsen”; dat hij nimmer lid of sympathiseerend lid van de N.S.B. of een harer nevenorganisaties is geweest;

dat hij in het voorjaar 1942 werd toegelaten tot de kadernschool van de N.A.D., op 18 Mei 1942 tot onderopzichter en in Augustus 1943 tot opzichter werd bevorderd;

dat, toen in October 1944 de N.A.D. werd opgeheven, het hem niet mogelijk was naar zijn woonplaats Waardenburg terug te keeren;

dat hij slechts eenmaal getracht heeft als schoenmaker werk te krijgen in dien tijd;

dat hij tusschen September 1944 en einde Maart 1945 steeds in het openbaar heeft geloopt in de uniform van opzichter van de N.A.D., gewapend met een Deutsche bajonet; dat hij eenmaal in het gezelschap van Deutsche militairen op jacht is geweest;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging

aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

immers in juiste verhouding staan tot de ernst der gedragingen en den persoon van den beschuldigde;

dat, ofschoon de houding van beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting niet van karaktervol Nederlandschap heeft getuigd, het Tribunaal geen termen vindt om hem langer te interneren, dan de tijd, door hem in voorinterneering doorgebracht.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan: zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft de tijdsduur daarvan te beperken tot den tijd, door beschuldigde in voor-interneering doorgebracht, deze tijd daaronder begrepen;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

Gelast de onmiddellijke invrijheidstelling van den beschuldigde.

No. 220.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN, 28 Maart 1946. (Mr. van der Schaaf, IJssels en van der Veen.)

Voorwaardelijke invrijheidsstelling.

(Tribunaalbesluit art. 2, 2e lid.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Hendrika Rienstra, zonder beroep, wonende te Sneek.

Beschuldigd van: dat zij, als Nederlandsche, gedurende de vijandelijke bezetting te Sneek of elders in Nederland vertrouwelijk omgang heeft gehad met verscheidene personen, behorende tot de Deutsche Militaire Macht, onder meer met een persoon, Zwavelberg geheten, behorende tot de Sicherheitsdienst;

en zij op grond van deze handelwijze geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 28 Maart 1946 heeft verklaard: dat zij zich op de in de beschuldiging omschreven wijze heeft gedragen; dat zij nimmer eenig goed of geld van de Duitschers heeft ontvangen; dat de haar getoonde brief dd. 14 April 1945 aan haar gericht is;

O. dat het proces-verbaal d.d. 9 Januari

1946, opgemaakt door L. de Zee en J. Kuipers, agenten van Politie tevens onbezoldigd rijksveldwachters en het proces-verbaal d.d. 4 October 1945, opgemaakt door L. Stilma en H. Blijham, rechercheurs bij den P.O.D., zakelijk inhoudt:

de verklaring van beschuldigde en van de getuigen L. de Zee en J. Kuipers, agenten van Politie te Sneek, dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging omschreven wijze heeft gedragen;

Gezien de navolgende processtukken: brief, dd. 14 April 1945, welke stuk als bewijsmiddel te dezen wordt gebezigd;

Gehoord den raadsman van beschuldigde; O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Immers: beschuldigde heeft, hoewel ook van jeugdige leeftijd, bij haar gedragingen gekend de feitelijke scherpe tegenstelling tusschen het Nederlandsche volk eenerzijds en de bezettende macht anderzijds en daarbij willens en wetens zich aan de zijde van den vijand geschaard, waardoor zij handelde in strijd met het belang van het Nederlandsche volk:

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

Deze zijn in overeenstemming met den ernst der gedragingen, daarbij in aanmerking genomen eenerzijds de jeugdige leeftijd van beschuldigde en haar afkomst uit een niet onverdeeld gunstig bekend staand milieu, anderzijds de groote onwaardigheid van haar gedragingen en houding tijdens de bezetting;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1.terneering, met advies den tijdsduur daarvan te beperken tot één jaar en zes maanden en daarop geheel in mindering te brengen den tijd, vóór de tenuitvoerlegging in detentie doorgebracht en daarvan de laatste zes maanden niet ten uitvoer te leggen, indien de veroordeelde, na hare invrijheidstelling op 3 Augustus 1946 gedurende drie jaren, te rekenen van genoemden tijd der invrijheidstelling, onder toezicht zal staan van de Stichting Toezicht Politieke Delinquenten en zich zal gedragen naar de aanwijzingen van die stichting;

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Noot van de Redactie.

Zoals bekend hebben de Tribunalen de bevoegdheid wanneer zij den maatregel van interneering opleggen de Regeering te adviseeren de tenuitvoerlegging daarvan tot een zekeren tijd te beperken. Van die bevoegdheid wordt geregeld gebruik gemaakt, vermoedelijk tegen de bedoeling van den wetgever in. Immers artikel 2, eerste lid spreekt van „bepaalde gevallen”. Maar van de zijde der Tribunalen is er meermalen bezwaar gemaakt, dat zij niet vrij zijn bij het bepalen der „straf” maat, wanneer de maatregel van interneering wordt opgelegd. Men hoopt nu blijkbaar voor het regelmatig geven van adviezen, en in de hoop dat die adviezen opgevolgd zullen worden, langs een omweg de gewenschte vrijheid te bereiken.

Het Tribunaal te Leeuwarden is nu een stap verder gegaan. Het adviseert de Regeering niet alleen de interneering te beperken, maar tevens om bij aanneming van dit advies de beperkte interneering nogeens voorwaardelijk te beperken. De voorwaarden welke vindt men in de uitspraak uitgedrukt. Wanneer de Regeering er toe overgaat regelmatig de twee soorten adviezen te aanvaarden, zijn de Tribunalen er in geslaagd langs een omweg ten aanzien van de berechtiging van de politieke delinquenten het instituut van de voorwaardelijke invrijheidsstelling (wel te onderscheiden van de voorwaardelijke buitenvervolginstelling) ingevoerd te hebben. Ook de Tribunaalrechter kan het niet nalaten de wettekst te interpreteren. Maar daarbij staat hij soms zwakker dan de andere rechters, want zooals wij gezien hebben kan hij zijn doel in enkele gevallen slechts via een „advies” bereiken.

Volgens art. 2, 3e lid Tribunaalbesluit zullen nadere regelen gesteld worden, volgens welke geïnterneerden in aanmerking kunnen komen om al of niet voorwaardelijk in vrijheid gesteld te worden. Deze regelen zijn nog niet afgekondigd. In afwachting daarvan heeft het Tribunaal blijkbaar zelf recht willen scheppen. Ook al waren deze regelen in werking, dan zou de hier gepubliceerde uitspraak toch een eigen betekenis hebben. Immers art. 2, 3e lid Tribunaalbesluit laat de invrijheidsstelling van de(n) geïnterneerde nadrukkelijk afhangen van diens (haar) houding, gedrag en vlijt tijdens de interneering. En daar houdt de uitspraak geen rekening mede. Ook indien op de houding, gedrag en vlijt in het interneeringskamp van alles aan te merken zijn, zou, indien het advies wordt opgevolgd, de geïnterneerde voorwaardelijk in vrijheid gesteld worden en daarna voor geen verdere interneering in aanmerking komen, mits deze zich houdt aan de voorwaarden gesteld in de uitspraak. Het is dus zeer denkbaar dat indien het in artikel 2 Tribunaalbesluit bedoelde besluit in werking is getreden, dat zich botsingen zullen voordoen tusschen de crimineele politiek van de Regeering (in casu het Departement van Justitie) en de Tribunalen. Ik voorzie dan ook de mogelijkheid wanneer het

besluit in werking is getreden de adviezen tot voorwaardelijke invrijheidsstelling genegeerd zullen worden en dat daarom dergelijke adviezen niet meer door de Tribunalen gegeven zullen worden.

v. Nijnatten.

No. 221.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN (6e Kamer), 4 Maart 1946. (Mr. van Bottenburg, van Ham, Bosman.)

Ondertoezichtstelling van de delinquente.

(Tribunaalbesluit art. 2.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Tjitske de Vries, dienstbode, wonende te Pingjum.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde,

1. van Maart 1945 tot aan de bevrijding, althans gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, omgang heeft gezocht met een Duitsch militair, van wien zij ook verschillende cadeaux aannam, o.a. een volkrekled, een jurk, een lap stof voor een jurk, een paar handschoenen en een polshorloge, aldus openlijk blijk gevend van instemming met den vijand;

2. van 14 April 1945 tot 18 April 1945 gedurende de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa heeft getracht een Duitsch militair te onttrekken aan krijgsgevangenschap, althans niet heeft belet dat genoemde militair zich niet als krijgsgevangene meldde, aldus hulp verleend of trachtend te verlenen aan den vijand;

op grond van welke gedragingen zij moet geacht worden desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 4 Maart 1946 heeft verklaard: Ik erken het ten laste gelegde.

Post alia:

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. Interneering met advies deze te beperken tot zes maanden;

2. Ontzetting uit het recht tot kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Het Tribunaal adviseert voorts beschuldigde na afloop van haar interneering gedurende vijf jaar te stellen onder toezicht van de Stichting Toezicht Politieke Delinquenten.

Noot van de Redactie.

De uitspraak van het Tribunaal houdt twee adviezen in, nl. één advies tot beperking der interneering en één om de veroordeelde na afloop van de interneering onder toezicht van de Stichting „Toezicht Poli-

tieke Delinquenten" te stellen. Woordelijk bezien is het tweede advies even duidelijk als het eerste. Desniettemin kan men in het tweede advies zonder al te ver te zoeken drie bedoelingen lezen, wanneer men het tenminste met het eerste in verband brengt.

1. De eerste bedoeling van het tweede advies kan zijn, dat het eerste advies *alleen* geldt, wanneer de delinquente bereid is zich onder toezicht te laten stellen. Het eerste advies zou dan een voorwaardelijk advies zijn. Weigert de delinquente de ondertoezichtstelling, dan zou de bedoeling zijn dat de minister het eerste advies negeert en dat dus de internering tien jaar duurt. Aanvaardt de delinquente de ondertoezichtstelling, dan zou zij in feite na zes maanden voorwaardelijk in vrijheid gesteld worden. In feite. Want de adviezen tot beperking der internering hebben in jure niets met de voorwaardelijke invrijheidsstelling te maken. Deze adviezen zijn gericht op vaststelling der „straf"maat. Het Tribunaal heeft een bepaalde strafmaat op het oog, is echter niet bevoegd om deze vast te stellen en doet daarom een advies. Neemt de Regeering dit advies over, *dan is daarmede de duur van de internering bepaald*. En is die aldus vastgestelde internering ondergaan, dan is daarmede de zaak afgelopen. Het tweede advies heeft dan geen zin meer. Want wanneer de delinquente na afloop van de internering weigert zich onder toezichtstelling te plaatsen, en die kans bestaat, is dwang niet mogelijk. Directe dwang bestaat niet, want zoover mij bekend bestaat er geen wetsvoorschrift, op grond waarvan een Nederlander gedwongen kan worden zich een reclasseering te laten welgevalen. Indirecte dwang zou kunnen bestaan in de bedreiging dat bij niet-ervulling van de voorwaarde de internering weer zal ingaan. Maar ook dat is niet mogelijk. Immers de internering voor den vastgestelden duur is ondergaan. Een nieuwe opsluiting zou m. i. in dit geval een wederrechtelijke vrijheidsberoving beteekenen.

2. Een tweede opvatting kan zijn, dat de twee adviezen niets met elkaar te maken hebben. De bedoeling zou dus zijn, en dat volgt ook uit de woordelijke beteekenis: eerst zes maanden internering, daarna ondertoezichtstelling. In dit geval kan ik de ondertoezichtstelling niet anders dan als een *bijkomende straf* zien. De toezichtstelling brengt ongetwijfeld beperkingen van de persoonlijke vrijheid mede. Die beperkingen zijn goed bedoeld, maar zij zullen subjectief — al naar het karakter van de betrokkene — als een zegen of als een leed beschouwd worden. Vermoedelijk meer als het laatste. En dan zijn zij een straf. Nu kent het Tribunaalbesluit geen bijkomende straffen en het is dus zeer onwaarschijnlijk dat het Tribunaal een dergelijke straf heeft willen opleggen. Maar dan heeft ook in dit geval het tweede advies weinig zin.

Trouwens hier geldt ook de moeilijkheid: wanneer het eerste advies opgevolgd wordt en dus de internering na zes maanden is

afgelopen, wat moet dan geschieden wanneer de delinquente weigert de z.g. bijkomende straf te ondergaan?

3. De meest voor de hand liggende oplossing is dus deze, dat het Tribunaal heeft willen uitdrukken, *dat de delinquente voorwaardelijk in vrijheid gesteld kan worden* en dat het tevens de voorwaarde heeft aangegeven en de datum (nl. zes maanden na de bekrachtiging van de uitspraak) waarop de voorwaardelijke invrijheidsstelling kan ingaan. Daarmede wordt dan stilzwijgend aangenomen dat voorloopig de internering op tien jaar is gesteld. Komt de delinquente in dit geval de voorwaarde niet na, dan kan zij inderdaad gedwongen worden opnieuw de internering te ondergaan, totdat in het totaal tien jaar om zijn. Moet men in het geval sub 1 het tweede advies niet als geschreven beschouwen, zoo moet men hier hetzelfde doen ten aanzien van het eerste. Want hier laat zich het eerste advies niet rijmen met het tweede, zooals in het eerste geval het tweede advies niet met het eerste in overeenstemming te brengen is. Hoogstens zou men hier het eerste advies zóó kunnen opvatten, dat het slechts den datum uitdrukt waarop de voorwaardelijke invrijheidsstelling aangeeft. Ook dan is er nog bezwaar tegen dit advies. Immers volgens art. 2 van het Tribunaalbesluit hangt de invrijheidsstelling mede af van het gedrag en de vlijt van de geïnterneerde tijdens de internering. En het is de vraag of deze na zes maanden reeds zoo zijn dat zij een invrijheidsstelling rechtvaardigen.

Alles bij elkaar genomen is het jammer dat het dictum onduidelijk is uitgedrukt. Weliswaar gaat het slechts om adviezen en hoeven deze geen gevolg te hebben wanneer ze niet aanvaard worden, maar van een advies mag men toch verwachten dat het duidelijk is. Anders heeft de voorlichting voor dengene voor wien het bestemd is geen waarde. Het lijkt mij raadzaam dat de Tribunaal hun adviezen beperken tot die welke betrekking hebben op den duur der internering. De uitvoering van de voorwaardelijke invrijheidsstelling en van de reclasseering late men over aan den Minister van Justitie, zooals dit bij de gewone strafrechtpleging ook geschiedt. Want als er allerlei soorten van adviezen loskomen, is één van de twee mogelijk. Of ze worden genegeerd en dat doet het prestige van de Rechterlijke macht geen goed, of ze worden aanvaard, maar dan begeeft men zich m. i. te veel op het gebied van de Administratie en bestaat er gevaar voor verwarring.

(Men vergelijke de uitspraak no. 220).

v. Nijnatten.

No. 222.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (1e Kamer), 1 April 1946. (Mr. Brouwers, Ir. Asselbergs, Hasker.)

De Nederlandsche Landwacht kende geen lidmaatschap in den zin van artikel 1 van het Tribunaalbesluit. Het deelhebben aan de Nederlandsche Landwacht geschiedde op aanwijzing van den leider der nat.-soc. Beweging en vloeide in de praktijk automatisch voort uit het lidmaatschap van eene nat.-soc. organisatie. Desniettemin ontbrak aan de aansluiting bij de Landwacht niet de vrijwilligheid, aangezien men door te belan ken voor het lidmaatschap der N.S.B. zich aan de aansluiting bij de Landwacht kon onttrekken. Het zich aansluiten bij en optreden als lid van de Nederlandsche Landwacht levert op hulp en steunverleening aan den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Breda tegen Johannes Adrianus Haarbosch, schoenmaker, wonende te Breda. Beschuldigde is verschenen en wordt bijgestaan door zijn raadsman Mr. E. Toxopeus.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dagvaarding van 25 Febr. 1946 is te laste gelegd: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 September 1944 ouder dan achttien jaar, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Dongen of elders in Nederland:

1. zich heeft aangesloten

a. als lid, althans sympathiseerend lid, bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, en daarbij is aangesloten gebleven vanaf Juni 1941 tot Mei 1944, en daarvan het insigne heeft gedragen;

b. in de jaren 1941 en 1942 bij de Weerafdeeling der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, daarvan het uniform heeft gedragen, en als zoodanig aan marschen der Weerafdeeling heeft deelgenomen;

c. als lid bij de Nationaal Socialistische organisatie het Nederlandsch Arbeidsfront, en daarvan als sociaal voorman is opgetreden bij de schoenfabriek van Lourijssen te Dongen;

d. als lid bij de Nationaal Socialistische instelling de Nederlandsche Landwacht;

2. hulp en steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers door zich vanaf hare oprichting te hebben aangesloten bij de Nederlandsche Landwacht, zijnde deze een door den vijand voor zijne met de Nederlandsche belangen strijdige doelstellingen gebruikte instelling en als landwachter te zijn opgetreden door:

a. burgers staande te houden en hun persoonsbewijzen en andere bescheiden te controleren;

b. door hem aangehouden personen op te brengen naar de marechausseekazerne te Dongen, waardoor deze, naar hij kon ver-

wachten aan maatregelen van wege de bezettende macht uitgevaardigd, zouden of konden worden blootgesteld;

c. de personen Hubertus van Turnhout, Antonius Hartman, Johannes Heykant en Adrianus Haast te bedreigen met het hem als landwachter toevertrouwde jachtgeweer, en daarmede een schot te lossen in de richting van den voor hem wegluchtenden persoon van Hubertus van Turnhout;

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter openbare zitting van 18 Maart 1946 verhoord heeft verklaard dat hij Nederlander is, en oud 25 jaar, voorts dat hij het hem ad 1 sub a, b en c en ad 2 sub a en b telastegelegde erkent, dat hij het processtuk sub 4 zelf heeft onderteekend;

Post alia:

O. dat de processtukken o.m. zakelijk inhouden:

1. a. (Hartman): dat getuige op een avond in Mei 1944 bij een poging om over prikkeldraad te ontvluchten door beschuldigde werd staande gehouden met de woorden: „Halt, sta of ik schiet”, waarbij beschuldigde een dubbelloops jachtgeweer in aanslag bracht, dat beschuldigde daarna zijn dubbelloops jachtgeweer opende en tegen getuige zeide: „het is maar goed dat je bent blijven staan, want je ziet, dat mijn geweer geladen is en als je had gaan loopen, had ik vast en zeker geschoten”. Dat getuige toen zag, dat zich voor de beide loopen van het jachtgeweer een patroon bevond,

b. (Swartjes): dat beschuldigde lid werd van de Landwacht toen deze werd opgericht, en met den armband om liep; dat de Landwacht begin 1944 te Dongen is opgericht naar getuige meent, dat beschuldigde commandant was van een Landwachtpatrouille, dat beschuldigde in uniform liep van de W.A. of N.S.B.,

dat de marechaussee instructie had gekregen alle medewerking te verlenen aan de Landwacht dat het naar de meening van getuige zeer gevaarlijk was, de opdrachten van de Landwacht in de wind te slaan,

dat beschuldigde in zijn qualiteit van landwachter bij getuige, groepscommandant der marechaussee, bracht den persoon van Heykant, die geen ausweis bezat, en naar den Fachberater te Tilburg moest worden gebracht, dat beschuldigde tegenwoordig was bij het opbrengen bij getuige van een andere persoon die een partijtje leer vervoerde;

c. (Pooyer): dat getuige op een voorjaarsavond in 1944 tesamen met Evers en van Turnhout uit het café Krasnapolsky te Dongen komend, door beschuldigde werd gesommeerd te blijven staan met de woorden: „Halt Landwacht” dat na de sommatie van Turnhout doorliep, terwijl getuige en Evers bleven staan, dat beschuldigde ten tweede male sommeerde en daarna een schot loste, dat getuige na de tweede sommatie een vuurstraal zag komen uit den loop van het ge-

weer dat beschuldigde Haarbosch droeg, en het geluid van een schot hoorde, dat tijdens dat schot getuige zich op een afstand van drie à vier meter terzijde van beschuldigde bevond, dat naar de schatting van getuige de afstand tusschen beschuldigde en van Turnhout bij het lossen van het schot door beschuldigde nog geen veertig meter bedroeg dat getuige aan de vuurstraal zag dat beschuldigde horizontaal schoot,

dat na het eerste schot dat door beschuldigde was afgevuurd een tweede schot werd gelost, echter niet door beschuldigde,

dat beschuldigde daarna aan getuige de naam vroeg van den persoon die weggelopen was, dat beschuldigde ook eens heeft meegemaakt dat beschuldigde als landwachter in de bioscoop stilte commandeerde, en daarbij de woorden gebruikte „anders wordt de bioscoop ontruimd”;

d. (van Turnhout): dat getuige den beschuldigde eenmaal in uniform aan een N.S.B.-optocht heeft zien deelnemen, dat toen getuige op een avond in Februari of Maart 1944 tesamen met Pooyer en Evers kwam uit het café Krasnapolsky, en geroepen „Halt Landwacht”, dat getuige daarop hard wegliep, dat getuige midden op den weg loopende nog eens gesommeerd werd, waarna het eerste schot viel,

dat daarna wederom werd gesommeerd, en nogmaals een schot viel,

dat getuige, toen hij daarna den hoek omsloeg, den hagel hoorde kletteren tegen de winkelruit van Raassen;

e. (Evers): dat getuige, tesamen met van Turnhout en Pooyer op een avond in het voorjaar van 1944 uit het café Krasnapolsky te Dongen komend, hoorde roepen: „halt Landwacht”, dat van Turnhout toen ging loopen, waarna werd geroepen: „halt of ik schiet”;

dat getuige en Pooyer bleven staan; dat er na de tweede sommatie werd geschoten,

dat, nadat er geschoten was drie personen op getuige en Pooyer afkwamen, namelijk beschuldigde, van der Zanden en Wellert;

dat, nadat een van de personen aan Pooyer had gevraagd of hij wist, wie de vluchteling was, en deze had geantwoord dat hij dat niet wist, beschuldigde aan getuige dezelfde vraag stelde, dat getuige daarop, na eenig aarzelen den naam van Bart van Turnhout noemde;

f. (Horsten): dat tijdens een huiselijk verjaardagsfeestje waarop werd gedanst, beschuldigde daar aanmerking op maakte door te zeggen: „dat gebeurt niet, dat mag niet, er mag volstrekt niet gedanst worden”,

dat beschuldigde als landwachter controle hield op den spertijd;

g. (Heykant): dat beschuldigde op een avond in het voorjaar van 1944 getuige aanhield en hem vroeg zijn persoonsbewijs te toonen, dat beschuldigde den getuige bedreigde, en vóór hem ging staan met geweer in aanslag, zeggend dat hij (beschuldigde) zou schieten als getuige zijn persoonsbewijs niet zou laten zien,

dat getuige geen ausweis of dergelijk had en door beschuldigde werd overgebracht naar de marechausseekazerne en overgegeven aan den opperwachtmeester;

h. (den Brok): dat getuige in September 1940 of begin 1941 den beschuldigde voor het eerst in zwart uniform met N.S.B.-insigne, koppel en schouderriem zag, dat getuige in den troep welke een W.A.-marsch te Dongen hield op 12 Januari 1941, beschuldigde zag meeloopen,

dat de commandant van de marcheerende troep order gaf de toeschouwers uiteen te slaan, dat getuige later beschuldigde ook als landwachter, meermalen in hetzelfde uniform heeft gezien, dat getuige meermalen heeft gezien, dat beschuldigde als landwachter het geweer droeg,

dat beschuldigde als patrouillecommandant van de landwacht eenmaal met zijn patrouille zekeren Heykant bij de marechaussee bracht, omdat deze niet in het bezit was van een ausweis, en een andermaal iemand die een partijtje leer vervoerde, dat beschuldigde in de bioscoop en op de weg meermalen persoonsbewijzen controleerde;

i. (Pooyer): dat beschuldigde in de richting van Turnhout schoot;

j. (Lourijsen): dat beschuldigde, zoodra het N.A.F. met het instituut van sociaal-voorman begon, als sociaal-voorman op de schoenfabriek van getuige werd aangesteld; dat beschuldigde als sociaal-voorman enkele malen zittingen hield en regelmatig affiches ophing; dat beschuldigde van alle acties en veranderingen op de fabriek de leiding wilde hebben,

dat getuige den beschuldigde meermalen op straat het N.S.B.-insigne heeft zien dragen;

k. (Pulles): dat beschuldigde als sociaal-voorman platen van het N.A.F. heeft opgehangen,

dat beschuldigde eens aan getuige zeide dat hij ook den directeur er wel uit kon knikkeren;

l. (Haast): dat getuige in het voorjaar 1944 eenmaal is aangehouden door beschuldigde en een anderen persoon, die beiden een band om hadden en een geweer op den schouder droegen,

dat deze personen van getuige diens persoonsbewijs te zien eischten en op zijn weigering hem medenamen naar de marechausseekazerne, dat twee dagen later beschuldigde met den landwachter W. C. de Jong, beide in uniform bij getuige aanbelde, terwijl twee andere landwachters buiten waren blijven staan,

dat beschuldigde daarop getuige zeide mee naar buiten te gaan en daarbij de woorden bezigde: „Je hoeft geen poging te doen om te ontvluchten, want dan schieten wij je gewoon neer,

dat beschuldigde en de hem vergezellende landwachter ieder een geweer droegen,

dat toen allen in de woning van beschuldigde waren aangekomen, alle vier de landwachters, waaronder beschuldigde, getuige be-

gonnen te dreigen met concentratiekamp en uitzending naar Duitschland, dat getuige toen hij aldus werd opgehaald in het bezit was van een ausweis;

m. (Stevens): dat op zekeren avond beschuldigde aan getuige, de moeder van getuige Turnhout, vroeg waar haar zoon was, en op het antwoord van getuige dat deze in Duitschland was, haar toevoegde „houd je eigen maar niet zoo onschuldig, want wij hebben hem raak geschoten, hier heb je de hulzen”;

dat beschuldigde daarop aan getuige twee hulzen liet zien welke hij uit zijn zak haalde;

n. (Wijnen): dat eens beschuldigde bij getuige, de moeder van getuige Hartman, op het erf kwam, en tegen haar zoon, die bij een poging om te ontkomen in het prikkeldraad was blijven hangen, zeide: „sta of ik schiet, kom maar mee”;

dat beschuldigde alstoen zijn geweer aan den schouder had en in horizontale richting gericht op den zoon van getuige, dat beschuldigde toen de zoon van getuige bleef staan, beschuldigde zijn dubbelloops geweer toonde, de loopende opende en zeide: „het is maar goed dat je bent blijven staan, want het geweer is geladen; als je was gaan loopen had ik vast en zeker geschoten”, dat getuige toen tegen beschuldigde zeide: „Jan, dat zulde jij toch niet doen”;

o. (van Loon): dat getuige op zekeren avond in het voorjaar van 1944 een klap hoorde als van een fietsband, voor het raam keek en tegelijk een tik tegen de ruit hoorde, en ongeveer tegelijkertijd Bart (Hubertus) van Turnhout hard de hoek om zag loopen.

2. beschrijving van de situatie ter plaatse waar het gerelateerde in de verklaringen, vermeld in de processtukken c, d, e, i, m en o, plaats vond;

3. dat beschuldigde voorkomt in de administratieve bescheiden der Nationaal Socialistische Beweging en dat daaruit blijkt dat beschuldigde lid was dier beweging onder stamboeknummer 119109, lid der Weer Afdeling onder nummer 6515;

4. dat beschuldigde zich zelf als lid der N.S.B. en der W.A. aanmeldt voor een functie bij de politie;

O. dat voormelde verklaringen van beschuldigde alsmede voormelde processtukken ten dezen als bewijsmiddelen worden gebezigd;

O. dat het Tribunaal door de in voormelde bewijsmiddelen vervatte en ten dezen redengevende feiten en omstandigheden bewezen acht, dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen met dien verstande dat het Tribunaal ten aanzien van het sub 1a vermelde bewezen acht dat beschuldigde zich als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging heeft aangesloten en met betrekking tot het sub 1b vermelde, dat beschuldigde aan één marsch der Weer Afdeling heeft deelgenomen, terwijl het Tribunaal ten aanzien van het sub 1d vermelde bewezen acht dat beschuldigde zich heeft aangesloten bij de

Nationaal Socialistische instelling de Nederlandsche Landwacht;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen opleveren het zich hebben aangesloten als lid bij de nationaal socialistische beweging der Nederlanden, het zich als lid hebben aangesloten bij de nationaal socialistische organisaties de Weer Afdeling en het Nederlandsch Arbeids Front, het werkzaam zijn geweest voor de Nationaal Socialistische instellingen het Nederlandsche Arbeids Front, de Weer Afdeling en de Nederlandsche Landwacht, het hulp en steun hebben verleend aan den vijand en diens handlangers;

O. dat het Tribunaal het voor voormelde bewezen verklaarde gedragingen bewezen acht dat beschuldigde zich desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. met betrekking tot het aan beschuldigde onder 1 sub a telastegelegde dat zowel uit het stamboeknummer als uit de buitengerechtigde verklaring van beschuldigde neergelegd in processtuk 4, vaststaat dat beschuldigde lid is geweest van de Nationaal Socialistische Beweging;

O. ten aanzien van het sub 1d telastegelegde dat het Tribunaal de mogelijkheid niet uitsluit dat beschuldigde inderdaad niet is gekeurd voor de Nederlandsche Landwacht, doch dat niettemin beschuldigde zich vrijwillig heeft laten inschakelen en blijkens zijn verdere gedragingen zeer actief is opgetreden als landwachter, zoodat het Tribunaal aanneemt dat bij beschuldigde wel degelijk sprake was van een innerlijke overtuiging en instemming met de doeleinde der Nederlandsche Landwacht, welke overtuiging en instemming door beschuldigde zeer duidelijk en openlijk zijn gemanifesteerd en gedemonstreerd, zoodat het Tribunaal, in het midden latend of een formeel lidmaatschap bij de Nederlandsche Landwacht bestaand was, van meening is dat beschuldigde de doelstellingen dier instelling tot de zijne maakte, daarnaar met hart en ziel streefde, zich haar geest geheel had eigen gemaakt, en naar buiten volledig als Landwachter optrad;

O. dat het Tribunaal op grond van de omstandigheid, dat blijkens de bepaling van art. 1 der Verordening 110/1943 van den Rijkscommissaris van het bezette Nederlandsche gebied, de Nederlandsche Landwacht is een beschermingskorps, gevormd uit de leden van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en uit die der nevenorganisaties dier Beweging, aanneemt dat de Nederlandsche Landwacht geen leden kende in den zin, waarin art. 1 van het Tribunaalbesluit spreekt van „zich als lid aansluiten”, namelijk het participeeren nadat men zich als lid heeft opgegeven aan een organisatie, waarin men uit hoofde van zijn lidmaatschap een zekere zeggenschap heeft, ook al wordt in de desbetreffende verordening gesproken van „leden” der Nederlandsche Landwacht;

O. immers, dat het deelhebben aan de

Nederlandsche Landwacht geschiedde op aanwijzing van den leider der Nationaal Socialistische Beweging en in de practijk automatisch voortvloede uit het lidmaatschap eener nationaal socialistische organisatie;

O. dat echter het karakter van vrijwilligheid niet ontbrak ten aanzien van het zich aansluiten of aangesloten blijven bij de Nederlandsche Landwacht, aangezien beschuldigde zich hieraan heeft kunnen onttrekken door te bedanken als lid van de Nationaal Socialistische Beweging;

dat beschuldigde integendeel, door aan de opdracht van den leider der Nationaal Socialistische Beweging gevolg te geven, zich heeft aangesloten bij de Nederlandsche Landwacht;

O. voorts, dat het lid van de Nationaal Socialistische Beweging in het lidmaatschap dier Beweging geen verontschuldiging kan vinden voor zijn zich aansluiten of aangesloten blijven bij de Nederlandsche Landwacht, aangezien hij zich daaraan heeft kunnen onttrekken door zijn lidmaatschap der Beweging te beëindigen, zoodat de, zij het ook onverbrekelijke verbinding, tusschen het zijn van Landwachter en het zijn van lid eener Nationaal Socialistische organisatie niet strekt tot verontschuldiging van den delinquent ten aanzien van het zich aansluiten en het aangesloten blijven bij de Nederlandsche Landwacht;

O. met betrekking tot het sub II gestelde dat de Nederlandsche Landwacht bij verordening nummer 110 van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied van 12 November 1943 was erkend en rechtspositie had verkregen, zijnde zij een door den leider der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden uit haar leden en de leden der nevenorganisaties gevormd beschermingskorps, bewapend door den Commissaris-Generaal voor de openbare Veiligheid en Höheren SS und Polizeiführer en van deze politiebevoegdheden verkrijgend, dat de Nederlandsche Landwacht volgens art. 2 van voormelde verordening tijdens zijn (bedoeld is: haar) optreden onder bevel van den Commissaris-Generaal van de Openbare Veiligheid en Höheren SS- und Polizeiführer stond, terwijl volgens art. 4 dier verordening hare leden zoolang zij van de Nederlandsche Landwacht deel uitmaakten voor de door hen tijdens of in verband met dien dienst begane vergripen en strafbare feiten, stonden onder een bijzonderen door den Commissaris und Polizeiführer uitgevaardigd tuchtreglement, en onder de aan die leden bekend gemaakte bepalingen over de Bijzondere Rechtbank voor Strafzaken voor Leden der SS en voor leden der politieorganisaties met een bijzondere taak;

O. dat uit de voormelde regeling naar het oordeel van het Tribunaal onomstootelijk vaststaat, dat de Nederlandsche Landwacht was een door de burgerlijke bezettende macht te haren behoeve en ter vergemakkelijking van haar taak gebruikte organisatie, waarbij het Tribunaal in aanmerking neemt dat in de omstandigheden waaronder en ge-

zien het tijdstip waarop de Nederlandsche Landwacht werd ingesteld het van algemeene bekendheid was — en ook aan beschuldigde niet onbekend kon zijn — dat de bezettende macht in het algemeen hare volkenrechtelijke bevoegdheden als handhaafster van het Nederlandsch openbaar leven verre overschreed en alles in het werk stelde om haar eigen aan de Nederlandsche belangen tegengestelde oorlogsdoeleinden — met opoffering van de belangen der Nederlandsche bevolking na te streven;

O. dat het Tribunaal op grond van vorenstaande beschouwingen aanneemt dat het zich aansluiten bij en optreden als lid van de Nederlandsche Landwacht oplevert het hulp en steun verleenend aan den vijand;

O. dat het Tribunaal blijkens de verklaringen van de getuigen Horsten en den Brok zelfs in het gewone dorpsleven zich ostentatief als Landwachter gedroeg door in die hoedanigheid huiselijke feestjes te verstoren en bioscoopbezoekers te commandeeren;

O. dat het Tribunaal van oordeel is dat beschuldigde wel degelijk de bedoeling heeft gehad om op den voor hem wegwyltenden persoon van Hubertus van Turnhout te schieten, dat het Tribunaal dan ook op grond van de positieve verklaring van getuige Pooyer, gezien in verband met de buitengerechtigde verklaring van beschuldigde tegenover getuige Stevens aanneemt dat beschuldigde aan deze bedoeling gevolg heeft gegeven en bewezen acht dat beschuldigde een schot heeft gelost in de richting van Hubertus van Turnhout;

O. dathieraan niet afdoet het verweer van beschuldigde dat de Landwacht te Dongen bij onderlinge afspraak besloten had niet op onderduikers te jagen, immers — wat van het bestaan van zoodanige afspraak ook zij — beschuldigde daarmede nog niet ontheven is van de verantwoordelijkheid voor het gebruiken van zijn jachtgeweer tegenover andere categorieën van personen;

O. dat wat er zij van het verweer van beschuldigde, dat men op den clandestienen (zgn. zwarten) handel een zeer scherpe controle noodzakelijk en nuttig zou zijn, in ieder geval beschuldigde heeft moeten en kunnen weten dat het gebruik van vuurwapenen bij enkele verdenking dat een persoon zich, met zwarten handel bezighoudt, de eischen eener normale taakvervulling verre overschrijdt;

O. dat naar het oordeel van het Tribunaal vaststaat dat beschuldigde meerdere malen personen heeft gecontroleerd, opgebracht en bedreigd, en dat met name de hem onder de punten a, b, c, en d telastegelegde gedragingen voldoende zijn bewezen door de verklaringen van de getuigen Hartman, Swartjes, Heykant, den Brok, Haast en Wijmen;

O. dat de welbewezen gedragingen van beschuldigde duiden op een volstrekt verkeerde mentaliteit, waarvoor beschuldigde ten volle verantwoordelijk is;

O. dat het Tribunaal van oordeel is, dat het bewezen verklaarde de oplegging wettigt van de na te noemen maatregelen, im-

22 Mei 1946 (af. 27)

No. 223—231

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No 216—231

Redactie Tribunalen in Nederland:

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCIJINT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

(1—188 reeds gepubliceerd. Zie afleveringen No's 5, 6, 7, 9, 17, 18 en 23).

No. TRIBUNAAL			
189.	Breda	1946 13 Febr.	Nietigverklaring dagvaarding.
189a.	Arnhem	1945 12 Nov.	Genaturaliseerde Duitschers.
190.	—	1945 17 Oct.	Volledige uitspraak.
191.	's-Hertogenbosch	1945 20 Dec.	Voordeel trekken uit omgang met D. militairen.
192.	Middelburg	1946 24 Jan.	Nederl. Agrarisch Front.
193.	Amsterdam	1946 19 Maart	Volledige uitspraak.
194.	Almelo	1946 29 Maart	Nat.-Soc. Arbeidskern.
195.	—	1946 29 Maart	Arbeid aan militaire werken.
196.	Middelburg	1946 10 Jan.	Volledige uitspraak.
197.	Almelo	1946 5 Maart	Soc.-Economisch Genootschap Nederland en Europa.
198.	Zutphen	1946 22 Febr.	Correspondentie met frontsoldaten.
199.	Arnhem	1945 22 Oct.	Bioscoopbezoek met D. militairen.
200.	's-Hertogenbosch	1945 27 Nov.	Aansluiting bij W.A.
201.	Almelo	1946 26 Maart	Beteekenis van voordeel trekken.
202.	—	1946 19 Maart	V-actie.
203.	—	1946 1 April	Ned. Verbond voor Sibbekunde.
204.	—	1946 2 April	Zenden v. chantage-brief.
205.	Breda	1946 19 Febr.	Volledige uitspraak.
206.	Zutphen	1946 12 Febr.	Koopen v. Joodsch eigendom.
207.	—	1946 22 Maart	Beledigen v. Eng. vliegeniers.
208.	Amsterdam	1946 26 Maart	Overbrengen van anti-D. uitlatingen.
209.	Middelburg	1946 25 Jan.	Collecteeren Winterhulp.
210.	Breda	1946 15 Maart	Collaboratie met S.S.
211.	Assen	1946 21 Jan.	Dragen uniform v. d. Jeugdstorm.
212.	—	1946 9 Febr.	Stichting Saxo-Frisia.
213.	—	1946 9 Febr.	Agrarisch Front.
214.	—	1946 9 Febr.	Agrarische Landjeugd.
215.	Almelo	1946 12 April	Uitlegging telastelegging.
216.	Zutphen	1946 22 Maart	Instellen afstammingsonderzoek.
217.	's-Hertogenbosch	1945 12 Dec.	Verkrijgen van voorrangsverklaring voor schoenenbon.
218.	Breda	1945 11 Dec.	Beteekenis van „vrijwillig dienst doen”.
219.	Zutphen	1946 22 Maart	Bezoeken van kaderschool van den Ned. Arbeidsdienst.
220.	Leeuwarden	1946 28 Maart	Voorwaardelijke invrijheidsstelling (m. noot).
221.	—	1946 4 Maart	Ondertoezichtstelling (met noot).
222.	Breda	1946 1 April	„Lidmaatschap” Ned. Landwacht.

mers deze gelet op den ernst der voormelde bewezen verklaarde gedragingen, den persoon en de persoonlijke omstandigheden van beschuldigde, waarmede zij in juiste verhouding staan, in het algemeen belang geraden acht terwijl het Tribunaal zich ten aanzien van dezen beschuldigde nadrukkelijk van eenig advies inzake den duur der interneering wenscht te onthouden, aangezien de maximum termijn een nauwelijks toereikende sanctie is te achten ten opzichte van de welbewezen gedragingen en de openlijk gemanifesteerde verkeerde mentaliteit van beschuldigde;

Gelet op de betreffende wetsartikelen; Uitspraak doende:

Legt aan beschuldigde de volgende maatregelen op:

1. Interneering;
  2. Ontzetting uit het recht tot kiezen en uit de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;
- Heft het beheer van het vermogen van beschuldigde op met ingang van den zesden Maandag na het onvoorwaardelijk ontslag van beschuldigde uit interneering.

No. 223.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT MIDDELBURG (1e Kamer), 3 April 1946. (Mr. Vlaming, de Roo en Kok).

Het zich in het openbaar vertoonen, gekleed in het uniform van het N.S.K.K. is te brengen onder: openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Middelburg tegen Thomas van der Weele, landarbeider, wonende te 's Heer-Abtskerke, C 12.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

- a. zich als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;
- b. hulp heeft verleend aan den vijand, door zich aan te sluiten bij het N.S.K.K. en daarin ten behoeve van de Duitse Weermacht werkzaamheden te verrichten;
- c. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand, door zich te Goes in het openbaar te vertoonen, gekleed in uniform van het N.S.K.K., en hij op grond van dit zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 20 Maart 1946 heeft erkend hetgeen hem bij de akte van dagvaarding, aan hem uitgereikt op 15 Februari 1946 is ten laste gelegd, behalve dat hij sympathiseerend lid van de N.S.B. is geweest;

Gezien de processtukken:

Post alia:

O. dat daardoor wordt bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de dagvaarding omschreven wijze, behoudens hetgeen hieronder niet bewezen wordt verklaard, heeft gedragen, hetgeen oplevert:

tijdens de bezetting hulp verleenen aan den vijand, alsmede openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met dezen;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden waarop voormelde bewezenverklaring steunt;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden, zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat het Tribunaal niet bewezen acht, dat beschuldigde zich als sympathiseerend lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, zoodat dit punt der beschuldiging bij deze wordt vervallen verklaard;

O. dat beschuldigde op hoogst ernstige wijze is tekort geschoten in zijn plicht als Nederlander, door zich aan te sluiten bij een militaire organisatie van den vijand van zijn volk;

O. dat het Tribunaal in aanmerking wil nemen, dat beschuldigde nog jong was toen hij zich aldus misdroeg, doch zulks hem niet disculpeert;

O. dat deze beschuldigde dan ook geïnterneerd dient te worden en onwaardig is om openbare functies te bekleeden of mede te werken aan het landsbestuur, waarvoor hij immers de in het algemeen belang vereischte waardigheid en betrouwbaarheid mist, waarbij het Tribunaal opmerkt, dat hij thans wel is waar nog niet kiesgerechtigd is, doch het ongewenscht is, dat hij, wanneer hij den kiesgerechtigden leeftijd zal hebben bereikt, aan de vorming van het Landsbestuur zou medewerken;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen en handelingen van beschuldigde, in verband met het hierboven overwogene, de hieronder vermelde maatregelen wettigen immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde Thomas van der Weele voornoemd schuldig aan:

het, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

hulp verleenen aan den vijand, alsmede openlijk hebben doen blijken van ingenomenheid met dezen waardoor hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Legt de navolgende maatregelen aan den

beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft, dat een tijdsduur van twee en een half jaar in acht genomen dient te worden, met bevel tot inbewaring stelling;

2. Ontzetting van het recht om openbare ambten en bedieningen te bekleeden, alsmede van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 224.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN (4e Kamer), 4 April 1946. (Mr. van der Schaaf, van der Veen en Wierdsma).

Het betoog van den raadsman, dat beschuldigde zich heeft aangemeld voor een wachtbataljon en niet wist, dat dit een onderdeel der S.S. was, kan niet leiden tot nietigverklaring van de dagvaarding, omdat mede werd telastegelegd, dat beschuldigde als wachtsman bij de concentratiekampen te Amersfoort en te Vught heeft dienst gedaan.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Theede Boersma, plaatwerker, wonende te Bolsward.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, geboren 14 Maart 1920, zich in Augustus 1942 heeft gemeld voor dienstneming in het SS Wachtbataljon „Nordwest” en hierbij van September 1942 tot Maart 1943, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Amersfoort en Vught of elders in Nederland, heeft dienst gedaan als Wachtsman, mitsdien hulp of steun heeft verleend of getracht heeft te verleenen aan den vijand of diens handlangers; op grond van welke handelwijze hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 4 April 1946 is verschenen;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 4 April 1946 heeft verklaard: „Ik erken van September 1942 tot Maart 1943 bij het Wachtbataljon „Nordwest” van de SS dienst gedaan te hebben. Ik moest na den dood van mijn vader weer naar Duitschland en gaf mij op als Wachtsman. Pas in dienst gekomen, merkte ik dat het de SS was. Eerdtmans stelde het mij geheel voor als wachtdienst. Hij heeft de SS nooit genoemd. Ik was niet geabonneerd op „Storm”. Het kan wel zijn dat men mij exemplaren naar huis gestuurd heeft, maar ik was toch niet thuis. Alle SS-mensen kregen „Storm” thuis.”

O. dat het proces-verbaal d.d. 1-8-45 en

16-1-46 opgemaakt door H. Schriever, agent van politie, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter zakelijk inhouden: verklaringen van beschuldigde dat hij zich op voorspiegeling van goede verdiensten door M. Eerdtmans in Augustus 1942 heeft opgegeven voor wachtman, dat hij bij het SS wachtbataljon „Nordwest” werd ingedeeld en daarin heeft dienst gedaan van September 1942 tot Maart 1943, waarna hij gedeserteerd is;

verklaring van M. Eerdtmans, dat deze beschuldigde inlichtingen verstrekt heeft over het wachtbataljon te Amersfoort;

rapport van marechaussee Tj. van der Hauw, dat hij beschuldigde ontmoet heeft toen deze wacht liep bij het concentratiekamp Vught, gekleed in SS-uniform;

Post alia:

O. dat de in de bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen; met dien verstande dat niet is gebleken, dat beschuldigde zich desbewust heeft aangemeld voor het SS Wachtbataljon „Nordwest” en voorts in voege als hierna te vermelden;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Immers: beschuldigde heeft zulks ter zitting niet voldoende gemotiveerd ontkend. Het betoog van den raadsman, dat beschuldigde zich heeft aangemeld voor een wachtbataljon en niet wist dat dit een SS-onderdeel was, kan niet leiden tot nietigverklaring van de dagvaarding, omdat mede is ten laste gelegd, dat beschuldigde als wachtsman bij de concentratiekampen te Amersfoort en Vught heeft dienst gedaan. Beschuldigde heeft erkend te hebben geweten — na zijn aanmelding — dat hij in een SS bataljon was opgenomen. Beschuldigde heeft in ieder geval desbewust dienst gedaan in een SS-onderdeel, al moge hij zich niet desbewust daarvoor hebben aangemeld;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt op grond van de navolgende redenen:

Deze staat in de juiste verhouding tot den ernst der misdrijving. Het Tribunaal overweegt, dat de jeugdige leeftijd van beschuldigde, zijn moeilijke economische omstandigheden, zijn geringe ontwikkeling, zijn weigering om den eed op den Führer af te leggen en zijn resolute desertie, nadat hij tot een ander inzicht was gekomen, een langere interneering dan den tijd van ongeveer negen maanden, welke hij in bewaring heeft doorgebracht, niet rechtvaardigen. Tevens wordt aangenomen, dat beschuldigde zich niet desbewust voor dienstneming bij de SS heeft aangemeld;

Gezien de betrekkelijke Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen is omschreven in art. 1, lid 1, tweede alinea van het Tribunaalbesluit;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:*

Ontzetting uit het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrijf uitgeschreven verkiezingen;

Bepaalt dat het beheer over het vermogen van beschuldigde terstond wordt opgeheven.

No. 225.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
AMSTERDAM (6e Kamer), 15 April
1946. (Mr. Dr. Schreuder, Mej. Dr. Bos,
Mr. Rijken).

Hulpverlening aan den vijand wordt verleend: als taxateur dienst te doen bij de fa. Lippmann Rosenthal en Co. en bij de Einsatzstab Rosenberg.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Amsterdam tegen Johannes v. Mourik, timmerman, wonende te Amsterdam, thans politiek gedetineerd in het kamp Da Costastraat te Amsterdam.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp heeft verleend aan den vijand, diens handlangers of medewerkers door:

a. in Maart 1942 vrijwillig als taxateur in dienst te treden bij de firma Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam;

b. in 1943 vrijwillig in dienst te treden bij de Einsatzstab Rosenberg te Amsterdam, als taxateur en controleur van Joodsche inboedels, welke werkzaamheden hij heeft verricht tot September 1944;

c. in September 1944 te Assen dienst te nemen als koerier aan het bureau van den Secretaris-Generaal der N.S.B.;

d. in of omstreeks het jaar 1943 te Amsterdam de hem bekende, gemengd gehuwde Jodin C. Cramer—Vleeschkruyer op straat staande te houden, teneinde te controleren of zij gerechtigd was zonder Jodenster zich in het openbaar te vertoonen;

2. na in of omstreeks het jaar 1933 zich onder stamboeknummer 1572 als lid te hebben aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, hierna te noemen N.S.B., hierbij is aangesloten gebleven tot het einde der bezetting, althans tot September 1944, in deze beweging de functie van groepsleider heeft vervuld en voorts aan de N.S.B. f 1.75 per maand contributie heeft betaald en met behulp van de N.S.B. tevens zijn radiotoestel heeft behouden;

3. blijkt heeft gegeven van instemming met het streven der N.S.B. uniform en door

als motto in meerdere zijner brieven te vermelden: „Mussert wint” en deze te beëindigen met „met Nationaal Socialistischen groet” en „Hou Zee”;

op grond van welke gedragingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting van Maandag 1 April 1946 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. Stuijt, advocaat te Amsterdam;

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting van 1 April 1946 zakelijk onder meer heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. Ik erken het mij sub 1 a, b en c telastegelegde, met dien verstand dat 1. ik dit gedaan heb om zoodoende te ontkomen aan uitzending naar Duitschland in 1942 en 1943 en om in 1944 niet gedwongen te worden in de Landwach te gaan en 2. dat ik nooit Joodsche inboedels heb getaxeerd en gecontroleerd. Ik heb daar steeds op kantoor gezeten, terwijl mijn werk uitsluitend bestond uit het in- en uitboeken van Jodenwoningen.

Ik wilde in ieder geval bij mijn gezin blijven. Als ik die taxaties niet verricht had, had een ander het wel gedaan. Ik hielp zoo de Duitschers wel, maar ik hielp zoo ook mijn huishouden; daarom ben ik ook altijd bij de Hausraterfassung geweest.

In Assen verdiende ik f 40 per week. Daar ben ik koerier geweest tot Januari 1945. Bij den Einsatzstab Rosenberg verdiende ik f 260 per maand. Het kan wel zijn dat ik een keer heb opgegeven dat ik daar f 325 per maand verdiende, maar toen heb ik mij vergist.

Ook erken ik het mij sub 1d telastegelegde, met dien verstande, dat ik Mevrouw Cramer—Vleeschkruyer wel heb staande gehouden en haar heb gevraagd of zij wel zonder Jodenster mocht loopen. Ik vroeg het haar echter als buur, om haar, als zij geen vergunning had, te waarschuwen. Ook erken ik het sub 2 en 3 telastegelegde. Ik ben op 14 April 1945 reeds aangehouden en sedert politiek gedetineerd.”

O. dat beschuldigde in zijn door hem persoonlijk onderteekende verklaringen in het ambtseedig proces-verbaal dd. 26 Oct. 1945, opgemaakt door den Brigadier-rechercheur van politie Johannes Leonardus Dobbe te Amsterdam, alsmede in het ambtseedig proces-verbaal dd. 10 September 1945, opgemaakt door Jan Frederik van Berkel, rechercheur bij het Bureau Nationale Veiligheid te Amsterdam, heeft verklaard, dat zijn werkzaamheden bij den Einsatzstab Rosenberg bestonden uit het taxeren en controleren van Joodsche inboedels;

O. dat beschuldigde ter terechtzitting weliswaar op deze verklaring is teruggekomen en heeft ontkend de in de vorige alinea vermelde werkzaamheden ooit te hebben ver-

richt, doch dat hij later ter zelfder terechtzitting verklaard heeft dat, als hij die taxaties niet verricht had, een ander het wel gedaan had, waarna hij echter desgevraagd, wederom ontkende deze taxaties ooit te hebben verricht;

O. dat het Tribunaal op grond van vorenstaande overwegingen de door beschuldigde ten dezen ter terechtzitting afgelegde verklaring dan ook niet geloofwaardig acht;

Gezien de navolgende processtukken:

1. het ambtseedig proces-verbaal dd. 10 September 1945, opgemaakt door den rechercheur J. F. van Berkel voornoemd;

2. het ambtseedig proces-verbaal dd. 26 October 1945 voornoemd, (stuk 3);

3. het schrijven van beschuldigde dd. 7 October 1940 (stuk 11); welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande dat het genoemde onder 1 sub d) in de dagvaarding niet bewezen wordt verklaard;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat voormelde bewezen verklaarde handelingen en gedragingen van beschuldigde, mede in verband met het hierboven overwogene, de oplegging van de hieronder te vermelden bijzondere maatregelen wettigen, immers het Tribunaal deze in het algemeen belang geraden acht, en die maatregelen naar het oordeel van het Tribunaal in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen van beschuldigde, diens persoon en diens persoonlijke omstandigheden, waarbij tevens in aanmerking is genomen:

1. dat het Tribunaal de meening is toegedaan dat er voor beschuldigde geen aannemelijke reden of noodzaak bestaan heeft om op een zoo ernstige wijze hulp te verleen aan den vijand, diens handlangers of medewerkers, zich aan te sluiten bij eene landverraderlijke organisatie en blijk te geven van zijn instemming met het streven dier organisatie;

2. dat het Tribunaal, alhoewel rekening houdende met de omstandigheid dat beschuldigde een gezin met drie kleine kinderen heeft, terwijl zijn echtgenoot eveneens politiek gedetineerd is, desondanks van meening is, dat beschuldigde op grond van zijn vorenomschreven handelingen en gedragingen vooreerst niet thuis behoort in de Nederlandsche samenleving en derhalve voor geruimen tijd daaruit dient te worden verbannen;

Gezien de betreffende Wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven bewezen is verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Verklaart niet bewezen het overige telastegelegde en spreekt beschuldigde daarvan vrij;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. interneering, waarbij het Tribunaal van meening is en in overweging geeft hierbij een tijdsduur in acht te nemen van drie jaar, daaronder begrepen den tijd in vóór-interneering doorgebracht, zoodat de interneering zal kunnen worden beëindigd op 14 April 1948, met bevel tot inbewaringhouding;

2. ontzetting van het recht tot kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

Bepaalt voorts, dat het beheer over het vermogen van beschuldigde zal eindigen 30 dagen nadat de tijdsduur van de opgelegde maatregel van interneering zal zijn verstreken.

No. 226.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT AMSTERDAM (6e Kamer), 15 April 1946. (Mr. Dr. Schreuder, Mej. Dr. Bos, Mr. Rijken).

Wordt het lidmaatschap van de N.S.B. gerechtvaardigd, wanneer dit is behouden met het oogmerk daardoor eene echtgenoot van Joodsche origine te beschermen?

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Amsterdam tegen Johannes Petrus Maria Keuls, koopman, wonende te Amsterdam.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, te Amsterdam en/of elders in Nederland, na zich op 1 April 1933 als lid te hebben aangesloten bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, hierna te noemen N.S.B., met stamboeknummer 2107, bij die beweging is aangesloten gebleven tot op of omstreeks 5 September 1944, hebbende hij in een brief, gedateerd op 5 September 1944 schriftelijk aan den leider der N.S.B. verzocht, hem als lid dier beweging te willen doen afvoeren, evenwel met de volgende vermeldingen: „zonder dat mijn geloof in de juistheid van Uw aanvankelijk programma ook maar in het minst gewijzigd is . . .” en: „bij nalezing en overdenking van het Leidend Beginsel, de Bronnen van het Nederlandsch Nationaal Socialisme, alsmede van het programma, gedateerd Wintermaand 1931, zooals een en ander staat afgedrukt in het zakboekje, blij ik van meening, dat geen enkel goed Nederlander zich ooit behoeft te schamen op grond

hiervan lid te zijn geworden der N.S.B., intengendeel er trotsch op zijn kan, aan de verwezenlijking der in genoemde thesen belichaamde ideologie te hebben medegewerkt”;

op grond van welke handelingen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting van Maandag 1 April 1946 is verschenen en hierbij is bijgestaan door zijn raadsman, prof. Mr. H. J. Hellema, advocaat te Amsterdam;

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting zakelijk onder meer heeft verklaard:

Ik ben Nederlander. Ik erken het mij telastgelegde. Ik ben in 1933 lid van de N.S.B. geworden uit zuiver idealisme; in 1940 toen de Duitschers ons land bezet hadden, heb ik in een briefje aan mijn blokleder medegedeeld, dat ik als lid der N.S.B. wenschte geschrapt te worden, omdat ik van meening was, dat iedereen zich, zeker toen, achter de Koningin moest scharen. Dit staat niet in mijn eerste verhoor van 7 Mei 1945, doeh dit verhoor is zeer onvolledig geweest. Op dit bedankbriefje is echter nooit gereageerd, vermoedelijk omdat het in die Meidagen van 1940 bij den blokleder in het ongereede is geraakt; toen dan ook omstreeks Januari 1941 de dochter van Dr. van Balen Blanken bij mij aan de deur kwam, om mijn contributie te innen, heb ik aan het schrijven van dat briefje geen gevolgen toegekend, doch mijn contributie gewoon doorbetaald, in de hoop, dat ik, door mijn lidmaatschap, mijn vrouw die Joodsche is, van groote moeilijkheden zou kunnen vrijwaren. Mijn vrouw heeft in de oorlogsjaren ook steeds met mijn lidmaatschapsbewijs der N.S.B. in haar tasch geloopten.

Op 5 September 1944 heb ik eindelijk na lang beraad, en overleg, de stap gewaagd om als lid der N.S.B. te bedanken; ik heb mijn bedankbrief echter zeer voorzichtig moeten opstellen, omdat ik nog steeds bang was, dat mijn vrouw hiervan de dupe zou worden. Ik ben dan ook inderdaad lid van de N.S.B. gebleven van 1 April 1933 tot 5 September 1944.

Mijn vrouw moest gedurende de oorlogsjaren telkens voor medische behandeling naar de psychiatrische kliniek „Wolfsheze” te Wolfsheze. Juist door deze treinreizen liep zij, als Joodsche, steeds groot gevaar.”

O. dat Henriëtte van Gelder, echtgenoot van beschuldigde ter terechtzitting van 1 April 1946 zakelijk onder meer heeft verklaard:

„alleen ik heb voordeel genoten van het lidmaatschap van de N.S.B. van mijn man, omdat ik, die Joodsche ben, steeds met zijn lidmaatschapsbewijs liep. Ik stond als Joodsche geregistreerd. Bovendien moest ik gedurende den oorlog steeds naar de psychiatrische kliniek „Wolfsheze” te Wolfsheze, welke treinreizen voor mij zeer gevaarlijk waren met het oog op de voortdurende en

scherpe contrôle.”

O. dat ook de oorkonde dd. 12 December 1943 vermeldt, dat door Mussert aan beschuldigde het tienjarenteeken werd toegekend voor tien jaren onafgebroken lidmaatschap der N.S.B.;

O. dat, al heeft beschuldigde langen tijd in Indië en Frankrijk verblijf gehouden, hij, als ontwikkeld man, tijdens de bezetting geacht moet worden zeer wel te hebben begrepen, dat hij, door zijn lidmaatschap van eene landverraderlijke organisatie als de N.S.B. — waaraan hij ook zijne contributie betaalde — de belangen van het Nederlandsche volk schaadde; gelijk ook blijkt uit de omstandigheid dat hij naar eigen beweren zelf dadelijk na het uitbreken van den oorlog heeft bedankt voor dat lidmaatschap, hetwelk hij blijkbaar onvereinigbaar achtte met eene vaderlandsche gezindheid; hebbende hij evenwel zelf aan dat bedanken — waarvan niet is beweerd, noch is gebleken, dat het ter bevoegder plaatse is aangekomen, — geen consequenties verbonden;

O. voorts, dat beschuldigde zich dan ook tijdens de bezetting, met name in zijn reeds genoemden brief aan Mr. M. M. Rost van Tonningen, heeft gedragen als lid sedert 1933 van de N.S.B.;

Post alia:

O. met betrekking tot de strafmaat:

dat weliswaar niet is gebleken en het Tribunaal ook overigens geen reden heeft te rekenen met de mogelijkheid, dat de beschuldigde lid der N.S.B. is gebleven om andere redenen dan ter bescherming van zijn Joodsche echtgenoot; zijnde dit eene omstandigheid, waaraan het Tribunaal zeer bijzondere waarde toekent; dat evenwel, wilde beschuldigde hopen dat hem deswege de oplegging van een bijzonderen maatregel uit hoofde van zijn lidmaatschap van eene landverraderlijke organisatie tijdens de bezetting van Nederland zoude ongaan, hij zich angstvallig had dienen te onthouden van elk gebruik maken van dat lidmaatschap van de N.S.B. en van elke uiting van sympathie voor haar streven, voor zoover niet strikt noodzakelijk ter bereiking van het aangegeven doeleinde, zijnde de bescherming van zijn echtgenoot;

dat beschuldigde zich echter niet dienovereenkomstig heeft gedragen, daar hij immers niet slechts ten tijde dat hij voor de N.S.B. meende te kunnen bedanken, dit gedaan heeft in de bovenaangegeven afkeurenswaardige bewoordingen, doch bovendien, in een door hem verzonden brief, met „Hou Zee” ondertekend, en van de onder zijn handteekening geplaatste aantekening: „Sinds 1933 lid der N.S.B. (No. 3107)” voorzien, op 14 September 1941 een verzoek heeft gericht tot Mr. M. M. Rost van Tonningen, dien hij daarin „Kameraad” noemt, en op wiens gevoels als nationaal-socialist hij in dat schrijven een beroep doet; zij het ook, dat dit verzoek niet strekte tot het verkrijgen van eigen voordeel;

dat de beschuldigde reeds drie maanden te

weten van 7 Mei tot 8 Augustus 1945, cellulair gedetineerd is geweest;

Gezien de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder artikel 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Ontzetting van het recht tot kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

Bepaalt voorts dat het beheer over het vermogen van beschuldigde zal eindigen 30 dagen nadat een fiat-executie op deze uitspraak zal zijn verkregen.

No. 227.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT AMSTERDAM (6e Kamer), 15 April 1946. (Mr. Dr. Schreuder, Mej. Dr. Bos, Mr. Rijken).

Voor het dateeren van postzegelverzamelingen, toebehoorende aan Joden, ten behoeve van het Devisenschutzkommando Nederlande wordt hulp en steun verleend aan den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Amsterdam tegen Jacob Mebus, postzegelhandelaar, wonende te Amsterdam, momenteel gedetineerd in het kamp Levantkade te Amsterdam.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. hulp en steun heeft verleend aan den vijand, door gedurende of omstreeks het jaar 1943 ten behoeve van het Devisenschutzkommando Nederlande taxaties te verrichten van aan joden toebehoorende postzegelverzamelingen;

2e. na vanaf op of omstreeks 27 Maart 1933 eenige of meerdere jaren als lid aangesloten te zijn geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, verder te noemen N.S.B., met stamboeknummer 1846, omstreeks Juni 1940 te Amsterdam en/of elders in Nederland, zich wederom als lid bij de N.S.B. voornoemd heeft aangesloten, en, mogelijkwijze met een korte onderbreking in of omstreeks het jaar 1941, tot circa Juli 1944 hierbij aangesloten is gebleven, terwijl hij aan gemelde Beweging f 12 per jaar contributie betaalde;

3e. blijk heeft gegeven van nationaal-socialistische gezindheid door zich, bij schrijven van 20 Juni 1941, gericht aan de Directie van de Bensdorp Chocoladefabrieken te Bussum, bij deze directie te beklagen over haar filiaalhoudster in de Rosmarijnsteeg te Amsterdam, die, volgens voornoemd schrij-

ven van beschuldigde, zich niet ontziet mij als N.S.B.-er te krenken. Schunnige opmerkingen over het Nationaal-socialisme in het algemeen en beleedigend voor de N.S.B. in bijzonder; zij ontziet zich niet, zelfs N.S.B. cliënten als ware uit te lachen....., hebbende beschuldigde dit schrijven beëindigd met de volgende bedreiging: „Mijn geduld is nu ten einde en heb het plan opgevat deze zaak bij de bevoegde instanties aanhangig te maken, tenzij U mij volkomen garantie kan geven..... dat ik absoluut geen hinder meer ondervind..... In het tegenovergestelde zie ik mij genoodzaakt, die weg te bewandelen, die alleen in mijn belang is”.

4e. getracht heeft voordeel te trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen toestand, doordat hij tezamen met de postzegelhandelaren, tevens N.S.B.-leden J. H. Rossi en T. J. F. Engelkamp door bemiddeling van den N.S.B. lid zijnden advocaat en procureur Mr. A. J. van Vessem te Utrecht, op of omstreeks 31 Juli 1943 een verzoekschrift heeft verzonden aan den Secretaris-Generaal van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, waarin op grond van hun lidmaatschap van de N.S.B. toestemming werd verzocht, om hunne ingevolge verordening nr. 30-1943 gesloten zaken weder te openen;

en hij op grond van dit handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers, welke beschuldiging ter terechtzitting in dier voege is gewijzigd en aangevuld, dat het sub 1e genoemde jaartal „1943” wordt gewijzigd in: „1941”, alsmede dat in de zesde regel van onderen, achter „N.S.B.” wordt ingelast: „althans mede met behulp van dat lidmaatschap”;

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van Maandag 1 April 1946 is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman Mr. J. A. J. Bottenheim, advocaat te Amsterdam;

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting van 1 April 1946 zakelijk onder meer heeft verklaard:

„Ik ben Nederlander. Ik erken het mij sub 1e telastgelegde, met dien verstande, dat er een Duitscher bij mij kwam, die mij vroeg, of ik bereid was postzegelverzamelingen van Joden te taxeerden. Ik heb zoo vier taxaties gehad. Ik voelde niet, dat ik voor het Devisenschutzkommando Nederlande werkte. Drie verzamelingen heb ik met opzet onder de f 1000 getaxeerd. De vierde Joodsche persoon, die met een verzameling bij mij kwam, deed erg raar. Ik ben toen bang geworden, dat hij een spion van het Devisenschutzkommando was en uit angst dat anders misschien zou uitkomen, dat ik reeds drie verzamelingen te laag had getaxeerd, heb ik deze verzameling op de juiste waarde getaxeerd en heb ik tevens aan het Devisenschutzkommando medegedeeld, dat ik ver-

moedde, dat er zegels uit deze collectie waren verwijderd. Eerst nu hoor ik van U, dat deze man later door de Duitschers is gefusilleerd; dat heb ik nooit geweten.

Het mij sub 2 telastegelegde erken ik; ik ben echter uitsluitend weer lid van de N.S.B. geworden om mijn onecht kind op mijn naam te krijgen. Ook erken ik het mij sub 3 en 4 telastegelegde. Ik ben aangehouden op 11 September 1945. In 1943 ben ik op huwelijkse voorwaarden getrouwd. Vóór den oorlog had ik circa f 70,000 schuld, nu heb ik een vermogen van circa f 225,000. Dit is te verklaren uit de natuurlijke waardevermeerdering der postzegels."

O. dat Anna Maria Herbertina van Houdt, echtgenoot van beschuldigde ter zitting van 1 April 1946 zakelijk onder meer heeft verklaard:

„Ik wist wel dat mijn man in 1941 taxaties verrichtte voor het Devisen Schutzkommando Nederlande. Dat hij lid was van de N.S.B. heb ik pas gehoord in Maart 1943, vlak voor mijn huwelijk met hem, toen hij het mij zelf vertelde."

O. dat Mr. J. J. Arnoldi, gemachtigde van de Beheerscommissie Detailhandelaren ter terechtzitting van 1 April 1946 zakelijk onder meer heeft verklaard:

„In de oorlogsjaren heeft de N.V. J. Mebus een winst gemaakt van circa f 450,000. De laatste jaren zijn er echter practisch geen belastingen betaald. De nog te vorderen belasting is globaal getaxeerd op f 184,000, maar hier is nog geen aanslag van. Vermoedelijk is de groote winst inderdaad ontstaan door de groote prijsstijging der zegels en de grootere omzet; wij hebben geen aanwijzingen gevonden, dat er geknoeid is. De echtgenoot van Mebus heet niets te hebben, maar heeft wel eenige huizen op haar naam staan."

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting weliswaar verklaard heeft, niet te hebben gevoeld, dat hij voor het Devisen Schutzkommando Nederlande werkte, doch dat het Tribunaal van oordeel is, dat deze verklaring niet geloofwaardig en niet overeenkomstig de waarheid is, daar beschuldigde tevens heeft verklaard, A. dat er een Duitser bij hem is gekomen, die hem vroeg of hij bereid was postzegelverzamelingen van Joden te taxieren en B. dat hij, bij de vierde door hem verrichte taxatie; aan het Devisen Schutz Kommando heeft medegedeeld, dat hij vermoedde, dat er zegels uit deze collectie waren verwijderd;

O. dat voor beschuldigde geen aannemelijke reden of noodzaak bestond om zich te gedragen, zooals hij gedaan heeft.

Post alia:

O. dat de in bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht

moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde handelingen en gedragingen van beschuldigde de oplegging van de hieronder te vermelden bijzondere maatregelen wettigen;

O. dat het Tribunaal van oordeel is dat beschuldigde, op grond van zijn voormeld bewezen verklaarde handelingen en gedragingen, welke het Tribunaal als zeer ernstig beschouwt, vooreerst niet thuis behoort in de Nederlandsche samenleving, en derhalve voor geruimen tijd daaruit dient te worden verbannen.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard en dit bewezen verklaarde te vallen onder art. 1 van het Tribunaalbesluit;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1e. interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft den duur hiervan te beperken tot 30 maanden, zulks met inbegrip van den tijd in voorinterneering doorgebracht en mitsdien deze interneering te doen eindigen op 11 Maart 1948 met bevel tot inbewaaringhouding;

2e. verbeurdverklaring van zijn vermogen, zich uitstrekkende en beperkt tot een bedrag van f 40,000;

3e. ontzetting uit het recht van kiezen en verkiezbaarheid krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Bepaalt voorts dat het beheer over het vermogen van beschuldigde een einde zal nemen 30 dagen nadat de tijdsduur van den opgelegden maatregel van interneering zal zijn verstreken.

No. 228.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ASSEN (2e Kamer), 27 Februari 1946. (Mr. Overbeek, Niehof, de Vries).

Uitvoerige weerlegging van het verweer, dat niet gehandeld is in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk is gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

(Tribunaalbesluit art. 7.)

Tribunaal Assen tegen Pieter Johannes van der Mark, manufacturier, wonende te Paterswolde, gemeente Eelde, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp te Westerbork, bijgestaan door zijn raadsman Mr. R. A. Vos te Groningen.

O. dat aan beschuldigde bij op wettige wijze uitgereikte dagvaarding is ten laste gelegd:

dat hij, als Nederlander, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, voordeel heeft getrokken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand en uit het hebben van vertrouwelijke omgang met een persoon, behorende tot de burgerlijke bezettende macht, hebbende hij

1. omstreeks het jaar 1943 door bemiddeling van den hem bekenden Jan Adrianus Drent, welke toen sympathiseerend lid was van de S.S., contact gezocht en verkregen met het lid van den Sicherheitsdienst te Groningen, Robert Lehnhoff, en genoemden Lehnhoff vervolgens mede op grond van het aldus op vertrouwelijke wijze verkregen contact bewogen om aan hem, beschuldigde, een vergunning af te geven waarmede hij werd vrijgesteld van de toen bestaande wettelijke verplichting tot het inleveren bij de daartoe gestelde autoriteit van zijn radio-ontvangsttoestel, en hebbende hij

2. omstreeks het jaar 1944 mede op grond van zijn door het boven omschreven feit verkregen bekendheid met genoemde Robert Lehnhoff, dezen Lehnhoff bewogen tot het ten behoeve van hem, beschuldigde, innen van een bedrag van twaalf honderd gulden, althans van eenig bedrag, welk bedrag naar beschuldigde aan Lehnhoff voornoemd mededeelde, door zekeren Hendrik Tijms aan hem, beschuldigde, verschuldigd was, zulks terwijl genoemde Tijms zich toen als gevangene van den Sicherheitsdienst te Groningen in de feitelijke macht van genoemde Lehnhoff bevond, zulks terwijl hij, beschuldigde, op grond van zijn handelen met betrekking tot de bovenomschreven feiten, geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Gehoord de verklaring door beschuldigde ter terechtzitting afgelegd, zakelijk inhoudende: „Ik volhard bij mijn verklaring afgelegd voor den door het Tribunaal benoemden Commissaris dd. 28 Januari 1946, welke verklaring mij ter terechtzitting is voorgelezen.”

Gezien de navolgende schriftelijke bescheiden:

1. het proces-verbaal van verhoor van den beschuldigde door den door het Tribunaal benoemden Commissaris dd. 28 Januari 1946;

2. het ambtseedig proces-verbaal van Ate Koopstra, marechaussee opsporingsambtenaar en Evert Herman Heikens, onbezoldigd Rijksveldwachter, beiden van den Politieken Opsporingsdienst te Eelde no. 179, dd. 14 October 1945;

O, dat deze bescheiden, voorzoover door het Tribunaal als bewijsmiddel gebezigd, zakelijk inhouden:

1. de verklaring van den beschuldigde, luidende:

Met Lehnhoff heb ik in het voorjaar 1944 contact gekregen doordat mijn zoon toen als

contractbreker door de S.D. was gearresteerd. Ik heb toen bij hem weten te bereiken dat mijn zoon weer in Duitsland werd tewerkgesteld en niet naar het kamp te Amersfoort werd doorgezonden. Dit lukte mij, door aan Lehnhoff textielgoederen aan te bieden. Toen ik eens voor mijn zoon bij L. was, kwam daar toevallig de zaak Tijms ter sprake. Ik deelde mede, dat Tijms ook nog een schuld aan mij had, (hij had mij opgelicht) en ik heb toen geaccepteerd dat L. het door mij geëischte bedrag van f 1200 voor mij van Tijms inde, terwijl deze door de S.D. gevangen werd gehouden. Naderhand heeft Lehnhoff mij vergunning gegeven mijn radio te behouden. Nu U er mij opmerkzaam op maakt, dat de radioinlevering reeds voor 1944 plaats vond, herinner ik mij, dat ik ook inderdaad reeds voor 1944 contact heb gehad met Lehnhoff. Dit geschiedde waarschijnlijk om hierdoor mijn radio te mogen behouden. Ik ben toen naar Lehnhoff toegegaan, bij wien ik geïntroduceerd werd door Jan Adrianus Drent, H. W. Mesdagstraat 60 te Groningen. Het lijkt mij waarschijnlijk, dat ik in ruil voor mijn radio textielgoederen aan Lehnhoff te koop heb aangeboden. In ieder geval heb ik verschillende malen textielgoederen aan L. geleverd. Dit ging alles buiten de distributie om. Wat betreft mijn omgang met Deutsche militairen, als eenigen vriend onder hen had ik een zekeren Fritz Niemeijer, die lid was van de Belijdeniskerk en een fel tegenstander van het Nationaal Socialisme. Andere militairen kwamen alleen bij mij in de zaak om textiel en galanterieën te kopen. Ik heb tijdens de oorlog contact onderhouden met den bovengenoemden Drent. Ik wist, dat deze sympathiseerend lid van de S.S. en inkoper voor de Wehrmacht was. Aan hem heb ik wel textielgoederen verkocht buiten de distributie om voor privégebruik. Wat betreft de levering van werkmanspakketten aan een inkoper uit Apeldoorn, wist ik, dat deze inkoper voor de Wehrmacht werkte. Ik ging er echter van uit, dat deze pakketten ten goede zouden komen aan Nederlandsche arbeiders. Dat ik daarbij tevens de Weermacht hielp, vind ik wat ver gezocht, want wij werkten toen praktisch allemaal voor Duitsland.

Wat betreft mijn financiële omstandigheden, Mijn zaak staat niet onder beheer, want deze staat sedert 1940-1941 op naam van mijn oudste zoon. Ik ben slechts procuratiehouder. Onze textielvoorraad bedroeg aan het begin van de oorlog een waarde van ongeveer f 20,000 en op het laatst van de oorlog nog f 1500. Daarbij komt dan nog, een voorraad van surrogaatartikelen, die toen ook om en bij de f 1500 waard was. Tijdens de oorlog heb ik verschillende huizen gekocht. In Peize, ten Boer en Groningen. Deze huizen staan ten deele op mijn naam, ten deele op de naam van kinderen van mij. Het huis in Groningen bleek afkomstig te zijn van het Christelijk Vakverbond, het was daarna aan het N.A.F. gekomen, doch toen ik het kocht van den aannemer Eigenberg,

wist ik hiervan niets. In het begin van het jaar 1945 heb ik Geesje Been uit Norg, die door de S.D. werd gezocht eenigen tijd onderdak verleend;

2. de verklaring van Robert Lehnhoff, luidende:

„In de zomer van 1944 vervoegde P. J. van der Mark, wonende Hoofdweg 154 te Paterswolde, gemeente Eelde, zich bij mij aan het Scholtenshuis te Groningen, inzake een transactie met Tijms wonende Nieuwe Kijk in 't Jatstraat 59 te Groningen en deed beklag over bovengenoemde Tijms. Bovengenoemde Tijms was in dien tijd wegens zwarte handel gearresteerd en geïnterneerd in het Huis van Bewaring te Groningen. Daarna heb ik van der Mark aan het Huis van Bewaring te Groningen bij mij laten komen. Voornoemden Tijms heeft toen aan mij in tegenwoordigheid van van der Mark verklaard, dat hij nog geld aan van der Mark schuldig was. Aan Tijms is toen door mij medegedeeld dat aan hem f 10,000 boete was opgelegd. Het geld is mij ter hand gesteld door een dochter van Tijms voornoemd. Van dit bedrag heb ik f 1200 aan van der Mark afgedragen, terwijl de andere f 8800 ten goede zijn gekomen van het Roode Kruis. Verder verklaar ik dat ik van van der Mark wel eens textielgoederen heb betrokken. Tevens had van der Mark van mij een bewijs dat hij zijn radio mocht behouden.”

O. dat ter terechtzitting namens den beschuldigde door diens raadsman het verweer is gevoerd, dat beschuldigde, door te handelen, gelijk in de beschuldiging is omschreven, zich niet desbewust heeft gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en niet desbewust afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers; dat deze immers met betrekking tot het onder 1. genoemde feit de verkregen vergunning heeft aangevraagd, teneinde naar de uitzendingen van de Nederlandsche regering en naar de geallieerde nieuwsberichten te kunnen luisteren en het aldus tot hem gekomen nieuws in ruime kring te verspreiden en aan dit voornemen ook uitvoering heeft gegeven; dat immers het onder 2. genoemde feit betreft een binnenskamers afgehandelde zaak, uitsluitend betrekking hebbende op een civiele aangelegenheid tusschen den beschuldigde en Tijms, zoodat hierdoor geen enkel belang van het Nederlandsche volk kan worden geschonden en beschuldigde zich zulks in ieder geval niet bewust is geweest;

O. ten aanzien van dit verweer, dat de vraag of de beschuldigde op grond van zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers, beantwoord dient te worden niet t.a.v. de verschillende punten van de beschuldiging, afzonderlijk gezien, maar t.a.v. het geheel der gedragingen, die de beschuldiging uitmaken; dat een beschuldigde wiens ver-

standelijke en ethisch oordeelsvermogen, niet in twijfel is getrokken, wanneer hij in bezettingstijd bij herhaling gebruik maakt van op vriendschappelijke wijze verkregen contact met een lid van den Sicherheitsdienst, teneinde voor hem persoonlijke voordeelen te verkrijgen of nadeelen te ontgaan, geacht moet worden zich daarbij bewust te zijn geweest, dat hij op deze wijze ten behoeve van zich zelf gebruik maakte van een tegen het belang van het Nederlandsche volk ingestelde instantie; dat als algemeen aanvaard dient te worden aangenomen, dat een dusdanige houding onvereinbaar is te achten met de waardigheid, die een lid van een in oorlog verkeerd volk heeft hoog te houden ten opzichte van leden van een ter onderdrukking van het verzet in zijn volk door den vijand ingestelde instantie, en zoodoende voor dit volk beleedigend is te achten; dat het beleedigen van eigen volk steeds geacht moet worden een gedraging te zijn in strijd met de belangen van dat volk; dat beschuldigde alzoo geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, zoodat het namens den beschuldigde gevoerde verweer niet opgaat;

O. dat het Tribunaal op grond van de verklaring van beschuldigde, ter terechtzitting afgelegd en op grond van den inhoud van de bovengenoemde schriftelijke bescheiden, voorzover als bewijsmiddel gebezigd, bewezen acht, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met uitzondering van de woorden: „en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers”, ten aanzien van welk deel der beschuldiging de beschuldiging wordt vervallen verklaard;

O. dat dit gedragen inhoudt: „Het als Nederlander, die op het tijdstip van het inwerking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa voordeel trekken uit den door de vijandelijke bezetting geschapen toestand en het hebben van vertrouwelijk omgang met een persoon, behoorende tot de burgerlijke bezettende macht, terwijl hij op grond van zijn handelen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.”

O. dat het bewezen verklaarde de oplegging van bijzondere maatregelen aan den beschuldigde wettigt;

O. dat het Tribunaal — gelet op den ernst dier gedragingen, den persoon en de persoonlijke omstandigheden van den beschuldigde in het algemeen belang de navolgende bijzondere maatregelen geraden acht:

Legt aan den beschuldigde op:

1. internering;
2. verbeurdverklaring van zijn vermogen, beperkt tot

- a. een bedrag van vijfduizend gulden;
- b. zijn radio-ontvangtoestel.

Geeft aan de autoriteit, belast met de ten-

uitvoerlegging der interneering in overweging deze te doen duren gedurende den tijd van zes maanden, eindigende op 9 April 1946.

No. 229.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT LEEUWARDEN (5e Kamer), 4 Februari 1946. (Mr. Mulder, Dr. Brouwer en De Jong).

Beschuldigde wordt geacht zich niet desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, noch desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand. Het eerste deel der telastelegging werd niet bewezen. De beschuldiging wordt mitsdien vervallen verklaard.

(Tribunaalbesluit art. 63, lid 3.)

Tribunaal Leeuwarden tegen Jan Wuite, zonder beroep (oud-burgemeester), wonende te Drachten.

Beschuldigd van: dat hij, als Nederlander, geboren 8 Maart 1877, in of omstreeks 1940, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, in de gemeente Smallingerland te Drachten in een vergadering van de gemeenteraad van Smallingerland heeft gezegd: „Wij zijn sinds 10 Mei 1940 geen Nederlanders meer, maar Duitschers”, en mitsdien openlijk blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand;

alsmede tusschen 14 Mei 1940 en 1 Mei 1941 krachtige medewerking verleend heeft aan Winterhulp Nederland en mitsdien werkzaam is geweest aan een nationaal-socialistische of fascistische instelling;

en op grond van deze handelingen geacht moet worden desbewust te hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 4 Februari 1946 is verschenen, bijgestaan door Mr. J. Walvius als raadsman;

O. dat de dagvaarding nietig moet worden verklaard op grond van de navolgende redenen:

O. wat betreft de aan beschuldigde ten laste gelegde uitdrukking in de vergadering van de gemeenteraad van Smallingerland, gehouden op 30 Mei 1940: „Wij zijn sinds 10 Mei 1940 geen Nederlanders meer, maar Duitschers”;

O. dat genoemde uitdrukking een onderdeel vormt van een verslag van het verhandelde in genoemde zitting van de gemeenteraad zooals dit is verschenen in het te Drachten verschijnende weekblad „De Vrije Fries”, blijkens welk verslag de be-

schuldigde de hierboven gerelateerde woorden in zijn openingsrede heeft gebezigd, toen hij een algemeen overzicht gaf van de veranderende staatkundige situatie van ons land sedert de bezetting daarvan door den vijand;

O. dat de beschuldigde ter terechtzitting met klem heeft ontkend de geïncrimineerde woorden te hebben geuit en het van zijn rede in gemeld blad gegeven verslag als volkomen onjuist heeft gekwalificeerd;

O. dat de getuige Israëls, die als Secretaris der gemeente Smallingerland genoemde raadszitting bijwoonde en de rede van den beschuldigde nauwlettend heeft gevolgd, ter terechtzitting heeft bevestigd dat het verslag van „De Vrije Fries” terstond bij hem de gedachte had opgewekt dat het gesprokene niet juist was weergegeven, terwijl deze getuige voorts heeft verklaard dat de bewuste openingsrede van den Voorzitter geenszins een pro-Duitsch karakter heeft gedragen;

O. dat de getuige Bergsma, door wien het courantenverslag werd opgemaakt ter terechtzitting heeft medegedeeld dat hij het gesprokene ter raadsvergadering niet stenografisch had opgenomen, doch het verslag had geredigeerd naar aanleiding van aantekeningen, welke door hem tijdens de vergadering werden opgemaakt;

O. dat deze getuige voorts verklaarde zich te herinneren dat de beschuldigde zich niet in pro-Duitschen zin heeft uitgelaten en onder meer zijn sympathie had betuigd met de bekende rede van den toenmaligen burgemeester van Zaandam, Mr. J. in 't Veld, die het beleid van de Koningin en de Nederlandsche Regeering, met name hun vertrek naar Engeland, verdedigde;

dat door den raadsman van beschuldigde o.m. is overgelegd het officieele verslag van genoemde raadsvergadering, waarin met geen woord melding wordt gemaakt van de door den voorzitter gehouden openingsrede;

O. dat het sub a ten laste gelegde naar het oordeel van het Tribunaal dan ook in geen enkel opzicht is bewezen wat betreft de ten laste gelegde medewerking aan Winterhulp Nederland;

O. dat beschuldigde ter terechtzitting een historisch overzicht heeft gegeven van zijn strijd, reeds jarenlang voor een beter lot voor de groote groep minderbedeelden in Smallingerland, waarvoor door hem via Fonds Bijzondere Nooden, Crisiscomité en andere officieele instanties een grootscheeps apparaat voor de Gemeente Smallingerland was opgebouwd;

dat ditzelfde apparaat, waarin ook verschillende vooraanstaande werkers uit de illegaliteit zitting hadden, met goedkeuring van de Directie van Winterhulp, de ondersteuning van de Armen van Smallingerland, bleef behartigen als voorheen, zoodat praktisch de toestand bleef, zooals deze vroeger was, met het eenige verschil dat alleen de naam Winterhulp in de officieele stukken werd gebezigd;

dat het politiek karakter van Winterhulp

in den eersten tijd van haar bestaan door beschuldigde niet werd voorzien, trouwens pas veel later, toen hij, beschuldigde, reeds als burgemeester was afgetreden, duidelijker naar voren trad en de eerste waarschuwing tegen Winterhulp van de zijde der Kerken, dan ook pas werd gegeven in Maart 1941, toen hij, beschuldigde, reeds niet meer in functie was;

dat hij, beschuldigde, hetgeen hij voor Winterhulp heeft gedaan, steeds verrichtte om zijn arme bevolking te steunen in hun moeilijk bestaan en alzoo stellig niet ten einde de belangen van het Nederlandsche volk te schaden of afbreuk te doen aan het verzet tegen den vijand, zooals hem in de dagvaarding ten laste wordt gelegd;

O. dat de getuigen Israëls en Bergsma ter zitting bovenstaande explicaties van den beschuldigde hebben bevestigd, met name zijn groote belangstelling voor het lot der arbeidersbevolking hebben gememoreerd, welke zij inderdaad als het motief van beschuldigde voor zijn ijveren voor Winterhulp hebben gekwalificeerd;

O. dat het Tribunaal op grond van het bovenstaande wil aannemen dat ten aanzien van den beschuldigde niet kan worden gezegd dat door zijn pousseeren van het Winterhulpswerk desbewust het belang van het Nederlandsche volk heeft geschonden of desbewust afbreuk heeft gedaan aan het verzet tegen den vijand.

Gezien de betreffende wetsartikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldiging vervallen op grond van voormelde redenen.

No. 230.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT AMSTERDAM (25e Kamer), 12 April 1946. (Mr. Stuttenheim, Ds. Zuurdeeg en Ek).

De door beschuldigde aangevoerde noodzaak om in het levensonderhoud zoowel voor zijn gezin als voor zijn bejaarden vader te zorgen, levert geen rechtvaardigingsgrond op voor zijne werkzaamheden bij de propagandistische afdeling „de Berichten Dienst” van den Nederlandschen Omroep.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Het Tribunaal Amsterdam tegen Johannes Cornelis Timrott, hulp-programmaleider bij den Nederlandschen Omroep, wonende te Hilversum, thans voorloopig geïnterneerd in het Bewaringskamp „Oud Nolen” te Naarden.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa en op het tijdstip van het inwerkingtreden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaren bereikt heb-

a. hulp, althans steun heeft verleend, althans getracht heeft te verleenen aan den vijand, althans diens handlangers of medewerkers, door van of omstreeks 1 April 1941, tot het einde van den oorlog, werkzaam te zijn bij den Rijks Radio-Omroep „den Nederlandschen Omroep” en in zijne functie van programmaleider bij dien Omroep, propaganda van den vijand of diens handlangers of medewerkers heeft verspreid of bevorderd, althans heeft medegewerkt bij de verspreiding of bevordering van die propaganda door het samenstellen en verzorgen van de Ultra-korte golfuitzendingen van de 16.6 Meter zender, welke rechtstreeks op Nederlandsch Oost-Indië was gericht;

b. na 1 Januari 1941 aangesloten is geweest als lid, begunstiger of anderszins bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

c. blijk heeft gegeven van ingenomenheid met den vijand, althans diens handlangers of medewerkers, door regelmatig, althans meermalen, het N.S.B.-insigne in het openbaar te dragen.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 29sten Maart 1946 heeft verklaard: dat hij erkent Nederlander te zijn en zich aan de hem in de dagvaarding sub a en b te laste gelegde gedragingen te hebben schuldig gemaakt, wat betreft sub a met dien verstande dat hij de daarin te laste gelegde gedragingen niet in de functie van programmaleider doch in die van hulp-programmaleider bij den Nederlandschen Omroep heeft verricht,

doch dat hij ontkent zich aan het hem in de dagvaarding sub c te laste gelegde te hebben schuldig gemaakt;

O. dat de verklaringen der getuigen door het Tribunaal in raadkamer ter zitting van den 22sten Maart 1946 gehoord, zakelijk inhouden:

a. getuige Bergamins:

dat beschuldigde werkzaam was bij den Berichten Dienst van den Nederlandschen Omroep en diens werkzaamheden bestonden uit het regelen van de muzikale uitzendingen, het somtijds verrichten van scheppend werk, doch uitsluitend op tooneelgebied, het wel eens invallen voor het lezen van nieuws en het invallen als plaatsvervangend omroeper voor de muzikale uitzendingen; dat de medewerking van den beschuldigde aan de nazi-propaganda hoogst onbeduidend is geweest, vergeleken bij die van zijn N.S.B.-confraters;

dat de beschuldigde lid der N.S.B. was blijkens aantekening in een register, berustende bij de administratie van de B.N.O., in welk register achter den naam van J. C. Timrott, als antwoord op de vraag of hij al dan niet bij de N.S.B. was aangesloten, „ja” stond vermeld en dat hem getuige bekend was, dat de invulling van het antwoord op bedoelde vraag in het genoemde register

steeds in tegenwoordigheid van den betrokkene geschiedde; dat beschuldigde, dien hij, getuige, geregeld om den anderen dag zag, steeds het insigne der N.S.B. droeg;

dat hij, getuige, den beschuldigde heel goed kent en zich wat betreft het dragen van het N.S.B.-insigne niet in de persoon kan hebben vergist;

dat beschuldigde nooit onder stoelen of banken heeft gestoken, dat hij tegen de jodenvervolging was, nimmer misbruik van zijn N.S.B. lidmaatschap heeft gemaakt en een onbeduidend figuur in N.S.B. kringen was.

b. getuige van Turenhout:

dat hij beschuldigde regelmatig het N.S.B. insigne heeft zien dragen, getuige heel goed kent en zich wat betreft de persoon en de aard van het insigne niet kan vergissen; dat hij, getuige, van meening is, dat beschuldigde verkeerd heeft gedaan bij de afdeeling Berichten Dienst van den Nederlandschen Omroep te werken, daar die als eene propagandistische afdeeling kon worden bestempeld; dat beschuldigde een rustige figuur is van wien hem, getuige, niets kwaads bekend is.

Gezien de processtukken:

waaronder twee kaarten uit de leden-karothotheek van de N.S.B., waaruit blijkt dat beschuldigde op 1 Augustus 1940 onder stamboeknummer 103640 is ingeschreven en op 8 November 1943 is afgevoerd als lid der N.S.B.

Welke stukken als bewijsmiddelen te dezen worden gebezigd;

O. dat wat betreft het sub c te laste gelegde, het Tribunaal, ondanks de ontkentenis van beschuldigde, waar de hiervoren vermelde verklaringen van de getuigen Bergamins en van Turenhout op dit punt geen twijfel overlaten, ook het sub c te laste gelegde bewezen oordeelt;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen en deze gedragingen opleveren:

a. hulp of steun verleend hebben aan den vijand en diens handlangers door van begin April 1941 tot het einde van den oorlog werkzaam te zijn bij den Rijks Radio-Omroep „den Nederlandschen Omroep” en in zijne functie van hulpprogrammaleider mede te werken bij de verspreiding van de propaganda van den vijand en diens handlangers door het samenstellen en verzorgen van uitzendingen bestemd voor Nederlandsch-Indië en het af en toe lezen van nieuwsberichten;

b. als lid zich aangesloten hebben en tot November 1943 aangesloten zijn gebleven bij de Nationaal-Socialistische Beweging der Nederlanden;

c. blijk hebben gegeven van ingenomenheid met de handlangers van den vijand door meermalen het N.S.B.-insigne in het open-

baar te dragen;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de navolgende redenen:

dat de noodzaak, welke naar beschuldigde heeft aangevoerd, voor hem bestond in het levensonderhoud zowel voor zijn gezin als voor zijnen bejaarden vader te zorgen, geen rechtvaardigingsgrond oplevert voor zijne werkzaamheden bij de propagandistische afdeeling „de Berichten Dienst” van den Nederlandschen Omroep, in het bijzonder niet voor het, zonder protest, buiten zijn eigenlijke taak vallende voor de microfoon lezen van nieuwsberichten, waarvan beschuldigde zelf erkent de tendentieuze inhoud te hebben beseft;

dat rekening wordt gehouden met het feit, dat beschuldigde niet gedurende den geheelen bezettingstijd lid der N.S.B. is gebleven, dat hij als zoodanig nimmer agressief of zelfs actief is opgetreden, dat hij zijn afwijzend standpunt ten opzichte van de jodenvervolging nimmer onder stoelen of banken heeft gestoken en dat de medewerking van beschuldigde aan de nazi-propaganda niet zeer beduidend is geweest.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoren bewezen is verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. Interneering, waarbij overeenkomstig het bij art. 2, lid 1 van het Tribunaalbesluit bepaalde, in overweging gegeven wordt den tijdsduur te bepalen op een jaar, ingaande op de dag der inbewaringstelling, zijnde 31 Mei 1945 en alzoo eindigende 31 Mei 1946.

2. Ontzetting uit het recht van kiezen en van de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 231.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ASSEN (3e Kamer), 30 Maart 1946. (Mr.
Dr. Verdoorn, Walles en Bijker).

Het verstrekken van een bijdrage voor een op te richten W.A. muziekkorps is te brengen onder: blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Assen tegen Trientje Ausma, echtgenoot van Abel Huls, wonende te Langelo, gemeente Norg, thans verblijvende in het Bewarings- en Verblijfskamp te Westerbork, raadsman Mr. W. J. Benes.

Vervolg Na-Oorlogsche Rechtspraak 1946.

dat hij niettemin bereid is ook het pakhuis aan geïntimeerde ter beschikking te stellen (en na hier toe gesommeerd te zijn dit ook aan geïntim.'s raadsman heeft doen weten) mits geïntimeerde zorg draagt dat de aldaar opgeslagen goederen van geëvacueerden elders opgeslagen worden en mits aan appellant een huur van f 10 per maand wordt ver. goed, doch geïntimeerde ook dit niet heeft willen accepteren;

dat appellant aanbiedt zijn stellingen zoonodig met getuigen te bewijzen;

Weshalve het Uw afdeling Rechtspraak behage het vonnis van den wnd. Voorzitter Uwer afdeling op 21 Maart 1946 tusschen partijen gewezen, te vernietigen en geïntimeerde, verzoeker in prima in zijn verzoek niet te ontvangen, althans hem dit te ontzeggen, althans te bepalen, dat appellant de brandvrije opslagplaats in het perceel Middeweg 23/23a te Leiden niet ter beschikking van geïntimeerde zal behoeven te stellen dan tegen vergoeding van f 10 per maand, door geïntimeerde aan appellant te betalen totdat in de hoofdzaak over de aan appellante toe te kennen schadevergoeding zal zijn beslist, kosten rechtens.

De Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Gezien vorenstaand appèl-request en het antwoord van geïntimeerde;

Ten aanzien der feiten:

O. dat ten verzoeken van J. J. Cohen, thans geïntimeerde, bij beschikking in kort geding d.d. 27 Maart 1946 P. J. van Vliet, thans appellant, is veroordeeld de opslagplaats in het perceel Middeweg 23 en 23a te Leiden te ontruimen;

dat P. J. van Vliet tegen deze beschikking

bij vorenstaand request in hooger beroep is gekomen;

Ten aanzien van het recht:

O. dat appellant niet betwist, dat geïntimeerde in zijn recht op de ten processe bedoelde opslagplaats behoort te worden hersteld en verklaart steeds bereid te zijn geweest die opslagplaats tegen vergoeding aan geïntimeerde uit te leveren;

O. dat appellant zich beroepende op art. 27 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer betoogt, dat hem schadevergoeding behoort te worden toegekend;

dat evenwel de vraag of — en zoo ja in hoeverre — appellant op schadevergoeding recht heeft, in de hoofdzaak dient te worden beslist;

dat dit alleen dan anders zoude zijn, indien appellant aannemelijk had gemaakt, dat de, op zich zelve door hem niet betwiste, onverwijld ontruiming van de opslagplaats alleen mag worden bevolen, indien aan appellant tegelijkertijd schadevergoeding wordt toegekend;

dat echter allenminst is gebleken, dat die ontruiming onmiddellijk van schadevergoeding behoort vergezeld te gaan;

dat de beschikking, waarvan hooger beroep, dus behoort te worden bevestigd;

Rechtdoende in hooger beroep:

Bevestigt de beschikking in kort geding d.d. 27 Maart 1946;

Veroordeelt appellant in de kosten van het hooger beroep tot aan deze uitspraak aan de zijde van geïntimeerde begroot op f 50.

Vervolg Tribunalen in Nederland 1946.

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde,

I. zich in of omstreeks Augustus 1940 heeft aangesloten als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

II. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie;

b. heeft blijk gegeven van nationaal-socialistische gezindheid, door het bezoeken van vergaderingen van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en van de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie, en door in of omstreeks 1941 een bijdrage te geven voor een op te richten W.A. muziekkorps;

op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 16 Maart 1946 zakelijk heeft verklaard: —

dat zij erkent hetgeen waarvan zij wordt beschuldigd, behoudens dat zij niet weet een bijdrage te hebben gegeven voor een op te richten W.A. muziekkorps.

Gezien de processtukken;

Gehoord den raadsman van de beschuldigde en haar echtgenoot Abel Huls;

Gezien een door den beheerder van het vermogen van laatstgenoemde verstrekte opgave van dat vermogen;

O. dat de bewijsmiddelen de redengevende feiten en omstandigheden inhouden op grond waarvan het Tribunaal bewezen acht hetgeen waarvan de beschuldigde wordt beschuldigd;

O. dat dit bewezen verklaarde — gelet op den ernst dier gedragingen, de persoon en de persoonlijke omstandigheden van de beschuldigde, oplegging van de navolgende bijzondere maatregelen wettigt;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen waarvan zij wordt beschuldigd;

Legt haar deswege de navolgende bijzondere maatregelen op:

1. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven daarbij een tijdsduur in acht te nemen van één jaar, aanvangende op het tijdstip waarop de beschuldigde in bewaring is gesteld, zijnde 30 April 1945, en alzoo eindigende 30 April 1946;

2. Verbeurdverklaring van het tot de huwelijksgemeenschap behorende radiotoestel;

3. Ontzetting van het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

5 Juni 1946 (af. 29)

No. 232—238

TRIBUNALEN IN NEDERLAND

EN ANDERE NA-OORLOGSCHE RECHTSPRAAK

No 252—260

Redactie Tribunalen in Nederland :

Mr. G.C.M. VAN NIJNATTEN en **Mr. J. J. H. VAN DER BRUG**

Hoofd van het Centraal Tribunaal Kantoor

Secretaris v. h. Tribunaal te 's-Hertogenbosch

Redactie van de na-oorlogsche Rechtspraak (Bijz. Raad
van Cassatie, Bijz. Gerechtshoven, Rechtsherstel e.a.):

Mr. J. MILDERS

Rechter Arr.-Rechtbank te Zwolle

(VERSCHIJNT WOENSDAG)

1^e JAARGANG

**N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE**

Beschuldigd van: dat zij, Nederlandsche zijnde,

I. zich in of omstreeks Augustus 1940 heeft aangesloten als lid bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

II. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. zich als lid heeft aangesloten bij de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie;

b. heeft blij gegeven van nationaal-socialistische gezindheid, door het bezoeken van vergaderingen van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en van de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie, en door in of omstreeks 1941 een bijdrage te geven voor een op te richten W.A. muziekkorps;

op grond van welke handelingen zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat de beschuldigde ter zitting van 16 Maart 1946 zakelijk heeft verklaard:

dat zij erkent hetgeen waarvan zij wordt beschuldigd, behoudens dat zij niet weet een bijdrage te hebben gegeven voor een op te richten W.A. muziekkorps.

Gezien de processtukken;

Gehoord den raadsman van de beschuldigde en haar echtgenoot Abel Huls;

Gezien een door den beheerder van het vermogen van laatstgenoemde verstrekte opgave van dat vermogen;

O. dat de bewijsmiddelen de redengevende feiten en omstandigheden inhouden op grond waarvan het Tribunaal bewezen acht hetgeen waarvan de beschuldigde wordt beschuldigd;

O. dat dit bewezen verklaarde — gelet op den ernst dier gedragingen, de persoon en de persoonlijke omstandigheden van de beschuldigde, oplegging van de navolgende bijzondere maatregelen telt;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen waarvan zij wordt beschuldigd;

Legt haar deswege de navolgende bijzondere maatregelen op:

1. Internering, waarbij in overweging wordt gegeven daarbij een tijdsduur in acht te nemen van één jaar, aanvangende op het tijdstip waarop de beschuldigde in bewaring is gesteld, zijnde 30 April 1945, en alzoo eindigende 30 April 1946;

2. Verbeurdverklaring van het tot de huwelijksgemeenschap behorende radiotoestel;

3. Ontzetting van het recht te kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 232.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (5e Kamer), 17 Januari 1946.
(Mr. Ruygrok, Oomen en Luyxk).

Het teekenen van de z.g. loyaliteitsverklaring om lessen te kunnen volgen aan de

Technische Hooge School te Delft is te brengen onder: blijk geven van nationaal-socialistische gezindheid.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Breda tegen Hermanus Petrus Nelissen, architect, wonende te Hoeven.

O. dat aan beschuldigde overeenkomstig de in de dagvaarding omschreven beschuldiging is ten laste gelegd, dat hij als Nederlander, die op 20 Sept. 1944 den leeftijd van achttien jaren had bereikt, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich heeft aangesloten bij de Nederlandsche Kultuurkamer en bij de Nederlandsch-Duitsche Kultuurgemeenschap, zijnde aan de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden verwante of andere Nationaal-Socialistische Organisaties of instellingen;

2. hulp of steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers, door:

a. het storten van een bijdrage ten behoeve van het Verzorgingsfonds van het Vrijwilligers Legioen Nederland;

b. vanaf omstreeks September 1942 enige maanden werkzaam is geweest als architect voor den Nederlandschen Landstand bij het uitvoeren van verbouwingen aan een klooster te Baarle-Nassau, welk klooster ten behoeve van voornoemde Landstand door een Deutsche Instantie was inbeslaggenomen met het doel daarin een school voor genoemden Landstand te vestigen;

c. vanaf omstreeks Juni 1943 enigen tijd als architect in dienst is geweest bij den Nederlandschen Landstand;

3. van instemming met het streven van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden of althans van Nationaal Socialistische gezindheid heeft blij gegeven door het teekenen van de zogenaamde loyaliteitsverklaring om lessen te kunnen volgen aan de Technische Hoogeschool te Delft;

4. voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand genomen maatregelen door het verkrijgen en accepteren van een vrijstelling voor het inleveren van een radiotoestel;

op grond van al hetwelk hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

O. dat beschuldigde ter zitting van 3 Januari 1946 heeft verklaard Nederlander te zijn en het telastegelegde te bekennen;

O. dat de verklaringen der getuigen, gehoord door Mr. F. A. M. J. Ruygrok als Commissaris d.d. 14 December 1945 zakelijk inhouden:

1. die van J. M. R. M. Geurts:

dat de man van haar — getuige — burgemeester van Hoeven was en aanvankelijk boerenleider van den Landstand;

dat zij weet, dat beschuldigde verbouwin-

gen aan het klooster te Baarle-Nassau ver-richtte;

2. die van J. van Horrik:

dat op 26 Juli 1942 hun klooster te Baarle-Nassau door de S.D. in beslag is genomen en kort daarna is overgedragen aan den Landstand;

dat behalve het leegroven ook enige verbouwingen aan het klooster zijn aangebracht, welke verbouwingen door beschuldigde zijn geschied.

Post alia:

O. dat de feiten en omstandigheden ver- vat in voormelde verklaringen van beschul- digde en getuigen en in de proces-stukken, welke verklaringen en proces-stukken ten deze als bewijsmiddelen worden gebezigd, opleveren even zovele redenevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslis- sing van het Tribunaal, dat daardoor is be- wezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat hij — voor wat het sub 3 telastegelegde betreft — van Nationaal-Socialistische gezindheid heeft blijk gegeven;

O. dat beschuldigde blijkens het proces- verbaal van zijn verhoor, opgemaakt door Mr. F. A. M. J. Ruygrok als Commissaris d.d. 14 December 1945 en zijne verklaringen ter zitting van 3 Januari 1946 het in het al- gemeen doet voorkomen, dat hij ten tijde zijner gedragingen, waarvan hij wordt be- schuldigd, niet zou hebben ingezien, dat die gedragingen onvaderlandsch waren, zodat hij niet desbewust zou hebben gehandeld in strijd met de belangen van het Nederland- sche volk of afbreuk deed aan het verzet tegen daaraan aan het verzet tegen den vijand;

O. te dien aanzien — daargelaten nog of dit verweer wel voldoende met reden is om- keerd —:

dat het Tribunaal de te dezer zake in art. 1 van het Tribunaalbesluit omschreven be- woordingen aldus verstaat, dat de beschul- digde naar het oordeel van het Tribunaal — mede gelet op de persoon van beschuldigde — moet hebben geweten, dat hij handelde in strijd met de belangen van het Nederland- sche volk of afbreuk deed aan het verzet te- gen den vijand en/of diens handlangers;

dat het nu tijdens de vijandelijke bezetting van algemeene bekendheid was, dat de Na- tionaal Socialistische Beweging der Neder- landen in het gareel liep van den vijand en daarom in strijd was met de belangen van het Nederlandsche volk;

dat ditzelfde het geval was met alle an- dere organisaties of instellingen, die op Na- tionaal-Socialistische leest waren geschoeid of Nationaal-Socialistisch getint waren;

dat nu in het algemeen, zelfs het gewone publiek, bedoelde organisaties en instellin- gen, goed wist te onderscheiden;

dat daarom beschuldigde zeer zeker moet hebben geweten, dat de Nederlandsche Kul- tuurkamer, de Nederlandsch-Duitse Kul- tuurgemeenschap en de Nederlandsche Land- stand organisaties of instellingen waren, als

boven bedoeld, mede gezien zijn ontwikke- ling;

dat dit ten aanzien van den Nederland- schen Landstand nog temeer hieruit blijkt, dat beschuldigde hieromtrent aanvankelijk gewetensbezwaar had;

dat beschuldigde ook zonder enige twijfel moet hebben geweten, dat het Vrijwilligers- Legioen Nederland den strijd had aangebod- den tezamen met- of althans naast den vijand, en dus tegen zijn eigen vaderland, gezien dit wel bij uitstek door en door be- kend was en ook openlijk bekend gemaakt werd, zodat beschuldigde moet hebben ge- weten, dat hij in strijd handelde met de be- langens van het Nederlandsche volk door een bijdrage te geven aan het Verzorgingsfonds van genoemd Legioen;

dat elk studeerende aan een Nederland- sche Universiteit of Hoogeschool moet heb- ben geweten, dat de bedoeling van het teke- nen der zogenaamde loyaliteitsverklaring was, daarmede zoveel mogelijk het verzet te- gen den vijand te breken, zodat ook beschul- digde geacht moet worden te hebben gewe- ten, dat hij door het tekenen dier verklaring afbreuk deed aan het verzet tegen den vijand;

dat beschuldigde ingevolge het proces-stuk sub 6 genoemd wist, dat hij een vrijstelling voor het inleveren van zijn radiotoestel ver- kreeg, omdat hij was aangesloten bij de Ne- derlandsch-Duitse Kultuurgemeenschap, zo- dat hij daaruit de gevolgtrekking heeft moe- ten kunnen maken, dat hij door den vijand en diens handlangers boven zijn mede-bur- gers werd bevoorreed omdat hij in hun schuitje voer, en dus door het accepteren van dat voordeel een daad stelde, die in strijd was met de belangen van het Nederlandse volk;

O. mitsdien, dat beschuldigde op grond van zijn voorzegd handelen geacht moet wor- den zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederland- sche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlanger;

O. dat het bewezen verklaarde oplevert, dat de beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. zich heeft aangesloten als lid bij:

de Nationaal Socialistische instellingen: de Nederlandsche Kulturkamer en de Ne- derlandsch-Duitse Kultuurgemeenschap;

2. hulp of steun heeft verleend aan den vijand en diens handlangers;

3. blijk heeft gegeven van Nationaal So- cialistische gezindheid;

4. voordeel heeft getrokken uit door of vanwege den vijand genomen maatregelen;

O. dat het bewezen verklaarde, gelet op den ernst dier gedragingen en op de persoon en de persoonlijke omstandigheden van den beschuldigde, de oplegging wettig van de hierna te vermelden maatregelen;

O. dat daarvoor in het bijzonder nog de navolgende redenen gelden:

1. uit de tenlaste gelegde gedragingen

van beschuldigde tijdens de bezetting moet worden afeleid, dat beschuldigde in het algemeen fout is geweest;

2. speciaal zijn werk voor den Landstand moet als laakbaar worden aangemerkt;

3. hij is reeds ongeveer twee maanden in bewaring geweest en heeft tengevolge van zijn gedragingen tijdens de bezetting zijn vaste gemeentebetrekking, waarin hij reeds tien dienstjaren had, verloren;

4. de maatregel van internering zou zeker op zijn plaats zijn geweest, ware het niet, dat zijn gezondheidstoestand daarvoor een ernstig beletsel vormde;

5. in het algemeen heeft hij zijn fouten gemaakt in de uitoefening of uit hoofde van zijn beroep, zodat een der op te leggen maatregelen op zijn beroep of ambt betrekking dient te hebben;

Gezien de betreffende Wetsartikelen; Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor als bewezen is verklaard, en dat hij op grond daarvan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1. ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. ontzetting uit het recht tot het uitoefenen van enig beroep of de beklading van enig ambt in overheids- of semi-overheidsdienst.

No. 233.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT ALMELO te HENGELO (O) (3e Kamer), 14 Mei 1946. (Mr. Bergsma, Lenderink, Jansen).

Door het teekenen als student van de z.g. loyaliteitsverklaring wordt hulp en steun verleend aan den vijand.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Almelo tegen Jan van Lit, student, wonende te Goor, verblijvende in kamp „De Eese” te Steenwijkerwold, adv. Mr. P. J. Jebbink.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa,

a. op 21 November 1941, althans op eenig tijdstip als sympathiseerend lid zich aangesloten heeft bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. hulp en steun heeft verleend, althans getracht heeft te verleenen aan den vijand, althans diens handlangers of medewerkers, door

1. zich op 26 Maart 1942 te melden voor vrijwillige dienstneming bij den Nederlandschen Arbeidsdienst;

2. van 1 Juni 1942 tot 24 November 1942, althans gedurende eenigen tijd, in dienst te zijn bij den Nederlandschen Arbeidsdienst;

3. de „loyaliteitsverklaring” van studenten aan den bezetter te teekenen;

c. als lid zich aangesloten heeft bij het Nationaal Socialistische Studenten Front;

d. op of omstreeks 25 Februari 1944 als lid zich aangesloten heeft

1. bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

2. bij de W.A. (Weerafd. der N.S.B.);

e. hulp en steun heeft verleend, althans getracht heeft te verleenen aan den vijand, althans diens handlangers of medewerkers door zich aan te sluiten bij de Landwacht Nederland.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk of desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van 7 Mei 1946 heeft verklaard:

dat hij, beschuldigde, Nederlander is;

dat hij op 21 November 1941 sympathiseerend lid van de N.S.B. is geworden;

dat hij op 26 Maart 1942 zich gemeld heeft voor vrijwillige dienst bij den N.A.D. en van 1 Juni 1942 tot 24 October 1942 in dienst is geweest bij den N.A.D.;

dat hij de „loyaliteitsverklaring” van studenten aan den bezetter heeft geteekend;

da hij als lid zich aangesloten heeft bij het Nationaal Socialistische Studentenfront;

dat hij op 25 Februari 1944 als lid zich aangesloten heeft bij de N.S.B. en de W.A.;

dat hij bij de Hulpdienst van de Landwacht is geweest;

Gezien het navolgende processtuk, waarvan de korte inhoud door den voorzitter ter zitting is medegedeeld:

Vragenlijst Landwacht Nederland ten name van beschuldigde, vermeldende:

lid N.S.B. sinds 25 Februari 1944,

lid W.A. sinds 25 Februari 1944,

N.A.D. van 1 Juni 1942 tot 1 Oct. 1942, welk stuk door het Tribunaal als bewijsmiddel wordt gebezigd;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande dat bewezen is verklaard:

ten aanzien van het sub *b* 1 en 2 ten laste gelegde: dat hij hulp en steun heeft verleend aan handlangers van den vijand door:

1. zich op 26 Maart 1942 te melden voor vrijwillige dienstneming bij den Nederlandschen Arbeidsdienst;

2. gedurende eenigen tijd in dienst te zijn bij den Nederlandschen Arbeidsdienst;

ten aanzien van het sub *b* 3 ten laste gelegde, dat hij hulp en steun heeft verleend aan den vijand door de „loyaliteitsverklaring” van studenten aan den bezetter te teekenen;

ten aanzien van het sub *e* ten laste gelegde; dat hij hulp en steun heeft verleend aan den vijand door zich aan te sluiten bij de Landwacht Nederland;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

dat de beschuldigde op zeer jeugdigen leeftijd zich aangetrokken heeft gevoeld tot nationaal-socialistische beginselen;

dat hij bezielde was met een groote eerocht en gemeend heeft zijn doel door middel van de nationaal-socialistische instellingen, waarbij hij zich aansloot, te kunnen bereiken;

dat het Tribunaal den beschuldigde in het bijzonder zwaar aanrekenent zijn dienst bij de Landwacht Nederland;

dat met het oog op den jeugdigen leeftijd van den beschuldigde evenwel tot een betrekkelijk korte interneering wordt geadviseerd;

Gezien de betreffende artikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard;

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1e. Interneering, waarbij het Tribunaal in overweging geeft deze te beperken tot den duur van een jaar en drie maanden, met bepaling dat de tijd door beschuldigde in bewaring doorgebracht van 8 April 1945 af op de op te leggen interneering in mindering wordt gebracht, zoodat deze eindigt op 8 Juli 1946;

2e. Ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Bepaalt dat het beheer krachtens het Besluit Vijandelijk Vermogen zal eindigen een maand na heden.

No. 234.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BREDA (7e Kamer), 13 Mei 1946. (Drs. Smits, van Dobbenburgh en Ir. Bogaers).

Het verweer, dat beschuldigde een niet-actief lid van de N.S.B. zou zijn geweest, wordt niet aanvaard, daar beschuldigde den eed van trouw aan den leider van de N.S.B., Anton Mussert, heeft afgelegd, een gunst,

welke alleen aan actieve leden werd toegestaan.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 3.)

Tribunaal Breda tegen Johanna Groffen, zonder beroep, wonende te Bergen op Zoom, beschuldigde is gehuwd met Jacobus Leonardus van Beers.

Het Tribunaal, enz.;

O. dat aan beschuldigde bij bevel van dagvaarding dd. 8 April 1946 is tenlastegelegd: dat zij, Nederlandsche zijnde en op het tijdstip van het inwerkingtreden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. vanaf 25 April 1941 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en aan gemelde Beweging heeft gecontribueerd;

b. als lid aangesloten is geweest bij de N.S.V.O., een aan de N.S.B. verwante organisatie, in welke organisatie zij de functie heeft bekleed van plv. kringleidster;

c. vertegenwoordigster was van het Strijdfonds, een aan de N.S.B. verwante instelling;

althans hetzij als lid, hetzij als begunstigster of anderszins aangesloten is geweest en gedurende eenigen tijd aangesloten is gebleven bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en/of eenige daaraan verwante of andere Nationaal Socialistische organisatie of instelling;

op grond van welke feiten zij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

O. dat beschuldigde ter zitting van 8 April 1946 heeft verklaard:

dat zij Nederlandsche is;

dat zij het tenlastegelegde erkent;

Post alia:

O. dat door de verklaringen van beschuldigde ter terechtzitting in verband met de processtukken — welke te deze als bewijsmiddelen worden gebezigd — wordt bewezen dat beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen;

O. dat deze gedragingen opleveren:

het als lid aangesloten geweest zijn bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden en het aan deze Beweging gecontribueerd hebben, het als lid aangesloten geweest zijn bij de N.S.V.O. een aan de N.S.B. verwante organisatie en het in deze organisatie de functie bekleed hebben van Plv. kringleidster; en het vertegenwoordigster geweest zijn van het Strijdfonds, een aan de N.S.B. verwante instelling;

O. dat het verweer van haar raadsman, als zou beschuldigde een niet-actief lid van de N.S.B. zijn geweest, niet aanvaard kan worden daar beschuldigde den eed van trouw aan den leider van de N.S.B., Anton Mussert, heeft afgelegd, een gunst welke alleen aan actieve leden werd toegestaan;

O. dat de bewezen verklaarde gedragingen oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigen, immers deze in juiste verhouding staan tot den ernst der gedragingen;

O. dat het Tribunaal meent dat met een interneering voor den tijd van 18 maanden met aftrek van de reeds ondergane voorloopige bewaring kan worden volstaan en de Regeering derhalve in overweging geeft deze tot dien tijd te beperken;

O. dat beschuldigde vanaf 9 December 1944 tot 21 December 1945 in voorloopige bewaring is geweest en dit tijdperk in mindering gebracht kan worden op de nog te ondergane tijd van interneering;

Gezien de betreffende wetsartikelen;
Uitspraak doende:

Legt de navolgende maatregelen aan beschuldigde op:

1. Interneering;
2. Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen en ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in overheidsdienst en semie-overheidsdienst;
3. Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde, zich uitstrekkende over en beperkt tot een bedrag van f 1000.

No. 235.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT BRED A (5e Kamer), 17 Januari 1946.
(Mr. Ruygrok, Oomen en Luykx).

Het verweer, dat uit de aan het telastgelegde ten grondslag liggende gedragingen van beschuldigde niet kon worden geconcludeerd, dat zij heeft doen blijken van ingenomenheid met het collectieve begrip „Vijand” en dat zij die ingenomenheid openlijk heeft doen blijken, wordt verworpen

1° omdat beschuldigde behalve met de bij haar ingekwartierde Duitschers ook omgaan had met den Ortskommandant, die alleen al in zijn functie het begrip „vijand” belichaamde;

2° omdat voor het openlijk doen blijken niet vereischt is, dat de daaraan ten grondslag liggende gedragingen in het openbaar moeten hebben plaats gehad, doch dat het voldoende is, dat die gedragingen door meerdere anderen op een of andere wijze waarneembaar of hoorbaar waren.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 2.)

Tribunaal Breda tegen Maria Anna Elisabeth van Dongen, zonder beroep, wonende te Oudenbosch.

O. dat aan beschuldigde overeenkomstig de in de dagvaarding omschreven beschuldiging is ten laste gelegd, dat zij als Nederlandsche, die op 20 September 1944 den

leeftijd van achttien jaren had bereikt, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door:

a. geregeld omgang te hebben met Duitse militairen en met dezen ten haren huize gezellige, vriendschappelijke en/of feestelijke bijeenkomsten te houden;

b. het op zichtbare wijze in haar woning plaatsen van foto's van Duitse militairen;

c. het in haar tuin op een demonstratieve wijze plaatsen van een wimpel, waarop stonden de woorden: „Truppe Müller”;

d. het meerdere malen bezigen van de woorden: „liever tien Duitsers in mijn huis dan één Zeeuw”, althans woorden van die strekking;

e. het verzenden van pakketten, inhoudende levensmiddelen, versnaperingen en/of andere dergelijke zaken, bestemd voor Duitse militairen of hun gezin of bloedverwanten, en daardoor tevens hulp of steun heeft verleend aan den vijand;

2. voordeel heeft getrokken uit door den oorlog en de vijandelijke bezetting geschapen feitelijke toestand door aan leden of een lid van de Duitse Weermacht koffie te verkopen voor een prijs van honderd gulden per kilogram of koffie met hen of hem te ruilen, en daardoor tevens hulp of steun heeft verleend aan den vijand;

3. getracht heeft voordeel te trekken uit door den vijand genomen maatregelen en/of uit het hebben van vertrouwelijke omgang met een lid van de Militair bezettende macht, namelijk den toenmaligen Ortskommandant van Oudenbosch, door het inroepen van diens hulp, gepaard gaande met een aanklacht voor de ontruiming van haar woning te Oudenbosch, door Jan Cornelis Dert en diens gezin, afkomstig uit Vlissingen, welke Jan Cornelis Dert uit Zeeland was uitgewezen door de Sicherheitspolizei, hebbende voorbedoelde aanklacht bestaan uit een mededeeling van haar — beschuldigde — aan genoemden Ortskommandant, dat genoemde Jan Cornelis Dert de Duitse Weermacht zou hebben beledigd;

op grond van al hetwelk zij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat de beschuldigde ter zitting van 3 Januari 1946 heeft verklaard:

„Ik ben Nederlandsche, en ik ben gehuwd buiten algehele gemeenschap van goederen.

Ik erken omgang te hebben gehad met Duitse militairen en wel gezellige bijeenkomsten met hen te hebben gehad.

Ik erken op zichtbare wijze in mijn woning foto's van Duitse militairen te hebben geplaatst.

Ik erken, dat er in mijn tuin een wimpel stond, waarop de woorden „Truppe Müller” voorkwamen.

Ik erken de woorden „liever tien Duitsers

in mijn huis dan één Zeeuw" te hebben gebezigd;

Ik erken pakketten te hebben verzonden als bedoeld onder 1 letter e der telastelegging.

Ik erken de hulp te hebben ingeroepen van den toenmaligen Ortscommandant van Oudenbosch om Jan Cornelis Dert en diens gezin mijn woning te doen ontruimen. De inlichtingenstaat betreffende mijn vermogen erken ik juist te zijn."

O. dat de verklaringen der getuigen d.d. 5 November 1945 gehoord door Mr. F. A. M. J. Ruygrok als Commissaris blijkens de daarvan door dezen opgemaakte processen-verbaal, zakelijk inhouden:

1. die van den getuige J. C. Dert:

dat hij op de piano van beschuldigde een foto van den Ortscommandant Müller heeft zien staan;

dat hij eveneens in den tuin van beschuldigde een vlaggetje heeft zien staan met het opschrift „Truppe Müller", hetwelk niet werd gebruikt voor het opbinden van hortentia's of bloemen;

dat hij uit een afgeluisterd gesprek tussen beschuldigde en een Duitser heeft gehoord, dat beschuldigde vijf kilo koffie aan dien Duitser verkocht voor vijfhonderd gulden;

dat de Burgemeester van Oudenbosch hem in Juli of Augustus 1943 heeft medegedeeld, dat hij — getuige — op last van een Duitse instantie binnen drie dagen met zijn gezin Oudenbosch moest verlaten omdat hij de Duitse Weermacht zou hebben beledigd en beschimpt;

dat de Ortscommandant hem heeft gezegd, dat beschuldigde hem had aangeklaagd over belediging en beschimping over de Duitse Weermacht;

dat beschuldigde bij het onderhoud met den Ortscommandant, waarbij ook zij aanwezig was op het gezegde van den Ortscommandant: „Vrouw van Aken, ik waarschuw U, behandel deze mensen goed, anders krijg je in plaats van vijf, zeven mensen in huis", antwoordde: „liever tien Duitsers dan één Zeeuw";

dat hij zelf heeft gehoord, dat beschuldigde den Ortscommandant opbelde en hem vroeg of hij kwam, want dat zij lekkere koffie had klaar gezet;

dat de Ortscommandant enige malen is geweest;

2. die van de getuige I. A. M. Lafère:

dat zij heeft gezien, dat er in den tuin van beschuldigde een vlaggetje „Truppe Müller" stond opgesteld, doch dat zij niet heeft gezien, dat dit vlaggetje diende om bloemen of planten op te binden;

dat zij op 29 November 1942 de verjaardag van haar man, beschuldigde tot een Duitser heeft horen zeggen vijf kilo koffie te koop te hebben voor honderd gulden per kilo, en dat zij daarna den Duitser heeft zien vertrekken met een groot pak op zijn fiets;

dat haar man op een dag bericht kreeg van den Burgemeester, dat zij in opdracht van den Ortscommandant binnen drie dagen Oudenbosch moesten verlaten;

dat de Ortscommandant haar en later ook aan haar man heeft gezegd, dat beschuldigde aan hem — Ortscommandant — heeft gezegd, dat de man van getuige de Weermacht had beledigd;

dat beschuldigde op het gezegde van den Ortscommandant:

„wees nu goed voor deze mensen, want anders krijg je in plaats van vijf acht personen in huis", antwoordde: „liever tien Duitsers dan één Zeeuw";

dat zij daarna zelf beschuldigde per telefoon den Ortscommandant heeft horen uitnodigen op de koffie;

dat beschuldigde dan een lekkere taart bakte en als de Ortscommandant gearriveerd was, was de taart weg;

dat zij nog wil opmerken, dat de dag volgende op de verhandeling over de vijf kilo koffie, de Duitser terug is gekomen, zeggende: „Ik heb maar vier kilo gekregen, ik ga naar de politie", en dat de man van beschuldigde hierop zei: „geef maar gauw die honderd gulden terug";

3. die van den getuige L. F. Lafère:

dat in den tuin van beschuldigde een wimpeltje „Truppe Müller" stond, en wel voor pronk en nergens toe diende;

dat er op 29 November 1942, den verjaardag van zijn schoonzoon, een Duitser aan beschuldigde om koffie vroeg, waarop beschuldigde vijf kilo aanbood voor vijf honderd gulden;

dat daags daarna die Duitser terugkwam, schreeuwende, dat het een jodenstreek was en dat hij een kilo te kort had, waarop de echtgenoot van beschuldigde zei maar honderd gulden terug te geven;

dat beschuldigde het hun lastig bleef maken en herhaaldelijk riep: „Liever tien Duitsers dan één Zeeuw";

dat zij mededeling kregen binnen drie dagen weg te moeten zijn, waarop hij — getuige — en zijn dochter toen naar den Ortscommandant zijn gegaan;

dat de Ortscommandant toen mededeelde, dat beschuldigde hem had gezegd, dat zijn schoonzoon Dert de Duitse Weermacht had beschimpt en beledigd;

dat beschuldigde bij dat onderhoud met den Ortscommandant nog heeft gezegd, dat ze zeer goed voor de Weermacht was geweest en zij liever tien Duitsers dan één Zeeuw had,

dat daarna beschuldigde den Ortscommandant nog al dikwijls opbelde om hem uit te nodigen een glaasje te drinken;

dat wanneer de Ortscommandant moest komen daar op een kist waar zij langs moesten komen, gebak en lekkernijen stond en als de Ortscommandant vertrok, deze weg waren;

dat de Ortscommandant ook wel uit eigen beweging kwam, en dat het steeds een amicale omgang was;

4. die van de getuige J. M. Mouwen:

dat in het jaar, waarin zij dienstbode is geweest bij beschuldigde, van Aken geen Duitse inkwartiering had;

dat in den tuin een vlaggetje „Truppe

Müller" stond, hetwelk — naar beschuldigde haar mededeelde — beschuldigde had gekregen van den Ortscommandant en door haar zou worden bewaard zolang zij zou leven;

dat het meerdere malen gebeurde, dat beschuldigde koffie leverde aan de Duitsers, terwijl het eenmaal is gebeurd, dat beschuldigde koffië voor een fietsband met een Duitser ruilde;

dat in de voorkamer de foto van Müller en een van Peter stond;

dat toen er tussen beschuldigde en de familie Dert ruzie was ontstaan, beschuldigde dikwijls zei: „Liever tien Duitsers dan één Zeeuw”;

5. die van de getuige C. M. Houtepen: dat er toen zij werkster was bij beschuldigde geen Duitsers meer bij van Aken waren ingekwartierd;

dat zij drie à vier maal heeft gezien, dat beschuldigde pakjes klaar maakte met levensmiddelen, chocolade en cigarettens voor de vrouw van den vroegeren Ortscommandant en voor Peter, en ook wel voor den vader van Müller;

dat in de voorkamer duidelijk zichtbaar stonden foto's van den Ortscommandant luitenant Fröhlich en Peter;

dat er gedurende den tijd, dat zij bij beschuldigde werkte, een wimpel „Truppe Müller" bij de vijver midden in de tuin stond, en dat er geen bloemen of planten aangebonden waren;

dat zijzelf meermalen gehoord heeft, dat mijnheer van Aken tegen zijn vrouw zei: „Müller is je tweede vent, en je wordt aan de hoogste paal opgehangen”;

6. die van de getuige C. M. A. v. Loon: dat zij vanwege de verjaardag van Jac. v. Aken bij van Aken was uitgenodigd, alwaar zij ook trof den Ortscommandant en Fröhlich;

dat er dien avond flink werd gedronken, en dat beschuldigde heeft gedanst met Müller;

dat zij na dien avond niet meer bij van Aken is geweest, en dat het haar niet aantond;

dat zij zelf heeft gezien, dat er in de huiskamer enkele foto's stonden van Duitsers, o.a. Müller en Fröhlich;

dat er ook midden in den tuin een wimpel „Truppe Müller" stond, en wel als pronk en dat deze niet diende voor het opbinden van bloemen of planten;

7. die van den getuige E. J. A. Hoppenbrouwers:

dat hij de buurman van de familie van Aken is, en dat hij als zodanig geregeld hooggeplaatste Duitsers de woning van Van Aken in en uit zag gaan;

dat het meerdere malen gebeurde, dat het er 's avonds zeer luidruchtig en vrolijk naar toe ging tot laat in de nacht, en wel zo, dat ik er niet van kon slapen;

dat er bij gedronken werd, hoorde hij — getuige — door het klinken van de glazen, en dat hij zelf ook de ledige flessen zag;

dat ook later Ortscommandant Ullrath,

die daar niet was ingekwartierd, aan huis kwam;

dat hij wel eens zag, dat wanneer Ullrath langs fietste, beschuldigde tegen het raam klopte en hem binnen wenkte, en dat deze bezoeken wel twee à drie uren duurde;

dat in den tuin van beschuldigde ook een wimpel „Truppe Müller" stond, en dat hij gezien heeft, dat beschuldigde deze herplaatste midden in haar tuin op een meer zichtbare wijze voor de familie Dert, die boven woonde;

dat hij heeft gezien, dat in de huiskamer van beschuldigde een grote foto stond van Müller en daarnaast een kleinere van Fröhlich en een van Peter, hetwelk iedereen moest zien;

8. die van den getuige J. J. Cabrie:

dat hij tijdens de oorlogsjaren toen Ullrath Ortscommandant van Oudenbosch was, hij zijn tolk was;

dat beschuldigde op een dag vroeg den Ortscommandant te spreken, en dat zij toen bij hem gekomen in tegenwoordigheid van getuige verklaarde, dat een zekere Dert bij haar inwonend, haar beledigd had, doordat Dert gezegd zou hebben, dat zij — beschuldigde — met de „moffen" omging, daarbij „mof" als scheldwoord bedoelende;

dat hij weet, dat Ullrath dit woord als een belediging opvatte;

dat beschuldigde bij die gelegenheid aan den Ortscommandant enige brieven van den vroegeren Ortscommandant Müller gaf;

dat de Ortscommandant hem later zei, dat in die brieven stond, dat beschuldigde geweldig goed stond aangeschreven bij Müller; dat beschuldigde dikwijls op de Ortscommandantur kwam.

9. die van de getuige A. de Laat:

dat beschuldigde haar wel eens gezegd heeft koffie te willen verkopen en dat zij daarom de Duitsers naar beschuldigde verwees;

dat de Duitsers in de winkel vroegen om koffie te kopen.

10. dat de verklaringen der getuigen d.d. 12 December 1945 gehoord door Mr. F. A. M. J. Ruygrok als Commissaris, blijkens de daarvan door dezen opgemaakte processen-verbaal, zakelijk inhouden:

10. die van voornoemden getuige E. J. A. Hoppenbrouwers:

dat hij meerdere malen zelf geconstateerd heeft, dat beschuldigde zeer amicaal met die Duitsers omging in haar tuin, voor hem hoorbaar en bovendien dat hij het persoonlijk gezien heeft;

11. die van den getuige J. F. v. Hasselt: dat hij wel eens, komende bij beschuldigde in de suite foto's heeft zien staan van Ortscommandant Müller en Peter Fisher;

dat het hem bekend is, dat beschuldigde verscheidene malen aan Müller en genoemde Peter kleine briefpakjes per veldpost aan dezen opzond, die bij hem op het postkantoor werden bezorgd;

12. de verklaringen van den getuige J. A. A. J. M. van Aken:

dat beschuldigde in de woonkamer enige foto's van Duitsers had;

dat het waar is, dat beschuldigde pakjes naar Duitse militairen heeft gezonden;

dat beschuldigde inderdaad na vergeefsche pogingen met Mr. Rassers, Notaris Scholten en evacuatie-bureau, met Ullrath gesproken heeft over overplaatsing van Van Dert.

O. dat de feiten en omstandigheden, vervat in voormelde verklaringen van beschuldigde en getuigen, welke te dezen als bewijsmiddelen worden gebezigd, opleveren even zovele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen.

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandse volk;

O. dat beschuldigde voor wat betreft het sub 1 telastegelegde, bij monde van haar raadsman het verweer heeft voorgedragen, dat uit de aan dit telastegelegde ten grondslag liggende gedragingen van beschuldigde — sub 1 letters a, b, c, d en e omschreven — niet kan worden geconcludeerd;

1. dat beschuldigde heeft doen blijken van ingenomenheid met het collectieve begrip „vijand”, aangezien zij, die ingenomenheid alleen heeft doen blijken ten opzichte van den enkeling in casu enige Duitse militairen, die bij haar waren ingekwartierd;

2. dat beschuldigde die ingenomenheid openlijk heeft doen blijken.

O. ten aanzien van het sub 1 omschreven gedeelte van dit verweer: dat beschuldigde niet alleen haar ingenomenheid heeft doen blijken met den enkeling, in casu enige bij haar ingekwartierde Duitse militairen, doch met den vijand in het algemeen, acht het Tribunaal bewezen uit het feit, dat beschuldigde behalve met de bij haar ingekwartierde Duitsers ook nog regelmatig omgang en vriendschappelijke bijeenkomsten had met den toenmaligen Ortscommandant van Oudenbosch, genaamd Ullrath, die alleen al in zijn functie van Ortscommandant het begrip „vijand” belichaamde;

dat die ingenomenheid met den vijand, bovendien moet worden afgeleid uit alle onder 1 der beschuldiging omschreven gedragingen van beschuldigde tezamen in onderling verband;

O. ten aanzien van het sub 2 omschreven gedeelte van het verweer: dat het Tribunaal het openlijk doen blijken aldus verstaat, dat het niet vereist is, dat de daaraan ten grondslag liggende gedragingen in het openbaar moeten hebben plaats gehad, doch dat het voldoende is, dat die gedragingen door meerdere anderen op een of andere wijze waarneembaar of hoorbaar waren;

dat nu in casu de omgang van beschuldigde met de Duitse militairen en de bijeenkomsten met dezen door meerdere getuigen zijn waargenomen of gehoord of zelfs in hunne tegenwoordigheid zijn geschied;

dat voor een ieder, die in de betreffende kamer der woning van beschuldigde kwam, de foto's van de Duitse militairen aldaar waren te zien;

dat de wimpel, waarop voorkwamen de woorden „Truppe Müller”, voor elkeen waarneembaar was, die in de tuin van beschuldigde kwam;

dat het bezigen der woorden: „liever tien Duitsers in mijn huis dan één Zeeuw”, meerdere malen is geschied en door meerdere getuigen is gehoord en dat het verzenden van pakketten, bestemd voor Duitse militairen of hun gezin of bloedverwanten door meerdere getuigen is waargenomen;

O. mitsdien, dat het Tribunaal ook het sub 1 telastegelegde met name het openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand, uit de daaraan ten grondslag liggende gedragingen van beschuldigde tezamen in onderling verband wel degelijk bewezen acht;

O. dat beschuldigde bij monde van haar raadsman nog heeft aangevoerd, dat zij ten aanzien van het sub 1 telastegelegde niet geacht kan worden desbewust te hebben gehandeld;

O. dienaangaande:

dat dit verweer niet voldoende met redenen is omkleed;

dat overigens het Tribunaal de in art. 1 van het Tribunaal Besluit omschreven bevoordingen te dezer zake aldus verstaat, dat beschuldigde naar het oordeel van het Tribunaal moet hebben geweten, dat hij of zij handelde in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, of afbreuk deed aan het verzet tegen den vijand en/of diens handlangers;

dat nu in casu beschuldigde zeer zeker geacht moet worden te hebben geweten, dat zij door hare sub 1 der telastelegging omschreven gedragingen handelde in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en daarmede afbreuk deed aan het verzet tegen den vijand, gezien haar persoon en hare ontwikkeling;

O. ten aanzien van de ontkenning van beschuldigde, dat het plaats in haar tuin van een wimpel, waarop stonden de woorden „Truppe Müller” op een demonstratieve wijze zou zijn geschied;

dat het Tribunaal toch dit demonstratieve wel aanneemt, gezien het plaats van dien wimpel in verband moet worden gebracht met de bestaan hebbende vriendschap tussen beschuldigde en Ortscommandant Müller, die wimpel ook na het vertrek van dien Ortscommandant is blijven staan, en bovendien wel eens door beschuldigde werd herplaatst op een meer zichtbare wijze voor de bij haar boven wonende familie Dert, met welke zij in ongenoegen leefde;

O. ten aanzien van het verweer van beschuldigde bij monde van haar raadsman, dat zij met de woorden: „liever tien Duitsers in mijn huis dan één Zeeuw” meer bedoelde uit te drukken, dat zij getuige Dert niet gaarne in haar huis had, en dus daarmede

niet bedoelde te kennen te geven, dat zij gaarne Duitsers in haar huis had;

dat daarbij in het bijzonder in aanmerking dient te worden genomen, dat beschuldigde de onderhavige woorden onder meer bezigde in de aanwezigheid van den Ortscommandant Ullrath, zodat wanneer toen hare woorden moesten worden uitgelegd als door haar raadsman wordt voorgesteld, dit een belediging voor de Duitsers zou hebben ingehouden, hetgeen zeer zeker niet de bedoeling van beschuldigde kan zijn geweest;

O. ten aanzien van de ontkenning door beschuldigde van het sub 2 telastegelegde:

dat dit beschuldigde niet kan baten, daar het Tribunaal dit telastegelegde uit de getuigenverklaringen sub 1, 2, 3, 4 en 9 voldoende bewezen acht;

O. eindelijk aangaande het verweer betreffende het sub 3 telastegelegde, dat de daarbij bedoelde aanklacht niet zou hebben plaats gehad en dat ook al zou dit wel zijn geschied, beschuldigde daarin niet heeft volhard, door te zeggen: „Ik kan het me niet meer herinneren”;

dat ook deze ontkenning beschuldigde niet baat, daar het Tribunaal dit gedeelte van het sub 3 telastegelegde bewezen acht uit de sub 1, 2, 3 en 8 omschreven getuigenverklaringen, en indirect ook uit het processtuk sub 11 genoemd;

dat het er niets aan af doet of beschuldigde deze eenmaal gedane aanklacht later niet meer heeft bevestigd, gezien het mogelijk zou kunnen zijn geweest, dat reeds onmiddellijk na de gedane aanklacht tegenover betreffende Dert maatregelen zouden zijn genomen;

O. dat het bewezen verklaarde oplevert, dat de beschuldigde, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand;

2. voordeel heeft getrokken uit door den oorlog en de vijandelijke bezetting geschapen feitelijken toestand en daardoor tevens hulp of steun heeft verleend aan den vijand;

3. getracht heeft voordeel te trekken uit door den vijand genomen maatregelen;

O. dat het bewezen verklaarde, gelet op den ernst dier gedragingen en op de persoon en de persoonlijke omstandigheden van de beschuldigde, de oplegging wettigt van de hierna te vermelden maatregelen, als wordende deze in het algemeen belang geraden geacht;

O. wijders nog in het bijzonder te dezer zake:

dat het Tribunaal uit de getuigenverhooren de indruk heeft gekregen, dat beschuldigde door haar voorzorg handelen in het algemeen nogal ergernis heeft gegeven;

dat het sub 2 telastegelegde haar des te meer moet worden aangerekend, omdat zij tot de meer goeode stand behoort en bijkens de verkregen inlichtingen over haar vermogen lang niet onbemiddeld is;

dat ten aanzien van het sub 3 telastegelegde in aanmerking dient te worden genomen de

slechte verhouding die er tusschen beschuldigde en de bij haar inwonende familie Dert bestond;

dat een internering zeer zeker op zijn plaats zou zijn geweest, ware het niet dat haar leeftijd en hare persoonlijke omstandigheden daarvoor een beletsel vormden en hare nerveuze natuur als verzachtende omstandigheid in aanmerking diende te worden genomen.

Gezien de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Verklaart de beschuldigde schuldig aan hetgeen hiervoor als bewezen is verklaard, en dat zij op grond daarvan geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand.

Legt de navolgende maatregelen aan de beschuldigde op:

1. ontzetting uit de rechten van het kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

2. verbeurdverklaring van haar vermogen zich uitstreckende en beperkt tot een bedrag van vijf duizend gulden.

No. 236.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BRED A (6e Kamer), 30 April 1946. (Mr.
van Gastel, Vos en Koppenol).

Het verweer, dat beschuldigde niet desbewust handelde in strijd met de belangen van het Nederlandsche Volk terzake van accepteren eener maandelijksche uitkeering van f45 en van extra kolen, omdat zijn zoon in Duitschen krijgssdienst was, wordt verworpen. Men wordt geacht zich daardoor desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, ook al zou datgene wat men verkreeg, indien men het welgerde, niet ten bate van het Nederlandsche volk komen.

(Tribunaalbesluit art. 1, lid 1, alinea 4.)

Tribunaal Breda tegen Johannes van Gool, grondwerker, wonende te Roosendaal, raadsman Mr. H. van den Beld.

Het Tribunaal:

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dagvaarding van 3 April 1946 is ten laste gelegd:

dat hij — Nederlander zijnde en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van 18 jaar bereikt hebbende — tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

a. vanaf November 1942 althans einde 1942 tot October 1943 althans tot in 1943 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

b. aan gemelde beweging contribueerde;

c. vanaf Juli 1943 tot Augustus 1944 een maandelijksche uitkeering van f 45 en gedurende de winter 1943/1944 extra kolen heeft genoten, omdat zijn zoon in Duitsche Krijgsdienst was;

op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter openbare zitting van 16 April 1946 heeft verklaard:

„dat hij Nederlander is van nationaliteit, dat hij eenmaal f 0.50 aan de administratie der N.S.B. heeft betaald, dat hij extra kolen van de Duitschers ontvangen heeft omdat zijn zoon in Duitschen dienst was en dat hij hierdoor ook een maandelijksche uitkeering kreeg.”

Gezien de proces-stukken:

Post alia:

O. dat het Tribunaal op grond van den inhoud der schriftelijke bewijsstukken mede op grond van hetgeen bij het onderzoek ter zitting is gebleken bewezen acht dat beschuldigde vanaf November 1942 tot in October 1943 als lid aangesloten is geweest bij de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden;

O. echter dat het Tribunaal aanneemt dat beschuldigde niet geweten heeft wat hij teekende en niet als lid tot de N.S.B. wilde toetreden en derhalve ten aanzien van het hiervoor bewezen verklaarde beslist dat beschuldigde daardoor geacht moet worden zich niet desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat door de in de gemelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden mede door de hiervoor gemelde verklaringen van beschuldigde ter openbare terechtzitting wordt bewezen dat beschuldigde zich gedragen heeft op de wijze zooals gemeld onder letter c der beschuldiging zoomede dat hij Nederlander is;

O. dat deze gedragingen opleveren:

het tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa voordeel getrokken hebben uit door den vijand genomen maatregelen;

O. dat het Tribunaal beslist dat beschuldigde door de onder letter c der beschuldiging gemelde gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk zulks in tegenstelling met het namens den beschuldigde gevoerde verweer, daar ieder redelijk mensch, waaronder beschuldigde ook te rangschikken is, wist, dat indien men van den vijand van het Nederlandsche volk iets accepteerde op grond van het feit dat een familielid den vijand in zijn strijd tegen de geallieerden hielp, men zich desbewust gedraagt in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, al zou dan ook datgene wat men verkreeg indien men het weigerde niet ten bate van het Nederlandsche volk komen;

O. dat de onder c der beschuldiging ge-

melde gedragingen, welke hiervoor door het Tribunaal zijn bewezen verklaard, de oplegging van de hierna te melden maatregel wetigen, immers deze in juiste verhouding staat tot den ernst dier gedragingen, waarbij het Tribunaal enerzijds overweegt dat het gedrag van beschuldigde zeer strafwaardig is en dat beschuldigde nog niet in bewaring is geweest anderzijds zijn hoogen leeftijd en armoede in aanmerking neemt;

Gelet op de betreffende Wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Legt aan beschuldigde de navolgende maatregel op:

Ontzetting van het recht van kiezen en verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

No. 237.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
ALMELO te ENSCHEDE (1e Kamer),
15 April 1946. (Mr. Noyon, van Asselt,
Ebbinge).

Opheffing beheer.

(Besluit Vijandelijk Vermogen artt. 6 en 12;
Besluit Politieke Delinquenten 1945 art. 39,
3e lid; Tribunaalbesluit art. 39.)

Tribunaal Almelo tegen Jan Robers, machine-bankwerker, wonende te Enschede, adv. Mr. J. C. v. d. Sijts.

Beschuldigd van: dat hij, Nederlander zijnde en op 20 Sept. 1944 ouder dan 18 jaren, ten tijde van de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa:

1e. Lid, althans sympathiseerend lid van de N.S.B. is geweest;

2e. Lid is geweest van de W.A., een Nationaal-socialistische organisatie of instelling en in die W.A. den rang van Constabel heeft bekleed;

3e. Hulp en steun heeft verleend aan den vijand, door vrijwillig als smid en vliegmonteur op het vliegveld Twenthe in dienst van het Duitsche leger werkzaam te zijn;

4e. Lid is geweest van de Nationaal-socialistische organisatie of instelling het Nederlandsch Arbeidsfront;

5e. Hulp en steun heeft verleend aan handlangers of medewerkers van den vijand, door geabonneerd te zijn op het Nationaal-socialistische blad „Volk en Vaderland”.

Op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk.

Gezien de processtukken:

O. dat de beschuldigde ter zitting van den 14 April 1946 heeft verklaard:

dat hij het hem te laste gelede erkent, behalve, dat hij vliegtuigmonteur op het vliegveld is geweest;

dat hij daar alleen smid was;

dat hij in 1940 tot de W.A. is toegetreden, doch in de laatste weken tot constabel benoemd was, waarna hij meteen bedankt heeft; dat de benoeming van constabel van 1941 hem pas in 1943 bekend gemaakt is; dat hij het distinctief ook nooit gedragen heeft;

dat hij de jas, waarover stuk 15 handelt, nooit gedragen heeft, alleen broek en laarzen;

dat hij de W.A. oefeningen meemaakte, doch dat hij aan de V-actie niet meegedaan heeft;

dat hij van de N.S.B. gewoon lid geweest is en in Februari 1945 bedankt heeft;

Post alia:

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren even zoovele reden gevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat de beschuldigde zich op de in de beschuldiging aangegeven wijze heeft gedragen, met dien verstande, dat beschuldigde gewoon lid van de N.S.B. is geweest en dat niet bewezen is, dat hij ook als vliegtuigmonteur voor de Duitse Weermacht is werkzaam geweest, in hoeverre de beschuldiging dan ook vervallen verklaard wordt; dat wél bewezen is, dat beschuldigde den rang van „konstabel” in de W.A. bekleed heeft, met name uit het hiervoren genoemde stuk 16, waarin beschuldigde zelf in Februari 1942 op gaf, dezen rang te bekleeden, waardoor zijn verklaring ter zitting, dat hij van zijne benoeming tot konstabel eerst in 1943 kennis zou hebben gekregen, volkomen gelogenstraft wordt;

O. dat de beschuldigde daardoor geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk, resp. desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand of diens handlangers;

O. dat voormeld bewezen verklaarde de oplegging van de hieronder vermelde maatregelen wettigt, op grond van de ernst der gedragingen in verband met de omstandigheden;

O. daaromtrent, dat beschuldigde gedurende den geheelen bezettingstijd zich door en door als N.S.B.er heeft gedragen en speciaal zijn lidmaatschap van de W.A. hem kenmerkt als een fanatiek aanhanger van die landverraderlijke klik, waardoor hij zwaar gezondigd heeft tegen het Nederlandsche volk; al hetgeen op zijn leeftijd geen verontschuldiging kan vinden in mogelijk door zijn vader op hem uitgeoefenden invloed; dat dan ook slechts een ernstige maatregel mag worden toegepast;

Gezien de betrekkelijke artikelen.

Uitspraak doende:

Verklaart den beschuldigde schuldig aan hetgeen hierboven is bewezen verklaard.

Legt de navolgende maatregelen aan den beschuldigde op:

1°. Interneering, waarbij in overweging wordt gegeven een tijdsduur in acht te nemen van drie jaren, na de dag der in hechtenisneming, zijnde 15 April 1945, zoodat de

interneering zal eindigen op 15 April 1948; 2°. Ontzetting van het recht van kiezen en de verkiesbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen.

Heft het beheer over het vermogen van den beschuldigde op met ingang van den dertigsten dag, nadat het fiat executie op deze uitspraak zal zijn verleend, resp. het fiat executie bij herhaling zal zijn geweigerd.

Noot van de Redactie.

Artikel 12 van het Besluit Vijandelijk Vermogen bepaalde in de oude redactie, dat het beheer over het vermogen van personen, bedoeld in art. 6, eerste lid, sub a en b van het Besluit Vijandelijk Vermogen, kon worden opgeheven hetzij door het Beheersinstituut hetzij door een Tribunaal. Het derde lid van artikel 12 B. V. V. is door art. 39, 3e lid van het Besluit Politieke Delinquenten 1945 gewijzigd geworden. Daarbij is in artikel 12 B. V. V. het woord „eveneens” uitgevallen. Zooals de nieuwe redactie daardoor luidt, heeft het Beheersinstituut ten aanzien van N.S.B.'ers (art. 6 sub a B. V. V.) en gedetineerden (art. 6 sub b B. V. V.) de bevoegdheid verloren het beheer over hun vermogen op te heffen. Tot nu toe maakten de Tribunaal nagenoeg geen gebruik van de bevoegdheid om bij het geven der uitspraken eenige beslissing te nemen ten aanzien van de opheffing van het beheer over het vermogen van de veroordeelden. Dit leverde geen bezwaar op, aangezien het Beheersinstituut al tijd tot opheffing van het beheer kon overgaan. In de toekomst zal echter elke beslissing van een Tribunaal omtrent den grondslag van het beheer, nl. het N.S.B.-lidmaatschap of de detentie, tegelijk van een beslissing omtrent het eindigen van het beheer vergezeld moeten zijn, want het beheer eindigt niet van rechtswege.

Een dergelijke beslissing vindt men hierboven gepubliceerd. Om technische redenen acht het Beheersinstituut het niet gewenscht, dat het beheer op den datum van de uitspraak van het Tribunaal eindigt. De Tribunaal zijn verzocht met deze wenschen rekening te houden. Dat is in de hierbij gepubliceerde uitspraak dan ook geschied. Er is namelijk voor de bepaling van den datum, waarop de beëindiging van het beheer kan plaats vinden, een termijn van dertig dagen na het verleenen van het fiat-executie genomen. Het is niet gewenscht de termijn te laten beginnen met den datum waarop de uitspraak gewezen wordt. Immers het Tribunaal weet van tevoren niet of het fiat-executie verleend of geweigerd zal worden. Laat men de termijn beginnen op den datum van uitspraak, dan bestaat bij weigering van het fiat-executie de mogelijkheid, dat wel het beheer geëindigd is, terwijl de uitspraak nog geen kracht van gewijsde heeft verkregen.

Van Nijnatten.

No. 238.

TRIBUNAAAL v. h. ARRONDISSEMENT
BREDA (4e Kamer), 16 Mei 1946. (Mr.
Hamer, Passier, v. d. Heijden).

Volledige uitspraak.

Het verbod van art. 10, 3e lid, van het Besluit van 23 December 1944 (Stbl. E 153) brengt niet mede, dat mede niet zou zijn toegestaan het in de hernieuwde dagvaarding brengen van dezelfde aan den beschuldigde bij de oorspronkelijke dagvaarding ten laste gelegde gedragingen onder eene andere qualificatie van art. 1 Tribunaalbesluit, als waaronder deze oorspronkelijk door het in eerste instantie over de onderwerpelijke zaak recht gedaan hebbende college zijn gerangschikt.

(Men vergelijk de uitspraak van 9 Juli 1945 van hetzelfde Tribunaal, 2e Kamer, in deze uitgave gepubliceerd onder no. 5, op welke uitspraak het fiat-executie werd geweigerd).

(Besluit van 23 Dec. 1944, Stbl. E 153, art. 10, 3e lid.)

Tribunaal Breda tegen Jacob Kortweg, bouwondernemer, wonende te Breda, adv. Mr. A. A. M. Struijcken.

Het Tribunaal, enz.;

O. dat aan beschuldigde bij bevel tot dagvaarding van 14 Juni 1945 door de 2e Kamer van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda is ten laste gelegd:

dat hij, Nederlander zijnde:

A. In 1941, 1942 en begin 1943 lid is geweest van het Technisch gilde, van het Economisch front en van het sociaal economisch genootschap „Nederland en Europa”.

B. Blijk heeft gegeven van een pro-Duitsche gezindheid gedurende de eerste jaren van den oorlog door meerdere malen met Duitschers te hebben gedineerd, o.a. met den Ortscommandant en met leden van de Standortsverwaltung door meerdere malen met den Ortscommandant in het Oranje-hotel te hebben geborreld;

door geabonneerd te zijn geweest op het Nationaal Dagblad, Volk en Vaderland, Storm en de Waag en op de Deutsche Zeitung in den Nederlanden; door althans éénmaal den Hitlergreet te hebben gebracht en de woorden „Heil Hitler” daarbij te hebben uitgesproken;

C. Vrijwillig een meubelleverantie heeft gedaan aan de Duitse Wehrmacht ten bedrage van f 250.000;

op grond van welk handelen hij moet worden geacht zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat laatstgemeld Rechtscollege bij deszelfs uitspraak gedaan in openbare zitting d.d. 9 Juli 1945, op grond van de door dit

College aangenomen bewezenverklaring van het aan beschuldigde bij gemelde dagvaarding ten laste gelegde, aan den beschuldigde de navolgende maatregelen heeft opgelegd:

1e. Interneering, waarbij het Tribunaal van meening is, dat deze maatregel na twee jaar reeds voldoende zal hebben gewerkt, zoodat de interneering kan eindigen op 1 November 1946;

2e. Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde tot een bedrag van f 30.000;

3e. Ontzetting uit het recht om openbare ambten te bekleeden.

O. dat de Hooge Autoriteit, bedoeld in art. 4 van het Koninklijk Besluit van 23 December 1944, Staatsblad no. E 153, bij beschikking van den Minister van Justitie van 5 Januari 1945 aangewezen voor het verlenen van het Fiat executie ten aanzien van de uitspraken van de Tribunalen te 's-Hertogenbosch, Breda, Middelburg en Maastricht bij zijn beslissing, genomen te 's-Hertogenbosch d.d. 15 November 1945, het Fiat Executie op gemelde uitspraak van de 2e Kamer van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda heeft geweigerd op grond van de navolgende overwegingen:

„dat den beschuldigde onder meer als maatregel is opgelegd: „Verbeurdverklaring van het vermogen van beschuldigde tot een bedrag van f 30.000;

dat in strijd met het bepaalde bij art. 48 van het Tribunaalbesluit noch de beheerder van het vermogen van den beschuldigde, noch de echtgenoot van den beschuldigde tot de zitting van het Tribunaal van 25 Juni 1945 zijn opgeroepen of gedagvaard”;

O. dat door den President van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda de nieuwe behandeling der zaak tegen beschuldigde is opgedragen aan het onderhavige Rechtscollege;

O. dat krachtens art. 10 van het Besluit van 23 December 1944, houdende tijdelijke wijziging van het Tribunaalbesluit, geen wijziging of aanvulling der beschuldiging is toegelaten, als gevolg waarvan de beschuldiging niet langer dezelfde gedraging of gedragingen van den beschuldigde zou inhouden;

O. dat dit naar de meening van het Rechtscollege, aan hetwelk thans de nieuwe behandeling van de zaak tegen beschuldigde is opgedragen, niet impliceert, dat mede niet zou zijn toegestaan het in de hernieuwde dagvaarding brengen van dezelfde aan den beschuldigde bij de oorspronkelijke dagvaarding ten laste gelegde gedragingen onder eene andere qualificatie van art. 1 van het Besluit van 17 September 1944, houdende vaststelling van het Tribunaalbesluit, als waaronder deze oorspronkelijk door het in eerste instantie over de onderwerpelijke zaak recht gedaan hebbende College zijn gerangschikt;

O. dat mitsdien bij bevel tot dagvaarding van 30 April 1946 door het onderhavige Rechtscollege aan beschuldigde is ten laste gelegd het navolgende:

dat hij, Nederlander zijnde en op het tijdstip van het in werking treden van het Tribunaalbesluit den leeftijd van achttien jaren bereikt hebbende:

1. hulp en steun heeft verleend:

a. aan den vijand;

door einde 1940 en begin 1941, althans tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa, vrijwillig aan de Duitse Weermacht een meubel-leverantie gedaan te hebben ten bedrage van f 250.000;

b. aan de handlangers van den vijand:

door tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa geabonneerd geweest te zijn op de nationaal-socialistische bladen „Nationaal Dagblad”, „Volk en Vaderland”, „Storm” en „de Waag”;

2. openlijk heeft doen blijken van ingenomenheid met den vijand door:

a. gedurende de eerste jaren van de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa verschillende malen te Breda dan wel elders in Nederland, met Duitschers gedineerd te hebben onder anderen met den Ortskommandant van Breda en met leden van de Standortsverwaltung, alsmede met den Ortskommandant van Breda meerdere malen te Breda in het Oranje Hotel geborreld te hebben;

b. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa geabonneerd geweest te zijn op de Deutsche Zeitung in den Niederlanden;

c. tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa althans éénmaal den Hitlergroet gebracht te hebben en de woorden „Heil Hitler” daarbij uitgesproken te hebben;

3. in 1941, 1942 en begin 1943 lid geweest is van de nationaal-socialistische instellingen of organisaties „Technisch Gilde”, „Economisch Front” en het Sociaal Economisch Genootschap „Nederland en Europa”; op grond van welk handelen hij geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk;

O. dat beschuldigde ter zitting van heden 16 Mei 1946 heeft verklaard, als volgt:

„Ik ben Nederlander. Ik erken, dat ik de aan mij te laste gelede levering aan den vijand gedaan heb. Ik erken ook geabonneerd geweest te zijn op de in de dagvaarding vermelde bladen. Ik was op deze bladen uitsluitend uit nieuwsgierigheid naar de doelstellingen op economisch gebied van den vijand geabonneerd. Ik erken ook geborreld te hebben met den Ortskommandant. Ik heb ook gedineerd met de Officiëren van de Marine Standortsverwaltung en met Mevrouw Maurer. Wel weet ik zeker, dat het diner door mij betaald is geworden. Ook erken ik geabonneerd geweest te zijn op de Deutsche Zeitung in den Niederlanden. Ik erken ook lid van het Technisch Gilde geweest te zijn. Ik ben ook lid van het Economisch Front geworden.”;

Gezien de volgende processtukken:

1. Een geschrift, bevattende eene door

den beschuldigde onderteekende, ten overstaan van G. E. de Kock, onbezoldigd Rijksveldwachter te Breda, op 20 December 1944 afgelegde verklaring;

2. Het ambtseedig proces-verbaal d.d. 28 November 1944, opgemaakt door genoemden G. E. de Kock, waarin is opgenomen een getuigeverklaring van Ir. Joannes Bernardus Leeuwenberg;

3. Het proces-verbaal d.d. 10 November 1944, opgemaakt door Mr. H. W. Felderhof, waarin is opgenomen een getuige-verklaring van Jos van Dijk;

4. Het proces-verbaal d.d. 7 Mei 1945, opgemaakt en geteekend door Mr. M. F. H. Brouwers en Drs. M. A. F. M. van Unen, Voorzitter en Secretaris van de 2e Kamer van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda, inhoudende het verhoor in Raadkamer van den getuige Petrus Adrianus Johannes Oomes;

5. Het proces-verbaal d.d. 19 April 1945, opgemaakt en geteekend door genoemde Mr. M. F. H. Brouwers en Drs. M. A. F. H. van Unen, inhoudende een verhoor van beschuldigde in Raadkamer;

6. Een door den beschuldigde onderteekend schrijven, gedateerd 30 April 1941 en gericht aan de Marine Standort-Verwaltung t/a van Herrn Inspektor Spiller Ginnekenweg no. 44 te Breda;

7. Het proces-verbaal d.d. 14 November 1944, opgemaakt door den Rechterlijk Ambtenaar Mr. J. A. Barbas, inhoudende een verhoor van den getuige H. Sprangers;

8. Het ambtseedig proces-verbaal d.d. 29 November 1944, opgemaakt door voornoemden G. E. de Kock, inhoudende een verhoor van den getuige Jacobus Johannes Rooyackers;

9. Het proces-verbaal van de in het openbaar gehouden zitting van de 2e Kamer van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda d.d. 25 Juni 1945, vastgesteld en onderteekend door Mr. M. F. H. Brouwers en Drs. M. A. F. M. van Unen, Voorzitter en Secretaris van de 2e Kamer van gemeld Tribunaal, onder meer inhoudende een verhoor van beschuldigde;

10. Het proces-verbaal d.d. 5 Maart 1946, opgemaakt door den Commissaris Mr. J. F. H. Le Maire, inhoudende een verhoor van beschuldigde;

11. Het proces-verbaal d.d. 25 Maart 1946, opgemaakt door denzelfden Commissaris, inhoudende eveneens een verhoor van beschuldigde;

12. Het proces-verbaal d.d. 30 April 1946, opgemaakt en geteekend door Mr. F. H. M. Hamer en Mr. J. F. H. Le Maire, respectievelijk Voorzitter en Secretaris van de 4e Kamer van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda, inhoudende een verhoor van beschuldigde;

O. dat voormelde processtukken zakelijk inhouden, te weten:

dat sub 1.: de verklaringen van beschuldigde, dat hij vrijwillig zijn bemiddeling heeft aangeboden aan Mevrouw Maurer tot

de leverantie van meubels en ander timmerwerk aan de Marine Standortverwaltung te Breda en dat de omvang dezer transactie was ongeveer f 250.000; dat hij een uitnodiging heeft aangenomen van Mevrouw Maurer om met haar en de leden van de Marine Standortverwaltung te dineeren bij Restaurant Joosen te Breda en dat hij gedurende de eerste paar jaar geabonneerd is geweest op Nationaal Dagblad, Volk en Vaderland, de Storm, de Waag en de Deutsche Zeitung in den Nederlanden;

dat sub 2.: de verklaring van den relatant, dat getuige te zijnen overstaan verklaard heeft, dat hij, getuige, Korteweg verschillende malen heeft zien borrelen met den Ortskommandant;

dat sub 3.: de verklaring van den relatant, dat getuige te zijnen overstaan verklaard heeft, dat beschuldigde onmiddellijk na de bezetting begonnen is aansluiting te zoeken met Duitschers en N.S.B.-ers; dat hij (getuige) zelf meermalen gezien heeft, dat beschuldigde in het Oranje-Hotel met Duitse Officieren aan het dineeren en feesten was en dat dit tot het laatst voor de bevrijding is doorgegaan; dat beschuldigde voor de Weermacht duizenden kasten heeft laten maken en schatten aan de Weermacht verdiend heeft en dat beschuldigde groote ergernis heeft gegeven, omdat hij steeds in gezelschap was van Duitse Officieren;

dat sub 4.: de verklaring van getuige, dat, naar zijne meening, beschuldigde in het begin van den oorlog geweldig pro-Duitsch was;

dat sub 5.: de verklaring van beschuldigde, dat hij lid geweest is van het Technisch Gilde, van het Economisch Front en van het sociaal-economisch Genootschap: „Nederland en Europa” en dat hij meent voor dit alles bedankt te hebben eind 1942 of misschien begin 1943; dat hij vóór 1941 den Ortskommandant misschien vijf keer in het Oranje-Hotel bij den borrel aan het tafeltje van de familie van den Hurk ontmoette en daarin geen bezwaar zag; dat hij geabonneerd is geweest op het Nationaal Dagblad, op Vova, op Storm, op de Waag en op de Deutsche Zeitung in den Nederlanden, alsmede, dat hij via Mevrouw Maurer van de Marine Standort Verwaltung persoonlijk de levering van timmerwerken heeft aangenomen;

dat sub 6.: dat beschuldigde onder dank bij dit schrijven bevestigt van de Marine Standort Verwaltung aangenomen te hebben de levering van 2000 kleerkasten, 1000 bedden en 500 tafels en voor deze opdracht zijn besten dank betuigt;

dat sub 7.: de verklaring van relatant, dat getuige te zijnen overstaan verklaard heeft, dat beschuldigde hem (getuige) verklaard heeft lid te zijn geweest van het Technisch Gilde;

dat sub 8.: de verklaring van den relatant, dat getuige te zijnen overstaan verklaard heeft, dat beschuldigde hem (getuige) persoonlijk verklaard heeft pro Duitsch te zijn;

dat beschuldigde lid was van het Technisch Gilde; dat beschuldigde aan de Marine Standortverwaltung duizenden tafels, stoelen, bedden en dergelijke geleverd heeft, waarvan de waarde beslist meer bedraagt dan f 250.000 en dat beschuldigde geabonneerd was op Volk en Vaderland en meerdere malen feestjes meegemaakt heeft, welke plaats vonden in het Gebouw van de Marine Standort Verwaltung;

dat sub 9.: de verklaring van beschuldigde, dat hij erkent lid te zijn geweest van de in de oorspronkelijke dagvaarding d.d. 14 Juni 1945 opgesomde organisaties, alsmede, dat hij den in deze dagvaarding aan hem ten laste gelegden omgang met Duitschers gehad heeft en de aan hem mede bij deze dagvaarding ten laste gelegde meubeltransactie geaccepteerd had en tenslotte, dat met stoelen en tafels de oorlog niet gewonnen wordt;

dat sub 10.: de verklaring van den beschuldigde, dat hij de leverantie van bedden, stoelen enz. aan de Marine Standort Verwaltung aanvaard heeft en daarmee doorgegaan is tot ongeveer Augustus 1941 en dat hij aan diverse Heeren van de Marine Standort Verwaltung een lunch heeft aangeboden ten huize van Joosen;

dat sub 11.: de verklaring van beschuldigde, dat hij slechts tweemaal gegeten heeft met Duitse militairen, waaronder eenmaal met officieren van de Marine Standort Verwaltung bij den cuisinier Joosen te Breda, alsmede, dat het raadplegen van zijn accountant Hanke omtrent het al dan niet volkenrechtelijk geoorloofd zijn, om als tusschenpersoon op te treden voor het leveren van stoelen enz. aan den vijand, het gevolg is geweest van de toevallige omstandigheid, dat hij dien accountant sprak in de periode, dat hij in beraad was over het voorstel van Mevrouw Maurer om deze leverantie aan den vijand te doen en dat de mogelijkheid ook bestaan kan, dat hij dien accountant hieromtrent eerst geraadpleegd heeft, nadat hij bij zichzelf reeds beslist had tot deze leverantie over te gaan;

dat sub 12.: de verklaring van beschuldigde, dat hij van de eerste leveranties af direct aan de Marine Standort Verwaltung geleverd heeft, terwijl Mevrouw Maurer van hem provisie ontving;

O. dat de in voormelde bewijsmiddelen vervatte feiten en omstandigheden opleveren evenzoo vele redengevende feiten en omstandigheden, waarop steunt de beslissing van het Tribunaal, dat daardoor is bewezen verklaard, dat beschuldigde zich op de in de dagvaarding d.d. 30 April 1946 omschreven wijze heeft gedragen, met dien verstande evenwel, dat door het Tribunaal niet bewezen wordt verklaard, dat beschuldigde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa althans éénmaal den Hitlergroet gebracht heeft en daarbij uitgesproken heeft de woorden „Heil Hitler”;

O. dat deze welbewezen verklaarde gedragingen opleveren het tijdens de vijandelijke

bezetting van het Rijk in Europa:

1. hulp en steun verleenen aan den vijand en diens handlangers;

2. openlijk doen blijken van ingenomenheid met den vijand;

3. lid geweest zijn van nationaal-socialistische instellingen of organisaties;

O. dat beschuldigde weliswaar verklaart lid te zijn geworden van het Technisch Gilde en geborrelt te hebben met den Ortskommandant van Breda uitsluitend teneinde bij de Brandweer de macht in handen te kunnen houden en zodoende iederen invloed van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden op de Brandweer te kunnen weren, doch dat het Tribunaal van oordeel is, dat dit verweer van beschuldigde dient te worden verworpen, daar — nog afgezien van de vraag of beschuldigde teneinde een goed doel als het onderhavige, te weten: het weren van nationaal-socialistischen invloed in de Brandweer, te kunnen bereiken, gerechtigd was zich te gedragen op een wijze, welke aan iederen goeden vaderlander groote ergernis gaf — in ieder geval vóór 1943 nergens blijkt van een zoodanige pressie van de zijde van de Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden op beschuldigde in zijn functie van Commandant van de Brandweer, dat beschuldigde reden had te mogen veronderstellen, dat hij op geen andere wijze zijn overigens sympathiek streven ten opzichte van de Brandweer zou kunnen bereiken dan door te heulen met den vijand en diens handlangers;

O. dat het verweer van beschuldigde, als zou hij uitsluitend lid geworden zijn van Economisch Front en van het Sociaal Economisch Genootschap „Nederland en Europa” en geabonneerd geweest zijn op het Nationaal Dagblad, Volk en Vaderland, Storm, de Waag en de Deutsche Zeitung in den Nederlanden uit nieuwsgierigheid, teneinde daardoor een beter inzicht te kunnen verwerven in het Economisch Bestel van den vijand, eveneens dient te worden verworpen, daar het, naar de meening van het Tribunaal, geenszins gerechtvaardigd is uitsluitend uit het motief lid te worden van nationaal-socialistische instellingen of organisaties en steun te verleenen aan den vijand en diens handlangers;

O. dat echter naar de meening van dit Tribunaal beschuldigde alleen lid is geworden van alle hiervoor vermelde organisaties en instellingen, geabonneerd is geweest op gemelde bladen en geborrelt en gefeest heeft met Deutsche officieren, uit kortzichtigheid, omdat hij ontevreden was met den toestand op economisch gebied van zijn eigen land en in het economisch bestel van den vijand zijn ideaal zag, terwijl, wat hiervan ook waar zij, het voor geen enkel goed Nederlander aanleiding mocht zijn om, zooals beschuldigde in de eerste jaren van den oorlog gedaan heeft, uitsluitend uit bewondering voor het economisch Bestel van den vijand door zijn handelwijze groote ergernis te geven aan zijn landgenooten, die, zooals beschuldigde

wist, op een verraderlijke manier door lidmaten van dat zelfde volk, voor hetwelk beschuldigde in zeker opzicht zoo'n onverdeelde bewondering had, waren overweldigd;

O. dat ten aanzien van het verweer van beschuldigde met betrekking tot de door hem aan de Marine Standort Verwaltung gedane meubelleverantie, als zou deze leverantie volkenrechtelijk geoorloofd zijn, het onderhavige Rechtscollege zich te dezen aanzien volkomen op hetzelfde standpunt stelt als dat van het College, hetwelk in eerste instantie over deze aangelegenheid geoordeeld heeft, te weten: dat het in ieder geval een laakbare daad is, wanneer men geheel vrijwillig contact zocht met vijandelijke instanties om dergelijke leveringen te mogen doen, terwijl, mede uit de uitlating door beschuldigde nog gedaan ter openbare zitting van 25 Juni 1945, te weten: „dat de oorlog niet met stoelen en tafels wordt gewonnen” en uit zijn verklaring ten overstaan van den Commissaris in deze zaak op 25 Maart 1946, dat het raadplegen van den accountant Hanken over het volkenrechtelijke geoorloofd zijn van de meubeltransactie met den vijand slechts het gevolg was van de omstandigheid, dat hij genoemden persoon „toevallig” sprak in de periode, dat hij in beraad was over deze transactie en het zelfs mogelijk geweest kan zijn, dat hij tot deze leverantie reeds besloten was, alvorens hij zijn accountant raadpleegde, het thans tot de beoordeeling dezer zaak geroepen Tribunaal van oordeel is, dat beschuldigde zelf er niet het minste bezwaar in zag op deze wijze door een leverantie van meubilair aan den vijand geld te verdienen en zich slechts weinig druk maakte omtrent het al dan niet volkenrechtelijk geoorloofd zijn van deze transactie;

O. dat juist deze verkeerde mentaliteit van beschuldigde, evenals van zoovele andere zakenmensen, in belangrijke mate medegewerkt heeft tot het uitplunderen van ons land door den vijand en het verstevigen van diens weerstand;

O. dat beschuldigde mitsdien door genoemde welbewezen gedragingen geacht moet worden zich desbewust te hebben gedragen in strijd met de belangen van het Nederlandsche volk en desbewust afbreuk te hebben gedaan aan het verzet tegen den vijand en diens handlangers;

O. dat het noodzakelijk is, teneinde een zuiver oordeel te krijgen over het gedrag van beschuldigde gedurende de geheele bezettingsperiode, tegenover gemelde met de Nederlandsche belangen strijdige gedragingen van den beschuldigde gedurende de eerste oorlogsjaren, te stellen zijn gedragingen na 1 Januari 1942 in waarlijk goeden Nederlandschen geest, hierin bestaande:

1. dat beschuldigde door zijn flink optreden na 1941 de Brandweer van Breda van nationaal-socialistische invloeden heeft weten vrij te houden, niettegenstaande de op hem in zijn hoedanigheid van Commandant dier Brandweer in 1944 uitgeoefende pressie van die zijde;

2. dat beschuldigde geweigerd heeft met de Brandweer voor den N.S.B. Burgemeester van Breda, Blom, bij diens installatie te defileren;

3. dat beschuldigde, niettegenstaande bedreiging met vuurwapens, de materialen van de Brandweer uit handen van den vijand heeft weten te redden;

4. dat beschuldigde op kordate wijze het dragen van het insigne der Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden door het eenige lid der Brandweer van die Beweging heeft verhinderd;

5. dat beschuldigde in 1942 of in 1943 aan den Commissaris van Politie te Breda te kennen heeft gegeven een bevel van de Duitse Weermacht, om namelijk bij een eventueel bombardement van Breda de Brandweer niet voor het geheel in te zetten, niet te zullen opvolgen, wanneer het belang van de Bredasche bevolking ander optreden, dan het door den vijand verlangde, zou eischen;

6. dat beschuldigde de maatregelen van den vijand tot annexeren van Joodsche eigendommen heeft gesaboteerd door bij een taxatie van zoodanig eigendom de waarde op nihil te stellen;

7. dat beschuldigde geweigerd heeft zijn voorman naar de vormingsschool tot sociaal voorman te sturen;

8. dat beschuldigde steun verleend heeft aan onderduikers;

O. dat het onderwerpelijke Rechtscollege, ware het in eerste instantie tot berechting van deze zaak geroepen geweest én om reden, dat hier van landverraderlijke collaboratie geen sprake is geweest én vanwege de vele hierboven genoemde door den beschuldigde gestelde daden in goeden Nederlandschen zin, aan beschuldigde zeer zeker geen maatregelen van interneering en ontzetting uit het recht om openbare ambten te bekleeden zou hebben opgelegd, maar den beschuldigde wel in veel aanzienlijker mate, als thans door het in eerste instantie tot beoordeeling dezer zaak geroepen Rechtscollege is geschied, in zijn (beschuldigde's) vermogen zou hebben getroffen;

O. dat thans echter door het onderhavige Rechtscollege rekening dient te worden gehouden bij deszelfs uitspraak in deze zaak primo met het feit, dat beschuldigde vanaf 17 November 1944 tot den datum van op-

heffing van den Staat van Beleg in Nederland van zijn vrijheid is beroofd geweest en ook nog na dien datum tot 30 April 1946 vrijwillig zijn bewegingsvrijheid beperkte vanwege de onzekerheid, waarin hij verkeerde, of niet door het onderhavige Rechtscollege de aan hem door de 2e Kamer van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda opgelegde maatregel van interneering met advies deze te doen eindigen op 1 November 1946 zou worden bevestigd, en secundo met de omstandigheid, dat aan beschuldigde, doordat hem bewegingsvrijheid ontbrak, de gelegenheid werd ontnomen zijn zaken te beherartigen, waardoor hem vele belangrijke opdrachten ontgingen en hij in het algemeen daardoor buitengewone schade leed;

O. dat voormelde bewezen verklaarde gedragingen van beschuldigde mitsdien thans nog uitsluitend oplegging van den hieronder vermelden maatregel wettigen, immers deze, gezien vorenstaande overweging, thans nog in juiste verhouding staat tot den ernst der gedragingen;

Gezien de betreffende wetsartikelen;

Uitspraak doende:

Vernietigt de uitspraak van de 2e Kamer van het Tribunaal voor het Arrondissement Breda d.d. 9 Juli 1945 in haar geheel;

Legt den navolgenden maatregel aan den beschuldigde op:

Verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een bedrag van f 35,000;

Beveelt de opheffing van het beheer over het vermogen van beschuldigde met ingang van den datum, waarop genoemde aan beschuldigde opgelegde maatregel van verbeurdverklaring van zijn vermogen tot een bedrag van f 35,000 effectief zal zijn geworden door plaats gevonden hebbende executie van het vermogen van den beschuldigde tot dit bedrag door de daartoe van overheidswege bevoegd verklaarde instantie of met ingang van den vroegeren datum, waarop door beschuldigde een naar het oordeel van de directie van het Nederlandsche Beheersinstituut te 's-Gravenhage voldoende zekerheidsstelling tot verhaal van gemeld bedrag ad f 35,000 uit het vermogen van beschuldigde zal zijn gesteld.